

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ “การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะ
ทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่”

โดย ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง และคณะ

เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ “การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะ
ทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่”

คณะผู้วิจัย		สังกัด
1. ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุทธิ์ เจริญเมือง		สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นางมลวิภา	ศิริไพรัชชัย	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
3. นายณัฐวุฒิ	พิมพ์สวรรค์	มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง
4. น.ส.พีรียา	สูงมาสัทธี	โครงการศึกษาพฤติกรรมฯ สถาบันวิจัยสังคม มช.
5. น.ส.ชาลิณี	สังฆพันธุ์	โครงการศึกษาพฤติกรรมฯ สถาบันวิจัยสังคม มช.
6. น.ส.รุ่งนภา	ดาอินทร์	โครงการศึกษาพฤติกรรมฯ สถาบันวิจัยสังคม มช.
7. น.ส.วิจิตรา	บุตรชัย	โครงการศึกษาพฤติกรรมฯ สถาบันวิจัยสังคม มช.
8. น.ส.สุภาพร	เดชะคง	โครงการศึกษาพฤติกรรมฯ สถาบันวิจัยสังคม มช.

โครงการความร่วมมือระหว่าง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สสส. และ สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
บทคัดย่อ	6
Abstract	7
บทที่ 1 บทนำ	
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1 – 1
- วัตถุประสงค์ของโครงการ	1 – 3
- ขอบเขตการศึกษา	1 – 3
- กระบวนการเลือกพื้นที่เป้าหมาย	1 – 3
- เงื่อนไขและตัวแปรที่ใช้ในการเลือกพื้นที่เป้าหมาย	1 – 4
- กระบวนการผลักดันงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์	1 – 4
- หน่วยงานที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์	1 – 5
- ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา	1 – 6
- การทบทวนเอกสาร	1 – 9
บทที่ 2 สถานการณ์ของปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่	
- สภาพทางภูมิศาสตร์	2 – 1
- ประเมินสถานการณ์ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่	2 – 1
1. คุณภาพอากาศ	2 – 1
2. ทศน์วิสัยจากการมองเห็น	2 – 5
3. ทศน์วิสัยเพื่อการบิน	2 – 5
4. สถิติการเจ็บป่วย	2 – 7
5. สถิติการร้องเรียนเกี่ยวกับการก่อกมลพิษทางอากาศ	2 – 8
6. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศ	2 – 10
บทที่ 3 การดำเนินงานของโครงการ	
1. การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลแหล่งมลพิษทางอากาศ	3 – 1
2. การเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มแกนนำและประชาชนทั่วไป	3 – 18

	หน้า
3. การรณรงค์ในระดับพื้นที่	3 – 40
4. การรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ	3 – 48
5. กิจกรรมอื่นๆ	3 – 53
6. การทำเว็บเพจ	3 – 55
บทที่ 4 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศ	
- จุดเริ่มต้นการทำงานร่วมกัน	4 – 2
1. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	4 – 2
2. การมีส่วนร่วมภาคนักเรียน	4 – 3
- การวางแผนของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมความร่วมมือในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศของชุมชน	4 – 3
บ้านโป่งน้อย ม.6 และ บ้านสันลมจอย ม.13 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่	4 – 8
- การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในหมู่บ้าน โป่งน้อย – สันลมจอย	4 – 25
- การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานในบ้านโป่งน้อยและบ้านสันลมจอย	4 – 29
ชุมชนหนองป่าครั่ง ต.หนองป่าครั่ง อ.เมือง จ.เชียงใหม่	4 – 86
- การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในชุมชนหนองป่าครั่ง	4 – 95
- การแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในชุมชนหนองป่าครั่ง	4 – 103
- การผลิตสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์	4 – 109
- การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานในชุมชนหนองป่าครั่ง	4 – 118
- ผลการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย 2 พื้นที่	4 – 155
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	4 – 155
บทที่ 5 พฤติกรรมความร่วมมือในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่	
- การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ หลังจากที่ได้การชี้แจงข้อมูลจากโครงการฯ	5 – 1
- การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ	5 – 11
- การมีส่วนร่วมของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ	5 – 18
- การวิเคราะห์พฤติกรรมความร่วมมือในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่	5 – 33

บทที่ 6 สรุป

- ผลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มถึงสิ้นสุด โครงการ	6 – 3
- ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่	6 – 4
- ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน	6 – 6
- ข้อเสนอแนะบางประการจากงานวิจัย	6 – 8
- ข้อเสนอ	6 – 8
- กิจกรรมที่ควรทำต่อไป	6 – 10

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1.1	เงื่อนไขและตัวแปรที่ใช้ในการเลือกพื้นที่เป้าหมาย	1 – 4
ตาราง 1.2	กระบวนการหลักค้นผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์	1 – 4
ตาราง 1.3	หน่วยงานที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์	1 – 5
ตาราง 1.4	ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา	1 – 6
ตาราง 2.1	เปรียบเทียบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM 10) ค่าสูงสุดและต่ำสุดที่มีการตรวจวัดเฉลี่ยใน 24 ชั่วโมง ในแต่ละเดือน ในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2541 – 2548	2 – 2
ตาราง 2.2	แสดงคุณภาพอากาศจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2547	2 – 4
ตาราง 2.3	แสดงคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ ปี 2548 (เดือนมกราคม – สิงหาคม)	2 – 4
ตาราง 2.4	การร้องเรียนเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งในจังหวัดเชียงใหม่	2 – 8
ตาราง 2.5	การร้องเรียนเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งของเทศบาลนครเชียงใหม่	2 – 8
ตาราง 2.6	สถิติการร้องเรียนผ่านรายการร่วมด้วยช่วยกันในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	2 – 9
ตาราง 2.7	สถิติการแจ้งเรื่องมลพิษทางอากาศในจังหวัดเชียงใหม่ผ่านรายการร่วมด้วยช่วยกัน	2 – 10
ตาราง 2.8	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศ	2 – 10
ตาราง 3.1	ช่วงเวลาการสำรวจ	3 – 4
ตาราง 3.2	การเปรียบเทียบเฉพาะการเผาในที่โล่งจากการสำรวจวันทำการและวันหยุด	3 – 5
ตาราง 3.3	สรุปผลการสำรวจแหล่งมลพิษ ครั้งที่ 1 – 7 ในเขตเทศบาลและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง	3 – 6
ตาราง 3.4	สรุปผลการบรรยายความรู้และนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่แก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษาตามสถาบันการศึกษา	3 – 28
ตาราง 3.5	สรุปผลการถวายความรู้พระสงฆ์	3 – 34
ตาราง 3.6	สรุปผลการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิกฤตคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป	3 – 37
ตาราง 4.1	ผลการสำรวจแหล่งมลพิษในชุมชนโดยชุมชน	4 – 4
ตาราง 4.2	แสดงจำนวนประชากรบ้านโป่งน้อย ม.6 และบ้านสันลมจอย ม.13	4 – 13
ตาราง 4.3	สรุปกิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ ตั้งแต่ 1 เมษายน 2547 – 31 สิงหาคม 2548	4 – 29

ตาราง 4.4	แสดงพื้นที่รับผิดชอบใน ต.หนองป่าครั่ง และจำนวนประชากร	4 – 86
ตาราง 4.5	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่ง ที่เข้ารับ การตรวจรักษา ณ ศูนย์สุขภาพ ต.หนองป่าครั่ง เครือข่ายโรงพยาบาล แมคคอร์มิค	4 – 91
ตาราง 4.6	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่ง ที่เข้ารับ การตรวจรักษา ณ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค	4 – 93
ตาราง 4.7	กิจกรรมและการดำเนินงานของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชน หนองป่าครั่ง	4 – 102
ตาราง 4.8	การมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม	4 – 103
ตาราง 4.9	ความคิดเห็นจากแบบสอบถาม	4 – 103
ตาราง 4.10	รายละเอียดการเผยแพร่	4 – 104
ตาราง 4.11	จำนวนและลักษณะของการจัดการพื้นที่รกร้าง	4 – 106
ตาราง 4.12	การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชาวชุมชนหนองป่าครั่ง	4 – 107
ตาราง 4.13	สรุปกิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ ตั้งแต่ 1 เมษายน 2547 – 31 สิงหาคม 2548	4 - 118
ตาราง 5.1	การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ หลังจากที่ได้การชี้แจงข้อมูลจาก โครงการฯ	5 – 1
ตาราง 5.2	การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ	5 – 11
ตาราง 5.3	การมีส่วนร่วมของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ	5 – 18

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิ 1.1	วิธีและขั้นตอนการทำงาน	1 – 8
แผนภูมิ 2.1	แสดงค่าสูงสุดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบรายเดือน พ.ศ. 2546 – 2548	2 – 3
แผนภูมิ 2.2	เปรียบเทียบค่าทัศนวิสัยเพื่อการบินในเมืองเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2547 – สิงหาคม 2548	2 – 6
แผนภูมิ 2.3	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบ พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2547	2 – 7
แผนภูมิ 2.4	เปรียบเทียบอัตราผู้ป่วยด้วย โรคมะเร็งปอดต่อแสนคนในแต่ละพื้นที่ พ.ศ. 2538 – 2540	2 – 7
แผนภูมิ 3.1	แสดงการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศในเขตเทศบาลและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ครั้งที่ 1 – 7	3 – 8
แผนภูมิ 3.2	การเปรียบเทียบจำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศในวันทำการและวันหยุด จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2547 และเดือนกุมภาพันธ์ 2548	3 – 9
แผนภูมิ 3.3	การเปรียบเทียบจำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศในวันทำการและวันหยุด จากการสำรวจเดือนพฤษภาคม 2547 และเดือนพฤษภาคม 2548	3 – 10
แผนภูมิ 4.1	กรอบการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของชุมชน	4 – 1
แผนภูมิ 4.2	ลำดับการแยกหมู่บ้านของตำบลสุเทพ	4 – 16
แผนภูมิ 4.3	โครงการสร้างการบริหารงานบุคคล พนักงาน อบต.สุเทพ	4 – 23
แผนภูมิ 4.4	การทำงานในหมู่บ้านโป่งน้อย – สันลมจอย	4 – 24
แผนภูมิ 4.5	การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในบ้านโป่งน้อย – สันลมจอย	4 – 25
แผนภูมิ 4.6	แสดงจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัยสุเทพ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 – 30 กันยายน 2546	4 – 27
แผนภูมิ 4.7	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่งที่เข้ารับ การตรวจรักษา ณ ศูนย์ตรวจสุขภาพ ต.หนองป่าครั่ง เครือข่ายโรงพยาบาล แมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2546	4 - 90
แผนภูมิ 4.8	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่งที่เข้ารับ การตรวจรักษา ณ ศูนย์ตรวจสุขภาพ ต.หนองป่าครั่ง เครือข่ายโรงพยาบาล แมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม 2547	4 – 91

แผนภูมิ 4.9	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจ และโรคมะเร็งปอดใน ต.หนองป่าครั่งที่เข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2546	4 – 92
แผนภูมิ 4.10	จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจ และโรคมะเร็งปอดใน ต.หนองป่าครั่งที่เข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2547	4 – 92
แผนภูมิ 4.11	การทำงานในชุมชนหนองป่าครั่ง	4 – 94
แผนภูมิ 4.12	การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในชุมชนหนองป่าครั่ง	4 – 95
แผนภูมิ 4.13	วิธีการกำจัดขยะของประชาชน	4 – 104
แผนภูมิ 4.14	ความคิดเห็นของประชาชนในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ	4 – 104
แผนภูมิ 5.1	แสดงการตอบสนองของภาครัฐและสื่อมวลชนต่อการแจ้งเหตุของ ประชาชน	5 – 32
แผนภูมิ 5.2	การผลักดันของภาคส่วนต่างๆ ไปยังหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ	5 - 45

สารบัญแผนที่

	หน้า
แผนที่ 3.1	แสดงการแบ่งพื้นที่สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ 3 – 3
แผนที่ 3.2	แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจครั้งที่ 7 ในวันที่ 19 - 22 พฤษภาคม 2548 เวลา 07.00 – 19.00 น. 3 – 12
แผนที่ 3.3	แผนที่แสดงตำแหน่งอยู่เกาะพนัสนิ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และพื้นที่ เกี่ยวเนื่อง 3 – 13
แผนที่ 3.4	แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจครั้งที่ 2 ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2547 เวลา 06.00 – 19.00 น. 3 – 14
แผนที่ 3.5	แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจครั้งที่ 2 ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 เวลา 06.00 – 19.00 น. 3 - 15
แผนที่ 3.6	แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจครั้งที่ 6 ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 07.00 – 19.00 น. 3 – 16
แผนที่ 3.7	แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจครั้งที่ 6 ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 07.00 – 19.00 น. 3 - 17
แผนที่ 4.1	บ้านโป่งน้อย หมู่ที่ 6 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 4 – 10
แผนที่ 4.2	บ้านสันลมจอย หมู่ที่ 13 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 4 – 11

บทสรุปผู้บริหาร

จากการทำวิจัยโครงการนี้ สามารถประมวลพฤติกรรมของประชาชนผู้ก่อมลพิษทางอากาศออกเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

1. กลุ่มที่ไม่ทราบข้อเท็จจริงมาก่อนจึงก่อมลพิษทางอากาศ
2. กลุ่มที่ได้รับทราบข้อมูลแต่ไม่เชื่อว่าจะส่งผลกระทบเร็ว จึงยังคงก่อมลพิษต่อไป
3. กลุ่มที่ทราบข้อมูลแต่ไม่มีทางเลือก เพราะเป็นการประกอบอาชีพ เช่น อาหารปิ้งย่าง การเผาอิฐด้วยแกลบ
4. กลุ่มที่ทราบข้อมูลแต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่มาจัดเก็บขยะและกิ่งไม้ใบไม้ ไม่มีพื้นที่ทำปุ๋ยหมัก
5. กลุ่มที่ได้รับการบ่มเพาะมาจากระบบการศึกษา ซึ่งสอนว่าการเผาเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้อง จึงไม่รู้สึกรว่าการเผาขยะเป็นสิ่งที่ผิด
6. กลุ่มที่อยู่ภายใต้กระแสนิยมของสังคม เพราะเพื่อนบ้านมักจะตำหนิว่าจี้เกียจหากทิ้งใบไม้กองทิ้งไว้ หรือปล่อยให้พื้นที่บ้านหรือสวนกรูกรังด้วยวัชพืช
7. กลุ่มที่หวังพึ่งผู้อื่นในการแก้ปัญหาและขอพบหา “ผู้รับเหมาทำแทน”

ผลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มถึงสิ้นสุดโครงการ

ในภาพรวม

1. อากาศเสียกลายเป็นประเด็นสาธารณะ และประชาชนรับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบของอากาศเสียมากขึ้น
2. ประชาชนมีความตระหนักต่อผลเสียของอากาศเสีย และเห็นความสำคัญของอากาศเสียมากขึ้น และช่วยกันเฝ้าระวังคุณภาพอากาศมากขึ้น
3. ผู้ก่อมลพิษจำนวนหนึ่งเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นงดการก่อมลพิษลดลงเกือบ 50% และช่วยรณรงค์ ช่วยการทำงานของโครงการฯ บางส่วนเปลี่ยนพฤติกรรมแอบเผาหลังบ้าน เผาหลายกอง เผากลางคืนเพื่อให้ตามจับยาก
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนใจแก้ปัญหาอากาศเสียมากขึ้นจากวิธีคิดเดิมที่กลัวกระทบการท่องเที่ยว
5. คุณภาพอากาศโดยรวมดีขึ้น
6. เกิดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ที่คาดหวังว่าจะเคลื่อนไหวให้มีการแก้ไขปัญหามลพิษอย่างต่อเนื่องแม้สิ้นสุดโครงการนี้

ในพื้นที่ศึกษา

1. ประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบอากาศเสียมากขึ้น
2. มีจิตสาคิตทำปฏีหมักเป็นตัวอย่างให้ผู้สนใจ
3. เกิดธนาคารขยะ และโครงการที่โรงเรียนบ้านโป่งน้อย-สันลมจอย
4. มีโครงการ “ก๊อๆ เฮฮักอากาศดีที่หนองป่าครั่ง” และโครงการทำปฏีหมัก ปฏีชีวภาพที่โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ปัญหอากาศเสียเมืองเชียงใหม่

1. ประชาชนขาด “จิตสาธารณะ” (public mind) ไม่สนใจว่าการกอมลพิษทางอากาศของตนสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นอย่างไร
2. องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ออกกฎหมายลูกตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข 2535 และ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม 2535 จึงไม่มีข้อกำหนดที่จะนำไปบังคับใช้ให้ประชาชนเลิกการกอมลพิษทางอากาศไม่มีหน่วยงานที่ควบคุม จับ ปรับ ห้ามใช้ รถควันดำอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นเทศบาล ตำรวจ หรือขนส่งจังหวัด
3. ผู้รักษากฎหมายไม่ทราบว่ามีภารกิจอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาการกอมลภาวะทางอากาศ และไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
4. เทศบาลและอบต. ในพื้นที่ศึกษาไม่บริการจัดเก็บหรือไม่จัดเก็บขยะอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เก็บกิ่งไม้ใบไม้ ประชาชนจึงใช้เป็นข้ออ้างในการเผาขยะและกิ่งไม้ใบไม้
5. ไม่มีขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพให้บริการ และไม่มีทางเลือกในการเดินทางโดยวิธีอื่น เช่น ทางเดินเท้าและทางจักรยานที่ปลอดภัย ทำให้ประชาชนต้องใช้รถส่วนตัว
6. ชาวชนถูกปลุกฝังให้กำจัดขยะโดยวิธีเผาจากตำราเรียนอย่างน้อย 13 เล่มที่พบในร้านหนังสือในเชียงใหม่
7. เมรุเผาศพที่มีในเชียงใหม่ไม่ถูกสุขลักษณะ บางแห่งยังใช้ยางรถยนต์และฟืนเป็นเชื้อเพลิง จึงกอมลพิษเป็นอย่างมาก
8. มีการละเมิดจารีตประเพณีโดยใช้ปราสาทเผาศพในกลุ่มคนอายุน้อยและไม่ใช่วุฒิสักดิ์ ทำให้เกิดมลพิษมาก
9. มีการจุดพลูปล่อยโคมไฟเฉลิมฉลองพรา่เพรื่อและจำนวนมาก โดยเฉพาะจุดในเทศกาลปีใหม่มืองซึ่งเป็นช่วงที่อากาศวิฤตอยู่แล้ว
10. ประชาชนมีค่านิยมในการรักษาความสะอาดทางสายตา จึงเผาเศษใบไม้และขยะโดยไม่ทราบวามลพิษอันเกิดจากการเผางวณเวียนให้คนในแอ่งเชียงใหม่ - ลำพูนได้สูดดม
11. สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา ยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน เพราะยังเป็นแหล่งที่มีการเผาในที่โล่งอยู่

12. ผู้ประกอบการผลิตที่อยู่นอกระบบของกรมโรงงานไม่มีคนควบคุมและไม่มีผู้ใดไปให้ความช่วยเหลือหรือชี้แนะเพื่อแก้ปัญหา

13. สนามบินอยู่ใกล้เมืองเกินไป จึงเป็นแหล่งมลพิษขนาดใหญ่อีกแห่งหนึ่งที่ทำให้อากาศเมืองเชียงใหม่สะสมความเป็นพิษ

14. มีที่ดินถูกทิ้งไม่ใช้ประโยชน์จำนวนมาก ที่เหล่านี้ถูกใช้เป็นที่ทิ้งขยะและที่เผาขยะ

15. ขาดการบูรณาการเรื่องคุณภาพอากาศกับการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินและความสูงของอาคาร

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. การเมืองท้องถิ่น กลุ่มที่กำลังบริหารหรือไม่ได้บริหารมีความขัดแย้งกัน เมื่อโครงการเข้าไปทำงานตามสายงานที่ควรจะเป็นก็ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากอีกฝ่าย หรือโครงการถูกมองว่าเข้าไปทำงานเพื่อหาเสียงให้ผู้ที่จะลงชิงตำแหน่งใหม่ จึงไม่ให้ความร่วมมือ ต้องใช้เวลานานในการปรับความเข้าใจ

2. การเมืองในชุมชน ในแต่ละชุมชนแม้กระทั่งหน่วยงานบางแห่งมีการเมืองของสมาชิกในชุมชนซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของโครงการ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

3. การปรับเปลี่ยนนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย เนื่องจากนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัยหลายคนลาออกหลังจากเข้าไปทำงานในพื้นที่มาแล้วระยะหนึ่ง ทำให้ประชาชนไม่มั่นใจว่าโครงการนี้จะยืนยาวไปได้แค่ไหน ผู้ปฏิบัติงานภาคสนามจึงต้องใช้เวลาสร้างความคุ้นเคยนานกว่าที่เป็น

4. การทำงานนอกแผนงาน เพราะเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการณรงค์ จึงไปจัดกิจกรรมนั้นๆ เมื่อจัดกิจกรรมพิเศษ ซึ่งจะทำให้เผยแพร่ข้อมูลในวงกว้างขึ้น กลับจะทำให้ทำงานตามแผนงานล่าช้าลงไป

5. ความไม่ตระหนักถึงความวิกฤตของปัญหาจากทุกภาคส่วนของสังคม

6. หน่วยงานภาครัฐยังไม่ได้ทำหน้าที่ของตนตามภารกิจส่วนหนึ่งเพราะไม่ทราบว่ามีหน้าที่ต้องดูแลรักษาคุณภาพอากาศตามกฎหมาย

ข้อสังเกตบางประการจากงานวิจัย

1. จำนวนแหล่งมลพิษจากการสำรวจเพียงอย่างเดียวไม่อาจเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนให้ลดการก่อมลพิษทางอากาศได้ เพราะประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเผาองใหญ่เป็นการเผาองเล็กหลายกอง แต่ควรใช้จำนวนผู้ก่อมลพิษ (รายบ้าน) ซึ่งมีจำนวนลดลงประกอบการพิจารณา เช่น

ในการสำรวจครั้งที่ 7 หลังจากได้จำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศแล้ว วันต่อมาคณะทำงานใช้เวลาในการให้ความรู้แก่ผู้มลพิษทางอากาศต่างจาก 6 ครั้งที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการสำรวจ 2 วัน เมื่อเห็นว่ามี การก่อมลพิษโดยเฉพาะการเผากิ่งไม้ใบไม้ในบ้าน ก็จะลงไปสอบถามสาเหตุการเผาในที่โล่ง และชี้แจง

ทางออกให้เขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นจำนวนรวมของแหล่งมลพิษอันเกิดจากการเผาจึงลดลงอย่างเห็นได้ชัด

2. สถิติการร้องเรียนเรื่องการเผาในที่โล่งอาจสะท้อนจำนวนการก่อมลพิษทางอากาศที่เพิ่มมากขึ้น หรือสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาคุณภาพอากาศ

ในการสำรวจครั้งที่ 1-6 คณะสำรวจต้องทำเวลาเก็บสำรวจจึงไม่มีเวลาลงไปให้ความรู้แก่ประชาชน ดังนั้นเมื่อทราบแนวโน้มจากการสำรวจ 6 ครั้งที่ผ่านมา คณะทำงานจึงมีความเห็นว่า หากจะสำรวจหลายวันเหมือนที่ผ่านมาจะได้ประโยชน์เพียงรับทราบสถิติการเผา คณะทำงานจึงไปให้ความรู้แก่ผู้ที่ก่อมลพิษมากกว่า

ข้อเสนอเพื่อการแก้ไข

แนวทางแก้ไขปัญหในระยะสั้น

1. ระบบการศึกษาต้องเน้นการให้แนวทางที่ถูกต้องในการดูแลคุณภาพอากาศ และปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เด็ก ในขณะที่เดียวกันผู้ใหญ่ก็ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็กในเรื่องเหล่านี้ด้วย

2. มีการออกข้อบัญญัติควบคุมการก่อมลพิษทางอากาศในระดับท้องถิ่นตาม พรบ.สาธารณสุข และ พรบ.รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถนำไปบังคับใช้อย่างได้ผล

3. มีการเตือน จับ ปรับ ผู้ละเมิดกฎหมาย เพื่อปรามผู้ที่ชอบก่อมลพิษทางอากาศซึ่งสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

4. องค์การปกครองท้องถิ่นต้องจัดการขยะอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ และเก็บกักไม่ไว้ม เพราะความไร้ประสิทธิภาพในการจัดการจะส่งผลให้ประชาชนต้องกำจัดด้วยตัวเองโดยการเผา

5. องค์การปกครองท้องถิ่น ดำรวจและขนส่งจังหวัดควบคุมปัญหาควันดำจริงจังโดยทำงานแบบบูรณาการ

6. มีทางเลือกในการเดินทางเพื่อลดการใช้รถส่วนตัว มีรถเมล์ ทางเดินเท้า ทางจักรยานที่ครบวงจร เพื่อลดมลพิษทางอากาศจากการจราจร

7. แก้ไขบทเรียนที่ใช้ในโรงเรียนให้มีเนื้อหาที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการขยะ

8. สร้างเมรุเผาศพที่ปลอดมลพิษและประหยัดพลังงาน

9. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อจะได้ไม่ละเมิดจารีตประเพณีเรื่องการใช้ปราสาทเผาศพ

10. งดการจุดพลุเฉลิมฉลองให้เหลือน้อยที่สุด และจำกัดเฉพาะในเทศกาล ไม่ใช่ทำพร่ำเพรื่อ

11. ผู้บริหารต้องมองปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับคนและสิ่งอื่นๆ รอบตัว

12. ส่วนราชการทุกแห่งเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งไม่เผาในที่โล่งและไม่ใช้รถควันท่ำ

13. มีหน่วยงานช่วยเหลือและแนะนำผู้ประกอบการนอกระบบโรงงานให้เปลี่ยนวิธีการผลิตที่ก่อมลพิษมากให้เป็นวิธีการอื่น และจัดสรรเงินช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเปลี่ยนวิธีการผลิตได้

14. แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศทั้งแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน เพราะเป็นแอ่งที่ราบเดียวกัน อากาศเลื่อนไหลหากัน

แนวทางแก้ไขปัญหามลพิษในระยะยาว

1. มีการออกกฎหมายพิเศษเพื่อใช้กับเมืองขนาดใหญ่ในหุบเขา เพื่อควบคุมการกำหนดการใช้ที่ดิน ความสูงของอาคาร
2. มีการจัดการที่ดินที่ถูกทิ้งไว้รกร้างไม่ทำประโยชน์ โดยการเก็บภาษีอัตราก้าวหน้า หรือให้ผู้อื่นเข้าทำประโยชน์ เพื่อลดพื้นที่ว่างเปล่าที่ประชาชนมักใช้เผาในที่โล่ง
3. ย้ายสนามบินเพราะเป็นแหล่งมลพิษทางอากาศขนาดใหญ่ใกล้เมือง

กิจกรรมที่ควรทำต่อไป

1. ศึกษาวิจัยหาตัวชี้วัดทางชีวภาพอย่างง่ายเพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพอากาศ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเฝ้าระวังคุณภาพอากาศได้เอง
2. พัฒนาโครงการ “ผู้พิทักษ์อากาศ” หรือ “นักสืบอากาศ” เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมเฝ้าระวังคุณภาพ โดยบูรณาการกับการเรียนการสอนในหลักสูตร
3. บูรณาการการศึกษาเรื่องอากาศกับการวางแผนเมือง โดยศึกษาการไหลเวียนของอากาศโดยสร้าง Model แล้วนำมากำหนดแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และความสูงของอาคารในย่านต่างๆ เพื่อจะได้ไม่บดบังแนวการไหลเวียนของอากาศ
4. ศึกษาและออกแบบการเพิ่มมูลค่าให้วัสดุเหลือใช้ใกล้ตัว เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อลดการเผาในที่โล่ง
5. ศึกษาวิจัยหาวัสดุธรรมชาติมาเป็นบรรจุภัณฑ์แทนพลาสติกซึ่งย่อยสลายไม่ได้และประชาชนกำจัดโดยวิธีเผาในเวลานี้
6. ศึกษาวิจัยธรรมชาติการเติบโตของเห็ดถอบ เพื่อนำไปสู่การเพาะเห็ดถอบเพื่อลดการเผาป่า
7. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของตัวห้ำตัวเบียนในการกำจัดศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช
8. ศึกษาความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ
9. ศึกษาแนวทางการจัดการที่ดินในพื้นที่นาร่อง เพื่อลดพื้นที่เสี่ยงที่มีผู้นำขยะไปเผาประจำ

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4730006

ชื่อโครงการ : โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ “การศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่”

ชื่อนักวิจัย : ดวงจันทร์ อาภาวัชรุทธิ์ เจริญเมือง¹, มลวิภา ศิริโหราชัย², ณัฐฉา พิณพิสวรงค์³

¹สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ²สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่, ³มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง

Email address : srxxo005@chiangmai.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : ตุลาคม 2546 - สิงหาคม 2548

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ที่มีประสิทธิภาพโดยชุมชน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม(PAR) พื้นที่ศึกษาคือเทศบาลนครเชียงใหม่และพื้นที่ต่อเนื่องคือเทศบาลตำบลช้างเผือก อบต.สุเทพ และ อบต.ฟ้าฮ่าม การดำเนินงานแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การทำงานในระดับเมือง และระดับชุมชน พื้นที่ศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ ชุมชนหนองป่าครั่งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และบ้านโป่งน้อย-สันลมจอยในเขต อบต.สุเทพ และสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศทุก 3 เดือน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเห็นว่าปัญหาคุณภาพอากาศเป็นเรื่องใกล้ตัว แต่หลังจากทราบว่าคุณภาพอากาศเสียขึ้นตอนสุขภาพและชีวิต จึงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการก่อมลพิษทางอากาศมากขึ้น ยกเว้นกลุ่มที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ประชาชนนิยมเผาในที่โล่งเพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่จัดเก็บขยะและกิ่งไม้ใบไม้, ค่านิยมที่ชอบเห็นบริเวณบ้านเรียบร้อย, การซื้อที่กิ่งไม้แล้วไม่ใช้ประโยชน์จึงเป็นแหล่งที่มีการเผาในที่โล่งมาก การผลิตสื่อที่ออกมาในแนวลบให้ผลดีน้อยกว่าการผลิตสื่อที่ออกมาในแนวบวก โครงการวิจัยนี้ได้ก่อตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ร่วมกับสถาบันการศึกษาต่างๆ

การจะแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศอย่างยั่งยืนต้องบูรณาการการทำงานจากทุกส่วน ภาครัฐต้องประกาศกฎระเบียบและบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้อย่างจริงจัง เพื่อลดการเผาต่างๆ รวมทั้งลดการใช้รถควันดำจัดให้มีระบบขนส่งมวลชนแทนการใช้รถส่วนตัว อปท.ต้องจัดเก็บและกำจัดขยะและใบไม้ได้อย่างถูกวิธี มีการแยกขยะ เพิ่มมูลค่าของเหลือใช้แทนการเผา มีการทำวิจัยและเผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบอากาศเสียต่อสุขภาพคนในพื้นที่ มีการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจและทำงานอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถเข้าถึงคนท้องถิ่นทุกระดับ และต้องมีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆทุกระดับ เพื่อจะได้เปลี่ยนพฤติกรรมในการก่อมลพิษทางอากาศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำงานต่อไป ควรมีการศึกษาผลกระทบอากาศเสียต่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง มีการถ่ายทอดการเพิ่มมูลค่าของเหลือใช้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ และมีการหาตัวชี้วัดทางสุขภาพที่ประชาชนสังเกตได้ง่าย มีระบบเตือนภัยและแนะนำวิธีปฏิบัติตัวเมื่ออากาศเสียถึงขีดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

คำหลัก: มลภาวะทางอากาศ, พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วม, เมืองเชียงใหม่

Abstract

Project code: RDG4730006

Project Title: Participation Behavior in Solving Air Pollution Problem in Chiang Mai City

Investigator: Charoenmuang D.¹, Sirihorachai M.², Pimsawan N.³

¹Social Research Institute, Chiang Mai University, ²Chiang Mai Province
Public Health Office, ³Urban Development Institute Foundation

Email address: srxxo005@chiangmai.ac.th

Project Duration: October 2003 – August 2005

The objectives of this project are to find efficient ways to solve air pollution problem with community participation, and to propose short term and long term solution. Participatory approach research method is used. The study covers the Chiang Mai Municipality, Changpuak Tambol Municipality, Suthep and Faham Tambol Administration Organizations (TAOs). This research is conducted at both city and community levels. Nongpakrang Community in Chiang Mai Municipality and the Pongnoi-Sanlomjoy in Suthep TAO are selected as case studies. Air pollution source survey is conducted every 3 months.

This research finds that general public are not aware of the low air quality unless they know about the harmfulness of air pollution impact on health and life. Behavior change occurs among general polluters than occupation-related polluters. People burn garbage and leaves because of many reasons: *first*, local governments do not collect them; *second*, the social value of praising the tidiness of the yards; *third*, abandoned lands for speculation have been used as the open burning sites. Positive approach campaign media are more effective than negative ones. Initiated by this project, the Volunteers to Protect Chiang Mai Air Network (VPCAN) has been founded by many levels of educational institutions.

It takes every part of society to sustainably solve the air pollution problem. The government must not only enact laws and regulations to reduce open burning and black fume, but also efficiently enforce them. Public transportation must be provided to lessen the use of private vehicles to reduce pollution from car exhaust. Local governments must collect and appropriately manage garbage, cut branches and leaves. In order to reduce the burning, vocational training of the value-added production of waste should be established. More research and dissemination of research findings on health impact from air pollution should be continuously funded. Various kinds of media should be produced and disseminated to bring campaign message to all stakeholders. VPCAN should include all parties of civil society to help make better air quality of Chiang Mai. Bio-index, warning system, and guidelines of what to do when the pollution exceed the allowable amount should be developed.

Keywords: air pollution, participation, behavior, Chiang Mai city

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์หายใจเข้าออกทุกวินาทีจนกลายเป็นความเคยชิน จนทำให้เราลืมว่าไปเรามีลมหายใจ จึงไม่ได้ให้ความสนใจต่อลมหายใจของตนเอง และเมื่ออากาศเป็นสิ่งที่ไม่ต้องซื้อหา ได้มาโดยไม่ต้องเสียเงิน ก็ยิ่งทำให้คนไม่สนใจเกี่ยวกับลมหายใจและคุณภาพอากาศที่ตัวเองหายใจ เมื่ออากาศที่เราหายใจเข้าไปไม่ได้ส่งผลเสียให้เห็นทันทีทันใด ก็ยิ่งทำให้คนส่วนใหญ่มองไม่เห็นปัญหาอย่างชัดเจน จึงไม่ใส่ใจต่อประเด็นปัญหาดังกล่าว

แม้ว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เชียงใหม่จะมีปริมาณฝุ่นละอองขนาด PM 2.5¹ และ PM10 มากกว่าระดับมาตรฐานที่ร่างกายมนุษย์จะรองรับได้ บางปีมีปริมาณสูงเกินค่ามาตรฐานถึง 4 เท่าในฤดูแล้ง² ตั้งแต่พฤศจิกายน – มีนาคม ฝุ่นละอองจำนวนมากนี้เป็นอันตรายต่อสุขภาพคนเชียงใหม่เป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่มีกลไกใดๆในร่างกายมนุษย์ที่สามารถกรองฝุ่นละอองขนาดนี้ได้ เมื่อร่างกายหายใจเอาฝุ่นละอองซึ่งปนเปื้อนอยู่ในอากาศเข้าไป ฝุ่นนี้จะไปคั่งค้างในระบบทางเดินหายใจ ทำให้อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการหายใจไม่สามารถทำงานตามปกติ และในที่สุดก็เจ็บป่วยหรือเสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควร นอกจากนี้ปัญหาฝุ่นละอองที่เกินค่ามาตรฐานแล้ว เมืองเชียงใหม่ยังมีปัญหาโอโซนเกินค่ามาตรฐานในฤดูร้อน ซึ่งอาจกระทบระบบทางเดินหายใจได้เช่นเดียวกัน

รายงานของ International Agency for Research on Cancer³ รายงานว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2537 เชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ที่มีผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดมากที่สุดในประเทศไทย ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจในจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2546 มีถึง 804,173 คน หรือประมาณร้อยละ 53 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด เพิ่มจากจำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งมีจำนวน 487,213 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด ความเจ็บป่วยของประชากรก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทั้งในแง่ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ตลอดจนการถดถอยของประสิทธิภาพการทำงานของประชาชน อาจทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคม – เศรษฐกิจของเมืองต่างๆ และของประเทศโดยรวม และที่สำคัญอาจส่งผลกระทบในทางลบต่ออนาคตของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของเชียงใหม่

ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) เผยแพร่รายงานล่าสุดเกี่ยวกับสถานะมลพิษในอากาศในทวีปเอเชียว่า สภาพอากาศเป็นพิษในเอเชียคร่าชีวิตคนไปอย่างน้อย 500,000 คนต่อปี และเป็นเหตุให้มี

¹ ฝุ่นขนาด 2.5 ไมครอน, 1 ไมครอน = 1 ใน 1,000,000 เมตร

² จากการศึกษาของ รศ.ดร.อุษณีย์ วินิจเขตคำนวน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ Dr.Kamen ในปี พ.ศ.2541.

³ International Agency for Research on Cancer, World Health Organization, IARC Technical Report No.34, Lyon, 1999.

ผู้ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ อาทิ หอบหืด อีกไม่น้อยกว่า 3.8 ล้านคนต่อปี ทำให้ประเทศต่างๆ เสียค่าใช้จ่ายเพื่อแก้ปัญหาด้านสุขภาพระหว่าง 17,000 – 92,900 ล้านบาททุกๆ ปี โดยเฉพาะในประเทศไทยและอินโดนีเซีย ค่าใช้จ่ายเทียบเท่าร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ของประเทศ หรือประมาณ 130,000 ล้านบาท⁴ แม้ว่าจะไม่มีสถิติยืนยันค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประชาชนเชียงใหม่ แต่ก็สามารถประเมินจากจำนวนผู้ป่วยได้ว่าค่าใช้จ่ายจะเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และเศรษฐกิจของประชาชนในภาวะปัจจุบัน

เนื่องจากที่ผ่านมาข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศที่มีปริมาณฝุ่นละอองเกินมาตรฐานในเมืองเชียงใหม่ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ยังไม่เป็นที่รับทราบอย่างแพร่หลาย จึงไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อลดมลภาวะทางอากาศ โดยเฉพาะปริมาณฝุ่นอันเกิดจากการเผาขยะ เผาเศษใบไม้ใบหญ้า และการจราจรที่ติดขัด ซึ่งเป็นผลให้จำนวนผู้เจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ

แม้ว่าในปี พ.ศ. 2543 เทศบาลนครเชียงใหม่จะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐแมริแลนด์ (Maryland Department of the Environment หรือ MDE) และ United State – Asia Environmental Partnership (US - AEP) สหรัฐอเมริกา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสหภาพยุโรป เพื่อรณรงค์และแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่และแอ่งที่ราบเชียงใหม่ – ลำพูนมาระยะหนึ่ง มีการไปดูงาน และทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่ แต่การทำงานที่ขาดความตั้งใจและความต่อเนื่องในการแก้ปัญหาทำให้ไม่เกิดประสิทธิผลในทางปฏิบัติ ข้อมูลข่าวสารตลอดจนแนวทางการแก้ปัญหายังไปไม่ถึงประชาชน เมื่อไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบที่คุณภาพอากาศมีต่อสุขภาพของตน ประชาชนจึงยังไม่ตระหนักต่อพิษภัยและความวิกฤตของปัญหา และไม่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวเชียงใหม่ในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะจะทำให้รู้วิธีการที่จะเข้าถึง รณรงค์และเผยแพร่ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพอากาศในเมืองเชียงใหม่ เพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดแก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพที่จะมาร่วมกันลดมลภาวะในอากาศให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนชาวเชียงใหม่ และเพื่อให้เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองน่าอยู่น่าเที่ยวสำหรับทุกคน

⁴ หนังสือพิมพ์ดิชนรายวัน, วันจันทร์ที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2546, น.13.

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ที่มีประสิทธิภาพ โดยชุมชน และการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างมีส่วนร่วม

ขอบเขตการศึกษา

- พื้นที่ทั่วไป ได้แก่พื้นที่เมืองเชียงใหม่และพื้นที่ต่อเนื่องซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของ เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลตำบลช้างเผือก อบต.สุเทพ อบต.ฟ้าฮ่าม และองค์การบริหารส่วน จังหวัด(อบจ.)เชียงใหม่
- พื้นที่กรณีศึกษา 2 พื้นที่ ได้แก่ บ้านโป่งน้อย - สันลมจอย ตำบลสุเทพ และชุมชนหนองป่า- ครั้ง ในแขวงกาวิละ เทศบาลนครเชียงใหม่

กระบวนการเลือกพื้นที่เป้าหมาย

ในการศึกษาพฤติกรรมมีส่วนร่วมโครงการฯ ได้เลือกพื้นที่เป้าหมาย 2 พื้นที่ โดยมี กระบวนการ เงื่อนไข และตัวแปรที่ใช้ในการเลือกพื้นที่เป้าหมายดังนี้

1. เป็นพื้นที่ซึ่งสำรวจแล้วพบว่ามีมลพิษทางอากาศมาจากแหล่งมลพิษทุกประเภท
2. มีการให้บริการสาธารณูปการขั้นพื้นฐานได้แก่ โรงเรียน สถานีนอนาถ ที่ทำการแขวง หรือ อบต. และมีวัด เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทุกองค์กร
3. เป็นพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มกันอยู่แล้ว เช่น มีกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาปนกิจ กลุ่มพัฒนาสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ เยาวชน
4. ประชาชนเห็นว่ามลพิษทางอากาศเป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ปัญหา
5. ผู้นำแสดงความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการฯ

ผลปรากฏว่าพื้นที่บ้านโป่งน้อย อบต.สุเทพ และพื้นที่ชุมชนหนองป่าครั้งได้รับเลือกให้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการทำงานในระดับชุมชน โดยบ้านโป่งน้อยเป็นตัวแทนของชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ส่วนชุมชนหนองป่าครั้งเป็นตัวแทนของชุมชนเมือง

ตารางที่ 1.1 เงื่อนไขและตัวแปรที่ใช้ในการเลือกพื้นที่เป้าหมาย

ชื่อชุมชน	ตัวแปรที่ใช้ในการพิจารณาเลือกชุมชน																								
	แหล่งมลพิษทางอากาศ						สาธารณูปการ				การรวมกลุ่ม				ความตระหนักต่อปัญหา		ความสมัครใจที่จะเข้าร่วมทำงานกับโครงการฯ								
	เผา	ฉาปนสถาน	ถนน /จราจร	ผู้ก่อมลพิษ / พื้นที่รีด	โรงงาน / โรงพยาบาล	ร้านค้า (ปิ้งย่าง) วัด	โบสถ์คริสต์	สถานศึกษา	ที่ทำการอบต./แขวง	สถานีอนามัย	ออมทรัพย์	กองทุนชุมชน	ฉาปนกิจ	พัฒนาศตรี	ผู้สูงอายุ	เยาวชน		อาชีพ	อสม.	อื่นๆ	เห็นว่ามีปัญหา	เห็นว่าไม่มีปัญหาแต่เคยๆ	ต้องการแก้ปัญหา		
บ้านโป่งน้อย	●		●		●	●		●	●	●		●	●	●	●								●	●	
หนองป่าครั่ง	●	●	●	●	●	●	●	●				●	●	●	●	●			●		●			●	●
สวนดอก	●		●	●	●	●	●	●			●	●		●	●			●	●		●				
บ้านท้อ	●		●		●	●	●	●			●	●		●	●	●			●	●		●			

หมายเหตุ: ผู้นำชุมชนสวนดอกและบ้านท้อไม่ต้อนรับคณะทำงานเพราะอยู่ในระหว่างเลือกตั้ง อาจกลัวจะไปหาเสียงให้กลุ่มอื่น

ตารางที่ 1.2 กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	กระบวนการผลักดันผลงาน
- ฐานข้อมูลคุณภาพอากาศในเขตเมืองเชียงใหม่ที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน	- โดยการเสนอต่อสาธารณสุขในรูปของสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ วิทยู, หนังสือพิมพ์, นิตยสาร, เว็บไซต์ เป็นต้น
- แผนที่แหล่งมลภาวะทางอากาศปัจจุบัน	- ฝึกอบรมให้ประชาชนสังเกตและบันทึกแหล่งมลภาวะทางอากาศ
- รูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงประชาชน	- หารูปแบบต่างๆ ที่จะเข้าถึงประชาชนทุกระดับ อาจเป็นทั้งในรูปแบบวิชาการและการบันเทิง
- ประชาชนและชุมชนเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจปัญหาคุณภาพอากาศ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถแก้ไขปัญหามลพิษอากาศ	- โดยประสานงานกับภาคธุรกิจและภาครัฐในการสร้างแรงจูงใจ - รณรงค์เผยแพร่ข้อเท็จจริงเรื่องคุณภาพอากาศ

ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ	กระบวนการผลักดันผลงาน
	- สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนลดมลภาวะทางอากาศ
- ลดปัจจัยที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่	- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเกิดมลภาวะและปัจจัยเพื่อนำไปสู่การลดการสร้างมลภาวะ
- แนวทางการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน	- รายงานผลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ

ตารางที่ 1.3 หน่วยงานที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

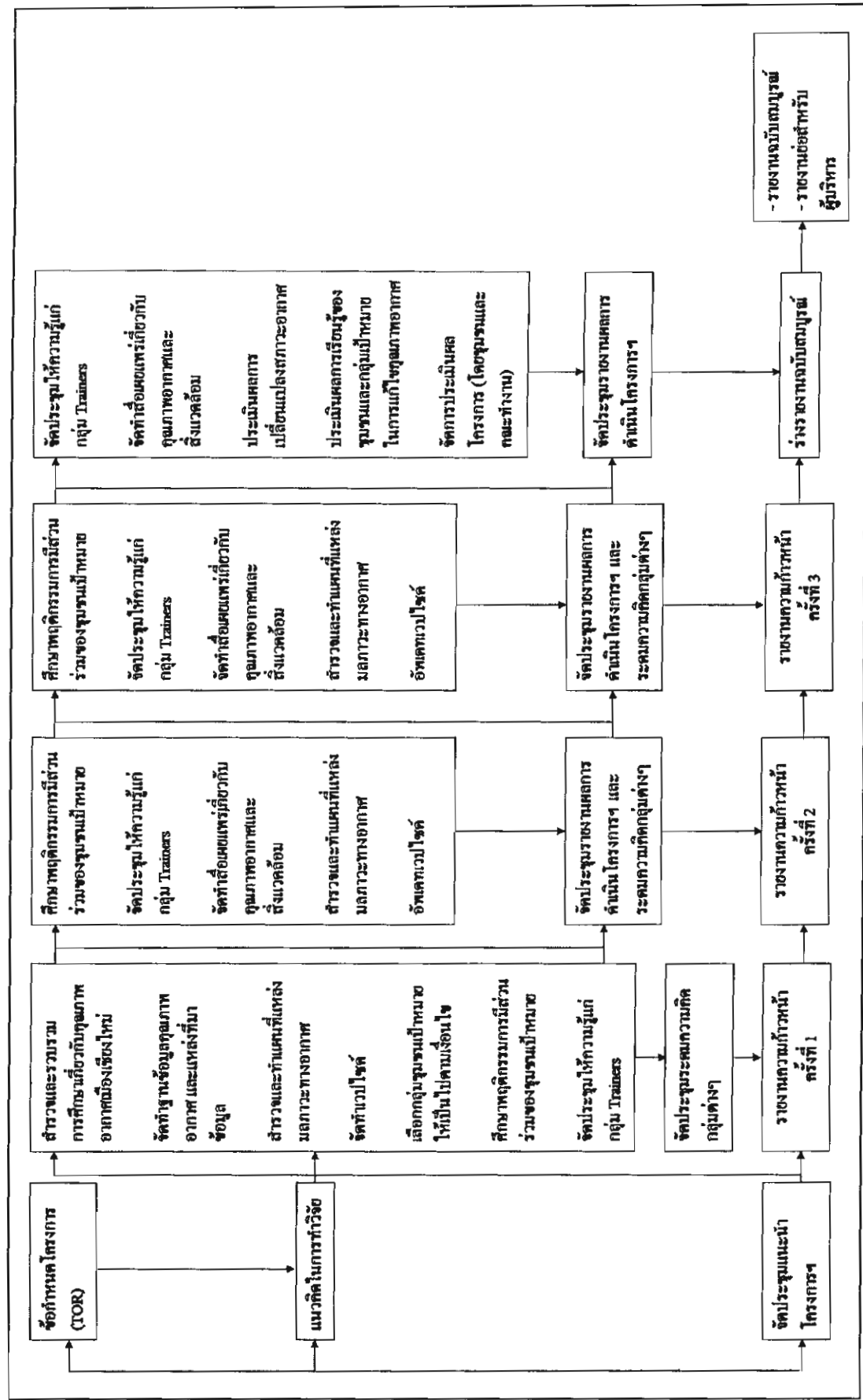
หน่วยงาน	ประโยชน์จากงานวิจัย
จังหวัด, อำเภอ	- สามารถนำแนวทางการรณรงค์และการผลิตสื่อไปเป็นแนวทางในการรณรงค์เรื่องอื่นๆ - ข้อมูลและสื่อที่ผลิต สามารถนำไปใช้เพื่อรณรงค์ให้ลดการเผาในที่โล่ง ฯลฯ
สถาบันการศึกษาทุกระดับ	- ใช้ข้อมูลและสื่อจากโครงการในการเรียนการสอนอย่างบูรณาการกับวิชาสิ่งแวดล้อม ท้องถิ่นของเรา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ขับร้อง การแสดง ฯลฯ - สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาโครงการวิจัยใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม - ใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ และการจัดการขยะมูลฝอย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกระดับ (อบจ., เทศบาล, อบต.)	- สามารถนำสื่อและข้อมูลไปเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนกำจัดการขยะอย่างถูกวิธีและลดการก่อกองมลพิษ - อบต. มีระบบจัดการ จัดเก็บ และกำจัดขยะอย่างถูกวิธี
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และหน่วยงานสาธารณสุข	- สามารถนำข้อมูลไปชี้แจงประชาชน เพื่อรณรงค์มิให้ประชาชนก่อมลพิษซึ่งทำลายสุขภาพ
สื่อมวลชน	- สามารถนำสื่อและข้อมูลไปเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อสร้างความตระหนักและนำไปสู่การลดมลพิษทางอากาศ
ภาคธุรกิจเอกชน	- สามารถนำแนวทางการจัดการขยะ การเฝ้าระวังเรื่องอากาศไปใช้ในธุรกิจ เพื่อลดการก่อกองมลพิษทางอากาศ

หน่วยงาน	ประโยชน์จากงานวิจัย
ประชาชน	- สามารถนำสื่อและข้อมูลจากโครงการไปบอกเพื่อนบ้านให้ลดการเผาและลดก่อมลพิษด้านอื่นๆ
หน่วยงานด้านการวิจัย	- สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนากิจกรรมและหัวข้อวิจัยใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคุณภาพอากาศ เช่น การประดิษฐ์เครื่องตรวจวัดอากาศอย่างง่าย การประดิษฐ์ภาชนะจากวัสดุธรรมชาติที่ไม่มีสารพิษเจือปนเพื่อใช้แทนพลาสติกใส่อาหาร การศึกษาการใช้จารีตประเพณีเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ในการควบคุมการก่อมลพิษจากการเผา การศึกษาหาตัวชี้วัดทางชีวภาพโดยชุมชนมีส่วนร่วม ฯลฯ

ตารางที่ 1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1.1 สำรวจและรวบรวมการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่	- ฐานข้อมูลคุณภาพอากาศของเมืองเชียงใหม่ ทั้งในรูปแบบของเอกสารและแผนที่
	1.2 จัดทำฐานข้อมูลคุณภาพอากาศ และแหล่งที่มาข้อมูล	- ฐานข้อมูลคุณภาพอากาศของเมืองเชียงใหม่ ทั้งในรูปแบบของเอกสารและแผนที่
	2.1 ทำแผนที่แหล่งมลภาวะทางอากาศ	- ฐานข้อมูลคุณภาพอากาศของเมืองเชียงใหม่ ทั้งในรูปแบบของเอกสารและแผนที่
	3.1 เลือกกลุ่มชุมชนเป้าหมายให้เป็นไปตามเงื่อนไข	- ชุมชนที่มีศักยภาพในการดูแลรักษาสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน
	3.2 ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนเป้าหมาย	- การดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและคุณภาพอากาศเชียงใหม่อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน
	4.1 จัดประชุมให้ความรู้แก่กลุ่ม Trainers	- ชุมชนที่มีความรู้และมีศักยภาพในการดูแลรักษาสภาพอากาศและสภาพแวดล้อม
	6.2 เขียนรายงานความก้าวหน้า	- รายงานความก้าวหน้า 6 เดือนที่ 1 รายงานผลงานที่คาดว่าจะได้รับในช่วง 6 เดือนแรก
6 เดือนที่ 2	3.2 ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนเป้าหมาย	- การดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและคุณภาพอากาศเชียงใหม่อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
	4.1 จัดประชุมให้ความรู้แก่กลุ่ม Trainers	- ชุมชนที่มีความรู้และมีศักยภาพในการดูแลรักษา สภาพอากาศและสภาพแวดล้อม
	4.2 จัดทำสื่อเผยแพร่เกี่ยวกับ คุณภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม	- ได้สื่อหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม
	6.2 เขียนรายงานความก้าวหน้า	- รายงานความก้าวหน้า 6 เดือนที่ 2 รายงานผลงานที่ คาดว่าจะได้รับในช่วง 6 เดือนที่ 2
6 เดือนที่ 3	4.1 จัดประชุมให้ความรู้แก่กลุ่ม Trainers	- ชุมชนที่มีความรู้และมีศักยภาพในการดูแลรักษา สภาพอากาศและสภาพแวดล้อม
	4.2 จัดทำสื่อเผยแพร่เกี่ยวกับ คุณภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม	- ได้สื่อหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ คุณภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม
	5.1 ประเมินผลการ เปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศ	- ได้ผลการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศ ทำให้ทราบว่า คุณภาพอากาศเชิงใหม่ดีขึ้นหรือไม่
	5.2 ประเมินผลการเรียนรู้ของ ชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย ใน การแก้ไขคุณภาพอากาศ	- ได้ผลการประเมินชุมชน ทราบถึงศักยภาพของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายในการแก้ไขคุณภาพอากาศ
	6.1 จัดการประเมินผลโครงการ (โดยชุมชนและคณะทำงาน)	- ได้ทราบประสิทธิผลและปัญหาของโครงการ
	6.2 เขียนรายงานความก้าวหน้า	- ได้ รายงานความก้าวหน้า 6 เดือนที่ 3 รายงานผลที่ คาดว่าจะได้รับช่วง 6 เดือนที่ 3
6 เดือนที่ 4	6.2 เขียนรายงานความก้าวหน้า	- ได้รายงานความก้าวหน้า 6 เดือนที่ 4
	6.3 จัดทำร่างรายงานฉบับ สมบูรณ์	- ได้ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ซึ่งผ่านการประชุมผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อปรับแก้ร่างรายงานให้สมบูรณ์
	- จัดประชุม Stakeholder เพื่อ แสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอ ในร่างรายงานฉบับสมบูรณ์	- ได้รับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อทำให้ ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การทบทวนเอกสาร

ปัญหาคุณภาพอากาศเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เริ่มมีการศึกษาช้ากว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะ ปัญหาดินเสื่อมสภาพ ฯลฯ ทั้งนี้เพราะมลพิษทางอากาศเพิ่งจะปรากฏให้เห็นผลกระทบทางด้านลบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนเมื่อไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมาในระดับโลก ในสังคมไทยทั้งภาครัฐและภาควิชาการเพิ่งจะให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศเมื่อไม่นานมานี้ เนื่องจากอากาศเป็นสิ่งที่จับต้องได้ยาก และที่ผ่านมายังไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนว่า สุขภาพของประชาชนถูกบั่นทอนจากมลพิษทางอากาศ เพราะผลกระทบจากคุณภาพอากาศที่ไม่ดีมีลักษณะสะสม ค่อยเป็นค่อยไป สังคมไทยจึงไม่รู้สึกรู้สว่าถูกคุกคามจากปัญหาอากาศเสียเท่ากับจากปัญหาขยะหรือปัญหาน้ำเสีย ซึ่งน่าหมั่นและสามารถสัมผัสอย่างชัดเจนด้วยสายตา นักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับอากาศในสังคมไทยจึงยังมีจำนวนน้อย และที่มีจำนวนจำกัดก็ยังไม่มีการสร้างและสังสมองค์ความรู้เกี่ยวกับอากาศไว้เพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

ในการทบทวนเอกสารสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และส่วนที่ 2 เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องอากาศ

ส่วนที่ 1 เป็นงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินโครงการนี้ หนังสือส่วนใหญ่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา เช่น งานของ อคิน รพีพัฒน์ ชื่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา (2527) เห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา และทำทุกอย่างไม่ใช่กำหนดจากภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ เสน่ห์ จามริก เขียนในงานชื่อเดียวกันที่มี ทวี หงส์วิวัฒน์ เป็นบรรณาธิการ อย่างไรก็ตาม ในงานเล่มเดียวกันนี้ ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ซึ่งเป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทยเห็นแตกต่างจาก 2 คนแรกว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ชุมชนและประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนา ในหนังสือที่ สรรเสริญ ทองสมนึก เป็นผู้เขียน ชื่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน บ้านทรายทอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อ้างงานของ บัรเรศ ประไซโย ว่า กระบวนการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เริ่มต้นจากความต้องการภายนอก โดยที่สมาชิกของกลุ่มมีศักยภาพ และความสมัครใจที่จะร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ฯลฯ

ธีรพงษ์ แก้วหาญ อ้าง Fagence (1977) ใน กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคมประชาสังคม (2544) ว่า “ยิ่งฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนกว้างขวางมากขึ้นเท่าใด ก็จะทำให้อิทธิพลของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายและแผนมีมากขึ้นเพียงนั้น ผู้วางแผนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำเสนอทางเลือกของสังคมมากขึ้นเท่านั้น และทางเลือกดังกล่าวสอดคล้องกับความปรารถนาของสังคม และแผนดังกล่าวจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชน” หากประชาชนมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมใดๆ มาก ก็ยิ่งแสดงว่าสังคมนั้นเข้มแข็ง ประเวศ วะสี เห็นว่า การมีความร่วมมือร่วมใจในลักษณะประชาสังคม คือ มีความร่วมมือกันอย่างกว้างขวางและหลากหลายเป็นพหุภาค มีสำนึกการพึ่งตนเองและร่วมกันระดมกำลัง ขยับผลประโยชน์จากเฉพาะกลุ่มสู่สาธารณะ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่วนรวมร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนหรือสังคมของตน ก็คือลักษณะของสังคมที่เข้มแข็งตามความคิดของ ธีรยุทธ บุญมี ในหนังสือ สังคมเข้มแข็ง (2536) และงานของ ชูชัย สุภวงส์ และ ยุพดี คาคการณ์ไกล ชื่อ **ประชาสังคม: ทศวรรษนักคิดในสังคมไทย** (2540) เห็นว่า ประชาสังคม หมายถึง การที่ผู้คนในสังคมเห็นวิกฤตของปัญหาในสังคมร่วมกัน และพยายามร่วมกันหาทางแก้ไขด้วยกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่า การใช้คำว่า “การมีส่วนร่วม” มักใช้กับการพัฒนา ส่วนการใช้คำว่า “ประชาสังคม” มักแฝงนัยทางการเมือง ซึ่งแม้ว่าการกล่าวถึงประชาสังคมจะหมายถึงการมีส่วนร่วมหรือความร่วมมือของประชาชน แต่ก็มักมีบริบทที่กว้างกว่าการมีส่วนร่วมในโครงการหนึ่งโครงการใด แต่จะเป็นความเกี่ยวเนื่องกับภาครัฐ และพหุภาคีอื่นๆ ในสังคม และการนำไปสู่การเป็นชุมชนที่เข้มแข็งเสมอ

ส่วนที่ 2 เอกสารเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เนื่องจากการศึกษาชิ้นนี้ใช้เชียงใหม่เป็นกรณีศึกษา ในรายงานนี้จึงเน้นเกี่ยวกับเอกสารที่ทำการศึกษาในพื้นที่เมืองเชียงใหม่เป็นหลัก **กลุ่มที่หนึ่ง** เป็นเอกสารเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศแบบกว้างๆ ว่ามลภาวะทางอากาศหมายถึงอะไร มีสาเหตุมาอย่างไร ก่อให้เกิดก๊าซพิษอะไรบ้าง โดยหยิบยกตัวอย่างในเชิงวิทยาศาสตร์ อาจอ้างถึงกรณีของที่ไหนดก็ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น งานของ วงศ์พันธ์ ลิปเสนีย์ และคณะ (2525) งานของ ซิดาโอะ คานาโอกะ และ วิวัฒน์ ตัณฑะพานิชกุล (2531) และเล่มอื่นๆ ซึ่งใช้ชื่อว่า **มลภาวะทางอากาศ** เหมือนกัน และอาจมีบางเล่มที่ไม่ได้เขียนว่าเป็นมลภาวะทางอากาศโดยตรง แต่ใช้ชื่ออื่น เช่น งานของ โธมัส จี เอลส์เวิร์ธ แปลโดย สาวิตรี สุวรรณสถิต ชื่อ **น้ำเน่าอากาศเสีย** (2541) เอกสารเหล่านี้มีข้อดีในแง่ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศเพื่อให้เป็นฐานความเข้าใจ เพื่อให้ผู้สนใจหัวข้อนี้ สามารถศึกษาค้นคว้าในเชิงลึกกว่านี้ได้เป็นอย่างดี

กลุ่มที่สอง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือความเป็นพิษของอากาศ หรือการประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับอากาศ ในพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ใช่เชียงใหม่ เช่น รายงานของ UNEP ชื่อ **Air Quality Management and Assessment Capabilities in 20 Major Cities** (1996) กล่าวถึงการจัดการคุณภาพอากาศในเมืองใหญ่ทั่วโลก เมืองในประเทศอุตสาหกรรมไม่มีปัญหาเรื่องการเผาในที่โล่ง แต่จะเป็นควันดำจากท่อไอเสียและกระบวนการผลิต ในประเทศที่ด้อยพัฒนามักจะมีปัญหาเรื่องการเผาจากเตาหุงต้มประกอบด้วย งานของ สมพงษ์ สิทธิโชคสกุลชัย และ ชูศักดิ์ โตเทศ

เรื่อง ผลกระทบทางอากาศกับสุขภาพประชาชนจากชุมชนรอบโรงงานปูนซิเมนต์ อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ (2541) เนื่องจากกระบวนการผลิตซีเมนต์ก่อให้เกิดฝุ่นละอองปริมาณมาก ซึ่งคุกคามต่อสุขภาพคนอำเภอตาคลี และ การศึกษาผลกระทบจากมลพิษทางอากาศต่อสุขภาพประชาชน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง (2544) ซึ่ง นันทวรรณ วิจิตรวาทการ เป็นผู้ศึกษา การศึกษาก็พิสูจน์ข้อสมมุติฐานของคนทั่วไปที่ว่า คนแม่เมาะเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจอันเนื่องมาจากฝุ่นควันจากเหมืองลิกไนต์และการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหิน และวิทยานิพนธ์ของ พรพิมลพรพมมาส เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพที่มีสาเหตุมาจากมลภาวะทางอากาศของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ: กรณี ต.สบป่าด อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง (2540) นอกจากนี้ยังมีวิทยานิพนธ์ของ สุธิรา พันธุ์พัฒน์ เรื่อง ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศของตำรวจจราจรในพื้นที่การจราจรเมืองลำปางและเมืองเชียงใหม่ (2540) ซึ่งเป็นการศึกษาทำนองเดียวกับงานของ ทิพวรรณ ประภาณชล ที่ศึกษาเกี่ยวกับการปนเปื้อนของสารตะกั่วในเลือดของตำรวจจราจรในเมืองเชียงใหม่ ศึกษาก่อนหน้านี้ 2 ปี

งานวิจัยเรื่องผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่กระทบต่อสุขภาพคน ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของโครงการขึ้นนี้อยู่มากคืองานของ นันทวรรณ วิจิตรวาทการ และคณะ เรื่อง โครงการศึกษาผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดเล็กต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (1998) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ความปนเปื้อนของฝุ่นละอองขนาดเล็ก ขนาด 10 ไมครอน อันเกิดจากการเผาไหม้ทุกชนิด รวมทั้งการทำปฏิกิริยาทางเคมี (photo chemist) ว่า การวิจัยในประเทศและที่กรุงเทพมหานครพบว่า หากฝุ่นละอองขนาด 10 ไมครอน เพิ่มขึ้น 10 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะทำให้มีผู้เจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วยโรคทางเดินหายใจและหลอดเลือดหัวใจเพิ่มขึ้น 0.05% งานนี้สามารถนำมาบรรณรังค์เกี่ยวกับการเผาในที่โล่งได้ดี

กลุ่มที่สาม เป็นการศึกษาเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะเขตเทศบาล การศึกษาในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นงานของผู้ที่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งในส่วนที่เป็นงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ โดยสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย กลุ่มย่อยที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่พบ เป็นการศึกษาเชิงเทคนิค ที่มีการเก็บตัวอย่างอากาศแล้วนำไปตรวจวัดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง มีผลกระทบต่อสุขภาพมนุษย์อย่างไรบ้าง โดยเฉพาะสัมพันธ์กับสารก่อมะเร็งอย่างไรบ้าง การศึกษาเหล่านี้มีลักษณะใกล้เคียงกันทั้งในระดับประเทศ และที่ศึกษาเฉพาะในแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน เช่น การวิเคราะห์หาปริมาณสารเคมีบางตัวที่เป็นพิษในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นวิทยานิพนธ์ของจิตติวัฒน์ สืบแสง (2520) ซึ่งตรวจวัดปริมาณคาร์บอนมอนนอกไซด์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และละอองตะกั่ว และวิทยานิพนธ์ของ กาญจนา ภูกันก (2541) ชื่อ ระดับก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เช่นเดียวกับวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Ron Zhang เรื่อง Risk Assessment of Airborne Particulate Matter and Polycyclic Aromatic

Hydrocarbons in Chiang Mai (1996) และวิทยานิพนธ์ของ Luo Huaisheng เรื่อง Risk Assessment of Airborne Bacteria and Fungi in Chiang Mai City (1997) วิทยานิพนธ์เรื่อง การหาปริมาณสารมลพิษบางตัวในอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ของ พงษ์ศักดิ์ วงศ์ศิริ (2530) ตามด้วย การศึกษาของธีรสุด ศิริพัฒน์ และเอมม่า อาสนจินดา เรื่อง การศึกษาคุณภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2542

นอกจากนั้นมีการเน้นที่จะค้นหาและตรวจปริมาณสารตะกั่วในอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เช่น การวิจัยของ สุทธธรร สุวรรณรัตน์ ชื่อ การใช้ *Sporobolomyces spp.* ในการตรวจมลพิษทางอากาศในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (2543) งานของ วิลาวัลย์ พรหมศาสตร์ การหาปริมาณความเข้มข้นเฉลี่ยของฝุ่นละอองรวมในบรรยากาศมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ของ Zhigang Kang, "Determination of lead levels in roadside dust of Chiang Mai City" (1996) และการวิเคราะห์ปริมาณสารตะกั่วในอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยวิธี atomic absorption spectrophotometry ของ พินิจ ราชตา (2521) และวิทยานิพนธ์ของ ปาณี ทรัพย์ศรี เรื่อง "การใช้ไลเคนเป็นตัวบ่งชี้ทางชีวภาพเพื่อการติดตามตรวจสอบภาวะมลพิษทางอากาศในเขตตัวเมืองและนอกเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544" ล้วนเป็นความพยายามที่จะหาสารปนเปื้อนในอากาศเมืองเชียงใหม่ และหาตัวชี้วัดด้วยวิธีการต่างๆ

งานของ ธนาภรณ์ ณ เชียงใหม่, เชาว์ ดวงทวี และอิงอร ชัยศรี เรื่อง การติดตามตรวจสอบมลภาวะของปริมาณโลหะหนักบางตัวในตัวอย่างฝุ่นริมถนนในตัวเมืองเชียงใหม่ โดยวิธีอะตอมมิกแอบซอร์พชันสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (2543) และ การวิเคราะห์หาปริมาณสารตะกั่วในอากาศเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ของอุดมเกียรติ พรรณประเทศ (2521) การศึกษานี้ทำก่อนที่จะประกาศงดการใช้สารตะกั่วในน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในปัจจุบันไม่ปรากฏว่ามีปัญหาสารตะกั่วปนเปื้อนในอากาศในเมืองทั่วไปอีกแล้ว

นอกจากนี้มีการศึกษาภาวะฝนกรดในแอ่งเชียงใหม่และแอ่งแม่มาะ ศึกษาโดย กลิ่นประทุม ปัญญาปิง (1998) รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้ *Sporobolomyces spp.* ในการตรวจมลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่ (2543), และการปนเปื้อนของก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ในบรรยากาศจากการใช้ยานพาหนะในเขตเมืองเชียงใหม่ (2540) การศึกษาของ ปาณี ทรัพย์ศรี เรื่อง การใช้ไลเคนเป็นตัวบ่งชี้ทางชีวภาพเพื่อการติดตามตรวจสอบภาวะมลพิษทางอากาศในเขตเมืองและนอกเมืองจังหวัดเชียงใหม่ (2544)

กลุ่มย่อยที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของคุณภาพอากาศที่มีต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ ซึ่งมีการศึกษาทั้งในส่วนของผลกระทบวงกว้าง เช่น งานของ อุษณีย์ วินิจเขตคำนวณ เรื่อง ระดับรายวันและความเป็นพิษต่อยีนของอนุภาคขนาดเล็กที่อยู่ในอากาศในเขตตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ (2545) ผู้วิจัยพบว่า อนุภาคขนาดเล็กที่ตรวจวัดในเมืองและนอกเมืองมีปริมาณไม่ต่างกันมากนัก แต่

ในเขตเมืองซึ่งมีความปนเปื้อนของสารเคมีมาก มีความเป็นพิษซึ่งส่งผลกระทบต่อร่างกายของขึ้น และมีการศึกษาเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น งานของ ทิพวรรณ ประภามณฑล การปนเปื้อนของสารตะกั่ว ในเลือดของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (2538) วิทยานิพนธ์ของ Maria Lourdes Nanette Deza Catalon “Determination of lead level in blood of Chiang Mai city traffic policemen by stripping analysis” (1997) ในสภาพปัจจุบัน การหาสารตะกั่วในเลือดของ จราจรอาจจะไม่มีความจำเป็นเท่าก่อนที่จะมีการเลิกใช้น้ำมันสารตะกั่ว แต่การศึกษาที่จะเป็น ประโยชน์ควรเป็นเรื่องการทำงานของปอดหรือระบบทางเดินหายใจ

กลุ่มย่อยที่ 3 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอากาศเสีย ซึ่งพบเพียง 2 เล่ม คือ การศึกษาของสุริศา พันธุ์พัฒน์ เรื่อง ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศของตำรวจจราจรในพื้นที่จราจรเมืองลำปางและเมืองเชียงใหม่ (2540) และงานของ ชมพูนุช รินทร์ศรี พฤติกรรมในการลดมลพิษทางอากาศของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคล ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมลดมลพิษ แต่ก็ยังไม่มียานขึ้นใจที่นำเสนอ แนวทางหรือกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมือง เชียงใหม่ การศึกษาที่พบไม่ใช่การศึกษาเชิงสังคมศาสตร์ หรือเป็นการรณรงค์ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนที่เป็นผู้ก่อมลภาวะทางอากาศ เพื่อให้คุณภาพอากาศดีขึ้น และนำไปสู่การแก้ปัญหามลภาวะอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กลุ่มย่อยที่ 4 เป็นเอกสารเกี่ยวกับคุณภาพอากาศที่ปรากฏในชื่อหนังสืออื่น บางเล่มเป็นคู่มือ บางเล่มเป็นการรณรงค์ให้ความรู้ หรือรวบรวมข้อเท็จจริง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อื่น และเกี่ยวกับเชียงใหม่ เช่น การเติบโตของเมืองและสถานะแวดล้อมของเมืองเชียงใหม่ ของ ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง (2537) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป และมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศต่ำกว่ามาตรฐาน อีกเล่มเป็นเอกสารของสถาบันวิจัยสังคมเช่นเดียวกับเล่มแรก เป็นแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่สีเขียวในเมืองหลัก: เชียงใหม่ (2539) นำเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนนี้ได้มีการกล่าวถึงปัญหามลภาวะทางอากาศและแนวทางแก้ไข ซึ่งเชื่อมโยงกับทั้งปัญหาจราจรและการจัดการขยะ แต่เป็นที่น่าสนใจที่เทศบาลไม่ได้นำแผนไปปฏิบัติเนื่องจากมีการเปลี่ยนทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เอกสารอีกชิ้นหนึ่งในกลุ่มนี้ คือ คู่มือการจัดทำแผนการจัดการคุณภาพอากาศ (2546) ของกรมควบคุมมลพิษ และ การจัดการสิ่งแวดล้อมในระบบสุขภาพ โดย กาญจนศักดิ์ ผลบูรณ์ (2543) และ โครงการประมวลองค์ความรู้มลภาวะทางอากาศและสุขภาพในประเทศไทย: รายงานฉบับสมบูรณ์ (2544) และมีงานเกี่ยวกับอากาศที่ปรากฏในหนังสือเกี่ยวกับสารพิษ เช่น งานของ ไมตรี สุทธจิตต์ 2 เล่ม คือ สารพิษรอบตัวเรา = Toxic substances around us และ สารพิษในสิ่งแวดล้อมและการเกิดมะเร็ง ที่กล่าวถึงความเป็นพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในอากาศ ที่นำไปสู่การเกิดมะเร็งปอด

จากเอกสารทั้งหมดที่ได้ทบทวนมา ยังไม่มีการศึกษาหรือหนังสือเล่มไหนที่กล่าวถึง
พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษของภาคส่วนต่างๆ ของสังคม โดยเฉพาะไม่มี
การศึกษาเกี่ยวกับกรณีของเมืองเชียงใหม่ ดังนั้น โครงการนี้จึงมีความสำคัญและจะชี้ให้เห็น
พฤติกรรมของแต่ละกลุ่มคนในสังคม เพื่อที่จะนำไปสู่การร่วมมือกันแก้ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้น
และมีที่ท้าวว่าจะคุกคามสุขภาพของประชาชนหากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

บทที่ 2

สถานการณ์ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่

สภาพทางภูมิศาสตร์

เมืองเชียงใหม่ตั้งอยู่บนที่ราบระหว่างภูเขาด้านตะวันตกมีเทือกเขาถนนธงชัยทอดตัวในแนวเหนือใต้ ด้านตะวันออกมีเทือกเขาผีปันน้ำทอดตัวในแนวเดียวกัน ทางด้านทิศเหนือก็มีภูเขาห้อมล้อม ในอดีตมีลมหุบเขา ลมภูเขาพัดผ่านจากเมืองสู่ดอยสุเทพและจากดอยสุเทพสู่เมือง เกิดการไหลเวียนของอากาศทำให้มลพิษที่ก่อกำขึ้นในเขตเมืองถูกเจือจางลงไป แต่ในปัจจุบันเมื่อสภาพการจราจรหนาแน่นและติดขัด ประกอบกับมีการก่อสร้างอาคารสูงจำนวนมากบริเวณเชิงดอยสุเทพและบริเวณอื่นๆ ทำให้อากาศเมืองเชียงใหม่ไม่สามารถถ่ายเทได้สะดวกเหมือนในอดีต

ยิ่งเมื่ออากาศหนาวเย็นจากประเทศจีนแผ่คลุมลงมาในฤดูหนาวระหว่างช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม ยิ่งทำให้มลพิษทางอากาศที่สะสมอยู่ในแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูนมีความเข้มข้นสูง โดยเฉพาะในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ จากการตรวจวัดของกรมควบคุมมลพิษพบว่าช่วงเดือนนี้มีปริมาณฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานทุกปี

ฝุ่นละอองขนาด 10 ไมครอนนี้ (PM 10) จะสะสมอยู่ในอากาศเป็นเวลานาน จนกว่าจะมีฝนตกมาชะล้างฝุ่นนี้ จึงจะทำให้คุณภาพอากาศของเมืองเชียงใหม่สดใสรื้อมลพิษดั้งเดิม เพราะในขณะนี้ยังไม่มีเครื่องมือใดที่จะขจัดปริมาณฝุ่นที่แขวนลอยอยู่ในอากาศได้ ต้องอาศัยการชะล้างจากฝนตามธรรมชาติเท่านั้น ยิ่งสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงใหม่อยู่ในหุบเขา การระบายถ่ายเทของอากาศไม่ดี ก็ยิ่งทำให้เกิดการสะสมของมลพิษมากในฤดูแล้ง ซึ่งอากาศแห้งแล้งใบไม้ร่วงมาก และประชาชนนิยมเผาใบไม้เพื่อกำจัด

ประเมินสถานการณ์ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่

ในบทนี้เป็นการรวบรวมสถิติที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศในเมืองเชียงใหม่ ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลและตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินโครงการ นอกเหนือจากการที่สถิติเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาอากาศเสียในเมืองเชียงใหม่อยู่ในขั้นวิกฤต และคุกคามต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ สมควรที่ปัญหานี้จะได้รับการศึกษาวิจัยและผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น การประเมินสถานการณ์นี้ใช้ตัวแปรหลายอย่าง ดังนี้

1. คุณภาพอากาศ โดยใช้ข้อมูลจากสถานีตรวจวัดถาวร 2 จุด คือ สถานีตรวจวัดหน้าศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ และสถานีตรวจวัดหลังโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ติดตั้ง และตรวจวัดอากาศด้วยเครื่องอัตโนมัติ ซึ่งมีปริมาณฝุ่นละอองขนาด 10 ไมครอน เกินค่า

มาตรฐานที่กำหนดไว้ต่อเนื่องมานาน ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสุขภาพของประชาชนในเมือง
เชียงใหม่

ตาราง 2.1 เปรียบเทียบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) ค่าสูงสุดและต่ำสุดที่มี
การตรวจวัด เฉลี่ยใน 24 ชั่วโมง ในแต่ละเดือน ในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2541-2548

(หน่วย: ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)

เดือน	แสดงผล	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
มกราคม	ค่าเฉลี่ย	N/A	N/A	72.1	63.7	75.2	65.2	107.8	80.1
	ช่วงค่าที่วัดได้	N/A	N/A	26.3-133.3	20.0-99.5	23.5-153.9	34.4-155.9	65.4-168.8	46.6-131.3
กุมภาพันธ์	ค่าเฉลี่ย	N/A	113.9	70.3	61.8	120.8	55.6	140.2	125.7
	ช่วงค่าที่วัดได้	N/A	23.1-184.2	22.7-127.4	16.5-51.5	56.2-245.2	34.1-80.4	62.3-291.0	56.0-206.9
มีนาคม	ค่าเฉลี่ย	140.2	157.6	115.0	41.7	89.4	47.2	173.6	95.21
	ช่วงค่าที่วัดได้	66.5-285.8	18.7-403.2	34.5-286.6	17.0-114.6	37.9-165.2	16.0-82.3	98.1-249.3	39-156.5
เมษายน	ค่าเฉลี่ย	88.3	70.1	53.3	62.3	49.9	59.8	94.6	64.8
	ช่วงค่าที่วัดได้	35.2-178.6	32.3-143.1	16.2-141.4	25.4-129.1	12.4-197.0	16.8-146.8	26.5-224.3	22.3-167.7
พฤษภาคม	ค่าเฉลี่ย	40.7	84	22.7	39.3	36.1	39.2	30	41
	ช่วงค่าที่วัดได้	20.3-73.3	42.8-159.5	14.8-36.2	19.1-74.9	11.3-75.7	15.8-128.0	10.7-87.3	14.8-69.2
มิถุนายน	ค่าเฉลี่ย	50.9	66.7	21.2	54.4	28.0	29.4	29.4	25.7
	ช่วงค่าที่วัดได้	16.4-273.7	24.8-149.1	14.9-37.1	22.6-143.0	12.4-67.0	17.6-71.8	11.3-63.5	16.6-46.1
กรกฎาคม	ค่าเฉลี่ย	28.7	52.9	31.3	39.2	34.8	32.7	20.4	26.8
	ช่วงค่าที่วัดได้	13.6-127.2	32.9-112.5	12.2-43.8	21.7-76.4	13.5-79.1	18.7-61.2	11.4-29.5	12.5-45.2
สิงหาคม	ค่าเฉลี่ย	24.9	N/A	31.6	48.6	39.3	36.0	24.8	29.3
	ช่วงค่าที่วัดได้	10.9-45.1	N/A	11.2-70.9	17.3-127.2	13.2-85.6	19.7-74.6	14.4-39.6	13.8-59.4
กันยายน	ค่าเฉลี่ย	37.0	40.1	39.3	32.1	34.3	35.6	25.6	-
	ช่วงค่าที่วัดได้	9.7-77.5	18.6-106.8	15.3-117.6	15.4-37.1	19.2-58.8	18.2-78.6	14.0-53.7	-
ตุลาคม	ค่าเฉลี่ย	41.7	29.1	43.2	31.2	33.2	52.2	60.3	-
	ช่วงค่าที่วัดได้	18.1-108.2	13.1-46.8	13.4-189.1	16.9-50.5	15.7-56.2	25.0-95.3	30.5-87.7	-
พฤศจิกายน	ค่าเฉลี่ย	32.0	67.6	43.4	45.6	39.2	53.6	44.4	-
	ช่วงค่าที่วัดได้	15.2-63.9	29.3-189.3	26.1-83.8	20.5-80.8	19.7-78.7	28.8-89.0	17.0-68.8	-
ธันวาคม	ค่าเฉลี่ย	N/A	42.3	55.7	41.6	43.9	83.6	66	-
	ช่วงค่าที่วัดได้	N/A	15.8-110.5	29.0-141.7	19.7-71.4	25.5-77.5	30.9-148.8	23.7-105.6	-

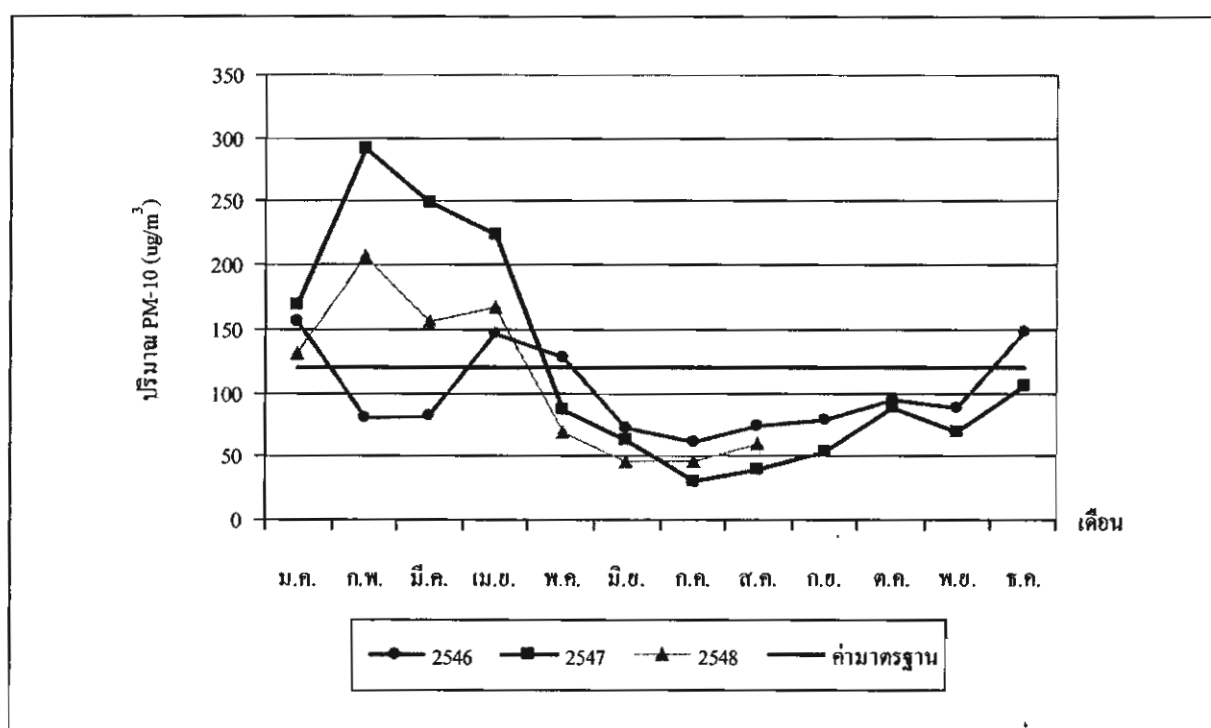
หมายเหตุ: N/A ไม่มีข้อมูลเนื่องจากเครื่องมือขัดข้อง

1. PM₁₀ คือฝุ่นขนาดเล็กที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางเล็กกว่า 10 ไมครอน (หน่วยไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)
2. ค่ามาตรฐานเฉลี่ย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
3. ■■■ = เกินค่ามาตรฐาน 120ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ใน 24 ชั่วโมง

ที่มา : www.pcd.go.th (กรมควบคุมมลพิษ)

การดำเนินโครงการตั้งแต่ตุลาคม 2546 – สิงหาคม 2548 พบว่ามีจำนวนฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เกินค่ามาตรฐาน ในปี 2547 มีจำนวนวันที่มีปริมาณฝุ่นเกินค่ามาตรฐาน 39 วัน ใน 365 วัน คิดเป็น 10.68% ปี 2548 มีจำนวนวันที่มีปริมาณฝุ่นเกินค่ามาตรฐาน 24 วัน คิดเป็น 6.58% (ข้อมูลมกราคม – สิงหาคม 2548) เนื่องจากยังไม่สิ้นสุดเดือนธันวาคม จึงไม่สามารถกล่าวได้ว่าคุณภาพอากาศในปี พ.ศ. 2548 ดีกว่าปีที่ผ่านมา

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงค่าสูงสุดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) เฉลี่ย 24 ชั่วโมง ในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบรายเดือน พ.ศ. 2546-2548

ที่มา: ข้อมูลจาก www.pcd.go.th (กรมควบคุมมลพิษ)

ประมวลผลโดย: โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 2.2 แสดงคุณภาพอากาศจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2547

สารมลพิษ	ผลการตรวจวัด	ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย	ศูนย์ราชการรวม	ค่ามาตรฐาน
PM-10 (มกค/ลบ.ม.)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	13.6 - 291.0 23.2 % (82 / 353)	11.0 - 204.7 11.9 % (38 / 319)	120
O ₃ เฉลี่ย 1 ชม. (ppb)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 108.0 0.02 % (2 / 8,187)	0 - 106.0 0.02 % (2 / 8,247)	100
CO เฉลี่ย 1 ชม. (ppm)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 7.4 0 % (0 / 7,911)	0 - 2.9 0 % (0 / 8,227)	30
SO ₂ เฉลี่ย 1 ชม. (ppb)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 14.0 0 % (0 / 8,187)	0 - 19.0 0 % (0 / 7,798)	300
NO ₂ เฉลี่ย 1 ชม. (ppb)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 103.0 0 % (0 / 8,255)	0 - 110.0 0 % (0 / 7,963)	170

หมายเหตุ: █ = เกินค่ามาตรฐาน

ที่มา: นายปัญญา วรเพชรบุรุษ ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ ข้อมูลจากการนำเสนอมลพิษจากการจราจรบนถนนสุภาพและเศรษฐกิจ ในการประชุมร่วมมือร่วมใจ หือเชียงใหม่ - หละปูนอากาศดี เมื่อวันที่ 13 - 14 กันยายน 2548 ณ โรงแรมเชียงใหม่ ฮิลล์ จ.เชียงใหม่

ตารางที่ 2.3 แสดงคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ ปี 2548 (เดือนมกราคม - สิงหาคม)

สารมลพิษ	ผลการตรวจวัด	ร.ร.ยุพราชวิทยาลัย	ศูนย์ราชการรวม	ค่ามาตรฐาน
PM-10 (มกค/ลบ.ม.)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	14.8 - 206.9 11.0 % (24 / 219)	12.0 - 198.8 10.7 % (25 / 233)	120
O ₃ เฉลี่ย 1 ชม. (ppb)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 111.0 0.06 % (3 / 5,206)	0 - 108.0 0.09 % (5 / 5,349)	100
CO เฉลี่ย 1 ชม. (ppm)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 7.8 0 % (0 / 4,890)	0 - 2.7 0 % (0 / 5,321)	30
SO ₂ เฉลี่ย 1 ชม. (ppb)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 21.0 0 % (0 / 5,173)	0 - 6.0 0 % (0 / 5,271)	300
NO ₂ เฉลี่ย 1 ชม. (ppb)	ช่วงค่าที่วัดได้ จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐานจาก จำนวนที่ตรวจวัด	0 - 128.0 0 % (0 / 5,155)	0 - 83.0 0 % (0 / 5,404)	170

หมายเหตุ: █ = เกินค่ามาตรฐาน

ที่มา: นายปัญญา วรเพชรบุรุษ ผู้อำนวยการส่วนมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ ข้อมูลจากการนำเสนอมลพิษจากการจราจรบนถนนสุภาพและเศรษฐกิจ ในการประชุมร่วมมือร่วมใจ หือเชียงใหม่ - หละปูนอากาศดี เมื่อวันที่ 13 - 14 กันยายน 2548 ณ โรงแรมเชียงใหม่ ฮิลล์ จ.เชียงใหม่

2. **ทัศนวิสัยจากการมองเห็น** ตัวชี้วัดที่สามารถสังเกตได้ง่ายที่สุด คือ ความสามารถในการมองเห็นคอยสุเทพ โดยปกติเราจะสามารถมองเห็นคอยสุเทพจากทุกทิศทาง แต่ในฤดูหนาวเมื่ออากาศหนาวเย็นคอยสุเทพอาจถูกปกคลุมด้วยหมอกเหมยซึ่งมีความสะอาดเป็นสีขาว หมอกหนาหนานี้เมื่ออากาศร้อนขึ้นจะหายไป แต่หากวันใดมีสภาพหมอกควันสีน้ำตาลปนเทาปกคลุมอยู่จนมองไม่เห็นคอยสุเทพ แม้กระทั่งตอนบ่าย เมื่อตรวจเช็คกับการตรวจวัดปริมาณฝุ่นของกรมควบคุมมลพิษจาก 2 สถานีนั้นจะพบว่าวันนั้นมีปริมาณฝุ่นละเอียดขนาด 10 ไมครอนเกินค่ามาตรฐาน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรใน 24 ชั่วโมง

รูปที่ 2.1 ปริมาณฝุ่นละเอียดขนาด PM-10 กับทัศนวิสัยของคอยสุเทพ

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐาน PM-10 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง เท่ากับ 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร

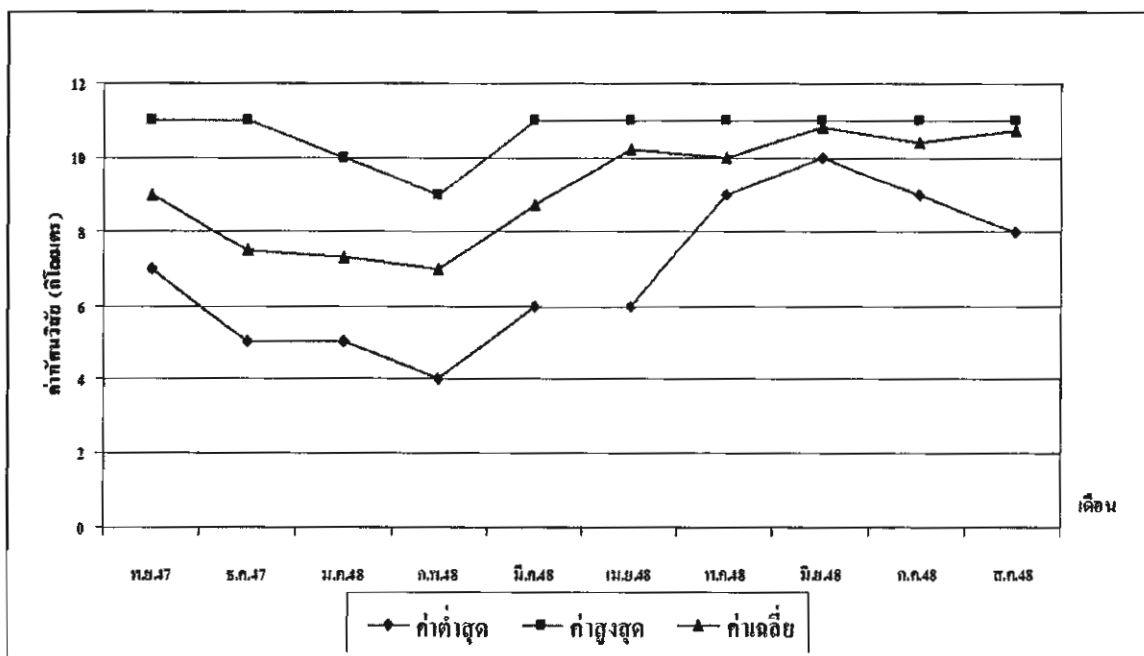
ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ www.pcd.go.th

ประมวลผลโดย: โครงการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. **ทัศนวิสัยเพื่อการบิน** ความสามารถในการมองเห็นในระยะไกลมีความสำคัญต่อการขึ้น-ลงของเครื่องบิน หากอากาศเจือปนด้วยปริมาณฝุ่นละอองมาก ก็จะทำให้ทัศนวิสัยไม่ดี ทำให้เครื่องบินไม่สามารถขึ้นลงได้ตามกำหนดเวลา เป็นอันตรายต่อการเดินทางทางอากาศเป็นอย่างยิ่ง จากการตรวจสอบข้อมูลที่หอควบคุมการบินเชียงใหม่ ได้ตรวจวัดพบว่า ค่าทัศนวิสัยเพื่อการบินในฤดูแล้งช่วงที่มีอากาศหนาวจะมีค่าทัศนวิสัยต่ำ ไม่สามารถมองเห็นในระยะไกล หากคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ยังคงมีความปนเปื้อนจากฝุ่นละอองสูงไปเรื่อยๆ ก็จะกระทบต่อตารางเวลาบินของสายการบิน

ต่างๆ กระทบความสามารถในการแข่งขันของเมืองเชียงใหม่ ความน่าเที่ยวของเมืองเชียงใหม่ และเศรษฐกิจอันเนื่องจากการท่องเที่ยวอย่างแน่นอน

แผนภูมิที่ 2.2 เปรียบเทียบค่าทัศนวิสัยเพื่อการบินในเมืองเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – สิงหาคม 2548

ที่มา: <http://thai.wunderground.com>

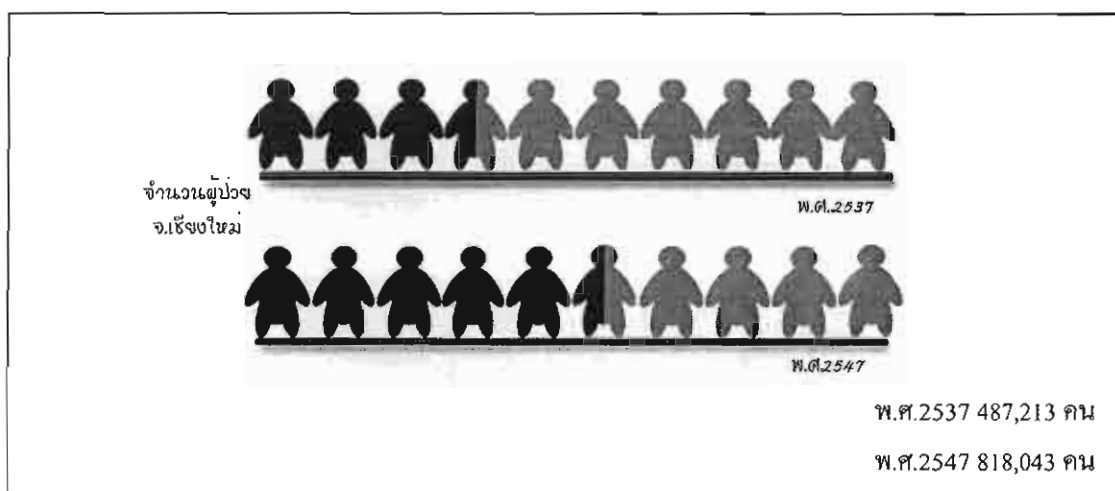
ประมวลข้อมูลโดย: โครงการศึกษาพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหมอกภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการเปรียบเทียบค่าสูงสุดของฝุ่นละอองที่เกินมาตรฐานพบว่า ค่าในปี 2547 เดือน กุมภาพันธ์ ซึ่งสูงที่สุดในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จะสูงกว่าค่าสูงสุดในปี 2548 และ 2546

การตรวจวัดที่สถานีโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยพบปริมาณฝุ่นมากกว่าที่สถานีศูนย์ราชการ รวมทั้งในปี 2547 และ 2548 นอกจากนั้นค่าไอโซนเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ที่สถานีโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยก็สูงกว่าที่สถานีศูนย์ราชการเช่นกัน

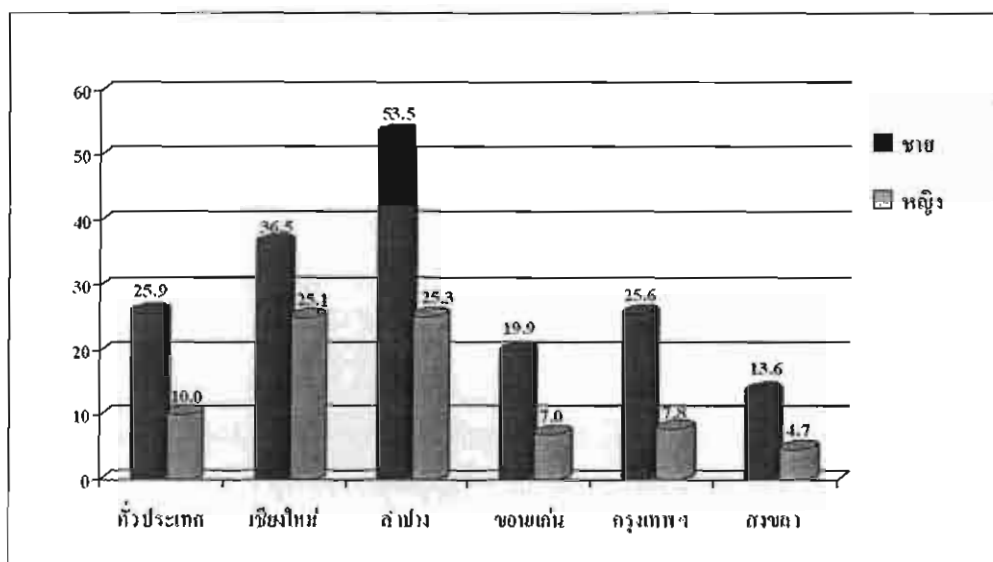
4. สถิติการเจ็บป่วย คุณภาพอากาศที่เต็มไปด้วยมลพิษส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม มีปรากฏการณ์ที่ชี้ให้เห็นชัดเจนว่ามีจำนวนผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในด้วยโรคทางเดินหายใจในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี อัตราผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดต่อประชากรแสนคนในเชียงใหม่สูงกว่ากรุงเทพฯ และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทย ขณะเดียวกันฝุ่นละอองขนาด 10 ไมครอน หากมีจำนวนมากเกินมาตรฐานอาจทำให้หลอดเลือดหัวใจตีบอีกด้วย

แผนภูมิที่ 2.3 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคระบบทางเดินหายใจใน จ.เชียงใหม่ เปรียบเทียบ พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2547

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

แผนภูมิที่ 2.4 เปรียบเทียบอัตราผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดต่อแสนคนในแต่ละพื้นที่ พ.ศ. 2538 - 2540

ที่มา: H. Sriplung, S. Sontipong. Cancer in Thailand Vol.III,1995-1997. Bangkok, 2003.

5. สถิติการร้องเรียนเกี่ยวกับการก่อกวนทางอากาศ จำนวนการร้องเรียนที่เพิ่มขึ้น อาจตีความได้ 2 อย่างคือ หนึ่ง มีการก่อกวนมาก จึงมีการร้องเรียนมาก หรือ สอง ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลคุณภาพอากาศมากขึ้น เพราะทราบว่าขั้นตอนต่อสุขภาพจึงพยายามเรียกร้องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมาดำเนินการแก้ไข

ตาราง 2.4 การร้องเรียนเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งในจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งที่มาของข้อมูล	ช่วงเวลา/ปี						จำนวน (เรื่อง)
	2543	2544	2545	2546	2547	2548	
รายการร่วมด้วยช่วยกัน*	-	-	-	23	59	-	82
เทศบาลนครเชียงใหม่	1	1	4	-	-	-	6
ศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดเชียงใหม่	-	-	-	7	-	-	7
www.mcotchiangmai.com/answer _other.asp	-	-	-	1	6	-	7
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เชียงใหม่	47	16	-	10	2	-	75
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	-	7	-	-	-	-	7
จากแหล่งอื่นๆ	-	-	-	-	4	-	4
รวม	48	24	4	41	71	-	188

หมายเหตุ - ในความเป็นจริงมีผู้โทรมาเป็นลักษณะบ่น มากกว่าจำนวนที่ปรากฏแต่เนื่องจากไม่ได้ร้องเรียนโดยตรง เจ้าหน้าที่จึงไม่ได้บันทึกไว้

ตาราง 2.5 การร้องเรียนเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งของเทศบาลนครเชียงใหม่*

ลำดับที่	วันที่	รายละเอียด	หมายเหตุ
1	30 ส.ค. 2543	เผาขยะของบ้านข้างเคียง เผาหญ้าและขยะ 9-10 โมงทุกวัน	-
2	26 มิ.ย. 2544	เหตุรำคาญจากการเผาขยะใกล้บริเวณสนามสวนสุขภาพของสถานีกาชาดที่ 3 ของสถานประกอบการ โรงแรมเอเชียไฮเต็ล เผาเศษไม้คั้นน้ำ	-
3	28 มิ.ย. 2545	เผาขยะจากบ้านเลขที่ 3 ซ. 1 ถ. เชียงใหม่-ลำพูน	-

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ชั้น ป.1-6	- ทำกิจกรรมโดยใช้เกมนำ กล่าวถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเรา แล้วก็นำเข้าสู่ปัญหา อากาศเสียเมืองเชียงใหม่ - ระดมความเห็นถึงสาเหตุของ ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียน ดังนี้ ป.1+ป.6, ป.2+ป.5 และ ป.3+ ป.4 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบ คำถามจากแผ่นพับของ โครงการฯ - ระดมแนวทางการแก้ไข ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ และให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าจะ มีบทบาทในการมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหามลพิษได้อย่างไร โดยเริ่มจากเรื่องใกล้ตัว คือเรื่องการนำขยะมาแปรรูป เพื่อลดการเผา ได้กิจกรรม 3 กิจกรรม คือ 1.) การแข่งขันจัดบอร์ด 2.) การประดิษฐ์ 3.) การวาดภาพ	ควบคุมยาก เพราะเด็กไม่ ค่อยอยู่นิ่ง

ลำดับที่	วันที่	รายละเอียด	หมายเหตุ
4	28 มี.ย. 2545	ชาวบ้านย่านตลาดช้างเผือกร้องเรียนเรื่องการเผาขยะและ ใบไม้หลังโรงแรมนอร์ทเทิร์นอินน์	-
5	4 ธ.ค. 2545	โรงพยาบาลเซ็นทรัลเมีนโมเรียลเผาขยะทุกวันในตอน บ่ายทำให้มีควันปกคลุมซอยศรีจันทร์คร	-
6	4 ธ.ค. 2545	บ้านใกล้เคียงเผาขยะทุกเช้า	-

หมายเหตุ – เนื่องจากในบันทึกที่เก็บไว้ของเทศบาลนครเชียงใหม่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับหลายเรื่อง และเจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้ให้ความร่วมมือในการค้นหาข้อมูล จึงไม่ทราบว่าหลังจากร้องเรียนแล้ว มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่

ตาราง 2.6 สถิติการร้องเรียนผ่านรายการร่วมด้วยช่วยกันในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

เดือน	การเผาขยะ		การเผาศพ		การปิ้งย่างอาหาร		อื่นๆ
	2546	2547	2546	2547	2546	2547	
ม.ค.	-	-	-	-	-	-	
ก.พ.	2	2	-	-	-	-	
มี.ค.	1	19	-	-	-	2	
เม.ย.	-	9	-	-	-	-	
พ.ค.	1	12	-	-	-	-	
มิ.ย.	3	2	-	3	-	-	
ก.ค.	-	1	-	1	-	-	
ส.ค.	-	2	-	-	-	-	
ก.ย.	-	2	-	-	-	-	
ต.ค.	-	3	-	1	-	-	
พ.ย.	-	4	-	-	-	-	
ธ.ค.	1	1	-	-	-	-	

ที่มา: บันทึกของรายการร่วมด้วยช่วยกัน

ตาราง 2.7 สถิติการแจ้งเรื่องมลพิษทางอากาศในจังหวัดเชียงใหม่ผ่านรายการร่วมด้วยช่วยกัน

พ.ศ.	ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ (แห่ง)	ในอำเภอเมือง (แห่ง)	อำเภออื่นๆ (แห่ง)	หมายเหตุ
2546	8	4	9	ไม่ทราบสถานที่แน่นอน 2 แห่ง
2547	64	12	27	ไม่ทราบสถานที่แน่นอน 17 แห่ง

ที่มา: บันทึกของรายการร่วมด้วยช่วยกัน

6. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศ

ตาราง 2.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศ

แหล่งมลภาวะทางอากาศ	กฎหมาย
การจราจร/ถนน	1. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 หมวด 6 มาตรา 45 ผู้ใดขับขีรถแล้วก่อให้เกิดการตกหล่นของวัตถุที่บรรทุก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท 2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 64 ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา 55 3. ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2540 เรื่องกำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล (17 มิถุนายน 2540) 4. ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2540 เรื่องกำหนดมาตรฐานค่าก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียรถยนต์ที่ใช้แก๊สโซลีน (23 มิถุนายน 2540)
การเผา	1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 4 การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในกรณีมลพิษทางอากาศ ให้อำนาจคณะกรรมการควบคุมมลพิษกำหนดแหล่งกำเนิด

แหล่งมลภาวะทางอากาศ	กฎหมาย
	มลพิษตามชนิด ประเภท ขนาด ต้องดำเนินการควบคุม กำจัด ลด ขจัด มลพิษ 2. ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) เรื่อง กำหนดให้เตาเผามูลฝอยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม การปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ (17 มิถุนายน 2540) - กำหนดให้เตาเผามูลฝอยที่กำจัดมูลฝอยได้ตั้งแต่ 1 ตันต่อวันแต่ไม่เกิน 50 ตันต่อวัน และที่กำจัดมูลฝอยได้เกิน 50 ตัน เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ - ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศเว้นแต่ได้มีการบำบัดอากาศเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย 3. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามมิให้บุคคลก่อเหตุรำคาญ รวมทั้งระงับเหตุรำคาญตลอดจนวิธีในการป้องกันและแก้ไขเหตุรำคาญ ซึ่งรวมทั้งเหตุรำคาญที่เกี่ยวกับสารพิษ 4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 220 ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเอง จนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินที่ระบุไว้ใน มาตรา 218 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษ ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 218 มาตรา 218 ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา

แหล่งมลภาวะทางอากาศ	กฎหมาย
	(5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยานหรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไปอากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี
โรงงาน/โรงพยาบาล	1. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ควบคุมการขออนุญาตและการปฏิบัติงานของโรงงานอุตสาหกรรม ออกกฎกระทรวงที่ควบคุมการใช้และการระบายสารมลพิษอากาศจากโรงงาน ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2539 กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายจากโรงงาน กฎกระทรวงฉบับที่ 2 หมวด 4 การควบคุมการปล่อยของเสียมลพิษ หรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 หมวด 4 ส่วนที่ 4 มลพิษทางอากาศและเสียง มาตรา 68 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยอากาศเสีย มาตรา 70 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องก่อสร้างติดตั้ง หรือจัดระบบบำบัด หรือกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด มาตรา 92 แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิด หรือเป็นแหล่งกำเนิดของรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทน
ผู้ซ่อมรถ	1. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประกาศกระทรวง ฉบับที่ 8 กำหนดกิจการหรือสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 130 ประเภท หมวดที่ 7 กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรเครื่องกล ในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในระดับท้องถิ่นให้ออกเป็นข้อกำหนดท้องถิ่น

แหล่งมลภาวะทางอากาศ	กฎหมาย
	มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อาศัยในบริเวณใกล้เคียง ได้แก่ การมีกลิ่นเหม็น หรือละอองพิษ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ 2. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 92 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ใดละเว้นไม่ใช้อุปกรณ์สำหรับควบคุมมลพิษ และลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม จะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่า ของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของอุปกรณ์เครื่องมือหรือระบบกำจัดของเสีย
การก่อสร้าง	1. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ มาตรา 26 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่ หรือทางสาธารณะ หรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ มาตรา 45 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการแก้ไขปรับปรุง หรือหยุดดำเนินกิจการชั่วคราว มาตรา 80 ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละ 5,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง 2. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กฎกระทรวงฉบับที่ 4 (2526) เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร

แหล่งมลภาวะทางอากาศ	กฎหมาย
	• ต้องทำรั้วชั่วคราวสูงไม่น้อยกว่า 2 เมตร ปิดกันตามแนวเขตที่ติดต่อกับที่สาธารณะ • พื้นผิวทางเข้าออกบริเวณก่อสร้างต้องทำด้วยวัสดุถาวร ลาดยางแอสฟัลต์ หรือคอนกรีต • ต้องมีวัสดุปิด (ผ้าใบหรือตาข่ายถี่) กันตัวอาคารตลอด ผู้ฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท ตลอดวันที่ฝ่าฝืน 3. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 4. เทศบัญญัติของเทศบาล หรืออบต./องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดแก่สุขภาพ ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน
การเผาป่า	1. พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14 ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพ ป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่ (1) ทำไม้หรือเก็บหาของป่าตาม มาตรา 15 เข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยตาม มาตรา 16 มาตรา 16ทวิ หรือ มาตรา 16 ตรี กระทำการตาม มาตรา 17 ใช้ประโยชน์ตาม มาตรา 18 หรือกระทำการตาม มาตรา 19 หรือ มาตรา 20 2. พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 มาตรา 16 ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด (1) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือ เผาป่า (2) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ยางไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

แหล่งมลภาวะทางอากาศ	กฎหมาย
เตาเผาขยะ	1. ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย (17 มิถุนายน 2540) กำหนดมาตรฐานการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอยที่กำจัดมูลฝอยได้ตั้งแต่ 1 ตัน ต่อวัน แต่ไม่เกิน 50 ตัน และที่กำจัดมูลฝอยได้เกิน 50 ตัน โดยเน้นเฉพาะมูลฝอยชุมชน 2. ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) เรื่อง กำหนดให้เตาเผามูลฝอยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ (17 มิถุนายน 2540) - กำหนดให้เตาเผามูลฝอยที่กำจัดมูลฝอยได้ตั้งแต่ 1 ตันต่อวันแต่ไม่เกิน 50 ตันต่อวัน และที่กำจัดมูลฝอยได้เกิน 50 ตัน เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ - ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศเว้นแต่ได้มีการบำบัดอากาศเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540) เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย

บทที่ 3

การดำเนินงานของโครงการ

โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ได้ดำเนินงานเป็นเวลา 23 เดือน โดยแบ่งเป็นช่วงเวลาละ 6 เดือน รวม 4 ช่วง

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2546 – 31 มีนาคม 2547

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2547 – 30 กันยายน 2547

ช่วงที่ 3 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2547 – 31 มีนาคม 2548

ช่วงที่ 4 ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2548 – 31 สิงหาคม 2548

ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานครอบคลุมทุกฤดูกาล เพื่อให้ได้ศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในทุกฤดูกาล เนื่องจากโครงการนี้มีข้อสันนิษฐานว่าในช่วงฤดูแล้งจะมีการก่อมลพิษทางอากาศมาก และหากประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่แท้จริงแล้ว น่าจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยทำให้อากาศเสียน้อยลง พิจารณาจากตัวชี้วัดคือ คุณภาพอากาศ และจำนวนแหล่งมลพิษที่มีการสำรวจพบ หรืออื่นๆ

กิจกรรมต่างๆ แบ่งตามลักษณะดังนี้

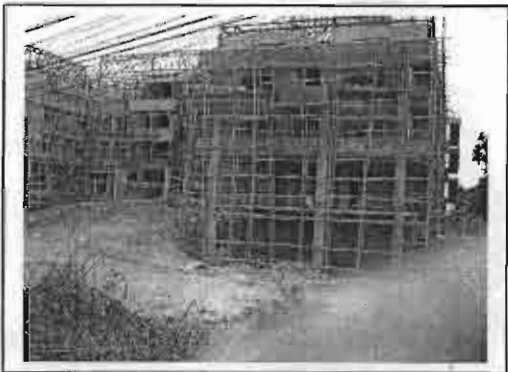
1. การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลแหล่งมลพิษทางอากาศ
2. การเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มแกนนำและประชาชนทั่วไป
3. การรณรงค์ในระดับพื้นที่
4. การรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ
5. กิจกรรมอื่นๆ
6. การทำเว็บเพจ

1. การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลแหล่งมลพิษทางอากาศ

โครงการฯ ได้สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่องต่างๆ 3 เดือน รวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง เริ่มสำรวจครั้งแรกเดือนตุลาคม 2546 โดยสำรวจในช่วงแรกจะสำรวจวันทำการ 2 วัน และวันเสาร์ – อาทิตย์ 2 วัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการก่อมลพิษในวันทำการและวันหยุด วิธีการสำรวจคือ แบ่งพื้นที่เป็นเขต แล้วจัดทีมออกลงสำรวจทีมละ 2 คน ซึ่งรถจักรยานยนต์ไปทุกซอกซอยของพื้นที่เมื่อพบแหล่งมลพิษจะหยุดถ่ายภาพและบันทึกรายละเอียดของแหล่งมลพิษ เนื่องจากในช่วงแรกยังไม่ได้ใช้เครื่อง GPS (Ground Positioning System) เพื่อบันทึกตำแหน่ง ทำให้ขาดข้อมูลที่ชัดเจนของแหล่งมลพิษ (จุดพิกัด) และการสำรวจครั้งแรกไม่ได้ใช้ทีมสำรวจต่อเนื่องตลอด 12 ชั่วโมง จึงทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความแตกต่างจากการสำรวจครั้งอื่นๆ

ในการสำรวจครั้งที่ 1 เริ่มสำรวจตั้งแต่เวลา 05.00 – 19.00 น. ปรากฏว่าพบการเผาไม่มาก และทำให้คณะสำรวจซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิงอาจไม่ปลอดภัยด้วยประการทั้งปวง จึงปรับเปลี่ยนช่วงเวลา

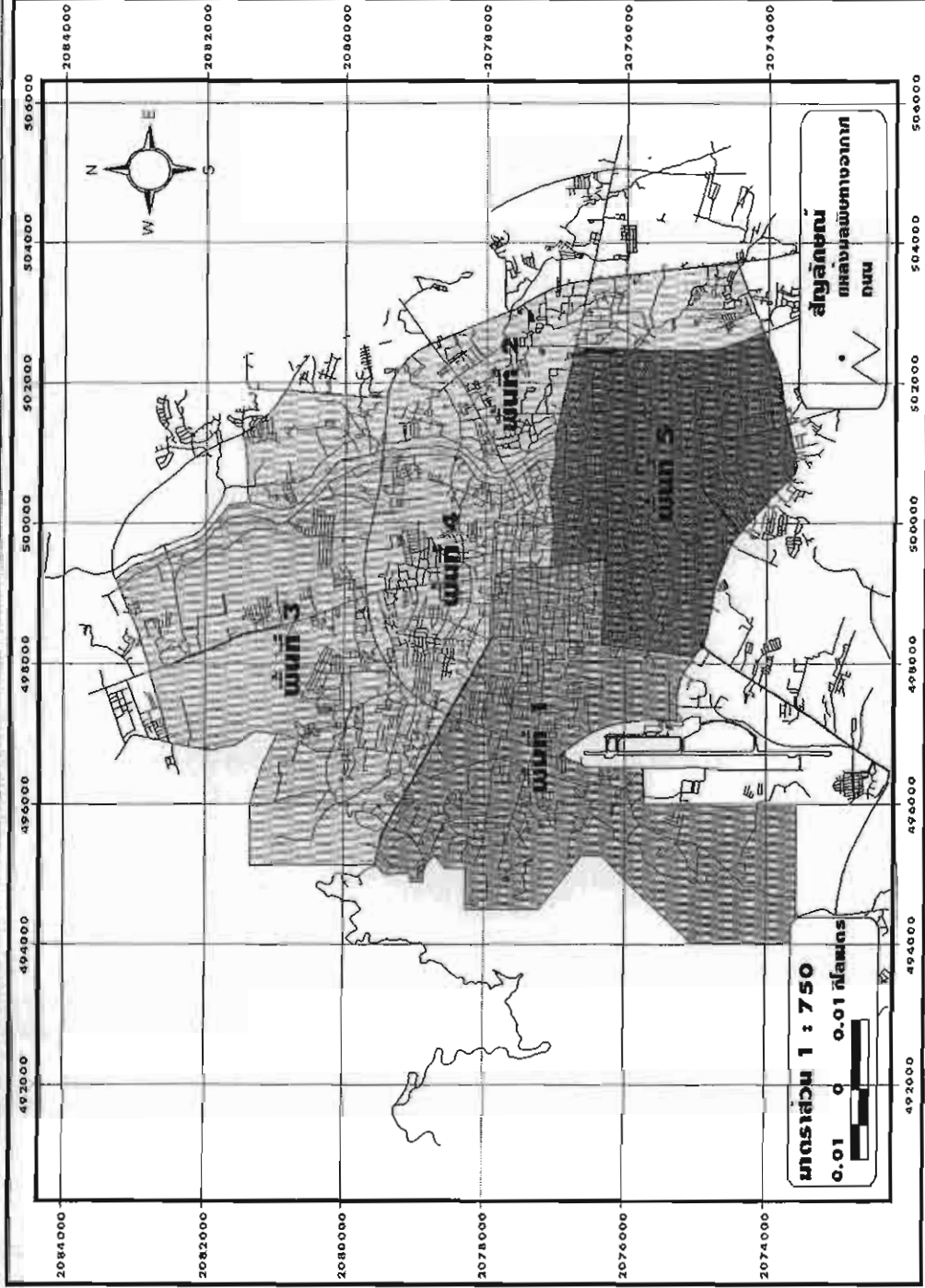
สำรวจเป็นเริ่มจาก 06.00 – 19.00 น. ซึ่งช่วงเช้าเป็นช่วงที่สว่างแล้วและเริ่มมีการเผาให้เห็นชัดเจนขึ้น แต่ในช่วงเย็นคณะสำรวจมักมีประสบปัญหาเห็นกลุ่มควันแล้วไม่สามารถหาแหล่งมลพิษพบ ตั้งแต่การสำรวจครั้งที่ 4 เป็นต้นไป คณะสำรวจเริ่มสำรวจตั้งแต่ 07.00 – 19.00 น. เพราะในช่วงเช้ามืดเกินไปไม่มีประชาชนตื่นขึ้นมาเผาใบไม้มากนัก

แผนที่ 3.1 แสดงการแบ่งพื้นที่สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ

แผนที่แสดงพื้นที่การสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ

โดยโครงการ "การศึกษาพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภาวะทางอากาศของประชาชนในเชียงใหม่" สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศที่ทีมงานตกลงกันว่าจะนับจุดที่ก่อมลพิษ 1 แห่ง เท่ากับ 1 จุด เช่น การเผาไม่ว่าจะกองใหญ่หรือเล็กจะนับเป็น 1 จุด แต่ไม่ได้ตกลงกันว่าอยู่เกาะบนสिरจะนับอยู่ที่เปิดทำการเฉพาะในวันนั้นๆ หรือจะนับตำแหน่งของอุโมงค์รถที่มีอยู่จริง และเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกันทำงาน อาจมีการนับอยู่บางแห่งซ้ำได้เช่นกันหากไม่มีการตกลงกันล่วงหน้า เช่นเดียวกับร้านอาหารปิ้ง-ย่าง หากไม่มีการตกลงกันก่อนก็อาจมีการบันทึกซ้ำ จึงอาจทำให้จำนวนแหล่งมลพิษที่สำรวจพบคลาดเคลื่อนจากความจริงไปบ้าง อนึ่งแม้จะสำรวจพบรถวันคำจำนวนมาก แต่เนื่องจากเป็นแหล่งมลพิษทางอากาศที่เคลื่อนไหว (moving source) ผู้สำรวจบางคนไม่ได้บันทึกไว้ จึงทำให้จำนวนแหล่งมลพิษจากการจราจร ซึ่งน่าจะมีมีความเป็นพิษสูง ไม่ได้ถูกบันทึกว่ามีจำนวนมากตามความเป็นจริง มีเพียงการรายงานจุดที่มีการจราจรหนาแน่นบางจุดเท่านั้น

การที่คณะทำงานสำรวจทั้งในวันทำการ (จันทร์ – ศุกร์) และวันเสาร์ – อาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ เนื่องจากโครงการนี้ต้องการทราบว่า ในวันสุดสัปดาห์ซึ่งมักเป็นวันที่ประชาชนมีโอกาสอยู่บ้านมักทำความสะอาดบ้านและทิ้งของเหลือใช้หรือใช้ขยะ ตลอดจนตัดต้นไม้ใบหญ้า ซึ่งก่อให้เกิดวัสดุที่ไม่ต้องการจำนวนมาก จึงอาจทำให้มีการเผามากกว่าวันทำการก็เป็นได้

ผลที่ได้จากการสำรวจพบว่าการเผาในที่โล่ง เช่น เผาขยะ เผาใบไม้กิ่งไม้ในวันทำการกับวันหยุดมีจำนวนแตกต่างกันไม่มากนัก การสำรวจช่วงที่ 1 (เดือน ต.ค. – พ.ย.46) พบว่าการเผาวันทำการมี 209 จุด ในขณะที่การเผาวันหยุดมี 243 จุด เฉลี่ยในวันหยุดมีการเผาเพิ่มร้อยละ 17 ของจำนวนที่มีการเผาในวันทำการ

นอกจากนั้นการสำรวจทั้งเสาร์และอาทิตย์เพื่อดูว่าวันไหนมีการเผามากกว่ากัน ทั้งที่ตามการรายงานจะสำรวจเพียง 1 ครั้ง ซึ่งหมายถึง 1 วันทุก 3 เดือน แต่โครงการฯ ต้องการให้ได้ข้อมูลถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้นจึงสำรวจมากวันขึ้น

ตารางที่ 3.1 ช่วงเวลาการสำรวจ

ครั้งที่	วันที่สำรวจ	เวลา
1	14 – 20 ตุลาคม 2546 / 1 – 2 และ 5 พฤศจิกายน 2546	05.00 – 19.00 น.
2	21 – 22 และ 24 – 25 กุมภาพันธ์ 2547	06.00 – 19.00 น.
3	22 – 23 และ 27 – 28 พฤษภาคม 2547	06.00 – 19.00 น.
4	21 – 22 และ 30 – 31 สิงหาคม 2547	07.00 – 19.00 น.
5	20 – 21 และ 25 – 26 พฤศจิกายน 2547	07.00 – 19.00 น.
6	17 – 20 กุมภาพันธ์ 2548	07.00 – 19.00 น.
7	19 – 22 พฤษภาคม 2548	07.00 – 19.00 น.

ตารางที่ 3.2 การเปรียบเทียบเฉพาะการเผาในที่โล่งจากการสำรวจวันทำการและวันหยุด

สำรวจครั้งที่	วันที่สำรวจ	วันทำการ	วันหยุด	หมายเหตุ
1	จ. 17 ต.ค. และ พ. 5 พ.ย. 46	31	38	ย่างเข้าฤดูแล้ง
2	ส. 21 และ อ. 24 ก.พ. 47	148	134	ฤดูแล้ง
3	ส. 22 และ ศ. 28 พ.ค. 47	100	70	ย่างเข้าฤดูฝน
4	ส. 21 และ อ. 31 ต.ค. 47	66	82	ฤดูฝน
5	ส. 21 และ พ. 25 พ.ย. 47	167	146	ประชาชนเปลี่ยนจากเผากองใหญ่เป็นเผากองเล็ก 5-6 กอง เพื่อให้หมดเร็ว
6	พ. 17 และ ส. 19 ก.พ. 48	155	205	ประชาชนเปลี่ยนจากเผากองใหญ่เป็นเผากองเล็ก 5-6 กอง เพื่อให้หมดเร็ว แต่จำนวนบ้านที่เผาลดลง
7	อ. 19 และ พ. 22 พ.ค. 48	85	97	ย่างเข้าฤดูฝนลดลงกว่าปีก่อน

หมายเหตุ: เลือกเฉพาะวันที่มีจำนวนมลพิษสูงสุดของวันทำการและวันหยุดนำมาเปรียบเทียบ

จากการสำรวจทั้ง 7 ครั้งไม่อาจกล่าวได้ว่าผู้ที่นิยมเผาขยะ เผากิ่งไม้ใบไม้ จะเผาในวันทำการหรือในวันหยุดมากกว่ากัน แต่มีการเปลี่ยนแปลงสลับกันไป เพราะผู้ที่นิยมเผาจำนวนหนึ่งเป็นกลุ่มแม่บ้านหรือผู้สูงอายุซึ่งมีเวลาอยู่บ้านทุกวัน ส่วนการเผาในวันหยุดสุดสัปดาห์เป็นวันที่ผู้ที่ทำงานในวันทำการมีโอกาสเผา นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตว่าในวันที่ 12-13 เมษายน ซึ่งเป็นเทศกาลปีใหม่ของคนล้านนา (สงกรานต์) เป็นประเพณีที่ทุกบ้านจะทำความสะอาดใหญ่ในรอบปีแล้วนำสิ่งของที่เหลือใช้มาเผา ทำให้อากาศช่วงก่อนสงกรานต์และวันสังขารล่อง (13 เมษายน) มีฝุ่นควันมากกว่าวันอื่นๆ

กล่าวได้ว่าในช่วงที่โครงการนี้ได้ดำเนินอยู่ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพิษภัยของมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะการเผาในที่โล่งได้รับการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ และผ่านแผ่นพับที่โครงการผลิต

ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 3.3 สรุปผลจากการสำรวจแหล่งมลพิษครั้งที่ 1-7 ในเขตเทศบาลและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

(หน่วย : แหล่ง)

ประเภท	ครั้งที่ 1 (จ. 17 ต.ค. และ พ. 5 พ.ย. 46 เวลา 05.00 - 19.00 น.)						ครั้งที่ 2 (ส. 21 และ อ. 24 ก.พ. 47 เวลา 06.00 - 19.00 น.)					
	วันทำการ		วันหยุด		รวม		วันทำการ		วันหยุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งมลพิษประเภทอยู่กับที่												
การเผา	31	56.36	38	55.88	69	56.10	148	56.49	134	51.54	282	54.02
ร้านค้า (ปิ้ง-ย่าง)	15	27.27	21	30.88	36	29.27	88	33.59	78	30	166	31.80
อุตสาหกรรม ชั่ว	3	10.91	9	13.24	15	12.20	8	3.05	11	4.23	19	3.64
การก่อสร้าง	-	-	-	-	-	-	12	4.58	19	7.31	31	5.94
สภาพการจราจร ^๑	3	5.45	-	-	3	2.44	6	2.29	18	6.92	24	4.60
รวม	55	100	68	100	123	100	262	100	260	100	522	100

(หน่วย : แหล่ง)

ประเภท	ครั้งที่ 3 (ส. 22 และ พ. 28 พ.ค. 47 เวลา 07.00 - 19.00 น.)						ครั้งที่ 4 (ส. 21 และ อ. 31 ส.ค. 47 เวลา 07.00 - 19.00 น.)					
	วันทำการ		วันหยุด		รวม		วันทำการ		วันหยุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งมลพิษประเภทอยู่กับที่												
การเผา	100	52.91	70	37.23	170	45.9	66	39.52	82	38.14	148	38.74
ร้านค้า (ปิ้ง-ย่าง)	66	34.92	53	28.19	119	31.56	60	35.93	89	41.40	149	39.01
อุตสาหกรรม ชั่ว	10	5.29	19	10.11	29	7.69	7	4.19	13	6.05	20	5.24
การก่อสร้าง	6	3.17	15	7.98	21	5.57	11	6.59	13	6.05	24	6.28
สภาพการจราจร ^๑	7	3.70	31	16.49	38	10.08	23	13.77	18	8.37	41	10.73
รวม	189	100	188	100	377	100	167	100	215	100	382	100

(หน่วย : แหล่ง)

ประเภท	ครั้งที่ 5 (ส. 21 และ พ. 25 พ.ย. 47 เวลา 07.00 - 19.00 น.)						ครั้งที่ 6 (พ. 17 และ ส. 19 ก.พ. 48 เวลา 07.00 - 19.00 น.)					
	วันทำการ		วันหยุด		รวม		วันทำการ		วันหยุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งมลพิษประเภทอยู่กับที่												
การเผา	167	77.31	146	56.37	313	65.89	155	41.78	205	73.74	360	55.47
ร้านค้า (ปิ้ง-ย่าง)	42	19.44	83	32.05	125	26.32	133	35.85	56	20.14	189	29.12
อุตสาหกรรม ชั่ว	1	0.46	5	1.93	6	1.26	19	5.12	4	1.44	23	3.54
การก่อสร้าง	4	1.85	20	7.72	24	5.05	49	13.21	10	3.60	59	9.09
สภาพการจราจร ^๑	2	0.93	5	1.93	7	1.47	15	4.04	3	1.08	18	2.77
รวม	216	100	259	100	475	100	371	100	278	100	649	100

หมายเหตุ: เลือกเฉพาะวันที่มีจำนวนมลพิษสูงที่สุดของวันทำการและวันหยุดนำมาเปรียบเทียบ

๑ สภาพการจราจร คือ บริเวณสี่แยกหรือจุดที่มีการคับคั่งของการจราจร ไม่ใช่พาหนะแต่ละคัน

(หน่วย : แห่่ง)

ประเภท	ครั้งที่ 7					
	(ธ. 19 และ พ. 22 พ.ค. 48 เวลา 07.00 - 19.00 น.)					
	วันทำการ		วันหยุด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งมลพิษประเภทอยู่กับที่						
การเผา	85	76.58	97	36.74	182	48.53
ร้านค้า (ปิ้ง-ย่าง)	17	15.32	81	30.68	98	26.13
อุตสาหกรรม ๑	1	0.90	17	6.44	18	4.80
การก่อสร้าง	8	7.21	57	21.59	65	17.33
สภาพการจราจร ^๑	-	-	12	4.55	12	3.20
รวม	111	100	264	100	375	100

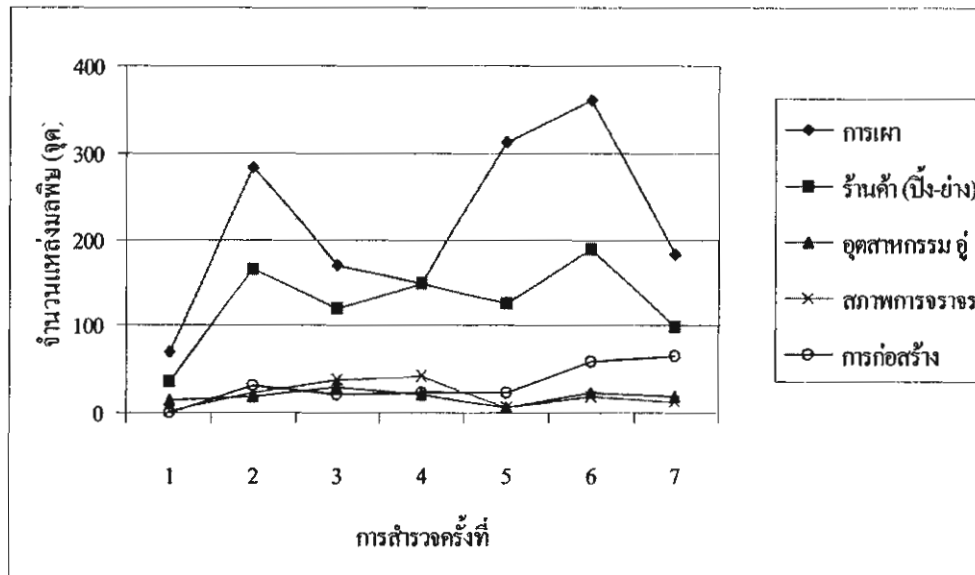
หมายเหตุ: เลือกเฉพาะวันที่มีจำนวนมลพิษสูงที่สุดของวันทำการและวันหยุดนำมาเปรียบเทียบ

๑ สภาพการจราจร คือ บริเวณที่แยกหรือจุดที่มีการคับคั่งของการจราจร ไม่ใช่พาหนะแต่ละคัน

หมายเหตุ :

1. จากการสำรวจครั้งที่ 6 (กุมภาพันธ์ 2548) จำนวนแหล่งมลพิษที่เพิ่มขึ้นเนื่องจาก
 - 1.1 ประสิทธิภาพการสำรวจดีขึ้น เพราะผู้สำรวจชำนาญพื้นที่
 - 1.2 เทศบาลและอบต. ไม่จัดเก็บขยะ
 2. จากการสำรวจครั้งที่ 6 (กุมภาพันธ์ 2548) พบว่าการเผาเพิ่มขึ้นจากการสำรวจครั้งที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2547) ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันของปี ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนทราบว่าการเผาคิดกฎหมาย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้
 - 2.1 เปลี่ยนจากการเผากองใหญ่ 1 กอง แยกเป็นกองเล็กๆ 3 – 4 กอง เพื่อให้ไหม้หมดเร็วขึ้น ซึ่งวิธีการสำรวจนั้น การเผา 1 กอง นับเป็น 1 จุด จึงทำให้จำนวนการเผาในครั้งนี้มากกว่าการสำรวจครั้งที่ 2
 - 2.2 ย้ายจากหน้าบ้านเป็นหลังบ้าน หรือลึกเข้าไปในพื้นที่มากขึ้น
 - 2.3 ช่วงเวลาในการเผากลางวันน้อยลง เปลี่ยนเป็นช่วงเวลาเย็นถึงกลางคืนมากขึ้น
 3. มีร้านปิ้งย่างเพิ่มขึ้น
 4. เนื่องจากที่ผ่านมาไม่ได้ตกลงกันถึงความหมายที่ชัดเจน เช่น ไม่มีการกำหนดว่าตู้ซอมรถที่ยังไม่ได้เปิดทำการเป็นแหล่งมลพิษหรือไม่ ทำให้ตัวเลขคาดเคลื่อนเพิ่ม – ลด ไม่คงที่
 5. การสำรวจครั้งที่ 7 (พฤษภาคม 2548) พบว่าการเผาลดลงจากการสำรวจครั้งที่ 3 (พฤษภาคม 2547) ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันของปี ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังนี้
 - 5.1 เปลี่ยนรูปแบบการสำรวจจาก 4 วัน เป็นการสำรวจ 2 วัน และการลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ประชาชน 2 วัน
 - 5.2 เปลี่ยนจากการเผาในบ้าน เป็นเผาในพื้นที่รกร้าง และพื้นที่ว่างเปล่ามากขึ้น
 - 5.3 การเผา แยกเป็นกองเล็กๆ 3 – 4 กอง ซึ่งวิธีการสำรวจนั้น การเผา 1 กอง นับเป็น 1 จุด จึงทำให้จำนวนการเผาในครั้งนี้ลดลงจากการสำรวจครั้งที่ 3 เพียงเล็กน้อย
 - 5.4 มีฝนตกในช่วงเวลาสำรวจ
 6. การจราจรเป็นแหล่งมลภาวะเคลื่อนที่ (Moving Source) จึงไม่สามารถระบุจำนวนได้ชัดเจน
- ที่มา: จากการสำรวจของโครงการศึกษาพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศในเขตเทศบาลและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ครั้งที่ 1-7

หมายเหตุ :

- การสำรวจครั้งที่ 1 จ. 17 ต.ค. และ พ. 5 พ.ย. 46 เวลา 05.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 2 ส. 21 และ อ. 24 ก.พ. 47 เวลา 06.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 3 ส. 22 และ ศ. 28 พ.ค. 47 เวลา 07.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 4 ส. 21 และ อ. 31 ส.ค. 47 เวลา 07.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 5 ส. 21 และ พ. 25 พ.ย. 47 เวลา 07.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 6 พ. 17 และ ส. 19 ก.พ. 48 เวลา 07.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 7 อ. 19 และ พ. 22 พ.ค. 48 เวลา 07.00 - 19.00 น.
- จากการสำรวจครั้งที่ 6 (กุมภาพันธ์ 2548) จำนวนแหล่งมลพิษที่เพิ่มขึ้นเนื่องจาก
 - ประสิทธิภาพการสำรวจดีขึ้น
 - ประชาชนปรับพฤติกรรมจากการเผา 1 กองใหญ่เป็นหลายๆ กองเล็กเพื่อให้ไหม้เร็วขึ้น
 - เทศบาลและอบต. ไม่จัดเก็บขยะ
- จากการสำรวจครั้งที่ 6 (กุมภาพันธ์ 2548) พบว่าการเผาเพิ่มขึ้นจากการสำรวจครั้งที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2547) ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันของปี ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนทราบว่าการเผาผิดกฎหมาย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้
 - เปลี่ยนจากการเผากองใหญ่ 1 กอง แยกเป็นกองเล็กๆ 3-4 กอง ซึ่งวิธีการสำรวจนั้น การเผา 1 กอง นับเป็น 1 จุด จึงทำให้จำนวนการเผาในครั้งนี้น่ามากกว่าการสำรวจครั้งที่ 2
 - ย้ายจากหน้าบ้านเป็นหลังบ้าน หรือลึกเข้าไปในพื้นที่มากขึ้น
 - ช่วงเวลาในการเผากลางวันน้อยลง เปลี่ยนเป็นช่วงเวลาเย็นถึงกลางคืนมากขึ้น
- มีร้านปิ้งย่างเพิ่มขึ้น
- เนื่องจากที่ผ่านมาไม่ได้ตกลงกันถึงความหมายที่ชัดเจน เช่น ไม่มีการกำหนดว่าอยู่ซ่อมรถที่ยังไม่ได้เปิดทำการเป็นแหล่งมลพิษหรือไม่ ทำให้ตัวเลขคลาดเคลื่อนไปมา
- การสำรวจครั้งที่ 7 (พฤษภาคม 2548) พบว่าการเผาลดลงจากการสำรวจครั้งที่ 3 (พฤษภาคม 2547) ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันของปี ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังนี้
 - เปลี่ยนรูปแบบการสำรวจจาก 4 วัน เป็นการสำรวจ 2 วัน และการลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ประชาชน 2 วัน
 - เปลี่ยนจากการเผาในบ้าน เป็นเผาในพื้นที่รกร้าง และพื้นที่ว่างเปล่ามากขึ้น

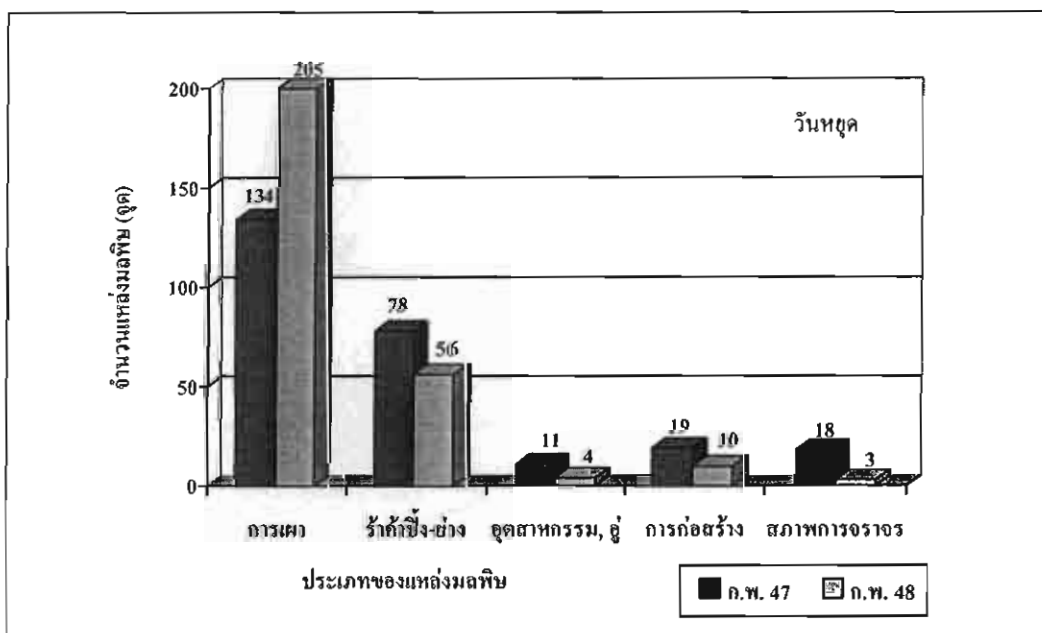
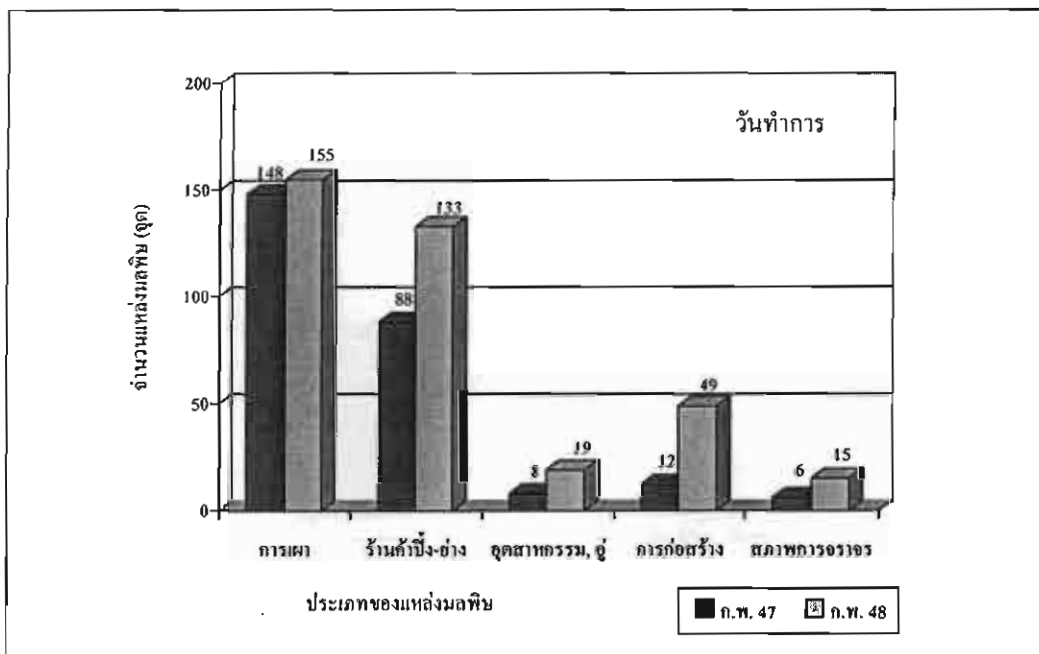
6.3 การเผา แยกเป็นกองเล็ก ๆ 3 – 4 กอง ซึ่งวิธีการสำรวจนั้น การเผา 1 กอง นับเป็น 1 จุด จึงทำให้จำนวนการเผาในครั้งนี้
นี้ลดลงจากการสำรวจครั้งที่ 3 เพียงเล็กน้อย

6.4 มีฝนตกในช่วงเวลาสำรวจ

7. การจราจรเป็นแหล่งมลภาวะเคลื่อนที่ (Moving Source) จึงไม่สามารถระบุจำนวนได้ชัดเจน

ที่มา: จากการสำรวจของโครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

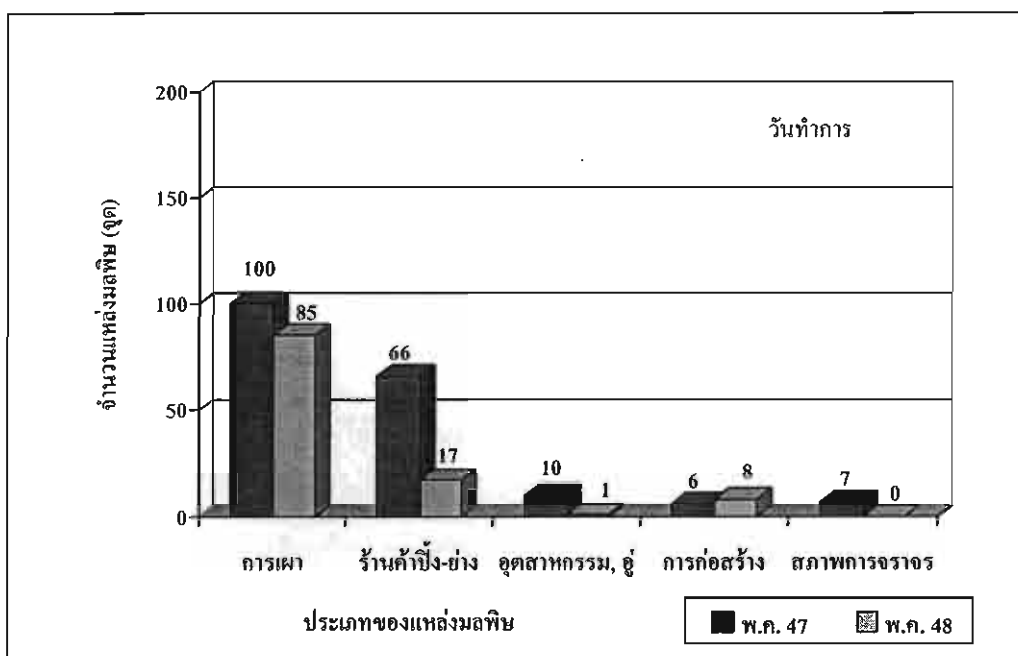
แผนภูมิที่ 3.2 การเปรียบเทียบจำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศในวันทำการและวันหยุด
จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2547 และเดือนกุมภาพันธ์ 2548

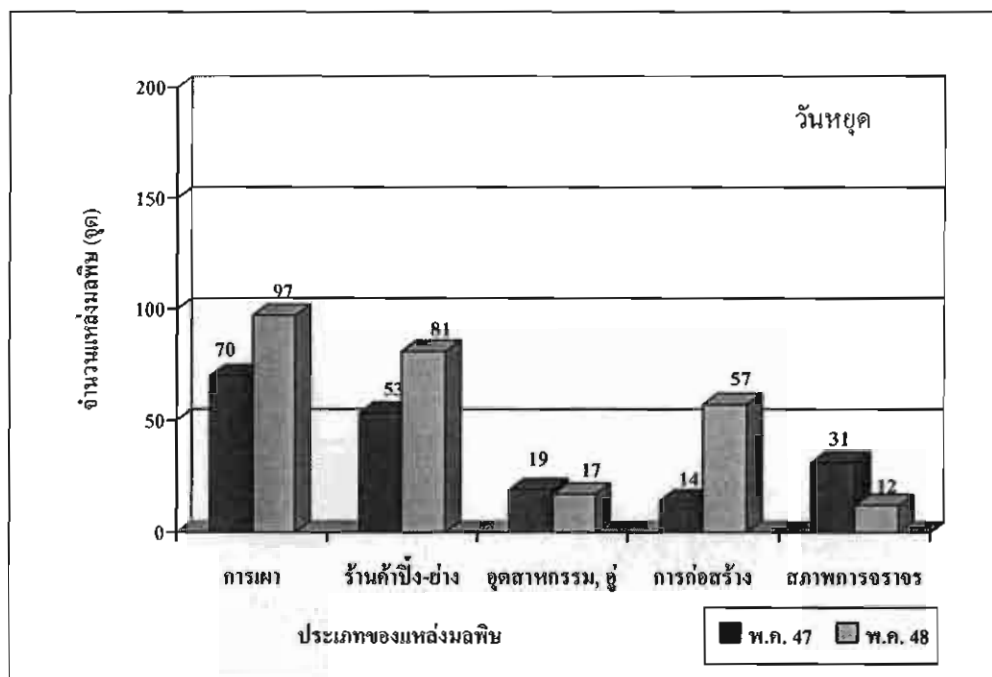

หมายเหตุ:

1. จากการสำรวจครั้งที่ 6 (กุมภาพันธ์ 2548) จำนวนแหล่งมลพิษที่เพิ่มขึ้นเนื่องจาก
 - 1.1 ประสิทธิภาพการสำรวจดีขึ้น
 - 1.2 ประชาชนปรับตัวดีขึ้นจากการเผา 1 กองใหญ่เป็นหลายๆ กองเล็กเพื่อให้ไฟมอดเร็วขึ้น
 - 1.3 เทศบาลและอบต. ไม่จัดเก็บขยะ
 2. จากการสำรวจครั้งที่ 6 (กุมภาพันธ์ 2548) พบว่าการเผาเพิ่มขึ้นจากการสำรวจครั้งที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2547) ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันของปี ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนทราบว่า การเผาผิดกฎหมาย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้
 - 2.1 เปลี่ยนจากการเผากองใหญ่ 1 กอง แยกเป็นกองเล็กๆ 3 - 4 กอง ซึ่งวิธีการสำรวจนั้น การเผา 1 กอง นับเป็น 1 จุด จึงทำให้จำนวนการเผานี้มากกว่าการสำรวจครั้งที่ 2
 - 2.2 ย้ายจากหน้าบ้านเป็นหลังบ้าน หรือลึกเข้าไปในพื้นที่มากขึ้น
 - 2.3 ช่วงเวลาในการเผากลางวันน้อยลง เปลี่ยนเป็นช่วงเวลากลางคืนถึงกลางดึกมากขึ้น
 3. มีร้านปิ้งย่างเพิ่มขึ้น
 4. เนื่องจากที่ผ่านมาไม่ได้ตกลงกันถึงความหมายที่ชัดเจน เช่น ไม่มีการกำหนดว่าอยู่ซ่อมรถที่ยังไม่ได้เปิดทำการเป็นแหล่งมลพิษหรือไม่ ทำให้ตัวเลขคลาดเคลื่อนไปมา
- ที่มา: จากการสำรวจของโครงการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แผนภูมิที่ 3.3 การเปรียบเทียบจำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศในวันทำการและวันหยุด
จากการสำรวจเดือนพฤษภาคม 2547 และเดือนพฤษภาคม 2548

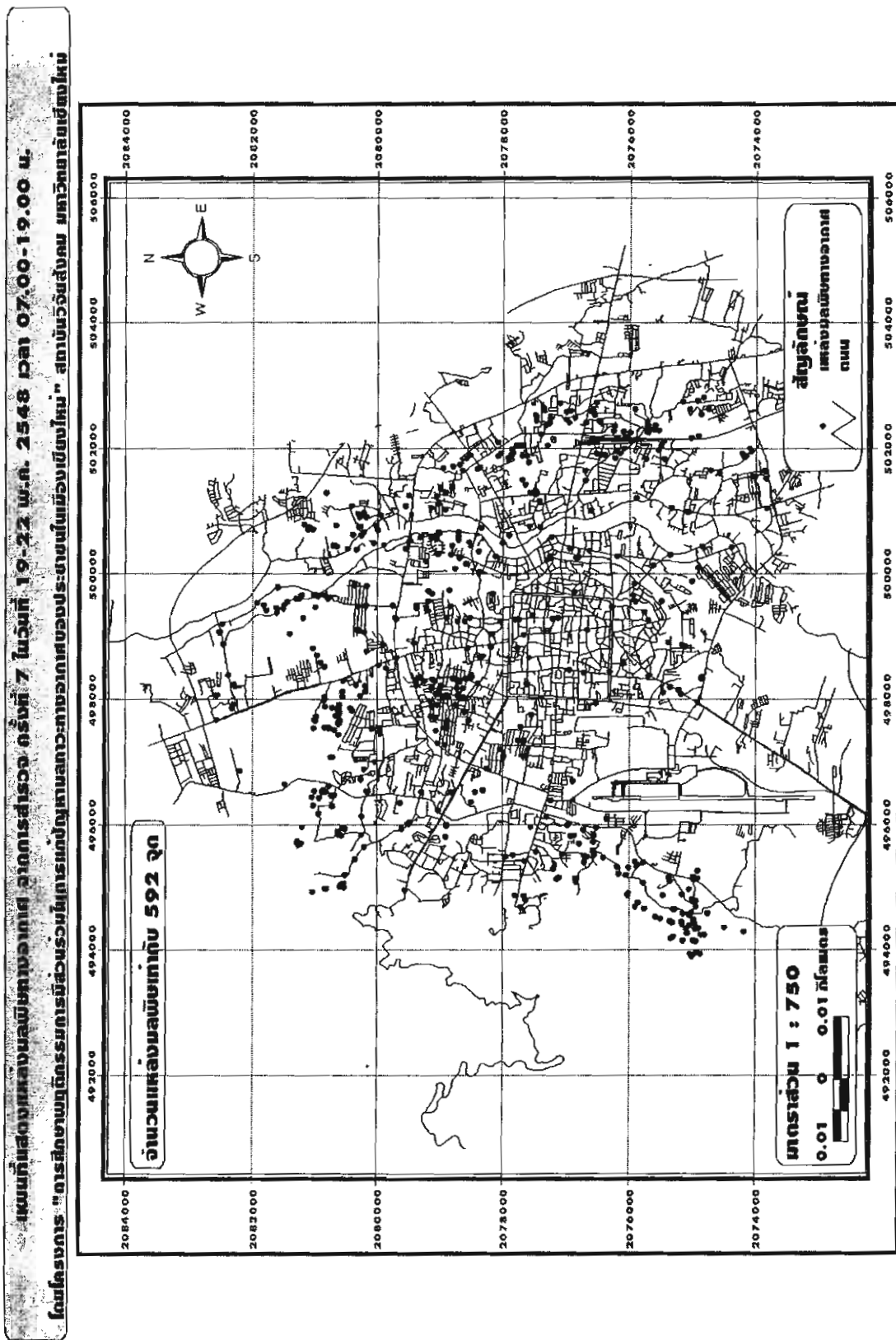
หมายเหตุ:

1. การสำรวจเดือน พ.ศ. 2547 วันที่ 22 – 23 พ.ศ. 2547 เวลา 07.00 – 19.00 น.
การสำรวจเดือน พ.ศ. 2548 วันที่ 21 – 22 พ.ศ. 2547 เวลา 07.00 – 19.00 น.
2. การสำรวจครั้งที่ 7 (พฤษภาคม 2548) พบว่าการลดลงจากการสำรวจครั้งที่ 3 (พฤษภาคม 2547) ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกันของปี ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังนี้
 - 2.1 เปลี่ยนรูปแบบการสำรวจจาก 4 วัน เป็นการสำรวจ 2 วัน และการลงพื้นที่ให้ความรู้แก่ประชาชน 2 วัน
 - 2.2 เปลี่ยนจากการเผาในบ้าน เป็นเผาในพื้นที่รกร้าง และพื้นที่ว่างเปล่ามากขึ้น
 - 2.3 การเผา แยกเป็นกองเล็ก ๆ 3 – 4 กอง ซึ่งวิธีการสำรวจนั้น การเผา 1 กอง นับเป็น 1 จุด จึงทำให้จำนวนการเผาในครั้งนี้น้อยลงจากการสำรวจครั้งที่ 3 เพียงเล็กน้อย
 - 2.4 มีฝนตกในช่วงเวลาสำรวจ
3. การจราจรเป็นแหล่งมลภาวะเคลื่อนที่ (Moving Source) จึงไม่สามารถระบุจำนวนได้ชัดเจน

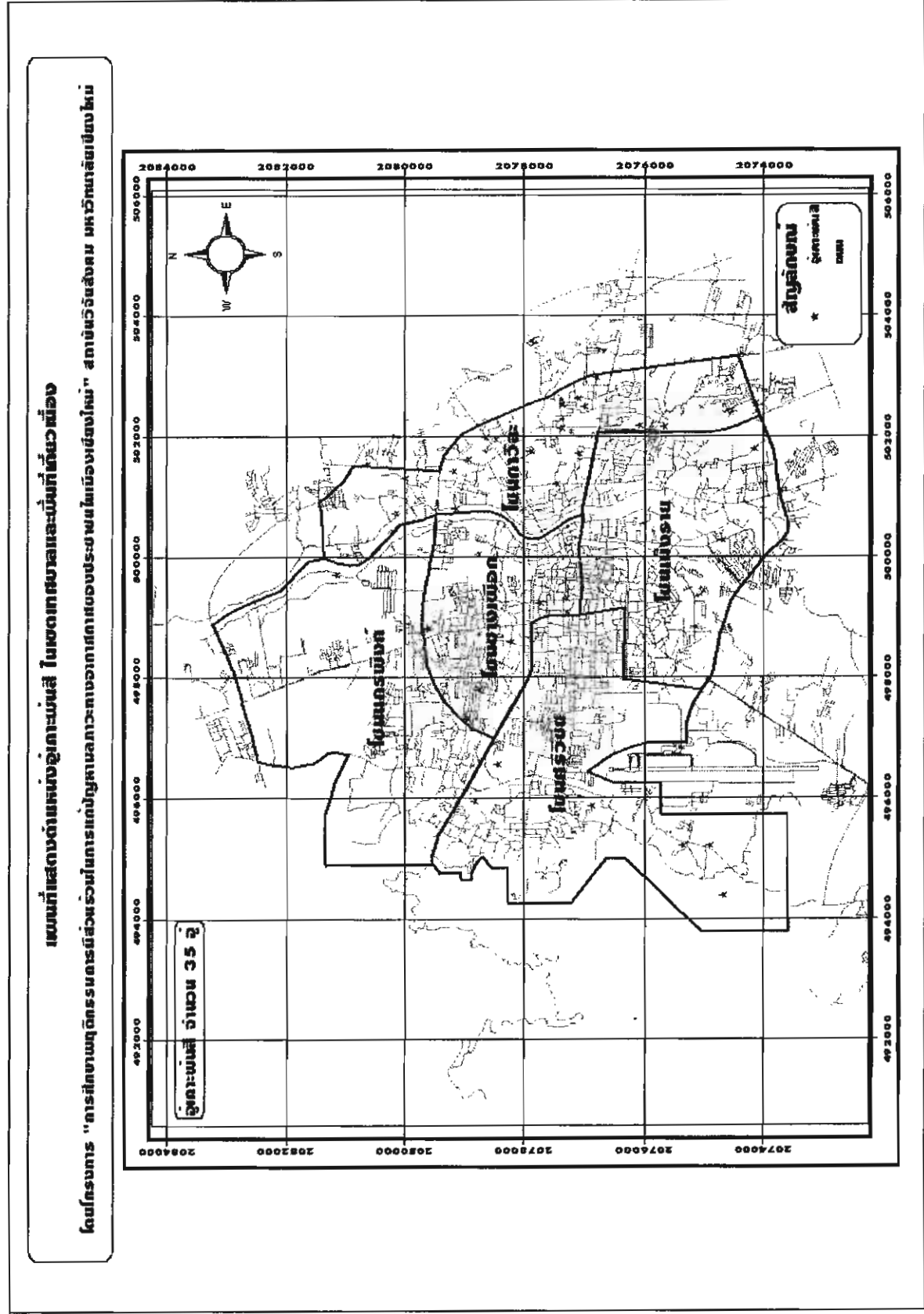
แม้ว่าจากการสำรวจจะไม่ได้บันทึกเมรุเผาศพและอุตสาหกรรมการผลิตระหว่างการสำรวจ แต่ก็ยังเป็นแหล่งมลพิษที่ก่อให้เกิดก๊าซพิษหลายตัวที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ควรได้รับการนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เช่นเดียวกับการเผาป่าซึ่งอยู่นอกพื้นที่ศึกษา แต่ได้ส่งผลกระทบทำให้อากาศในเมืองเชียงใหม่หม่นมัวด้วยหมอกควัน อนึ่ง จำนวนสภาพการจราจรที่บันทึกเป็นเพียงตำแหน่งที่มีการจราจรติดขัด ไม่ใช่จำนวนรถวันค่าซึ่งมีจำนวนมากและยากแก่การบันทึกเมื่อคณะทำงานต้องเคลื่อนย้ายไปจุดต่างๆ เพื่อสำรวจแหล่งมลพิษอื่นๆ

นอกจากนั้นเมืองเชียงใหม่ยังมีสนามบินนานาชาติเชียงใหม่ตั้งอยู่ และมีการเพิ่มเที่ยวบินและมีการขยายรันเวย์ของสนามบิน ซึ่งจะเป็นแหล่งมลพิษทางอากาศขนาดใหญ่ที่ควรได้รับการนำมาพิจารณาเพื่อแก้ปัญหาอากาศเสียของเมืองเชียงใหม่ด้วย

แผนที่ 3.2 แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจครั้งที่ 7 ในวันที่ 19 – 22 พฤษภาคม 2548 เวลา 07.00 – 19.00 น.

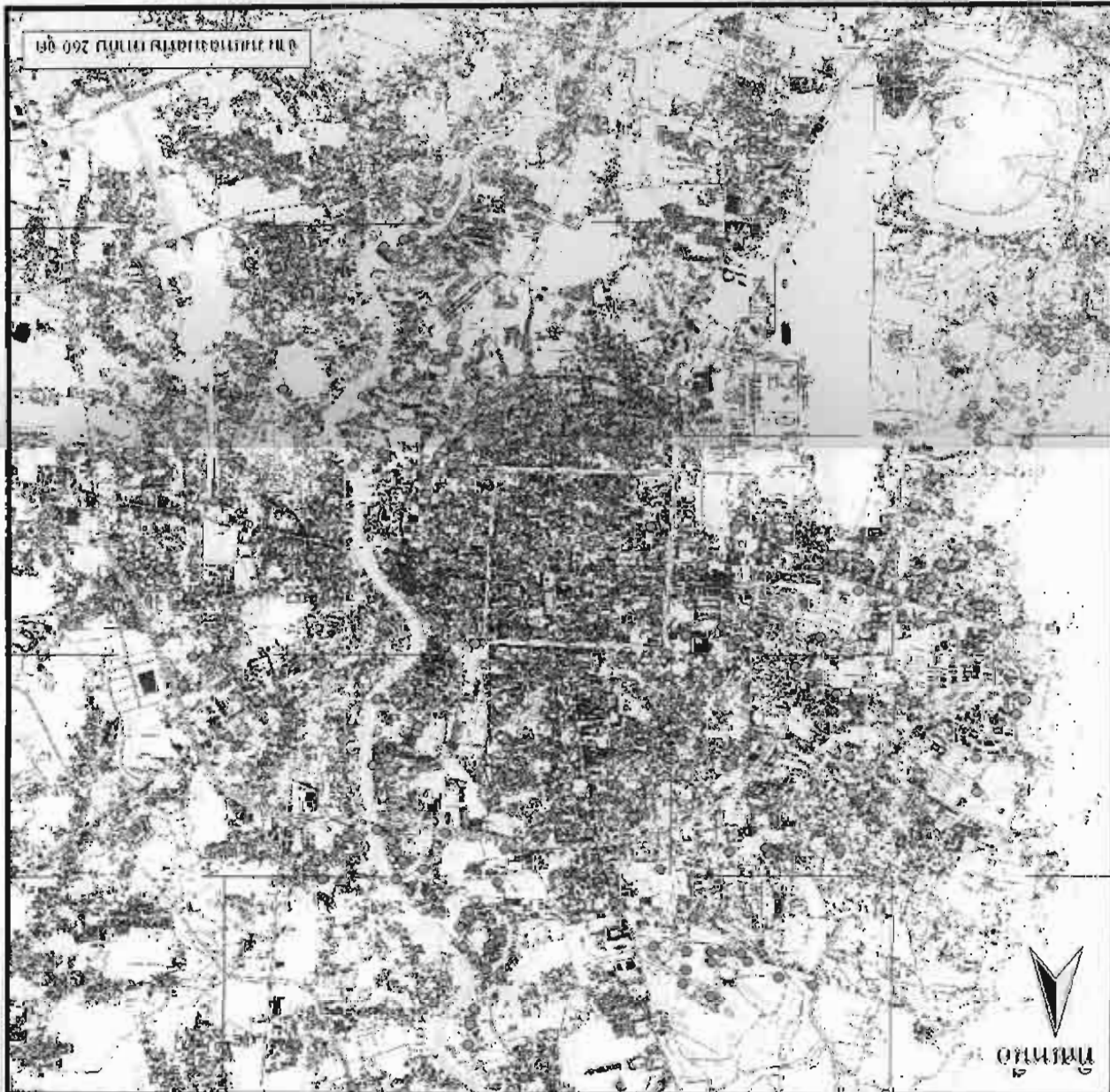

แผนที่ 3.3 แผนที่แสดงตำแหน่งพื้นที่ใหม่แต่ละพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

1. 2000-2005
 2. 2006-2010
 3. 2011-2015

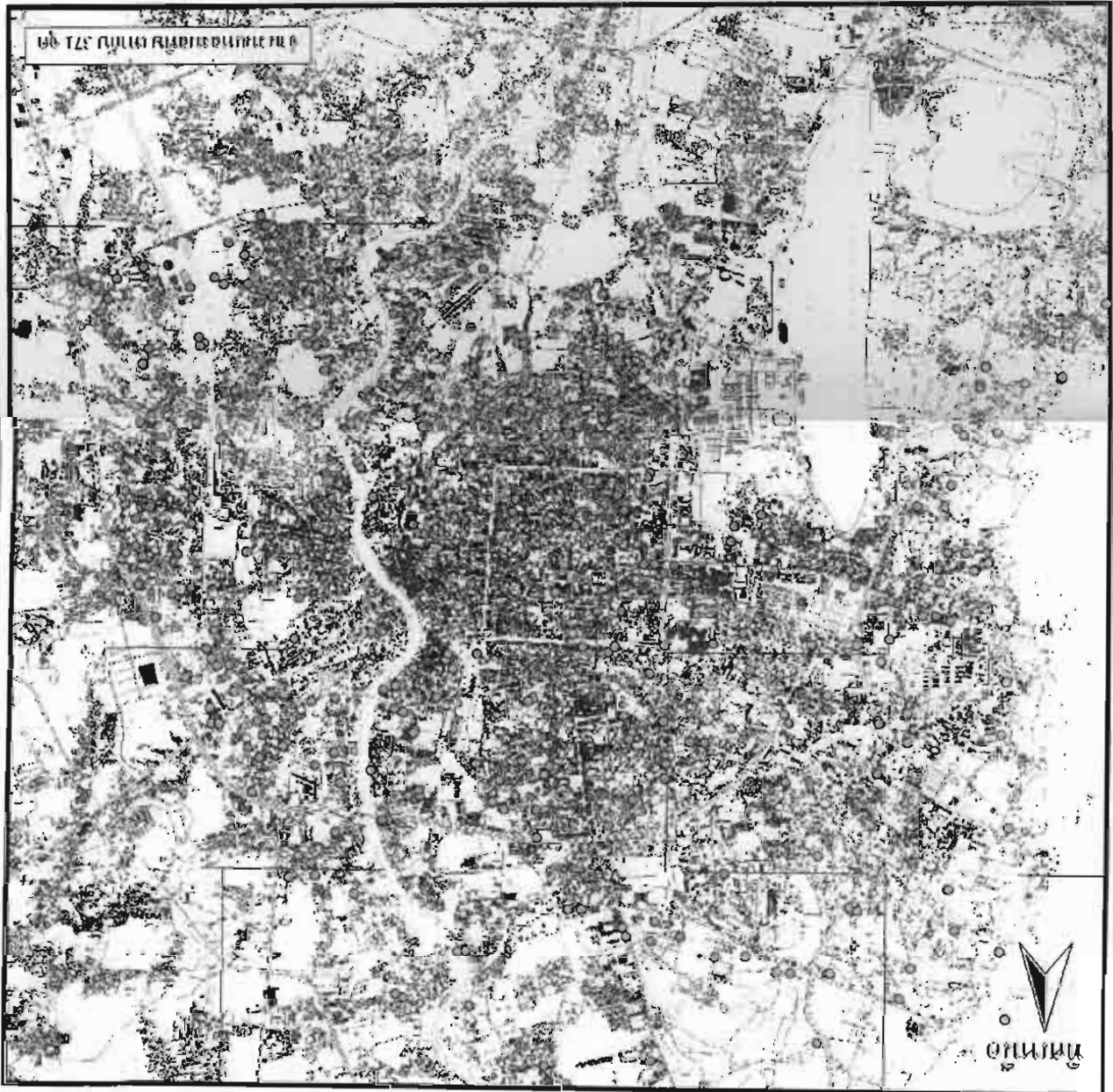
- 1. 2000-2005
- 2. 2006-2010
- 3. 2011-2015
- 4. 2016-2020
- 5. 2021-2025
- 6. 2026-2030
- 7. 2031-2035
- 8. 2036-2040
- 9. 2041-2045
- 10. 2046-2050
- 11. 2051-2055
- 12. 2056-2060
- 13. 2061-2065
- 14. 2066-2070
- 15. 2071-2075
- 16. 2076-2080
- 17. 2081-2085
- 18. 2086-2090
- 19. 2091-2095
- 20. 2096-2100

1. 2000-2005
 2. 2006-2010
 3. 2011-2015
 4. 2016-2020
 5. 2021-2025
 6. 2026-2030
 7. 2031-2035
 8. 2036-2040
 9. 2041-2045
 10. 2046-2050
 11. 2051-2055
 12. 2056-2060
 13. 2061-2065
 14. 2066-2070
 15. 2071-2075
 16. 2076-2080
 17. 2081-2085
 18. 2086-2090
 19. 2091-2095
 20. 2096-2100

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

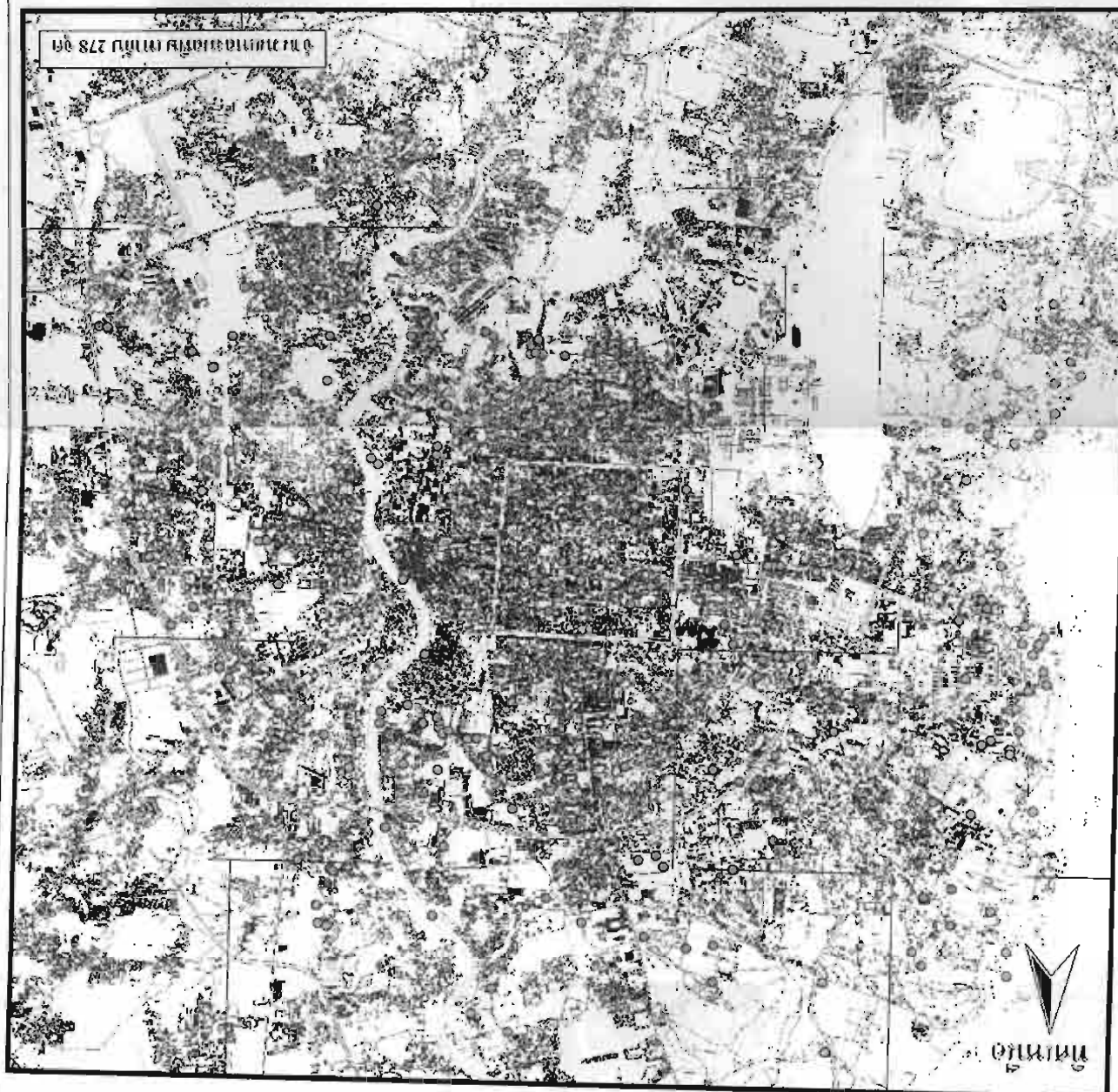
- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

2. การเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มแกนนำและประชาชนทั่วไป

โครงการฯ ได้เผยแพร่ความรู้และนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความวิกฤตของคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ และผลกระทบต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ รวมทั้งได้ร่วมหารือเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาการก่อมลภาวะทางอากาศกับหน่วยงานและกลุ่มต่างๆ เพื่อให้มีการเผยแพร่ในวงกว้างมากขึ้น ดังนี้

2.1 หน่วยงานราชการ

- จังหวัดเชียงใหม่

การเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2547 เวลา 14.30 – 17.00 น. คณะนักวิจัย โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ พร้อมด้วยคณาจารย์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และองค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชน และสื่อมวลชน จำนวน 48 คน ได้เข้าพบนายปริญญา ปานทอง รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งนายอำเภอ ตัวแทนเทศบาล และ อบต. ณ ห้องประชุม 3 ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ (อาคารใหม่) เพื่อแนะนำโครงการและนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความวิกฤตของคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนเชียงใหม่รวมทั้งแหล่งมลพิษทางอากาศที่พบจากการสำรวจ และร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน 1) ในการประชุมไม่มีการสั่งการใดๆ จากผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ 2) โครงการฯ จึงทำหนังสือเสนอให้ นายสุวัฒน์ ตันติพัฒน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ลงนามในหนังสือสั่งการห้ามการเผาในที่โล่งทุกชนิด แต่จังหวัดเชียงใหม่แก้ข้อความในหนังสือเป็น “ขอความร่วมมือ” เลขที่ ศร 0515(016) / ว 8944 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2547 ถึงหัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง นายอำเภอทุกอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอทุกกิ่งอำเภอ และนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมืองดการเผาในที่โล่ง ดังนี้ 1) งดการเผาในที่โล่งในความรับผิดชอบของท่าน และขอให้ดูแลสอดส่องไม่ให้ประชาชนเผาซึ่งอาจผิดตามพระราชบัญญัติเหตุรำคาญ 2) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตการปกครองของท่านงดการเผาโดยเด็ดขาด

จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ 8 ชุดเพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศตามแหล่งกำเนิด
ต่างๆ

- องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่าม

เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2547 เวลา 14.00 – 16.00 น. คณะทำงานเข้าประชุมร่วมกับ
คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่าม กลุ่มผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลฟ้าฮ่าม ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่ามในการประชุมเพื่อออกกฎระเบียบของ
อบต. เพื่อนำเสนอสถานการณ์มลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพของ
ประชาชน

ผลการดำเนินงาน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่าม มีคำสั่งห้ามใช้ปราสาทเผา
ศพ โดยทำแบบตัวอย่างการสร้างปราสาทโดยใช้เก้าอี้ต่อเป็นรูปปราสาท เมื่อเสร็จแล้วนำเก้าอี้ถวายวัด
ผู้เข้าร่วมประชุมได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการเผา และลดการเผา และ อบต. มีข้อมูลเพื่อใช้ในการ
ออกข้อบังคับตำบลที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

- เทศบาลตำบลช้างเผือก

คณะทำงานเข้าพบนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และ
เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลช้างเผือกและผู้นำในชุมชน เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2547 เวลา 10.30 – 12.00
น. ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลช้างเผือก เพื่อนำเสนอสถานการณ์มลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่
และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

ในที่ประชุม เทศบาลตำบลช้างเผือกให้ความสนใจในการแก้ปัญหาหมอกควัน โดยจะสนับสนุนให้ชุมชนแยกขยะและทำปุ๋ยน้ำจากผักและผลไม้ ซึ่งเทศบาลตำบลช้างเผือกบอกว่าจะเป็นผู้รับซื้อ และสนใจที่จะให้ร้านอาหารทำถังปุ๋ยหมักเองเพราะในพื้นที่มีร้านอาหารจำนวนมาก และเจ้าหน้าที่จากพระตำหนักภูพิงค์ได้มีหนังสือขอให้เทศบาลช้างเผือกเข้มงวดเรื่องการเผาขยะ เพราะกลิ่นขึ้นไปรบกวนสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในช่วงที่เสด็จแปรพระราชฐานมาเชียงใหม่ถึงพระตำหนักฯ

ผลการดำเนินงาน

- ในเขตเทศบาลตำบลช้างเผือกยังมีการเผาขยะมาก
- เทศบาลตำบลช้างเผือกได้นำสาระของแผนปฏิบัติการทำแจกไปทำเป็นแผ่นพับเผยแพร่ในวงกว้างขึ้น

- เทศบาลนครเชียงใหม่

คณะทำงานเข้าพบนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ รองนายกเทศมนตรี และเจ้าหน้าที่เทศบาลนครเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2547 เวลา 14.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมเทศบาลนครเชียงใหม่ ชั้น 2 สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อนำเสนอสถานการณ์มลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ผลการดำเนินงาน ดำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ ซึ่งพบว่ารถขนขยะเทศบาลนครเชียงใหม่ขนขยะไปทิ้งแล้วจุดไฟเผาเอง (มีภาพยืนยัน) ซึ่งนายกเทศมนตรีได้สั่งการให้ยุติการเผาในบริเวณนั้น

ผลการดำเนินงาน

- นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่รับทราบปัญหาและชี้แจงว่าเทศบาลมีนโยบายที่จะใช้รถไฟฟ้าในเขตเมือง โดยจะมีโครงการนำร่องให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และโครงการฯ มอบแผนที่แหล่งมลพิษให้แก่เทศบาลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งต่อไป
- เทศบาลนครเชียงใหม่ทำป้ายผ้าติดตามพื้นที่ต่างๆ ให้งดการเผาขยะ และใบไม้

- เทศบาลนครเชียงใหม่เปิดสายด่วน 199 ให้แจ้งเหตุการณ์ก่อมลพิษทางอากาศ แต่เปิดเฉพาะเวลาราชการ ซึ่งไม่ได้ผลในการระงับเหตุเพราะประชาชนที่เฝ้าระวังจะเฝ้านอกเวลาราชการ
- ออกเทศบัญญัติห้ามเผา จับผู้กระทำผิด ปรับ 2,000 บาท

- สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2547 เวลา 13.00 – 16.00 น. คณะทำงานได้บรรยายความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพชาวสถาบันวิจัยสังคม ให้แก่เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยสังคม ณ ห้องประชุมอาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่ของสถาบัน

ผลการดำเนินงาน นักวิจัยบางคนนำข้อมูลไปผลิตสโปตวิทยุและออกอากาศเผยแพร่ทางคลื่นวิทยุของวัดสวนดอก และนายศราวุธ ศรีทา นักวิจัยกลุ่มล้านนาคดี แต่งเพลงรณรงค์ 3 เพลง คือ เพลงรถถีบฟ้าใส เพลงนิยาน้ำใส และเพลงฮ่วมมือฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี โดยไม่คิดมูลค่า เพราะต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่

- คณะทำงานควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ

เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2547 เวลา 13.00 – 16.00 น. คณะทำงานโครงการฯ เข้าชี้แจงผลการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศครั้งที่ 5 (เดือนพฤศจิกายน 2547) แก่คณะทำงานควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ 8 ชุดที่จังหวัดเชียงใหม่แต่งตั้งขึ้น (คำสั่งจังหวัดเชียงใหม่ ที่ 1 /2548) ณ ศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ และได้เรียกร้องให้มีสายด่วนแจ้งเหตุเรื่องเผาในที่โล่ง และให้มีการระงับเหตุด้วย

ผลการดำเนินงาน มีการตั้งสายด่วนหมายเลข 0-5389-0000 เพื่อให้ประชาชนแจ้งเหตุต่อมายุติการใช้เบอร์นี้ เพราะองค์การโทรศัพท์ให้ยืมใช้ชั่วคราว จึงเปลี่ยนเป็นเบอร์ 0-5311-2725 แต่ประชาชนมักสะท้อนให้ได้ยินว่าโทรไปแล้วไม่มีผู้รับสายหรือรับสายแล้วไม่มีการไประงับเหตุทันที

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1) โครงการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมฯ ได้มีหนังสือ ที่ พมอ. 033/2547 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2547 ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ดร.นิพนธ์ ตวานนท์) ขอความร่วมมือองค์การเผาในที่โล่ง โดยแนบข้อมูลผลการสำรวจและสถิติความเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจและมะเร็งปอด

ผลการดำเนินงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง ขอให้ระมัดระวังไฟและงดการเผาเศษใบไม้แห้งในพื้นที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่แจ้งไปยังหน่วยงานของมหาวิทยาลัย

2) คณะทำงานเข้าพบอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์) และคณะผู้บริหาร เพื่อนำเสนอความวิกฤตของปัญหาคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพ พร้อมทั้งชี้แจงผลการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศในเขตและในพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2548 เวลา 13.30 – 15.00 น. ณ ชั้น 2 ห้องประชุมกองคลัง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเสนอขอให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นเขตปลอดการเผาในที่โล่ง (Zero open burning)

ผลการดำเนินงาน

อธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ชี้แจงสิ่งที่มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการแก้ไขดังนี้

1. จะปลูกต้นไม้ใหญ่ เช่น ต้นทองกวาว ต้นสัก ต้นคูณ และต้นเสลาเพิ่มเติมบริเวณหอพักนักศึกษาและอาคารต่างๆ เพื่อเพิ่มอากาศบริสุทธิ์
2. ด้านจราจร
 - 2.1 การแก้ไขปัญหาจราจร ที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วคือการให้รถไฟฟ้าวิ่งให้บริการแต่ประสบปัญหา เนื่องจากมีรถใช้การได้เพียง 16 คัน จากทั้งหมด 32 คัน และบริษัทไม่สามารถหารถมาบริการเท่าจำนวนที่ระบุในสัญญาทำให้ต้องมีการปรับทุกวัน บางวันค่าปรับสูงถึง 100,000 บาท ขณะนี้บริษัทแก้ปัญหาโดยเพิ่มรถสีส้มแดงมาให้บริการ
 - 2.2 จะมีนโยบายเก็บเงินรถที่ผ่านเข้ามาในมหาวิทยาลัย แต่ต้องทำการศึกษาอีกระยะ เพื่อหาทางออกที่ทุกฝ่ายเห็นชอบ

- 2.3 ได้เริ่มรณรงค์ให้นักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัยใช้จักรยาน โดยจะเพิ่มจำนวนจักรยานที่มีอยู่ 50 คันเพิ่ม เป็น 100 คัน ให้เพียงพอแก่ความต้องการ
3. การแก้ไขปัญหาบ้านโป่ง-อย่างบริเวณทางเดินเท้าหลังมหาวิทยาลัยนั้นทำได้ยาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่มีอำนาจในการสั่งการ เพราะเป็นพื้นที่ซึ่งเทศบาลนครเชียงใหม่รับผิดชอบ มีเรื่องผลประโยชน์ของการเช่าพื้นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง
4. ปัญหาการเผาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัย จะสั่งการให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสถานที่ลงไปดูแลให้จัดการเผาทุกชนิด

รศ.ดร.ดาวรุ่ง กังวานพงศ์ รองอธิการฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อสรุปในการพบคณะผู้บริหาร 3 ข้อดังนี้

1. จะจัดประชาสัมพันธ์ให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัย งดการเผาและการก่อมลพิษทุกชนิด และจะช่วยประสานต่อเรื่องงบประมาณในการรณรงค์
2. การประชุมคณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่จัดขึ้นทุกวันพุธ จะเชิญหัวหน้าโครงการฯ ไปนำเสนอในที่ประชุมให้คณะผู้บริหารทราบแล้วสั่งการไปที่หน่วยงานย่อย
(ผู้บริหาร → คณบดี → ภาควิชา → คณาจารย์และนักศึกษา)
3. เรื่องการแก้ไขปัญหาจราจร จะพยายามผลักดันทุกนโยบายที่อธิการเสนอให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

คณะทำงานโครงการฯ พร้อม รศ.ดร.อุษณีย์ วินิจเขตคำนวน ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ อ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้เข้าพบรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นายอุดม สุวิทย์ศักดิ์คานนท์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนนายก อบจ. และเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการด้านการเผาในที่โล่งซึ่งนายก อบจ. เป็นประธานคณะกรรมการ เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ หาแนวทางในการแก้ปัญหา และเรียกร้องให้ อบจ.มีบทบาทในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน

1. อบจ.เชียงใหม่ เสนอให้โครงการฯ ทำแผนการวิจัยหรือแผนการปฏิบัติ (ข้อมูล) มาเสนอให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และสามารถสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินการได้ (แต่เมื่อเสนอโครงการไปแล้วไม่ได้รับการพิจารณา)

2. อบจ.เชียงใหม่ มีวิธีการในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ เช่น รมรงค์ ประชาสัมพันธ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, อบรมเด็กให้รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การสร้างโรงงานคัดแยกขยะ เป็นต้น แต่โครงการที่ อบจ.ทำนี้กำลังเริ่มจัดทำจึงต้องอาศัยความรู้ในการจัดทำเป็นอย่างมาก

3. อบจ.เชียงใหม่ ได้จัดทำป้ายคัดเอาท์ขนาดใหญ่รมรงค์ไม่ให้เผาในที่โล่งในพื้นที่ต่างๆ

4. อบจ.เชียงใหม่ มีโครงการก่อสร้างเตาเผาขยะที่ อ.ดอยสะเก็ด แต่ถูกต่อต้าน

- ดำรวจภูธรแม่ปิง

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2548 เวลา 08.30 – 09.30 น. คณะทำงานเข้าพบสารวัตรจราจร ดำรวจภูธรแม่ปิงเพื่อชี้แจงผลกระทบอากาศเสียต่อสุขภาพจราจร ในความเป็นจริงตำรวจจราจรรับรู้ความจริงจากสุขภาพที่เสื่อมถอยลงจากการปฏิบัติหน้าที่ เพราะตำรวจจราจรเคยประสานให้ คร.ทิพวรรณ ประภามณฑล สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ ไปตรวจสุขภาพตำรวจจราจรประมาณ 10 ปีที่แล้ว และงานวิจัยชี้ชัดว่า ตำรวจจราจรเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากอากาศเสียจากการจราจรโดยตรง และที่ผ่านมาตำรวจจราจรที่เคยปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มขันบนท้องถนนเจ็บป่วยด้วยโรคปอด เพราะรับควันเสียวันละหลายๆ ชั่วโมง ตำรวจจราจรจึงเห็นความสำคัญของปัญหาอากาศเสีย

นอกจากนี้ตำรวจยังได้ขอร้องให้โครงการฯ ช่วยหาหน้ากากป้องกันควันพิษให้ตำรวจจราจรประมาณ 200 นายที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนี้ และแสดงความห่วงใยที่ปัญหาอากาศเสียอันเนื่องมาจากการจราจรยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง โดยเฉพาะรถควันดำที่ไม่ถูกบังคับให้ปรับแต่งเครื่องยนต์ให้ดีขึ้น แม้จะถูกตำรวจจับปรับเพราะควันดำแล้วก็ตาม จึงทำให้อากาศเสียเมืองเชียงใหม่ยังคงดำรงอยู่ต่อไป และบั่นทอนสุขภาพคนเชียงใหม่โดยเฉพาะตำรวจจราจรต่อไป

ผลการดำเนินงาน

1) ตำรวจขอสตีกเกอร์ไปติดรถรงค์ เพื่อเรียกร้องขนส่งมวลชน

- 2) ไม่ได้มีการสั่งการให้มีการกวาดค้นรถวันค่าเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด
- 3) ไม่ได้มีการสั่งการให้มีการจับกุมผู้ที่ก่อมลพิษทางอากาศโดยการเผาซึ่งสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่เพื่อนบ้านเป็นอันมาก
- 4) โครงการฯ ได้ประสานของงบประมาณจากสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ โดย ดร. เจ้าดวงเดือน ณ เชียงใหม่ บริจาค 10,000 บาท เพื่อให้จราจรซื้อหน้ากากป้องกันควันพิษ

- มณฑลทหารบกที่ 33

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2548 เวลา 10.00 – 11.00 น. คณะทำงานขอเข้าพบผู้บัญชาการค่ายกาวิละจังหวัดเชียงใหม่ แต่ได้พบ พ.อ.ชูชีพ ศรีสมบูรณ์ รองผบ.มทบ. 33 และ พ.อ.วรสิทธิ์ เดชสกุล หัวหน้ากองกิจการพลเรือนค่ายกาวิละ ณ ค่ายกาวิละ เพื่อนำเสนอแหล่งมลพิษทางอากาศที่เกิดจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงกลาโหม จากการสำรวจครั้งที่ 6 (เดือนกุมภาพันธ์ 2548) ซึ่งผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 33 ได้รับทราบข้อมูลที่น่าสนใจและยินดีให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาอากาศเสีย พร้อมทั้งกล่าวว่า ในการสำรวจครั้งนี้ โครงการฯ จะไม่พบหน่วยงานสังกัดกลาโหมที่ก่อมลพิษทางอากาศอีก

ผลการดำเนินงาน

- 1) จะนำสถิติเกอร์รณรงค์ไปติดรถทหารทุกคัน
- 2) จากการสำรวจครั้งที่ 7 ยังคงพบการเผาในพื้นที่สังกัดกระทรวงกลาโหมอยู่

**- คณะทำงานควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการ
ปิ้งย่างอาหาร**

เจ้าหน้าที่โครงการฯ นำเสนอผลการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ ครั้งที่ 7 (เดือน
พฤษภาคม 2548) ในการประชุมคณะทำงานควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศจาก
แหล่งกำเนิดจากการปิ้งย่างอาหาร เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2548 เวลา 13.00 – 15.00 น. ณ ห้องประชุม 1
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน คณะทำงานจะนำข้อมูลที่น่าเสนอไปใช้ในการจัดทำแผนการ
ปฏิบัติงาน มาตรการ และแนวทางการแก้ปัญหาต่อไป

- ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (นอกพื้นที่ดำเนินการ)

คณะทำงานนำเสนอผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพโดยฉาย VCD เกล็ดลึบอายุ
ยืน และแลกเปลี่ยนแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวกับผู้เข้าร่วมประชุมที่ห้องประชุมมหาวิทยาลัยแม่
โจ้ วันพฤหัสบดีที่ 11 สิงหาคม 2548 เวลา 10.00 – 12.00 น.

ผลการดำเนินงาน

- รองอธิการบดีจะสั่งการให้จัดการเผาในที่โล่ง และส่งเสริมการใช้จักรยานมากขึ้น
- เชิญหัวหน้าโครงการฯ ไปเป็นวิทยากรในการอบรมเยาวชนเกี่ยวกับเรื่องแยกขยะ

- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

คณะทำงานนำเสนอปัญหาและผลกระทบคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ และเล่าถึงการ
จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
ศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2548 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ผลการดำเนินงาน

- ยินดีจะให้ความรู้เรื่องอากาศอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน
- หากจะมีการพิมพ์หนังสือแบบเรียนแล้วงบประมาณไม่พอ ทางสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่ ยินดีสนับสนุนงบประมาณ

2.2 หน่วยงานเอกชน

- สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่

โครงการฯ นำเสนอสถานการณ์มลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2547 เวลา 15.30 – 17.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์การค้าช้างคลานพลาซ่า ผลการดำเนินงาน ผู้บริหารของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่รับทราบและเข้าใจปัญหาเรื่องมลภาวะทางอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ และยินดีให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงาน และมีผู้เสนอความคิดเห็นว่าหน่วยงานเอกชนและกลุ่มผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ควรจัดการมลพิษก่อนปล่อยทิ้ง

ผลการดำเนินงาน

- สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อการนำเสนอของโครงการเป็นอย่างดี และบางคนเสนอให้จังหวัดเชียงใหม่มีกฎหมายเฉพาะ เพราะเป็นเมืองในแอ่งที่ราบเชียงใหม่ - ลำพูน

- เลขานุการสภาอุตสาหกรรมฯ รับจะไปผลักดันให้มีการใช้บอยเลอร์ (Boiler) ดีเซลแทนฟืน แต่ในทางปฏิบัติหลังจากนั้นไม่มีความเปลี่ยนแปลงใดๆ เลย

- หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่

1) ครั้งที่ 1 คณะทำงานเข้าพบคณะกรรมการหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ (สมันนัช จุมพล ชูติมา เป็นประธานฯ) ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2547 เวลา 18.00 – 19.30 น. เพื่อนำเสนอความวิกฤตของปัญหาคุณภาพอากาศ

ผลการดำเนินงาน

- สมาชิกหอการค้าเชียงใหม่เข้าใจปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่มากขึ้น

- หลังจากเชียงใหม่ถูกจัดอันดับว่าเป็นเมืองที่ Getting Ugly หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ได้จัดประชุมเพื่อระดมความคิดที่จะแก้ไขปัญหา

- หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ชุดใหม่ผลักดันให้มีการย้ายสนามบินออกไปจากเมือง เปลี่ยนจากการที่เคยไม่เห็นด้วยกับการย้ายสนามบิน

- หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ผลักดันให้มีระบบขนส่งมวลชนในเมืองเชียงใหม่

2) ครั้งที่ 2 คณะทำงานเข้าพบคณะกรรมการหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมีนายณรงค์ ตนานุวัฒน์ เป็นประธานหอการค้า เพื่อนำเสนอความวิกฤตของปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่และผลกระทบด้านสุขภาพและเศรษฐกิจสังคม

ผลการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการรับทราบความวิกฤตและจะนำข้อมูลเผยแพร่ให้สมาชิกทราบ
2. จะผลักดันระบบขนส่งมวลชนเมืองเชียงใหม่

- อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ (นอกพื้นที่ดำเนินการ)

คณะทำงานนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพอากาศโดยฉาย VCD “เคล็ดลับอายุ ยืน” เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2548 เวลา 11.00 – 12.30 น. ที่ห้องทำงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ

ผลการดำเนินงาน อธิการบดีรับปากว่าจะสั่งการให้จัดการเผาในที่โล่ง

2.3 กลุ่มครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา

คณะทำงานได้บรรยายความรู้และนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่แก่ครู อาจารย์นักเรียน นักศึกษาตามสถาบันการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3.4 สรุปผลการบรรยายความรู้และนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่แก่ครู อาจารย์นักเรียน นักศึกษาตามสถาบันการศึกษา

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
30 มกราคม 2547
14.30 – 15.30 น.
โรงเรียนธรรมราชศึกษา	โรงเรียนธรรมราชศึกษา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (จำนวน 61 คน)	- นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจและเกิดความเข้าใจ
ตระหนักต่อปัญหา
- พระอาจารย์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี	- สามเณรและพระสงฆ์บางรูปมีสมาธิสั้น กลับขณะบรรยาย
2 กุมภาพันธ์ 2547
14.00 – 15.00 น.
ณ หอประชุมคารา	โรงเรียนคาราวิทยาลัย	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (จำนวน 370 คน)	- นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในประเด็นที่น่าสนใจ	- ผู้รับฟังบางส่วนไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควรเพราะ

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
รัศมี โรงเรียนคารา
วิทยาลัย			- โรงเรียนมีความ
ประสงค์จะเข้าร่วม
กิจกรรมของ
โครงการฯ ใน
โอกาสต่อไป	นักเรียนจำนวน
มากเกินไป
- ขาดการ
ประสานงานที่ดีใน
เรื่องอุปกรณ์
ประกอบการ
บรรยาย
17 กุมภาพันธ์ 2547
08.30 – 09.30 น.
ณ หอประชุม
อาคารนวัตน์
โรงเรียนยุพราช
วิทยาลัย	โรงเรียนยุพราช
วิทยาลัย	นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5
(จำนวน 171 คน)	- นักเรียนส่วนใหญ่
ให้ความสนใจใน
ประเด็นที่น่าสนใจ
- โรงเรียนมีความ
ประสงค์จะเข้าร่วม
กิจกรรมของ
โครงการฯ ใน
โอกาสต่อไป	- ผู้รับฟังบางส่วน
ไม่ให้ความสนใจ
เท่าที่ควร
- บางคนไม่ให้
ความร่วมมือใน
การลงชื่อเข้าร่วม
ประชุม
20 กุมภาพันธ์ 2547
08.30 – 09.30 น.
ณ หอประชุม
โรงเรียนกาวิละ
วิทยาลัย	โรงเรียนกาวิละ
วิทยาลัย ณ
หอประชุมโรงเรียน	นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5
(จำนวน 230 คน)	- นักเรียนส่วนใหญ่
ให้ความสนใจ	- นักเรียนบางส่วน
ไม่ให้ความสนใจ
เพราะพะวงกับการ
จัดทำแฟ้มผลงาน
(Port Folio) ส่ง
โรงเรียน
4 มิถุนายน 2547
08.00 – 08.30 น.
โรงเรียนวัดโนทัย
พ่ายพ บริเวณหน้า
เสาธง	โรงเรียนวัดโนทัย
พ่ายพ	ครูและนักเรียน
(จำนวน 1,000 คน)	- ครูและนักเรียน
สนใจกิจกรรมโดย
วิธีนำเสนอของดีเจ
ซึ่งมีการเล่นเกม
- โครงการฯ มอบ
แผ่นพับให้
โรงเรียนเพื่อ
เผยแพร่	- เนื่องจากเป็นวัน
สิ่งแวดล้อมโลก
และบริษัทดนตรี
ลีตันกำลังผลิต
สโปดวิทยุธรรมรงค์
เรื่องการแก้ปัญหา
อากาศเสียใน
เชียงใหม่จึงร่วมกับ
โครงการฯ จัด

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
				กิจกรรมในโรงเรียนเพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหามลพิษที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
18 มิถุนายน 2547
13.00 – 15.00 น.
วิทยาลัยเทคนิค
เชียงใหม่	วิทยาลัยเทคนิค
เชียงใหม่	คณาจารย์และ
นักศึกษา
(จำนวน 99 คน)	- นักศึกษาเกิดความตระหนักถึงผลกระทบและเข้าใจปัญหา และจะนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ - นักศึกษาบางส่วนสนใจร่วมทำกิจกรรมเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่	- นักศึกษาบางส่วนไม่ค่อยให้ความสนใจร่วมมือในการระดมความคิดเห็นด้วยกันเสียดั่ง - ไม่สามารถแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยในกระบวนการทำ ZOPP ได้ เนื่องจากสถานที่ไม่เอื้ออำนวย
2 – 3 กรกฎาคม 2547
13.00 – 14.00 น.
ณ มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง	โรงเรียนพัยพ
เทคโนโลยีและ
บริหารธุรกิจ	นักศึกษา
(จำนวน 100 คน)	โรงเรียนพัยพเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจพร้อมที่จะทำงานเพื่อช่วยรณรงค์ให้มีการแก้ปัญหาคุณภาพอากาศ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมของนักศึกษา และการกระจายความรู้ผ่านสื่อของโรงเรียน	

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
24 สิงหาคม 2547
08.30 – 09.30 น.
โรงเรียนปิ่นสร้อย
แยลส์วิทยาลัย
จังหวัดเชียงใหม่	โรงเรียนปิ่นสร้อย
แยลส์วิทยาลัย
จังหวัดเชียงใหม่	คณะครูและ
นักเรียน
(จำนวน 150 คน)	- นักเรียนสนใจซักถามเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบทางอากาศและให้ความสนใจการสมัครเป็นอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ - โรงเรียนยินดีเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการฯ และสนใจที่จะรับการบรรยายความรู้จากหัวหน้าโครงการ โดยเฉพาะบรรยายให้แก่ครูสอนวิชาสังคมและสิ่งแวดล้อม	
24 กันยายน 2547
13.00 – 14.00 น.
โรงเรียนปิ่นสร้อย
แยลส์วิทยาลัย
จังหวัดเชียงใหม่	โรงเรียนปิ่นสร้อย
แยลส์วิทยาลัย
จังหวัดเชียงใหม่	คณะครูหมวด
สังคมชั้น
มัธยมศึกษา
(จำนวน 14 คน)	- คณะครูจะนำข้อมูลที่ได้รับไปสอนและบูรณาการกับการสอนนักเรียนในวิชาภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ - จะสมัครเป็นเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่	

| วันเดือนปี/เวลา/
สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
			- สนใจที่จะให้
นักเรียนทำวิจัย
เกี่ยวกับปัญหา
อากาศเสียเมือง
เชียงใหม่ | |
| 22 ตุลาคม 2547
09.00 – 15.00 น.
ศาลาอ่างแก้ว
มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ | โรงเรียนพายัพ
เทคโนโลยีและ
บริหารธุรกิจ | นักเรียนอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่
(จำนวน 10 คน) | - บรรยายความรู้
เรื่องมลพิษทาง
อากาศและ
ผลกระทบในเมือง
เชียงใหม่
- เตรียมคณะทำงาน
สำหรับการอบรม
แกนนำอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่ในวันที่ 5
พฤศจิกายน 2547 | |
| 5 พฤศจิกายน 2547
08.30 – 15.00 น.
ศูนย์ธรรมชาติ
วิทยาอดอยสุเทพ | 23 โรงเรียนในเขต
เมืองเชียงใหม่ | นักเรียนอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่
(จำนวน 92 คน) | - ได้แกนนำ
อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศเมือง
เชียงใหม่ซึ่ง
สามารถเผยแพร่
ความรู้เกี่ยวกับ
มลพิษทางอากาศ
กับเพื่อนๆ แต่ละ
โรงเรียน | |
| 15 มกราคม 2548
11.00 – 12.00 น.
มูลนิธิสถาบัน | มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์ | นักศึกษาระดับปีที่ 4
คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัย | - นักศึกษา ได้รับ
ทราบข้อมูล
เกี่ยวกับมลพิษทาง | |

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
พัฒนาเมือง		ธรรมชาติ
(จำนวน 80 คน)	อากาศของเมือง
เชียงใหม่ และ
ผลกระทบที่มีต่อ
สุขภาพ ซึ่งเห็นว่ามี
ความรุนแรง
เพิ่มขึ้นทุกปี หาก
เทียบกับกรุงเทพ
มหานครแล้ว
เชียงใหม่อาจจะมี
ความรุนแรงกว่า
เนื่องจากภูมิ
ประเทศที่เป็นแอ่ง
กระทะ และมีการ
ก่อกมลภาวะโดยการ
เผาเป็นจำนวนมาก	
31 มกราคม 2548
10.00 – 11.00 น.
สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	โรงเรียนสารภี
วิทยาคม	นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5
(จำนวน 4 คน)	- นักเรียนจาก
โรงเรียนสารภี
วิทยาคมขอรับ
ความรู้และเอกสาร
เพื่อนำข้อมูล
เกี่ยวกับอากาศเสีย
เมืองเชียงใหม่ไป
ทำรายงาน	
18 มิถุนายน 2548
08.30 – 11.30 น.
ห้อง Expo Corner
ชั้น G อุทยาน
การค้ากาดสวนแก้ว	โรงเรียนดารา
วิทยาลัย	นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่
4 – 6
(จำนวน 120 คน)	- ได้รับความรู้เรื่อง
อากาศเสียในเมือง
เชียงใหม่ โดยใช้
สื่อนำเสนอปัญหา
อากาศเสีย Flash	

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	สถาบัน	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
			Presentation
- นักเรียนรับทราบเรื่องการคัดแยกขยะ
- นำเสนอความรู้จากนิทรรศการที่จัดแสดงในงาน
ชั่วมแข่งอ่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาศติเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก	

2.4 พระสงฆ์

โครงการฯ จัดการประชุมถวายเป็นความรู้พระสงฆ์ ทั้งสิ้น 4 ครั้ง เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความวิกฤตของคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อการใช้ปวยและเสียชีวิตจากโรคทางเดินหายใจและมะเร็งปอด และนำเสนอแนวทางปฏิบัติในการลดมลภาวะทางอากาศเพื่อให้พระสงฆ์ได้รับทราบข้อเท็จจริง และเป็นตัวอย่างในการไม่ก่อมลภาวะทางอากาศ และถ่ายทอดความรู้และข้อเท็จจริงสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนงดการก่อมลพิษทางอากาศหลังรับทราบข้อมูล สรุปดังนี้

ตารางที่ 3.5 สรุปผลจากการถวายเป็นความรู้พระสงฆ์

วันเดือนปี / เวลา	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
13 มกราคม 2547
13.00 – 14.00 น.	วัดพันเตา	สามเณรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (จำนวน 66 รูป)	- สามเณรให้ความสนใจ
- พระอาจารย์ขอเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในโอกาสต่อไป	- ไม่มีเวลาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ขาดเนื้อหาการบรรยายบางส่วนเนื่องจากเวลาจำกัด

วันเดือนปี / เวลา	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
25 มกราคม 2547
13.00 – 14.00 น.	วัดร่ำเปิงตโป
ธาราม	พระภิกษุ แม่
ชี และ
ฆราวาส
(จำนวน 101
รูป/คน)	- แม่ชีให้ความสนใจมากกว่า
พระสงฆ์เพราะเจ็บป่วยด้วย
โรคหอบหืดอันเป็นผลกระทบ
จากมลพิษทางอากาศต่อ
สุขภาพ
- ทางวัดจะอ้างเรื่องไม่มี
สถานที่กำจัดกิ่งไม้ใบไม้จึง
ต้องเผาทั้งที่วัดมีบริเวณกว้าง
มาก	- ผู้ฟังบางส่วน
ไม่ให้ความสนใจ
เพราะตั้งใจมา
ประชุมเรื่องกรุน
7 เมษายน 2547
09.00 – 11.00 น.	วัดพระสิงห์
วรมหาวิหาร	เจ้าอาวาสวัด
ต่างๆ ในเขต
อำเภอเมือง
เชียงใหม่	- เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่เห็น
ความสำคัญและต้องการให้จัด
ถวายความรู้พระสงฆ์ในเขต
อื่นๆ ของจังหวัดเชียงใหม่อีก
3 เขต
- พระสงฆ์ที่เข้าประชุม
รับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
ผลเสียของการเผาในที่โล่ง
และปัญหาคุณภาพอากาศจาก
การจราจรและจะนำไปเทศน์
รณรงค์ให้ประชาชน
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	- บางวัดเจ้าอาวาส
ไม่มาส่งแต่พระ
ลูกวัดมา
29 พฤษภาคม 2548
08.30 – 11.00 น.	ห้องประชุม
พระธรรม
สิทธิจารย์
วัดพระสิงห์
วรมหาวิหาร	เจ้าคณะ
อำเภอ เจ้า
คณะตำบล
และเจ้าอาวาส
จากวัดอำเภอ
รอบนอก
จังหวัด
เชียงใหม่	- พระสงฆ์ที่เข้าร่วมประชุม
เห็นความสำคัญในการ
แก้ปัญหามลพิษทางอากาศ
และจะนำความรู้ที่ได้รับไป
เทศน์ให้ศรัทธาวัดฟังต่อ
- มลพิษทางอากาศที่เกิดจาก
การเผา มีทั้งการเผาภาคเกษตร
เผาขยะ เผาป่า ซึ่งพระสงฆ์จะ
หารือกับศรัทธาวัดเพื่อ
แก้ปัญหาต่อไป	

วันเดือนปี / เวลา	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
			<p>- พระครูเลขาเจ้าคณะจังหวัด
เชียงใหม่เห็นความสำคัญและ
เสนอให้จัดประชุมโดยเชิญ
หน่วยงานทุกหน่วยงาน เช่น
ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต.
พระสงฆ์ หาแนวทางแก้ปัญหา
มลพิษทางอากาศในเวทีใหญ่
พร้อมกัน</p>	

2.5 กลุ่ม / ชมรม

- ชมรมอนุรักษ์ท้องถื่น โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

คณะทำงานบรรยายความรู้เกี่ยวกับผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่แก่นักเรียนชมรมอนุรักษ์ท้องถื่น โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จำนวน 16 คน เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2547 เวลา 13.30 – 15.00 น. ณ อาคาร 7 ชั้น 2 ห้อง 724

ผลการดำเนินงาน ผู้ฟังให้ความสนใจมาก และมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางแก้ไขแต่ละประเด็นที่เป็นสาเหตุของปัญหามลพิษทางอากาศ และสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการฯ

- กลุ่มแม่บ้านและทหาร

คณะทำงานบรรยายความรู้เกี่ยวกับผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่แก่กลุ่มแม่บ้านและทหาร จำนวน 93 คน เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2547 เวลา 14.00 – 14.30 น. ณ หอประชุมเคหะตุลกะ กองบิน 41

ผลการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นวัน Sport Day ทำให้ผู้เข้าประชุมมีเพียงส่วนน้อยที่สนใจรับฟังการบรรยาย

- ชมรมมังสวิรัตินิเชียงใหม่

เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2547 เวลา 12.00 – 14.00 น. และวันที่ 13 สิงหาคม 2547 เวลา 15.00 – 16.00 น. คณะทำงานได้ให้ความรู้เรื่องผลกระทบปัญหามลพิษทางอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่แก่สมาชิกชมรม และผู้ที่มารับประทานอาหาร ที่ชมรมมังสวิรัตินิเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน สมาชิกชมรมมังสวิรัตินิให้ความสนใจอย่างดี มีการซักถามถึงการดำเนินงานของโครงการฯ และมีความประสงค์ที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา จะนำแผ่นพับและ

โปสเตอร์ของโครงการฯ ไปเผยแพร่ที่ร้าน และจะนำไปเป็นสื่อการสอนนักเรียนโรงเรียนภูผาฟ้าน้ำ ซึ่งเป็นโรงเรียนของกลุ่มชมรมฯ ตั้งอยู่ที่ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

- ชมรมอัครวินพิทักษ์โลก โรงเรียนพ่ายเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ

เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เวลา 14.00 – 16.00 น. คณะทำงานได้บรรยายความรู้เรื่อง ความวิกฤตของคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่บริษัททวงษ์พาณิชย์ บรรยายเรื่อง การคัดแยกขยะแก่นักเรียนชมรมอัครวินพิทักษ์โลก โรงเรียนพ่ายเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ

ผลการดำเนินงาน นักเรียนที่เป็นสมาชิกชมรมอัครวินพิทักษ์โลกให้ความสนใจการบรรยายเป็นอย่างดี มีการซักถามถึงข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะ เพราะสมาชิกชมรมจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการขยะที่มีอยู่ในโรงเรียน และได้นำแผ่นพับ โปสเตอร์ของโครงการฯ ไปเผยแพร่ยังนักเรียนชมรมอื่นๆ ด้วย

2.6 ประชาชนทั่วไป

โครงการฯ ได้นำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิกฤตคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป ดังนี้

ตารางที่ 3.6 สรุปผลการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิกฤตคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่และผลกระทบต่อสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
17 มกราคม 2547
08.30 – 16.30 น.
ห้องสิริภูมิ โรงแรม	งานเสวนา
“เลือกตั้ง
นายกเทศมนตรี	ประชาชนทั่วไป
(จำนวน 87 คน)	- ประชาชน
รับทราบความ
วิกฤตของปัญหา	หลังจากนั้นมีการ
ทำแบบสอบถาม
ปัญหาเร่งด่วนที่

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
ฮอติเคย์ การ์เดน	โดยตรง –
เชียงใหม่จะไปทาง
ไหนดี”		อากาศเสียเมือง
เชียงใหม่
- แจกแผ่นพับ
เผยแพร่แก่
ผู้เข้าร่วมประชุม	ประชาชนต้องการ
ให้ภาครัฐแก้ไข
ปรากฏว่าอากาศ
เสียเป็นปัญหา 1
ใน 5 ลำดับแรก
9 กุมภาพันธ์ 2547
08.30 – 16.30 น.
ห้องประชุมอาคาร
รวมวิจัยและ
บัณฑิตศึกษา
สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่	งานมหกรรมทาง
วิชาการ “วิถีแห่ง
เมือง – เมืองยั่งยืน
ในเอเชีย”	ประชาชนทั่วไป
(จำนวน 100 คน)	- นำเสนอ
ผลงานวิจัยใน
รูปแบบนิทรรศการ
และเอกสารแผ่น
พับเพื่อรณรงค์ให้
ประชาชนตระหนัก
ถึงพิษภัยของ
มลพิษทางอากาศที่
มีต่อสุขภาพ	
20 มีนาคม 2547
08.30 – 12.00 น.
ห้องบัวตอง
โรงแรมบีพี
เชียงใหม่ ซิตี้
ถ.ราชมรรคา
อ.เมือง จ.เชียงใหม่	งานเสวนา
“นโยบายสาธารณะ
– เชียงใหม่ จะไป
ทางไหน”	ประชาชนทั่วไป
(จำนวน 96 คน)	- นำเสนอตัวชี้วัด
ความวิกฤตของ
ปัญหาอากาศเสีย
ในเมืองเชียงใหม่
คือ คอขสุเทพ
เปรียบเทียบกับบริเวณ
จุดเดียวกันแต่ต่าง
วันเวลา รวมถึง
ผลกระทบต่อ
สุขภาพและ
แนวทางแก้ไขต้อง
อาศัยการมีส่วน
ร่วมของประชาชน
ทุกฝ่าย	
16 มกราคม 2548	บรรยายความรู้	กลุ่มศิษย์เก่า	- มีผู้ได้รับความ	

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
11.00 – 12.00 น.
ร้านรัตนผล
เชียงใหม่		โรงเรียนเรยีนาเชลี
วิทยาลัย รุ่น 2511
(จำนวน 25 คน)	เตือนร้อนจากการ
เผาในช่วงกลางคืน
แต่หาแหล่งการเผา
ไม่พบ
- ผู้ได้รับความ
เดือดร้อนจากอยู่
เกาะพนัสนิรตใกล้ๆ
บ้านไม่ทราบจะ
ร้องเรียนไปทาง
ไหนเพราะทำหลาย
อย่างแล้ว
- โครงการฯ
แนะนำให้เขียน
ร้องเรียนไปถึงผู้ว่า
ราชการจังหวัด
เชียงใหม่และ
โทรศัพท์ร้องเรียน
รายการร่วมด้วย
ช่วยกันเพื่อให้
รายการ
ประสานงานให้	
28 กุมภาพันธ์ 2548
09.00 – 11.00 น.
สวนเจ็ดริน	บรรยายความรู้	บาทหลวง
เจ้าหน้าที่ทำสวน
และแม่ครัวสวน
เจ็ดริน (จำนวน 10
คน)	- มอบถังปุ๋ยน้ำและ
แนะนำการทำปุ๋ย
หมักอย่างถูกวิธี
- แนะนำให้ใช้กิ่ง
ไม้ทำคอกกั้น เพื่อ
ทำปุ๋ยหมักไม่ต้อง
เผากิ่งไม้ใบไม้
- คนสวนเจ็บป่วย
ด้วยโรคทางเดิน	- เนื่องจากมี
ประชาชนที่อาศัย
อยู่ใกล้เคียง
ร้องเรียนมาที่
โครงการฯ ว่าสวน
เจ็ดรินเผาทุกวัน

วันเดือนปี / เวลา / สถานที่	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
			หายใจและยินดี
ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรม
- หลังการบรรยาย
สวนเจ็ดรินไม่เผา
ขยะอีกเลย	
10 พฤษภาคม 2548
10.00 – 12.00 น.	บรรยายความรู้
กลุ่มชาวต่างชาติที่
อยู่ในเชียงใหม่
(กลุ่ม CUSO)	- ผู้เข้าประชุมให้
ความสนใจเรื่อง
ปัญหาอากาศเสีย
เมืองเชียงใหม่เป็น
อย่างดี	

3. การรณรงค์ในระดับพื้นที่

3.1 การจัดประชุม

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ “สวมแรงแข่งหัวใจหื้อเชียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 1” เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2546 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมอาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และมูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง (สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ สกว. และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส.) เป็นการประชุมเพื่อแนะนำโครงการวิจัย นำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่จากการสำรวจของคณะนักวิจัย เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ นำไปสู่การดำเนินงานศึกษาวิจัยในโครงการฯ อย่างมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้คณะวิจัยได้รับรู้และเข้าใจสถานการณ์ รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศจากประชาชนทั่วไปในเมืองเชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน สื่อมวลชนให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ในสื่อทุกสื่อ ทำให้ผู้แสดงความจำนงในการเข้าร่วมประชุมมากกว่าเป้าหมายมาก จากเดิมที่ตั้งไว้ 170 คน ทั้งที่เป็นผู้ที่ได้รับจดหมายเชิญ และผู้ที่ได้รับทราบข่าวจากวิทยุและหนังสือพิมพ์ รวมทั้งมีอาจารย์พานักเรียนเข้าร่วมการประชุม รวมทั้งสิ้น 234 คน

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ ร่วมแสวงหาหัวใจห่อเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 2 “การหามาตรการลดการเผาในที่โล่ง” เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2547 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ห้องประชุมอาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย โครงการศึกษาทางออกมาตรการเพื่อลดมลภาวะจากการเผาในที่โล่งโดยประชาชนมีส่วนร่วมในจังหวัดเชียงใหม่ (สนับสนุนโดย กรมควบคุมมลพิษ) ร่วมกับ โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ (สนับสนุนโดย สกว. และ สสส.) เชิญกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการก่อมลภาวะทางอากาศมาร่วมประชุมเพื่อแนะนำโครงการและระดมความคิดเห็นเพื่อหา “แนวทางลดการเผาในที่โล่ง”

ผลการดำเนินงาน สื่อมวลชนให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์อย่างดีทำให้มีผู้เข้าร่วมการประชุม มากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้จากเดิม 170 คน เข้าร่วมทั้งสิ้น 191 คน และมีผู้แสดงความจำนงที่จะร่วมกิจกรรมการลดมลภาวะจากการเผาจำนวนหนึ่ง

- **การประชุมเชิงปฏิบัติการอ่วมแอ่งอ่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี ครั้งที่ 3 “เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่”** เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2547 เวลา 08.30 – 15.30 น. ณ ห้องประชุมอาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ (สนับสนุนโดย สกว. และ สสส.) เป็นการประชุมเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิกฤตของคุณภาพอากาศ รวมทั้งผลการดำเนินงานของโครงการในส่วนของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ผลการประชุม โรงเรียนทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมประชุมร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ คณะครูและนักเรียนจะนำสติ๊กเกอร์ณรงค์ให้มีคนส่งมลพิษไปจำหน่ายในราคาแผ่นละ 5 บาท โดยคืนให้โครงการฯ แผ่นละ 1 บาท เงินที่เหลือเป็นเงินเริ่มต้นสำหรับทำกิจกรรมของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศในโรงเรียนนั้นๆ

ผลการดำเนินงาน ที่ประชุมเห็นพ้องให้มีวันอากาศสะอาดประจำปีโดยรณรงค์ช่วงก่อนเดือนขึ้นปีใหม่ (ต่อมาโรงเรียนเสนอให้จัดวันเจียงใหม่อากาศสะอาดเป็นวันศุกร์สุดท้ายของเดือนมกราคมเพราะเป็นช่วงที่อากาศวิกฤต) ผู้เข้าร่วมประชุม 101 คน (เป้าหมาย 100 คน)

- **การประชุมอ่วมแอ่งอ่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี ครั้งที่ 4 “เคล็ดลับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด”** เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2548 เวลา 08.30 – 13.00 น. ณ ห้องประชุมอาคารรวมวิจัยและบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ (สนับสนุนโดย สกว. และ สสส.) เป็นการประชุมเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการฯ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์อากาศ และเพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นความสัมพันธ์ของคุณภาพอากาศกับสุขภาพและการมีอายุยืนยาว เปิดเวทีให้โครงการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และการแพทย์ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่แนะนำโครงการ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและหน่วยงานที่รับผิดชอบได้พบปะหารือ และนำไปสู่การแก้ปัญหาอากาศเสียของเมืองเชียงใหม่ – ลำพูนอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน ผู้ที่เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศว่าควรเป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่ควรตระหนักให้มาก หน่วยงานราชการต่างๆ ต้องเข้ามา จัดการดูแลและรับผิดชอบ และควรช่วยกันผลักดันให้เชียงใหม่มีขนส่งมวลชนเพื่อลดปัญหามลพิษจาก การจราจร ผู้เข้าร่วมประชุม 198 คน (เป้าหมาย 170 คน)

- การประชุมร่วมแองเฮมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 5 “เจียงใหม่วันนี้อากาศดีหรือ ยัง” เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2548 เวลา 08.30 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมบัวตอง โรงแรมบีพี เชียงใหม่ จัด โดย โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมือง เชียงใหม่ (สนับสนุนโดย สกว. และ สสส.) เป็นการประชุมเพื่อปิด โครงการโดยนำเสนอผลการดำเนิน โครงการทั้งโครงการ

ผลการดำเนินงาน ผู้เข้าร่วมการประชุมต้องการให้มีการดำเนินโครงการต่อเนื่อง ทั้ง กิจกรรมเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ หลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัยตัวชี้วัดคุณภาพอากาศที่ มีในธรรมชาติ เช่น ไลเคน และการขยายผลสู่อำเภออื่นในเชียงใหม่ และจังหวัดอื่น

เนื่องจากน้ำท่วมทำให้มีผู้เข้าประชุม 135 คน น้อยกว่าเป้าหมาย 170 คน ที่ตั้งไว้

อนึ่ง สำหรับการประชุมในพื้นที่เป้าหมายจะรายงานไว้ในบทที่ 4 การทำงานในพื้นที่ เป้าหมาย

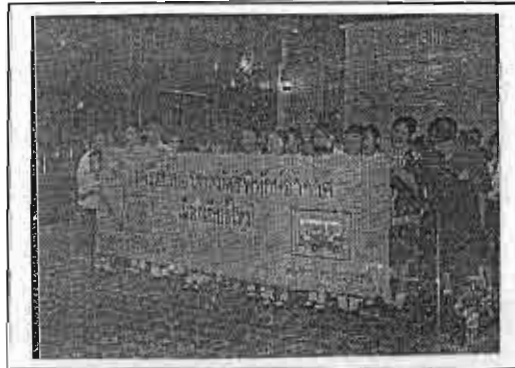
3.2 กิจกรรมรณรงค์อื่นๆ (นอกแผนงาน)

- การแถลงข่าวเรียกร้องให้งดการก่อมลพิษทางอากาศ

เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ร่วมในการแถลงข่าวที่โรงแรมดิเอ็มเพรสเพื่อเรียกร้องให้ประชาชนงดการเผาขยะ เผาใบไม้ เผาไร่นา ให้มีขนส่งมวลชน และไม่ให้อุตสาหกรรมและจุดพลุในเทศกาลยี่เป็ง เพราะจะทำให้มีมลพิษมากขึ้น และจะทำลายสุขภาพของชาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ

ผลการดำเนินงาน

- 1) นักเรียน 45 คนจาก 20 โรงเรียน เข้าร่วมงานแถลงข่าว
- 2) สื่อมวลชนให้ความสนใจและนำเสนอหาไปนำเสนอข่าวในสื่อต่างๆ
- 3) ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษ และอาจจะสะท้อนใจที่เยาวชนต้องออกมาเรียกร้องอากาศดี
- 4) แต่ยังคงมีการจุดประทัดและจุดพลุเหมือนปีก่อน แม้ว่าราชการจะมีประกาศห้าม ซึ่งแสดงให้เห็นประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

- การจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย “วันเชียงใหม่อากาศสะอาด”

โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ โรงเรียนต่างๆ 27 โรงเรียนในเขตเมืองเชียงใหม่ มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ และ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ จัดงานวันสิ่งแวดล้อมไทย “วันเชียงใหม่อากาศสะอาด” เมื่อวันศุกร์ที่ 3 ธันวาคม 2547 เวลา 08.00 – 14.30 น. ณ พุทธสถานเชียงใหม่ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผลกระทบอากาศเสียที่มีต่อสุขภาพ และผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเมืองเชียงใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรม 1) เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ได้เดินรณรงค์เพื่อให้ประชาชนบนเส้นทางผ่านทราบและตระหนักถึงความวิกฤตของปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเดินบนสอง

เส้นทางสำคัญ คือถนนเจริญเมืองจากสถานีรถไฟ และ ถนนเจริญประเทศ จากโรงเรียนมงฟอร์ตประถม มายังพุทธสถานเชียงใหม่ นักเรียนถือป้ายเรียกร้องขนส่งมวลชนและขอให้หยุดการเผาทุกชนิด ชาวชนได้เสนอความคิดเห็นและมุมมองเรื่องปัญหาอากาศเสียและแนวทางแก้ไขปัญหามาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอากาศเสีย 2) รายการ “หละฮ่อนปะผู้นำ” เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อมตอบข้อข้องใจเกี่ยวกับปัญหาอากาศเสียที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข 3) การประกวดเขียนเรียงความ ประกวดวาดภาพ และประกวดรู้ค่าเมือง ในหัวข้อ “เฮียะจะใด หื้อเจียงใหม่ อากาศดี” 4) องค์การภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาประกาศเจตนารมณ์และลงนามในสัตยาบันที่จะร่วมกันรณรงค์และผลักดันให้อากาศเมืองเชียงใหม่สะอาดอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน 1) นักเรียนและผู้ปกครองที่เข้าร่วมงานได้รับการถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองเชียงใหม่ โดยเฉพาะคุณภาพอากาศ และมีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญห และจังหวัดเชียงใหม่มีกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหามลพิษทางอากาศอย่างเป็นรูปธรรม 2) ประชาชนบน 2 ฟังถนนที่ขบวนผ่านได้รับทราบข้อมูล

- การรณรงค์การก่อกมลพิษทางอากาศ บริเวณถนนคนเดิน ครั้งที่ 1

เจ้าหน้าที่โครงการฯ และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์การก่อกมลพิษทางอากาศ บริเวณถนนคนเดิน ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2548 เวลา 16.00 – 20.30 น. บริเวณสี่แยกแสงชัยมอเตอร ถนนราชดำเนิน เพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศจากการสำรวจ ครั้งที่ 6 (เดือนกุมภาพันธ์ 2548)

กิจกรรม นานิทรศการไปแสดง มี Sandwich Man เดินรณรงค์ มีอาสาสมัครมาร้องเพลง แจกเอกสาร และเล่น POI Show เพื่อดึงดูดความสนใจ

ผลการดำเนินงาน ได้รับความสนใจจากประชาชนที่ผ่านไปมาค่อนข้างมาก บางคนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามในข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆที่ได้นำเสนอ ผู้สนใจส่วนใหญ่ไม่ใช่คนเชียงใหม่แต่เป็นชาวต่างประเทศ คนกรุงเทพฯ และคนจังหวัดอื่นที่มาเยือนเชียงใหม่

- การรณรงค์การก่อกมลพิษทางอากาศ บริเวณถนนคนเดิน ครั้งที่ 2

เจ้าหน้าที่โครงการฯ และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์การก่อกมลพิษทางอากาศ บริเวณถนนคนเดิน ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2548 เวลา 16.00 – 20.30 น. บริเวณสี่แยกแสงชัยมอเตอรื ถนนราชดำเนิน เพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศจากการสำรวจ ครั้งที่ 2 (เดือนกุมภาพันธ์ 2548)

กิจกรรม มินิทรศการและ Sandwich Man และมีอาสาสมัครแจกเอกสารและอธิบาย

รณรงค์

ผลการดำเนินงาน ประชาชนที่ผ่านไปมาให้ความสนใจค่อนข้างมาก ชาวต่างชาติทั้งที่อาศัยอยู่ในเชียงใหม่ และที่มาท่องเที่ยว ได้เข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศและการจัดการแก้ไขปัญหาในประเทศของเขา อุทยานการค้ากาดสวนแก้วต้องการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ จึงเสนอให้ไปจัดกิจกรรมที่ห้อง Expo Comer โดยไม่คิดค่าเช่าสถานที่

- งานร่วมแสดงร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548

ระหว่างวันที่ 5 – 26 มิถุนายน 2548 โครงการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ ร่วมกับ เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ งานจราจร ตำรวจภูธรภาคจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ กองกิจการนักศึกษา งานกีฬา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานควบคุมโรคเขต 10 เชียงใหม่ ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต 11 จังหวัดลำพูน มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง และ อุทยานการค้ากาดสวนแก้ว จัดงาน “ร่วมแสดงร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548” ณ ห้อง Expo Comer ชั้น G อุทยานการค้ากาดสวนแก้ว เพื่อเผยแพร่ความรู้ และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ และสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ และเผยแพร่ผลการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ ที่ทำงานเพื่อให้เมืองเชียงใหม่อากาศดี

กิจกรรม เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่จัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ มีการฉายวิดีโอทัศน์ “เคล็ดลับอายุยืน” จัดงานเสวนา “อากาศเสียจากการจราจรเมืองเชียงใหม่ เยียะจะไคแก้” และ “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก้” โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาลนครเชียงใหม่ สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ งานตำรวจจราจรเมืองเชียงใหม่ อบจ.เชียงใหม่ อบต.ในเขตเมืองเชียงใหม่ องค์กรเอกชน และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ ร่วมเสวนา เพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชนทุกหมู่เหล่าที่มีผลได้ผลเสียจากการจราจรและการเผา ร่วมกันหาทางออก จะได้นำไปสู่การผลักดันในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติ เพื่อให้เมืองเชียงใหม่ดีขึ้น นอกจากงานเสวนาแล้ว มีกิจกรรมตรวจสอบสมรรถนะปอด การสาธิตเตาปิ้งย่างแบบไร้ควันและเครื่องบดคั่วไม้ไผ่ และนิทรรศการ 3 มิติ มีการประกาศเจตนารมณ์ให้เชียงใหม่อากาศดี ทำแบบสอบถามเรื่องรถเมล์เชียงใหม่ การประกวดละครเวทีคำเมือง สปอศวิทยุวรรณคดีเมืองในหัวข้อ “เยียะจะไคหื้อเจียงใหม่อากาศดี” และประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ “ต้นไม้ของพ่อ” เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละโรงเรียนนำเสนอความเห็น และแสดงความสามารถด้านต่างๆ

เกี่ยวกับปัญหาคุณภาพอากาศเสียเมืองเชียงใหม่และทางออก นอกจากนี้ยังมีการแสดงหุ่นกระบอก วรรณคดีให้ลดการก่อมลพิษทางอากาศ เป็นการเสนอเนื้อหาผ่านสื่อบันเทิงหลากหลายรูปแบบ

ผลการดำเนินงาน มีผู้เข้าร่วมและให้ความสนใจกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ประชาชน ที่มาชมนิทรรศการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยเฉพาะในเรื่องขนส่งมวลชนเชียงใหม่ และ ในงานนี้เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศได้ประกาศเจตนารมณ์ และมอบเจตนารมณ์แก่ผู้บริหาร เพื่อให้มีการผลักดันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ด้านต่างๆ อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

ข้อมูลรณรงค์ในพื้นที่ชุมชนเป้าหมายจะนำเสนอในบทที่ 4 การทำงานในพื้นที่ เป้าหมาย

4. การรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ

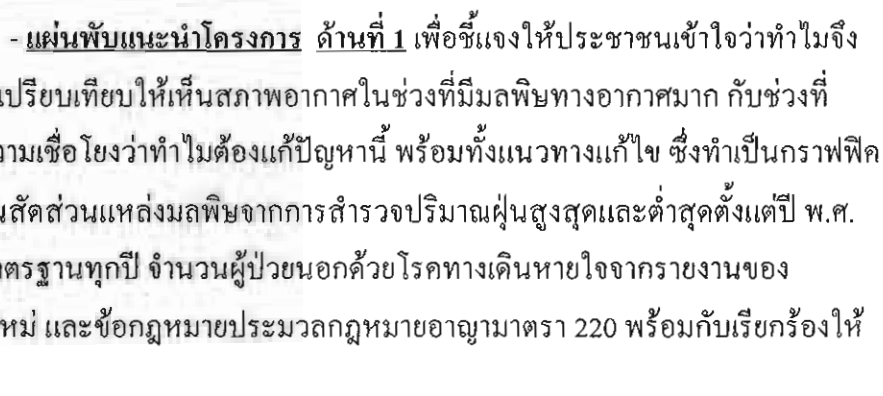
การผลิตสื่อประเภทต่างๆ

- จัดทำสื่อรณรงค์ต่างๆ หลายประเภท ได้แก่

1. สื่อสิ่งพิมพ์

- โปสเตอร์รณรงค์ “ร่วมแรงร่วมใจหื้อเชียงใหม่อากาศดี” โดยใช้แบบจาก ผลงานชนะเลิศการประกวดโปสเตอร์ของ ด.ญ.พิมพ์พร ตำราย นักเรียนชั้น ป. 6 โรงเรียนพระหฤทัย เป็นภาพที่สื่อความหมายของผลเสียของอากาศเสียด้านซ้าย ที่เต็มไปด้วยมลพิษทางอากาศ และภาพ ทางขวาที่มีอากาศสดใส ทุกคนร่าเริง

จำนวนผลิต 10,000 แผ่น

จำนวนผลิต 20,000 แผ่น

[illegible]

แผนปฏิบัติการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

1. การวางกฎเกณฑ์
2. การสร้าง

นโยบาย มาตรการ และกลไกสนับสนุน
ด้านพลังงานเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
จากภาคการผลิตและบริการ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (CO₂ eq) ในอุตสาหกรรมไทย คิดเป็นร้อยละ

ปี	รวมภาคอุตสาหกรรม (ล้านตัน)	รวมภาคบริการ (ล้านตัน)
2005	~450	~100
2006	~650	~100
2007	~550	~100
2008	~250	~100
2009	~350	~100
2010	~250	~100
2011	~350	~100
2012	~250	~100
2013	~450	~100

จำนวนหน่วยผลิตของไฟฟ้าจากแหล่งผลิตต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ

ปี	ถ่านหิน	ก๊าซธรรมชาติ	พลังงานทดแทน	อื่นๆ
2011	~15%	~65%	~10%	~10%
2012	~15%	~65%	~10%	~10%
2013	~15%	~65%	~10%	~10%

การเผาฟีดทฤษฎี !!

ปี 2014-2015 เป้าหมายการลดการปล่อย CO₂

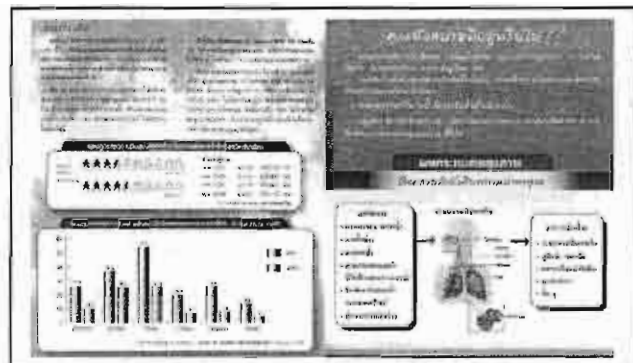
ผู้ประกอบภาคเอกชนต้องลดการปล่อย CO₂ ลง 10% ของผลผลิต
รวมภาคอุตสาหกรรมและบริการ รวมการปล่อย CO₂ จากภาค
พลังงานของภาคเอกชน 7.5 ล้านตัน มีเป้าหมาย 14,000 ตัน

**โปรดงดการเผา
ทุกชนิด**

ขอความร่วมมือ **ไม่เผาขยะ**
เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

- แผ่นพับ “อากาศเป็นพิษ ชีวิตคนเชียงใหม่จะถล่ม” เพื่อสร้างความตระหนักและตระหนักให้ผู้รับแผ่นพับนี้ให้ทราบพิษภัยของการเผาโดยใช้ภาพฝีมือเด็กนักเรียนในการประกวดโปสเตอร์มาประกอบ ด้านที่ 1 มีข้อมูลหมาย พรบ.สาธารณสุข 2535 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 220 ว่าด้วยการเผา และแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ และคำอธิบาย “อาการบวมคั่ง” ที่เปรียบเทียบกับคนเชียงใหม่อยู่ในแอ่งกระทะที่ร้อนขึ้นเพราะสิ่งแวดล้อมแอ่งแอ่ง และคำขวัญร่วมแฉ่งร่วมใจหื้อเชียงใหม่อากาศดี ด้านที่ 2 ให้ข้อเท็จจริงเรื่องผลกระทบของฝุ่นละอองจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ และสถิติผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดต่อแสนประชากร

จำนวนผลิต 60,000 แผ่น

- แผ่นพับ “เคล็ดลับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด” ด้านที่ 1 มีภาพเปรียบเทียบให้เห็นสภาพอากาศในช่วงที่มีมลพิษทางอากาศมาก กับช่วงที่อากาศดี และเสนอเคล็ดลับอายุยืน 6 ข้อ ได้แก่ 1) หายใจอากาศดี 2) กินอาหารมีประโยชน์ 3) ออกกำลังกายสม่ำเสมอ 4) รักษาอารมณ์ดี 5) อูจจาระทุกวัน 6) อธิษฐาน ด้านที่ 2 ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เชียงใหม่มีมลพิษทางอากาศ ผลกระทบต่อสุขภาพ และเสนอแนวทางในการลดมลพิษทางอากาศ

จำนวนผลิต 20,000 แผ่น

- แผ่นพับแนะนำ “เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่” ด้านที่

1 มีรายชื่อหน่วยงานที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายฯ ประกอบด้วย โรงเรียนในเขตเมืองเชียงใหม่ 37 โรงเรียน สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง รายชื่อคณะกรรมการต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้ประสานงานแต่ละโรงเรียน และโครงการฯ เป็นองค์ประสานงานชั่วคราว และชี้แจงประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ ด้านที่ 2 เพื่อแนะนำให้ประชาชนรู้จักเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ว่าเป็นใคร มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และบทบาทอย่างไร ในการรณรงค์ และผลักดันให้มีการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในเมืองเชียงใหม่ พร้อมนำเสนอภาพกิจกรรมที่ผ่านมา

จำนวนผลิต 20,000 แผ่น

- การจัดประกวดออกแบบโปสเตอร์ในหัวข้อ “ร่วมแสงร่วมใจหือเจียงใหม่อากาศดี”

โครงการฯ จัดประกวดออกแบบโปสเตอร์ในหัวข้อ “ร่วมแสงร่วมใจหือเจียงใหม่อากาศดี” ระหว่างวันที่ 15 มกราคม – 29 กุมภาพันธ์ 2547 เพื่อสร้างความความตื่นตัวให้นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปตระหนักถึงพิษภัยและวิกฤตของมลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เป็นเวทีให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแนวทางการรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศในรูปแบบของโปสเตอร์ และจัดพิมพ์โปสเตอร์ที่ชนะเลิศการประกวดเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้มีการลดการก่อมลพิษ

การตัดสินการประกวดจัดขึ้นเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2547 เวลา 14.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมชั้น 2 สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมอบรางวัลและเกียรติบัตรเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2547 ณ หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ คือ ผลงานชื่อ “ร่วมแรงร่วมใจจัดปัญหามลพิษเจียงใหม่เต๊อะ” ของ ค.ญ.พิมพ์พร ตำราย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัย

- การเปิดสปอตวิทยุณรงค์

โครงการฯ ได้ขอความอนุเคราะห์ให้สถานีวิทยุต่างๆ ประชาสัมพันธ์รณรงค์การเผาในเมือง
เชียงใหม่ จำนวน 18 แห่ง ประกอบด้วยรายการต่างๆ ของสถานีวิทยุดังนี้

- สถานีวิทยุ สวท.เชียงใหม่
- รายการ 98 แวดเวียง วิทยุ สวท.เชียงใหม่
- สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
- สถานีวิทยุ มก.เชียงใหม่
- ชมรมนักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์และผู้สื่อข่าว
- รายการ Number One Report สถานีวิทยุ ทอ.เชียงใหม่
- สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชน
- สถานีวิทยุเสียงจากทหารเรือ (สทร.11)
- รายการมรดกล้านนา FM.100
- สถานีวิทยุกรมพลังงานทหาร
- สถานีวิทยุชุมชนเพื่อการเรียนรู้ FM 94.0 MHz
- สถานีวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- สถานีวิทยุกระจายเสียงสถานีวิทยุประจำท้องถิ่น
- สถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดง
- สถานีวิทยุกองทัพบกที่ 3 ส่วนหน้า
- สถานีวิทยุกระจายเสียงกรมการพลังงานทหาร

- จัดทำสื่อรณรงค์ต่างๆ ได้แก่

- Flash Presentation 1 ชุด
- ถุงผ้า จำนวน 1,000 ใบ
- แผ่นพับแนะนำโครงการฯ จำนวน 20,000 แผ่น
- แผ่นพับ “อากาศเป็นพิษ ชีวิตคนเชียงใหม่จะสั้นลง” จำนวน 60,000 แผ่น
- แผ่นพับ “เคล็ดลับอายุยืน” จำนวน 20,000 แผ่น
- แผ่นพับแนะนำ “เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่” จำนวน 20,000 แผ่น
- สติกเกอร์รณรงค์เรียกร้องให้มีขนส่งมวลชน เพื่อลดมลพิษทางอากาศจากการจราจร จำนวน 30,000 แผ่น
- สปอตวิทยุรณรงค์การเผา จำนวน 3 สปอต

- สปอติวิทยุณรณรงค์ระบบขนส่งมวลชนเพื่อลดมลภาวะทางอากาศจากการจราจร จำนวน 3 สปอติ
- เพลงรณรงค์แก้ปัญหาอากาศเสีย จำนวน 4 เพลง
- แผ่นกระดาษใส่เอกสารในการประชุม จำนวน 1,000 อัน
- เสื้อเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ จำนวน 200 ตัว
- Sandwich Man 1 ชุด (8 แผ่น)
- นิทรรศการเรื่องวิธีทำปุ๋ยหมัก 4 แผ่น
- วิดีทัศน์ “เคล็ดลับอายุยืน”
- สมุดฉีก จำนวน 5,000 เล่ม

- แลงข่าว 2 ครั้ง คือ

- การแถลงข่าวขอความร่วมมือประชาชนชาวเชียงใหม่และนักท่องเที่ยวงดการก่อมลพิษทุกประเภท โดย ตัวแทนเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ รณรงค์ขอให้ทุกคนทุกบ้านไม่เผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้ เรียกร่องไม้ให้จุดดอกไม้ไฟ ประทัด เพราะทำให้อากาศเสีย ไม่จุดคอมพิวเตอร์ เพราะเสี่ยงต่อไฟไหม้ และเรียกร่องให้มีการจัดระบบขนส่งมวลชนในเมืองเชียงใหม่
- การแถลงข่าวการจัดงานฮ่วมแฮงฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548

- ร่วมรายการวิทยุตามสถานีวิทยุต่างๆ จำนวน 11 ครั้ง

- ให้สัมภาษณ์และ/หรือร่วมรายการโทรทัศน์ จำนวน 8 ครั้ง

- สื่อมวลชนเผยแพร่ข่าวโครงการฯ ผลักดันเกี่ยวกับอากาศเมืองเชียงใหม่ ทางหนังสือพิมพ์

จำนวน 64 ข่าว

- สื่อมวลชนเผยแพร่ข่าวโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 15 ข่าว

5. กิจกรรมอื่นๆ

5.1 การยื่นหนังสือผลักดันนายกรัฐมนตรีให้สั่งการแก้ปัญหาอากาศเสียเชียงใหม่อย่างเร่งด่วน

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2547 เวลา 10.00 – 16.00 น. เจ้าหน้าที่โครงการฯ และโครงการลดการเผาในที่โล่ง ร่วมกับสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) แผนงานวิจัยและพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ และระบบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพเครือข่ายภาคเหนือ (HPP – HIA เหนือ) มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง (UDIF) โครงการเมืองยั่งยืน เครือข่ายเชียงใหม่เพื่อแก้ปัญหาจราจร

ชมรมเพื่อเชียงใหม่ เครือข่ายความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมเชียงใหม่ (CMNEC) กองทุนสิ่งแวดล้อม
ล้านนา ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อม หอการค้า จ.เชียงใหม่ ชมรมวุฒิสภาธนาคารออมสิน
อ๋องอึ้งเชียงใหม่ และองค์กรพันธมิตร ยื่นหนังสือ เชียงใหม่เริ่มน่าเกลียด (Getting Ugly) ต่อ ฯพณฯ
พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ณ สถานีบริการน้ำมันบางจาก ถ.มหิดล อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ผลการดำเนินงาน นายกรัฐมนตรี รับทราบความวิกฤตของปัญหาอากาศเสียและ
ประเด็นที่เชียงใหม่ถูกจัดลำดับว่าเป็นเมือง Getting Ugly ซึ่งหลังจากนั้นได้มีการสั่งการให้หน่วย
ราชการทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาคช่วยกันแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเมืองเชียงใหม่อย่างเร่งด่วน

5.2 ยื่นหนังสือนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ผลักดันให้เมืองเชียงใหม่มีขนส่งมวลชน

คณะทำงาน โครงการฯ และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศยื่นหนังสือเลขที่ พมอ.
081 / 2548 ลงวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2548 เรื่อง ขอให้มีการเปิดให้บริการในเชียงใหม่โดยด่วนต่อ
นายบุญเลิศ บูรณุปกรณ์ นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่เรียกร้องให้มีการเปิดให้บริการในเชียงใหม่โดยเร็ว
ที่สุด เพื่อสนองนโยบายประหยัดน้ำมันของรัฐบาล และแก้ปัญหามลพิษทางอากาศเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 12
มิถุนายน 2548 เวลา 10.00 น. ณ ช่วงประตูท่าแพ ในวาระที่มีการทูลห้วงแถวที่ช่วงท่าแพเพื่อเป็นพื้นที่
สาธารณะ

ผลการดำเนินงาน เทศมนตรีนครเชียงใหม่รับทราบและจะดำเนินการให้บริการรถเมล์
ในอนาคตอันใกล้

5.3 การเป็นวิทยากร (หน่วยงานอื่นจัดประชุม)

5.3.1 วิทยากร “เคล็ดลับอายุยืน” ในการประชุมอบรมผู้นำเทศบาลตำบลและอบต.
จัดโดย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่โรงแรมธารินทร์เชียงใหม่ เวลา 16.00 – 17.00 น.
ผู้เข้าร่วมประชุม 64 คน

ผลการดำเนินงาน

- มีผู้นำเทศบาลและอบต. ให้ความสนใจการนำเสนอ

- ตัวแทนจากหลายแห่งจะผลักดันให้มีการแก้ไข โดยจะจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3.2 วิทยากร “เคล็ดลับอายุยืน” การประชุมประจำเดือนชมรมผู้สูงอายุอำเภอสารภี ที่ วัดเวฬุวัน อ.สารภี จ.เชียงใหม่ วันเสาร์ที่ 20 สิงหาคม 2548 เวลา 09.00 – 11.00 น. ผู้เข้าร่วมประชุม 14 คน

ผลการดำเนินงาน

- ผู้สูงอายุซึ่งนิยมเผาใบไม้กั้วไม้และขยะมีความเข้าใจถึงพิษภัยที่เกิดจากมลพิษทางอากาศมากขึ้น และหลายคนบอกว่าจะไม่เผาอีก
- ผู้สูงอายุสามารถถ่ายทอดข้อมูลให้ลูกหลาน

6. การทำเว็บเพจ

ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ เว็บเพจเป็นสื่อชนิดหนึ่งซึ่งสามารถเผยแพร่ข้อมูลไปให้แก่คนที่อยู่ห่างไกลได้ตลอดเวลา แต่ปัญหาอุปสรรคในการทำกิจกรรมนี้ของโครงการ คือ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้ ในช่วงที่ขอโครงการมีบุคลากรที่สามารถทำเรื่องนี้ได้ แต่เมื่อโครงการดำเนินไปได้ระยะหนึ่งบุคลากรผู้นี้ลาออกไปทำงานที่อื่น เมื่อเจ้าหน้าที่คนใหม่มาต้องมารื้อฟื้นงานที่คนเดิมทำ ซึ่งต้องใช้เวลาศึกษานาน ประกอบกับมีการทำกิจกรรมนอกแผนงานมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ซึ่งปรับเปลี่ยนจากวุฒิปริญญาโท 2 คน เป็นปริญญาตรี 4 คน ต้องปฏิบัติงานในพื้นที่ และประสานงานกับเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ 27 โรงเรียน ซึ่งต้องใช้เวลาในการประสานงานมาก ทำให้เหลือเวลาไม่มากที่จะปรับปรุงข้อมูลในเว็บให้ทันสมัย

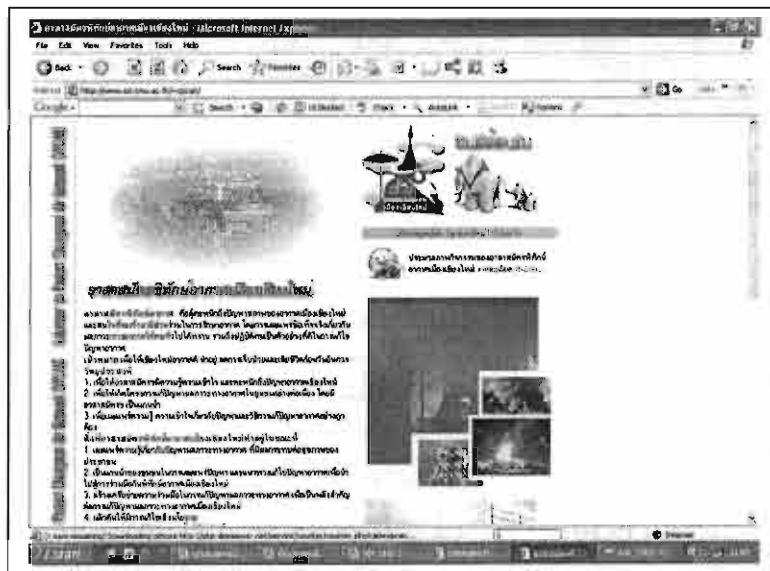
6.1 ในการทำเว็บของโครงการฯ

โครงการได้เช่าโดเมนเนมเพื่อทำเว็บชื่อ <http://www.cm-air.net> แต่ฝากพื้นที่ไว้กับระบบ server ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปรากฏว่ามีปัญหาในเรื่องของการเชื่อมต่อระบบ นับเป็นการเสียโอกาสในการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม การจัดทำเว็บเพจของโครงการเกี่ยวกับเรื่องมลพิษทางอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ได้นำไปฝากไว้กับกลุ่มศึกษาเรื่องเมือง สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชื่อ <http://www.sri.cmu.ac.th/~cm-air>

6.2 ในการทำเว็บเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ อ.สมหวัง คีแท้ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดเชียงใหม่ ได้กรุณาจัดทำเว็บและเป็นเว็บมาสเตอร์ให้ โดยฝากไว้ที่ <http://www.sri.cmu.ac.th/~cpcan>

บทที่ 4

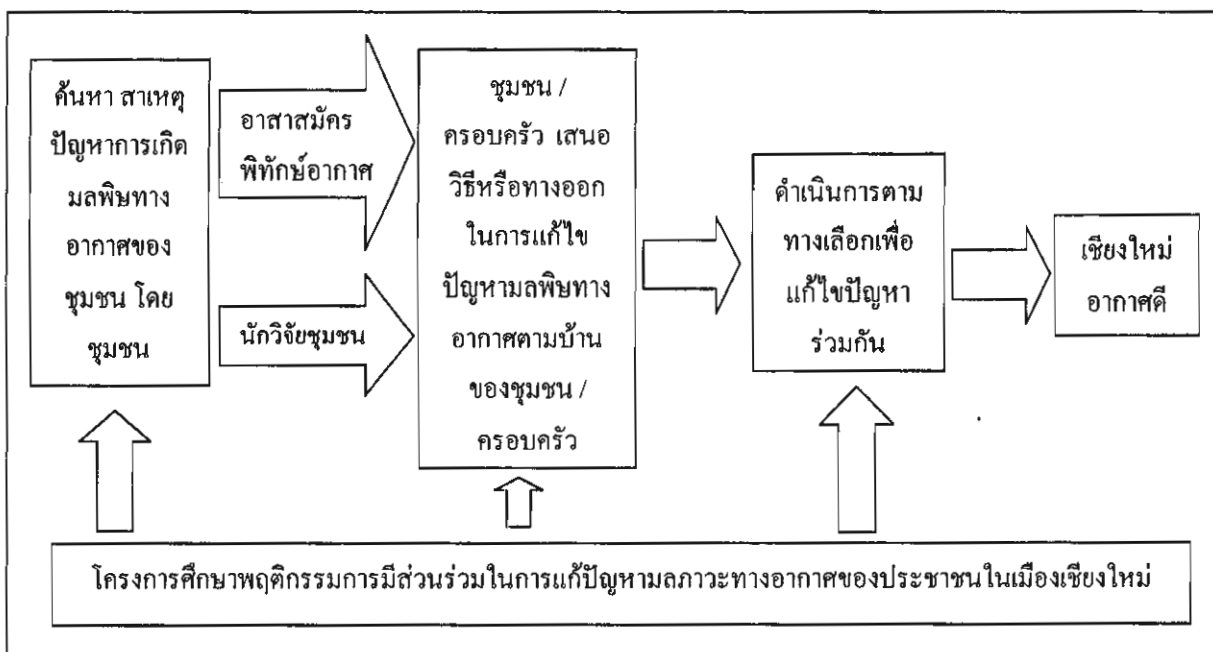
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ

โครงการนี้ได้ดำเนินโครงการใน 2 ระดับ คือ ระดับพื้นที่เมือง (โครงการโดยรวมซึ่งกล่าวแล้วในบทที่ 3) และระดับพื้นที่เป้าหมายเพื่อให้สามารถสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับปฏิบัติแต่ละครัวเรือนและแต่ละกลุ่มในชุมชนเป้าหมายว่ามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปมากน้อยเพียงไร อะไรเป็นสาเหตุทำให้เปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อนำมาประมวลผลการทำงานและนำเสนอแนวคิดในเชิงนโยบาย เพื่อผลักดันให้เกิดการแก้ไขจากทุกภาคส่วน โดยมีใช้คาดหวังความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนระดับล่างแต่เพียงฝ่ายเดียว เพราะปัญหาหลายอย่างประชาชนไม่สามารถจะแก้ไขโดยลำพังได้

จากการเลือกบ้าน โป่งน้อย และบ้านสันตมจอย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในความปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ และบ้านหนองป่าครั่ง ตำบลหนองป่าครั่ง ซึ่งเป็นชุมชนหนึ่งในความปกครองของเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านกรณีศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ โดยมีเงื่อนไขและตัวแปรในการเลือกจากการเป็นหมู่บ้านที่มีแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศมาก เป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นชุมชน (มีโรงเรียน มีวัด สถานีนอนมัย) ที่มีการรวมกลุ่มในการพัฒนาสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งมีความตั้งใจและตระหนักถึงปัญหามลพิษทางอากาศที่มีผลต่อสุขภาพตลอดจนการให้ความร่วมมือในการร่วมศึกษาและหาทางแก้ไข

คณะผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบการศึกษาดังนี้

แผนภูมิที่ 4.1 กรอบการศึกษาดังกล่าว

จุดเริ่มต้นการทำงานร่วมกัน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแนะนำโครงการฯ และเจ้าหน้าที่โครงการฯ ให้กับพี่น้องประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา หัวหน้าหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ตลอดจนผู้ประกอบการและองค์กรภาคเอกชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา ทั้งบ้านโป่งน้อย – สันลมจอย และบ้านหนองป่าครั่ง ได้รับทราบที่มาที่ไปของโครงการ ภายใต้วีธีการประชุมเรื่อง “ร่วมแรงร่วมใจหื้อโป่งน้อย – และอบต.สุเทพอากาศดี” และ “ร่วมมือร่วมใจ หื้อหนองป่าครั่งอากาศดี” ในพื้นที่ศึกษา

ผลการประชุมแนะนำโครงการ ตลอดจนการขอความร่วมมือในการศึกษาและเก็บข้อมูล ตลอดจนการร่วมลงมือแก้ไขร่วมกัน มีดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ชุมชนในพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 แห่ง ได้คัดเลือกผู้แทนของชุมชนร่วมเป็นนักวิจัยหมู่บ้านหรือนักวิจัยภาคสนามร่วมกับคณะผู้วิจัยของโครงการฯ ดังนี้

1.1 นักวิจัยภาคสนามชุมชนหนองป่าครั่ง ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

1. นางศรีนวล	สุริยวง
2. นางวันเพ็ญ	อวยพร
3. นางโสภา	อุ้นเรือน
4. นางโชติวัน	ไชยวงศ์
5. นางพิศมัย	จึงประเสริฐ
6. นางคำแพง	อินชัย
7. นางดลยา	พวงมาลัย
8. นางวันเพ็ญ	เกิณพคุณ

1.2 นักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อย – สันลมจอย ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

1. นางสาวิง ปัญญา
2. นางอำไพ ปัญญาเรือน

การคัดเลือกนักวิจัยภาคสนามของ 2 ชุมชนที่เป็นพื้นที่ศึกษา ใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกเหมือนกันคือ

1. เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี เพื่อบ้านส่วนใหญ่วิวจักเป็นอย่างดี
2. เป็นผู้ที่เคยอยู่ในชุมชนมานานจนคนในชุมชนไว้วางใจ
3. เป็นคนที่มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเวลาให้กับส่วนรวมและยินดีเข้าร่วมทำงานในโครงการฯ ด้วยความเต็มใจ

4. เป็นผู้ที่มีบ้านอยู่ในชุมชน
5. เป็นบุคคลที่ชุมชนเสนอรายชื่อให้ร่วมเป็นนักวิจัย

2. การมีส่วนร่วมภาคนักเรียน จากการคัดเลือกชุมชนเป็นชุมชนกรณีศึกษา โดยมีเงื่อนไขที่ระบุไว้คือ หมู่บ้านมีลักษณะ เป็นชุมชน คือ มีบ้าน มีวัด โรงเรียน สถานีนามัยหรือโรงพยาบาลเป็นองค์ประกอบ ดังนั้น พื้นที่ในการศึกษาทั้ง 2 แห่ง จึงมีโรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของลูกหลานในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง นักเรียนและครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเฉพาะนักเรียนจะเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในครอบครัวได้ การผลักดันนักเรียนให้เข้าร่วมโครงการฯ จึงเป็นสิ่งสำคัญ หลังจากการเข้าร่วมประชุมแนะนำโครงการฯ ให้กับคณะครูและนักเรียนบ้านโป่งน้อย และโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง จึงเกิดโครงการฯ อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ในโรงเรียนขึ้น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ และมีการจัดอบรมให้เกิดความรู้เรื่องเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศของทั้งสองหมู่บ้านที่ศึกษา ซึ่งมีลักษณะต่างกัน เนื่องจากบริบทของชุมชนต่างกัน ดังนี้

2.1 อาสาสมัครพิทักษ์อากาศในโรงเรียนบ้านโป่งน้อย เป็นนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนบ้านโป่งน้อยโดยกลุ่มอาสาสมัครฯ นี้ เป็นลูกหลานของประชาชนในหมู่บ้านโป่งน้อย และบ้านสันลมจอย และหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งเป็นหมู่บ้านในตำบลสุเทพทั้งหมด ฉะนั้น เด็กๆ ที่เป็นอาสาสมัครฯ จึงรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี และผู้ปกครองกับผู้ปกครองก็คุ้นเคยรู้จักกันดี บางครอบครัวก็เป็นญาติกัน นอกจากนั้นเด็กๆ ยังรู้จักพื้นที่ในชุมชนเป็นอย่างดี

2.2 อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ ในชุมชนหนองป่าครั่ง มีอาสาสมัคร 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 อาสาสมัครพิทักษ์อากาศในโรงเรียนหนองป่าครั่ง ผู้ที่เป็นอาสาสมัครฯ ก็คือ เด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองป่าครั่ง ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่ชุมชนหนองป่าครั่งนี้ แต่อาศัยอยู่ในชุมชนอื่นๆ ที่ใกล้เคียง และมาเรียนหนังสือในโรงเรียนหนองป่าครั่ง

กลุ่มที่ 2 อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ ในชุมชนหนองป่าครั่ง เป็นอาสาสมัครฯ ที่เป็นเด็กในชุมชนหนองป่าครั่งที่บ้านอยู่ในชุมชนแต่ไม่ได้เรียนหนังสือที่โรงเรียนบ้านหนองป่าครั่ง ไปเรียนที่โรงเรียนอื่นๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

การวางแผนของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศของชุมชน

คณะนักวิจัยภาคสนามของหมู่บ้านเป้าหมายทั้ง 3 แห่ง ได้วางแผนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของชุมชน ร่วมกัน โดยกำหนดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นักวิจัยภาคสนามจัดประชุมร่วมกับแกนนำชุมชนเพื่อวางแผนการสำรวจหมู่บ้านโดยละเอียด เพื่อค้นหาแหล่งมลพิษ พร้อมกับทำแผนที่ชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลแหล่งมลพิษในชุมชนพร้อมแผนที่ของชุมชนที่ลงสำรวจมาร่วมวิเคราะห์เพื่อนำเสนอต่อผู้นำชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 เชิญเจ้าของบ้านที่เป็นเจ้าของแหล่งมลพิษทุกประเภท ตามที่สำรวจพบ พร้อมกับเชิญแกนนำชุมชน หัวหน้าชุมชน กลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองท้องถิ่น และเทศบาลนครเชียงใหม่ ผู้แทนแขวงกาวีละ ประชาชนทั่วไป ร่วมประชุมเพื่อรับฟังผลการสำรวจแหล่งมลพิษในชุมชนพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขอย่างเป็นธรรม ตามข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้วิธีการค้นหาปัญหาและนำเสนอแนวทางแก้ไขโดยวิธี ZOPP

ขั้นตอนที่ 4 ร่วมกันแก้ไขปัญหาดตามวิธีที่ชุมชนเสนอ ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถดำเนินการได้โดยชุมชน

ตารางที่ 4.1 ผลการสำรวจแหล่งมลพิษในชุมชนโดยชุมชน

| แหล่งมลพิษ
(ประเภท) | บ้านหนองป่าครั่ง
ต.หนองป่าครั่ง
(343 หลังคาเรือน) | บ้านโป่งน้อย
ต.สุเทพ
(129 หลังคาเรือน) | บ้านสันลมจอย
ต.สุเทพ
(333 หลังคาเรือน) |
|--|---|--|--|
| 1. การเผาขยะ | 230 | 26 | 13 |
| 2. การเผาถ่าน | - | - | 3 |
| 3. การเผาใบไม้/กิ่งไม้/ใบหญ้า | 112 | 57 | 37 |
| 4. ปิ้งย่างอาหาร | 22 | 33 | 22 |
| 5. การซบสีเครื่อง
สาน | - | - | 1 |
| 6. อยู่เคาะฟันสี | 5 | - | - |
| 7. อู่รถ | 1 | - | - |
| 8. เผาอิฐ | - | - | 4 |
| 9. สุมไฟไล่แมลง
(เนื่องจากเลี้ยงวัว) | - | - | 2 |
| 10. สุมไฟไล่แมลง
(เนื่องจากเลี้ยงม้า) | 2 | - | - |

การสำรวจแหล่งมลพิษในชุมชนโดยชุมชน มีผลต่อการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหของชุมชนเอง ในการกำหนดการแก้ไขสภาพปัญหานั้น ชุมชนเลือกวิธีการเองโดยวางแผนร่วมกับประชาชนคน

ในส่วนของการเผยแพร่ในครัวเรือนและการเผยแพร่ กังไม้ใบไม้ในชุมชนนั้น ชุมชนทั้งสองแห่งได้มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. แจ้งให้ชุมชนทราบถึงจำนวนของการเผาในชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักและขอร้องให้หยุดการเผาโดยเฉพาะบ้านที่เผาประจำ
2. แจ้งให้ท้องถิ่นเข้าร่วมประชุมและชี้แจงถึงกฎหมาย ข้อบัญญัติของท้องถิ่นซึ่งหากมีการเผาจะได้รับโทษตามข้อบัญญัติอย่างไรบ้าง
3. แจ้งให้ท้องถิ่นร่วมดำเนินการในกรณีของชาวบ้านตั้งไว้แล้วท้องถิ่นไม่มีการจัดการด้านขยะมูลฝอยได้พอ หรือไม่มาขนขยะตามเวลาทำให้ประชาชนต้องเผาขยะ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพและเป็นแหล่งที่ก่อความรำคาญในชุมชน ก่อให้เกิดมลพิษ
4. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องผลกระทบต่อสุขภาพจากการเผาให้แก่ประชาชนในชุมชน นักเรียน ผู้นำศาสนา และผู้สนใจ
5. ร่วมรณรงค์ ห้ามเผาในชุมชนโดยกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ และแกนนำชี้จกรยาน ลดการเผาในชุมชน แต่งเพลงลดการเผา จัดนิทรรศการ เเคะประตูบ้านเพื่อให้ความรู้เรื่องการเผา (ถือก ถือก) โดยนักเรียนในชุมชนเพื่อสร้างความตระหนัก
6. จัดอบรมการเพิ่มมูลค่าให้กับขยะ ทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำแก่ผู้สนใจและผู้ที่ไม่เผาขยะในชุมชน พร้อมพาศึกษาดูงานการทำขยะเป็นปุ๋ย
7. อบรมการทำธนาคารขยะในโรงเรียนและการเปิดอาชีพการรับซื้อของเก่าแก่ผู้สนใจในชุมชน

2. ปัญหามลพิษทางอากาศจากการปิ้งย่างอาหาร

เชิญผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วมรับฟัง ปัญหาสุขภาพจากมลพิษทางอากาศของการปิ้งย่างและแนะนำเตาปิ้งย่างแบบใหม่ไร้ควัน โดยวิทยากรจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข เพื่อผลักดันให้เกิดอาชีพตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งมีธนาคารออมสินเป็นแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมเงินซื้อเตาปิ้งย่างในราคาถูก

3. ปัญหามลพิษทางอากาศจากตู้เคาะพ่นสี การชุบสี เครื่องจักรสาน ตู้ซ่อมรถ

ชุมชนได้แจ้งเรื่องถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตาม พรบ.หรือข้อบังคับของท้องถิ่น เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายตู้ซ่อมรถออกจากชุมชน และมีการตรวจสอบตู้พ่นสีที่สร้างขึ้นโดยไม่ถูกต้อง

4. ปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาไล่แมลงแก่สัตว์เลื้อย ในชุมชนได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอร้องเจ้าของไม่ให้เผา ขอให้ใช้วิธีอื่นไล่แมลงแก่สัตว์เลื้อย เช่นการใช้ตะไคร้หอม การใช้มุ้งในลอนป้องกันแมลงสำหรับสัตว์เลื้อย (ประเภทวัว-ควาย)
2. แจ้งท้องถิ่นเรื่องการเลี้ยงสัตว์ในชุมชนเพื่อเป็นอาชีพ เพราะเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาม พรบ.สาธารณสุข พ.ศ. 2535 ขอให้ท้องถิ่นแก้ไขและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5. ปัญหาสภาพในชุมชนมีที่รกร้างว่างเปล่า

ทำให้เป็นแหล่งของการเผาของประชาชนผู้มั่งคั่งในชุมชนนั้น ชุมชนได้ดำเนินการส่งแบบสำรวจแหล่งรกร้างให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเรียกร้องให้ท้องถิ่นแจ้งให้เจ้าของที่ดินดูแลเพื่อมิให้เป็นแหล่งทิ้งขยะ และเป็นแหล่งเผาขยะของชุมชน พร้อมทั้งขอร้องไม่ให้ชุมชนนำขยะไปทิ้งหรือเผา ซึ่งบางแห่งเจ้าของที่ดินก็ให้ทำเป็นที่ออกกำลังกายของชุมชน ประกอบกับนโยบายรัฐบาลในการดูแลที่รกร้างว่างเปล่า ทำให้เกิดผลดี คือ มีเจ้าของที่ดินที่ซื้อทิ้งไว้หลายแห่งมาดูแลที่ดินไม่ทิ้งให้รกร้างว่างเปล่าเพิ่มขึ้น

บ้านโป่งน้อย ม.6 และ บ้านสันลมจอย ม.13

ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

สภาพทั่วไป

บ้านโป่งน้อย หมู่ 6 และบ้านสันลมจอย หมู่ 13 เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ส่วนหนึ่งของ “เมือง” ที่ไม่ได้อยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ หมู่บ้านทั้ง 2 อยู่ในเขตปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ หากเดินทางจากจากตลาดต้นพยอมด้านหลังมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ไปตามถนนเลียบคลองชลประทาน ประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะถึงทางเข้าหมู่บ้าน ซึ่งมีที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพและสถานีอนามัย ตำบลสุเทพ อยู่ปากทางเข้าหมู่บ้านทั้ง 2 ที่

บ้านโป่งน้อย - สันลมจอย

อบต.สุเทพมีหมู่บ้านรวมกันทั้งหมดในปี พ.ศ. 2548 จำนวน 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านโป่งน้อยและบ้านสันลมจอยเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ เดิมเป็นหมู่บ้านเดียวกัน แต่เมื่อมีประชากรมากขึ้น จึงแยกเป็น 2 หมู่ คือ หมู่ 6 บ้านโป่งน้อย และ หมู่ 13 บ้านสันลมจอย การแยกดังกล่าวเป็นเพียงการแยกเขตการปกครองเท่านั้น ชุมชนทั้งสองแห่งยังคงเป็นชุมชนเดียวกันในทางปฏิบัติ มีความเกี่ยวข้องกันทางเครือญาติ และมีความเชื่อมโยงของแหล่งรวมทางวัฒนธรรมและประเพณี ศูนย์กลางการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา คือ วัดโป่งน้อย และแหล่งเรียนรู้ของลูกหลาน คือ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ที่เป็นโรงเรียนประจำชุมชนซึ่งได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาจากเดิมที่มีการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 3 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ขยายเป็น อนุบาล 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัดโป่งน้อย

โรงเรียนบ้านโป่งน้อย

หลังจากการแยกหมู่บ้านเป็นบ้านโป่งน้อย ม.6 และบ้านสันลมจอย ม.13 ทำให้ขอบเขตการติดต่อระหว่างหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปดังนี้

บ้านโป่งน้อย ม.6

ทิศเหนือ	ติดกับลำห้วยโป่งน้อย ซึ่งเป็นลำห้วยกั้นระหว่างบ้านโป่งน้อย ม.6 และบ้านรำเปิง ม.5
ทิศใต้	ติดกับ ม.13 บ้านสันลมจอย
ทิศตะวันออก	ติดกับ ม.13 บ้านสันลมจอย
ทิศตะวันตก	ติดกับ ถนนเลียบคลองชลประทาน

บ้านสันลมจอย ม.13

ทิศเหนือ	ติดกับ ลำห้วยโป่งน้อย ซึ่งกั้นระหว่าง ม.13 และ ม.5 บ้านรำเปิง
ทิศใต้	ติดกับ ม.4 บ้านห้วยทราย
ทิศตะวันออก	ติดกับ ป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศตะวันตก	ติดกับ ม.6 บ้านโป่งน้อย

การคมนาคม

ไม่มีรถประจำทางผ่านและไม่มีรถรับจ้างประจำหมู่บ้าน ประชาชนที่อาศัยในชุมชนจึงต้องพึ่งพาหนะเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นรถมอเตอร์ไซด์ และรถยนต์ เส้นทางคมนาคมเข้าหมู่บ้านประกอบด้วย

ทิศเหนือ ถนนเลียบคลองชลประทาน จากตลาดต้นพยอม ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ ระยะทาง 3 กิโลเมตร

ทิศใต้ ถนนเลียบคลองชลประทาน จากแยกเชียงใหม่สะเมิง ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ ระยะทาง 6.3 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ถนนสุเทพ หลังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากปากทางเข้าซอยวัดอุโมงค์ ระยะทาง 3.1 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขาโดยสุเทพปุ๋ย โดยมีด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้านติดกับป่าสงวนแห่งชาติ

มีอ่างเก็บน้ำตั้งอยู่ในบ้านสันลมจอย เป็นอ่างเก็บน้ำที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ปัจจุบันใช้เป็นแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคของชาวบ้านบางส่วน

อ่างเก็บน้ำ

มีลำห้วยโป่งน้อยไหลจากคอกสุเทพสู่คลองชลประทาน เป็นลำห้วยที่ให้ความชุ่มชื้นแก่บ้านโป่งน้อย บ้านสันลมจอย และบ้านอื่นๆในตำบลสุเทพ

ลำห้วยแบ่งเขต หมู่บ้านหมู่ 6 บ้านโป่งน้อย กับ หมู่ 5 สันลมจอย

ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากเป็นหมู่บ้านอยู่ติดกับเชิงเขาสุเทพ – ปุย ทำให้อากาศเย็นตลอดปี เมื่อเทียบกับเขตชุมชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ แต่อุณหภูมิของอากาศชุมชนโดยรวมสูงขึ้นทุกปี

การสาธารณูปโภค

- การคมนาคมในหมู่บ้าน มีถนนลาดยางทุกซอยจากงบประมาณของ อบต.สุเทพ
- ระบบไฟฟ้า มีไฟฟ้าทุกหลังคาเรือน รวมทั้งมีระบบสื่อสารโทรคมนาคม
- ระบบน้ำอุปโภค – บริโภค ใช้ประปาภูเขาซึ่งใช้น้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำโป่งน้อย มีประชาชนบางส่วนที่ใช้น้ำจากการประปาส่วนภูมิภาค
- การจัดการขยะมูลฝอย อบต.สุเทพทำการจัดเก็บขยะจากทุกหลังคาเรือน ยกเว้นขยะประเภทใบไม้

การสาธารณสุข

มีสถานอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 3 คน เป็นสถานบริการ 30 บาท ของโรงพยาบาลมหาราช ประชาชนทุกคนได้รับสิทธิประกันสุขภาพ 30 บาท นอกเหนือจากประกันสังคม และข้าราชการ

สถานอนามัยสุเทพ

จำนวนประชากร

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนประชากรบ้านโป่งน้อย ม. 6 และบ้านสันลมจอย ม. 13

	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	หลังคาเรือน
บ้านโป่งน้อย ม.6	399	438	837	192
บ้านสันลมจอย ม.13	784	790	1,574	333
รวมประชากรในพื้นที่ศึกษา	1,183	1,228	2,411	525

ที่มา: สถานอนามัยตำบลสุเทพ สรุป ณ วันที่ 11 ธันวาคม 2546

ประวัติการตั้งถิ่นฐาน

คนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้านได้บอกเล่าสืบต่อกันมาในชุมชนว่า พื้นที่บ้านโป่งน้อยนี้ในอดีตเป็นป่าห่างไกลจากบ้านเรือนชุมชน ไม่มีผู้อยู่อาศัย สันนิษฐานว่าสมัยพระเจ้ายอดเชียงราย ประมาณ 500 ปีมาแล้ว (พ.ศ.2030-พ.ศ.2038) มีนายพรานผู้หนึ่งได้ฆ่ากรรยาของตนเองตายบริเวณโป่งดิน ซึ่งเป็นแหล่งรวมอาหารสำหรับสัตว์ป่า แล้วเกิดความเศร้าโศกเสียใจและสำนึกผิด จึงสร้างวัดขึ้นบริเวณที่กรรยาเสียชีวิต และตั้งชื่อตามกรรยาของตนเองว่า วัดโป่งน้อย เมื่อมีวัดโป่งน้อยเกิดขึ้นมา ผู้คนก็เข้ามาทำบุญเนื่องจากบริเวณนี้เป็นพื้นที่ซึ่งอุดมสมบูรณ์ อันเป็นเชิงเขาที่เชื่อมต่อกมาจากคอยสุเทพ – ปุยที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ มีพันธุ์ไม้นานาชนิด ถึงฤดูฝนก็มีเห็ดและหน่อไม้ให้เก็บกินมากมาย นอกจากนั้นสัตว์ป่าก็ยังลงมากินดินโป่ง ทำให้ผู้คนโดยเฉพาะพรานป่าเข้ามาล่าสัตว์ คนทั่วไปก็เข้ามาเก็บพืชผักสมุนไพร นานๆ เข้าก็ตั้งรกรากอาศัยอยู่ เนื่องจากมีลำห้วยแม่ย่าได้ไหลมาจากคอยสุเทพลงสู่อ่างน้ำซึ่งเป็นแหล่งที่ลุ่ม ปัจจุบันเป็นอ่างเก็บน้ำของหมู่บ้าน ด้านทิศตะวันตกของบ้านสันลมจอย ไหลผ่านชุมชนทั้ง 2 ชุมชน คือ โป่งน้อยและสันลมจอย ในปัจจุบันลำน้ำนี้ได้กลายเป็นลำห้วยที่กั้นระหว่างชุมชนบ้านโป่งน้อยและสันลมจอย สันนิษฐานว่า ผู้ที่เข้ามาอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่ริมฝั่งลำห้วยแม่ย่าได้ เป็นผู้ที่มาจากหลายแห่ง แต่มีจุดรวมทางศาสนาอยู่ที่วัดโป่งน้อย

ผู้คนที่มาตั้งถิ่นฐานในบ้านโป่งน้อยและสันลมจอย นอกจากคนพื้นราบแล้ว ก็ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่มักจะก่อตั้งชุมชนตามลำน้ำสาขาย่อย แนวราบเชิงเขา ไร่ล่คอย เช่น ลัวะ, ม้ง, อาข่า การอยู่รวมกันของชนหลากหลายวัฒนธรรมซึ่งมีองค์ประกอบในเรื่องความเชื่อของแต่ละชนเผ่าต่างกัน แต่ความเชื่ออย่างหนึ่งที่ทุกคนเผ่าเชื้อและศรัทธาร่วมกันคือ การเคารพผิต้นน้ำ ซึ่งเรียกกันว่า “ผิขุนน้ำห้วยแม่ย่าได้” ทุกปีจะมีพิธีเลี้ยงผิขุนน้ำบนยอดคอยสุเทพ ซึ่งเป็นต้นน้ำ เป็นการแสดงถึงความเคารพเชื่อฟังในกฎเกณฑ์ที่พวกเขาเชื่อ ว่าทำให้ชุมชนทั้ง 2 แห่งมีน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภคตลอดปี ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนให้เห็นถึงความล้าลึกในการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ บนฐานของการพึ่งตนเองของชุมชน

การปกครอง

หลังจากที่บ้านโป่งน้อย ม.6 ได้รับการก่อตั้งให้เป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการของตำบลสุเทพต่างมีพ่อหลวงหรือแก่บ้านซึ่งภาคกลางเรียกว่าผู้ใหญ่บ้านหรือหัวหน้าหมู่บ้านเป็นตัวแทนรับนโยบายจากส่วนกลางมาปฏิบัติ ขณะเดียวกันผู้ใหญ่บ้านก็เป็นตัวแทนของชาวบ้านในการนำเสนอเรื่องราวของชุมชนแก่ส่วนกลาง ตั้งแต่ก่อตั้งหมู่บ้านมาผู้ใหญ่บ้านรวม 7 คน คือ

1. กำนันใจ เตชะ
2. นายยืน เตชะ
3. นายประดิษฐ์ นันทวี
4. นายยืน มาสะยะ

5. นายสม อัมปละ
6. นายปฐมพงษ์ พลัฒลาทอง
7. นายสมนึก ไวตา

ปัจจุบัน หลังจากที่มีการแยกหมู่บ้าน ผู้ใหญ่ ม.6 บ้านโป่งน้อย คือ นายสมนึก ไวตา และ ผู้ใหญ่บ้าน ม.13 บ้านสันตมจอย คือ นายวรสิทธิ์ โสคงาม การปกครองของกำนันผู้ใหญ่บ้านจะตรงต่อ อำเภอเมืองหรือนายอำเภอ หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยให้สิทธิในการปกครองโดย ท้องถิ่นเอง หรือที่เรียกว่าการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การปกครองในท้องถิ่นแยกเป็น การปกครอง ระดับตำบล ซึ่งหมู่บ้านทั้งสองอยู่ในความปกครองดูแลของตำบลสุเทพ หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล สุเทพ (อบต.) มีนายก อบต. ที่ผ่านการเลือกตั้งโดยประชาชนในตำบลสุเทพโดยตรง ซึ่งปัจจุบัน คือ นายการุณ คล้ายคลัง

การเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ผลจากการเรียกร้องให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นสิทธิในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบลได้ กระจายมาอยู่ในมือของประชาชนมากขึ้น โดยผู้นำชุมชน หรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มี อำนาจในการอนุมัติให้ดำเนินการ โดยผ่านระบบสภา ซึ่งเป็นผลดีต่อประชาชน เพราะ เป็นการพัฒนา โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เสนอโครงการ ซึ่งตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่าการ ปกครองที่ผ่านมาซึ่งรัฐบาลกลางเป็นผู้สั่งการ และกำหนดกิจกรรมตามที่ส่วนกลางเห็นชอบ

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการในระดับหมู่บ้านและตำบลยังคงเป็นไปในแนวทางที่รัฐบาล กำหนด และการปกครองโดยท้องถิ่นเองก็ยังคงอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน ทำให้การบริหารจัดการยังไม่สมบูรณ์และสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ควรจะเป็น

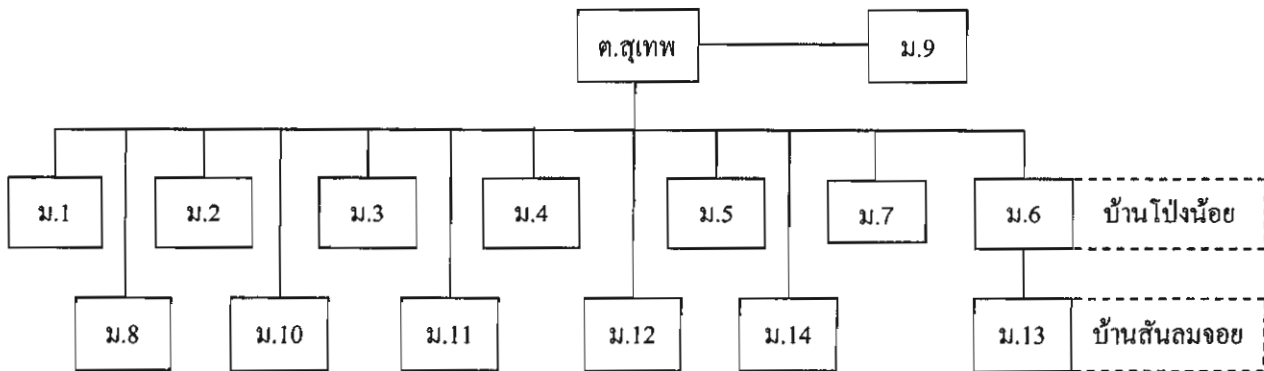

ที่ทำการ อบต. สุเทพ

คณะผู้บริหาร อบต.สุเทพ ประกอบด้วย

1. นายการุณ คล้ายคลึง	นายก อบต.
2. นางยุพิน มาสนอง	รองนายก อบต.
3. นายเจริญวัฒน์ นันทวี	รองนายก อบต.
4. นายธัญศักดิ์ แสงศรีจันทร์	ปลัด อบต.
5. นายสรศักดิ์ วชิสัตย์	รองปลัด อบต.

แผนภูมิที่ 4.2 ลำดับการแยกหมู่บ้านของ ต.สุเทพ (ที่อยู่ในเขตการปกครองของอบต.สุเทพ)

ม.1 – บ้านเชิงคอย	ม.2 – บ้านห้วยแก้ว
ม.3 – บ้านสวนดอก	ม.4 – บ้านห้วยทราย
ม.5 – บ้านไร่เป้ง	ม.6 – บ้าน โป่งน้อย
ม.7 – บ้านต้นกก	ม.8 – บ้านหลังห้า
ม.9 – บ้านคอยสุเทพ	ม.10 – บ้านอุโมงค์
ม.11 – บ้านคอยปู่	ม.12 – บ้านภูพิงค์
ม.13 – บ้านสันลมจอย	ม.14 – บ้านใหม่หลังมอ

สภาพเศรษฐกิจ หมู่บ้านปัจจุบัน

หมู่บ้าน โป่งน้อย และหมู่บ้านสันลมจอย มีสภาพเศรษฐกิจในหมู่บ้านแตกต่างไปจากเดิม หลังการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของเมืองเชียงใหม่ ทำให้ระดับความเป็นอยู่ของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีสังคมภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงสิทธิในการถือครองที่ดิน ทำให้คนภายนอกมีสิทธิในการถือครองเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจภายในชุมชนจึงมีสภาพ ดังนี้

อาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ได้ทำการเกษตรอีกต่อไป แต่เป็นอาชีพในการรับจ้างสูงขึ้น คนส่วนใหญ่จะออกไปรับจ้างในเขตตัวเมือง ซึ่งไม่ห่างกันเท่าใดนัก คนหนุ่มสาวและวัยแรงงานส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างบ้าง เป็นข้าราชการและทำงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่ทุกหลังคาเรือน

ก็จะมีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น เตาแก๊ส เสตริโอ วีดีโอ ทีวี ตู้เย็น บางบ้านก็ติดเครื่องปรับอากาศ และ 99% ทุกหลังคาเรือนมีพาหนะเป็นของตนเอง ประกอบด้วย รถมอเตอร์ไซด์ รถยนต์ เนื่องจากไม่มีขนส่งมวลชนที่เป็นรถประจำทาง การค้าขายในหมู่บ้านทั้งในการเปิดร้านค้าในสินค้าอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น ร้านขายของชำ ร้านอาหาร ร้านขายยาปัจจุบัน รวมถึงตลาดนัดทุกวันเสาร์

กาดนัดในบริเวณวัดโป่งน้อย

โครงสร้างพื้นฐานของชุมชน

บ้านโป่งน้อย และบ้านสันลมจอยเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จึงเป็นหมู่บ้านที่ถือว่าเจริญแล้วในระดับ โครงสร้างพื้นฐาน ความเป็นอยู่ของพวกเขาก็มีลักษณะเป็นหมู่บ้านของคนในเมืองมากกว่าชนบท ในหมู่บ้านของทั้งสองหมู่บ้านมีวัดโป่งน้อย ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่ พ.ศ. 2030 ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจและแหล่งรวมประเพณีของหมู่บ้านมาตั้งแต่อดีต นอกจากเป็นแหล่งรวมน้ำใจของหมู่บ้านทั้งสองนี้ แล้วยังเป็นศูนย์รวมของหมู่บ้านอื่นๆ ใกล้เคียงในตำบลเดียวกันอีกด้วย

ในปี พ.ศ.2470 พ่อหลวงใจ เตชะ ผู้ใหญ่บ้านโป่งน้อยขณะนั้นได้ร่วมกับชาวบ้านสร้างโรงเรียนบ้านโป่งน้อยขึ้น โดยขอที่ดินหนึ่งของวัดโป่งน้อยทางด้านทิศใต้จำนวน 2 ไร่ ปัจจุบันโรงเรียนบ้านโป่งน้อยเป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีการเรียนการสอนตั้งแต่อนุบาล 3 จนถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) และมีจำนวนนักเรียนประมาณ 400 คน มีครูจำนวน 13 คน

สภาพการคมนาคมในหมู่บ้าน เนื่องจากมีการขยายถนนเลียบคันคลองชลประทานให้หมู่บ้าน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทำให้หมู่บ้านได้รับการปรับปรุงถนนในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีต ทำให้เกิดความสะดวกสบายในการสัญจร ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มจำนวนประชากร นอกจากปัจจัยในการได้รับสิทธิในที่ดิน นอกจากนั้นหมู่บ้านทั้ง 2 นี้ยังตั้งอยู่ด้านหลังของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทำให้มีอาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นหลายหลัง พร้อมกับการจัดสร้างหอพัก ร้านค้า ร้านสะดวกซื้อต่างๆ มีระบบการจัดระเบียบถนน ตรอก ซอย

ร้านค้า อาคารพาณิชย์ในหมู่บ้าน

ด้านการไฟฟ้าและน้ำประปา หมู่บ้านทั้ง 2 ก็ได้รับบริการจากองค์การไฟฟ้าและการประปาภูมิภาคทุกหลังคาเรือน

มีสนามกีฬาประจำหมู่บ้าน และมีสระน้ำ 2 แห่ง คือ สระฝัดกลางหมู่บ้าน และสระน้ำข้างสนามกีฬา¹

ส่วนการจัดการขยะมูลฝอยนั้น ยังเป็นปัญหาของชุมชน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มียุทธศาสตร์การจัดการของตนเอง และเป็นหัวข้องการปรับเปลี่ยน ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังใช้ระบบการทิ้งในที่รกร้างว่างเปล่าและการเผาเป็นส่วนใหญ่

ระบบคิด ศาสนาและความเชื่อ

ประชาชนบ้านโป่งน้อยและบ้านสันลมจอย แบ่งตามลักษณะของการเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในหมู่บ้าน มี 2 ลักษณะ คือ กลุ่มดั้งเดิมและกลุ่มที่เข้ามาอยู่ใหม่

กลุ่มดั้งเดิม หมายถึง กลุ่มที่มาตั้งรกรากอยู่นานมากกว่า 40 ปี ส่วนใหญ่เป็นคนพื้นบ้านที่รู้จักกันเกือบหมด มีความเชื่อและนับถือสิ่งที่เชื่อว่า มนุษย์กับธรรมชาติและมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติล้วนมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น ระบบคิดหรือระบบคุณค่าที่เป็นรากเหง้าของชุมชน คือ ศีลเพราะกิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ ทั้งความสัมพันธ์ในครอบครัว เครือญาติ ก็มีศีลอยู่ร่วมกัน ในระดับของชุมชนก็มี ศีลเก้บ้าน โป่งน้อยและบ้านสันลมจอย หรือ ศีลปู่สะ ซึ่งเชื่อว่าเป็นศีลประจำหมู่บ้านที่ช่วยปกป้องรักษาให้อยู่เย็นเป็นสุข นอกจากนั้นก็มีศีลขุนน้ำ ซึ่งเชื่อกันว่าดูแลต้นน้ำให้หมู่บ้านมีน้ำดื่ม น้ำใช้ตลอดปี

พิธีเลี้ยงศีลขุนน้ำบ้านโป่งน้อย – สันลมจอยนั้น จะกำหนดเลี้ยงกันในเดือน 9 หรือเดือนมิถุนายนของทุกปี ซึ่งเป็นเดือนเลี้ยงศีลของหมู่บ้าน สำหรับวันที่เหมาะสมนั้น ชาวบ้านจะเป็นผู้กำหนดร่วมกัน ซึ่งจะเป็นวันแรม 10 ค่ำ และ แรม 11 ค่ำ

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน (เอกสารอัดสำเนา), นมป.

ป่าดู่ (สมาชิกคนหนึ่งของบ้านโป่งน้อยและเป็นร่างทรง(ม้าขี่)) เล่าว่า เจ้าของบ้านโป่งน้อย คือ พญาพรหม บ้านสันลมจอย คือ พญาพาน ซึ่งทั้ง 2 พญาเป็นพี่น้องกัน พญาพานเป็นน้อง ฉะนั้นจึงเลี้ยงผีบ้านสันลมจอยก่อน และเลี้ยงบ้านโป่งน้อยตามมา การเลี้ยงผีบ้านนี้จะเลี้ยงปีละ 2 ครั้ง คือ เดือน 4 และเดือน 9 จะเลี้ยงด้วยไก่ ส่วนเดือน 4 จะเลี้ยงด้วยหมู

หอดั้งเครื่องบูชา

ม้าทรง พญาพรหม - พญาพาน

เครื่องเซ่นไหว้บูชา

ในด้านความเชื่อ และระบบคตินั้น ความเชื่อดั้งเดิมจะผ่านทางคนทรง ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นร่างทรงของพญาพานและพญาพรหม ซึ่งปัจจุบันคือ ป่าดู่ และป่าเกี้ยว ส่วนใหญ่เวลาทำบุญบ้าน ชาวบ้านก็จะเก็บเงินรวมกันเองถือเป็นกิจกรรมประจำหมู่บ้านที่ต้องทำร่วมกัน ก็จะมีระบบคิดแบบพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบบดั้งเดิม ในส่วนของการดำรงชีวิตตามวิถีเทคโนโลยีสมัยใหม่ พวกเขาก็ไม่ได้ทิ้งหรือปฏิเสธ แต่สามารถนำมาใช้ผสมผสานการดำเนินชีวิตอย่างผสมกลมกลืนได้อย่างดี

กลุ่มที่เข้ามาใหม่ หมายถึง ผู้คนที่เข้ามาตั้งรกรากอาศัยในหมู่บ้านใหม่ประมาณ 1-20 ปี ประชาชนกลุ่มใหม่นี้ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและมีความเชื่อในเรื่องผีและธรรมชาติต่างจากพื้นฐานดั้งเดิมที่ติดตามมาจากพื้นฐานความเป็นคนพื้นเมืองเดิม บางส่วนเป็นคนต่างจังหวัด ซึ่งเป็นคนไทยที่แม้จะต่างภาคแต่พื้นฐานความเชื่อเรื่องคนกับธรรมชาติยังอยู่ในตัวตน ฉะนั้นการอยู่ร่วมกันของคนทั้งใหม่และเก่าจึงอยู่ร่วมกันและผสมผสานกลมเกลียวกันได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง ทำให้ชุมชนเป็น

ชุมชนเอื้ออาทรอยู่รวมกันได้แต่ไม่ได้ร่วมกันในทุกกิจกรรม เนื่องจากมีปัจจัยอื่นร่วมกัน เช่น ภาระหน้าที่ในงานประจำ เวลาการทำงานอาจไม่ตรงกัน หรือบางกลุ่มเป็นนักศึกษาที่เข้ามาพักในลักษณะหอพัก ซึ่งภารกิจหน้าที่ คือ การเรียนที่อาจจะไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของพวกเขา

สถาบันการเรียนรู้ของชุมชน

บ้านโป่งน้อยและบ้านสันลมจอย แม้จะมีโลกทัศน์ดั้งเดิมของผู้เข้ามำตั้งรกราก คือ วัฒนธรรมพุทธศาสนาผ่านนาผสมผสานกับความเชื่อเรื่องผี ซึ่งส่งเสริมให้วิถีชีวิตของชาวบ้านผูกพันกับพระและวัด การศึกษาและการเรียนรู้เริ่มต้นดั้งเดิมจึงแนบแน่นกับวัด โดยปกติก็จะทำบุญใส่บาตรกับวัดโป่งน้อยทุกวัน เมื่อมีคนตาย ทำบุญบ้าน วันเกิด วันสำคัญทางศาสนา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ชาวบ้านจะมาทำบุญที่วัด การกระทำอื่นที่มีลักษณะเป็นส่วนรวม (งานหน้าหมู่) จะมีจุดเริ่มต้นที่วัด การจัดประชุมแจ้งข่าวหรือหาข้อยุติหรือเริ่มต้นในงานต่างๆ จะมีพระและวัดเข้ามาเกี่ยวข้อง

ระบบการเรียนรู้ของชุมชน โป่งน้อย สันลมจอยและหมู่บ้านใกล้เคียงจึงเริ่มต้นจากวัดสู่โรงเรียน ในวันสำคัญทางพุทธศาสนาพระจะสอนวิชาพระพุทธศาสนาให้กับนักเรียนเสมอ นอกจากนั้น วัดยังเป็นแหล่งเชื่อมโยงการเรียนรู้แง่ของการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย เช่น การได้พื้นที่ของวัดเป็นตลาดนัดของชุมชน ซึ่งชุมชนสามารถนำพืช ผัก อาหารมาจำหน่ายและแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันได้ ในวันจันทร์และวันเสาร์ และมีการดูแลโดยกรรมการหมู่บ้านและพระ

ประวัติโรงเรียนบ้านโป่งน้อย

โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2481 ตั้งอยู่หมู่ที่ 13 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สมัยนั้นเรียกว่า โรงเรียนวัดโป่งน้อย เปิดสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีนายสม ชัยวุฒิ เป็นครูใหญ่ ต่อมามีนายวัชร ฅ เชียงใหม่ เป็นครูใหญ่ มีสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้น ทำให้ต้องย้ายนักเรียนไปเรียนห้วยทราย ซึ่งปัจจุบันก็คือ โรงเรียนบ้านห้วยทราย เพราะเกรงว่านักเรียนจะได้รับอันตราย

ต่อมาเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2510 พระอธิการคำตัน เตชวโร เจ้าอาวาสวัดโป่งน้อย นายใจ เตชะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตลอดจนคณะกรรมการศรัทธาวัดโป่งน้อย และบ้านรำเปิง ได้ประชุมปรึกษาหารือกันเห็นว่า นักเรียนที่อยู่บ้านโป่งน้อยและบ้านรำเปิงได้รับความลำบากในการเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนบ้านห้วยทรายเพราะระยะทางไกล ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะจัดตั้งโรงเรียน ได้ส่งเรื่องไปยังอำเภอ และจังหวัด ตามลำดับ

วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2511 ทางจังหวัดอนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนได้ โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ในปี พ.ศ. 2512 ทางราชการได้แต่งตั้ง นายบุญส่ง รังสี ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ นักเรียนส่วนใหญ่จะเป็นลูกหลานของประชาชนในตำบลสุเทพ และตำบลใกล้เคียง ทำให้นักเรียนและผู้ปกครองส่วนใหญ่จะรู้จักกันดี ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมบ้านโป่งน้อย ในการดูแลชุมชน และ

การร่วมพัฒนาสังคมของชุมชน โดยมีวัดโป่งน้อยเป็นแหล่งเชื่อมโยงด้านจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่างๆ ที่นักเรียนและครูจะต้องร่วมทำกิจกรรมกับทางวัด โรงเรียนบ้านโป่งน้อยตั้งมาได้ถึง 37 ปี ปัจจุบันเป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีผู้อำนวยการคือ นายอุทิศ พลวรรณะ มีนักเรียนตั้งแต่อนุบาล – ม.3 จำนวน 439 คน

บทวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ

จากการสำรวจเบื้องต้นในชุมชนบ้านโป่งน้อยและบ้านสันลมจอย เรื่องการเผาในชุมชน พบว่ามีการเผา 4 ลักษณะคือ

1. การเผาขยะจากครัวเรือน
2. การเผาเศษกิ่งไม้-ใบหญ้า
3. การเผาถ่านเป็นอาชีพ
4. การเผาอิฐเป็นอาชีพ

สถานที่ที่ใช้เผา ส่วนใหญ่เป็นการเผาในบริเวณที่ว่าง ในบริเวณบ้านของตนเองมากกว่าเผาในที่โล่งหรือที่รกร้างว่างเปล่า

การจำแนกประเภทขยะในครัวเรือน

ขยะในครัวเรือนในที่นี้ หมายถึง ขยะหรือของที่ไม่ใช้ จะต้องทิ้งทุกชนิดภายในบ้าน แยกตามห้องต่างๆภายในบ้าน ดังนี้

1. ขยะในห้องครัว ประกอบด้วย เศษอาหาร, ถูพลาสติก, เปลือกผลไม้ต่างๆ, กระดาษห่อของ, ใบตอง, จานชามที่แตกใช้การไม่ได้, หมอกระทะที่ร้าว, ขวดน้ำยาล้างจาน, ขวดน้ำพลาสติก, ขวดเหล้า
2. ขยะในห้องอื่นๆ ภายในบ้าน ส่วนใหญ่จะเป็นของที่ชำรุด เสียหายได้สามารถนำมาใช้การได้อีก หรือใช้ได้แต่ไม่สวยงามต้องซ่อม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ที่หักขาด ของเล่นเด็กต่างๆ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ กระดาษหนังสือพิมพ์,แบบเรียน หนังสือเรียนเก่าๆของเด็ก, ถังพลาสติก, รองเท้า, ที่นอน, ผ้าห่ม, ตุ๊กตา

ขยะในครัวเรือน ที่นำไปเผามากที่สุดคือ ขยะในครัวเรือนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นถุงพลาสติก เศษกระดาษห่อของ เศษใบตอง เปลือกผลไม้ บางครั้งมีพลาสติกเล็กๆติดมาด้วย

ส่วนขยะอื่นๆในบ้าน จะถูกกันไว้ต่างหาก บางชนิดที่ขายได้เจ้าของบ้านจะขาย เช่น หนังสือพิมพ์ ขวดแก้ว และขวดพลาสติก รวมทั้งของใช้ของใช้อื่นๆที่ผู้ซื้อของเก่าต้องการ

การแยกขยะในบ้าน จากการศึกษาพบว่า

การแยกขยะในบ้าน	ม.6 (ร้อยละ)	ม.13 (ร้อยละ)	การจัดทำ
1. มีการแยกขยะห้องครัวกับขยะห้องอื่นๆภายในบ้าน	100	100	ขาย
2. มีการแยกขยะเปียกกับขยะแห้งในห้องครัว	80	82	-เผา
-ทิ้งในที่รกร้างในหมู่บ้าน

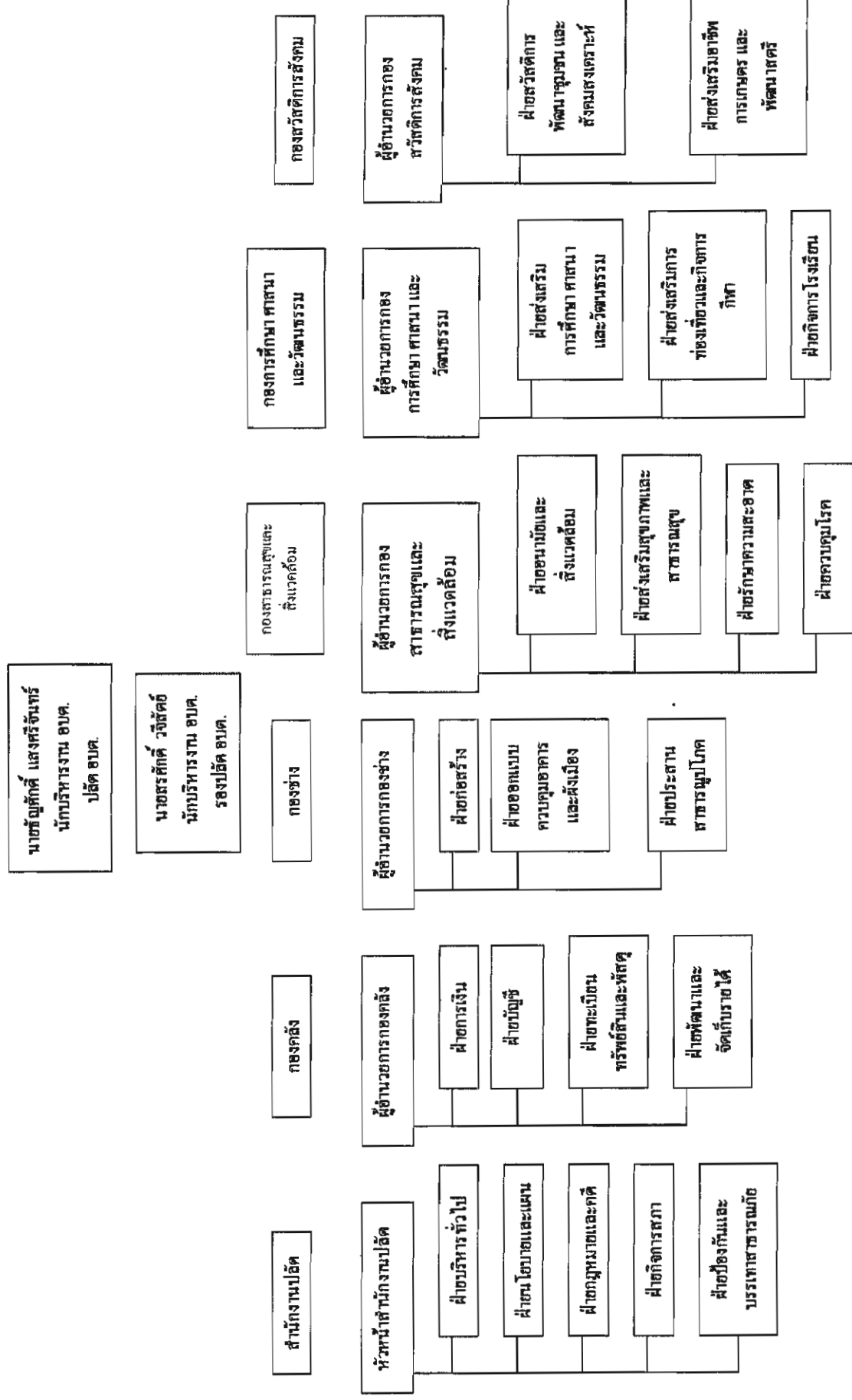
การเผาเศษกิ่งไม้ หญ้า ใบไม้ ในชุมชนทั้ง 2 แห่ง สาเหตุการเผาพบว่า

1. เผาเพราะไม่รู้ว่าจะจัดการอย่างไร เพราะถางหญ้าแล้วเก็บกองไว้ก็เกะกะ รกหู รกตา ไม่สวยงาม กรณีต้องปลูกพืช-ผักสวนครัวในบ้าน หากถางหญ้าเสร็จก็ต้องการพื้นที่ไว้ปลูกพืชผักต่อไป
2. เผาเพราะต้องการไล่สัตว์แมลง ที่มารบกวน เช่น ชู่ง แมลงวันทอง ที่มากัดกินผลไม้ที่ปลูกไว้
3. กรณีในหน้าแล้ง หากข้างบ้านเป็นป่าหรือเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า แต่มีหญ้าแห้ง ก็เผาเพื่อป้องกันไฟไหม้บ้าน หากต้องไปทำงานทั้งบ้านไว้ เป็นการถางหญ้าข้างบ้านกันไฟลามไหม้บ้าน

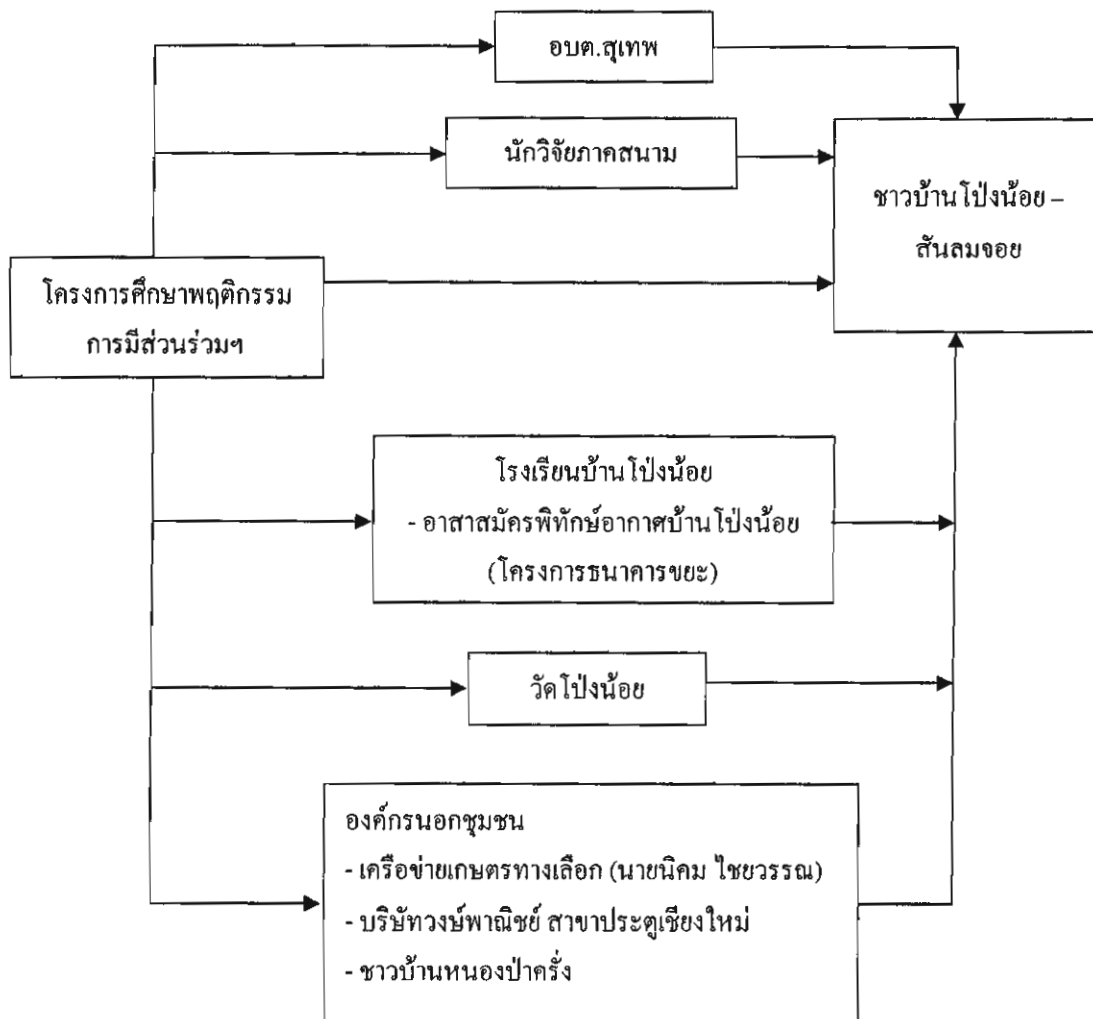
การเผาขยะเศษไม้ใบหญ้าในวัดและโรงเรียน มีสาเหตุมาจาก

- มีเศษไม้ เศษใบไม้ และขยะจำนวนมากไม่ทราบจะจัดการอย่างไร การเผาเป็นการจัดการที่ใช้แก้ปัญหาขยะพวกนี้มาช้านานแล้ว

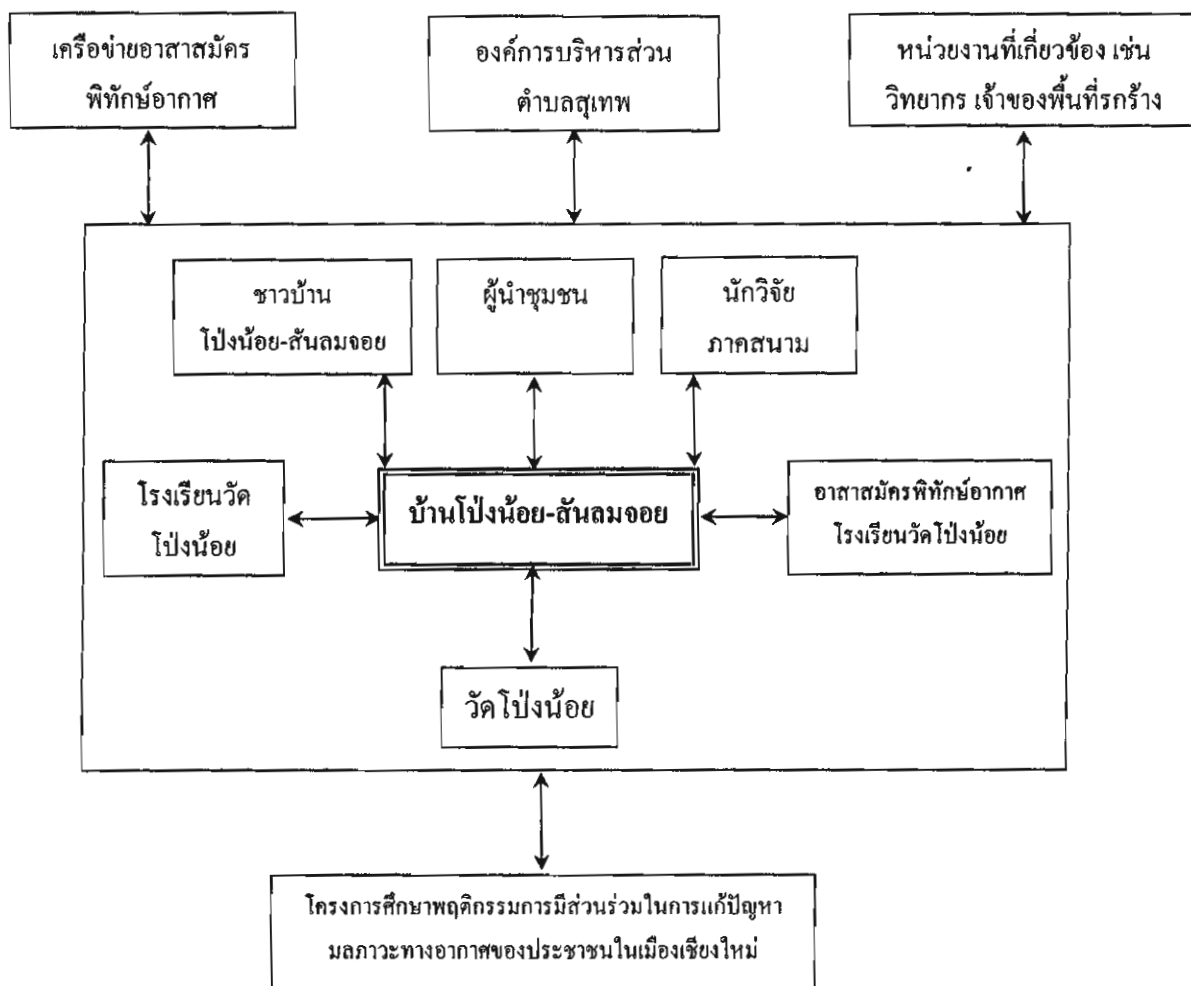
แผนภูมิที่ 4.3 โครงสร้างการบริหารงานบุคคลพนักงาน อบต.สุเทพ

แผนภูมิที่ 4.4 การทำงานในหมู่บ้านโป่งน้อย – ตันลมจอย

แผนภูมิที่ 4.5 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในบ้านโป่งน้อย - สันลมจอย

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในหมู่บ้านโป่งน้อย - สันลมจอย

จากการที่ “โครงการศึกษาพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่” สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้เข้าไปทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับชาวบ้าน และภาคส่วนต่างๆ ภายในชุมชนทั้งสองชุมชน คือ หมู่บ้านโป่งน้อยและหมู่บ้านสันลมจอยนั้น ทำให้ชาวบ้านในชุมชนเริ่มที่จะตระหนักถึงสภาพปัญหาทางอากาศที่กำลังเกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง ซึ่งปัญหามลภาวะทางอากาศในสองชุมชนนี้มีสาเหตุหลักที่สำคัญนั่นก็คือ มลพิษจากการเผากิ่งไม้ใบไม้ และเศษขยะ ในชุมชน

จากผลการสำรวจแหล่งมลพิษในชุมชนโดยชุมชนครั้งที่ 1 และ 2 ชี้ให้เห็นว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านต้องกำจัดกิ่งไม้ใบไม้โดยการเผา เนื่องจาก หนึ่ง รถเก็บขยะของ อบต.สุเทพ ไม่เก็บเศษกิ่ง

ไม้และใบไม้ที่ไม่ได้ใส่ไว้ในถุงขยะ สอง การเผาเป็นวิธีการกำจัดขยะ เศษไม้ใบไม้ที่ง่ายสะดวกและรวดเร็ว และสาม ชาวบ้านไม่ทราบถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเผา เมื่อได้รับทราบผลเสียที่จะเกิดกับสุขภาพของตนก็ทำให้ชาวบ้านเริ่มที่จะตื่นตัวในการแก้ไขปัญหาหมอกควันทางอากาศภายในชุมชน และโครงการฯ ได้ผลักดันและร่วมประสานงานกับกลุ่มต่างๆ ที่มีความสำคัญในชุมชนทั้งสอง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศภายในชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนี้

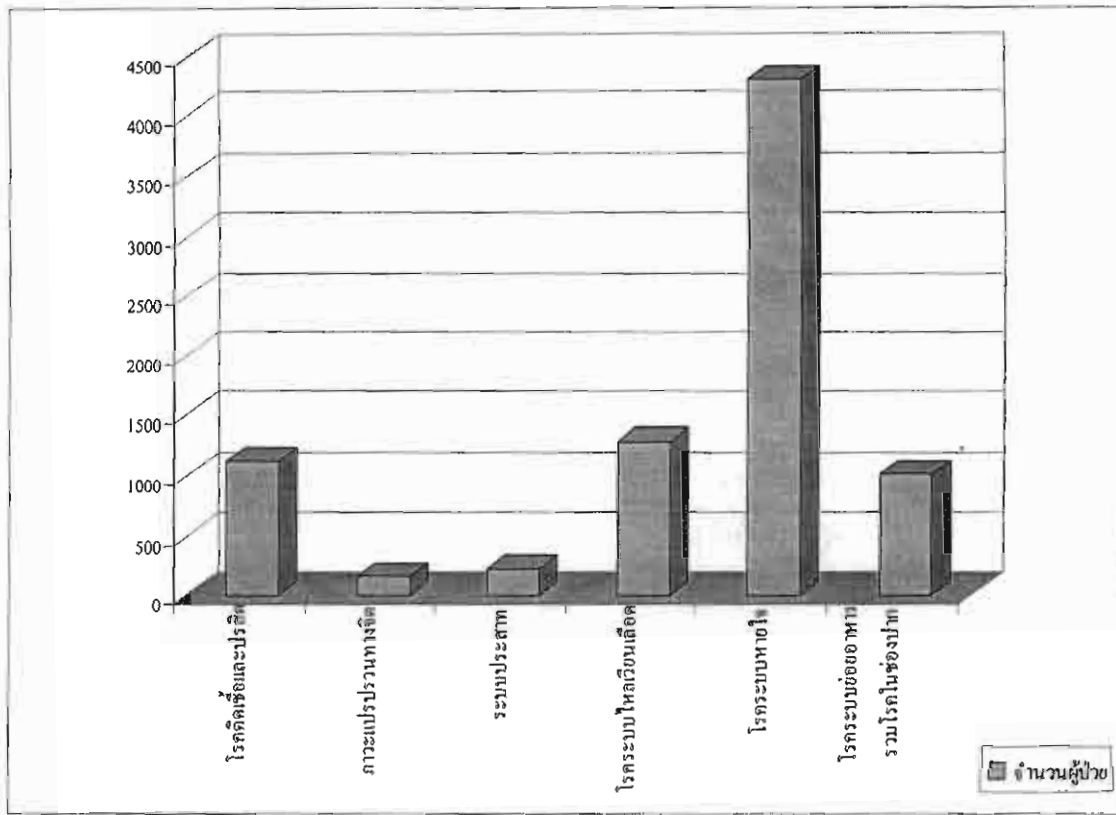
1. **วัดโป่งน้อย** ที่ผ่านมาวัดนี้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศจากการเผาที่พบทุกครั้งที่มีการสำรวจ เพราะว่าภายในเขตวัดโป่งน้อยมีต้นไม้มาก ทำให้ในแต่ละวันมีเศษใบไม้ กิ่งไม้ร่วงหล่นลงบนพื้นเป็นจำนวนมาก การกำจัดที่ง่ายที่สุดนั้นก็คือ “การเผา”

หลังจากที่ทางโครงการฯ ได้ถวายความรู้ให้ทราบถึงผลกระทบจากการเผาใบไม้และกิ่งไม้ที่มีต่อสุขภาพ เจ้าอาวาสได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการรณรงค์การเผาใบไม้และกิ่งไม้ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้านในชุมชน นอกจากนั้นยังได้ช่วยเผยแพร่ข้อมูลเรื่องมลพิษทางอากาศ สาเหตุ และผลกระทบ ผ่านการเทศน์ธรรมให้แก่ชาวบ้าน อีกทั้งยังให้ความร่วมมือกับทางโครงการฯ โดยอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อจัดประชุม และอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อทดลองทำปุ๋ยหมัก ตาม โครงการงาน “ปุ๋ยหมักลดขยะ” โดยมีรองเจ้าอาวาสร่วมเป็นที่ปรึกษาโครงการนี้ด้วย

แต่การทำปุ๋ยหมักในวัดต้องหยุดชะงักไป เนื่องจากเจ้าอาวาสกลับไปอยู่บ้านเดิมที่อีสาน และชาวบ้านบางกลุ่มมีความรู้สึกว่าเป็นของสกปรกไม่ควรไปทำในวัด และขาดกำลังคนที่จะอาสาสมัครเข้าไปทำงานอย่างต่อเนื่อง

2. **สถานีอนามัยตำบลสุเทพ** เป็นสถานีอนามัยประจำตำบลและตั้งอยู่ในเขตบ้าน โป่งน้อย ชาวบ้านที่เจ็บไข้ได้ป่วย โดยเฉพาะในเขตบ้าน โป่งน้อยและตำบลจอย มักจะมาตรวจรักษาที่นี่เป็นแห่งแรก จากสถิติผู้เข้ารับการรักษา ณ สถานีอนามัยแห่งนี้ พบว่ามีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาด้วยโรคในระบบทางเดินหายใจมาเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าภาวะมลพิษทางอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพของคนภายในชุมชนอยู่ในขั้นที่สูง จึงได้ขอความร่วมมือสถานีอนามัยในการรณรงค์ให้ความรู้แก่ชาวบ้านเพื่อลดปัญหาหมอกควันทางอากาศภายในชุมชน ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสถานีอนามัย

แผนภูมิ 4.6 แสดงจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการตรวจรักษาที่สถานีอนามัยสุเทพ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 – 30 กันยายน 2546

ข้อมูลจาก : สถานีอนามัยตำบลสุเทพ (พ.ศ.2547)

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. **โรงเรียนบ้านโป่งน้อย** เป็นโรงเรียนขยายโอกาสประจำหมู่บ้าน มีเด็กนักเรียนทั้งในและนอกพื้นที่เข้ารับการศึกษานี้ ถือได้ว่าเป็นศูนย์รวมทางด้านวิชาการการศึกษาภายในหมู่บ้าน โรงเรียนนี้สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากการที่โครงการฯ ได้เข้าไปประชุมร่วมกับคณะครูของโรงเรียน ทำให้ทางโรงเรียนสนใจและพร้อมที่จะทำกิจกรรมในการรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศภายในชุมชนร่วมกับทางโครงการฯ โดยได้ร่วมมือกันจัดตั้ง โครงการ “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย” ขึ้นด้วย เพื่อเป็นแกนนำในการรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศภายในชุมชนอย่างยั่งยืน

4. **องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ (อบต.สุเทพ)** เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้าน โป่งน้อย หมู่ 6 จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง อบต.และชาวบ้านในพื้นที่เป็นไปอย่างแน่นแฟ้น อีกทั้งทาง อบต. เองก็ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเมื่อทาง

โครงการฯ ได้เข้าไปขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกับทาง อบต. จึงได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมประชุม ปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ ชาวบ้านในพื้นที่, การอนุญาตให้ใช้สถานที่ในการจัดประชุมต่าง ๆ อีกทั้งยังสนับสนุนการจัดตั้ง โครงการงาน “แบ่งชีเหี้ยหื้อเป็นทุน (ธนาคารขยะ)” และ โครงการงาน “ปู้ยหมักกลดขยะ” โดยจัดงบประมาณสนับสนุนโครงการทั้งสองและจะนำไปขยายผลในโรงเรียนอื่นๆ

5. **แกนนำหมู่บ้านและตัวแทนกลุ่มต่างๆ** หลังจากทีโครงการฯ ได้เข้าไปดำเนินงานในหมู่บ้าน และมีการจัดประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศภายในชุมชน แกนนำหมู่บ้านและตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้านก็ได้เข้ามามีบทบาทในการณรงค์และแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศภายในชุมชน โดยการร่วมประชุม ปรึกษาหารือ หาแนวทางการแก้ไขและร่วมดำเนินงานกับภาคส่วนอื่นๆ เช่น ร่วมกับโครงการฯ ในการสำรวจแหล่งมลพิษภายในชุมชน, การจัดทำแผนที่เดินดิน, การประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน และจะดำเนินงานรณรงค์ประชาสัมพันธ์แบบอื่นๆ ต่อไปเพื่อให้เห็นผลในทางปฏิบัติอย่างยั่งยืน

6. **ชาวบ้านบ้านโป่งน้อยและบ้านสันตมจอย** จากการได้รับข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่างๆ ชาวบ้านได้เห็นผลกระทบที่เกิดจากอากาศเสียและได้เริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมงดการเผา โดยการหันมากำจัดเศษกิ่งไม้ใบไม้ในรูปแบบอื่นๆ เช่น บางคนหันมานำเศษวัสดุจากการเกษตรไปทำปุ๋ยหมัก บางคนนำไปทิ้งในถังขยะของ อบต. หรือบางคนนำไปฝังกลบ เป็นต้น

การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานในบ้านโป่งน้อยและบ้านสันตมจอย

ตารางที่ 4.3 สรุปกิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ตั้งแต่ 1 เมษายน 2547 – 31 สิงหาคม 2548

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
4 เม.ย. 47
10.00 – 11.00 น.	ร่วมทำบุญที่วัดโป่งน้อยและ
นิมนต์เจ้าอาวาส	นิมนต์เจ้าอาวาสวัดโป่งน้อย
เข้าร่วมประชุม “ส่วนแสงส่วน
ใจหื้อ..โป่งน้อยและ อบต.สุเทพ
อากาศดี” ครั้งที่ 1	
8 เม.ย. 47
9.00 – 12.30 น.	จัดประชุม “ส่วนแสงส่วนใจ
หื้อ..โป่งน้อยและ อบต.สุเทพ
อากาศดี” ครั้งที่ 1	แนะนำโครงการฯ และ
เจ้าหน้าที่ให้กับผู้เข้าร่วม
ประชุมได้รับทราบและรู้จัก
ตลอดจนมีการวางแผนการ
ดำเนินงานร่วมกัน โดยได้
กำหนดวันเวลาในการทำแผนที่
เดินดิน และกำหนดวันประชุม
เพื่อวางแผนเชิงรุกร่วมกับ
ชุมชนอีกครั้ง ในวันที่ 10 พ.ค.
2547	จัดที่ ห้อง
ประชุมชั้น 3
อบต.สุเทพ
9 เม.ย. 47
20.00-22.00 น.	ร่วมประชุมในการประชุม
คณะกรรมการของหมู่บ้านโป่ง
น้อย เพื่อแนะนำโครงการฯ แก่
คณะกรรมการหมู่บ้าน	แนะนำและชี้แจงรายละเอียด
ของโครงการฯ และผลจากการ
ประชุม “ส่วนแสงส่วนใจ..หื้อ
โป่งน้อยและอบต.สุเทพอากาศ
ดี ครั้งที่ 1” ที่ประชุมไปเมื่อ
วันที่ 8 เม.ย. 47 ให้แก่
คณะกรรมการหมู่บ้านได้รับ
ทราบ	ร่วมประชุม
ที่บ้าน
ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ 6 บ้านโป่ง
น้อย
12 เม.ย. 47
9.00 - 12.00 น.	ประชุม “ส่วนแสงส่วนใจ หื้อ..
โป่งน้อยและ อบต.สุเทพ
อากาศดี” ครั้งที่ 2	แนะนำโครงการฯ และนำเสนอ
ข้อมูลเกี่ยวกับมลภาวะทาง
อากาศในเมืองเชียงใหม่	จัดที่ ห้อง
ประชุมชั้น 3
อบต.สุเทพ ใน
การประชุม

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
			กำนัน-
ผู้ใหญ่บ้าน
ตำบลสุเทพ
13 เม.ย. 47
9.00 – 22.30 น.	ร่วมกิจกรรมปีใหม่เมือง ของ
บ้านโป่งน้อย	เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการใน
การประกวดการทำลาบ
ร่วมคำหว่าผู้สูงอายุในหมู่บ้าน
และร่วมกิจกรรมอื่นๆ	
14 เม.ย. 47
17.30 – 21.00 น.	ร่วมกิจกรรมปีใหม่เมืองของ
บ้านโป่งน้อยและสันตมจอย	ร่วมตานและแห่ไม้คำสลิ
ที่วัดโป่งน้อย	
15 เม.ย. 47
7.00 – 8.00 น.	ร่วมกิจกรรมปีใหม่เมืองของ
บ้านโป่งน้อยและสันตมจอย	ร่วมทำบุญตักบาตร
รับศีล รับพรในวันพญาวัน	
16 เม.ย. 47
9.00 – 19.30 น.	ร่วมกิจกรรมปีใหม่เมือง ของ
บ้านโป่งน้อย	ร่วมพิธีสืบชะตาบ้าน โป่งน้อย
และร่วมคำหว่าหัววัดต่างๆ ของ
โป่งน้อยรวม 7 วัด	
20 เม.ย. 47
13.00 – 14.30 น.	ขอข้อมูลที่สถานีอนามัย
ตำบลสุเทพ	ติดต่อประสานงานเพื่อขอ
ข้อมูลสาธารณสุขพื้นฐานของ
หมู่บ้านโป่งน้อยและบ้านสัน
ตมจอย	ยังไม่ได้รับ
ข้อมูลเนื่องจาก
ระบบ
สารสนเทศ
ของสถานี
อนามัย
อยู่ในช่วง
ปรับปรุง ต้อง
มาติดต่อใหม่
ภายหลัง
26 เม.ย. 47
9.00 – 16.00 น.	เดินสำรวจสภาพทั่วไปของ
หมู่บ้านโป่งน้อยเบื้องต้น เพื่อ
จัดทำแผนที่เดินดิน	เดินสำรวจพื้นที่เพื่อจัดทำแผนที่
เดินดินแต่ไม่สามารถจัดทำแผนที่
ที่เดินดินได้แล้วเสร็จ	ร่วมกับ อสม.
ประจำหมู่บ้าน
ที่ออกเดิน
สำรวจแหล่ง
ลูกน้ำขุยลาย
28 เม.ย. 47	เดินสำรวจสภาพทั่วไปของ	เดินสำรวจพื้นที่เพื่อจัดทำแผนที่	ร่วมกับ อสม.

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
9.00 – 16.00 น.	หมู่บ้านสันลมจอยเบื้องต้น เพื่อจัดทำแผนที่เดินดิน	เดินดินแต่ไม่สามารถจัดทำแผนที่เดินดินได้แล้วเสร็จ	ประจำหมู่บ้านที่ออกเดินสำรวจแหล่งลูกน้ำขุยมะพร้าว
6 พ.ค. 47
9.00 – 16.00 น.	สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชนโดยชุมชน (บ้านโป่งน้อย) ครั้งที่ 1	ทำการเดินสำรวจแหล่งมลพิษจากการเผาตามแผนที่เดินดินซึ่งเดินสำรวจไปตามบ้านแต่ละหลังเพื่อบันทึกว่ามีหรือไม่มีมลพิษโดยการเผาหรือไม่ โดยใช้จำนวนกอง(รอย) เป็นตัวชี้วัดในการเก็บบันทึกข้อมูล โดยสำรวจแล้วเสร็จ 50%	ร่วมสำรวจโดยเจ้าหน้าที่โครงการฯ, คณะนักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อยและอาสาสมัครลงชุมชน
7 พ.ค. 47
9.00 – 16.00 น.	สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชนโดยชุมชน(บ้านโป่งน้อย) ครั้งที่ 1	ทำการเดินสำรวจแหล่งมลพิษจากการเผาต่อเนื่อง โดยสามารถเก็บข้อมูลได้แล้วเสร็จทั้งหมู่บ้าน	ร่วมสำรวจโดยเจ้าหน้าที่โครงการฯ, คณะนักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อยและอาสาสมัครลงชุมชน
8 พ.ค. 47
9.00 – 17.00 น.	ทำแผนที่แหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชนโดยชุมชน (บ้านโป่งน้อย) ครั้งที่ 1	สรุปข้อมูลแหล่งมลพิษจากการเผา และจัดทำแผนที่แสดงแหล่งมลพิษจากการเผาที่ได้จากการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชนโดยชุมชน (บ้านโป่งน้อย) ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 6-7 พ.ค. 47 ที่บ้านนักวิจัยสนามบ้านโป่งน้อย	โดยเจ้าหน้าที่โครงการฯ ร่วมกับคณะนักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อย
9 พ.ค. 47
16.00 – 17.00 น.	ประสานงานกับนักวิจัยสนามบ้านโป่งน้อย	เตรียมการนำเสนอข้อมูลร่วมกับคณะนักวิจัยภาคสนาม	ที่บ้านนักวิจัยสนามบ้าน

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		บ้านโป่งน้อย เพื่อใช้ในการประชุม
“ช่วยແຂ່ງช่วยใจ หื้อโป่งน้อย
และ อบต.สุเทพ อากาศดี”
ครั้งที่ 3 ในวันที่ 10 พ.ค. 2547	โป่งน้อย
10 พ.ค. 47
8.30 – 12.30 น.	จัดประชุม “ช่วยແຂ່ງช่วยใจ หื้อโป่งน้อยและ อบต.สุเทพ
อากาศดี” ครั้งที่ 3	มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 33 คน
โดยมีการนำเสนอแผนที่
มลภาวะทางอากาศหมู่บ้านโป่ง
น้อย โดยคณะนักวิจัยสนามและ
มีการระดมความคิดเห็นในการ
หาแนวทางแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศภายใน
ชุมชน	จัดที่ ห้องประชุมชั้น 3
อบต.สุเทพ
13 พ.ค. 47
9.00 – 16.00 น.	สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ
ภายในชุมชนโดยชุมชน
(บ้านสันลมจอย) ครั้งที่ 1	ทำการเดินสำรวจแหล่งมลพิษ
จากการเผาตามแผนที่เดินดิน
ซึ่งเดินสำรวจไปตามบ้านแต่ละ
หลังเพื่อบันทึกว่ามีการก่อ
มลพิษโดยการเผาหรือไม่ โดย
ใช้จำนวนกอง(รอย) เป็นตัวชี้วัด
ในการเก็บบันทึกข้อมูล โดย
สำรวจแล้วเสร็จ 50%	ร่วมสำรวจโดย
เจ้าหน้าที่
โครงการฯ ,
คณะนักวิจัย
ภาคสนามบ้าน
สันลมจอย และ
อาสาสมัครลง
ชุมชน
14 พ.ค. 47
9.00 – 16.00 น.	สำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศ
ภายในชุมชนโดยชุมชน(บ้าน
สันลมจอย) ครั้งที่ 1	ทำการเดินสำรวจแหล่งมลพิษ
จากการเผาต่อเนื่อง โดย
สามารถเก็บข้อมูลได้แล้วเสร็จ
ทั้งหมู่บ้าน	ร่วมสำรวจโดย
เจ้าหน้าที่
โครงการฯ,
คณะนักวิจัย
ภาคสนามบ้าน
สันลมจอย และ
อาสาสมัครลง
ชุมชน
20 พ.ค. 47	ติดต่อประสานงานขอข้อมูล	ติดต่อขอข้อมูลพื้นฐานบ้านสัน	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
15.00 – 17.00 น.	พื้นฐานบ้านสันลมจอย	ลมจอย จากผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 13 และจากนักวิจัยภาคสนามบ้านสันลมจอย ได้ข้อมูลพื้นฐานคร่าวๆ	
1 มิ.ย. 47
9.00 – 9.30 น.	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่อยู่ ไปอบรมทางโรงเรียนให้มาติดต่อใหม่อีกครั้งในวันพฤหัสบดี ที่ 3 มิถุนายน 2547	คณะครูโรงเรียนบ้านโป่งน้อยพานักเรียนประมาณ 400 คน มาทำกิจกรรมวันวิสาขบูชาที่วัดโป่งน้อย (นั่งสมาธิและฟังธรรม)
2 มิ.ย. 47
19.30 – 20.30 น.	ทำบุญเวียนเทียนที่วัดโป่งน้อย	เกิดความคุ้นเคยและการมีส่วนร่วมในชุมชนระหว่างสมาชิกของหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่โครงการฯ	วันวิสาขบูชาสมาชิกของทั้งสองหมู่บ้านประกอบกิจทางศาสนาร่วมกัน
3 มิ.ย. 47
9.30 - 10.00 น.	ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่งน้อย เพื่อนัดประชุมร่วมกับโรงเรียน เพื่อแนะนำโครงการฯ กำหนดได้วันเวลาเป็น ส. 4 มิ.ย.47 ที่ห้องประชุมโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	
3 มิ.ย. 47
10.00-12.00 น.	ประสานงานนักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อย	นักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อยรับจะไปติดแผ่นผ้าเครื่องหมายตรวจคุณภาพอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลง และจะประสาน	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เรื่องนี้กับพ่อหลวงสมนึกให้
และได้แนะนำให้ชื่อของ
หัวหน้ากลุ่มเยาวชนบ้านโป่ง
น้อยมา แต่ไม่แน่ใจว่ายังคงเป็น
คนเดิมอยู่หรือไม่ ให้ลองไป
ติดต่อดู รวมถึงนัดวันลงสำรวจ
แก้ไขแผนที่เดินดินบ้านโป่ง
น้อย เป็นวันที่ 10-11 มิ.ย.47
โดยแบ่งเป็น 3 สาย และได้บอก
วันเวลา กิจกรรมของหมู่บ้าน
คือ “การเลี้ยงผีขุนน้ำห้วยบ้าน
โป่งน้อย-สันลมจอย” บนคอกสุ
เทพ ส.5 มิ.ย.47 เวลา 9.00-
14.00 น.	
3 มิ.ย. 47
18.00-18.50 น.	พบหารือประสานงานกับ
หัวหน้ากลุ่มเยาวชน
บ้านโป่งน้อย	ทำความรู้จักกับหัวหน้ากลุ่ม
เยาวชนบ้านโป่งน้อย การทำ
กิจกรรมและสถานะของกลุ่ม
เยาวชน และได้ชื่อของประธาน
กลุ่มเยาวชนบ้านโป่งน้อย-สัน
ลมจอย เพื่อประสานงานทำ
กิจกรรมร่วมกับโครงการฯใน
โอกาสต่อไป	
3 มิ.ย. 47
19.00 – 19.30น.	นัดพบผู้ใหญ่บ้านสันลมจอย
หมู่ 13	ได้ข้อมูลรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง
และแผนที่บ้านสันลมจอย ซึ่ง
ทางหมู่บ้านเป็นผู้สำรวจ	
4 มิ.ย. 47
16.00 -17.15 น.	ประชุมร่วมกับคณะครู ร.ร.บ้าน
โป่งน้อย	สร้างความเข้าใจระหว่าง
โครงการฯกับทางโรงเรียน และ
โครงการฯได้รู้จักและประสาน
งานกับครูผู้รับผิดชอบสอนและ
ทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		โรงเรียนรวมถึงการทำกิจกรรมร่วมกันในอนาคต	
5 มิ.ย. 47
9.00 – 14.00น.	การเลี้ยงศิษย์น้ำห้วยบ้านโป่งน้อย-สันตมจอย	เป็นการสร้างความคุ้นเคยและการมีส่วนร่วมในชุมชนระหว่างสมาชิกของหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่โครงการฯ และได้สังเกต ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน และระหว่างชุมชนทั้งสองหมู่บ้าน	กำหนดวันตามความพร้อมของทั้งสองชุมชน
จุดพิกัด
1.บริเวณทางลงลำห้วย (บนถนนขึ้นคอยสุเทพ) 47Q X 0492335 Y 2077079
2.บริเวณทำพิธี 0492314 Y 2076910
10 - 11 มิ.ย. 47
13.00 –17.00 น.	สำรวจ ตรวจสอบและแก้ไขแผนที่เดินดินบ้านโป่งน้อย	ให้ได้แผนที่ที่ถูกต้อง	จากการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชนโดยชุมชน(บ้านโป่งน้อย) ครั้งที่ 1
12 มิ.ย.47
8.00 – 13.00 น.	ร่วมเลี้ยงผีเจ้าบ้านที่หอบ้านสันตมจอย ม.13	เกิดความคุ้นเคยและการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ และได้สังเกตการณ์เก็บข้อมูล ทำความเข้าใจพื้นฐานความเชื่อและความสัมพันธ์ของชุมชนทั้งสองชุมชน	กำหนดวันประจำปีของการเลี้ยงผีของหมู่บ้าน คือ เดือน 4 และเดือน 9 (เหนือ) แรม 10 ค่ำ
13 มิ.ย. 47	ร่วมเลี้ยงผีเจ้าบ้านที่หอบ้านโป่ง	เกิดความคุ้นเคยและการมีส่วนร่วม	กำหนดวัน

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
8.00 – 13.00 น.	น้อย ม.6	ร่วมระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ และได้สังเกตการณ์เก็บข้อมูล ทำความเข้าใจพื้นฐานความเชื่อและความสัมพันธ์ของชุมชนทั้งสองชุมชน	ประจำปีของการเลี้ยงผีของหมู่บ้านคือเดือน 4 และเดือน 9 (เหนือ) แรม 11 ค่ำ
2 ก.ค. 47
10.00 – 10.30 น.	ขอข้อมูลสถิติผู้ป่วยที่สถานีอนามัยตำบลสุเทพ	ได้ข้อมูลสถิติประชากร และสถิติผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาที่สถานีอนามัยตำบลสุเทพรวมย้อนหลัง 3 ปี คือตั้งแต่ 1 ต.ค.2544 – 30 ก.ย. 2546	
2 ก.ค. 47
10.30 – 12.00 น.	สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสำนักงาน อบต.สุเทพ เรื่อง ระบบการจัดการขยะมูลฝอยของ อบต.สุเทพ	ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการจัดการขยะมูลฝอยของ อบต.สุเทพทั้งหมด ตามเอกสารสรุปข้อมูลเกี่ยวกับระบบการจัดการเก็บขยะของ อบต.สุเทพ	
5 ก.ค. 47
9.00 – 10.30 น.	เปลี่ยนแถบผ้าและบันทึกข้อมูลเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างง่าย หมู่ 6 บ้านโป่งน้อย	เปลี่ยนอุปกรณ์ตรวจวัดอากาศอย่างง่ายโดยใช้ผ้าขาวบางไปปิดทับแทนที่เทปขาวสองหน้า บันทึกข้อมูลจากเครื่องตรวจวัดอากาศอย่างง่าย และบันทึกภาพไว้เป็นหลักฐานในบางแหล่ง	ดำเนินงานร่วมกับนักวิจัยสนามบ้านสันลมจอย และโครงการเผาในที่โล่ง
5 ก.ค. 47
10.30 – 12.00 น.	ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย เพื่อขอเข้าไปทำกิจกรรมร่วม	ทางโรงเรียนได้ให้ชั่วโมงสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้น ป.3 - ป.5 และ ม.1 – ม.2 และชั่วโมงลูกเสือ – เนตรนารี ของชั้นม.ต้น ในการให้โครงการฯ เข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนได้	
8 ก.ค. 47	ประสานงานกับนักวิจัยสนาม	นักวิจัยสนามหมู่ 13 จะเป็นผู้นำ	สาเหตุที่เลือก

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
9.00 – 9.30 น.	บ้านสันลมจอย เพื่อจะเข้าไปขอ
ข้อมูลกับผู้ประกอบการปั้น
อิฐภายในหมู่บ้าน	เจ้าหน้าที่โครงการฯ เข้าไป
สัมภาษณ์ผู้ประกอบการปั้นอิฐ
จำนวน 2 แห่ง คือ แบบปั้นด้วย
มือ และแบบปั้นด้วยเครื่อง	สัมภาษณ์
เฉพาะ 2 แห่ง
เนื่องจาก
ผู้ประกอบการ
ทำอิฐเป็นญาติ
กันและมี
รายละเอียดการ
ปั้นอิฐ
ตลอดจนข้อมูล
ทางการตลาด
เหมือนกัน
8 ก.ค. 47
9.30 – 12.00 น.	สัมภาษณ์ผู้ประกอบการเผาอิฐ
บ้านสันลมจอย จำนวน 2 แห่ง
คือ ของลุงแก้ว จิปะนัน และ
ของลุงอิน จิปะนัน	ได้ข้อมูลการปั้นอิฐของทั้ง 2
แบบ คือทั้งแบบปั้นด้วยมือและ
แบบปั้นด้วยเครื่อง	
8 ก.ค. 47
13.30 – 14.00 น.	ขอข้อมูลผู้เลี้ยงวัว จาก
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13	ได้ข้อมูลของผู้เลี้ยงวัวภายใน
เขตหมู่ 13 บ้านสันลมจอย
จำนวน 2 ราย	
9 ก.ค. 47
13.30 – 17.00 น.	ขอข้อมูลการเผาถ่านในเขตหมู่
13 บ้านสันลมจอย โดยการ
สัมภาษณ์ผู้ประกอบการจำนวน
3 ราย	ได้ข้อมูล จากผู้ประกอบการหมู่
13 จำนวน 3 รายคือ 1.นาย
สุวรรณ พลับพลาทอง 2.นาย
เนือง พันคำหล้า 3.นายสม อัม
ปาละ	
14 ก.ค. 47
11.00 – 13.00 น.	ติดต่อประสานงานกับโรงเรียน
บ้านโป่งน้อย	เข้าพบอาจารย์พวงทอง เพื่อขอ
ยืนยันชั่วโมงเรียนสิ่งแวดล้อมที่
ทางโครงการฯ จะเข้าไปทำ
กิจกรรมร่วมกับนักเรียน และ
ปรึกษาโครงการที่จะทำร่วมกัน
โดยมีการเปลี่ยนแปลงชั่วโมงที่
ทางโครงการฯ สามารถเข้าไป	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนให้เป็นเวลาเดียวกันทุกวัน	
16 ก.ค. 47
10.00 – 10.30 น.	ติดต่อประสานงาน
อบต.สุเทพ	เข้าพบนายก อบต.สุเทพ เพื่อจะขอเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนเกี่ยวกับแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมของ อบต. โดยทาง อบต.จะจัดทำหนังสือส่งมาเชิญทางโครงการฯเข้าร่วม หากมีการจัดประชุมเพื่อวางแผนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	
19 ก.ค. 47
14.30 – 15.30 น.	สำรวจมลพิษและการจัดการขยะในครัวเรือนของบ้านโป่งน้อย หมู่ 6 ร่วมกับนักเรียนชั้น ม.2 โรงเรียนโป่งน้อย	แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มแล้วแยกไปตามโซนต่างๆ ของหมู่บ้าน ได้ข้อมูลจากการสำรวจประมาณร้อยละ 30 เนื่องจากไม่ค่อยมีใครอยู่บ้าน เพราะเป็นเวลาทำงาน	อยู่ในกิจกรรมของการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชน โดยชุมชน(บ้านโป่งน้อย) ครั้งที่ 2
22 ก.ค. 47
14.30 – 15.30 น.	สำรวจมลพิษและการจัดการขยะในครัวเรือนของบ้านสันลมจอย หมู่ 13 ร่วมกับนักเรียนชั้น ม.1 – ม.3 โรงเรียนโป่งน้อย	แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่มแล้วแยกไปตามโซนต่างๆ ของหมู่บ้าน ได้ข้อมูลจากการสำรวจประมาณร้อยละ 20 เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ไปร่วมงานศพ และไม่อยู่เนื่องจากไปทำงาน	อยู่ในกิจกรรมของการสำรวจแหล่งมลพิษทางอากาศภายในชุมชน โดยชุมชน(บ้านสันลมจอย) ครั้งที่ 2
23 – 25 ก.ค. 47
9.00 – 16.00 น.	สำรวจมลพิษและการจัดการขยะในครัวเรือนของบ้านโป่งน้อยและบ้านสันลมจอย	ได้ข้อมูลจากแบบสำรวจเพิ่มเติมจากที่นักเรียนได้เก็บสำรวจโดยบ้านโป่งน้อย หมู่ 6 เก็บได้ทั้งสิ้นร้อยละ 76.04 ส่วน	เพิ่มเติมจากที่นักเรียนโป่งน้อยทำการสำรวจไว้

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ของบ้านต้นลมจอย ต้องรอข้อมูลอีกส่วนจากนักเรียนโป่งน้อย	
26 ก.ค. 47
10.40 – 11.40 น.	ทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	สอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับนักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนโป่งน้อย ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง คือ เวลา 10.40 – 11.40 น. โดยเกริ่นนำเรื่องสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรม	
28 ก.ค. 47
10.40 – 11.40 น.	ทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	สอนวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับนักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง คือ เวลา 10.40 – 11.40 น โดยสอนในหัวข้อ “อากาศคืออะไร”	
30 ก.ค. 47
15.30 – 16.30 น.	ประสานงานกับตัวแทนนักเรียน โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ประสานงานกับตัวแทนนักเรียนเพื่อฝากประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิกอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย จำนวน 20 คน	
31 ก.ค. 47
10.00 – 12.30 น.	เปลี่ยนเครื่องมือตรวจวัดอากาศอย่างง่ายของบ้านโป่งน้อย	ทำการเปลี่ยนอุปกรณ์ดังกล่าวโดยการนำผ้าไปติดทับอันเดิมเพื่อทดสอบว่าแบบไหนจะสามารถดูดซับฝุ่นละอองได้ดีกว่ากัน แต่บางอันก็ยังคงทิ้งไว้ให้เป็นแบบเดิมเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ แต่บางจุดไม่สามารถเข้าไปเปลี่ยนและจดบันทึกได้ เพราะไม่มีคนอยู่บ้าน	ดำเนินงานร่วมกับ นักวิจัยภาคสนามบ้านโป่งน้อยและโครงการลดการเผาในที่โล่ง

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
31 ก.ค. 47
13.00 – 14.30 น.	ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ประสานงานกับ อ.พวงทอง นันตาลิต อาจารย์ฝ่ายวิชาการ ระดับมัธยมโรงเรียนบ้านโป่งน้อย เพื่อขอเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียน โดยได้วันเวลา ในการลงไปทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนในระดับชั้น ป.4 – ม.2 ได้ชั่วโมง สิ่งแวดล้อม และ ม.1 – ม.3 ได้ชั่วโมงลูกเสือ	
4 ส.ค. 47
13.30 – 15.00 น.	ดำเนินการโครงการอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	อธิบายหน้าที่และกิจกรรมคร่าวๆของการเป็นอาสาสมัครพิทักษ์อากาศให้กับหัวหน้ากลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย หรือเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ และตารางเวลาว่างของนักเรียน เนื่องจากทางโรงเรียนมีกิจกรรมค่อนข้างมาก	อ.พวงทอง นันตาลิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ
11 ส.ค. 47
13.00 – 16.00 น.	ดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	แนะนำภารกิจหน้าที่ และกรีนนำโครงงานย่อยให้กับนักเรียนที่สมัครเป็นอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และปรึกษา อ.พวงทอง เกี่ยวกับขอบเขตภาระหน้าที่ของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	
25 ส.ค. 47
13.30 – 14.30 น.	ติดต่อประสานงานกับ
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 และหมู่ 13	ติดต่อสอบถาม วันเวลาที่คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองหมู่บ้านว่าง พร้อมกัน	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เพื่อจัดประชุมการวางแผนการดำเนินการโครงการธนาคารขยะ และทำปุ๋ยหมัก	
26 ส.ค. 47
14.00 – 14.30 น.	ติดต่อขอใช้สถานที่จัดประชุม	เข้าไปกราบนิมนต์หลวงพ่อวัดโป่งน้อย เพื่อขอให้ท่านเป็นประธานในที่ประชุมและกล่าวปาฐกถาพิเศษในการประชุม และขออนุญาตใช้สถานที่คือ ศาลาวัดและอุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดประชุม “ร่วมแรงแจ่มใจ.. หื้อโป่งน้อยและ อบต.สุเทพ อากาศดี” ครั้งที่ 4 ในวันอาทิตย์ ที่ 29 สิงหาคม เวลา 18.30 – 20.00 น.	อุปกรณ์ในการจัดประชุมให้เข้ามาจัดเตรียมได้ในวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 17.00 น.
26 ส.ค. 47
14.30 – 15.00 น.	ติดต่อประสานงานกับ อบต.สุเทพ	เรียนปรึกษากับรองปลัด อบต.สุเทพ เกี่ยวกับโครงการธนาคารขยะ และโครงการทำปุ๋ยหมัก ว่า อบต.จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับทางชุมชนในการจัดตั้งโครงการทั้งสองได้หรือไม่	อบต.ให้เขียนโครงการทั้งสองโครงการอย่างละเอียด พร้อมแนบงบประมาณที่ความต้องการใช้แล้ว นำมาเสนออีกครั้ง
26 ส.ค. 47
15.00 – 16.00 น.	เชิญแกนนำของหมู่ 6 และหมู่ 13 เข้าร่วมประชุม “ร่วมแรงแจ่มใจ.. หื้อโป่งน้อยและ อบต.สุเทพอากาศดี” ครั้งที่ 4	เชิญแกนนำกลุ่มต่างๆ ของทั้งสองหมู่บ้านเข้าร่วมประชุม “ร่วมแรงแจ่มใจ.. หื้อโป่งน้อยและ อบต.สุเทพอากาศดี” ครั้งที่ 4 ในวันอาทิตย์ ที่ 29 ส.ค. เวลา 18.30 – 20.00 น. ณ ศาลาวัด โป่งน้อย	ฝากประชาสัมพันธ์ผ่านผู้ใหญ่บ้านและนักวิจัย ภาคสนามของทั้งสองหมู่บ้านเป็นส่วน

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
			ใหญ่
29 ส.ค. 47
18.30 – 22.00 น.	จัดประชุม “ร่วมแรงร่วมใจ..
หื้อโป่งน้อยและ อบต.สุเทพ
อากาศดี” ครั้งที่ 4	- นำเสนอโครงการ “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย” โดยตัวแทนจากกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย - นำเสนอโครงการ “ธนาคารขยะ” - นำเสนอโครงการ “ปุ๋ยหมัก” - นำเสนอโครงการ “จักรยานชุมชน” - นำเสนอโครงการ “ชุมชนน่าอยู่” แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในที่ประชุม	เริ่มประชุมช้ากว่ากำหนดการ เพราะผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่มาสาย มีการชกมวยโอลิมปิกชิงเหรียญทอง
2 ก.ย. 47
10.00 – 10.30 น.	ติดต่อประสานงานกับ
อบต.สุเทพ	นำโครงการธนาคารขยะ และโครงการทำปุ๋ยหมักไปเสนอให้กับรองปลัดฯ และพูดคุยในรายละเอียดของโครงการทั้งสองให้กับรองปลัดอบต.สุเทพรับทราบ	รองปลัดฯ เตรียมนัดหมายให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ เข้าพบนายก อบต. เพื่อนำเสนอโครงการธนาคารขยะ และโครงการทำปุ๋ยหมักอีกครั้ง เพื่อที่จะนำเข้าแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมของ อบต.สุ

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
			เทพ
5 ก.ย. 47
8.30 – 15.30 น.	จัดอบรม “มลพิษทางอากาศ”
ให้กับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	- สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ สาเหตุ แนวทางแก้ไข และผลกระทบ ให้แก่อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ ผ่านเกมและการบรรยาย - สร้างความตระหนักถึงมลพิษทางอากาศภายในชุมชนผ่านเกม - วางแผนการทำงานโครงการต่างๆ ที่จะช่วยบรรณรงค์และลดมลพิษทางอากาศภายในชุมชน	
6 ก.ย. 47
15.30 – 16.30 น.	ติดต่อประสานงานโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	- ประชุมอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่องโครงการธนาคารขยะ และการทำสื่อรณรงค์ - นัดพบ อ.สุจิตรา เพื่อปรึกษาเรื่องโครงการจักรยานชุมชน	
7 ก.ย. 47
15.30 – 16.00 น.	ดำเนินงานโครงการธนาคารขยะและโครงการทำปุ๋ยหมัก	พบอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ที่รับผิดชอบโครงการธนาคารขยะและโครงการทำปุ๋ยหมักโดยตรง เพื่อให้อาสาสมัครฯ ส่งตัวแทน เข้าร่วมอบรมการคัดแยกขยะและการทำปุ๋ยหมักที่วัดหนองป่าครั่ง ในวันอาทิตย์ที่ 19 ก.ย. 47 เวลา 8.30 – 16.00 น.	
8 ก.ย. 47	ร่วมกิจกรรมวันวิชาการ	เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขัน	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
16.00 – 17.00 น.	โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ทักษะเชิงวิชาการ
เทิดพระเกียรติ 72 พรรษามหา
ราชินี ในกลุ่มสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1	
9 ก.ย. 47
10.00 – 11.00 น.	ประสานงานโครงการทำ
จดหมายข่าว	นัดคุยกับตัวแทนกลุ่มทำ
จดหมายข่าว อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	
14 ก.ย. 47
13.00 – 14.00 น.	ประสานงานโครงการธนาคาร
ขยะและโครงการทำปุ๋ยหมัก	พบอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เพื่อเอา
รายชื่อตัวแทนที่จะไปร่วม
อบรมการคัดแยกขยะและการ
ทำปุ๋ยหมักที่วัดหนองป่าครั่ง ใน
วันอาทิตย์ที่ 19 ก.ย. 47 เวลา
8.30 – 16.00 น.	
16 ก.ย. 47
10.30 – 11.00 น.	ประสานงานโครงการทำปุ๋ย
หมัก	- ติดต่อรองปลัดฯ เพื่อนัด
หมายการไปดูงานการทำปุ๋ย
หมักที่
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในวัน
อังคารที่ 21 ก.ย. 47 เวลา 9.00 –
12.00 น.
- ติดต่อขอใช้รถส่วนกลางของ
สถาบันวิจัยสังคม ในการไปดู
งานทำปุ๋ยหมักที่มหาวิทยาลัย
แม่โจ้ ในวันอังคารที่ 21 ก.ย. 47
เวลา 9.00 – 12.00 น.	
19 ก.ย. 47
8.30 – 15.30 น.	รับการอบรมการแยกขยะและ
ทำปุ๋ยหมัก	นำตัวแทนอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
เข้าร่วมการอบรมการคัดแยก
ขยะและทำปุ๋ยหมัก ร่วมกับ
ชุมชนหนองป่าครั่ง ที่วัดหนอง	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ป่าครั้ง	
21 ก.ย. 47
9.30 – 13.30 น.	พาแกนนำไปศึกษาดูงานการทำ
ปุ๋ยหมักที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้	นำเจ้าหน้าที่จาก อบต.สุเทพ,
รองเจ้าอาวาสวัดโป่งน้อย,
ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 6 และ
เจ้าหน้าที่โครงการฯ ไปศึกษาดู
งานเรื่องการทำปุ๋ยหมักที่
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	อ.ธีระพงษ์
สว่างปัญญาง-
กูร คณะ
วิศวกรรมและ
อุตสาหกรรม
เกษตร
มหาวิทยาลัย
แม่โจ้ ยินดีให้
ความช่วยเหลือ
ด้านเทคนิคการ
ทำปุ๋ยหมัก
22 ก.ย. 47
10.00 – 12.00 น.	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	- ดำเนินการ โครงการงานรดับ
ชุมชน
- ดำเนินโครงการจดหมายข่าว
- ขออนุญาต ผอ.นำตัวแทน
อาสาสมัครฯ จำนวน 3 คน และ
อาจารย์พวงทอง เข้าร่วมประชุม
และนำเสนอผลงานในการ
ประชุม “ร่วมแข่งร่วมใจหื้อ
เจียงใหม่อาภาสดี” ครั้งที่ 3 ใน
วันที่ 29 ก.ย. 47 เวลา 08.30 –
15.30 น.	
23 ก.ย.47
14.00 - 15.00น.	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	-ดำเนินการติดตามเรื่อง สื่อ
รณรงค์(ธง) และโครงการ
จดหมายข่าว	
24 ก.ย. 47
13.00 – 14.00 น.	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	-ดำเนินการติดตามเรื่อง
จดหมายข่าวและสื่อรณรงค์
(ธง)	ไม่พบ
อาสาสมัคร
บางส่วน
เนื่องจากไปเข้า

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
			อบรมกิจกรรม
ทางโรงเรียน
27 ก.ย. 47
14.00-16.00	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	สรุปภาพสื่อรณรงค์ (ธง) และ
ร่วมกันจัดทำจดหมายข่าว
ฉบับสมบูรณ์	
28 ก.ย. 47
15.00 -16.00 น.	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	แนะนำการวิธีการนำเสนอในที่
ประชุม “ร่วมแข่งร่วมใจหื้อ
เจียงใหม่อากาศดี” ครั้งที่ 3 ใน
วันที่ 29 กันยายน 2547	
29 ก.ย. 47
8.30 – 15.30 น.	นำตัวแทนอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
ร่วมประชุม “ร่วมแข่งร่วมใจ
หื้อเจียงใหม่อากาศดี” ครั้งที่ 3	ตัวแทนอาสาสมัครฯ นำเสนอ
กิจกรรมที่ดำเนินงานในฐานะที่
เป็นอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
และร่วมระดมความคิดเห็นใน
การก่อตั้งอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศของโรงเรียนอื่นๆ	
4 ต.ค. 2547	ประสานงาน เรื่องการทำบุญ
หมัก ในวันที่ 7 ต.ค. 2547 ณ วัด
โป่งน้อย	ประสานงาน อ.ธีระพงษ์
สว่างปัญญางกูร คณะวิศวกรรม
และอุตสาหกรรมเกษตร
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พระในวัด
โป่งน้อย รองปลัดฯ สรรค์ดี
วิสัยชัย ผู้ใหญ่บ้าน และนักวิจัย
ภาคสนาม เรื่องการประชุม
ชี้แจงการทำบุญหมัก	
5 ต.ค. 2547	เตรียมงานประชุม วันที่ 7 ต.ค.
2547	ติดต่อชาวบ้าน ม.6 และ ม.13
เพื่อชี้แจงให้เข้าร่วมประชุมและ
ติดต่ออบต.สุเทพ เรื่อง เชิญเข้า
ชี้แจงผลการดำเนินงานของการ
อนุมัติเงินอุดหนุนการทำบุญ
หมัก	
6 ต.ค. 2547	ประสานงาน เรื่องการประชุม	นำจดหมายเชิญไปให้	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 และ ม.13 และ
กลุ่มชาวบ้าน แกนนำบางส่วน	
7 ต.ค. 2547
09.00 – 12.00 น.	ประชุมเพื่อหาแนวทางการทำ
ปุ๋ยหมักในชุมชน	ประชุมวางแผนการทำปุ๋ย
ร่วมกับชาวบ้านและอบต.สุเทพ
เรื่องแนวทางการทำปุ๋ยแบบของ
อ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร ใน
บริเวณวัดโป่งน้อย โดยที่
ชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้าน ม.13 และ
พระให้ความสนใจดี มีการ
ปรึกษากันเรื่องอุปกรณ์ต่างๆ
เรื่องการทำปุ๋ยในวัด แต่ก็ยัง
ไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ยังไม่มี
ใครเป็นผู้นำในการทำอย่าง
จริงจัง	
8 ต.ค. 2547	ประสานงานกับบริษัทวงษ์
พาณิชย์ เชียงใหม่ เรื่อง ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรให้
ความรู้การคัดแยกขยะ	ติดต่อคุณปกเกล้า ฐิติปัญญา
เจ้าหน้าที่บริษัทวงษ์พาณิชย์
เชียงใหม่ยินดีเป็นวิทยากรให้
ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ
ให้กับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ชาวบ้าน
ม. 6 และ ม. 13 แต่ยังไม่มีแนว
วัน เวลาที่แน่นอนที่สามารถ
เป็นวิทยากรได้ เจ้าหน้าที่
โครงการฯต้องติดต่อกลับมาอีก
ครั้งหนึ่ง	
15 ต.ค. 2547
14.00 – 15.30 น.	พูดคุยกับชาวบ้านชุมชนบ้าน
โป่งน้อย เรื่อง การทำปุ๋ยหมัก
อินทรีย์ลดการเผา	ชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่เป็น
ผู้สูงอายุในชุมชนให้ความ
สนใจอยากทำปุ๋ยหมักอินทรีย์
ลดการเผาเพราะว่ามีเวลาว่าง
และชอบการเกษตรอยู่แล้ว	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
15 ต.ค. 2547
15.30 – 16.00 น.	นัดหมายกับอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศ เรื่อง เข้าอบรมการคัด
แยกขยะ ในวันที่ 21 ต.ค. 47	อาสาสมัครฯบางคนไม่สามารถ
เข้าร่วมได้เนื่องจากไม่อยู่เพราะ
ไปต่างจังหวัดในช่วงปิดเทอม
และบางคนต้องช่วยพ่อแม่
ทำงาน จึงมีอาสาสมัครฯที่
สามารถเข้าร่วมอบรมได้เพียง 5
คน	
	ประสานงานคุณปณเขตต์ เรื่อง
วันและกำหนดการอบรม	ติดต่อคุณปณเขตต์ ฐิติปัญญาเพื่อ
ยืนยันวันเวลาการอบรม คือ
วันที่ 21 ต.ค. 47 เวลา 9.00-
15.00 น.	
17 ต.ค. 2547	ร่วมกิจกรรมกับชุมชนบ้านโป่ง
น้อย - สันลมจอย	เข้าร่วมงาน ตามกล้วยสลาก ที่วัด
โป่งน้อยเพื่อสร้างความคุ้นเคย
กับชาวบ้านในชุมชน ซึ่งก็ทำให้
ได้พูดคุยกับผู้ที่สนใจใน
กิจกรรม ของโครงการฯหลาย
คนในชุมชน	
18 ต.ค. 2547	ประสานงานชุมชน โป่งน้อย –
สันลมจอย	ประสานงานผู้ใหญ่บ้านและ
ชาวบ้านเรื่องการอบรมการแยก
ขยะในวันที่ 21 ต.ค. 2547 เพื่อ
พูดคุยและเชิญชวนผู้ที่สนใจเข้า
ร่วมการอบรม แต่ชาวบ้าน
หลายคนมาไม่ได้เนื่องจากติด
งานและผู้ใหญ่บ้าน ม. 6 ต้องไป
ประชุม	
21 ต.ค. 2547
9.00-13.00 น.	อบรมการแยกขยะ จากบริษัท
วงษ์พาณิชย์ เชียงใหม่ ที่วัดโป่ง
น้อย	มีชาวบ้าน พระ และ
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อยเข้าร่วม
รับฟังการอบรม โดยได้รับความ
สนใจเป็นอย่างดี และมี	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ชาวบ้านบางส่วนบอกว่าจะนำความรู้เรื่องการแยกขยะกลับไปปฏิบัติ	
21 ต.ค. 2547
13.00 – 15.00 น.	เจ้าหน้าที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ เชียงใหม่เยี่ยมชมสถานที่ตั้งธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	อาสาสมัครฯนำเจ้าหน้าที่โครงการฯและเจ้าหน้าที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ไปดูโรงเก็บที่เป็นสถานที่ตั้งธนาคารขยะที่โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และได้รับคำแนะนำให้มีการปรับปรุงสถานที่เพื่อความสวยงามด้วย	
21 ต.ค. 2547
15.00-16.30 น.	อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และ อ. พวงทอง นันดาลิต ที่ปรึกษาโครงการธนาคารขยะ ดูงานที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบคีรีขันธ์	อาสาสมัครฯ และ อ.พวงทอง ที่ไปดูการปฏิบัติงานและการจัดเก็บของบริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบคีรีขันธ์ พร้อมทั้งได้รับการเชิญชวนจากบริษัทให้นำอาสาสมัครฯ เข้าร่วมฝึกงานก่อนเพื่อให้มีความรู้ก่อนการปฏิบัติงานธนาคารขยะจริง	
22 ต.ค. 2547	ประสานงานนายสุกพงษ์ สมพงษ์ บริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบคีรีขันธ์ เรื่อง การนำอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนบ้านโป่งน้อยไปฝึกงาน	ได้รับความร่วมมือดี และวางแผนงานว่าจะให้อาสาสมัครฯเข้ารับการฝึกอบรมการแยกขยะและดูระบบการทำงานจริงของบริษัท ในวันที่ 30 ต.ค. 2547	
27 ต.ค. 2547
14.00 – 16.00 น.	ปรึกษา อ.พวงทอง นันดาลิต ที่ปรึกษาโครงการ เรื่องสถานที่จัดตั้งธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ยังไม่แน่นอนว่าสถานที่ตั้งธนาคารขยะจะเป็นที่ไหน ต้องปรึกษา อ.อุทิศ พลวิรรธนะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่งน้อยก่อน แต่ก็ได้มีการวางแผนงาน เรื่อง การ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ดำเนินการประชาสัมพันธ์
ร่วมกับ อ.พวงทองและ
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศด้วย	
28 ต.ค. 2547
14.00 – 15.00 น.	ประสานงาน อ.อุทิศ ผลิ
วรรณะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย เรื่อง ขออนุญาตใช้สถานที่
ของโรงเรียนในการจัดตั้ง
ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	โรงเรียนให้ความร่วมมือดี แต่
ว่ายังไม่มีท่าทีชัดเจนเรื่องของ
สถานที่ตั้งธนาคารขยะ
เพราะว่าอยู่ในความดูแลของ อ.
บุญเลิศ ไชยยาสุข หัวหน้างาน
อาคารและสถานที่ ต้องปรึกษา
อ.บุญเลิศ ก่อนว่าจะให้
ดำเนินการโครงการธนาคาร
ขยะที่ไหน แต่ผอ.ให้คำยืนยัน
ว่าให้ดำเนินโครงการธนาคาร
ขยะแน่นอนและสนับสนุน
เต็มที่กับการเข้าร่วมกิจกรรม
ของอาสาสมัครฯ	
30 ต.ค. 2547
07.30 - 15.30 น.	อบรมการคัดแยกขยะที่บริษัท
วงษ์พาณิชย์ สาขาประตู
เชียงใหม่	นำอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย จำนวน 5
คนเข้าฝึกอบรมการคัดแยกขยะ
และระบบงาน ที่บริษัทวงษ์
พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่	
31 ต.ค. 2547	ประสานงานอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
เรื่อง จัดทำจดหมายข่าว	ตกลงรูปแบบจดหมายข่าว
ชุมชน โดยจะนำเสนอเนื้อหา
เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ
ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อยและประชาสัมพันธ์ให้ทุก
คนคัดแยกขยะเพื่อนำขยะมา
ฝากที่ธนาคารขยะ	
2 พ.ย. 2547	หารือ อ.อุทิศ ผลิวรรณะ ผอ.
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่อง	ขออนุญาต ผอ.ให้อาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศขึ้นชี้แจงกิจกรรม	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ธนาคารขยะ	โครงการธนาคารขยะให้
ผู้ปกครองทราบในวันที่ 7 พ.ย.
2547 ซึ่งเป็นวันประชุม
ผู้ปกครอง และ ในการที่
เจ้าหน้าที่โครงการฯพร้อมด้วย
อาสาสมัครฯ จะจัดเตรียม
สถานที่ธนาคารขยะ (ทำความสะอาด) ในวันที่ 12 พ.ย. 2547	
	ประสานงาน อบต.สุเทพ เรื่อง
ขอความร่วมมือในการจัดเตรียม
ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	พบรองปลัดฯ สรศักดิ์ วิจิตรชัย
ปรึกษาการจัดสถานที่ธนาคาร
ขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ซึ่ง
รองปลัดฯ จะให้เจ้าหน้าที่ของ
อบต.ไปช่วยทำความสะอาด
และจัดสถานที่ธนาคารขยะ ใน
วันที่ 12 พ.ย. 47 เวลา 13.00 น.	
5 พ.ย. 2547
19.00 - 21.00 น.	ประชุมร่วมกับชาวบ้าน ม. 6
ชุมชนบ้านโป่งน้อย	หารือถึงแนวโน้มนการ
ดำเนินงานในชุมชนและการ
สาธิตการปู้หมักอินทรีย์สด
การเผาในชุมชน ที่จะเปลี่ยนมา
เป็นวิธีที่ง่าย ซึ่งจะสาธิตที่บ้าน
นายสม อัมปาละและบ้าน
นายจรัญ ชันแก้ว ในวันที่ 12
ธ.ค. 2547 เนื่องจากหากจะทำ
การสาธิตในช่วงนี้จะติดงาน
ต่างๆมากมาย โดยเฉพาะงาน
ลอยกระทง	
9 พ.ย. 2547	หารือกับ อ.บุญเลิศ ไชยยาสุข
หัวหน้างานอาคารและสถานที่
เรื่อง ขออนุญาตทำความสะอาด
สถานที่ตั้งของธนาคารขยะ	อ.บุญเลิศ อนุญาตให้เจ้าหน้าที่
โครงการฯและอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อยเข้าไปทำความสะอาดและ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	จัดสถานที่ตั้งของธนาคารขยะ	
10 พ.ย. 2547	หารือกับอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
เรื่อง การทำความสะอาดสถานที่ตั้งธนาคารขยะ	นัดหมายเรื่อง การแต่งกาย และ
การเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด
มาด้วยในวันที่ 12 พ.ย.
2547	
	ประสานงานเจ้าหน้าที่บริษัท
วงษ์พาณิชย์ สาขาประตู
เชียงใหม่ เรื่อง ขอความ
อนุเคราะห์ในการจัดเตรียม
สถานที่ทำธนาคารขยะ	นายสุภพงษ์ สมพงษ์ เจ้าของ
วงษ์พาณิชย์ สาขาประตู
เชียงใหม่ ให้ความร่วมมือเป็น
อย่างดี และในวันที่ 12 พ.ย.
2547 จะส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วย	
12 พ.ย. 2547
14.00 – 16.30 น.	ทำความสะอาดสถานที่ตั้ง
ธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ 3 คน
เจ้าหน้าที่ อบต. 1 คน
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
ประมาณ 10 คน และนายสมคิด
ภารโรงของโรงเรียน ร่วมกันทำ
ความสะอาดธนาคารขยะ แต่ไม่
สามารถทำความสะอาดได้
ทั้งหมดเพราะของบางอย่างยัง
ไม่ได้รับอนุญาตให้เคลื่อนย้าย	
14 พ.ย. 2547	ติดต่อ น.ส. ปกเกตุ ฐิติปัญญา
เรื่อง ขอตัวอย่างสมุดธนาคาร
ขยะของบริษัท วงษ์พาณิชย์ เพื่อ
นำไปเป็นตัวอย่างในการจัดทำ
สมุดธนาคารขยะ โรงเรียนบ้าน
โป่งน้อย	น.ส. ปกเกตุ ได้นำตัวอย่างสมุด
ใบทะเบียน ใบนำฝาก ใบถอน
ไปฝากไว้ที่บริษัท วงษ์พาณิชย์
สาขาประตูเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่
โครงการฯ สามารถไปรับได้ที่
นายสุภพงษ์ สมพงษ์	
19 พ.ย. 2547	ประสานงานบริษัท วงษ์พาณิชย์
สาขาประตูเชียงใหม่ เรื่อง
ตัวอย่างสมุดธนาคารขยะ	ได้รับตัวอย่างสมุดธนาคารขยะ
ใบทะเบียน ใบนำฝาก ใบถอนที่
เป็นของบริษัท วงษ์พาณิชย์ ได้
พูดคุยและช่วยกันปรับปรุง
รูปแบบของเอกสารต่างๆ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เพื่อให้เข้ากับการดำเนินงาน
ของธนาคารขยะ โรงเรียนบ้าน
โป่งน้อย	
20 พ.ย. 2547
08.00 – 15.00 น.	อบรมการคัดแยกขยะที่บริษัท
ทวงษ์พาณิชย์ สาขาประตู
เชียงใหม่	เจ้าหน้าที่โครงการฯ นำ
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย จำนวน 3
คนไปฝึกการคัดแยกขยะ โดย
ได้รับความร่วมมือจาก
เจ้าหน้าที่บริษัททวงษ์พาณิชย์
สาขาประตูเชียงใหม่เป็นอย่างดี	
24 พ.ย. 2547	ประสานงาน ผู้ใหญ่บ้าน ม.6
ผู้ใหญ่บ้าน ม.13 และนายจรูญ
จันแก้ว เรื่อง การสาธิตทำปุ๋ย
หมักอินทรีย์ลดการเผา	ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 และ ม.13 จะ
ประสานชาวบ้านไปชมการ
สาธิตที่บ้านนายสม อัมปละให้
ส่วนนายจรูญนั้นในวันสาธิตไม่
ว่างจึงเลื่อนการสาธิตที่บ้านนาย
จรูญออกไป	
8 ธ.ค. 2547
13.00 – 14.00 น.	ประสานงาน อ.ฝึกสอน
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่อง
ธนาคารขยะ	อ.ฝึกสอน คือ น.ส.ลลนา งามดี
และ น.ส.ปิยาภรณ์ ศรีชัยวงศ์
รับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้าน
บัญชีให้นักเรียนอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย ที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่
ธนาคาร	
8 ธ.ค. 2547
14.00 – 15.00 น.	ให้สัมภาษณ์ เรื่อง ธนาคารขยะ
ที่โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	นักศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
ขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียม
จัดตั้งและการดำเนินงาน
ธนาคารขยะ	นักศึกษาได้รับ
ข้อมูลการ
ดำเนินงาน
ธนาคารขยะ
จาก อบต. สุ
เทพ
9 ธ.ค. 2547	ติดต่อขอสาร พด.1 และ พด.6	ได้รับสารดังกล่าวมาจำนวน 2	สามารถขอรับ

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	เพื่อนำมาใช้สาริตการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพและสารบำบัดน้ำเสียจากขยะในครัวเรือน ที่สำนักพัฒนาที่ดินเขต 6	ชุด เพื่อนำไปสาริตต่อไป	สารดังกล่าวได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่รับได้คนละ 1 ชุด
12 ธ.ค. 2547
09.00 – 13.00 น.	สาริตการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาและปุ๋ยน้ำที่สวนนายสม อัมปาละ สมาชิก อบต.สุเทพ (จุดสาริตที่ 1)	- นางมลวิภา ศิริโหราชัย นักวิจัยร่วมโครงการฯ นายนิคม ไชยวรรณ นายสมศักดิ์ เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ ร่วมกันบรรยายถึงแนวคิด และประโยชน์ของการทำเกษตรอินทรีย์ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่โครงการฯได้สาริตการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผา โดยนำเศษหญ้าที่นายสมได้เตรียมไว้ใส่ในถังซีเมนต์ ใส่มูลวัวสลับเป็นชั้นๆ จนเต็มถัง และเจาะรูด้านล่างเพื่อสะดวกในการนำปุ๋ยออกมาใช้
- ได้สาริตการทำปุ๋ยน้ำอินทรีย์ โดยละลายกากน้ำตาลในน้ำสะอาดประมาณ 15 ลิตรในถังหมัก และใส่เปลือกสับปะรดลงไป พร้อมทั้งเจาะรูเล็กๆ เพื่อระบายอากาศที่ฝาถังด้วย	ไม่มีชาวบ้านมาชมการสาริตครั้งนี้เพราะมีงานศพในชุมชน
14 ธ.ค. 2547	สาริตการทำปุ๋ยน้ำ แบบใช้ พด. 2 ที่บ้านนายสม อัมปาละ สมาชิก อบต.สุเทพ	เจ้าหน้าที่โครงการฯได้สาริตโดยผสมกากน้ำตาลกับน้ำสะอาดประมาณ 15 ลิตร และนำเศษอาหารที่เหลือจากครัวเรือนมาใส่ถังสำหรับหมัก	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ป้อนน้ำ แล้วจึงใส่สารพด.2
พร้อมทั้งแนะนำให้นายสมเจา
รู่เล็กๆที่ผ้างหมักสำหรับ
ระบายอากาศ	
	ประสานงานตัวแทน
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่อง
ธนาคารขยะ	อาสาสมัครฯ ที่รับหน้าที่
สอบถามราคาการซื้อ- ขายขยะ
ภายในชุมชน ยังไม่ได้ทำการ
สอบถาม เจ้าหน้าที่โครงการฯ
จึงต้องทำการติดตามภายหลัง	
15 ธ.ค. 2547	ประสานงานรองปลัดฯ สรศักดิ์
วิสัยดี เรื่อง งบประมาณที่
อบต.สุเทพ จะสนับสนุนการ
ดำเนินงานธนาคารขยะโรงเรียน
บ้านโป่งน้อย	รองปลัดฯ ได้ให้ทางโรงเรียน
บ้านโป่งน้อยทำเรื่องขอ
งบประมาณส่งมายัง อบต.สุเทพ
เพื่อที่ อบต.จะได้ให้
งบประมาณสนับสนุน	
	ประสานงาน อ.พวงทอง นันดา
ลิต เรื่อง ทำหนังสือขอ
งบประมาณสนับสนุนธนาคาร
ขยะ จาก อบต.สุเทพ	อ.พวงทอง จะเป็นผู้ทำการร่าง
หนังสือของงบประมาณ
สนับสนุนการดำเนินงาน
โครงการธนาคารขยะ เพื่อ
ส่งไปยัง อบต.สุเทพ	
	ประสานงาน อ.อุทิศ ผลิ
วรรณะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย เรื่อง ขอเข้าประชุมกับครู
ในโรงเรียน	ผอ.ให้เจ้าหน้าที่โครงการฯเข้า
ร่วมประชุมกับคณะครูเพื่อ
ชี้แจง ความก้าวหน้าการดำเนิน
โครงการธนาคารขยะ ในวันที่
22 ธ.ค. 2547 เวลา 15.30 น.	
16 ธ.ค. 2547	ประสานงานกับบริษัทวงษ์
พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่
เรื่องขอความอนุเคราะห์
ถ่ายภาพตัวอย่างขยะ	เจ้าหน้าที่บริษัทวงษ์พาณิชย์
อนุญาตให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ
ถ่ายภาพขยะแต่ละประเภท เพื่อ
ใช้สำหรับเป็นตัวอย่างจัด
นิทรรศการประชาสัมพันธ์
ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		น้อย	
16 ธ.ค. 2547
19.00 น.	ประชุมร่วมกับชาวบ้าน ม.13
บ้านสันลมจอย เรื่อง การสาธิต
ทำปุ๋ยหมักลดการเผา	นายวรสิทธิ์ โสคงาม พ่อหลวง
ม.13 ได้เลื่อนการประชุมเป็น
วันอื่น เพราะมีงานศพของคน
ในชุมชน โดยไม่ได้แจ้งยกเลิก
การประชุมให้กับเจ้าหน้าที่
โครงการฯ ได้ทราบล่วงหน้า	
17 ธ.ค. 2547	ประสานงานรองปลัดฯ สรรค์คดี
วิสัยทัศน์ เรื่อง ธนาการขยะ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้ส่งมอบ
หนังสือของทางโรงเรียนบ้าน
โป่งน้อย เรื่อง ของบประมาณ
สนับสนุนการดำเนินโครงการ
ธนาการขยะ โดยรองปลัดฯ
ได้รับหนังสือไว้และรับปากว่า
จะดำเนินการต่อให้	
20 ธ.ค. 2547	ประสานงานนายวรสิทธิ์ โสค
งาม ผู้ใหญ่บ้าน ม.13 บ้านสัน
ลมจอย เรื่อง นัดวันสาธิตการทำ
ปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาที่บ้าน
อ.นิยม ผุยเจริญ	ผู้ใหญ่บ้าน ม.13 นัดหมายให้
เจ้าหน้าที่โครงการฯ สาธิตการ
ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาใน
วันที่ 25 ธ.ค.2547 ซึ่งเป็นวัน
ทอดผ้าป่าของทางชุมชน
ชาวบ้านจะได้ไปชมการสาธิต
ได้	
	ติดตามผลปุ๋ยหมักอินทรีย์ลด
การเผาที่สวนนายสม อัมปละ	เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้
สอบถามถึงความเปลี่ยนแปลง
ของปุ๋ย ซึ่งนายสมได้บอกว่า ปุ๋ย
น้ำเริ่มมีกลิ่น จึงได้แนะนำให้ใส่
กากน้ำตาลเพิ่ม และเจาะรูที่ฝา
ถังปุ๋ยน้ำ	
21 ธ.ค. 2547
13.00 – 16.00 น.	จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์
ธนาการขยะโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และ อ.	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ฝึกสอน 2 คน ร่วมกันจัดบอร์ด
ประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะ ซึ่ง
มีรายละเอียดของความเป็นมา
ของธนาคาร ขยะที่สามารถ
นำมาฝากได้ และราคาของขยะ
ประเภทต่างๆ โดยได้รับความ
อนุเคราะห์จาก อ.พวงทอง นัน
ดาลิต ที่ปรึกษาโครงการ
ธนาคารขยะ ในการมอบ
อุปกรณ์และกระดาษตักแต่ง
บอร์ด	
22 ธ.ค. 2547
14.00 – 16.00 น.	ประชุมร่วมกับคณะกรรมการ
แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในเขต
อบต.สุเทพ	ดร.ดวงจันทร์ อาภาวิชรุตม์
หัวหน้าโครงการฯ พร้อมด้วย
เจ้าหน้าที่โครงการฯ 2 คน เข้า
ร่วมประชุมกับอบต. เพื่อหารือ
ถึงแนวทางการลดปริมาณขยะ
ในเขตอบต.สุเทพ ซึ่งเจ้าหน้าที่
โครงการฯ ได้นำเสนอโครงการ
ธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย ซึ่งจะสามารถลดปริมาณ
ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่
ได้ และโครงการทำปุ๋ยหมัก
อินทรีย์ลดการเผา ซึ่งจะลด
ปริมาณขยะที่เป็นใบไม้ กิ่งไม้
อบต.ให้ความสนใจโครงการ
ธนาคารขยะ	
22 ธ.ค. 2547
16.00 – 17.00 น.	ประชุมกับคณะครู โรงเรียนบ้าน
โป่งน้อย เรื่อง ธนาคารขยะ	ดร.ดวงจันทร์ อาภาวิชรุตม์
หัวหน้าโครงการฯ กล่าวถึง
ความเป็นมา วัตถุประสงค์ของ
โครงการ และเจ้าหน้าที่	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		โครงการฯได้นำเสนอความก้าวหน้าของโครงการธนาคารขยะ และสร้างความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของทางโครงการฯที่มีต่อธนาคารขยะว่าโครงการฯเป็นเพียงพี่เลี้ยงให้คำปรึกษากับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศในการดำเนินงานของธนาคารขยะ ไม่ใช่เจ้าของโครงการ	
24 ธ.ค. 2547	ร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯเข้าร่วมกิจกรรมการรับฟังธรรมะกับนักเรียน โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ชั้น ป.1- 6	
	ประสานงานนักวิจัยภาคสนาม ม. 13 ชุมชนบ้านสันลมจอย เรื่อง นัดเวลาสาธิตการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผา	นางสวิง ปัญญา นักวิจัยภาคสนาม ม.13 ชุมชนบ้านสันลมจอย เห็นด้วยที่จะทำการสาธิตในวันที่กำหนดเพราะเป็นวันทอดผ้าป่าของทางชุมชน และจะทำหน้าที่ประสานงานให้ชาวบ้านที่มาร่วมกันทอดผ้าป่าไปชมการสาธิตการทำปุ๋ยหมัก พร้อมทั้งชวนให้เจ้าหน้าที่โครงการฯเข้าร่วมการทอดผ้าป่ากับทางชุมชนด้วย	
	นำชาวบ้านไปชมจุดสาธิตการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผา ที่จุดสาธิตที่ 1	พาลุงทองและหลาน ไปชมจุดสาธิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผา ที่สวนนายสม อัมปละ โดยเจ้าหน้าที่โครงการฯได้อธิบายถึงวิธีการทำประโยชน์และ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		วิธีการนำไปใช้ ซึ่งลุงทองมี
ความสนใจในเรื่องของปื้มมาก
เพราะมีอาชีพทางการ
ตกแต่งสวน และรับปากว่าจะ
กลับไปทำปื้มที่บ้านด้วย	
25 ธ.ค. 2547
11.00 – 12.30 น.	1. เข้าร่วมกิจกรรมทอดผ้าป่ากับ
ชาวบ้าน ม.13 ชุมชนบ้านสัน
ลมจอย	1. ม. 13 ชุมชนบ้านสันลมจอย
มีการจัดการทอดผ้าป่าขึ้น
บริเวณศาลาอเนกประสงค์ของ
ชุมชน โดยมีชาวบ้านมาร่วม
กิจกรรมประมาณ 20 คน โดย
เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้ทำบุญ
กับชาวบ้าน และรับประทานอาหาร
อาหารร่วมกัน	
25 ธ.ค. 2547
12.30 – 13.00 น.	2. เตรียมสถานที่ทำกิจกรรมปื้ม
หมักอินทรีย์ลดการเผา	2. จัดเตรียมสถานที่สาธิตการทำ
ปื้มหมักอินทรีย์ลดการเผา โดย
การย้ายถังซีเมนต์ไปตั้งบริเวณที่
เป็นจุดสาธิตและนำเศษหญ้า
ใบไม้ และวัชพืชต่างๆที่จะทำ
ปื้มหมักมากองไว้ข้างๆถัง
ซีเมนต์ พร้อมด้วยมูลวัว	
25 ธ.ค. 2547
13.00 – 15.30 น.	3. สาธิตการทำปื้มหมักอินทรีย์
ลดการเผา	3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 15 คน รับ
ฟังนางมลวิภา ศิริโหราชัย
นักวิจัยร่วมโครงการฯ และ
เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำ
ความเป็นมาของโครงการฯ
ประโยชน์ วิธีและขั้นตอนของ
การทำปื้มหมักและปื้มน้ำ
ชาวบ้านได้ร่วมชมและร่วมทำ
ปื้มหมักกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ
หลังจากนั้นได้มีการสาธิตการ	ชาวบ้าน
บางส่วนต้อง
รีบกลับไป
ช่วยงาน
ทอดผ้าป่าเลย
ไม่ได้เข้าร่วมการ
สาธิตการทำปื้ม
น้ำ

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ทำปุ๋ยน้ำโดยนำฝรั่งและ
มะละกอที่เสียแล้วภายในสวน
มาใช้เป็นวัตถุดิบในการทำปุ๋ย
น้ำ	
28 ธ.ค. 2547	ประธานงาน อ.อุทิศ ผลิ
วรรณะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย เรื่อง ประชุมอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ	เข้าพบ ผอ.เพื่อขอจัดประชุม
เตรียมความพร้อมด้านต่างๆ
ให้แก่อาสาสมัครก่อนเปิดทำ
การธนาคารขยะ ซึ่งวันที่ขอจัด
ประชุมทางโรงเรียนมีกิจกรรม
ผอ.จึงขอเลื่อนวันประชุมเป็น
วันที่ 5 ม.ค. 48 เวลา 15.30 น.	
30 ธ.ค. 2547	ประธานงาน โรงพิมพ์แสงศิลป์
เรื่อง จัดทำสมุดเงินฝากธนาคาร
ขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	ทางโรงพิมพ์คิดค่าจัดพิมพ์สมุด
เงินฝากธนาคาร จำนวน 500
เล่ม ในราคาเล่มละ 3.50 บาท
รวมเป็นเงิน 1,750 บาท	
4 ม.ค. 2548	ประธานงาน เรื่อง พิธีเปิด
ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	เข้าพบ อ.อุทิศ ผลิวรรณ ผอ.
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และ อ.
พวงทอง นันทาลิต ที่ปรึกษา
โครงการ เพื่อปรึกษาเรื่องวัน
เปิดธนาคาร ซึ่งในตอนแรก
ตั้งใจว่าจะมีพิธีเปิดธนาคารใน
วันที่ 7 ม.ค. 2548 แต่ในวันนั้น
ทางโรงเรียนจัดงานวันเด็ก จึง
ต้องเลื่อนไปวันที่ 13 ม.ค. 2548
และทางโรงเรียนจะเป็นผู้วาง
กำหนดการในวันเปิดเอง	
	ประธานงาน นายสมนึก ไวดา
ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 ชุมชนบ้านโป่ง
น้อย เรื่อง ขอเข้าประชุมกับทาง
ชุมชน	ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 ชุมชนบ้านโป่ง
น้อยบอกว่าทางชุมชนจะมี
ประชุมในวันที่ 6 ม.ค. 2548
เวลา 19.00 น. ซึ่งเป็นการ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ประชุมชี้แจงการจัดงานวันเด็กของทางชุมชน แต่เจ้าหน้าที่โครงการฯสามารถเข้าร่วมประชุมกับทางชุมชนได้	
5 ม.ค. 2548	สอบถามราคาขยะที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่	ได้ราคาขยะแต่ละประเภท โดยราคาขยะจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เจ้าหน้าที่โครงการฯจะต้องทำการตรวจสอบราคาเป็นประจำเพื่อให้ทันความเคลื่อนไหวของตลาด เพื่อนำไปประเมินเป็นราคาสำหรับซื้อ - ขายขยะ ที่ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	
	เตรียมอุปกรณ์สำหรับเปิดธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	สอบถามราคาป้ายผ้าประชาสัมพันธ์และป้ายพลาสติกชื่อธนาคารขยะ และตกลงทำป้ายผ้าในราคา 300 บาท ป้ายพลาสติกในราคา 600 บาท ที่ร้านอุดมศิลป์ โฆษณา	
	ประสานงานกับตัวแทนอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ	นำสปอตและเพลงรณรงค์เกี่ยวกับอากาศของโครงการฯไปให้อาสาสมัครฯเปิดประชาสัมพันธ์ และประชุมเตรียมความพร้อมให้กับอาสาสมัครฯก่อนเปิดทำการธนาคารขยะ	
6 ม.ค. 2548	ประสานงาน อ.หยาดพิรุณ คำชมภู เรื่องขอชั่วโมงว่างให้อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเข้าไป	ได้ชั่วโมงโฮมรูมช่วงบ่าย เวลา 12.45 - 13.00 น. เป็นเวลาทำกิจกรรมเพื่อให้อาสาสมัครฯไป	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ให้ความรู้ เรื่อง ธนาการขยะ แก่
นักเรียนชั้นต่างๆ	ให้ความรู้แก่นักเรียนชั้นต่างๆ
เกี่ยวกับการแยกขยะ และ
ระเบียบการนำขยะมาฝากไว้กับ
ธนาการขยะ โดยเริ่มทำ
กิจกรรมในวันที่ 10 – 12 ม.ค.
2548	
	ขอคำปรึกษาเจ้าหน้าที่บริษัท
วงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบ
เชิงใหม่ เรื่อง การจัดการ
ธนาการขยะ	นายสุภพงษ์ สมพงษ์ เจ้าของ
วงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบ
เชิงใหม่ ได้ให้คำแนะนำถึง
วิธีการจัดการธนาการขยะ โดย
เน้นถึงการเตรียมความพร้อม
ของอุปกรณ์สำนักงาน ไม่ว่าจะเป็น
เป็น ตาชั่ง ถุงมือ ผ้าปิดจมูก
ตะกร้า อุปกรณ์สำหรับ
ตรวจสอบประเภทของโลหะ
และสิ่งสำคัญคือความซื่อสัตย์
ของคนทำงาน	
6 ม.ค. 2548
19.00 – 21.00 น.	ประชุมร่วมกับ ม.6 ชุมชนบ้าน
โป่งน้อย	เข้าร่วมประชุมกับชาวบ้าน โดย
เจ้าหน้าที่โครงการชี้แจงในที่
ประชุม ถึงกำหนดการสาธิตทำ
ปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาที่บ้าน
นายจรัญ ชันแก้ว ในวันที่ 7
ม.ค. 2548 แทรกเป็นวาระที่ 4
เรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งชาวบ้านให้
ความสนใจการสาธิตเป็น
จำนวนมาก	
7 ม.ค. 2548
08.30 – 10.00 น.	สาธิตการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลด
การเผาที่บ้านนายจรัญ ชันแก้ว
(จุดสาธิตที่ 3)
1. เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ใน	1. ประสานให้ทางร้านที่ขายถัง
ซีเมนต์นำถังมาส่งที่บ้าน
นายจรัญ ชันแก้ว ม.6 สถานที่
สาธิตการทำปุ๋ยหมัก และเตรียม	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	การสาธิตการทำปุ๋ยหมัก	เศษใบไม้ที่จะใช้เป็นวัตถุดิบในการทำปุ๋ยหมัก	
7 ม.ค. 2548
10.00 – 12.00 น.	2. สาธิตการทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำ	2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเจ้าหน้าที่โครงการฯรวม 9 คน ได้ร่วมกันทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำ โดยบรรยายวิธีการทำไปพร้อมๆกับการสาธิต หลังจากทำการสาธิตแล้วได้มีการพูดคุยเกี่ยวกับมลภาวะอากาศในเมืองเชียงใหม่และการซักถามเกี่ยวกับวิธีการนำปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำมาใช้ประโยชน์	ในตอนแรกชาวบ้านนัดเวลาการสาธิตไว้ 09.00 น. แต่หลายคนติดงานวันเด็กที่ทางโรงเรียนบ้านโป่งน้อยจัดขึ้น เลยมาร่วมกิจกรรมช้ากว่ากำหนด
	3. หรือ อ.บุญเลิศ ไชยยาสุข หัวหน้างานอาคารและสถานที่ เรื่อง การจัดการใบไม้และกิ่งไม้ในบริเวณโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	3. เจ้าหน้าที่โครงการฯแนะนำให้เอาใบไม้ทำเป็นปุ๋ยหมัก อินทรีย์ แต่ อ.บุญเลิศ บอกว่าเป็นวิธีที่ยุ่งยาก ไม่มีคนทำ คนคอยดูแล ภารโรงของโรงเรียนก็มีงานยุ่งมากแล้ว และไม่มีงบประมาณสำหรับการจัดทำปุ๋ย แต่มีความสนใจเครื่องย่อยใบไม้ – กิ่งไม้มากกว่า เพราะเห็นว่าเป็นวิธีการกำจัดใบไม้ที่ง่ายและเห็นผลเร็วกว่าการนำใบไม้มาทำปุ๋ยหมัก	
10 ม.ค. 2548
12.30 – 13.00 น.	ประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนแนะนำวิธีการแยกขยะแต่ละประเภทที่สามารถนำมาฝากที่ธนาคารขยะได้ และราคา	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ขยะแต่ละประเภทแก่นักเรียน
ชั้น ป.4-6	
11 ม.ค. 2548	ประสานงานเจ้าหน้าที่บริษัท
วงษ์พาณิชย์ สาขาประตู
เชิงใหม่ เรื่องขอความ
อนุเคราะห์ขอตัวอย่างขยะ	เจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้รับ
ตัวอย่างขยะสำหรับให้นำไปจัด
แสดงเพื่อให้ลูกค้าธนาคารขยะ
ได้เห็นชนิดของขยะที่สามารถ
นำมาฝากได้จริง โดยมี
พลาสติก PET พลาสติกใส 1
พลาสติกใส 2 พลาสติกรวม
อะลูมิเนียมกระป๋อง กระป๋อง
สังกะสี	
11 ม.ค. 2548
12.30 – 13.00 น.	ประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ และ
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
แนะนำวิธีการแยกขยะแต่ละ
ประเภทที่สามารถนำมาฝากที่
ธนาคารขยะได้ และราคาขยะ
แต่ละประเภทแก่นักเรียนชั้น ป.
1-3	
	หารือกับ อ.อุทิศ ผลิวรรณ
ผอ.โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และ
อ.พวงทอง นันทาลิต ที่ปรึกษา
โครงการธนาคารขยะโรงเรียน
บ้านโป่งน้อย เรื่อง กำหนดการ
พิธีเปิดธนาคารขยะ	โรงเรียนยังไม่ได้ทำกำหนดการ
ในวันพิธีเปิดธนาคารขยะ จึง
ร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการฯร่าง
กำหนดการพิธีเปิด	
	ประสานงานรองปลัดฯ สรรค์
วิสัย เรื่อง เรียนเชิญเป็น
ประธานในพิธีเปิดธนาคารขยะ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	รองปลัดฯยินดีมาเป็นประธาน
ในพิธีเปิดธนาคารขยะ และให้
เจ้าหน้าที่โครงการฯประสาน
ไปทางโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
เพื่อให้ทางโรงเรียนทำหนังสือ
เชิญอย่างเป็นทางการส่งมาที่	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		อบต.สุเทพ	
12 ม.ค. 2548	เตรียมอุปกรณ์สำหรับเปิด
ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	- รับป้ายพลาสติกชื่อธนาคาร
ขยะ แต่ป้ายผ้ายังไม่เสร็จ ทาง
ร้านให้มารับในวันที่ 13 ม.ค.
2548
- รับสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร
ขยะที่โรงพิมพ์แสงศิลป์ แต่ยัง
พิมพ์ไม่เสร็จ จึงนัดหมายกับ
ทางโรงพิมพ์ให้นำสมุดบัญชีไป
ส่งที่สถาบันวิจัยสังคม มช. เวลา
16.00 น.	
	เตรียมสถานที่เปิดธนาคารขยะ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯร่วมกับ
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
นักเรียนโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
และอาจารย์บางส่วน ช่วยกัน
จัดเตรียมสถานที่โดยยกเก้าอี้
โต๊ะที่ไม่สามารถใช้งานได้ที่อยู่
ด้านในโรงเก็บออกมาด้านนอก
และทำความสะอาดพร้อมทั้ง
ตกแต่งสถานที่ให้มีความ
สวยงาม	
13 ม.ค. 2548
07.30 – 09.00 น.	พิธีเปิดธนาคารขยะโรงเรียน
บ้านโป่งน้อย	- คณะครู อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
ตัวแทนนักเรียนแต่ละห้องและ
วงศ์ุริยางค์ของโรงเรียนเข้าร่วม
ในพิธีเปิด
- อ.หยาดพิรุณ คำชมพู กล่าว
รายงานต่อรองปลัดฯสรรศักดิ์ วจิ
สัตย์ ประธานในพิธี ถึงความ
เป็นมาของโครงการธนาคาร	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย - รองปลัดฯกล่าวแสดงความชื่นชมนักเรียน คณะครูโรงเรียน และเจ้าหน้าที่โครงการฯที่ช่วยกันก่อตั้งโครงการที่มีประโยชน์ต่อสังคม และอวยพรให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ หลังจากนั้นได้ตัดริบบิ้นเปิดงาน - อ.อุทิศ พลิวรรธนะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่งน้อย กล่าวขอบคุณ รองปลัดฯที่ให้เกียรติเป็นประธานในพิธี พร้อมทั้งกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ร่วมมือกันก่อตั้งธนาคารขยะ - ด.ญ.เรือนแก้ว จอมวย เป็นตัวแทนอาสาสมัครพิทักษ์อากาศกล่าวขอบคุณผู้ใหญ่ทุกฝ่ายที่เปิดโอกาสเด็กได้แสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรมนี้ขึ้นมา	
	ประสานงานบริษัททวงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบคีรีขันธ์ใหม่ให้กับโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	โรงเรียนบ้านโป่งน้อยจำหน่ายโต๊ะ-เก้าอี้ และอุปกรณ์การเรียนต่างๆที่ไม่สามารถใช้งานได้ให้กับบริษัททวงษ์พาณิชย์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้เห็นว่าสิ่งของที่ใช้ไม่ได้ เป็นขยะ ก็ยังมีค่าสามารถนำมาขายได้	
13 ม.ค. 2548	ประชุมร่วมกับคณะกรรมการ	อ.หยาดพิรุณ คำชมภู และ เจ้า	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
14.00 – 16.00 น.	แก้ไขปัญหaxyะมูลฝอยในเขต อบต.สุเทพ	หน้าโครงการฯ เป็นตัวแทน โรงเรียนบ้านโป่งน้อยเข้า ประชุมร่วมกับโรงเรียนอีก 4 แห่ง เพื่อหาแนวทางการลด ปริมาณขยะในเขต อบต.สุเทพ ร่วมกัน โดย อบต.เสนอให้แต่ละโรงเรียนดำเนินการคัดแยก ขยะ และนำไปจำหน่าย อบต. จะสนับสนุนงบประมาณร้อยละ 50 ของยอดเงินที่ขายได้	
14 ม.ค. 2548
07.00 – 08.00 น.	ดำเนินงาน โครงการธนาคาร ขยะ	- เปิดทำการธนาคารขยะเป็นวัน แรก ซึ่งในตอนเช้ามีนักเรียน จำนวนมากต้องการเปิดบัญชี ธนาคาร แต่เจ้าหน้าที่ธนาคาร มาช้ากว่ากำหนดเวลาเปิดทำ การทำให้เกิดความวุ่นวาย	
14 ม.ค. 2548
12.30 – 13.00 น.		- มีนักเรียนนำขยะมาฝาก แต่ เจ้าหน้าที่ที่ดูแลในส่วนของการ ชั่งน้ำหนักขยะยังไม่คล่อง ทำ ให้ช้า และนักเรียนที่นำขยะมา ฝากต้องต่อแถวรอนาน	
14 ม.ค. 2548
15.30 – 16.30 น.		- เจ้าหน้าที่โครงการฯและ เจ้าหน้าที่ธนาคารขยะร่วมกัน สรุปผลการดำเนินงาน ประจำวัน ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างปฏิบัติงาน คือ เจ้าหน้าที่ธนาคารบางคนยังไม่ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ ตนเอง จึงทำการชี้แจงหน้าที่ ของแต่ละคนอีกครั้ง และขาด	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่เพราะยังไม่มีควมชำนาญ เจ้าหน้าที่โครงการฯจึงเสนอให้เจ้าหน้าที่ธนาคารทำการฝึกอบรมการคัดแยกขยะที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่อีกครั้ง	
	เตรียมสถานที่แสดงนิทรรศการเรื่อง ขยะ	- เข้าพบนายสมนึก ไวตา ผู้ใหญ่บ้าน ม.6 ชุมชนบ้านโป่งน้อย ณ ลานเปิดอง สถานที่จัดงานวันเด็กของทางชุมชน เพื่อจัดเตรียมสถานที่สำหรับแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับขยะ	
15 ม.ค. 2548
08.00 – 12.00 น.	ร่วมงานวันเด็ก ม.6 ชุมชนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯร่วมชมการแสดง การแข่งขันเกมส์ต่างๆ ของเด็กๆชุมชนบ้านโป่งน้อย และให้ความรู้เกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศ การแยกขยะ โดยได้รับความร่วมมือจาก อบต.สุเทพในการส่งนักศึกษาฝึกงาน จำนวน 2 คน มาอยู่ประจำบอร์ดนิทรรศการที่ทางเจ้าหน้าที่โครงการฯนำมาจัดแสดงเพื่ออธิบายให้เด็กๆฟัง	
15 ม.ค. 2548
13.00 – 16.00 น.	อบรมการแยกขยะที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่	นำอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนบ้านโป่งน้อยซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารฝ่ายช่างและประเมินราคาขยะ จำนวน 2 คน ไปฝึกอบรมการคัดแยกขยะ และการประเมิน	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ราคาขยะ โดยได้รับความช่วยเหลือ และคำชี้แนะเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่บริษัททวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่	
17 ม.ค. 2548	ติดตามผลปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาและปุ๋ยน้ำชีวภาพที่สวนนายสม อัมปาละ	ครบกำหนดการนำปุ๋ยน้ำมาใช้ แต่นายสม ยังไม่ได้นำปุ๋ยมาใช้ เพราะยังไม่แน่ใจในปริมาณการใช้ กลัวว่าถ้าใช้ไม่ถูกส่วนผักที่ปลูกจะตาย เจ้าหน้าที่โครงการฯ จึงจะทำการติดต่อ นายนิคม ไชยวรรณ มาบรรยายให้ความรู้เรื่อง ปริมาณการใช้ปุ๋ยให้ถูกส่วน ในโอกาสต่อไป	
21 ม.ค. 2548
07.00 – 08.00 น.	ดำเนินงาน โครงการธนาคารขยะ	- เปิดทำการธนาคารขยะบ้านโป่งน้อย ในช่วงเช้า เจ้าหน้าที่ธนาคารมาปฏิบัติหน้าที่สาย	
21 ม.ค. 2548
12.00 – 13.00 น.		- มีนักเรียนมาเปิดบัญชีเพิ่ม โดยส่วนใหญ่จะมาเปิดในนามของห้องเรียน	
21 ม.ค. 2548
15.30 – 16.00 น.		- มีนักเรียนนำขยะมาฝาก โดยส่วนใหญ่จะเป็นกระดาษ ซึ่งไม่ได้แยกประเภท และหลังจากปิดทำการธนาคารจึงประชุมสรุปงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ธนาคารเห็นว่าควรปรับปรุงสถานที่ของธนาคารขยะเพราะคับแคบ มีฝุ่นเยอะ	
21 ม.ค. 2548
14.00 – 16.00 น.	ฟังบรรยายวิธีการใช้ปุ๋ยจากนายนิคม ไชยวรรณ ที่สวนนายสม	นายนิคม ไชยวรรณ และนางมลวิภา ศิริโหราชัย นักวิจัย	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	อัมปาละ	ร่วมฯ โครงการได้บรรยายวิธี
และปริมาณการนำปุ๋ยน้ำ
อินทรีย์มาใช้ โดยมีนายสม และ
นายเชื่อน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่
โครงการฯเข้ารับฟัง โดยที่
ชาวบ้านคนอื่นๆไม่สามารถเข้า
รับฟังการบรรยายครั้งนี้ได้
เพราะติดไปรับเสด็จฯสมเด็จพระนางเจ้า	
	ประสานงาน อ.บุญเลิศ ไชยยา
สุข หัวหน้างานอาคารและ
สถานที่	นำถังสำหรับทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ
ไปให้อ.บุญเลิศ จำนวน 2 ถัง
โดยที่ อ.บุญเลิศ จะนำกลับไป
ทำปุ๋ยน้ำเอง	
28 ม.ค. 2548	ดำเนินงานโครงการธนาคาร
ขยะ	เจ้าหน้าที่ธนาคารไม่ได้เปิดทำ
การธนาคารเพราะไม่มีกุญแจ
สำหรับเปิด กุญแจอยู่ที่นาย
สมคิด ภารโรงของโรงเรียน จึง
ปรึกษากับเจ้าหน้าที่ธนาคารว่า
ควรจะขออนายสมคิดปืมกุญแจ
เพื่อให้เจ้าหน้าที่ธนาคารถือ
กุญแจไว้ด้วย จะได้สะดวกใน
การเปิด – ปิด ธนาคาร	
31 ม.ค. 2548	หารือกับเจ้าหน้าที่ธนาคารขยะ
เรื่อง วันเปิดทำการธนาคารขยะ	หารือร่วมกับเจ้าหน้าที่ธนาคาร
ขยะ เรื่อง การเปิดทำการ
ธนาคารเพิ่มอีกหนึ่งวัน เพราะ
ลูกค้าของธนาคารมีความเห็นว่า
เปิดทำการหนึ่งวันต่อสัปดาห์
น้อยเกินไป จึงตกลงว่าจะเปิด
ทำการทุกวันอังคารเพิ่ม	
2 ก.พ. 2548	ติดตามผลปุ๋ยหมักอินทรีย์สด	ปุ๋ยน้ำชีวภาพถึงกำหนดเวลานำ	ไม่สามารถเปิด

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	การเผาที่บ้าน อ.นิคม สุขเจริญ	ปฎิบัติได้ตั้งแต่วันที่ 25 ม.ค. 2548 เจ้าหน้าที่โครงการฯ จึงช่วยกันกรองปุ๋ยน้ำใส่ขวดพลาสติกเก็บไว้ จะได้สะดวกเวลานำปุ๋ยมาใช้ และสามารถทำปุ๋ยน้ำถังใหม่ได้	น้ำจากก๊อกถึงทำปุ๋ยน้ำชีวภาพได้เพราะเกิดการอุดตัน จึงต้องใช้วิธีการกรอง
4 ก.พ. 2548
07.00 – 08.00 น.	ดำเนินงานโครงการธนาคารขยะ	- มีนักเรียนชั้นประถมมาเปิดบัญชี เพิ่มหลายคน พร้อมทั้งนำขยะที่จะฝากมาจากบ้านด้วย	
4 ก.พ. 2548
12.00 – 13.00 น.		- นักเรียนนำขยะมาฝากโดยส่วนใหญ่จะเป็นในนามของห้องเรียน ซึ่งมากันหลายคน และมุงดูเจ้าหน้าที่ธนาคารเวลาปฏิบัติงาน ทำให้ขาดความเป็น	- เจ้าหน้าที่ธนาคารแนะนำให้คัดแยกก่อนนำมาฝากเพราะจะได้ราคาสูง
4 ก.พ. 2548
15.30 – 16.00 น.		- ประชุมสรุปงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ธนาคารเห็นว่า เรื่องของสถานที่ยังเป็นปัญหาอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความคับแคบ และฝุ่น ซึ่งจะแก้ปัญหาโดยจัดเวรทำความสะอาดทุกอาทิตย์	- โครงการฯจะสนับสนุนถุงมือและผ้าปิดจมูกสำหรับเวลาทำความสะอาด
9 ก.พ. 2548	ประสานงาน อ.พวงทอง นันทาลิต ที่ปรึกษาโครงการธนาคารขยะ เรื่อง ส่งหนังสือขอบประมาณสนับสนุนธนาคารขยะ จากอบต.สุเทพ	อบต.ทำหนังสือที่โรงเรียนบ้านโป่งน้อยส่งไปหาขทางโรงเรียนจึงทำการถ่ายสำเนาโครงการธนาคารขยะที่เคยส่งไปอบต.แล้ว เพื่อให้เจ้าหน้าที่โครงการฯนำไปส่งอีกครั้งหนึ่ง	
	หารือกับเจ้าหน้าที่ธนาคารขยะ เรื่อง เวลาเปิด – ปิด ธนาคาร	ตกลงเปิดธนาคารทุกวันอังคาร และวันศุกร์ เวลา 12.00 – 12.45	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อยที่
แน่นอน	น.และเวลา 15.30 – 16.00 น.
โดยไม่เปิดตอนเช้า เพราะจาก
การเปิดทำการธนาคารมาช่วง
เช้าจะไม่ค่อยมีลูกค้านำขยะมา
ฝาก และเจ้าหน้าที่ธนาคาร
มักจะมาไม่ค่อยทันเวลาเปิดทำ
การ	
10 ก.พ. 2548	ประสานงาน อ.พวงทอง นันดา
ลิต ที่ปรึกษาโครงการธนาคาร
ขยะ เรื่อง ธนาคารขยะ โรงเรียน
บ้านโป่งน้อย	นำข้อมูลและภาพการดำเนิน
กิจกรรมของธนาคารขยะ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อยตั้งแต่เริ่ม
ก่อตั้งไปให้ อ.พวงทอง เพื่อ
นำไปจัดแสดงในวันวิชาการ
ของโรงเรียนในวันที่ 25 ก.พ.
2548	
11 ก.พ. 2548	ดำเนินงานโครงการธนาคาร
ขยะ	เจ้าหน้าที่ธนาคารเปิดทำการ
ธนาคารขยะ และคัดแยก
ประเภทขยะที่ถูกค้ำธนาคาร
นำมาฝาก แต่ยังไม่มีการคัดแยก
เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของธนาคาร และสะดวกในการ
จำหน่ายขยะ	
14 ก.พ. 2548	ประสานงาน อ.บุญเลิศ ไชยยา
สุข หัวหน้างานอาคารและ
สถานที่ เรื่อง เครื่องย่อยกิ่งไม้ -
ใบไม้	นำข้อมูลเครื่องย่อยกิ่งไม้ -
ใบไม้ของสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
ไปให้ อ.บุญเลิศ เพราะเป็น
วิธีการจัดการใบไม้ที่ทาง
โรงเรียนสนใจ	
15 ก.พ. 2548
12.00 – 13.00 น.	ดำเนินงานโครงการธนาคาร
ขยะ	เปิดทำการธนาคารขยะโรงเรียน
บ้านโป่งน้อย นักเรียนชั้น
อนุบาลนำขยะมาฝากเป็น	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		จำนวนมากและไม่ได้ทำการคัดแยกมาก่อน จึงคัดแยกขยะตรงพื้นที่หน้าธนาคาร ทำให้ร่วนวายและหน้าธนาคารมีความสกปรกไม่น่าดู	
15 ก.พ. 2548
14.00 – 15.00 น.	อบต.สุเทพ เยี่ยมชมธนาคารขยะ	อ.อุทิศ พลวิรรณะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่งน้อย อ.บุญเลิศ ไชยยาสุข หัวหน้างานอาคารและสถานที่ และเจ้าหน้าที่โครงการฯ นำคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษมูลฝอยของ อบต.สุเทพ จำนวน 11 คน เยี่ยมชมการดำเนินงานของธนาคารขยะ	
15 ก.พ. 2548
15.00 – 16.30 น.	ธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่งน้อยจำหน่ายขยะ ครั้งที่ 1	ธนาคารขยะดำเนินการจำหน่ายขยะให้กับบริษัททวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่ โดยสามารถขายได้เป็นจำนวนเงิน 1,143 บาท	
18 ก.พ. 2548
12.00 -13.30 น.	ประชาสัมพันธ์ธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	นักข่าวจากหนังสือ City Life เยี่ยมชมการดำเนินงานธนาคารขยะ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ธนาคารถึงความเป็นมาของธนาคาร และผลการดำเนินงานของธนาคารที่ผ่านมา	
20 ก.พ. 2548	หารือร่วมกับ อ.ดำรงค์ สงแก้ว ประธานคณะกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ อบต.สุเทพ	อ.ดำรงค์ บอกว่าทางอบต.จะมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานธนาคารขยะจำนวนร้อยละ 50 ของยอดเงินที่ได้นำขยะมาฝาก ทางโรงเรียนบ้าน	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		โป่งน้อยจะต้องเปิดบัญชีธนาคารและนำเงินที่เด็กมีจากการนำขยะมาฝากเข้าบัญชีธนาคาร เพื่อที่ อบต.สามารถตรวจสอบได้ และจะได้มอบเงินสนับสนุน โดยดูจากยอดเงินที่มีเงินเข้าบัญชี	
25 ก.พ. 2548	เข้าร่วมกิจกรรมวันวิชาการของโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เข้าหน้าที่โครงการฯ ฟังการอธิบายประเภท ประโยชน์ของสมุนไพรในท้องถิ่นชนิดต่างๆ ชมการสาธิตการนำสมุนไพรมาทำเป็นครีมนวดคลายเส้น และการสาธิตการนวดฝ่าเท้า จากนักเรียนชั้น ม.2	
	ติดตามผลปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาและปุ๋ยน้ำชีวภาพ	- ผลปุ๋ยหมักอินทรีย์ที่สวนนายสม อัมปาละ ชูบลงจากการติดตามเมื่อวันที่ 17 ม.ค. 2548 ส่วนปุ๋ยน้ำนั้นได้ทำถังใหม่ด้วยโดยใช้เมล็ดถั่ว - ผลปุ๋ยหมักบ้านอ.นิคม ผุยเจริญ ยังไม่ค่อยเห็นความเปลี่ยนแปลง - ปุ๋ยหมักบ้านนายจรูญ ชันแก้ว ชูบลงไปบ้าง ส่วนปุ๋ยน้ำครบกำหนดแล้วแต่ยังไม่ได้นำไปใช้ - ปุ๋ยน้ำบ้านนางสวิง ปัญญา ยังไม่ค่อยเห็นผลเพราะใส่ผักที่มีขึ้นใหญ่เกินไปและไม่ได้ใส่กากน้ำตาลจนหมดขวด เข้าหน้าที่โครงการฯ จึงแนะนำ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ให้หั่นผักที่จะใส่ในถึงหมักให้เล็กกว่านี้และใส่กากน้ำตาลเพิ่ม	
1 มี.ค. 2548	ดำเนินงาน โครงการธนาคารขยะ	เปิดทำการธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อยและช่วยอาสาสมัครพิทักษ์อากาศแยกประเภทขยะ	
	ประสานงานโรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่อง งบประมาณสนับสนุน ของอบต.สุเทพ	หาหรือ อ.อุทิศ ผลิวรรณนะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่งน้อย อ.บุญเลิศ ไชยยาสุข อ.พวงทอง นันตาคิต ถึงงบประมาณสนับสนุนจากอบต. ที่จะให้ธนาคารขยะร้อยละ 50 จากยอดเงินที่นักเรียนนำขยะมาฝาก โดยทางโรงเรียนจะต้องเปิดบัญชีธนาคารในนามของธนาคารขยะ เพื่อที่ อบต.สามารถตรวจสอบได้	
4 มี.ค. 2548	ดำเนินงาน โครงการธนาคารขยะ	เปิดทำการธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย และคัดแยกประเภทขยะร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ และนักเรียนชั้นป.4 ที่มีชั่วโมงว่าง เพื่อเตรียมจำหน่าย	
	ประสานงานบริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบคีรีขันธ์ เรื่อง รับซื้อขยะจากธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ครั้งที่ 2	เจ้าหน้าที่บริษัทวงษ์พาณิชย์ สาขาประจวบคีรีขันธ์จะมารับซื้อขยะวันที่ 11 มี.ค. 2548 เวลา 10.00 น.	
8 มี.ค. 2548	ดำเนินงาน โครงการธนาคารขยะ	เปิดทำการธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	
	ประสานงานอ.อุทิศ ผลิวรรณนะ	ผอ.ให้เจ้าหน้าที่โครงการฯเข้า	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ผอ. โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่อง
ขอเข้าประชุมเสนอรายงาน
ความก้าวหน้าของธนาคารขยะ	ร่วมประชุม และรายงานผล
ความก้าวหน้าของธนาคารขยะ
กับคณะครูโรงเรียนในวันที่ 22
มี.ค. 2548 เวลา 9.00 น. ซึ่งเป็น
วันที่โรงเรียนจะมีประชุมสรุป
การดำเนินงานและรายงานผล
ความก้าวหน้าในภาคเรียนที่
ผ่านมา ซึ่งธนาคารขยะก็เป็น
โครงการหลักของโรงเรียนที่
จะต้องรายงานผลการ
ดำเนินงานด้วย	
11 มี.ค. 2548
13.00 – 16.00 น.	ธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อยขายขยะ ครั้งที่ 2	ธนาคารขยะดำเนินการจำหน่าย
ขยะให้กับบริษัทวงษ์พาณิชย์
สาขาประตูเชียงใหม่ โดย
สามารถขายได้เป็นจำนวนเงิน
1,448 บาท โดย ค.ญ.ศรสวรรค์
ผู้จัดการธนาคาร เป็นผู้จ
บันทึกการขายและนำหนักของ
ขยะต่างๆที่ขายไป และได้มอบ
เงินให้ อ.พวงทอง นันดาลิต
นำไปเข้าบัญชีธนาคารเพื่อเป็น
หลักฐานที่ อบต.สุเทพ สามารถ
ตรวจสอบได้	
15 มี.ค. 2548	ประสานงานอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	หารือกับอาสาสมัครฯถึงการ
เปิดธนาคารขยะในช่วงปิดภาค
เรียน ซึ่งผลสรุป คือ จะไม่เปิด
ทำการเพราะอาสาสมัครฯไม่
ว่าง แต่จะประชาสัมพันธ์ให้
นักเรียนโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
ทำการสะสมขยะไว้ในระหว่าง	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ปิดเทอมและนำมาขายในตอนเปิดภาคเรียนใหม่	
	ตามผลปื๊อหมักอินทรีย์ลดการเผาและปื๊อน้ำชีวภาพ	- นายสม อัมปละ ได้เติมขี้วัวลงไปในปื๊อหมักอินทรีย์ และมีการเตรียมวัตถุดิบสำหรับเติม เช่น ใบตอง เศษหญ้า ไว้สำหรับเติม ส่วนปื๊อน้ำมีกลิ่น จึงแนะนำให้เติมกากน้ำตาลเพิ่ม - ผลปื๊อหมักบ้านอ.นิคม ผุยเจริญ เริ่มยุบลงไป และมีการรดน้ำที่ปื๊อหมักอาทิตย์ละ 1 ครั้ง - ปื๊อหมักบ้านนายเจริญ ชันแก้ว ยุบลงไปอีก และมีการเติมใบตำไอยลงไปเพิ่ม ส่วนปื๊อน้ำได้มีการกรองใส่ขวดพลาสติกเตรียมใช้งานแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำถังใหม่ - นางสาว ปัญญา มีการเติมเศษผักลงไปเพิ่ม และมีการหันให้เล็กลง และเติมกากน้ำตาลเพิ่มตามที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำ กลิ่นเหม็นลดลง	
16 มี.ค. 2548	ประสานงาน อ.อุทิศ ผลิพรรณนะ ผอ.โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เรื่อง เชิญประชุมซ่อมแซมซ่อมใจ หื้อเจียงใหม่อาภาศติครั้งที่ 4	เจ้าหน้าที่โครงการฯนำหนังสือเชิญผอ.เข้าร่วมประชุม ในวันที่ 29 มี.ค. 2548 ผอ.ไม่ว่าง แต่จะส่งตัวแทนไปร่วมประชุมแทน	
	หาเรือ รongปลัดฯสรศักดิ์ วจิตต์ และนายจิรเมธ ดังกาพินธุ์ รกน. ผอ.กองสาธารณสุข	เจ้าหน้าที่โครงการฯเข้าพบรองปลัดฯและผอ.กองสาธารณสุข ซึ่งเป็นคณะกรรมการจัดการ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ขยะมูลฝอย เพื่อรายงานความคืบหน้าของธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย และทำความเข้าใจถึงข้อตกลงการให้งบประมาณสนับสนุนร้อยละ 50 จากยอดเงินที่นักเรียนนำขยะมาฝากถึงเมื่อนักเรียนจะมาถอนเงินออกไปจากบัญชี อบต.ก็จะให้งบประมาณสนับสนุนโดยดูจากยอดเงินเข้าเท่านั้น	
22 มี.ค. 2548
09.00 – 10.30 น.	ประชุมร่วมกับคณะครูโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ รายงานความคืบหน้าของโครงการธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อยให้คณะครูในที่ประชุมทราบ ซึ่งโรงเรียนจะดำเนินโครงการธนาคารขยะต่อไปและในปีการศึกษาหน้าทางโรงเรียนมีความสนใจที่จะทำโครงการปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาเพื่อแก้ปัญหาขยะที่เป็นใบไม้ โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่โครงการฯ ช่วยแนะนำและสาธิตการทำปุ๋ยหมักด้วย	
12 เม.ย. 2548	ประสานงานกับพ่อหลวง ม.6 บ้านโป่งน้อย เรื่อง กิจกรรมวันสงกรานต์ของชุมชน	ทราบถึงกิจกรรมวันสงกรานต์ในวันที่ 13 เม.ย. ที่ ม.6 บ้านโป่งน้อย จัดขึ้นเป็นลักษณะถนนคนเดิน คือ ปิดถนนแล้วให้ชาวบ้านนำของมาขาย เช่น อาหาร หรือเสื้อผ้า นอกจากนี้ยังมีการแสดงต่างๆ บนเวที และ	-

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		การประกวดต่างๆด้วย	
13 เม.ย. 2548	ร่วมกิจกรรมกับ ม.6 ชุมชนบ้านโป่งน้อย	เข้าร่วมงานวันสงกรานต์ ที่ลานเปตอง บ้านโป่งน้อย เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้านในชุมชน และได้นำเล่นเกมตอบปัญหาชิงรางวัลกับชาวบ้าน โดยนำความรู้เรื่องปัญหาผลกระทบทางอากาศมาตั้งเป็นคำถาม	-
18 เม.ย. 2548	สอบถามข้อมูลเตาเผาอิฐในชุมชนบ้านสันลมจอย ม.13	ทราบข้อมูลวิธีการทำและขั้นตอนการทำอิฐของชุมชนบ้านสันลมจอย ม.13 จำนวน 2 แห่ง คือ นางจ้อย แก้วก้า และนางแดง บัวเขียว และได้มีการพูดคุยถึงผลกระทบของการเผาอิฐที่มีอากาศ ซึ่งผู้ประกอบการทั้งสองบอกว่าทราบถึงผลกระทบ แต่ไม่ทราบจะทำอย่างไร เพราะถ้าจะสร้างเตาเผาแบบไรควันก็จะทำให้ต้นทุนสูงขึ้น	ผู้ประกอบการทั้งสองรายประกอบอาชีพนี้มานานตั้งแต่รุ่นบิดา มีวิธีการทำแบบเก่า คือ ใช้แรงงานคนในการขึ้นแบบพิมพ์
19 เม.ย. 2548	สอบถามข้อมูลเตาเผาอิฐในชุมชนบ้านสันลมจอย ม.13	ทราบข้อมูลวิธีการทำและขั้นตอนการทำอิฐของชุมชนบ้านสันลมจอย ม.13 เพิ่มอีก 2 แห่ง คือ นายศักดิ์ดา จิพนันท์ และ นายสุทัศน์ จิพนันท์ และได้มีการพูดคุยถึงผลกระทบของการเผาอิฐที่มีอากาศ ซึ่งผู้ประกอบการทั้งสองบอกว่า การเผาอิฐไม่ส่งผลให้อากาศ	ผู้ประกอบการทั้งสองแห่งเป็นญาติกันและประกอบอาชีพนี้มานานตั้งแต่รุ่นบิดา มีวิธีการทำแบบใหม่ คือ ใช้เครื่องจักรใน

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เสียเพราะประกอบอาชีพนี้มานานแล้ว	การขึ้นแบบพิมพ์ ซึ่งทำให้ทำงานเร็วขึ้น และได้ปริมาณอิฐมากขึ้น
25 เม.ย. 2548	พบปะนักวิจัยภาคสนาม	ร่วมรดน้ำดำหัวนายสม อัมปาละ นักวิจัยภาคสนาม ม.6 บ้านโป่งน้อย และนางสวิง ปัญญา นักวิจัยภาคสนาม ม.13 บ้านสันตมจอย เนื่องในโอกาสวันปีใหม่เมือง	นักวิจัยภาคสนามคนอื่นๆ ไม่อยู่
10 พ.ค. 2548	สอบถามข้อมูลเตาเผาอิฐในชุมชนบ้านสันตมจอย ม.13	ถ่ายรูปและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำอิฐ	
11 พ.ค. 2548	ติดตามผลปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผาและปุ๋ยน้ำชีวภาพ	- ปุ๋ยหมักอินทรีย์ของ นายสม อัมปาละ ย่อยสลายลงไปมาก และได้มีการนำใบไม้และเศษเมล็ดถั่วใส่ในถังปุ๋ยหมักเพิ่ม และได้มีการนำเมล็ดถั่วมาทำเป็นปุ๋ยน้ำชีวภาพ - ปุ๋ยหมักบ้านนายเจริญ ชันแก้ว ไม่มีการยุบตัวเท่าที่ควร แต่ก็ได้มีการนำใบลำไยมาใส่เพิ่ม ส่วนปุ๋ยน้ำได้มีการนำไปรดน้ำต้นไม้ที่ปลูกไว้ - ปุ๋ยหมักบ้าน อ.นิคม ผุยเจริญ มีการยุบตัวลงไปมาก แต่ไม่ได้มีการนำเศษวัชพืชมาริ่เพิ่มเติม และไม่ได้มีการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ	
5 ก.ค. 2548	ติดตามผลการดำเนินงานธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่ง	พบร่องรอยการเผาขยะอยู่หน้าธนาคาร จึงได้สอบถาม อ.พวง	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
	น้อย	ทอง นันดาลิต อาจารย์ที่ปรึกษา
ธนาคารขยะ ทราบว่า การโรง
ของโรงเรียนเป็นคนเผา เพราะจี
เกียจนำขยะไปทิ้งที่ถังขยะด้าน
นอก ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนก็
ได้มีการว่ากล่าวตักเตือนการ
โรงไปแล้ว	
12 ก.ค. 2548	ติดตามผลปุ๋ยหมักอินทรีย์ลด
การเผาและปุ๋ยน้ำชีวภาพ	- นายสม อัมปาสะ ได้มีการนำ
เปลือกเตงกวาที่เหลือจากตลาด
นัดของชุมชนมาใส่ในถังปุ๋ย
หมักเพิ่มเติม
- เนื่องจากการทำถนนเข้าบ้าน
ของนายจรูญ ชันแก้ว จึงต้องมี
การเคลื่อนย้ายถังปุ๋ยหมัก ซึ่ง
เหมือนเป็นการพลิกกลับกองปุ๋ย
ทำให้มีการย่อยสลายเร็วขึ้น
และมีการขุดตัวลงไปมากกว่า
การติดตามผลครั้งก่อน
- ปุ๋ยหมักบ้าน อ.นิคม ผุ่ยเจริญ
ไม่ค่อยมีการขุดตัวลงไป ไม่มี
การรดน้ำที่ถังปุ๋ย ไม่ได้มีการนำ
เศษวัชพืชมาใส่เพิ่มเติม และ
ไม่ได้มีการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ	
14 ก.ค. 2548	ติดตามผลการดำเนินงาน
ธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย	ทราบจาก อ.พวงทอง นันดาลิต
อาจารย์ที่ปรึกษาธนาคารขยะว่า
นักเรียนไม่ค่อยนำขยะมาฝากที่
ธนาคารขยะ เพราะมีร้านรับซื้อ
ของเก่ามาเปิดใกล้ๆ โรงเรียน
นักเรียนมักจะนำขยะไปขายที่
ร้าน เพราะร้านรับซื้อของเก่าจะ	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เปิดทุกวันแต่ธนาคารจะ
เปิดวันอังคารและวันศุกร์
เท่านั้น	
20 ก.ค. 2548	ติดตามผลปฎิบัติหมักอินทรีย์ลด
การเผาและปฎิบัติน้ำชีวภาพ	นายสม อัมปาสะ บอกว่า
นายสุเทพ นามปัน ชาวบ้านจาก
บ้านป่าเหมือด อ.สันทราย
ได้มาขอให้นายสมสาธิตการทำ
ปฎิบัติน้ำชีวภาพ เนื่องจากได้ไปชม
นิทรรศการ “ร่วมแสงร่วมใจ
หือเจียงใหม่อาภาสดี” เนื่องใน
วันสิ่งแวดล้อมโลก 2548 ที่
อุทยานการค้ากาดสวน
แก้ว ที่อาภาสดีพิทักษ์อากาศ
ได้ไปจัดกิจกรรม แล้วมีความ
สนใจในเรื่องของปฎิบัติน้ำชีวภาพ
จึงได้มาชมตัวอย่างที่จุดสาธิต
บ้านนายสม	นายสม ได้
อธิบายถึง
วิธีการทำและ
ให้ชมตัวอย่างที่
ได้ทำไว้ พร้อม
ทั้งให้ถึง
สำหรับทำปฎิ
น้ำชีวภาพแก่
นายสุเทพ 1 ถึง
25 ก.ค. 2548	พบปะนายสมนึก ไวตา พ่อ
หลวง ม.6 ชุมชนบ้านโป่งน้อย	ทราบจากพ่อหลวงว่า มี
ชาวบ้านสนใจที่จะทำปฎิบัติหมัก
เพิ่มเติม เป็นชาวบ้านโป่งน้อยที่
อยู่อีกฝั่งของคลองชลประทาน
ซึ่งจะเรียกว่าบ้านใหม่ โดย
ชาวบ้านได้ขอให้ทำจุดสาธิตปฎิ
2 จุด	
28 ก.ค. 2548
15.00 – 16.00 น.	สาธิตการทำปฎิบัติหมักอินทรีย์ลด
การเผาบ้านนางบุญวง ไชย
แก้ว (จุดสาธิตที่ 4)
1. เตรียมสถานที่และอุปกรณ์ใน
การสาธิตการทำปฎิบัติหมัก	1. ประสานให้ร้านที่ขายถัง
ซีเมนต์นำถังมาส่งที่จุดสาธิต
การทำปฎิบัติหมัก และเตรียมเศษ
ใบไม้ที่จะใช้เป็นวัตถุดิบในการ
ทำปฎิบัติหมัก	เจ้าของบ้านได้
เตรียมมูลวัว
สำหรับใส่ปฎิ
	2. สาธิตการทำปฎิบัติหมัก	2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมและ	หลังจากสาธิต

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เจ้าหน้าที่โครงการฯรวม 15 คน ได้ร่วมกันทำปุ๋ยหมัก โดยบรรยายวิธีการทำไปพร้อมกับ การสาธิต การสาธิตในครั้งนี้ได้ มีชาวบ้านที่เคยไปชมการสาธิต การทำปุ๋ยที่บ้านนายเจริญ ชันแก้ว (จุดสาธิตที่ 3) มาร่วม สาธิตวิธีการทำด้วย หลังจากทำ การสาธิตแล้วได้มีการพูดคุย เกี่ยวกับมลภาวะอากาศในเมือง เชียงใหม่และมีการซักถาม เกี่ยวกับวิธีการนำปุ๋ยหมักมาใช้ ประโยชน์	แล้วผู้เข้าร่วม ชมการสาธิต สนใจที่จะทำ ปุ๋ยน้ำชีวภาพ เพิ่มเติม เจ้าหน้าที่จึงนัด วันสำหรับ สาธิตในโอกาส ต่อไป เพราะ ไม่ได้เตรียม อุปกรณ์สำหรับ สาธิตมาด้วย
28 ก.ค. 2548
16.00 – 16.30 น.	สาธิตการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลด การเผาบ้านนางอัมภา แสนคติ (จุดสาธิตที่ 5)	มีผู้เข้าร่วมชมการสาธิตรวม 8 คน โดยเจ้าหน้าที่โครงการฯ และผู้เข้าร่วมชมการสาธิตได้ ร่วมกันทำปุ๋ยหมักไปพร้อมๆ กับการอธิบายถึงเหตุผล และ ประโยชน์ของการทำปุ๋ยหมัก	
2 ส.ค. 2548	สาธิตการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ	สาธิตการทำปุ๋ยน้ำและสาร บำบัดที่บ้านนายแสวง ครุบา โดยมีผู้เข้าร่วมฟังการบรรยาย 7 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้มาชมการ ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ลดการเผา แล้วเกิดความสนใจ	นายแสวง จะนำ วิธีการทำสาร บำบัดไป เผยแพร่และ ทดลองใช้ที่ ทำงาน เพราะที่ ทำงานมีปัญหา เรื่องเศษอาหาร
8 ส.ค. 2548	ติดตามผลการดำเนินงาน ธนาการขยะ	พูดคุยกับนายวีระชัย ไชยมงคล นักศึกษาฝึกสอน จากคณะ ศึกษาศาสตร์	

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่ง อ. พวงทอง นันทาลิต อาจารย์ที่ปรึกษานาการขยะได้ให้มาช่วยดูแลการดำเนินงานธนาคารขยะ โดยธนาคารขยะอยู่ในช่วงของการปรับปรุงสถานที่ ยังไม่ได้เปิดทำการ	
16 ต.ค. 2548	ติดตามผลการดำเนินงานธนาคารขยะ	ธนาคารขยะปรับปรุงสถานที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีการปฐวืหนอนที่หน้าธนาคารเพื่อความสวยงาม	
19 ต.ค. 2548	ประชุมสรุปผลการดำเนินงานธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่านักเรียนนำขยะมาฝากน้อยลง จึงควรมีกิจกรรมที่เป็นการดึงดูดให้นักเรียนกลับมาสนใจธนาคารเหมือนอย่างช่วงแรกที่เปิดธนาคาร นายวีระชัย ไชยมงคล นักศึกษาฝึกสอน เสนอว่า น่าจะทำกิจกรรมผ้าป่าขยะ นักเรียนจะได้ตื่นตัวและสร้างความร่วมมือจากคนในชุมชน	
22 ต.ค. 2548	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อยประชาสัมพันธ์ให้กับชาวบ้านในชุมชนบ้านโป่งน้อย ม.6 ได้ทราบถึงกิจกรรมผ้าป่าขยะ	
25 ต.ค. 2548	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	เจ้าหน้าที่โครงการร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย	จัดกิจกรรมทอดผ้าป่าขยะที่โรงเรียนบ้าน

วัน/เวลา	กิจกรรม	การดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ประชาสัมพันธ์ให้กับชาวบ้าน
ในชุมชนบ้านสันลมจอย ม.13
ได้ทราบถึงกิจกรรมผ้าป่าขยะ	ไปงน้อย วันที่
16 กันยายน
2548 ได้ขยะ
ทั้งหมด 1,595.9
กิโลกรัม เป็น
เงินทั้งหมด
4,177 บาท

ชุมชนหนองป่าครั่ง

ต.หนองป่าครั่ง อ.เมือง จ.เชียงใหม่

บริเวณหนองป่าครั่งมีการตั้งถิ่นฐานมาแล้วกว่า 80 ปี เดิมเรียกว่า “หนองป่าคำ” (หนองปลาทอง) เพราะมีตำนานเล่าว่ามีปลาทองตัวใหญ่อาศัยอยู่ในหนองน้ำ และวัดหนองป่าครั่งในปัจจุบันเดิมสร้างอยู่ในน้ำ ต่อมาเกิดการตั้งถิ่นฐานของคนจำนวนมากขึ้นๆ และมีการถมที่ตลอดจนแหล่งน้ำตื้นเขินจากการทับถมของตะกอนที่น้ำท่วมพัดพามา ทำให้พื้นที่ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่ลุ่มกลายเป็นพื้นที่ราบสำหรับตั้งถิ่นฐาน นอกจากนั้น หลังจากที่มีการอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนมากขึ้นมีการปลูกต้นไม้เพื่อเลี้ยงช้าง ชื่อพื้นที่นี้จึงเปลี่ยนมาเป็นหนองป่าครั่ง

ชุมชนหนองป่าครั่งมีรูปร่างคล้ายกระบวยตักน้ำตั้งอยู่บริเวณหลังวัดกู่คำ – สี่แยกโรงแรมปอยหลวงถึงพื้นที่ทิศตะวันตกของถนนทุ่งโฮเต็ล ซอย 1 ข้างองค์การโทรศัพท์ เดิมชุมชนหนองป่าครั่งเป็นพื้นที่ ม. 4 บ้านหนองป่าครั่ง ตำบลหนองป่าครั่ง เมื่อมีการกำหนดเขตเทศบาลจึงไม่มีหมู่บ้านกลายเป็นชุมชนหนึ่งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ชุมชนนี้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยเทศบาลนครเชียงใหม่ พื้นที่ของชุมชนมีทั้งที่อยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล พื้นที่ในเขตเทศบาลอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของแขวงกาวิละ ในปี พ.ศ. 2547 มีประชากรทั้งสิ้น 1,757 คน แบ่งเป็นชาย 839 คน และหญิง 918 คน^① และพื้นที่นอกเขตเทศบาลเป็นพื้นที่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง มีประชากรทั้งสิ้น 6,510 คน แบ่งเป็นชาย 3,062 คน และหญิง 3,448 คน^②

ตารางที่ 4.4 แสดงพื้นที่รับผิดชอบใน ต.หนองป่าครั่ง และจำนวนประชากร

พื้นที่รับผิดชอบ	จำนวนประชากร (คน)		รวม
	ชาย	หญิง	
1) อบต.หนองป่าครั่ง	3,062	3,448	6,510
2) แขวงกาวิละ เทศบาลนครเชียงใหม่	839	918	1,757
รวม	3,901	4,366	8,267

ที่มา : 1.) สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ตรวจสอบแยกเป็นพื้นที่ ณ 30 ก.ย.2547 พื้นที่ระดับ ต.หนองป่าครั่ง อ.เมืองเชียงใหม่

2.) รายงานสถิติจำนวนประชากร ตามหลักฐานทะเบียนราษฎร สถิติประชากรตามสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลนครเชียงใหม่

① รายงานสถิติจำนวนประชากรตามหลักฐานทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลนครเชียงใหม่, เดือนสิงหาคม 2547.

② รายงานสถิติจากสำนักบริหารทะเบียนกรมการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง ตรวจสอบแยกเป็นพื้นที่ ณ วันที่ 30 กันยายน 2547

ในการศึกษานี้จะทำงานเฉพาะในเขตชุมชนหนองป่าครั่งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ปัจจุบันมี อาจารย์สุรชัย จินณะแก้ว เป็นประธานชุมชน ชาวชุมชนนับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ลักษณะทั่วไปของชุมชนจะแบ่งเป็น 3 หมู่บ้าน คือ สันป่าแฟนใต้ (นับถือศาสนาคริสต์), สันป่าแฟนกลาง (นับถือศาสนาพุทธและคริสต์) และสันป่าแฟนเหนือ (นับถือศาสนาพุทธ) ขอบเขตของชุมชนจะมีทั้งผู้ที่มิใช่ทะเบียนบ้านอยู่ในชุมชนหนองป่าครั่ง และผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลวัดเกต แต่เป็นศรัทธาวัดหนองป่าครั่ง จะเรียกตนเองว่าเป็นชุมชนหนองป่าครั่ง ชาวชุมชนหนองป่าครั่งส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมือง ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป, ช่างซ่อมรถ, รับราชการ และค้าขายเป็นบางส่วน

สภาพทั่วไปในชุมชน

ในชุมชนหนองป่าครั่งมีสถานที่ต่างๆ^① ได้แก่ วัดหนองป่าครั่ง (ชาวชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธจะใช้พื้นที่ของวัดในการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมหรือประชุม), คริสตจักรธรรมประทีป (เป็นสถานที่รวมกลุ่มทำกิจกรรมของชาวชุมชนที่นับถือศาสนาคริสต์), คริสตจักรจิตไมตรีคณะพระกิตติคุณ สมบูรณ์สัมพันธ์ในประเทศไทย, คริสตจักรอัครทูตใหม่, คริสตจักรแสงประทีปภาคที่ 10 สภาคริสตจักรในประเทศไทย, คริสตจักรขอบพระคุณพระเจ้า, โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง,

วัดหนองป่าครั่งและ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง

คริสตจักรธรรมประทีป

① จากการสำรวจและสัมภาษณ์โดยโครงการศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มช. , สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) , เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2547 และ 24 กันยายน 2547

โรงแรมยูเรเชีย, อยู่เกาะพนังสิริ, อยู่ซ่อมรด, บริษัทสมบัติทัวร์, บริษัทวีระพันธ์ทัวร์ (อยู่และบริษัททัวร์ ส่งผลกระทบต่อชาวชุมชนมากในเรื่องของเขม่าควันจากท่อไอเสีย กลิ่นที่เกิดจากการเผาไหม้ และสี ทำให้เหม็น อึดอัด และหายใจไม่สะดวก), คอร์ด, หอฟัก, โรงพิมพ์, โครงการสุขภาพเพื่อชาวเขา, ร้าน สมบูรณ์สิ่งทอ (อุตสาหกรรมในครัวเรือน), ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน, ร้านขายของชำ, ร้านอาหาร, ร้าน เสริมสวย, ร้านซักอบรีด, บ้านเช่า, ห้องเช่า และยังมีพื้นที่รกร้างทั้งที่เป็นพื้นที่โล่งและพื้นที่ล้อมรั้ว ภายในชุมชนอีกหลายแห่ง ซึ่งพื้นที่รกร้างเหล่านี้ชาวชุมชนมักนำขยะมาทิ้ง หรือมีการเผาขยะ เศษกิ่งไม้ ใบไม้ด้วย

บริษัทสมบัติทัวร์

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน

การครอบครองที่อยู่อาศัย – ชาวชุมชนส่วนใหญ่เช่าที่ดินเอกชน มีบางส่วนบุกรุกที่ดินสาธารณะ ได้แก่ ลำเหมืองสาธารณะที่น้ำไม่ไหล สันเหมือง สันนาเก่า บางแห่งที่ดิน 50 ตารางวา มีบ้านตั้งอยู่ถึง 6 หลัง แต่บางพื้นที่ก็ยังเป็นที่รกร้างว่างเปล่า

ชาวชุมชนหนองป่าครั่งมีการรวมกลุ่มต่างๆ คือ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (มี สมาชิก 137 คน เงินทุนสะสม 11,250 บาท), กลุ่มพัฒนาสตรีชุมชน, กลุ่ม อสม., กลุ่มฉาปนกิจศพ (เก็บ ค่าสมาชิกครัวเรือนละ 20 บาทต่อเดือน) และกลุ่มผู้สูงอายุ

ในส่วนของการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ชาวชุมชนหนองป่าครั่งไม่ค่อยมีความเข้มแข็งและความสามัคคีกัน คนจนมักจะมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน ในขณะที่คนที่มีความฐานะในชุมชน (ชนชั้นกลาง) จะไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน และชาวชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธจะให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากกว่าชาวชุมชนที่นับถือศาสนาคริสต์

จากการศึกษาพบว่าชาวชุมชนจะประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมหลายประการ คือ

1. ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝน เนื่องจากเป็นที่ลุ่มและในชุมชนไม่มีท่อระบายน้ำ
2. ปัญหาจากการเผาขยะในชุมชน เนื่องจากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นจากการที่พื้นที่อื่นๆ (พื้นที่

รอบนอกโดยมากจะเป็นต่างอำเภอ/ตำบล) นำขยะเข้ามาทิ้งในที่รกร้างว่างเปล่าในชุมชน และขยะในชุมชนที่มีมาก และเทศบาลฯ ขาดถังขยะไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน และการเก็บค่าบริการในการเก็บกิ่งไม้ใบไม้ในบ้าน (เดือนละ 20 บาท) ทำให้ชาวชุมชนหันมาใช้วิธีการเผาขยะ เพื่อ

ลดปริมาณขยะ และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ปัญหาที่เกิดขึ้น คือผลกระทบจากเขม่าควันและกลิ่นที่รบกวนก่อให้เกิดความรำคาญ เกิดมลภาวะทางอากาศ ส่งผลเสียต่อสุขภาพของชาวชุมชน

3. ปัญหามลพิษทางอากาศจากแหล่งอื่นๆ นอกจากมลภาวะที่เกิดจากการเผาขยะในชุมชนแล้ว ชาวชุมชนยังประสบปัญหาจากควันดำ และกลิ่นเหม็นจากอุ้ดเคาะฟันทึ่ อยู่ซ่อมรถ และบริษัททัวร์ในชุมชนด้วย

4. ปัญหาประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะในชุมชน การจัดเก็บขยะในชุมชนดำเนินการโดยบริษัท ร่วมค้าแอ็ดวานซ์เทค อินเตอร์เนชั่นแนล ซึ่งได้รับสัมปทานจากเทศบาลนครเชียงใหม่ในการจัดเก็บขยะทุกชนิดในพื้นที่ 3 แขวง ได้แก่ แขวงกาวีละ แขวงศรีวิชัย และแขวงนครพิงค์ เป็นระยะเวลา 5 ปี ซึ่งจะหมดสัญญาในเดือนธันวาคม พ.ศ.2547

การจัดเก็บขยะแบ่งเป็น 2 รอบ รอบที่ 1 เวลา 04.00 – 07.00 น. เก็บถนนสายหลัก และรอบที่ 2 เวลา 08.00 – 12.00 น. เก็บตามซอยในชุมชน รถเก็บขยะมี 3 ขนาด คือ รถขนาด 6 ตัน ขนาด 10 ตัน และขนาด 14 ตัน สภาพค่อนข้างเก่า สามารถจัดเก็บได้เพียงประมาณร้อยละ 70 ตามขนาดรถที่สามารถบรรทุกขยะได้

ปัญหาที่คนในชุมชนหนองป่าครั่งประสบ คือ บริษัทร่วมค้าแอ็ดวานซ์เทค อินเตอร์เนชั่นแนล ไม่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บขยะ มักจะมีขยะทิ้งตามข้างถนน รถเก็บขยะไม่สามารถจัดเก็บขยะได้ทั้งหมด เพราะมีขนาดเล็ก วินัยของคนทิ้งขยะไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานจัดเก็บขยะ และเมื่อจัดเก็บขยะแล้วจะมีบริษัทบ้านตาลรูป ที่ได้รับสัมปทานในการขนขยะ เพื่อนำไปฝังกลบที่ อ.ฮอด แต่สิ่งที่ประชาชนประสบ คือ บริษัทที่รับจ้างจัดเก็บและขนขยะปฏิเสธที่จะเก็บกิ่งไม้ ใบไม้ (โดยอ้างว่าไม่ใช่ขยะ) ไปกำจัด เพราะมีน้ำหนักเบา (ทำให้ได้กำไรน้อย) เป็นสาเหตุให้บริษัทร่วมค้าแอ็ดวานซ์เทค อินเตอร์เนชั่นแนลไม่ยอมจัดเก็บกิ่งไม้ ใบไม้ เพราะบริษัทบ้านตาลรูปไม่ขนไปกำจัด และเมื่อบริษัทซึ่งหน่วยราชการจ้างไม่มียอมจัดเก็บเศษกิ่งไม้ ใบไม้ จึงทำให้ชาวชุมชนใช้วิธีเผาเพื่อกำจัด ทำให้เกิดปัญหามลภาวะทางอากาศจากการเผาในชุมชนตามมา

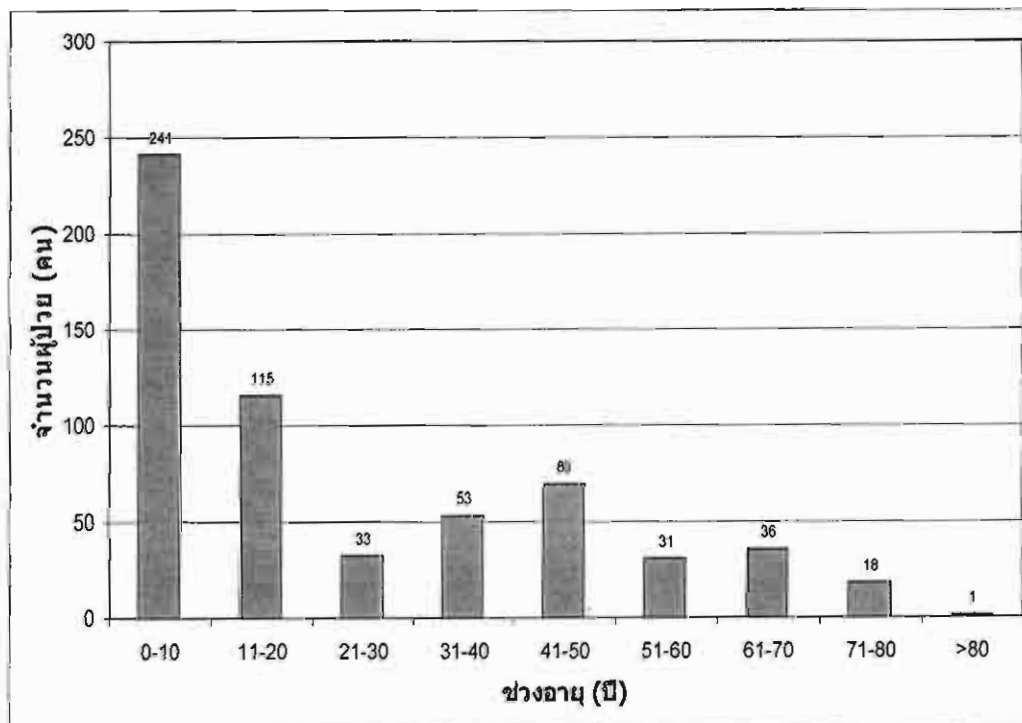
ผลกระทบที่เกิดจากการเผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้ ในชุมชนนั้น ทำให้ชาวชุมชนเกิดโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ ซึ่งหากมีการสะสมมาก จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพมากขึ้น และกระทบประสิทธิภาพการทำงาน และนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรคของรัฐก็จะต้องใช้งบประมาณในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยมากเกินความจำเป็น

ประชาชนใน ต.หนองป่าครั่ง ส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จ. เชียงใหม่ เพราะมีสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง 30 บาท) ประกันสังคม และบัตรข้าราชการที่โรงพยาบาลนี้ แต่ก็มีบางส่วนที่เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลอื่น หรือคลินิกเอกชน ซึ่งโครงการฯ ได้รวบรวมสถิติผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจและโรคมะเร็งปอดใน ต.หนองป่าครั่ง ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิคเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น โดยอาจสันนิษฐานได้ว่า สาเหตุ

หนึ่งของการเกิดโรคทางเดินหายใจและมะเร็งปอดนั้นอาจมาจากมลภาวะทางอากาศที่ประชาชนสูดดมและรับเข้าไปสู่ร่างกายในแต่ละวัน

สถิติการเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ ตั้งแต่เดือน มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2546 มีจำนวน 640 คน เป็นเพศชาย จำนวน 294 คน เพศหญิง จำนวน 346 คน และ เดือนมกราคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2547 มีจำนวน 378 คน เป็นเพศชาย 189 คน เพศหญิง 189 คน สามารถจำแนกผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจตามกลุ่มอายุ ได้ตามแผนภูมิที่ 1 และ 2 ดังนี้

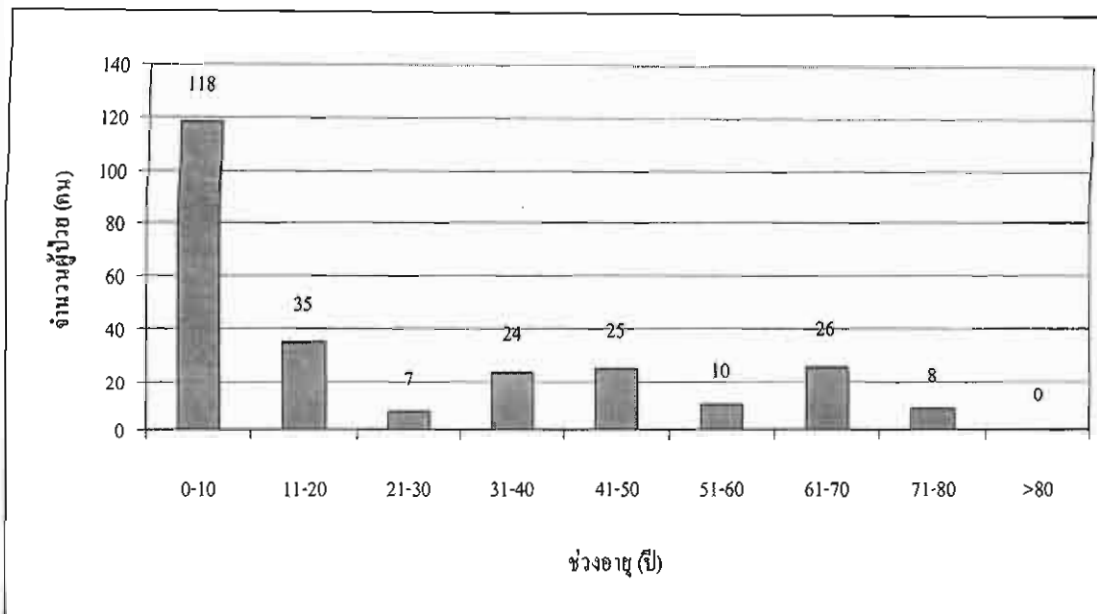
แผนภูมิที่ 4.7 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่ง ที่เข้ารับการรักษา ณ ศูนย์ตรวจสุขภาพ ต.หนองป่าครั่ง เครือข่ายโรงพยาบาลแมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา : คุณอัญชลี รัตนวรรณ หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่

แผนภูมิที่ 4.8 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่งที่เข้ารับการรักษา ณ ศูนย์ตรวจสุขภาพ ต.หนองป่าครั่ง เครือข่ายโรงพยาบาลแมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม - พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ที่มา : คุณอัญชลี รัตนวรรณ หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่

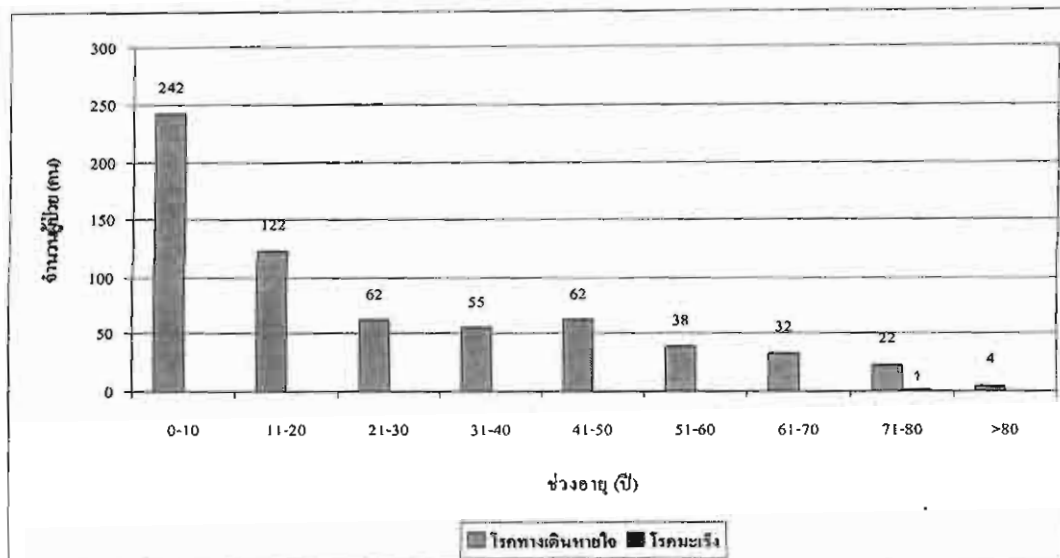
ตารางที่ 4.5 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่งที่เข้ารับการรักษา ณ ศูนย์ตรวจสุขภาพ ต.หนองป่าครั่ง เครือข่ายโรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ช่วงเวลา	จำนวนผู้ป่วย (คน)		รวม
	ชาย	หญิง	
มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2546	231	366	597
มกราคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2547	93	160	253

ที่มา : คุณอัญชลี รัตนวรรณ หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่

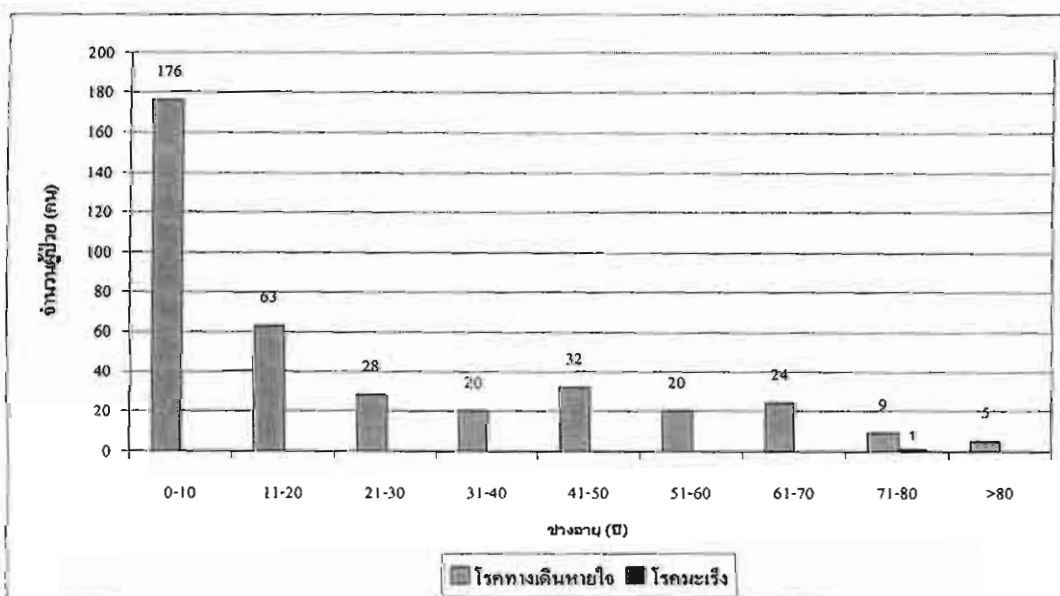
แผนภูมิที่ 4.9 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจ และโรคมะเร็งปอดใน ต.หนองป่าครั่ง ที่เข้ารับ
การตรวจรักษา ณ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2546

ที่มา : คุณอัญชลี รัตนวรรณ หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่

แผนภูมิที่ 4.10 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจ และโรคมะเร็งปอดใน ต.หนองป่าครั่ง ที่เข้า
รับการตรวจรักษา ณ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค ระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ที่มา : คุณอัญชลี รัตนวรรณ หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่

ตารางที่ 4.6 จำนวนผู้ป่วยนอกด้วยโรคทางเดินหายใจใน ต.หนองป่าครั่ง^① ที่เข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ช่วงเวลา	จำนวนผู้ป่วย (คน)		รวม
	ชาย	หญิง	
มกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2546	294	346	640
มกราคม – พฤษภาคม พ.ศ.2547	189	189	378

ที่มา : คุณอัญชลี รัตนวรรณ หัวหน้าพยาบาล ฝ่ายผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

ประมวลผลโดย : โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่

โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ เลือกชุมชนหนองป่าครั่งเป็นชุมชนกรณีศึกษาในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศแบบประชาชนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากปัจจัย คือ *ความเป็นชุมชน และมีปัญหามลภาวะทางอากาศมากเป็นอันดับต้นๆ* จากการสำรวจแหล่งมลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ครั้งที่ 1 และ 2^②

จากการเข้าไปประสานประสานชุมชนซึ่งเป็นอาจารย์สอนมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ประสานชุมชนไม่มีเวลาให้คนที่ทำหน้าที่แทน คือ รองประธานชุมชน ซึ่งจะมาร่วมกิจกรรมต่างๆ มากกว่า เนื่องจากชุมชนที่ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนามีฐานะค่อนข้างยากจน และได้รับการจัดตั้งเป็นชุมชนของเทศบาลนครเชียงใหม่จึงคุ้นเคยกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบกับการต้องเผชิญปัญหาร่วมกัน ทำให้คนในชุมชนมีความเกาะเกี่ยวเชื่อมร้อยกันในหมู่ศรัทธา วัด เช่นเดียวกับในกลุ่มของคริสตชนที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมกันในโบสถ์เป็นประจำ มีการพบปะกันทุกอาทิตย์ แต่คนทั้ง 2 กลุ่มไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันเท่าที่ควร

คณะนักวิจัยภาคสนามที่ทำงานร่วมกับโครงการฯ เป็นกลุ่มชาวพุทธทั้งหมด 7 คน ได้แก่ ป้าแปง (นางคำแปง อินชัย) ป้านวล (นางศรีนวล สุริยวงศ์) ป้าณี (นางวันเพ็ญ อวยพร) พี่นาย (นางโชติวัน ไชยวงศ์) พี่ใหญ่ (นางโสภา อุ่นเรือน) ป้าเพ็ญ (นางวันเพ็ญ เกิดนพคุณ) และป้าไหม (นางพิศมัย จิวประเสริฐ) คนกลุ่มนี้เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มักจะอาสาสมัครเข้ามาทำงานต่างๆ ด้านสังคม เช่น เป็น อสม. ชุมชน เป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาสตรี ฯลฯ ที่น่าสังเกตคือ กลุ่มนี้เป็นผู้หญิงล้วน ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนชุมชนเป็นอย่างดี เวลาเดินไปไหนจะมีการตะโกนทักทายกันอย่างสนิทสนมคุ้นเคย

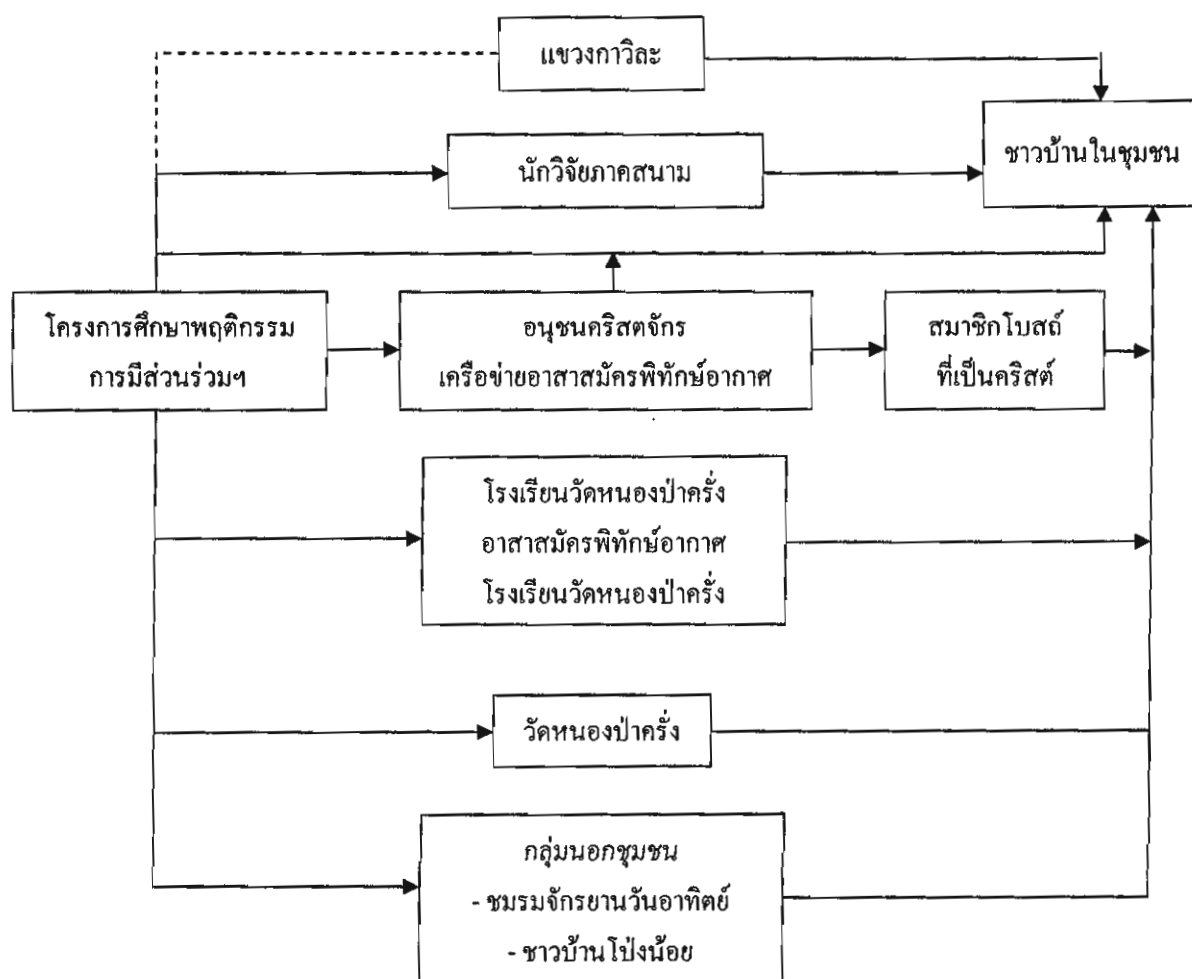
① ต.หนองป่าครั่ง อยู่ภายใต้พื้นที่ปกครองของอบต.หนองป่าครั่ง 6,510 คน และชุมชนหนองป่าครั่ง 1,757 คน รวม 8,267 คน ตัวเลขผู้ป่วยไม่สามารถแยกแยะได้จากเขตการปกครองไหน เพราะเป็นข้อมูลระดับตำบล

② การสำรวจมลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ครั้งที่ 1 วันที่ 14-20 ต.ค., 1-2 พ.ย. และ 5 พ.ย. 2546 ครั้งที่ 2 วันที่ 21-22 ก.พ. และ 24-25 ก.พ. 2547

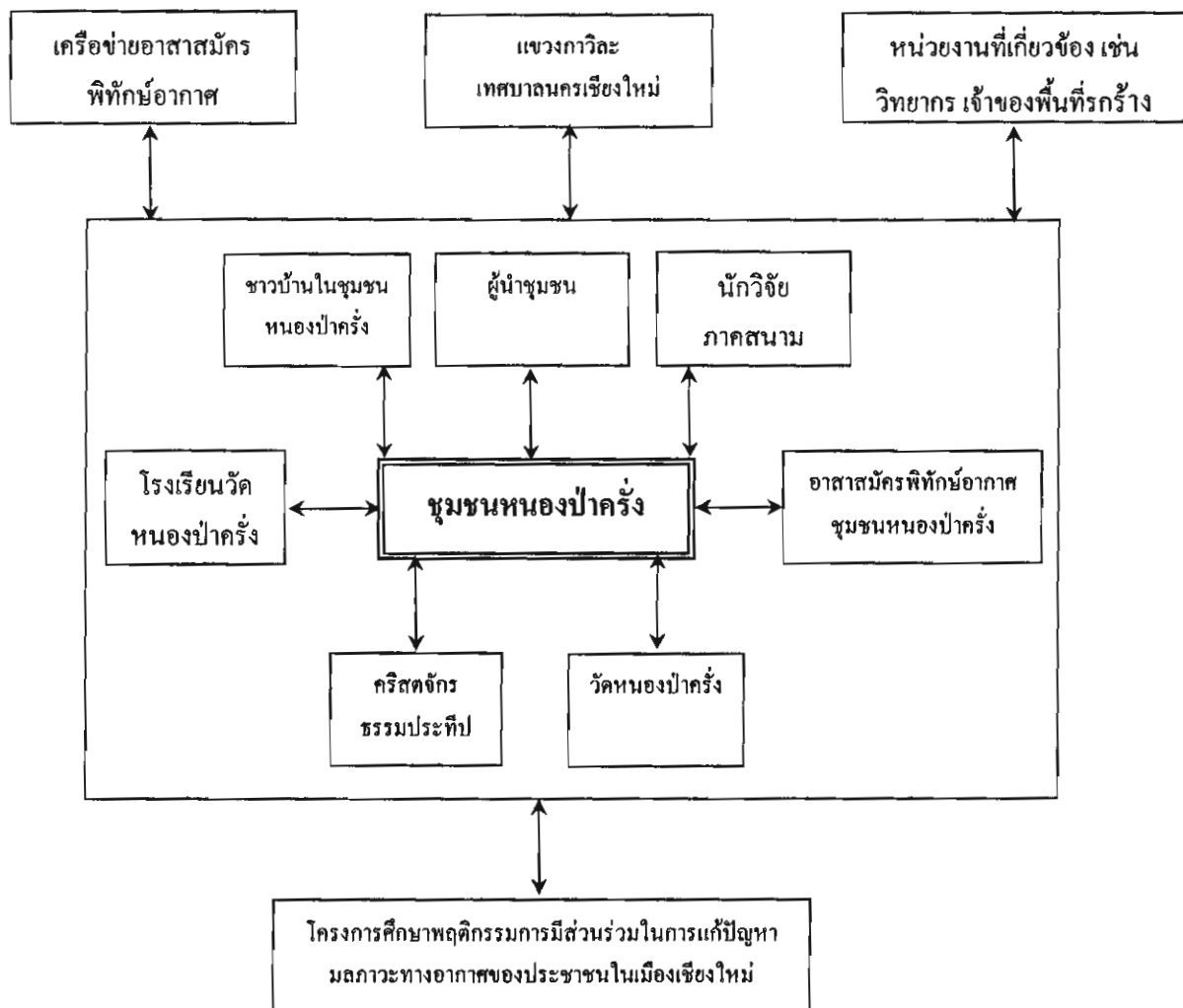
ทั้งชุมชน คณะนักวิจัยภาคสนามนี้เป็นจักรกลสำคัญในการเชื่อมการทำงานให้คณะทำงานของโครงการฯ กับสมาชิกของชุมชน

วิธีการทำงานคือการเข้าไปประสานกับสมาชิกทุกกลุ่มในชุมชน โดยเข้าหาผู้นำทางธรรมชาติที่ไม่ใช่ประธานชุมชน ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าแขวงกาวิละ เจ้าอาวาสวัด ประธานโบสถ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้นำเยาวชนคริสตจักร ซึ่งแต่ละคน (หรือกลุ่มคน) จะมีลีลาที่แตกต่างกัน และให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศต่างกัน

แผนภูมิที่ 4.11 การทำงานในชุมชนหนองป่าครั่ง

แผนภูมิที่ 4.12 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในชุมชนหนองป่าครั่ง

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในชุมชนหนองป่าครั่ง

1. ผู้นำชุมชน

1.1 ผู้นำโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานชุมชน ประธานสตรี ประธานอสม. คณะกรรมการชุมชน

- ไม่ค่อยมีบทบาททำกิจกรรมใด ๆ ร่วมกับโครงการฯ ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมร่วมกับเทศบาลนครเชียงใหม่

- มักจะไม่เข้าร่วมประชุมกับโครงการฯ เคยมาร่วมประชุม "ร่วมแสงร่วมใจ หื้อเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 1" เพียงครั้งเดียว แล้วก็ไม่ได้มาร่วมกิจกรรมกับโครงการอีก

- ต้องอาศัยการกระตุ้นเรื่องปัญหามลภาวะทางอากาศบ่อย ๆ มีความพยายามที่จะให้ประธานชุมชน และประธานสตรี ทราบสถานการณ์ปัญหามลภาวะทางอากาศในชุมชนว่ารุนแรง เพื่อให้แก้ไขปัญหาร่วมกับชาวบ้าน แต่ก็ไม่เป็นผล รองประธานเป็นผู้ที่สนใจปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่

เนื่องจากไม่มีอำนาจตัดสินใจทั้งหมด เพราะต้องผ่านประธานชุมชน ดังนั้นผู้นำโดยตำแหน่งจึงไม่มีบทบาทในการรณรงค์กับโครงการฯ

1.2 **ผู้นำโดยธรรมชาติ (นักวิจัยภาคสนาม)** ได้แก่ ผู้ที่ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในชุมชน แต่มักจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในนามตัวแทนของชุมชน เข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งโครงการฯ ชักชวนให้มาทำหน้าที่เป็นนักวิจัยภาคสนามของโครงการฯ

- ให้ความร่วมมือกับโครงการฯ ประชุมกับโครงการฯ ทุกครั้ง มีการเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม

- เป็นปากเป็นเสียงให้โครงการฯ แนะนำการแก้ปัญหาหามลภาวะทางอากาศ ดักเตือนผู้ที่มีพฤติกรรมทำให้อากาศเสีย

- ช่วยสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาในกลุ่มชาวบ้าน
- ให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่โครงการในการทำงานกับชุมชน การเข้าหาแต่ละบ้าน
- ร่วมวางแผนการดำเนินงานในชุมชน
- ให้ข้อมูลพื้นฐานทุกอย่างในชุมชน
- นักวิจัยภาคสนามบางคนยังไม่สามารถทำตัวเป็นแบบอย่างของการปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมที่ทำให้อากาศเสีย แต่เมื่อมีการประชุมร่วมแสงฯ 3 โครงการฯ แสดงภาพผู้ทำให้อากาศเสีย ซึ่งเป็นนักวิจัยภาคสนาม ชาวบ้านต่างก็ตำหนิว่าไม่ทำตัวเป็นแบบอย่าง ซึ่งหลังจากนั้นเธอก็ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ทำให้อากาศเสียอีก

- ทำแผนที่เดินดินแสดงความเชื่อมโยงของเส้นทางที่ชุมชนใช้ มีรายละเอียดบ้านเลขที่ ขอบ ถนนทางเดินแคบ ๆ ที่ชาวบ้านใช้เดินทางไปมาหาสู่กัน เจ้าของบ้าน ขอบเขตพื้นที่ และการใช้พื้นที่ในชุมชน

- นักวิจัยภาคสนามที่ร่วมงานกับโครงการฯ ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบันร่วมดำเนินงานกับโครงการฯ ตลอด โดยให้เหตุผลว่าอยากให้ชุมชนหนองป่าครั่งมีอากาศดี เพราะอบต.หนองป่าครั่ง ที่เข้าไปเพียงอีกฝากถนนมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีมาก ถนนได้รับการลาดยางทุกสาย ไม่มีการเผาขยะเพราะอบต.มีถุงขยะของอบต. ขายให้ชาวบ้านนำไปใส่ขยะได้ทุกประเภท และจะจัดเก็บเฉพาะถุงขยะของอบต.เท่านั้น นักวิจัยภาคสนามอีกคนมีญาติอาศัยอยู่ใกล้ๆ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ชาวบ้านในเทศบาลแม่โจ้ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกอย่าง มีส่วนร่วมกันอย่างเต็มที่ ไม่ใช่มุ่งหวังสิ่งตอบแทน นักวิจัยภาคสนามคนนี้ก็อยากให้ชุมชนหนองป่าครั่งเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน

2. แขวงกาวิละ

- ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล เช่น แผนที่ภาษี ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน อนุเคราะห์สถานที่ในการจัดประชุม

- หัวหน้าแขวงกาวิละ และนักพัฒนาชุมชน ร่วมประชุม อ่วมเฮงฯ ครั้งที่1 ทำให้รับทราบปัญหา เรื่องร้องเรียนในชุมชนหนองป่าครั่ง แม้ไม่ได้ร่วมประชุมทุกครั้งแต่ก็ช่วยเซ็นหนังสือเชิญประชุม ชาวบ้านในชุมชนหนองป่าครั่ง

- โดยรวมแล้วเจ้าหน้าที่ในแขวงกาวิละ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อโครงการฯ ต้องติดต่อ ประสานงาน แต่การแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศบางอย่างที่แขวงกาวิละสามารถทำได้ ก็ต่อเมื่อ ชาวบ้านเขียนเรื่องร้องเรียนต่อทางแขวงเพื่อดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งทำให้ปัญหาถูกเก็บไว้ไม่ได้รับการแก้ไข

- แขวงไม่ได้เอาจริงเอาจังเกี่ยวกับการเผาในที่โล่ง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชาวบ้านเป็น เพราะเจ้าหน้าที่โครงการฯ และคณะทำงานในชุมชนช่วยกันรณรงค์โดยที่แขวงยังไม่ได้เข้าไป ดำเนินการตามที่วางแผนไว้

นายชลอ บุญทอง หัวหน้าแขวงกาวิละ เข้าร่วมประชุม
“อ่วมเฮงอ่วมใจ” ที่หนองป่าครั่งและเจียงใหม่ภาคใต้

3. วัดหนองป่าครั่ง

- เจ้าอาวาสนำข้อมูลในเอกสารที่โครงการฯ ถวายเป็นเนื้อหาที่เทศนาเกี่ยวกับปัญหา มลภาวะทางอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ บอกให้ชาวบ้านเลิกเผา และกระตุ้นให้ชาวบ้านมีส่วนใน การแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศในชุมชน

- ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการจัดประชุมทุกครั้ง
- ร่วมประชุมระดมความคิดเห็นในการแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศกับชาวบ้าน ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา
- พระสงฆ์วัดหนองป่าครั่งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่เผาใบไม้กิ่งไม้ นำไปทำปุ๋ย

- เจ้าอาวาสไม่ใช่ปราสาท^① ในงานฌาปนกิจบิดาของท่าน หลังจากที่โครงการฯ ถวายนโยบายการเผาปราสาทก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศ
- วัดหนองป่าครั่งไม่อนุญาตให้มีการเผาศพโดยปราสาท ถ้านำศพมาตั้งบำเพ็ญกุศลที่วัดหนองป่าครั่งต้องไม่เผาศพโดยใช้ปราสาท

พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศของชุมชน

4. คริสตจักรธรรมประทีป

- ศาสนาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือกับโครงการฯ และมีความสนใจเรื่องปัญหามลภาวะทางอากาศ เพราะตนเป็นโรคภูมิแพ้ แต่ไม่ค่อยมีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับโครงการฯ
- ให้โอกาสเจ้าหน้าที่เข้าไปบรรยาย “มลภาวะทางอากาศกับผลกระทบต่อสุขภาพ” ในวันอาทิตย์หลังจากการนมัสการพระเจ้าเสร็จ
- อนุญาตให้ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์การประชุมร่วมแสงฯ แต่ไม่ค่อยมีชาวคริสต์สนใจเข้าร่วมประชุมในแต่ละครั้ง
- อนุชนคริสต์กลายมาเป็นทีมสำรวจมลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ครั้งที่ 4
- อนุชนคริสตจักรช่วยแต่งเพลงเป็นสื่อรณรงค์แก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในชุมชน ซึ่งได้ใช้ในการรณรงค์กว้างขวางด้วย
- มีผู้สนใจนำเครื่องมือตรวจวัดอากาศอย่างง่ายไปทดลองตรวจวัดอากาศที่บ้านหลายคน
- ร่วมเผยแพร่แผนพับโครงการฯ ที่โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน โดย ครูชีลา ชันแก้ว

^① ปราสาทเป็นสิ่งก่อสร้างยอดแหลมคล้ายวิมานที่มีการจินตนาการว่า เป็นที่อยู่ของเทวดา คนในเชียงใหม่ในปัจจุบันนิยมใช้ทำเป็นที่ตั้งหีบศพและเผาไปพร้อมกับศพเพราะเชื่อว่าจะทำให้ผู้ตายได้อยู่วิมาน ตามประเพณีดั้งเดิมของภาคเหนือจะใช้เฉพาะศพเจ้านายหรือคนแก่อายุ 80 ปีขึ้นไป

5. โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง

- ผู้อำนวยการอนุญาตให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ เข้าไปสอนวิชาสิ่งแวดล้อม ให้นักเรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ ป. 1 - ป. 6 เป็นเวลา 1 เดือน และหลังจากนั้นก็ยังคงให้มีวิชาสิ่งแวดล้อมต่อไป
- ครูกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมรณรงค์แก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศร่วมกับโครงการฯ เช่น การสนับสนุนให้นักเรียนผลิตสารบำบัดน้ำเสียจากเศษอาหารโดยใช้สารเร่ง พ.ด. 6
- นักเรียนเรียนรู้การใช้เศษกระดาษเหลือใช้นำมาใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น นำกระดาษโฆษณาสินค้าปิ่นแล้วตากแห้งเป็นกระดาษสา
- โรงเรียนเป็นจุดสาธิตการใช้ พ.ด. 1 พ.ด. 6 ในการแก้ปัญหาขยะ
- นักเรียนโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งเป็นตัวอย่างอาสาสมัครพิทักษ์อากาศที่ทำหน้าที่แก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศในชุมชน โดยทำงานร่วมกับนักวิจัยภาคสนาม
- ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้
 1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 1 เขวชนกับการแปรรูปขยะ
 2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 2 สืบค้นรณรงค์
 3. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 3 และ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 4 มลภาวะทางอากาศรอบตัว

ให้ความรู้เรื่องปัญหาหมอกควันทางอากาศ

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 5 รมรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด

กิจกรรมรมรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 6 “ก๊อๆ เฮฮักอากาศดี”

ก๊อๆ เฮฮักอากาศดี

6. ชาวบ้านหนองป่าครั่ง

- ชาวบ้านมีพฤติกรรมที่ชอบของฟรี ดินนิสัยการเป็นผู้รับจากนักการเมืองทุกระดับ บางคนที่ไม่ได้ร่วมทำงานกับ โครงการตั้งแต่ต้นแต่มาร่วมประชุมตามที่ได้ยินเสียงประกาศตามสาย เพราะได้รับประทานอาหารฟรี และเข้าใจว่าการมาประชุมจะมีเงินหรือของแจกให้จึงโทรศัพท์ตามกันมาประชุม

- ชาวบ้านชอบแก้ตัวที่ก่อมลพิษทางอากาศและขอความช่วยเหลือจากภาครัฐฝ่ายเดียว เช่น ในการเผาขยะชาวบ้านให้เหตุผลว่า ไม่มีถุงดำเพียงพอ เพราะทางแขวงแจกให้ในแต่ละเดือนไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะในครัวเรือนแต่ตัวเองไม่ยอมซื้อถุงดำเอง และว่าเทศบาลไม่เข้าไปเก็บขยะในซอย ตนจึงต้องเผา

- ชาวบ้านบางคนคือดั่งไม่ยอมรับฟังเจ้าหน้าที่โครงการฯ ที่เข้าไปให้ความรู้ว่าการเผามีผลกระทบต่อสุขภาพ และผิดกฎหมายอย่างไร

ระดมความคิดเห็นในการประชุม

ชาวหนองป่าครั่งเข้าอบรมการแยกขยะ
และการใช้สารเร่ง พด.1 และพด.6

7. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

- บริษัททวงษ์พาณิชย์ จำกัด อนุเคราะห์ให้วิทยากรมาบรรยาย และสาธิตการคัดแยกขยะให้ชาวบ้านในชุมชนหนองป่าครั่ง เพื่อเป็นความรู้ในการดำเนิน “โครงการแบ่งซีเหยื่อหื้อเป็นทุน”
- วิทยากรจากพัฒนาที่ดิน เขต 6 บรรยายให้ความรู้เรื่องการใช้สารเร่ง พด.1 พด.2 และ พด.6 ในการแก้ปัญหาขยะในชุมชนหนองป่าครั่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน “โครงการแบ่งซีเหยื่อหื้อเป็นทุน”

วิทยากรจากบริษัททวงษ์พาณิชย์ จำกัด
ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ

วิทยากรจากพัฒนาที่ดิน เขต 6 ให้ความรู้เรื่อง
การใช้สารเร่ง พด.1 พด.2 และ พด.6

8. อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง

โรงเรียน โบสถ์ และนักวิจัยภาคสนามช่วยกันก่อตั้งโครงการ “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง” เพื่อช่วยกันกระตุ้นให้คนในชุมชนนี้มีจิตสำนึกในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ ส่วนใหญ่อาสาสมัครที่เป็นนักเรียนจะทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่โครงการ

ตารางที่ 4.7 กิจกรรมและการดำเนินงานของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง

กิจกรรม	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินการ
1. การใช้ พ.ด แก้ปัญหาขยะ.	- วันจันทร์ที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2547 พ.ด. 6 ผสมเศษอาหารที่เหลือทิ้งทุกวัน เพื่อเป็นสารบำบัดน้ำเสีย
- วันอังคารที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2547 พ.ด. 1 ใช้เป็นสารเร่งผลิตปุ๋ยหมัก โดยผสมกับเศษพืชแห้งซึ่งมีในบริเวณวัดและโรงเรียน	- อาสาสมัครได้เรียนรู้วิธีการทำสารบำบัดน้ำเสียและปุ๋ยหมัก
- ลดการเผา
- ได้ปุ๋ยหมักและสารบำบัดน้ำเสีย
2. การผลิต และเผยแพร่สื่อรณรงค์แก้ปัญหามลภาวะทางอากาศ	นายศรวิทย์ อินทะพันธุ์ ประธานอนุชนชุมชนหนองป่าครั่ง แต่งเพลง"อากาศดีที่หนองป่าครั่ง"	- ได้สื่อบันเทิงสำหรับรณรงค์ทั้งในและนอกชุมชน
3. การสำรวจแหล่งมลภาวะทางอากาศในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	วันเสาร์ – อาทิตย์ที่ 21 – 22 สิงหาคม พ.ศ. 2547	ได้ตำแหน่งแหล่งมลพิษเพื่อใช้ในการผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหา
4. การอบรมอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ	วันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2547	นักเรียนอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งเข้าใจปัญหา ผลเสียมลพิษทางอากาศและแนวทางแก้ไข
5. การรณรงค์ถือปฎิบัติไปเสีย	ดำเนินการรณรงค์ให้ชาวบ้านในชุมชนหนองป่าครั่งหันมาป็นจักรยานไปมาหาสู่กันในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2547	
6. การผลิตสื่อรณรงค์งดกำนเผา	ทำธงรณรงค์งดการเผา ดิธรณรงค์ในชุมชนหนองป่าครั่ง ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2547	กระตุ้นให้ประชาชนงดการเผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้
7. การอบรมแป้งชีเหี่ยวหื้อเป็นทุน	อบรมวันอาทิตย์ ที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2547	วิทยากรจากบริษัทวงษ์พาณิชย์ และนักการเกษตรสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 6 ให้ความรู้เรื่องการแยกขยะและการทำปุ๋ยหมัก ทำให้ชาวบ้านมี

กิจกรรม	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินการ
		แนวทางในการปฏิบัติมากขึ้น
8. การอบรมดีเจ	ชุมชนหนองป่าครั่ง และชุมชนบ้านโป่งน้อย สันลมจอย	นักเรียนอาสาสมัครได้รับการอบรมให้เป็นนักจัดรายการเพลง

การแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศในชุมชนหนองป่าครั่ง

คณะทำงานได้คิดหาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการก่อมลภาวะทางอากาศในชุมชน จึงทำแบบสอบถามเพื่อหาข้อมูลเชิงลึกว่าประชาชนมีความเห็นอย่างไรต่อปัญหา และสาเหตุหลักคืออะไร แนวทางแก้ไขคืออะไร จึงได้ทำแบบสอบถามด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่สนาม 8 คน เจ้าหน้าที่โครงการฯ 2 คน อาสาสมัคร 6 คน และนักเรียนชั้น ป. 6 โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง 8 คน รวม 24 คน

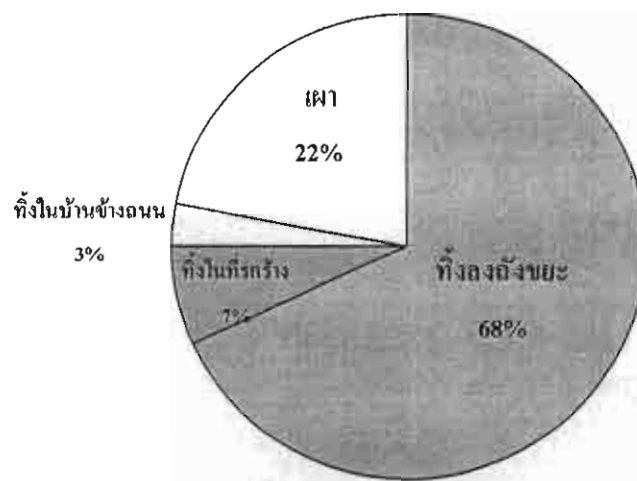
ตารางที่ 4.8 การมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม

	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนหลังคาเรือน	343	100
จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	264	77
จำนวนผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	79	23

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

ความเห็น	ร้อยละ
มีปัญหาหมอกพิษจากการเผา	29
ไม่มีปัญหาหมอกควันทางอากาศ	27
ปัญหาการทิ้งขยะลงลำเหมือง	18
ปัญหาจากอุ้งล้อมรด	14
ปัญหาอื่นๆ	12
รวม	100

แผนภูมิที่ 4.13 วิธีการกำจัดขยะของประชาชน

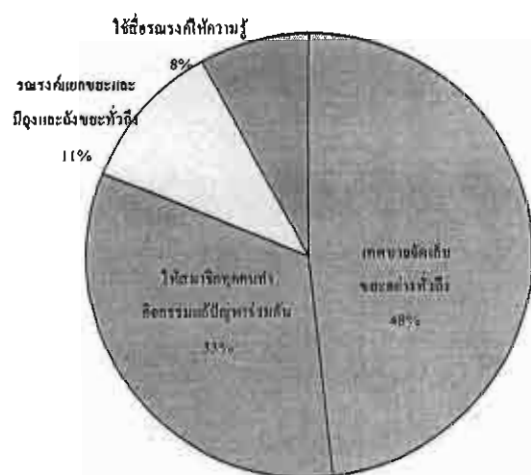

ประชาชนส่วนใหญ่ทิ้งขยะลงถัง แต่เกือบ 1 ใน 4 กำจัดโดยวิธีเผา รองลงมาคือ ทิ้งขยะในที่กรร้าง ทั้งในบ้านและตามที่ต่างๆ ร้อยละ 3

ตารางที่ 4.10 รายละเอียดการเผาขยะ

สถานที่	เผาในบ้าน		เผาที่กรร้าง
	ร้อยละ 67		ร้อยละ 33
ความถี่	ทุกวัน
ร้อยละ 13	3 – 5 ครั้ง/สัปดาห์
ร้อยละ 32	2 – 3 ครั้ง/สัปดาห์
ร้อยละ 55
จำนวนการเผาแต่ละครั้ง	1 กอง
ร้อยละ 87	3 – 5 กอง
ร้อยละ 9	มากกว่า 5 กอง
ร้อยละ 4

แผนภูมิที่ 4.14 ความคิดเห็นของประชาชนในการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางอากาศ

เกือบครึ่งของผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้เทศบาลปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะให้ดีขึ้น ร้อยละ 33 อยากให้สมาชิกทุกคนทำกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาอากาศเสียร่วมกัน ร้อยละ 10 เรียกร้องให้มีการแยกขยะและจัดเตรียมถุงและถังให้เพียงพอและทั่วถึง ส่วนร้อยละ 8 ให้ใช้สื่อแผ่นพับและใบปลิวในการรณรงค์

ข้อเสนอจากชาวบ้านที่ตอบแบบสอบถาม

ก. แนวทางแก้ไขปัญหามลพิษ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน

1.1 ชาวบ้านร่วมมือกันไม่เผาขยะ และช่วยกันแก้ปัญหาเพราะเทศบาลดูแลไม่ทั่วถึง

1.2 ประชาชนชุมชนมีบทบาทนำในการแยกขยะอย่างจริงจัง

2. การรณรงค์ให้ความรู้

2.1 ช่วยรณรงค์ให้ความรู้เรื่องขยะ แยกขยะ จัดเก็บอย่างถูกต้อง

2.2 รณรงค์การทำปุ๋ยหมักจากขยะเปียก และการกำจัดกิ่งไม้ ใบไม้

3. บทบาทเทศบาล

3.1 เทศบาลจัดเก็บขยะที่แยกแล้วทุกวัน โดยเก็บเป็นวัน เช่น วันจันทร์ – เก็บกระดาษ วันอังคาร – เก็บพลาสติก และจัดเก็บในเวลาที่แน่นอน ซึ่งควรเป็นกลางคืนไม่ใช่ชั่วโมงเร่งด่วน

3.2 เทศบาลทำความสะอาดขยะ เพราะส่งกลิ่นเหม็น

3.3 เทศบาลสร้างเตาเผาขยะ

3.4 เทศบาลจัดเก็บกิ่งไม้ ใบไม้ที่เก็บใส่ถุงเรียบร้อยแล้ว

3.5 ร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับชาวบ้าน

4. การใช้มาตรการควบคุม

4.1 ดัดป้ายห้ามทิ้งขยะ ห้ามเผาขยะ ผู้ไม่ปฏิบัติตามต้องถูกปรับ

4.2 สร้างจิตสำนึก ไม่ใช่ข้อบังคับ

ข. แนวทางการแก้ไขปัญหาราจร

- ลดความเร็วของยานพาหนะในขณะขับขึ้นในซอย

ค. แนวทางการแก้ไขปัญหาร้านค้าปิ้ง-ย่าง

- ให้แม่ค้าที่ขายอาหารประเภทปิ้ง – ย่าง สร้างปล่องดูดควัน

ง. แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

- ชาวบ้านช่วยกันรื้อท่อที่อุดตัน เพื่อให้น้ำระบายได้ดีป้องกันน้ำท่วม

นอกจากการทำแบบสอบถามแล้ว ยังมีการสำรวจพื้นที่ที่รกร้างในชุมชนหนองป่าครั่ง เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของการก่อกองขยะทางอากาศ จากการสำรวจพื้นที่ที่รกร้างสามารถแบ่งตาม

ตารางที่ 4.11 จำนวนและลักษณะของการจัดการพื้นที่ที่รกร้าง

ลักษณะพื้นที่ที่รกร้าง			จำนวน (แห่ง)
1. ไม่ล้อมรั้ว	ไม่ทิ้งขยะ	ไม่เผา	5
2. ไม่ล้อมรั้ว	ไม่ทิ้งขยะ	เผา	0
3. ไม่ล้อมรั้ว	ทิ้งขยะ	ไม่เผา	12
4. ไม่ล้อมรั้ว	ทิ้งขยะ	เผา	10
5. ล้อมรั้ว	ไม่ทิ้งขยะ	ไม่เผา	14
6. ล้อมรั้ว	ไม่ทิ้งขยะ	เผา	0
7. ล้อมรั้ว	ทิ้งขยะ	ไม่เผา	2
8. ล้อมรั้ว	ทิ้งขยะ	เผา	2
รวม			45

ผลการสำรวจพื้นที่ที่รกร้างในชุมชนหนองป่าครั่ง พบว่า มีพื้นที่รกร้างทั้งหมด 45 แห่ง แบ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีการล้อมรั้ว 27 แห่ง และพื้นที่ที่มีการล้อมรั้ว 18 แห่ง

พื้นที่ที่ไม่มีการล้อมรั้ว พบว่า เป็นพื้นที่ที่มีการทิ้งขยะสูง (22 แห่ง) แต่ไม่มีการเผา (12 แห่ง) และมีการเผา (10 แห่ง) เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

พื้นที่ที่มีการล้อมรั้ว ส่วนใหญ่จะไม่มีการทิ้งขยะ และไม่มีการเผา (14 แห่ง) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นพื้นที่ที่แสดงว่ามีเจ้าของชัดเจน จึงไม่มีบุคคลอื่นเข้ามารื้อกล้า

จากการประชุม “ร่วมแรงร่วมใจ หื้อหนองป่าครั่ง และเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 2” มีการหยิบยกปัญหาพื้นที่รกร้างมาระดมความคิดว่าจะหาทางออกอย่างไร เพราะพื้นที่รกร้างเป็นสถานที่ที่ชาวบ้านใช้เป็นทิ้งขยะ เนื่องจากรถเก็บขยะของเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่มาบริการจัดเก็บอย่างทั่วถึงในบริเวณที่เป็นทางเดินแคบ ๆ และบ้านตั้งอยู่ในซอยลึก ๆ ชาวบ้านเองก็มีพฤติกรรมมักง่ายชอบทิ้งขยะ ไม่ใส่ใจดูแลให้เรียบร้อย เมื่อถูกคำที่ได้รับแจกจากแขวงกาวิละมีไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะของแต่ละครัวเรือน ชาวบ้านก็ไม่ยอมซื้อถุงตัวเอง แต่กองขยะทิ้งเรี่ยราด เมื่อขยะมีปริมาณมากขึ้นก็เผากำจัดขยะ เพราะง่าย

และรวดเร็ว พื้นที่รกร้างในความรับผิดชอบของบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด เป็นพื้นที่ที่มีการเผาขยะบ่อที่สุดในชุมชนหนองป่าครั่ง

ที่ประชุมมีข้อยุติว่า ครวเรือนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่รกร้างต้องจัดเก็บขยะใส่ถุงดำ ซึ่งอาจต้องหาซื้อเอง และทางโครงการจะประสานไปยังผู้มีหน้าที่ดูแลพื้นที่ให้เข้ามาดำเนินการเผ่กลางแจ้งที่ขึ้นรก

หลังจากการประชุมพบว่า ครวเรือนที่เข้าร่วมประชุมกับทางโครงการมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม คือ นำขยะที่มีในครวเรือนใส่ถุงดำแล้วนำออกไปทิ้งนอกชุมชน ไม่กองทิ้งไว้เหมือนที่เคยทำ เช่น ครวเรือนที่มีอาชีพขายอาหาร มีเศษกระดูกทิ้งกองเป็นจำนวนมากก็ถูกขนย้ายนำไปทิ้งที่บ้านที่มีขยะจำนวนมากก็หันมาเก็บใส่ถุงดำ แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมก็ยังไม่ครอบคลุมถึงครวเรือนที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ส่วนทางโครงการฯ ดำเนินการทำจดหมายแจ้งไปที่บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด^① ซึ่งทางกทม.ได้ส่งเรื่องมาที่ นายบุญเลิศ อ้องคณา บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด สาขา จ.เชียงใหม่ แต่ระยะเวลาผ่านมา 3 เดือน หลังจากการขอความร่วมมือในการเข้ามาดูแลพื้นที่รกร้าง ก็ยังไม่ได้มีการจัดการแต่อย่างใด ยังคงมีหญ้าขึ้นรกร้าง และเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านยังคงใช้เป็นสถานที่ทิ้งขยะ และเผาขยะอยู่ สาเหตุที่ทางบริษัทยังไม่เข้ามาดำเนินการ เพราะยังอยู่ในช่วงการประมูลบริษัทที่จะรับเหมาไปทำ เพราะค่าใช้จ่ายในการขนไปกำจัดมีราคาแพงมาก

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชุมชนหนองป่าครั่งหลังการประชุม “ร่วมแรงร่วมใจ หื้อหนองป่าครั่ง และเชียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 2”

ตารางที่ 4.12 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชาวชุมชนหนองป่าครั่ง

กลุ่มคน	พฤติกรรมเดิม	พฤติกรรมใหม่
ชาวบ้านที่เข้าร่วมประชุม	- กองขยะทิ้งไว้จนเหม็นเน่า เพราะคนเก็บขยะไม่สามารถเก็บได้
- เผาขยะ	- นำขยะจากครวเรือนใส่ถุงดำแล้วเอาไปทิ้งนอกชุมชน
- เลิกเผาขยะ
อาชีพขายอาหาร	- ทิ้งกระดูกกองใหญ่
- หน้บ้านมีขยะจำนวนมาก	- นำกระดูกไปทิ้งที่อื่น
- เอาขยะใส่ถุงดำให้เทศบาลเก็บ
ที่ของบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์จำกัด	- ที่ที่รกร้างว่างเปล่าไม่ดูแล
- เป็นที่ทิ้งขยะของชาวบ้าน
- เป็นที่เผาขยะ	- หญ้ายังคงขึ้นรกร้างไม่มีการจัดการ
- ชาวบ้านยังคงใช้เป็นี่ทิ้งขยะ

① 99 ถ. สุรศักดิ์ แขวงสีลม เขตบางรัก กทม.

กลุ่มคน	พฤติกรรมเดิม	พฤติกรรมใหม่
ชาวบ้านที่ไม่ร่วมประชุม	- เผาขยะ	- เผาขยะเหมือนเดิม

ในการแก้ปัญหาการเผาใบไม้ - กิ่งไม้ โครงการฯ ได้ไปศึกษาและดูงานในสถานที่ต่างๆ ที่แก้ปัญหาการเผาใบไม้ - กิ่งไม้ของเกษตรกร เช่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - การทำปุ๋ยหมักแบบเดิมก๊าซออกซิเจน ซึ่งไม่ต้องใช้สารเร่งใดๆ และไม่ต้องกลับพลิกกองปุ๋ย สถานีพัฒนาที่ดิน เขต 6 - ใช้พ.ด. เป็นสารเร่งทำปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และการใช้ไส้เดือนดินย่อยสลายเศษอาหารเป็นปุ๋ย เมื่อมีข้อมูลเพียงพอแล้วจึงจัดการประชุม "ร่วมแรง ร่วมใจ ครั้งที่ 3" เพื่อระดมความคิดเห็นในชุมชนว่าจะเลือกวิธีใดในการดำเนินการแก้ปัญหาการเผา ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่สนใจการแก้ปัญหาการเผา โดยใช้สารเร่งพ.ด.ของกรมพัฒนาที่ดิน และมีการเพิ่มเติมการแก้ปัญหาการเผาขยะ โดยวิธีการแยกขยะไปขายสร้างรายได้แทนการเผาทิ้งทำลาย จึงเกิดเป็นกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์อากาศที่สมัครเข้าร่วม "โครงการแบ่งชีเหื้อฮื้อเป็นทุน" ดังนี้

- ทดลองใช้ พ.ด. 1 พ.ด. 2 และ พ.ด. 6 ในการแก้ปัญหาการเผาขยะ และการทิ้งเศษอาหารในพื้นที่รกร้าง

ปุ๋ยหมัก พ.ด.1 ย่อยใบไม้ กิ่งไม้

สารบำบัด พ.ด.6 จากเศษอาหาร

- จุดสาธิตการทดลองใช้ พ.ค. 1 และ พ.ค. 6 โดย : อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ ชุมชนหนองป่าครั่ง (นักเรียนโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง)

ใส่ปุ๋ยหมัก พค.1 เพิ่มอินทรีย์สาร ในดิน

ทดสอบน้ำวัด พค.6 ลงในลำเหมืองที่น้ำหม็น

การผลิตสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์

อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่งได้ร่วมกันออกแบบสื่อเพื่อใช้ในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์แก่ชาวชุมชนหนองป่าครั่ง ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ใช้ผ้าสีเขียวอ่อนมีภาพการเผาแล้วกากบาทแดงไว้ แสดงว่าห้ามทำ โดยมีตัวหนังสือแดงเขียนว่า “งดการเผาทุกชนิด” และตัวหนังสือดำเขียนว่า “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง” ซึ่งนี้ถูกนำไปปักหน้าบ้านที่อนุญาตให้ปักเพื่อมีส่วนร่วมรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศ

รณรงค์งดการเผาทุกชนิด

โดย : อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ ชุมชนหนองป่าครั่ง (นักเรียนโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง)

2. เพลงรณรงค์ สมาชิกอนุชนคริสตจักรธรรมประทีปได้แต่งเพลงทำนองแร็ปเพื่อใช้รณรงค์ชื่อว่า “อากาศดีที่หนองป่าครั่ง” ซึ่งเป็นเพลงจังหวะเร็ว คึกคัก ถูกใจวัยรุ่น และมีการพูดเป็นคำเมือง (ภาษาถิ่น) แทรกบางตอน

เพลง อาภาศิตีที่หนองป่าครั่ง

ศรวิษฐ์ อินทะพันธุ์ เนื้อร้องและทำนอง

เมืองเรานั้นก็น่าอยู่ ภูเขาที่สวยงาม มีลำน้ำป่าไม้ที่ทำให้เมืองเชียงใหม่ดูสวยงาม
แต่มนุษย์ก็เริ่มเปลี่ยน มลพิษก็เริ่มเกิด และลำน้ำป่าเขาที่เคยคืออยู่ก็หม่นหมองไป
รถรา ฟั่นควั่น เผลาป่า เผลาขยะ หรือจะสร้างตึกมันก็ทำก็มีฝุ่นควันที่ลอย ลอย ลอย ฟุ้งกระจายกันไป
เมืองที่สวยงามตา ก็ไม่เหมือนที่เป็นมา อากาศร้อนฝุ่นควันก็ทำให้บรรยากาศมันเสียไป

ไม่ใช่แค่นั้น แต่ยังทำให้เรา มีอันตรายที่ก๊อบถันเข้ามา
มะเร็งถามหา โรคหอบปวศหัวแสบตา ไม่นานก็ตายรู้มัย

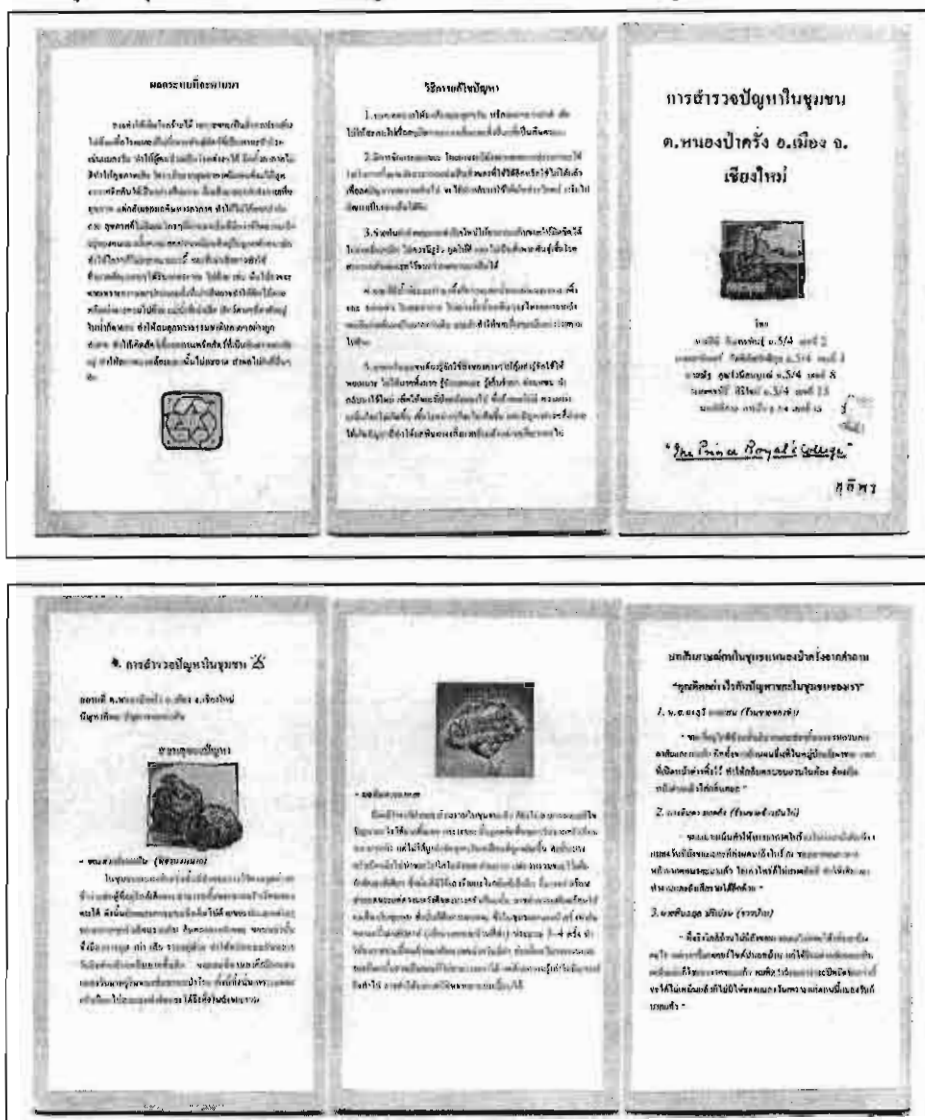
มา...ช่วยกันลดอากาศเสีย มาลดความอ่อนเพลียของเมืองที่สดสวย
ช่วยกันหยุด อย่าทำลาย ให้เมืองเชียงใหม่ได้หายใจ
เพื่ออนุรักษ์ให้ลูกหลาน ได้พบความเบิกบานของเชียงใหม่อีกครั้ง
รวมมือน้อยๆ มาช่วยกัน “ช่วยแสงช่วยใจ หื้อเมืองเชียงใหม่ อาภาศิตี”

ผมก็จะบะเผลาขยะหรือเศษไม้ หื้อมันเป็นป็นหาของควั่นของไฟ
และกลัวว่ามันจะทำหื้อดินเสื่อมเสีย ผิดลูกผิดเมีย เอ้อะ! บะเกี้ยวนี้บะใจ
แต่มันจะทำหื้อเขาปลูกผักปลูกข้าวอะหยังบะได้ซักอย่างเพราะธาตุอาหารจะเสื่อมไป
มลพิษจากถ่านเผลาขยะ เผลาหญ้า บ้าง่าง เผลาป่า เผลายาง ไอเสียจากมอเตอร์ไซด์
มันจะทำหื้อเกิดป็นหาต่อสุขภาพกันถ้วนหน้าโดยเฉพาะทางเดินหายใจ
มันจะมีผลต่อโพรงจมูกมีผลหื้อเป็นหอบหืด โรคภูมิแพ้หรือโรคหัวใจ
ที่สำคัญมะเร็งปอดจะถามหา ฉะนั้นจ้ะช่วยกันดีกว่ามาทำหื้อเมืองเชียงใหม่

ชุมชนของหมู่เฮาคือหนองป่าครั่งบะเกี้ยวหยุดยั้งเขาฮวมพลังเพื่อกอปปยั้งมลพิษทั้งหลาย
ขยะเฮาก่อบะเผลาหื้อเป็นเขม่าดีลอยเหม็นคั่งฮื้อเป็นป็นหาฮื้อเขามาว่าเฮาได้
ไปแอ่วหาเป็นอนหาฝู่งบะไถ่ไถ่ไคเฮาก็เตวไปรถยนต์รถเครื่องบะต้องใจก่อได้
ไถ่ไถ่บะน้อยบะเป็นป็นหา “เตวไปบะไหวแล้วหนา” ก่อเอารถถีบถีบไป

อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง (อนุชนคริสตจักรธรรมประทีป)

3. การผลิตแผ่นพับโดยอนุชนคริสตจักรธรรมประทีปและนักเรียนโรงเรียนปรินส์รอยแวลล์วิทยาลัย เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาและเสนอทางแก้ไขปัญหาด้วย

[illegible]

[illegible][illegible]

แผ่นพับรณรงค์แก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศ

โดย : อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนปิ่นสร้อยเขตส่ววิทยาลัย

กิจกรรมของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง

อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งได้ตกลงที่จะทำโครงการหลัก 2 โครงการ คือ “โครงการวันรณรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด” กับ “โครงการก๊อغاءเฮอรัทอากาศดี” เพื่อรณรงค์สร้างความตระหนักให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจที่จะลดมลพิษจากการจราจรและการเผาในที่โล่ง

โครงการวันรณรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด

เนื่องจากนักเรียนระดมความคิดกันแล้วเห็นว่า การจราจรเป็นแหล่งมลพิษทางอากาศที่สำคัญ เช่นเดียวกับการเผา จึงคิดว่าน่าจะมีวันที่ออกรณรงค์ให้คนหันมาใช้จักรยานแทนการใช้ ยานยนต์ในวันที่ 10 กันยายน 2547

ตั้งนี้อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง ร่วมกับ ชมรมจักรยานวันอาทิตย์และโครงการนี้จึงนัดปั่นจักรยานเพื่อกระตุ้นให้คนหันมาใช้จักรยานในการเดินทางระยะใกล้และงด การเผาทุกชนิด โดยระดับขงสัญลักษณ์อาสาสมัครพิทักษ์อากาศไว้ที่รถจักรยานพร้อมทั้งมีการเปิดเพลง “อากาศดีที่หนองป่าครั่ง” เปิดสปอตณรงค์ของโครงการฯ และแจกแผ่นพับให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ตามเส้นทางที่ขบวนรณรงค์เคลื่อนผ่าน

กิจกรรมนี้ได้รับความร่วมมือจากชมรมจักรยานวันอาทิตย์เป็นอย่างดี ในการเข้าร่วมขบวนรณรงค์ อาจารย์ไพรัช ไชยมงคล และอาจารย์คนอื่นๆจากโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งนำนักเรียนชั้น ป.1-5 บางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมปั่นจักรยาน ได้รับการอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่จากเจ้าอาวาสวัดหนองป่าครั่งในการตั้งขบวนรณรงค์ และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่งเป็นผู้ปั่นจักรยานและแจกแผ่นพับแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่ได้รับแผ่นพับหรือพบเห็นขบวนรณรงค์ให้ความสนใจและบางส่วนเสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมนี้อีกอย่างต่อเนื่อง

หลังจากกิจกรรมวันรณรงค์ใช้จักรยานและงดการเผา ทางโครงการฯ ร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ ชุมชนหนองป่าครั่ง ได้นำป้ายผ้าที่ใช้ในขบวนรณรงค์ ติดตามจุดสำคัญๆ ในชุมชน จำนวน 5 จุด ในวันที่ติดป้ายผ้านี้ก็มีชาวบ้านสนใจเข้ามาสอบถาม แลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับเรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ด้วย

โครงการ “ก๊อก ก๊อก...เฮฮากอากาศดี” เป็นกิจกรรมที่อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งคิดเพื่อใช้แนวทางการเดินเคาะประตูบ้านเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารเป็นรายบุคคล คล้ายกับพนักงานขายตรงที่เดินไปเคาะประตูบ้านเพื่อเสนอขายสินค้า แต่อาสาสมัครกลุ่มนี้เข้าหาชาวบ้านเพื่อบอกเล่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพอากาศ และเชิญชวนให้ชาวบ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการก่อมลพิษให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อให้สุขภาพดี

กิจกรรม “ก๊อก ก๊อก...เฮฮากอากาศดี” ได้ทำไปแล้ว 5 ครั้ง รูปแบบกิจกรรมเป็นการลงไปให้ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนหนองป่าครั่งโดยกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง โดยมีโครงการศึกษาพฤติกรรมฯ เป็นพี่เลี้ยง พร้อมทั้งเสนอแนวทางการลดการก่อมลภาวะทางอากาศภายในครัวเรือน โดยดูตามความเหมาะสมของแต่ละครัวเรือน ซึ่งก่อนที่อาสาสมัครจะทำกิจกรรมนี้ได้ อาสาสมัครพิทักษ์อากาศได้รับการอบรมเรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ และฝึกฝนการพูดหน้าชั้นเรียนเรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกไปให้ความรู้แก่ชาวบ้าน

ปัญหาในการดำเนินกิจกรรม ช่วงแรกชาวบ้านบางส่วนไม่ให้การต้อนรับ ในการจัดกิจกรรม ก๊อ ก๊อ...เฮฮักอากาศดี ครั้งที่ 1 เพราะอาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ ยังมีความเขินอายและไม่ค่อยกล้าพูด ต้องมีการกระตุ้นอยู่เสมอจึงไม่สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้คล้อยตาม และในครั้งที่ 2-5 อาสาสมัครพิทักษ์อากาศมีความคล่องตัวมากขึ้น ทำให้กิจกรรมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และประชาชนบางคนช่วยแนะนำวิธีการเข้าถึงชาวบ้านให้แก่อาสาสมัครฯ

นอกเหนือจาก 2 โครงการข้างต้น อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งได้ทำโครงการ “สาริตการทำบุญหมักกลดการเผา” จุดสาริตการทำบุญหมักกลดการเผาทั้งหมด 4 จุด

จุดสาริตจุดที่ 1 คือ บ้าน อ.ผ่องศรี อาจารย์ประจำชั้น ป. 1 โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง เกิดจากการเข้าไปให้ความรู้เรื่องปัญหาอากาศเสียในชุมชนหนองป่าครั่ง และอาจารย์เกิดความตระหนักถึงปัญหาอากาศเสียและต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และเห็นว่าในบ้านของตนก็มีเศษใบไม้เป็นจำนวนมาก

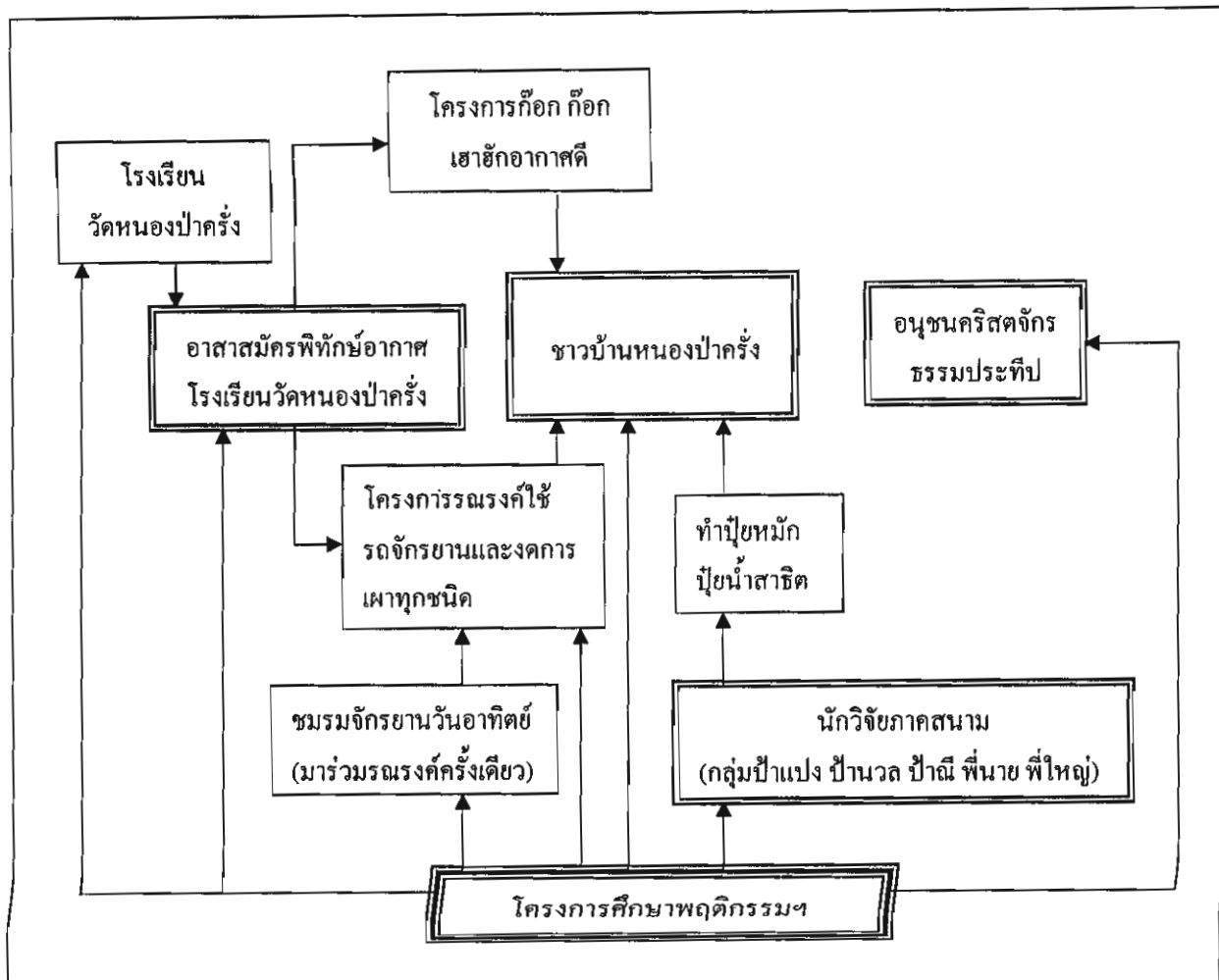
จุดสาริตจุดที่ 2 คือ บ้านนางโชติวัน (พี่นาย) นักวิจัยภาคสนาม ซึ่งเป็นบริเวณที่มีชาวบ้านเผาใบไม้เป็นประจำ เมื่อได้ทำจุดสาริตแล้ว ชาวบ้านที่เคยเผาบางส่วนยังเผาอยู่ แต่สังเกตเห็นว่ากองเผามีขนาดเล็กลง และมีการเปลี่ยนจุดเผาให้สังเกตได้ยากขึ้น

จุดสาริตจุดที่ 3 คือ ที่รกร้างหน้าบ้านป่าบุตร เนื่องจากบริเวณนี้เป็นพื้นที่รกร้างที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในชุมชนหนองป่าครั่ง มีปัญหาการทิ้งขยะเรื้อรัง และเผาใบไม้เป็นประจำ เหตุผลที่ชาวบ้านชี้แจงว่าต้องเผาใบไม้เป็นประจำ ทั้งที่ได้รับทราบข้อเสียของการเผาจากการเข้าร่วมประชุม “ซ่อมแซมซ่อมใจหื้อหนองป่าครั่ง และเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 1” เพราะชาวบ้านต้องเช่าพื้นที่ใกล้พื้นที่รกร้างนี้เป็นที่อาศัย ผู้ให้เช่ามีเงื่อนไขว่าหากไม่ทำความสะอาดก็จะไม่ต่อสัญญาเช่า ชาวบ้านจึงต้องจัดการปัญหาโดยการเผา เมื่ออาสาสมัครฯ และโครงการฯ เสนอทางออกเรื่องการทำบุญหมัก ก็ได้รับความร่วมมือ

จุดสาริตจุดที่ 4 บ้านนายสุทธิสาร หลังบริษัทสมบัติทัวร์ เป็นการขยายผลมาจากกิจกรรมก๊อ ก๊อ...เฮฮักอากาศดี อาสาสมัครพิทักษ์อากาศได้ไปให้ความรู้และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการใบไม้ภายในครัวเรือนแก่นายสุทธิสาร จึงเกิดจุดสาริตนี้ขึ้นมา

การใช้แต่ละครัวเรือนเป็นจุดสาริต ทั้ง 4 จุดนั้นเป็นความพยายามสร้างเครือข่ายชาวบ้านในการแก้ปัญหาอากาศเสีย มีข้อสังเกตว่า ชาวบ้านที่อยู่ในละแวกจุดสาริตให้ความสนใจในการทำบุญอินทรี้นมากกว่าชาวบ้านที่อาศัยห่างออกไป

แผนภูมิที่ 4.15 กิจกรรมที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนหนองป่าครั่ง

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน

• **ชาวบ้านหนองป่าครั่ง** ชาวบ้านที่เป็นผู้ก่อมลภาวะทางอากาศในชุมชนหนองป่าครั่ง ได้รับทราบข้อมูล สถานการณ์ ปัญหามลภาวะทางอากาศในชุมชนหนองป่าครั่ง และแนวทางการแก้ปัญหา โดยอาสาสมัครพิทักษ์ชุมชนหนองป่าครั่งเสนอทางเลือกให้แต่ละครัวเรือนตามความเหมาะสมของพื้นที่ คือ ครัวเรือนที่มีการเผา เนื่องจากมีเศษใบไม้ กิ่งไม้จำนวนมาก ให้แก้ปัญหาโดยการนำเศษใบไม้ ทำเป็นปุ๋ยหมักลดการเผา และครัวเรือนทั้งหลายนี้ก็กลายเป็นจุดสาธิตการทำปุ๋ยหมักลดการเผา ส่วนครัวเรือนที่มีปัญหาเรื่องเศษอาหารจำนวนมากไม่มีสถานที่กำจัด ต้องนำไปกองทิ้งไว้ในพื้นที่รกร้าง ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน แก้ปัญหาโดยการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ โดยสามารถดูตัวอย่างการแก้ปัญหานี้จากโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งซึ่งเป็นจุดสาธิตการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ

● **โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง** ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งได้เปิดโอกาสให้โครงการฯ เข้าไปทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ตั้งแต่ระดับชั้น ป.1-6 ได้มีการอบรมอาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง และมีกิจกรรมร่วมกันในการแก้ปัญหาอากาศเสียในชุมชนหนองป่าครั่งมาโดยตลอด โดยมี อ.ไพรัช ไชยมงคล อาจารย์ประจำชั้น ป.6 เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ โครงการได้มีโอกาสให้ความรู้ เรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ ในงานประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง โดยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งเป็นผู้เชิญประชุม

อ.ไพรัช ไชยมงคลได้เสนอให้มีการนำเอาสารบำบัดน้ำเสีย ที่อาสาสมัครพิทักษ์อากาศได้ทำขึ้นมาจากเศษอาหารภายในโรงเรียนไปเทบำบัดน้ำเสียบริเวณลำเหมืองในชุมชน เพื่อเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการผลิตสารดังกล่าวของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ และได้้นำอาสาสมัครพิทักษ์อากาศประกวดอยู่กำเมือง หัวข้อ “เยี่ยะจะใดหื้อเจียงใหม่อากาศดี” ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประถมศึกษา ในงานวันอากาศสะอาด วันที่ 3 ธันวาคม 2547 ณ พุทธสถานจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจัดโดยองค์กรร่วมจัด 39 องค์กร

● **อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง** เป็นนักเรียนชั้น ป.5-6 โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง จำนวน 16 คน ได้ผ่านการอบรมเรื่องอากาศเสียเมืองเชียงใหม่และเป็นอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ ในวันที่ 20 สิงหาคม 2547 หลังจากการอบรมแล้ว อาสาสมัครพิทักษ์อากาศกลุ่มนี้ก็เข้ามามีส่วนร่วมในการณรงค์เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหอากาศเสีย โดยใช้กิจกรรมต่างๆ ที่เคยคิดจากการอบรมอาสาสมัครมาเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ วันรณรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด การเทสารบำบัดน้ำเสียบริเวณลำเหมืองในชุมชน และการเดินเคาะประตูบ้าน “ก๊อก ก๊อก...เฮฮักอากาศดี”

● **กลุ่มอนุชนคริสตจักรธรรมประทีป** ร่วมกับโครงการฯ หรือร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นการแก้ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ โดยจะดำเนินกิจกรรมในชุมชนหนองป่าครั่ง โดยมี 3 กิจกรรมหลักได้แก่ ปั่นจักรยานเรลลี่ ถนนคนเดิน และการนำใบไม้มาทำปุ๋ยหมัก

● **นักวิจัยภาคสนามชุมชนหนองป่าครั่ง** ป้าแปง ป้านวล ป้าณี พี่นาย พี่ใหญ่ มีบทบาทในการชักชวนให้เพื่อนบ้านใกล้เคียงให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือลดพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศในละแวกบ้านของตน

การดำเนินงาน และผลการดำเนินงานในชุมชนหนองป่าครั่ง

ตารางที่ 4.13 สรุปกิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ตั้งแต่ 1 เมษายน 2547 – 31 สิงหาคม 2548

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
เม.ย. 2547	รวบรวมข้อมูลพื้นฐานแขวง
กาวิละและชุมชนหนองป่าครั่ง	ได้รับการอนุเคราะห์ข้อมูลจาก
การสัมภาษณ์
1.) นายขงยุทธ จันทร์ถ้วน รอง
ประธานชุมชนฯ
2.) นายบุญอยู่ ตนานนท์
ผู้จัดการคริสตจักรธรรม
ประทีป
3.) นางศรีนวล สุริยวงศ์
4.) นางคำแพง อินชัย
5.) นางวันเพ็ญ อวยพร	- ผู้นำชุมชน
โดยตำแหน่ง
ไม่มีบทบาท
ในการ
ดำเนินงาน
- ประสานงาน
กับผู้นำโดย
ธรรมชาติซึ่งมี
บทบาท
ดำเนินงานใน
ชุมชนฯ
24 เม.ย. 2547
14.00 – 16.30 น.	ติดต่อประสานงานกับชาวบ้าน
ที่มีบทบาทในการดำเนินงาน
ในชุมชนเพื่อจัดประชุมแนะนำ
โครงการฯ	- ทำหนังสือเชิญประชุมโดยให้
ประธานชุมชนลงนาม เพื่อให้
รองประธานฯ ประกาศเชิญ
ชวนให้ชาวบ้านเข้าร่วมประชุม
- เกิดเครือข่ายชาวบ้าน
ร่วมดำเนินงานกับเจ้าหน้าที่
โครงการฯ ประกอบด้วย
1.) นายขงยุทธ จันทร์ถ้วน
2.) นางศรีนวล สุริยวงศ์
3.) นางคำแพง อินชัย
4.) นางวันเพ็ญ อวยพร	ใช้รถ
จักรยานยนต์
ติดเครื่องขยาย
เสียงประกาศ
ในชุมชนฯ
3 พ.ค. 2547
8.30 – 9.00 น.	ประสานงานกับ คุณชลอ บุญ
ทอง หัวหน้าแขวง กาวิละและ
คุณมณฑา กิติแก้ว นักพัฒนา
ชุมชน แขวงกาวิละ เรื่องการ
ดำเนินงานในชุมชนหนองป่า	- หัวหน้าแขวงกาวิละ ยินดีเป็น
องค์กรร่วมจัดประชุม และ
อนุเคราะห์ให้ใช้สำนักงาน
แขวงกาวิละเป็นสถานที่จัด
ประชุม “ซ่อมแซมซ่อมใจ หื้อ	- ต้องรอจัด
ประชุม
หลังจาก
เทศบาลฯ พา
ผู้นำแต่ละ

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ครั้ง ณ สำนักงานแขวงกาวิละ	หนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 1”
- เข้าไปทำความคุ้นเคยกับชาวบ้าน และประชาสัมพันธ์ เรื่องการประชุม “ฮ่วมแฮงฮ่วมใจ” หื้อหนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่1”	ชุมชนไปทัศนศึกษา ที่ หาดชะอำ กลับมา
4 พ.ค. 2547
9.00 – 14.00 น.	ทำความคุ้นเคยกับชาวบ้าน
แนะนำโครงการฯ และติดตั้ง
เครื่องมือตรวจวัดอากาศอย่าง
ง่าย	- ชาวบ้านให้ความร่วมมือรับ
เครื่องมือตรวจวัดอากาศอย่าง
ง่าย จำนวน 17 หลังคาเรือน
และสนใจในการร่วมกิจกรรม
กับโครงการฯ
- ชาวบ้านร้องเรียนปัญหาอื่นๆ
นอกเหนือจากปัญหาอากาศเสีย
เพราะหวังให้โครงการฯ แก้ไข
ปัญหาให้	- โครงการฯ
ช่วยให้
คำปรึกษา
และ
ประสานงาน
กับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องให้
เข้ามา
แก้ปัญหาตาม
หน้าที่
12 พ.ค. 2547
19.00 – 21.00 น.	การประชุม “ฮ่วมแฮงฮ่วมใจ”
หื้อหนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 1” เพื่อชี้แจง
วัตถุประสงค์ และระดม
ความคิดในการมีส่วนร่วมของ
ชุมชน โดยวิธีทำ ZOPP ณ
สำนักงานแขวง
กาวิละ	- พระสงฆ์ หัวหน้าแขวง
กาวิละ นักพัฒนาชุมชน
แขวงกาวิละ ประธานชุมชน
ประธานสตรี และชาวบ้าน เข้า
ร่วมประชุมจำนวน 64 คน
ร่วมกันระดมความคิดเห็น
(ZOPP) ในประเด็นปัญหา
มลภาวะทางอากาศ
มีประชาชนที่อาสาสมัครเป็น
นักวิจัยภาคสนามเพื่อ
ดำเนินงานร่วมกับโครงการฯ 7
คน ประกอบด้วย
1.) นางศรีนวล สุริยวงศ์
2.) นางวันเพ็ญ อวยพร	- การทำ
ZOPP ช่วยทำ
ให้ชาวบ้านที่
ไม่กล้าแสดง
ความคิดเห็น
สามารถ
แสดงออกมาก
ขึ้น
- ชาวบ้านบาง
คนเขียน
หนังสือไม่ได้
เจ้าหน้าที่
โครงการฯ
ช่วยเขียน

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		3.) นางโสภา อุ่นเรือน
4.) นางโชติวัน ไชยวงศ์
5.) นางพิศมัย จีวประเสริฐ
6.) นางคำแพง อินชัย
7.) นางวันเพ็ญ เกิดนพคุณ	- นักวิจัย
ภาคสนามเพิ่ม
จาก 4 คน เป็น
7 คน
14 – 16 พ.ค. 2547
16.00 – 18.00 น.	นักวิจัยภาคสนามทั้ง 7 คน
จัดทำแผนที่เดินดิน โดยแบ่ง
ตามพื้นที่เป็นส่วนๆ ตามที่
ตนเองอาศัยอยู่
ณ ชุมชนหนองป่าครั่ง	- แผนที่เดินดินแสดง
รายละเอียด ถนน สถานที่
สำคัญๆ ในชุมชน เข้าบ้านและ
บ้านเลขที่
- ไม่ได้แผนที่เดินดินที่แสดง
เส้นทางที่นอกเหนือไปจาก
ถนนสายหลักๆ ในชุมชนด้วย
เพราะชาวบ้านทำแผนที่เดินดิน
ตามความเข้าใจของชาวบ้าน
และแผนที่ที่แต่ละคนทำเป็นคน
ละมาตราส่วน ซึ่งนำมาต่อกัน
ไม่ได้	- เจ้าหน้าที่
โครงการฯ
เข้าไปร่วมทำ
แผนที่กับ
ชาวบ้าน
เพื่อให้ได้แผนที่ตาม
วัตถุประสงค์
ที่ต้องการ
30 พ.ค. 2547
16.00 – 18.00 น.	นักวิจัยภาคสนามและเจ้าหน้าที่
โครงการฯ ทำแผนที่เดินดิน
ร่วมกัน ณ ชุมชนหนองป่าครั่ง	- เจ้าหน้าที่โครงการฯ เป็น
ผู้เขียนแผนที่เดินดินโดยมี
นักวิจัยภาคสนามเป็นผู้นำ
สำรวจ ทำให้รู้จักชาวบ้านและ
คุ้นเคยกันมากขึ้น
- ชาวบ้านได้ทราบการ
ดำเนินงานของโครงการฯ และ
ผลกระทบคุณภาพอากาศที่มีต่อ
สุขภาพ	- ชุมชนหนอง
ป่าครั่งเป็น
ชุมชนขนาดใหญ่ มี 343
หลังคาเรือน
- จัดการ
ประชุมระดม
ความเห็นใน
การแก้ปัญหา
มลภาวะทาง
อากาศใน
ชุมชนหนอง
ป่าครั่งอีกครั้ง
2 มิ.ย. 2547	ร่วมงานทำบุญสงฆ์พระธาตุ	ศรัทธา วัดหนองป่าครั่งมา	-

ว/ค/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
10.00 – 15.00 น.	ณ วัดหนองป่าครั่ง	ร่วมงานประมาณ 200 คน
คุณศรีเลา เกษพรหม นักวิจัย
ด้านล้านนา สถาบันวิจัยสังคม
มช. ซึ่งเป็นญาติกับเจ้าอาวาส
วัดหนองป่าครั่งแนะนำ
เจ้าหน้าที่โครงการฯ ให้รู้จักกับ
ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนหนองป่า
ครั่ง	
10 มิ.ย. 2547
19.00 – 20.30 น.	- ประชุม “ร่วมแรงร่วมใจ หื้อ
หนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 2” เนื้อหาใน
การประชุมประกอบด้วย
1.) นำเสนอผลงานการทำแผนที่
ที่ดิน
2.) ระดมความเห็นการ
แก้ปัญหามลภาวะทางอากาศใน
ชุมชนหนองป่าครั่ง (ปัญหามา
จากการทำ ZOPP ในการ
ประชุม “ร่วมแรงร่วมใจ หื้อ
หนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 1”)	- ชาวบ้านยังมีความรู้ดีกว่าตน
ไม่สามารถแก้ปัญหามลภาวะ
ทางอากาศในชุมชนได้ ต้อง
พึ่งพาการจัดเก็บขยะที่มี
ประสิทธิภาพจากเทศบาล
- พระสงฆ์เสนอให้ชาวบ้าน
เป็นผู้จัดการปัญหามลภาวะทาง
อากาศร่วมกันทั้งชุมชน
อาจารย์โรงเรียนวัดหนองป่า
ครั่งให้ความสนใจในการให้
โครงการฯ เข้าไปร่วมทำ
กิจกรรมรณรงค์แก้ปัญห
มลภาวะทางอากาศกับนักเรียน
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- เจ้าหน้าที่
โครงการฯ
ช่วย
ประสานงาน
กับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องให้
เข้าไปมี
บทบาทใน
การแก้ปัญห
ในชุมชน
	- เปรียบเทียบคุณภาพอากาศใน
ชุมชนหนองป่าครั่ง ด้วย
เครื่องมือตรวจวัดอากาศอย่าง
ง่าย ณ ศาลาวัดหนองป่าครั่ง		
1-1 มิ.ย.
11.00 – 17.00 น.	ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ซึ่ง
ขาดแคลนอาจารย์ เพราะต้อง
รออาจารย์บรรจุใหม่จาก
ส่วนกลาง	- นักเรียนชั้น ป. 6 มีความ
กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม
รณรงค์แก้ปัญหามลภาวะทาง
อากาศร่วมกับโครงการฯ เพราะ
โดยปกติเป็นผู้นำร่องในการ	- เนื่องจากครู
โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง
มีจำนวนน้อย
ทำให้

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ทำกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น การรวมกลุ่มสหกรณ์อยู่แล้ว	ผู้อำนวยการไม่คอยให้ความสนใจในการดำเนินงานของโครงการฯ เท่าที่ควร
18 มิ.ย. 2547
17.00 – 18.30 น.	ร่วมงานศพนายบุญเลิศ พรหมเกต (พ่อของพระสุทัศน์ พรหมเกต เจ้าอาวาสวัดหนองป่าครั่ง) ณ ศาลาวัดหนองป่าครั่ง	- เจ้าอาวาสงดใช้ปราสาทแต่ใช้ดอกไม้สดประดับแทนหลังจากที่ เจ้าอาวาสได้ทราบข้อมูลจากโครงการฯ ว่าการเผาปราสาทก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศอย่างมาก	-
20 มิ.ย. 2547
11.30 – 12.00 น.	บรรยายเรื่อง “ผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพ” ณ คริสตจักรธรรมประทีป	- สมาชิกคริสตจักรธรรมประทีป รับเครื่องมือตรวจวัดอากาศ 11 คน และอาจารย์ชีลา ชันแก้ว โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน สนใจนำแผ่นพับ “อากาศเป็นพิษ ชีวิตคนเชียงใหม่จะสั้นลง” เป็นสื่อการสอนวิชาภาษาไทยให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาาร่วมกัน	ทำหนังสือขออนุญาตร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ชั่วโมงของอาจารย์ชีลา ชันแก้ว โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
28 มิ.ย. 2547
10.00 -10.30 น.	ติดต่อขอข้อมูลแผนที่ภาษีเพื่อ
ดำเนินการปัญหาที่ดินรกร้าง
ภายในชุมชน	-ได้รับแผนที่ภาษี (จัดทำโดย
บริษัท ADS) เพื่อประสานงาน
กับเจ้าของพื้นที่รกร้างนี้ให้เข้า
มาดูแลจัดการที่ดินของตน	จากการระดม
ความคิดเห็น
ในการประชุม
“ร่วมแสงร่วม
ใจ หื้อหนอง
ป่าครั่งและ
เจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่
2”)
ณ สำนักงาน
แขวงกาวิละ
	- ขออนุญาตติดบอร์ด
ประชาสัมพันธ์ โครงการฯที่
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง และ
ช่วยสอนวิชาสิ่งแวดล้อม	- ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่งในการ
ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์
โครงการฯ และเข้าสอนในวิชา
สิ่งแวดล้อม	- โรงเรียนขาด
แคลนครู ไม่มี
การปรับ
แผนการสอน
ให้เหมาะสม
และ
ผู้อำนวยการ
ไม่ได้สอน
หนังสือเอง
- โครงการ
มุ่งเน้นการมี
ส่วนร่วมจาก
นักเรียน
โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง
	- ขออนุญาตติดบอร์ด
ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ณ
คริสตจักรธรรมประทีป	- คริสตจักรธรรมประทีปให้
ความร่วมมือในการติดบอร์ด
ประชาสัมพันธ์โครงการฯ	-

ว/ค/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	- ติดต่อนักวิจัยภาคสนาม	- ป้าแปง นักวิจัยภาคสนามเล่าให้ฟังว่า ได้เข้าร่วมประชุมของเทศบาลฯ ในวันที่ 27 มิ.ย. 2547 ว่าทางเทศบาลจะนำเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศมาติดตั้งในเขตเทศบาล 5 เครื่อง และได้แจกน้ำยามาแก้ไขปัญหาน้ำเสียแก่ผู้เข้าร่วมประชุม (ประมาณ 500 คน)	-
2 ก.ค. 2547
8.30 – 17.00 น.	- สำรวจแหล่งมลภาวะทางอากาศในชุมชนหนองป่าครั่งจากแบบสอบถาม โดยใช้นักวิจัยภาคสนาม เป็นผู้ทำการสำรวจ (มีจำนวน 343 ครั้วเรือน โดยใช้ตัวแทนครัวเรือนละ 1 คน)	- นำเอาแบบสอบถามไปให้นักวิจัยภาคสนามดำเนินการสำรวจ
- รับทราบข้อมูลจากนักวิจัยภาคสนามว่าเทศบาลฯ มีการจัดประชุมเรื่อง EM ที่สามารถใช้ในการล้างทำความสะอาดสิ่งของต่างๆ ได้
(ในการประชุมแต่ละครั้งจะมีเบี้ยเลี้ยงให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคน ซึ่งมีปัญหาไม่ไว้วางใจผู้ที่รับเงินมาแจกจ่าย)	- การมีส่วนร่วมของนักวิจัยภาคสนามเริ่มลดลง ลงบุพทธรองประธานชุมชนฯ ไม่สามารถเก็บข้อมูลในชุมชนได้เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรง
- ป้านวล นักวิจัยภาคสนามไม่ค่อยมีเวลาเพราะช่วงนี้ต้องเลี้ยงหลาน
- การรวมกลุ่มในชุมชนหนองป่าครั่ง

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
			มีกลุ่มธุรกิจ
กลุ่มผู้สูงอายุ
แต่ไม่มี
บทบาทใน
ชุมชน
5 ก.ค. 2547
8.30 – 17.00 น.	- ส่งเสริมบทบาทนักวิจัยภาค
สนามในการเป็นผู้นำทำ
กิจกรรมในชุมชน โดยใช้
แบบสอบถามในการสำรวจ
(โดยเจ้าหน้าที่โครงการฯ ยังไม่
ลงไปสำรวจด้วย)	- ป้าแปง ป้าจี พี่นาย พี่ใหญ่
น้องมีน นักวิจัยภาคสนาม
สำรวจได้ทั้งหมด 48 ครัวเรือน
ส่วนป้าไหม
ป้านวน และป้าณี ขอส่งวันที่ 7
กรกฎาคม 2547
- นักวิจัยภาคสนามแจ้งว่าได้เข้า
ร่วมประชุมที่เทศบาลฯ และรับ
แจกวารสาร “เวียงพิงค์” ซึ่ง
บอกว่าจะนำเครื่องตรวจวัด
อากาศมาติดตั้งในเขตเทศบาล
และจะมีการตรวจจับรถวันดำ
- นักวิจัยภาคสนามแจ้งว่า
ประธานชุมชนไม่มีบทบาทใน
ชุมชน จะเข้าซื้อกันเพื่อให้
ลาออก แล้วจะเลือกตั้งใหม่
- ติดต่อกับนางดาลัด วิไล
ลักษณ์ ประธานสตรีชุมชน
หนองป่าครั่ง
- ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ
นักวิจัยภาคสนาม โดยเฉพาะ
เข้าไม่ถึงกลุ่มศาสนาคริสต์	- ป้าแปง ป้าจี
เวลาเข้าไปขอ
ข้อมูล
ชาวบ้านมัก
พบกับคำว่า
“มาเอียะหยัง
ต่อไปบ่ต้อง
มาน้อ”
- ชาวบ้านกลัว
พวก 18 มงกุฏ
แอบแฝงเข้า
ไปขอข้อมูล
แล้วทำการชิง
ทรัพย์ จึงไม่
ไว้วางใจให้ข้อมูล
คนแปลกหน้า
- ชาวบ้าน
ร้องเรียนว่ารถ
เก็บขยะไม่
ทั่วถึง

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
6 ก.ค. 2547
14.00 – 16.30 น.	บันทึกภาพสถานที่สำคัญๆ ใน
ชุมชนหนองป่าครั่ง	- บันทึกภาพสถานที่สำคัญใน
ชุมชน ที่รกร้างที่เสี่ยงต่อการนำ
ขยะไปทิ้งและเผาขยะ
- ดำเนินกิจกรรมอื่นต่อไป	- ฝนตกทำให้
ไม่สะดวกใน
การ
ดำเนินงาน
		- ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน
วัดหนองป่าครั่งจาก อ.อารักษ์
หาญฤทธิ์
ผอ.โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- ทำกิจกรรม
ร่วมกับ อ.
ไพรัช ไชย
มงคล อาจารย์
ประจำชั้น ป.6
เพราะอาจารย์
สนใจ
7 ก.ค. 2547
8.45 – 10.00 น.	ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน
วิชาภาษาไทย โดยนำแผ่นพับ
ของโครงการฯ เป็นสื่อการสอน
นักเรียน ชั้น ป. 5/2 โรงเรียน
เชียงใหม่คริสเตียน	- อ.ชีลา ชันแก้ว สอนแบบ
ค่อยๆ นำเข้าสู่เนื้อหา โดยให้
นักเรียนร่วมกันแสดงความ
คิดเห็นในเรื่องสิ่งแวดล้อม แล้ว
นำเข้าสู่ปัญหาเรื่องอากาศเสีย
โดยมีคำถามว่า ครอบครัวของ
นักเรียนมีการกำจัดกิ่งไม้ใบไม้
อย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่ตอบว่าเผา
- เจ้าหน้าที่โครงการฯ กล่าวถึง
ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการ
กำจัดขยะด้วยการเผา เมื่อทราบ
ข้อมูลจากการนำเสนอและการ
อ่านจากแผ่นพับแล้ว นักเรียน
แบ่งกลุ่มเพื่อเขียน Flow chart
แสดงความเข้าใจ
- เจ้าหน้าที่โครงการฯ แนะนำ
วิธีตรวจวัดอากาศอย่างง่ายโดย
ใช้ผ้าขาวดัดไว้กับหน้าบ้านแล้ว
สังเกตสีของผ้าที่เปลี่ยนไป	- นักเรียนให้
ความสนใจ
กิจกรรม เมื่อ
เจ้าหน้าที่
โครงการฯ
หรืออาจารย์
ซักถามก็จะมี
ส่วนร่วมใน
การแสดง
ความคิดเห็น

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
7 ก.ค. 2547
12.30 – 14.00 น.	ดำเนินกิจกรรมร่วมกับนักเรียน
ชั้น ป.1-4 โรงเรียนวัดหนอง
ป่าครั่ง	- สอนนักเรียนชั้น ป.1 เรื่อง
สิ่งแวดล้อมทั่วไป และทำ
กิจกรรมประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือ
ใช้ (เศษกระดาษสมุด) ให้เป็น
ของเล่น
- ประสานงานเพื่อขอทำ
กิจกรรมกับนักเรียนชั้น ป. 3 –
4 ครั้งต่อไป	- การติดต่อ
กับ อ.อารักษ์
หาญฤทธิ์ เข้า
ดำเนิน
กิจกรรม
ร่วมกับ
นักเรียน ชั้น
ป.1-4 แต่เวลา
เข้าสอนจริง
ไม่ได้เข้าสอน
ชั้น ป.2-3
8 ก.ค. 2547
14.00 – 16.30 น.	สำรวจข้อมูลเชิงลึกด้วย
แบบสอบถามเพิ่มเติม โดยเข้า
ไปแจกตามสถานที่สำคัญใน
ชุมชน	ได้รับแบบสอบถามเพิ่มเติมจาก
การแจกผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง และ
ร้านข้าวมันไก่	- ฝนตกไม่
สามารถ
ปฏิบัติงานต่อ
ได้
9 ก.ค. 2547	สำรวจข้อมูลเชิงลึกโดยใช้
อาสาสมัคร จำนวน 4 คน ทำ
แบบสอบถามเพิ่มเติม	- สำรวจได้เพิ่มเติม จำนวน 89
ชุด
- ชาวบ้านไม่ค่อยอยู่บ้าน บาง
บ้านไม่ให้ความร่วมมือ	- สำรวจแบบ
สอบถามโดย
ใช้อาสาสมัคร
นักเรียน
โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง
จำนวน 8 คน
ที่เป็นเด็กใน
ชุมชนฯ
21 ก.ค. 2547	- ทำกิจกรรมเรื่องสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนร่วมกับนักเรียน ชั้น
ป.1-2 โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- ทำกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อนมาก
นัก และสอดแทรกเกมเข้าไป
ให้เด็กเกิดความสนใจ
- ทำกิจกรรมเสริมกับนักเรียน
ชั้น ป.3-6 เช่น นำถุงนมมา
ประดิษฐ์เป็นเสื้อ	- นักเรียนชั้น
ป.1-2 ขาด
สมาธิ
- ประสานงาน
กับ
ผู้อำนวยการ
โรงเรียน เรื่อง

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
			กำหนด
ตารางสอน
วิชา
สิ่งแวดล้อม
ในระดับชั้น
ป.1-6
23 ก.ค. 2547	ประสานงานกับ อ.ไพรัช ไชย
มงคลอาจารย์ประจำชั้น ป.6
เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมกับ
นักเรียน	- อ.ไพรัช ให้ความร่วมมืออย่าง
ดีกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ เพราะ
ประสบกับปัญหามลภาวะทาง
อากาศบริเวณที่อาจารย์อาศัยอยู่
(อ.สารภี)	- เวลาการเข้า
ร่วมกิจกรรม
มีดังนี้
1) ชั้น ป.1-2
เวลา 09.30-
10.30 น.
2) ชั้น ป.3-4
เวลา 10.30-
11.30 น.
3) ชั้น ป.5-6
เวลา 12.30-
14.30 น.

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	พิจารณาถึงความพร้อมและความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้นในการร่วมกิจกรรมกับโครงการฯ	1.) ชั้น ป.1-2 มีศักยภาพในการวาดภาพ พับกระดาษ ยังไม่เข้าใจถึงปัญหาของอากาศเสีย 2.) ชั้น ป.3-4 มีความสามารถในการประดิษฐ์ และรับรู้ถึงปัญหา แต่ไม่สามารถต่อยอดความคิดในการคิดกิจกรรมที่จะแก้ปัญหอากาศเสีย 3.) ชั้น ป.5-6 มีศักยภาพในการคิดกิจกรรม และสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาต่างๆ ภายในชุมชนของตน	- ระดับชั้น ป.1-2 ใช้รูปแบบการสอนเรื่องอากาศเสียให้บ่อยครั้งเพื่อเป็นการย้ำเตือนให้เกิดความเข้าใจ - ระดับชั้น ป.3-4 ใช้วิธีการชี้แนะแนวทางการจัดการเริ่มจากเรื่องใกล้ๆ ตัว เช่นการจัดการกับขยะที่ถูกต้องโดยไม่นำไปเผา - ระดับชั้น ป.5-6 จะเริ่มดำเนินกิจกรรม “เยาวชนกับการแปรรูปขยะ” เพื่อเป็นตัวอย่างให้รู่่น้องในการดำเนินกิจกรรม

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ชั้น
ป.1-6	<p>- ทำกิจกรรม โดยใช้เกมนำ
กล่าวถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมรอบๆ
ตัวเรา แล้วก็นำเข้าสู่ปัญหา
อากาศเสียเมืองเชียงใหม่   - ระดมความเห็นถึงสาเหตุของ
ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่
โดยแบ่งกลุ่มนักเรียน ดังนี้
ป.1+ป.6, ป.2+ป.5 และ ป.3+
ป.4 ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบ
คำถามจากแผ่นพับของ
โครงการฯ   ● - ระดมแนวทางการแก้
ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่
และให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าจะ
มีบทบาทในการมีส่วนร่วมใน
การแก้ปัญหาอากาศเสียได้
อย่างไร โดยเริ่มจากเรื่องใกล้ตัว
คือเรื่องการนำขยะมาแปรรูป
เพื่อลดการเผา ได้กิจกรรม 3
กิจกรรม คือ</p> 1.) การแข่งขันจัดบอร์ด 2.) การประดิษฐ์ 3.) การวาดภาพ	ควบคุมยาก
เพราะเด็กไม่
ค่อยอยู่นิ่ง

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		- นักเรียนเลือกการประดิษฐ์สื่อ กันฝนที่ทำมาจากถุงนม เพราะ ได้เห็นตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ โครงการฯ นำไปให้ดู เรื่องการ จัดการขยะที่โรงเรียนไชยโรจน์ ที่นำถุงนมมาประดิษฐ์เป็นสื่อ และช่วงนี้เป็นช่วงฤดูฝนที่ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ - มีการจัดตั้งผู้ที่จะรวบรวมถุง นม ถ้างูนม และตากแดดให้ แห้งก่อนนำมาประดิษฐ์	
25 ก.ค. 2547	ประสานงานกับประธานกลุ่ม
อนุชน คริสตจักรธรรมประทีป
เรื่องการผลิตสื่อรณรงค์เกี่ยวกับ
การแก้ปัญหามลภาวะทาง
อากาศ เพื่อนำไปออกรายการ
วิทยุต่างๆ	- นักเรียนโรงเรียนปริณัสรอย แยลส์วิทยาลัย มีกิจกรรมการ แก้ปัญหามลภาวะ โดยการผลิต แผ่นพับรณรงค์ ของชุมชนที่ ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งได้ขอ อนุเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานชุมชน หนองป่าครั่ง และมลภาวะทาง อากาศในชุมชนหนองป่าครั่ง โครงการฯ อนุเคราะห์ข้อมูล	- อนุชนให้ ความสนใจจะ ผลิต Spot รณรงค์ นัคคย รายละเอียดใน วันศุกร์ที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2547 เวลา 20.00 น.
	ร่วมกิจกรรมแห่เทียนพรรษา
รอบชุมชนหนองป่าครั่ง และ
ชุมชนหนองประทีป ร่วมกับ
นักเรียน
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- การแห่เทียนพรรษาใช้รถลาก ของวัดหนองป่าครั่ง เทียนมี ขนาดปานกลาง จำนวน 2 เล่ม มีนำผ้าการตแต่งรอบรถ โดย แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เดินแห่เทียนพรรษาร่วมกับ อาจารย์ 4 คน ส่วนอีกกลุ่มก็ถือ พานไปรอบๆ ให้ชาวบ้านร่วม ทำบุญ เมื่อแห่มาถึงวัดหนองป่า ครั่งก็ทำพิธีถวายเทียน	-

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
30 ก.ค. 2547	- ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 1 “เขวชนกับการแปรรูปขยะ”
โดยประดิษฐ์ เสื่อจากถุงนม และ จัดบอร์ด ร่วมกับนักเรียน โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- การจัดบอร์ดเกี่ยวกับปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่จากเศษวัสดุเหลือใช้ นำไปปลิวห้างสรรพสินค้ามาใช้ตกแต่งสามารถดำเนินการเสร็จ (นักเรียน ชั้น ป.1-4 ช่วยกันดำเนินการ)
- การประดิษฐ์เสื่อจากถุงนมยังไม่เสร็จเพราะมีการแข่งวอลเลย์บอลกับโรงเรียนเชียงใหม่คณะวิทย์	อาจารย์ประจำชั้น ป. 3 มาช่วยนักเรียนในการเขียนถุงนม
	ปรับปรุงบอร์ดประชาสัมพันธ์โครงการฯ ที่โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง และที่คริสตจักรธรรมประทีป	- เนื้อหาคือแผนพับของโครงการฯ โดยจะจัดให้เหมือนกันทั้ง 2 บอร์ด	-
6 ส.ค. 2547	สรุปกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 1 “เขวชนกับการแปรรูปขยะ” (จัดบอร์ด) และทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 2 “สื่อรณรงค์” กับนักเรียนชั้น ป.1-2	- แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นแล้วตอบคำถามในใบงาน	- เด็กยังเขียนไม่คล่อง ต้องคอยบอกตัวสะกด
- เจ้าหน้าที่โครงการฯ ต้องให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดตามกลุ่ม
	ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครั้งที่ 3 “สื่อรณรงค์” กับนักเรียนชั้น ป.3-4	- แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นแล้วตอบคำถามในใบงาน	- นักเรียนยังไม่สามารถคิดเองได้
- เจ้าหน้าที่โครงการฯ ต้องให้

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
			คำปรึกษา
อย่างใกล้ชิด
ตามกลุ่ม
13 ส.ค. 2547	กิจกรรมเสริมหลักสูตร
ครั้งที่ 4
“มลภาวะทางอากาศรอบตัว”
และกิจกรรมกลุ่มเรื่อง
การแยกขยะร่วมกับ นักเรียน
ชั้น ป.1-2	- อธิบายถึงประเภทของขยะ
โดยนำขยะแต่ละประเภทแสดง
ให้ดู และบอกถึงประโยชน์ของ
การแยกขยะสุดท้ายทำการ
ทดสอบความเข้าใจโดยใช้
กิจกรรมกลุ่มในการแยกขยะ
โดยที่นักเรียนสามารถแยกขยะ
ได้ตามประเภทที่ได้สอนไปใน
ตอนต้นชั่วโมง และสุดท้ายให้
นำนักเรียนสรุปกิจกรรม เสริม
หลักสูตร ครั้งที่ 4 “มลภาวะ
ทางอากาศรอบตัว”	- ใช้เวลา
ดำเนิน
กิจกรรมมาก
- ต้องใช้ภาษา
พูดที่ทำให้
นักเรียนเข้าใจ
และปรับ
กิจกรรมให้
เหมาะสมกับ
ระดับชั้น ป.1-
2
	สรุปกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ครั้งที่ 3 “มลภาวะทางอากาศ
รอบตัว” ร่วมกับนักเรียน ชั้น
ป.3-4 และแจกใบสมัคร
“อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ”	- เจ้าหน้าที่โครงการฯร่วม กับ
นักเรียนสรุปกิจกรรมเสริม
หลักสูตร ครั้งที่ 3 “มลภาวะ
ทางอากาศรอบ ตัว” ที่แจกให้
นักเรียนกลับไปทำที่บ้าน โดย
ให้บันทึกมลภาวะทางอากาศที่
พบเห็นระหว่างเดินทางจาก
บ้านมาโรงเรียน พร้อมทั้ง
บรรยายลักษณะที่พบเห็น
ระหว่างวันที่ 6 – 13 ส.ค. 47
และได้แจกใบสมัคร
“อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ” ให้
มาส่ง 20 ส.ค. 2547	- นักเรียนชาย
ส่งงานไม่ครบ
ทำใบงานหาย
จึงให้ไปดูกับ
เพื่อนที่ทำมา
- เวลาสอนไป
ซ้อนทับกับ
วิชาอื่น
เนื่องจาก
โรงเรียนจัด
ตารางสอน
ใหม่
- ติดต่อกับ

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
			อาจารย์
เจ้าของวิชา
แล้ว สามารถ
ตกลงเวลา
สอนให้ลงตัว
ได้
	ประสานงาน 1.) การจัดตั้งกลุ่ม “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ” ในโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง 2.) การทำป้ายหมัก และการทำสารบำบัดน้ำเสียจากเศษไม้ใบหญ้าและเศษอาหารโดยใช้ไส้เดือนถาว และ พด.6 ในการทดลองดำเนินการในโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- อาจารย์ไพรัช สนใจที่จะเป็นแกนนำในการทำกิจกรรมอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โดยมีเจ้าหน้าที่โครงการฯ เข้ามาประสานงานเรื่องต่างๆ ให้ - อาจารย์ไพรัช สนใจเรื่อง พด. 6 และให้เจ้าหน้าที่หาวัสดุที่มาทดลองปฏิบัติ โดยเจ้าหน้าที่โครงการฯ จะประสานงานให้วิทยากรจาก มหาวิทยาลัยแม่โจ้ นำไส้เดือนถาวมาสาธิตและให้ความรู้ก่อนที่จะดำเนินการในโรงเรียน	-
	ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรครั้งที่ 1 “เยาวชนกับการแปรรูปขยะ” และครั้งที่ 3 “มลภาวะทางอากาศรอบตัว” และแจกใบสมัคร “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ” แก่นักเรียนชั้น ป.5-6	- นักเรียนสามารถสรุปผลการดำเนินงานได้เองโดยที่เจ้าหน้าที่โครงการฯ เพียงให้คำชี้แนะบางหัวข้อที่นักเรียนสงสัย - แจกใบสมัคร “อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ” ให้มาส่งวันที่ 20 ส.ค. 2547	-
	ถวายเอกสารความรู้เกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศต่อสุขภาพแด่เจ้าอาวาสวัดหนองป่าครั่งเพื่อใช้สอดแทรกในการเทศนา	- เจ้าอาวาสรับเอกสารไว้และจะนำความรู้ไปเทศนาสั่งสอนศรัทธาวัดหนองป่าครั่ง	-

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	สั่งสอนศรัทธาวัดหนองป่าครั่ง
ณ วัดหนองป่าครั่ง		
15 ส.ค. 2547	ร่วมกิจกรรมรับฟังการบรรยาย
เรื่อง การรักษาสุขภาพทั่วไป
จัดโดยคณะสตรีคริสตจักร
ธรรมประทีป	- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่
เป็นผู้สูงอายุ ประมาณ 50 คน
วิทยากรเป็นแพทย์จาก
โรงพยาบาลแมคคอร์มิค ได้
กล่าวถึงสาเหตุการเจ็บป่วยด้วย
โรคทางเดินหายใจที่เป็นผลมา
จากอากาศเสียเมืองเชียงใหม่
และเปรียบเทียบให้เห็นว่า
เชียงใหม่มีมลพิษทางอากาศ
มากกว่ากรุงเทพฯ	-นายแพทย์
วีรวัฒน์ มุด
รักษ์ เป็น
วิทยากร
16 ส.ค. 2547	การทำสารบำบัดน้ำเสียและ
ขจัดกลิ่นเหม็นจากเศษอาหาร
โดยใช้สารเร่ง พด.6 โดย
นักเรียน ชั้น ป.6 และ อ.ไพรัช
ไชยมงคล ณ โรงอาหาร
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	- สังเกตและบันทึกภาพการทำ
สารบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่น
เหม็นจากเศษอาหารโดยใช้สาร
เร่ง พด.6 นักเรียนสนุกกับการ
ทำกิจกรรม และมี อ.ไพรัช
คอยกำกับขั้นตอนการทำสาร
บำบัดน้ำเสีย	- อัตราส่วน
ของสารเร่ง
พด.6 ไม่
เอื้ออำนวยต่อ
การใช้ของ
ผู้ใช้ทั่วไป คือ
ต้องใช้วัสดุ
เป็นต้น/ต่อ
สารพด. 1
ซอง
17 ส.ค. 2547	การทำปุ๋ยหมักโดยใช้สารเร่ง
พด.1 โดยนักเรียน ชั้น ป.5 -6
และ อ.ไพรัช ไชยมงคล ณ
แปลงเกษตร โรงเรียนวัดหนอง
ป่าครั่ง	- สังเกตและบันทึกภาพการทำ
ปุ๋ยหมักโดยใช้สารเร่ง พด.1
โดยนักเรียนชั้น ป.5 -6	อ.ไพรัช คอย
กำกับขั้นตอน
การทำปุ๋ย
20 ส.ค. 2547
08.30-15.30 น.	- อบรม “อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศ” ณ ศาลาวัดหนองป่า
ครั่ง	- นักเรียนที่เข้าอบรมเป็น
นักเรียนชั้น ป.5 - 6 รวมทั้งสิ้น
16 คน
- นักเรียนตั้งใจรับการอบรม	- ผู้อำนวยการ
โรงเรียนเป็น
ประธานเปิด
ประชุม

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		จากเจ้าหน้าที่โครงการฯ ซึ่งได้นำเกมที่เป็นสื่อนำเข้าสู่การดำเนินกิจกรรมต่างๆ
- อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่งที่ได้รับการอบรมแล้วทราบหน้าที่ของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ และมีความตระหนักถึงปัญหามลภาวะทางอากาศภายในชุมชนของตน	- ปรับกิจกรรมบางกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน
23 ส.ค. 2547
13.30–15.00 น.	- อบรมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การจัดการขยะและของเสียจากการประกอบการ” และชมการสาธิตการทำปุ๋ยหมักเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชนหนองป่าครั่ง ณ อาคารกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้	- อ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญางกูร (ภาควิชาวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร) นำไปชมการทำปุ๋ยหมัก โดยได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการทำปุ๋ยจากนายสมจิตร ช่างเผือก เจ้าหน้าที่ทำปุ๋ยหมัก	-
24 ส.ค.2547	- รับสถิติผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็งทางเดินหายใจของประชาชนชุมชนหนองป่าครั่ง จากโรงพยาบาลแมคคอร์มิค เชียงใหม่	- ได้รับข้อมูลสถิติผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดในชุมชนหนองป่าครั่ง	- ข้อมูลยังไม่ครบ
- ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลสถิติผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดในชุมชนหนองป่าครั่งให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจะจัดเตรียม

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
			ใหม่
2 ก.ย. 2547	- รับสมัครผู้เข้าร่วม “โครงการ
แบ่งชีเหื้อหื้อเป็นทุน” โดย
ฝากใบสมัครไว้ที่ นักวิจัย
ภาคสนาม, ลงบุญอยู่ ผู้จัดการ
คริสตจักรธรรมประทีป และให้
ลงยุทธ ประกาศเสียงตาม
สายในชุมชน	- ติดตามรายชื่อผู้สมัครร่วม
“โครงการแบ่งชีเหื้อหื้อเป็น
ทุน” ในวันที่ 6 ก.ย. 2547	-
	- คิดประกาศเชิญชวนร่วม
“โครงการแบ่งชีเหื้อหื้อเป็น
ทุน” ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์
โครงการ ณ คริสตจักรธรรม
ประทีป	- ไม่มีผู้สนใจเข้าร่วมอบรม
“โครงการแบ่งชีเหื้อหื้อเป็น
ทุน” จากคริสตจักรเลย	-
	- ติดต่อโรงพิมพ์จุฑพร ขอความ
อนุเคราะห์ กระจายเหลือใช้
เพื่อทำสมุดบันทึกให้
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ	- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ	-
10 ก.ย. 2547	- ดำเนินกิจกรรมร่วมกับ
นักเรียนชั้น ป. 6	- กระตุ้นการผลิตสื่อในชุมชน
โดยอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
เสนอว่าให้มาช่วยกันทำธง
รณรงค์ให้ชาวบ้านหันมาใช้
จักรยาน และงดการเผา	-
14 ก.ย. 2547	- กระตุ้นให้สมาชิกชุมชนผลิต
แผ่นพับ โดยให้ดูตัวอย่างการ
ทำแผ่นพับของอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีป เรื่อง
การแก้ปัญหาหมอกควันทาง
อากาศ	- ได้รูปแบบแผ่นพับที่จะใช้
รณรงค์ในชุมชน	-
	- ติดตามการทำสื่อโดยใช้ถุง
นมที่ยังทำไม่เสร็จ (กิจกรรม
เสริมหลักสูตรครั้งที่ 1 “เยาวชน	- ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้สื่อที่
ผลิตจากถุงนม	- รูปร่างของ
สื่อไม่สวย
เพราะนักเรียน

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	กับการแปรรูปขยะ")		เขียนไม่
สม่ำเสมอและ
การตกแต่ง
ขอบทำได้ยาก
19 ก.ย. 2547	- อบรม "โครงการแบ่ง
ชีเหื้อหื้อเป็นปุ๋ย"	- มีผู้สนใจใช้ พ.ค.ในการ
แก้ปัญหาขยะในครัวเรือน
ประมาณ 17 คน และมี
กรรมการวัดสนใจที่จะให้วัด
เป็นจุดสาธิตการใช้ พ.ค. ด้วย
- ชาวบ้านตั้งใจฟังการบรรยาย
การแยกขยะ และเพิ่มมูลค่าขยะ
ก่อนนำไปขายโดยวิทยากรจาก
บริษัททวงษ์พาณิชย์ ซึ่งอาจ
นำไปสู่การรับซื้อขยะในชุมชน
หนองป่าครั่งทุกเดือน
- ไม่ได้สาธิตวิธีการใช้สาร พ.ค.
ในการแก้ปัญหา เพราะเวลา
จำกัด และอุปกรณ์ในการสาธิต
มีอัตราส่วนน้อยเกินไป	- เนื่องจากวัด
หนองป่าครั่ง
จัดประชุม
กรรมการวัด
เรื่อง การเตรียม
งานทอดผ้าป่า
ทำให้การอบรม
"โครงการแบ่ง
ชีเหื้อหื้อเป็น
ปุ๋ย" ต้องเลื่อน
เวลาออกไป
- การจัด
ประชุมครั้ง
ต่อไปควร
ประสาน
สถานที่อื่นใน
การจัดประชุม
24 ก.ย. 2547	- การใช้กระดาษโฆษณาสินค้า
ของบริษัทห้างร้านต่าง ๆ มาทำ
เป็นกระดาษสา	- นักเรียนรู้จักการนำกระดาษ
มาป่นแล้วทิ้งไว้ให้แห้ง
กลายเป็นกระดาษที่มีลักษณะ
คล้ายกระดาษสา
- ปัญหาที่พบคือ กระดาษที่ได้มี
หลากหลายในแผ่นเดียว เพราะ
นักเรียนไม่ได้แยกสีก่อนนำไป
ป่น
- กระดาษมีความหนา ไม่
สม่ำเสมอ	- เสนอโดย
อ.ไพรัช
- แนวทาง
แก้ไขคือ เพิ่ม
เทคนิคการทำ
กระดาษสา
โดยอาจใช้
วัสดุอื่นมา
ตกแต่ง
เพิ่มเติม

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
10 ต.ค. 2547
07.00 – 14.00 น.	วันรณรงค์ใช้จักรยานและ
งดการเผาทุกชนิด
1. ผู้มีส่วนร่วม - อาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศร่วมกิจกรรมกับ
ชมรมจักรยานวันอาทิตย์
2. เริ่มปั่นจักรยาน จากวัดหนอง
ป่าครั่ง ไปตามเส้นทางใน
ชุมชน พร้อมทั้งแจกสื่อแผ่น
พับให้ความรู้เรื่องมลภาวะทาง
อากาศแก่ประชาชนทั่วไปที่
ขบวนเคลื่อนผ่าน	- ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
อากาศเสียเมืองเชียงใหม่ ดิตรง
สัญลักษณ์อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่า
ครั่งกับจักรยาน ผู้เข้าร่วม
กิจกรรมประมาณ 32 คน ซึ่งทำ
กิจกรรมของชมรมจักรยานวัน
อาทิตย์แล้วมาร่วมกิจกรรม
- ผู้ที่พบเห็นขบวนรณรงค์ ให้
ความสนใจในกิจกรรม ควรมี
การปั่นจักรยานรณรงค์อย่าง
ต่อเนื่อง	
12 ต.ค.2547	ติดป้ายผ้ารณรงค์ใช้จักรยานและ
งดการเผาทุกชนิด จำนวน 5 ผืน	- ร่วมกิจกรรมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง จำนวน 5 คน เพื่อ
ติดป้ายผ้าตามจุดสำคัญๆ ใน
ชุมชน จำนวน 5 จุด ได้แก่
<u>จุดที่ 1</u> ศาลาวัดหนองป่าครั่ง
<u>จุดที่ 2</u> หน้าอาคารเรียน
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง
<u>จุดที่ 3</u> ด้านหน้าคริสตจักร
ธรรมประทีป ถ.บุญยพงษ์
<u>จุดที่ 4</u> ด้านหน้าคริสตจักรแสง
ประทีป ถ.หนองประทีป
<u>จุดที่ 5</u> ข้างกำแพงใกล้โรงแรม
ร้าง ถ.วัดหนองป่าครั่ง	เป็นผล
ต่อเนื่องจาก
วันรณรงค์ใช้
จักรยานและ
งดการเผา
ทุกชนิด
9 พ.ย. 2547
14.30 – 15.30 น.	จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์
โครงการฯ	จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์
โครงการฯ ที่โรงเรียนวัดหนอง
ป่าครั่ง และคริสตจักรธรรม
ประทีปโดยใช้แผ่นพับและ
โปสเตอร์รณรงค์ของ	

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		โครงการฯ เป็นสื่อ
ประชาสัมพันธ์	
11 พ.ย. 2547
13.30 – 14.30 น.	เข้าปรึกษาอาจารย์ไพรัชเพื่อขอ
ความร่วมมือทำกิจกรรม
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง	ติดต่อขอใช้คาบเรียนทุกวันพุธ
เวลา 14.30 – 15.30 น. สำหรับ
ทำกิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดป่า
ครั่ง โดยวางแผนกิจกรรมเป็น
การบรรยายให้ความรู้
อาสาสมัครฯ ในเรื่องมลภาวะ
ทางอากาศ ประมาณ 3 – 5 ครั้ง
และจะนำอาสาสมัครฯ ออกไป
ทำกิจกรรมในชุมชนหนองป่า
ครั่ง	
14 พ.ย. 2547
13.30 – 15.00 น.	บรรยายให้ความรู้เรื่องอากาศ
เสียเมืองเชียงใหม่	ให้ความรู้ เรื่องอากาศเสียเมือง
เชียงใหม่ ในงานประชุม
ผู้ปกครอง โรงเรียนวัดหนองป่า
ครั่ง ครั้งที่ 1/2547 มีผู้เข้าร่วม
ประชุมประมาณ 30 คน เวลา
13.30 น. ณ ศาลาวัดหนองป่า
ครั่ง	-
17 พ.ย. 2547
14.30 – 15.30 น.	ให้ความรู้เรื่อง “ความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม”	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง	-
24 พ.ย. 2547
14.30 – 15.30 น.	จัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับมลพิษ
สิ่งแวดล้อม	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง โดยให้
อาสาสมัครฯ นำความรู้ในเรื่อง
“ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมลพิษ
สิ่งแวดล้อม” มาจัดบอร์ดเพื่อ
เผยแพร่ในโรงเรียนวัดหนองป่า
ครั่ง	-

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
8 ธ.ค. 2547
13.30 – 14.30 น.	ให้ความรู้เรื่อง “มลพิษทางอากาศ”	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง โดยการอธิบายถึงมลพิษทางอากาศในภาพรวมและนำเข้าสู่มลพิษทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อทุกคน และต้องช่วยกันแก้ไข	-
14.30 – 15.30 น.	เทศารบ้ำบัดน้ำเสีย พด.6 บริเวณลำเหมืองในชุมชนซึ่งเน่าเหม็น	นำอาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง ลงพื้นที่เพื่อใช้สารบ้ำบัดน้ำเสีย พด.6 ที่อาสาสมัครฯ ผลัดไปเทบ้ำบัดน้ำเสียตามบริเวณลำเหมืองในชุมชน	ขยายผลจากการทำสารบ้ำบัดน้ำเสีย พด.6 จากเศษอาหารภายในโรงเรียน (อ.ไพรัช เนะนะ)
9 ธ.ค.2547	ติดต่อขอสาร พด.1 พด.2 และ พด.6 เพื่อนำมาใช้สาธิตการทำปุ๋ย หมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ และสารบ้ำบัดน้ำเสียจากขยะในครัวเรือน จาก สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 6	ได้รับสารดังกล่าวมาจำนวน 2 ชุดเพื่อนำไปสาธิตต่อไป	สามารถขอรับสารดังกล่าวได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายได้คนละ 1 ชุด
15 ธ.ค. 2547
14.30 – 15.30 น.	วัดผลการเรียนการสอน เรื่อง “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมลพิษสิ่งแวดล้อม” และ “มลพิษทางอากาศ”	- กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง เป็นการวัดความรู้พร้อมของอาสาสมัครฯ ก่อนไปทำกิจกรรมในชุมชนหนองป่าครั่งหรือไม่
- อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง 16 คน วัด	ก่อนไปทำกิจกรรมในชุมชนมีการทบทวนความรู้

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ความรู้ผ่าน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 75	
22 ธ.ค. 2547
14.30.- 15.30 น.	จัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง อาสาสมัครฯ นำบอร์ดนิทรรศการเรื่อง “มลพิษทางอากาศ” มาเผยแพร่ที่โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง และคริสตจักรธรรมประทีป	-
29 ธ.ค.2547	เข้าหารือกับนักวิจัยภาคสนาม เรื่อง การทำจุลสาริตปูหมักลดเผา และปรึกษาเรื่องการดำเนินงานร่วมกับอนุชนคริสตจักรธรรมประทีป	- หาเรือนางศรีนวล (บ้านวล) นักวิจัยภาคสนาม เรื่องสถานที่ในการสาธิตปูหมักลดการเผา เห็นควรที่จะสาธิตที่บ้านนางโชติวัน (พี่นาย) นักวิจัยภาคสนาม เพื่ออำนวยความสะดวกตามผลและดูแลรักษา และเป็นบริเวณที่มีปัญหาเรื่องการเผาไหม้และ ขยะอื่นๆ
- นักวิจัยภาคสนามเห็นด้วยกับการทำจุลสาริตปูหมัก จะชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมสาธิตการทำปูหมักลดการเผา	-
5 ม.ค.2548
14.30 – 15.30 น.	การเตรียมกิจกรรม “ก๊อ ก๊อก...เฮฮักอากาศดี” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ได้นำความรู้ในเรื่องมลพิษทางอากาศไปเผยแพร่แก่ชาวบ้านในชุมชนหนองป่าครั่ง และเป็น	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ฝึกให้อาสาสมัครฯ ได้พูดหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำไปรณรงค์กับชาวบ้านในชุมชนหนองป่าครั่ง	กิจกรรม “ก๊อ ก๊อก...เฮฮักอากาศดี” เลื่อนจากวันที่ 12 และ 19 ม.ค. เป็นวันที่ 26 ม.ค. 2548 เพราะ

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	การรณรงค์ให้ชาวบ้านในชุมชนช่วยกันงดการก่อมลภาวะทางอากาศ		อาสาสมัครฯ ดัดกิจกรรมของโรงเรียน
13 ม.ค. 2548
17.00 – 17.30 น.	ประสานงานกับ อ.ผ่องศรี ลำจวน เรื่องการสาธิตปฏิกิริยาหมักลดการเผา	ดูสถานที่และนัดเวลาในการสาธิตปฏิกิริยาหมัก ในวันที่ 15 ม.ค. 2548 เวลา 09.00 น.	
15 ม.ค.2548
09.00 – 10.30 น.	สาธิตการทำปฏิกิริยาหมักลดการเผาบ้าน อ.ผ่องศรี ลำจวน อาจารย์ประจำชั้น ป.1 โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง (จุดสาธิตที่ 1)	เจ้าหน้าที่โครงการฯ เล่าที่มาของการทำปฏิกิริยาหมักลดการเผา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เกิดแนวคิดในการที่จะนำไปปฏิบัติในบ้านของตนเองต่อไป ต่อมาได้อธิบายขั้นตอนการทำปฏิกิริยาหมัก และแนะแนวทางการนำปฏิกิริยาหมักไปใช้ต่อ โดยทางเจ้าหน้าที่โครงการฯ จะเข้ามาติดตามผลเป็นระยะๆ	มีผู้เข้าร่วมการสาธิต 8 คน เฉพาะผู้ที่สนใจจะทำปฏิกิริยาหมักในบ้านของตน ดังนั้นจำนวนของผู้รับชมจึงมีไม่มากนัก
19 ม.ค.2548
14.30 – 15.30 น.	การเตรียมความพร้อมอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่งในการทำกิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮักอากาศดี ”	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ทบทวนเนื้อหาและอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งพูดหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับหัวข้อที่จะนำไปพูดกับชาวบ้าน	จะนำอาสาสมัครฯ ไปทำกิจกรรม ครั้งที่ 1 วันที่ 26 มี.ค.2548
16.00-17.00 น.	ประชาสัมพันธ์กิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮักอากาศดี ครั้งที่ 1”	แจ้งการทำกิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮักอากาศ ครั้งที่ 1” แก่นักวิทยาสานามเพื่อให้ประชาสัมพันธ์ต่อเพื่อนบ้านหรือผู้ที่สนใจ ถึงกิจกรรมของอาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ ที่จะไปเคาะประตูตามบ้านในชุมชนหนองป่าครั่ง เพื่อให้เกิดการ	-

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ต้นตัวเรื่องอากาศเสียเมือง
เชียงใหม่	
21 ม.ค.2548
19.00 – 19.30 น.	ตามผลป้อนหมักบ้าน อ.ผ่องศรี
(จุดสาริตที่ 1)	- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่อง
การทำปุ๋ยหมักกับ อ.ผ่องศรี
- สังเกตขนาดของกองปุ๋ยหมัก
และแนะนำวิธีการดูแลกองปุ๋ย
หมัก	-
19.30 – 20.00 น.	หารือกับกลุ่มอนุชนคริสตจักร
เพื่อนัดหมายวันวางแผนการ
ดำเนินกิจกรรมในชุมชนหนอง
ป่าครั่งร่วมกัน	นัดหมาย วันที่ 4 ก.พ.2548	หารือกันใน
วันนี้ไม่ได้
เพราะกลุ่ม
อนุชนต้อง
เตรียม
กิจกรรมของ
กลุ่มที่จะมีใน
วันที่ 22 ม.ค.
2548
26 ม.ค.2548
14.30 – 15.30 น.	กิจกรรม “ก๊อก ก๊อก...เฮฮัก
อากาศดี ครั้งที่ 1” เป็นกิจกรรม
ที่ให้อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
ลงพื้นที่ชุมชนหนองป่าครั่ง
เพื่อเข้าไปพูดคุยให้ความรู้แก่
ชาวบ้านในเรื่องของปัญหา
อากาศเสียเมืองเชียงใหม่และ
รณรงค์ให้ชาวบ้านการงดเผา
ทุกชนิด	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง
- ลงพื้นที่บริเวณตั้งแต่หน้า
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง, ถ.
บุญยพงษ์ ซ.1, ถ.บุญยพงษ์
ซ.3, ถ.บุญยพงษ์ ซ.5, ถ.วัด
หนองป่าครั่ง, ถ.วัดหนองป่า
ครั่ง ซ.2, ถ.วัดหนองป่าครั่ง ซ.
4, ถ.เจริญยิ่ง
มีการแบ่งอาสาสมัครฯ
ออกเป็น 2 กลุ่ม เข้าไปให้
ความรู้กับชาวบ้านโดยเจาะ
ประตูทีละบ้าน และแจกแผ่น
พับประกอบ	ชาวบ้านส่วน
ใหญ่ไม่ค่อย
อยู่บ้านในวัน
ทำการ

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		- อาสาสมัครฯ สามารถให้ความรู้ได้ 10 หลังคาเรือน	
2 ก.พ.2548
10.30 – 11.30 น.	กิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮัก
อากาศดี ครั้งที่ 2”	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง
- ลงพื้นที่บริเวณตั้งแต่ด้านหลัง
วัดหนองป่าครั่ง ถ.บุญยพงษ์
ซ.4, ถ.บุญยพงษ์ ซ.6, ถ.บุญย
พงษ์ ซ.6ก และ ถ.บุญยพงษ์
ซ.8
- สามารถให้ความรู้ได้ทั้งหมด
10 หลังคาเรือน
- ชาวบ้านให้ความสนใจดี ให้
ความรู้เพิ่มเติมแก่อาสาสมัครฯ
และแนะนำให้อาสาสมัครฯ
ช่วยกันพูดและตอบคำถาม	
4 ก.พ.2548
19.00 – 22.00 น.	หารือร่วมกับกลุ่มอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีปเพื่อหา
แนวทางการดำเนินกิจกรรมใน
ชุมชนหนองป่าครั่ง	- ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 30
คน ณ บ้าน อ.ชีลา(ครูเล็ก) ที่
ปรึกษากลุ่มอนุชน โดยกลุ่ม
อนุชนจะเป็นแกนนำในการจัด
กิจกรรม กลุ่มอนุชนฯ ได้เสนอ
3 กิจกรรม คือ
1.กิจกรรมปั่นจักรยานแรลลี่
2.กิจกรรมถนนคนเดิน
3.กิจกรรมนำใบไม้มาทำปุ๋ย
หมัก	ทาง
โครงการฯ จะ
สนับสนุน
ด้านงบประมาณ
บางส่วน และ
ด้านบุคลากร
ในการ
จัดเตรียมงาน
9 ก.พ.2548
10.30 – 11.30 น.	กิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮัก
อากาศดี ครั้งที่ 3”	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ โรงเรียนวัด
หนองป่าครั่ง
- ลงพื้นที่บริเวณตั้งแต่ ถ.บุญย
พงษ์ ซ.10, ถ.ทุ่งโฮเต็ล ถึง	

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		โรงสีข้าว
- ให้ความรู้ได้ทั้งหมด 11
หลังคาเรือน	
11 ก.พ.2548	ประชุมนำเสนอกิจกรรมของ
อนุชนฯ ต่อ อ.ดวงจันทร์
หัวหน้าโครงการฯ และนางมล
วิภา นักวิจัยร่วม	- อนุชนได้นำเสนอกิจกรรม
จากการประชุมเมื่อวันที่ 4 ก.พ.
2548 มีผู้เข้าร่วมหารือประมาณ
25 คน ที่ห้องประชุม ชั้น 2
คริสตจักรธรรมประทีป ซึ่งได้
นำเสนอ 3 กิจกรรม คือ
1.กิจกรรมปั่นจักรยานแรลลี่
2.กิจกรรมถนนคนเดิน
3.กิจกรรมนำใบไม้มาทำป๊อ
หมัก
- โครงการฯจะสนับสนุน
งบประมาณแต่ควรปรับ
รูปแบบให้สามารถดำเนินการ
ต่อไปในระยะยาวได้
- กลุ่มอนุชนจะนำกิจกรรม
กลับไปปรับปรุงเพื่อนำเสนอ
วันที่ 5 มี.ค.2548	14 ก.พ.-4
มี.ค.
อยู่ในช่วงที่
กลุ่มอนุชนอยู่
ในช่วงสอบ
ปลายภาค
2 มี.ค.2548
14.30 – 15.30 น.	กิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮัก
อากาศดี ครั้งที่ 4”	กิจกรรมร่วมกับอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนอง
ป่าครั่ง
- ลงพื้นที่บริเวณตั้งแต่ ถ.วัด
หนองป่าครั่ง, ถ.ธนุย์พงษ์ ซ.
7, ถ.ธนุย์พงษ์ ซ.9, ถ.หนอง
ประทีป และ ถ.หนองป่าครั่ง ซ.
3
- สามารถให้ความรู้ได้ทั้งหมด
17 หลังคาเรือน
- ชาวบ้านทั่วไปให้ความสนใจ	- พื้นที่ทำ
กิจกรรมกว้าง
ไม่สามารถทำ
กิจกรรมไม่ให้
ทันเวลาที่
กำหนดได้

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
.		ดีมาก มีการแสดงความคิดเห็น
ร่วมกันมากขึ้น
- ร้านอาหารไม่ค่อยให้ความ
สนใจเนื่องจากมีลูกค้า	
5 มี.ค.2548
15.00 – 15.45 น.	สาริตการทำปุ๋ยหมักลดการเผา
สาริตฯ บริเวณบ้านนางโชติวัน
ไชยวงศ์ นักวิจัยภาคสนาม
(จุดสาริตที่ 2)	- ผู้เข้าร่วม 15 คน เพื่อฟังการ
จัดการขยะประเภทใบไม้ โดย
ใช้ปุ๋ยหมักเป็นทางออกเพื่อลด
การเผา
- อาสาสมัครฯ เป็นผู้สาริต
เจ้าหน้าที่โครงการฯ บรรยาย	
16.00 – 16.45 น.	สาริตฯ บริเวณหน้าบ้านป้าบุตร
(จุดสาริตที่ 3)	- มีผู้เข้าร่วม 11 คน ได้บรรยาย
และสาริตเช่นเดียวกับจุดสาริต
ที่ 2	จุดนี้จะไม่ต้องอยู่
ในบ้านของ
ผู้ใดจึงให้ป้า
บุตร และป้าที่
อยู่บ้าน
ใกล้เคียงเป็น
คนดูแลไม่ให้
ใครเอาขยะอื่น
มาทิ้งลงถึง
สาริตปุ๋ยหมัก
17.00 – 17.45 น.	สาริตฯ บ้านนายสุทธิสาร ฉายา
ด้านหลังบริษัทสมบัติทัวร์
(จุดสาริตที่ 4)	- มีผู้เข้าร่วม 10 คน ได้บรรยาย
และสาริตเช่นเดียวกับจุดสาริต
ที่ 2	บ้านนี้อยู่ใน
บริเวณ
เดียวกับบ้าน
ของนายนนท์
ตนาณนท์
สมาชิกกลุ่ม
อนุชนฯ
19.00 – 22.00 น.	หารือร่วมกับกลุ่มอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีป เพื่อ
วางแผน การดำเนินกิจกรรม
“ปันจักรยานแรลลี่”	- มีผู้ร่วมหารือจำนวน 11 คน
ได้กิจกรรมเพิ่มอีก 1 กิจกรรม
คือ การ “จัดรายการวิทยุ
เกี่ยวกับเรื่องอากาศเสียเมือง	กิจกรรมอื่นๆ
ยังไม่ได้
วางแผน อย่าง
ชัดเจนเพราะ

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		เชิงใหม่” - กำหนดจัดกิจกรรม “ปั่นจักรยานแรลลี่” เป็นกิจกรรมแรกในวันที่ 14 พ.ค. 2548 และจะมีการเก็บแบบสอบถาม เพื่อดูความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (เยาวชนและผู้ปกครอง) เกี่ยวกับรูปแบบของกิจกรรมนี้ และกลุ่มอนุชนจะนำแบบสอบถามมาเสนอในวันที่ 11 มี.ค.2548	กลุ่มอนุชนเริ่มไม่มีสมาธิ
9 มี.ค.2548
14.30 – 15.30 น.	กิจกรรม “ก๊อ ก๊อ...เฮฮักอากาศดี ครั้งที่ 5”	กิจกรรมทำร่วมกับอาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง - ลงพื้นที่บริเวณตั้งแต่ ถ.ธนุชัยพงษ์, ข้างโรงแรมยูเรเชีย และหลังศูนย์อุตสาหกรรมภาคเหนือ	-
11 มี.ค.2548
18.30 – 20.30 น.	หารือกับกลุ่มอนุชนคริสตจักรธรรมประทีป เพื่อวางแผนกิจกรรม “ปั่นจักรยานแรลลี่”	- ร่วมกันวางแผนเตรียมกิจกรรมและร่วมพิจารณาคำถามในแบบสอบถามโดยมี อ.ชีลา(ครูเล็ก) ที่ปรึกษากลุ่มอนุชน คอยเสนอแนะวิธีตั้งคำถามให้ มีผู้เข้าร่วมหารือจำนวน 15 คน พร้อมทั้งกำหนดวันเก็บแบบสอบถามในวันที่ 13 มี.ค.2548 และวันที่ 16 มี.ค.2548	13 มี.ค.2548 อนุชนจะเก็บแบบสอบถามจากชาวชุมชนที่เข้ามาทำกิจกรรมที่โบสถ์คริสตจักรธรรมประทีปแล้ววันที่ 16 มี.ค.2548 จะลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม

ว/ค/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
			ตามในชุมชน
16 มี.ค.2548
10.30 – 12.00 น.	การเก็บแบบสอบถามเพื่อนำ
ข้อมูลไปจัดกิจกรรม “ปิ่น
จักรยานแรลลี่” ในวันที่ 14
พ.ค.2548	เจ้าหน้าที่โครงการฯ จำนวน 3
คน ร่วมกับอนุชนคริสตจักร
ธรรมประทีป จำนวน 2 คน
(อ้อยและอร) เก็บแบบสอบถาม
ได้จำนวน 12 ชุด	-
18 มี.ค.2548
17.00 – 18.30 น.	ตามผลป้อนหมักฯ ณ ชุมชน
หนองป่าครั่ง	จุดสาธิตที่ 1 บ้าน อ.ผ่องศรี ลำ
จวน บันทึกภาพ และจดบันทึก
ลักษณะของป้อนหมักที่สังเกตได้
จุดสาธิตที่ 2 บ้านนางโชติวัน
ไชยวงศ์ (พินาย) ละแวกบ้านนี้
ยังคงเผาขยะอยู่ทั้งๆ ที่เคยลงไป
ให้ความรู้แล้วก็ตาม
จุดสาธิตที่ 3 ที่รกร้างหน้าบ้าน
ป่าบุตร ทำเช่นเดียวกับจุดสาธิต
ที่ 1 และสอบถามบ้านที่อยู่ตรง
ข้ามกับจุดสาธิตนี้ถึงการดูแล
ป้อนหมัก
จุดสาธิตที่ 4 บ้านนายสุทธีสาร
ฉายา ทำเช่นเดียวกับจุดสาธิตที่
1 และสอบถามนายพนนท
อนุชนคริสตจักรธรรมประทีป
ถึงการดูแลป้อนหมัก พร้อมทั้ง
แนะนำเรื่องการหมักนํ้า	-
18.30 – 19.00 น.	พบปะนักวิจัยภาคสนาม	เรื่องจุดสาธิตป้อนหมักทั้ง 4 จุด
และสอบถามถึงเรื่องการเผาใน
ละแวกนี้ ปรากฏว่าไม่มีการเผา
แล้ว	-
19.00 น.	ประชุมติดตามผลการเก็บ
แบบสอบถามของอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีป ณ ห้อง	ยกเลิกการประชุมเนื่องจากมีลม
แรงและฝนกำลังจะตก	-

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
	ประชุมคริสตจักรธรรมประทีป		
16 เม.ย. 2548	เข้าร่วมกิจกรรมกับอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีป	- ร่วมกิจกรรม“แบ่งปัน” กับ
กลุ่มอนุชน
- สอบถามความคืบหน้า เรื่อง
การจัดจักรยานแรลลี่รณรงค์ลด
การเผาในชุมชน ที่อนุชน
คริสตจักรจะจัดขึ้นในวันที่ 14
พ.ค. 2548 ซึ่งตอนนี้อยู่ในช่วง
ของการสอบถามความคิดเห็น
ของคนในชุมชนถึงความ
คิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนี้โดย
การใช้แบบสอบถาม	
23 เม.ย. 2548	เข้าร่วมกิจกรรมกับอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีป	- ร่วมกิจกรรม“แบ่งปัน” กับ
กลุ่มอนุชน
- สอบถามความคืบหน้า เรื่อง
การจัดจักรยานแรลลี่รณรงค์ลด
การเผาในชุมชน ซึ่งอนุชนบอก
ว่าการจัดกิจกรรมอาจจะต้อง
เลื่อนออกไปเพราะตอนนี้กลุ่ม
อนุชนมีกิจกรรมหลายอย่าง	
4 พ.ค. 2548	พบปะนักวิจัยภาคสนาม	ร่วมรณรงค์คำห้วนางศรีนวล
สุริยวงศ์ และ นางจันเพ็ญ สุข
หล้า นักวิจัยภาคสนามชุมชน
หนองป่าครั่ง เนื่องในโอกาส
วันขึ้นปีใหม่เมือง	
6 พ.ค. 2548	เข้าร่วมกิจกรรมกับอนุชน
คริสตจักรธรรมประทีป	กลุ่มอนุชนคริสตจักรธรรม
ประทีปยกเลิกกิจกรรม
“แบ่งปัน” เพราะฝนตกหนัก	
11 พ.ค. 2548	ติดตามผลปฎิบัติหมักอินทรีย์ลด
การเผา	- ปุ๋ยหมักที่บ้านนางโชติวันมี
การยุบตัวลงไปมาก มีการรดน้ำ
ที่ถังปุ๋ยสม่ำเสมอ และนำไปใช้	

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ที่มีอยู่ในบริเวณบ้านมาเดิมด้วย - จุดสาธิตปู้บ้านป้านตไร่ไม่ ค่อยมีการยุบตัว และไม่มีการ รดน้ำที่ถังปู้ เข้าหน้าที่ โครงการฯจึงแนะนำให้รดน้ำที่ ปู้เพิ่มขึ้น - ปู้หมักบ้านนายสุทธิสาร ยุบตัวลงไปมากและได้มีการนำ ใบไม้และเศษอาหารที่เหลือ จากการทำอาหารมาใส่ในถังปู้ ด้วย	
4 ก.ค. 2548	พบปะนักวิจัยภาคสนาม	หารือกับนักวิจัยภาคสนามถึง แนวทางในการดำเนินงานใน ชุมชนต่อไป นักวิจัยภาคสนาม เสนอว่าควรลงพื้นที่ไปให้ ความรู้เรื่องปัญหามลภาวะทาง อากาศแก่ชาวบ้านตามแต่ละ บ้าน เหมือนอย่างที่อาสาสมัคร พิทักษ์อากาศโรงเรียนวัดหนอง ป่าครั้งเคยทำกิจกรรม “ถือ ถือเฮฮากอากาศดี” โดยเฉพาะ บ้านที่ยังมีพฤติกรรมเผา ขยะและใบไม้อยู่	
6 ก.ค. 2548	ให้ความรู้เรื่องมลภาวะทางอากาศ	เจ้าหน้าที่โครงการฯได้ไปให้ ความรู้แก่ชาวบ้านที่ยังมี พฤติกรรมเผาอยู่ ซึ่งเป็น บ้านที่รถขยะไม่สามารถเข้าไป เก็บขยะได้ ทำให้ต้องเผาขยะ และใบไม้ เจ้าหน้าที่โครงการฯ จึงได้แนะนำให้นำขยะใส่ถุงดำ ที่ อสม.แจกให้ แล้วนำไปทิ้งยัง	

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		ถึงขยะด้านนอก จะได้ไม่ต้อง
กำจัดขยะ โดยวิธีการเผา	
13 ก.ค. 2548	ติดตามผลปฎิบัติอินทรีย์ลด
การเผา	- ปุ๋ยหมักที่บ้านนางโชติวันมี
การยุบตัวลงไปมาก มีการนำ
ใบไม้มาเติมเป็นประจำ - จุดสาธิตปุ๋ยบ้านป้านุตรมีการ
ยุบตัวกว่าการติดตามครั้งที่แล้ว
มากมีการเติมใบไม้เพิ่มจนเต็ม
ถังปุ๋ย และมีชาวบ้านนำถุงใส่
ใบไม้มากองเตรียมไว้ด้วย - ปุ๋ยหมักบ้านนายสุทธิสาร
ยุบตัวลงไปมาก แต่ไม่ได้มีการ
นำเศษใบไม้มาใส่เพิ่ม	
18 ก.ค. 2548	ให้ความรู้เรื่องมลภาวะทาง
อากาศ	เจ้าหน้าที่โครงการฯได้ไปให้
ความรู้แก่ชาวบ้านกลุ่มบ้านเช่า
ที่ยังมีพฤติกรรมเผาอยู่
พร้อมทั้งแจกแผ่นพับณรงค์
หลังจากที่มีการพูดคุยแล้วก็
ทราบว่ารถขยะไม่เข้ามาเก็บ
ขยะ และมีชาวบ้านที่มักง่ายบาง
คนนำขยะใส่ถุงมาทิ้งที่หน้า
บ้านจนกลายเป็นที่ทิ้งขยะ พวก
เขาจึงจำเป็นต้องเผาเพราะไม่
สามารถที่จะขนย้ายขยะ
เหล่านั้นไปทิ้งยังจุดที่รถขยะจะ
มาจัดเก็บได้	
28 ก.ค. 2548	เตรียมกิจกรรม “ก๊อ ก๊อกเฮา
ฮักอากาศดี”	อบรมความรู้เรื่อง มลภาวะทาง
อากาศ ให้แก่อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง
ชั้น ป.4 - 6 ที่จะร่วมทำกิจกรรม
“ก๊อ ก๊อกเฮาฮักอากาศดี” มี	

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
		อาสาสมัครฯเข้ารับการอบรม
ทั้งหมด 23 คน โดยอาจารย์
ไพรัช ไชยมงคล อาจารย์ที่
ปรึกษาชั้น ป.6 เข้าร่วมรับฟัง
การอบรมด้วย	
4 ส.ค. 2548	เตรียมกิจกรรม “ก๊อ ก๊อกเฮา
ฮักอากาศดี”	อบรมความรู้เรื่อง มลภาวะทาง
อากาศ ครั้งที่ 2 ให้แก่
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง ชั้น ป.
4 – 6 และในตอนท้ายกิจกรรม
ได้มีการทดสอบการพูดโดยให้
อาสาสมัครฯที่เข้าร่วมอบรม
ทั้งหมดทดลองพูดทีละคน โดย
จำลองสถานการณ์เวลาที่
อาสาสมัครฯจะไปให้ความรู้
ชาวบ้านในการทำกิจกรรม
“ก๊อ ก๊อกเฮาฮักอากาศดี”
เพื่อให้เกิดความมั่นใจ	
11 ส.ค. 2548	ดำเนินกิจกรรม “ก๊อ ก๊อกเฮา
ฮักอากาศดี” ครั้งที่ 1	แบ่งอาสาสมัครฯออกเป็น 2
ทีม ทีมละ 11 คน เดินให้ความรู้
แก่ชาวบ้านที่อยู่บริเวณ
โรงเรียนวัดหนองป่าครั่ง พร้อม
ทั้งแจกแผ่นพับบรรณรงค์ โดยมี
เจ้าหน้าที่โครงการฯดูแล
อาสาสมัครฯทีมละ 2 คน	
18 ส.ค. 2548	เตรียมกิจกรรม “ก๊อ ก๊อกเฮา
ฮักอากาศดี”	อบรมให้ความรู้อาสาสมัครฯ
อีกครั้งหลังจากที่ทำกิจกรรม
“ก๊อ ก๊อกเฮาฮักอากาศดี” ครั้ง
ที่ 1 เพราะอาสาสมัครฯไม่กล้า
พูด ไม่มีความมั่นใจในข้อมูล
และยังจำข้อมูลไม่ได้	

ว/ด/ป	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
25 ส.ค. 2548	ดำเนินกิจกรรม “ก๊อ ก๊อกเฮา
ฮักอากาศดี” ครั้งที่ 2	แบ่งอาสาสมัครฯ ออกเป็น 2
ทีม ทีมละ 7 คน เดินให้ความรู้
แก่ชาวบ้านที่อยู่บริเวณ ถ.
ธนะยัพพงษ์ พร้อมทั้งแจกแผ่น
พับรณรงค์ โดยมีเจ้าหน้าที่
โครงการฯดูแลอาสาสมัครฯ ทีม
ละ 2 คน	
29 ส.ค. 2548	ติดตามผลปฎิบัติงานอินทรีย์ลด
การเผา	- ปุ๋ยหมักที่บ้านนางโชติวันมี
การยุบตัวลงไปมาก มีการนำ
ใบไม้มาเติมเป็นประจำ และได้
มีการทดลองนำปุ๋ยหมักที่อยู่
ด้านล่างสุดของถังหมักปุ๋ยมาใส่
ต้นไม้ที่อยู่ในบ้านด้วย - จุดสาธิตปุ๋ยบ้านป่าบุตรไม่
ค่อยมีการยุบตัว ไม่มีการเติม
ใบไม้เพิ่ม ใบไม้ที่ชาวบ้านใส่
ถุงนำมากองไว้ข้างๆ ถังปุ๋ยหมัก
ก็ยังอยู่ที่เดิม และไม่มีการรดน้ำ
ที่กองปุ๋ยเลย - ปุ๋ยหมักบ้านนายสุทธิสาร
ยุบตัวลงไปมาก มีการใส่ใบ
ไม้เพิ่ม และจากการสอบถาม
ก็ทราบว่ามีการรดน้ำที่กองปุ๋ย
เป็นประจำ	

ผลการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย 2 พื้นที่

1. สมาชิกชุมชนเป้าหมายได้รับทราบข้อมูลผลกระทบคุณภาพอากาศที่มีต่อสุขภาพ และทราบความวิกฤตของปัญหา ตลอดจนความเจ็บป่วยของประชาชนอื่นเนื่องมาจากการก่อกมลพิษทางอากาศ และมีความตระหนักต่อปัญหามากขึ้น
2. สมาชิกชุมชนได้รับทราบแนวทางการจัดการขยะหากไม่เผา เช่น ใบบำรุงทำปุ๋ยหมัก กิ่งไม้ใบไม้มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หรือบดย่อยเพื่อทำดินผสม เศษอาหารจากครัวเรือนมาทำสารบำบัดล้างห้องน้ำ เศษผักผลไม้ทำปุ๋ยน้ำบำรุงต้นพืช และขยะที่นำไปแปรรูปได้นำมาขาย การป้องกันแมลงให้วัวควายอาจใช้น้ำในลอนกรุกคอกแทนการเผาหญ้าเพื่อไล่ยุง เป็นต้น
3. แม้สมาชิกที่เริ่มทำจุดปุ๋ยหมักสาธิตจะมีไม่มากในระยะแรก แต่ก็มีผลขยายผล และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกหนองป่าครั่ง กับโป่งน้อย-สันลมจอย
4. อบต.สุเทพ ให้ความร่วมมือโดยอนุมัติงบประมาณให้โรงเรียนบ้านโป่งน้อยในการดำเนินการธนาคารขยะและทำปุ๋ยหมักในโรงเรียน แต่แขวงกาวิละไม่ได้ให้ความช่วยเหลืออะไร
5. มลพิษทั้ง 2 แห่งลดลง การเผาในที่โล่งที่ชุมชนหนองป่าครั่งลดลงประมาณ 52% ที่โป่งน้อย-สันลมจอยลดลงประมาณ 47% แต่ปัญหาจากการประกอบการเผาอิฐและปิ้งย่างอาหารยังไม่ได้รับการแก้ไข
6. เกิดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนหนองป่าครั่ง และเครือข่ายอาสาสมัครบ้านโป่งน้อย-สันลมจอย ทั้งในส่วนของโรงเรียนและชุมชน

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ประชาชนยังไม่ได้รู้สึกเป็นส่วนสำคัญของเครือข่ายที่จัดตั้ง และยังคงคิดว่ากิจกรรมทั้งหมดที่โครงการฯ ทำกับชาวบ้านเป็นผลงานของโครงการฯ ไม่ใช่การแก้ปัญหาของชุมชน
2. ชาวบ้านยังคงคอยการชี้แนะจากโครงการฯ ว่าน่าจะทำกิจกรรมอะไรบ้างเพื่อจะได้ช่วยแก้ปัญหามลพิษของชุมชน แต่ยังไม่ริเริ่มทำโครงการหรือกิจกรรมอะไรด้วยตัวเอง
3. นักเรียนที่ทำกิจกรรมโรงเรียนวัดหนองป่าครั่งไปเรียนต่อที่อื่น ต้องฝึกนักเรียนรุ่นใหม่ ส่วนนักเรียนโรงเรียนบ้านโป่งน้อยที่เคยทำธนาคารขยะเข้าไปทำงานสภานักเรียนจึงมีเวลาทำธนาคารน้อยลง และต้องฝึกฝนให้น้องๆ เข้ามาทำงานแทน
4. งบประมาณที่ อบต. อนุมัติเพื่อสนับสนุนธนาคารขยะมาช้า ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนเพื่อซื้อขยะ

5. ทั้ง อบต. และแขวงกาวิละยังไม่ได้ดำเนินการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ยังไม่ได้นำไปมาทำปุ๋ยหมัก ชาวบ้านส่วนหนึ่งก็ยังนำไปเผาเหมือนเดิม

6. ประชาชนยังหวังรอคอยความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยไม่ยอมช่วยตัวเอง เช่น การทิ้งขยะเรี่ยราดเพราะถุงดำที่ได้รับแจกมาหมด การจะทำปุ๋ยหมักต้องรอท่อซีเมนต์ฟรี โดยที่ตัวเองไม่ยอมออกเงินซื้อ เป็นต้น

บทที่ 5

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่

ระยะเวลา 23 เดือนที่โครงการนี้ได้จัดกิจกรรมเผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพอากาศ การเจ็บป่วยของคนเชียงใหม่ และแนวทางแก้ปัญหามลพิษทางอากาศจากแหล่งต่างๆ โดยทำทั้งในวงกว้างคือ สังคมเชียงใหม่ทั้งสังคม และทำในเชิงลึกคือ พื้นที่เป้าหมาย 2 พื้นที่แล้วพบว่า ในภาพรวมประชาชนได้รับทราบระดับความวิกฤตของปัญหามลภาวะทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่และผลเสียของมลภาวะทางอากาศที่มีต่อสุขภาพตนเองมากขึ้น ประชาชนมีความตระหนักต่อปัญหามากขึ้นและประสงค์จะให้มีการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศมากขึ้น โดยเรียกร้องให้มีการลดการเผาในที่โล่ง หรือแจ้งแหล่งมลภาวะทางอากาศมายังรายการวิทยุ ศูนย์รับแจ้งเหตุและโครงการฯ หรือมาขอข้อมูลและสื่อรณรงค์จากโครงการฯ โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องการทำปุ๋ยหมัก ทำให้หน่วยงานราชการต่างๆ ต้องหันมาสนใจปัญหามากขึ้นเพราะถูกกระตุ้นจากหลายฝ่ายบริหารระดับสูงและฝ่ายประชาชน

โครงการนี้ได้ทำแบบสอบถามส่งไปยังภาคส่วนต่างๆ ที่ได้มีโอกาสรับฟังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ ซึ่งสามารถประมวลได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ หลังจากที่ได้รับการชี้แจงข้อมูลจากโครงการฯ

วันที่ไปให้ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
13 ม.ค. 2547	วัดพันเตา	สามเณรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 66 รูป	- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป
25 ม.ค. 2547	วัดร่ำเปิง (ดโปธาราม)	พระภิกษุ แม่ชีและฆราวาส 138 คนและรูป	- ลดการเผาทุกชนิด
- ทำปุ๋ยหมักจากกิ่งไม้-ใบไม้
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป
- นำเศษอาหารมาทำเป็น E.M.เพื่อนำไปบำบัดกลิ่นเหม็นต่างๆ
30 ม.ค. 2547	โรงเรียนธรรมราชศึกษา (วัดพระสิงห์)	นักเรียนชั้น ม.4 จำนวน 61 คน	- ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
2 ก.พ. 2547	โรงเรียนคาราวิทยาลัย	นักเรียนชั้น ม.4 จำนวน
400 คน	- ลดการเผาทุกชนิด
- ทำปุ๋ยหมักจากกิ่งไม้-ใบไม้
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
- จัดทำโปสเตอร์และเอกสารเผยแพร่ |
| 16 ก.พ. 2547 | จังหวัดเชียงใหม่ | รองฯปริญญา ปานทอง
และข้าราชการ
หน่วยงานต่างๆ | - จังหวัดเชียงใหม่มีหนังสือเลขที่ ศร
0515(016) / ว 8944 ล.ว. 17 มี.ก.2547
ขอความร่วมมือหน่วยราชการทุกส่วน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง
รวมถึงประชาชนชาวเชียงใหม่ให้ลด
การเผาในที่โล่ง
- จังหวัดเชียงใหม่แต่งตั้งคณะทำงาน
ควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษ
อากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ 8 ชุด
เพื่อควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและ
มลพิษทางอากาศด้าน 1. การเผาป่า
2. การเผาขยะในที่โล่ง 3. โรงงาน
อุตสาหกรรม 4. การเผาเศษวัสดุทาง
การเกษตร 5. การเผา ปิ้ง ย่าง อาหาร
6. การก่อสร้าง 7. การจราจรและ
ขนส่ง 8. คณะทำงานประชาสัมพันธ์ |
| 17 ก.พ. 2547 | โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย | นักเรียนชั้น ม.5 จำนวน
171 คน | - บางส่วนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ |
| 20 ก.พ. 2547 | กองบิน 41 | ทหารและกลุ่มแม่บ้าน
94 คน | - ลดการเผาทุกชนิด |
| 20 ก.พ. 2547 | ชมรมอนุรักษ์ท้องถิ่น
โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย | สมาชิกชมรม 16 คน | - ร่วมก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศเมืองเชียงใหม่ |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
20 ก.พ. 2547	โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	ครูและนักเรียน
โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	- ร่วมก่อตั้งกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศเมืองเชียงใหม่
18 มี.ค. 2547	กงสุลอเมริกัน ประจำ
จังหวัดเชียงใหม่	Mr. Harry Jardine
กงสุลอันดับ 2	- กงสุลอเมริกันอนุญาตให้พนักงานที่
เจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจอพยพ
ออกจากพื้นที่ช่วงอากาศไม่ดี หากมี
ความประสงค์เพราะหากเจ็บป่วยรัฐ
ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลมาก
- ปัจจุบันเจ้าหน้าที่สหรัฐที่มาปฏิบัติ
หน้าที่ในเมืองเชียงใหม่ได้รับ “เบียร์
กันดาร” เพิ่ม เนื่องจากเสี่ยงต่อสภาวะ
แวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ |
| 7 เม.ย. 2547 | เจ้าอาวาสวัดต่างๆใน
เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ | 103 รูป | - เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่เห็น
ความสำคัญของปัญหาและอยากให้
การจัดถวายความรู้พระสงฆ์ในอีก 3
เขตที่เหลือ
- พระบางวัดนำเนื้อหาไปเผยแพร่สู่
ญาติโยม |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดศรีเกิด | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
- ปรับภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สะอาด
ร่มเย็น |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดท่ากระดาส | พระลูกวัด | - ลดการเผาทุกชนิด |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดอุปคุต | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- ทำปุ๋ยหมักจากกิ่งไม้-ใบไม้
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดป่าข่อยเหนือ | เจ้าคณะตำบลสันผีเสื้อ | - แนะนำประชาชนในหมู่บ้านและ |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			ตำบลสันผีเสื้อให้ลดการเผาขยะทุก
ชนิด และให้แยกขยะไว้เป็นส่วนเพื่อ
จะนำไปขายทำนุ้ยหมัก |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดวังสิงห์คำ | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดป่าตัน | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
- ปลุกต้นไม้เพิ่ม ปรับภูมิทัศน์บริเวณ
วัด รักษาความสะอาด จัดบริเวณให้
เป็นระเบียบเรียบร้อย |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดเมืองสาครน้อย | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- นำใบไม้-กิ่งไม้ใส่ถุงดำให้เทศบาลมา
เก็บ
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
- ร่วมกับเทศบาลนำถังขยะรีไซเคิลมา
ตั้งภายในวัด เพื่อคัดแยกขยะนำไปขาย
ให้เทศบาล |
| 7 เม.ย. 2547 | วัดเมืองมาง | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป |
| 8 เม.ย. 2547 | องค์การบริหารส่วน
ตำบลสุเทพ | คณะผู้บริหาร สมาชิก
อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
เจ้าหน้าที่ จำนวน 40 | - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่ประชาชน
ทั่วไป |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
		คน	- จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนบ้านโป่งน้อยเพื่อดำเนินโครงการธนาคารขยะ - นำ SPOT ของโครงการฯ ไปเปิดรณรงค์
11 พ.ค. 2547	องค์การบริหารส่วนตำบลฟ้าฮ่าม	คณะผู้บริหารและประชาชน จำนวน 102 คน	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป - รณรงค์ไม่ใช้ปρασาทเผาศพ - ออกกฎปรับผู้เผาในที่โล่ง
12 พ.ค. 2547	เทศบาลตำบลช้างเผือก	นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี
เจ้าหน้าที่เทศบาล และผู้นำชุมชน จำนวน 25 คน	- ลดการเผาทุกชนิด - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคลทั่วไป - ดำเนินการใช้มาตรการออกกฎหมายประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชนวารสารเทศบาล จัดทำแผ่นพับ
21 พ.ค. 2547	เทศบาลนครเชียงใหม่	เจ้าหน้าที่เทศบาลจำนวน 30 คน	- จัดทำป้ายรณรงค์ให้งดการเผา - ออกกฎหมายปรับผู้เผาเป็นจำนวน 2,000 บาท - มีรถดูดฝุ่นตามถนนสายต่างๆ - รณรงค์ให้จอดรถดับเครื่อง (แต่ทำเฉพาะบางช่วง) - มีโครงการให้บริการรถเมล์
4 มิ.ย. 2547	โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ	ครูและนักเรียน 1,000 คน	- โรงเรียนเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่
4 มิ.ย. 2547	โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	คณะครู 12 คน	- โรงเรียนอนุญาตให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ ให้ความรู้เรื่องอากาศอย่าง

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			<p>ต่อเนื่องแก่นักเรียนชั้นต่างๆในชั่วโมง
สิ่งแวดล้อมศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่ - อาสาสมัครฯจัดตั้งธนาคารขยะ เพื่อ
ลดปัญหาการเผาขยะในโรงเรียน - โรงเรียนจัดทำป้ายหมักจากใบไม้และ
กิ่งไม้ขนาดเล็ก |
| 11 มิ.ย. 2547 | โรงเรียนวัดหนอง
ป่าครั่ง | นักเรียนชั้น ป.6 | <ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนอนุญาตให้เจ้าหน้าที่
โครงการฯให้ความรู้เรื่องอากาศอย่าง
ต่อเนื่องแก่นักเรียนชั้นต่างๆในชั่วโมง
สิ่งแวดล้อมศึกษา - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่ - จัดทำสารบำบัดจากเศษอาหารที่
เหลือจากโรงอาหาร - มีกิจกรรม “ก๊อกร ก๊อกร เฮฮักอากาศ
ดี” ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้แก่
ประชาชนใน ชุมชนหนองป่าครั่งถึง
บ้านเกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศ |
| 18 มิ.ย. 2547 | วิทยาลัยเทคนิค
เชียงใหม่ | อาจารย์และนักศึกษา 99
คน | <ul style="list-style-type: none"> - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่นักศึกษา |
| 20 มิ.ย. 2547 | คริสตจักรธรรมประทีป | - อนุชนคริสต์ 11 คน | <ul style="list-style-type: none"> - อนุญาตให้จัดบอร์ดเกี่ยวกับมลภาวะ
ทางอากาศในบริเวณคริสตจักรธรรม
ประทีป - อนุชนคริสต์เข้าร่วมเป็นสมาชิก
เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่ |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
24 มิ.ย. 2547	สภาอุตสาหกรรม
จังหวัดเชียงใหม่	กรรมการสภา
อุตสาหกรรมจังหวัด
เชียงใหม่
30 คน | - ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมใดๆต่อ |
| 20 ก.ค. 2547 | หอการค้าจังหวัด
เชียงใหม่ | คณะกรรมการและ
เจ้าหน้าที่หอการค้า 15
คน | - หอการค้าผลักดันให้มีขนส่งมวลชน
(รถเมล์) ในเมืองเชียงใหม่ และผลักดัน
ให้ภาครัฐย้ายสนามบิน |
| 11, 13 ส.ค.
2547 | ชมรมมังสวิรัตจังหวัด
เชียงใหม่ | สมาชิกชมรมและผู้มา
รับประทานอาหาร
กลางวัน 15 คน | - ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่ประชาชน
ที่รับประทานอาหารเช้าที่ชมรม
- ช่วยเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ
ของโครงการฯ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์
แก่สมาชิกชมรม และผู้ที่สนใจ |
| 24 ส.ค. 2547 | โรงเรียนปิ่นสร้อย
แยลลวิทย์าลัย | ครูและนักเรียน 150 คน | เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่ |
| 24 ก.ย. 2547 | โรงเรียนปิ่นสร้อย
แยลลวิทย์าลัย | คณะครูหมวด
สังคมศาสตร์ 14 คน | - นำข้อมูลมลภาวะทางอากาศไป
บูรณาการในการเรียนการสอน
- เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่ |
| 22 ต.ค. 2547 | โรงเรียนพายัพ
เทคโนโลยีและ
บริหารธุรกิจ | นักศึกษา จำนวน 10 คน | - จัดตั้งคณะทำงานเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมือง
เชียงใหม่เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนิน
กิจกรรม |
| 10 ม.ค. 2548 | มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ | อธิการบดี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และคณะผู้บริหาร
จำนวน 11 คน | - ออกมาตรการห้ามเผาในบริเวณ
มหาวิทยาลัยโดยเด็ดขาด
- จะปรับปรุงระบบขนส่งมวลชนใน
มหาวิทยาลัย |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
15 ม.ค. 2548	มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์(บรรยายที่มูลนิธิ
สถาบันพัฒนาเมือง) | นักศึกษาปีที่ 4 คณะ
รัฐศาสตร์ จำนวน 70
คน | (ไม่ทราบข้อมูล) |
| 16 ม.ค. 2548 | ศิษย์เก่าโรงเรียนเรยีนา
เชลีวิทยาลัย รุ่น 2511 | จำนวน 20 คน | - ช่วยเผยแพร่ข้อมูล |
| 31 ม.ค. 2548 | โรงเรียนสารภีวิทยาคม | นักเรียน จำนวน 4 คน | - ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับมลพิษทาง
อากาศเพื่อนำไปจัดทำรายงาน |
| 15 ก.พ. 2548 | องค์การบริหารส่วน
จังหวัดเชียงใหม่ | จำนวน 28 คน | - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่ประชาชน
ทั่วไป
- จัดทำป้ายคัดค้านการเผาในที่
สาธารณะลดการเผาทุกชนิด
- จัดทำที่ทิ้งขยะที่ อ.คอยสะเก็ด |
| 28 ก.พ. 2548 | สวนเจ็ดริ้น | บาทหลวงและ
เจ้าหน้าที่ จำนวน 13
คน | - งดการเผาใบไม้และขยะ
- ทำปุ๋ยน้ำจากเศษอาหาร
- ทำปุ๋ยหมักจากใบไม้-กิ่งไม้ |
| 28 มี.ค. 2548 | มณฑลทหารบกที่ 33
ค่ายกาวิละ | รองผบ.มทบ.33และ
หัวหน้ากองกิจการพล
เรือนค่ายกาวิละ | - ส่งการให้งดการเผาทุกชนิด (แต่จาก
การสำรวจยังเห็นกลุ่มควันอยู่) |
| 16 พ.ค. 2548 | ตำรวจภูธรจังหวัด
เชียงใหม่ | พ.ต.อ.อรรถกิจ กรทอง
รองผู้บังคับการ
ตำรวจภูธรจังหวัด
เชียงใหม่และเจ้าหน้าที่
ตำรวจภูธรและตำรวจ
จราจร จังหวัดเชียงใหม่
25 นาย | - มีการตรวจจับรถควันดำเป็นครั้ง
คราว
- ตำรวจไปเตือนผู้เผาในที่โล่งเมื่อมีผู้
ร้องเรียน |
| 18 พ.ค. 2548 | โรงเรียนมงฟอร์ต
วิทยาลัย | คณะครูอาจารย์ | - งดเผาใบไม้และขยะ
- จัดทำปุ๋ยหมักเพื่อจำหน่าย
- จัดการขยะ
- เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ
18 พ.ค. 2548	โรงเรียนเทศบาล
วัดเกตการาม	คณะครูและนักเรียน	- ลดการเผาทุกชนิด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
- เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ |
| 29 พ.ค. 2548 | คณะสงฆ์จังหวัด
เชียงใหม่ | เจ้าคณะจังหวัด
เชียงใหม่ เจ้าคณะอำเภอ
และเจ้าคณะตำบลต่างๆ
ในจังหวัดเชียงใหม่ 70
รูป | - เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ขอความ
ร่วมมือเจ้าคณะอำเภอต่างๆ ให้งดการ
เผาทุกชนิด ในที่ประชุมเจ้าคณะอำเภอ
ในวันที่ 30 พ.ค. 2548 |
| 29 พ.ค. 2548 | วัดเขื่อนผาก | เจ้าอาวาส | - ลดการเผากิ่งไม้-ใบไม้
- นำใบไม้-กิ่งไม้ไปทำปุ๋ยหมัก
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป |
| 29 พ.ค. 2548 | วัดโสภณาราม | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิด
- นำใบไม้-กิ่งไม้ทำปุ๋ยหมัก
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศแก่ประชาชนและ
ผู้รับผิดชอบตามแนววิถีพุทธ |
| 29 พ.ค. 2548 | วัดร่องวัวแดง | รองเจ้าคณะอำเภอสัน
กำแพง | - ลดการเผาทุกชนิด
- นำใบไม้-กิ่งไม้ทำปุ๋ยหมัก
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป
- ร่วมกับคณะสงฆ์-ชุมชน-กลุ่ม
การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสัน
กำแพง ให้การอบรมชี้แนะแนวทาง |

| วันที่ไปให้
ความรู้	หน่วยงาน	ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูล	กิจกรรมหลังรับทราบข้อมูล
			การกำจัดขยะครบวงจรแบบครบวงจร
เพื่อลดมลภาวะทางอากาศและร่วมแรง
ร่วมใจกันพัฒนาวัด-บ้าน-โรงเรียน-
ชุมชน ตามโครงการ 5 ส.เพื่อสุขภาพ
ความเป็นอยู่ที่ดี |
| 29 พ.ค. 2548 | วัดสันทราย | รองเจ้าคณะอำเภอสัน
ทราย | - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อสุขภาพแก่บุคคล
ทั่วไป |
| 29 พ.ค. 2548 | วัดสะเมิง | เจ้าคณะอำเภอสะเมิง | - ขณะเดินทางหากพบไฟไหม้จะ
ช่วยกันดับไฟ โดยให้ผู้ติดตามช่วย
ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงผลกระทบ
ต่อสุขภาพ |
| 29 พ.ค. 2548 | วัดงาแมง | เจ้าอาวาส | - ลดการเผาทุกชนิดในบริเวณวัด
- ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบ
คุณภาพอากาศต่อผู้ที่มาทำบุญที่วัด |
| 5 ก.ค. 2548 | โรงเรียนพำพิ
เทคโนโลยีและ
บริหารธุรกิจ | อาจารย์และนักศึกษา 80
คน | - ถ่ายทอดความรู้เรื่องผลกระทบต่อ
สุขภาพแก่นักศึกษาในโรงเรียน
- ดำเนินกิจกรรมลดมลภาวะทาง
อากาศผ่านชมรมอัสวินพิทักษ์โลกของ
นักศึกษา |
| 27 ก.ค. 2548 | เทศบาลตำบลนางเือง | นายกเทศมนตรี | - จะรณรงค์ให้ประชาชนทำปุ๋ยหมัก
จากเศษใบไม้ |
| 3 ส.ค. 2548 | เทศบาลตำบลแม่ใจ | นายกเทศมนตรี และ
รองนายกเทศมนตรี | - จะให้รถขนขยะเปิดสปอตและเพลง
รณรงค์ |
| 9 ส.ค. 2548 | มหาวิทยาลัยพำพิ | ดร.บุญทอง อธิการบดี | - จะสั่งการให้งดเผาในที่โล่งทุกชนิด |
| 11 ส.ค. 2548 | มหาวิทยาลัยแม่ใจ | คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ | - เชิญโครงการฯ ไปเป็นวิทยากร
- อัฒ “เคล็ดลับอายุยืน” แจกจ่ายไปยัง
หน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัย |

ตารางที่ 5.2 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
1.	ภาครัฐ
- แขวงกาวิละ	- ให้สถานที่ในการจัดประชุม “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อหนองป่าครั้งและเจียงใหม่อากาศดี” - ให้ข้อมูล เช่น แผนที่ภายี ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนหนองป่าครั้ง - ให้สถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอดและโรคหัวใจที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตรับผิดชอบของแขวงกาวิละ ตั้งแต่เดือน พ.ย. 2547 – เม.ย. 2548 เพื่อหาความสัมพันธ์ของคุณภาพอากาศกับอัตราการเสียชีวิตของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ - นำข้อมูลไปรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดมลภาวะทางอากาศซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน
	- แขวงนครพิงค์	- ให้สถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งทางเดินหายใจ โรคมะเร็งปอด โรคหัวใจและโรคหลอดเลือดหัวใจตีบที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตรับผิดชอบของแขวงนครพิงค์ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1	- ให้ความอนุเคราะห์สารพด.1 พด.2 และพด.6 เพื่อให้โครงการฯ นำไปใช้ในการสาธิตการทำปุ๋ยหมักปุ๋ยน้ำและสารบำบัดแก้ประชาชนที่สนใจ - เป็นวิทยากรแนะนำการใช้สาร พด. แต่ละชนิด
	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	- เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ และเป็นที่ปรึกษาเครือข่ายฯ
	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่	- ให้สถิติจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งทางเดินหายใจในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ เพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนทั่วไป - สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาเตาปิ้งย่างแบบไร้ควัน - ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการร้านค้าปิ้งย่างใช้เตาปิ้ง-ย่างแบบไร้ควัน เพื่อลดมลพิษทางอากาศ

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- สภาวัฒนธรรมจังหวัด
เชียงใหม่	- บริจาคหน้ากากชนิดครึ่งหน้า 3M รุ่น 3200 แบบดัดกรอง
เดี่ยว- ขนาดกลาง/ใหญ่ มูลค่า 10,000 บาท แก่คณะตำรวจ
จราจร ซึ่งต้องอยู่กับควันพิษจากท่อไอเสียทุกวัน
	- ศูนย์ธรรมชาติวิทยาดอย
สุเทพ	- ให้สถานที่ในการจัดกิจกรรม “อบรมแกนนำเครือข่าย
อาสาสมัครฯ” โดยไม่คิดมูลค่า
	- งานกีฬา กองกิจการ
นักศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- อนุญาตให้เจ้าหน้าที่มาตรวจสอบสภาพปอดแก่ผู้เข้าร่วม
กิจกรรม “สวมแสม สวมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวัน
สิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- กลุ่มโรคจากการ
ประกอบอาชีพและ
สิ่งแวดล้อม สำนักงาน
ป้องกันควบคุมโรคที่ 10
จ.เชียงใหม่	- อนุเคราะห์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพปอดแก่ผู้เข้าร่วม
กิจกรรม “สวมแสม สวมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวัน
สิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- ศูนย์ความปลอดภัยใน
การทำงาน เขต 11 จ.
ลำพูน	- อนุเคราะห์ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพปอดแก่ผู้เข้าร่วม
กิจกรรม “สวมแสม สวมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวัน
สิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- กองอำนวยการร่วม	- ให้สถิติการเกิดไฟฟ้าตามพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่
	- สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเขต 1 เชียงใหม่	- เห็นด้วยกับการที่จะให้บรรจุเนื้อหาเรื่องมลพิษทางอากาศเข้า
ไปอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน และยินดีให้นำสื่อที่
โครงการฯ ผลิตไปบูรณาการกับการเรียนการสอน
2.	ภาคเอกชน
- บริษัททวงษ์พาณิชย์	- เจ้าหน้าที่บริษัททวงษ์พาณิชย์ มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้
เรื่องการคัดแยกขยะ การเพิ่มมูลค่าให้กับขยะ แก่ชาวบ้านและ
นักเรียนในชุมชนหนองป่าครั่ง และชุมชนบ้านโป่งน้อย โดย
ไม่คิดค่าวิทยากร
- อนุญาตให้อาสาสมัครพิทักษ์อากาศโรงเรียนบ้านโป่งน้อย
ซึ่งต้องการจัดตั้งธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่งน้อยฝึกการ
ปฏิบัติงานจริงที่บริษัททวงษ์พาณิชย์ สาขาประตูเชียงใหม่
เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจระบบการทำงาน โดยให้
อาสาสมัครฯฝึกการปฏิบัติงานจริงถึง 3 ครั้ง โดยไม่ได้คิด
ค่าใช้จ่ายใดๆ และได้จัดเจ้าหน้าที่มาดูแลถ่ายทอดความรู้แก่

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
		อาสาสมัครฯ อย่างใกล้ชิด - เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งธนาคารขยะให้แก่โรงเรียนบ้านโป่งน้อย ในการดำเนินการเรื่องเอกสารที่จะใช้ในธนาคารขยะ - การจัดสถานที่ ให้ความอนุเคราะห์ตัวอย่างขยะที่จะนำมาจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ราคาขยะ - รับซื้อขยะจากธนาคารขยะ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย
	- อุทยานการค้ากาดสวนแก้ว	- ให้สถานที่ในการจัดงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่ อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548” ที่ห้อง Expo Corner ชั้น G ในเดือนมิถุนายน 2548 โดยไม่คิดมูลค่า - อำนวยความสะดวกเป็นพิเศษทุกวันเสาร์-อาทิตย์ในเรื่องจัดโต๊ะ เก้าอี้ และเครื่องเสียง สำหรับใช้ดำเนินกิจกรรม - ฝ่ายกิจกรรมของอุทยานการค้ากาดสวนแก้วสนใจที่จะร่วมงานกับทางโครงการฯ อีกครั้ง และเชิญให้ทางโครงการฯ ไปจัดนิทรรศการที่ห้อง Expo Corner ในโอกาสต่อไป
	- โรงพิมพ์	- โรงพิมพ์แสงศิลป์ โรงพิมพ์มิ่งเมือง นันทกานต์การพิมพ์ และสุชาติโฆษณา ได้คิดค่าจัดทำสื่อรณรงค์ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ แชนวิชแมน ในราคาพิเศษ
3.	องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ	
	- ชมรมจักรยานวันอาทิตย์	- เข้าร่วมปั่นจักรยานในกิจกรรม “รณรงค์ใช้จักรยานและงดการเผาทุกชนิด” ที่ชุมชนหนองป่าครั่ง
	- กองทุนสิ่งแวดล้อมล้านนา	- เข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการฯ และช่วยรณรงค์ปัญหาอากาศเสียให้แก่บุคคลทั่วไปได้รับทราบ - สนับสนุนงบประมาณ
	- มูลนิธิพุทธสถานเชียงใหม่	- อนุญาตให้ใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรม “วันสิ่งแวดล้อมไทย วันเชียงใหม่อากาศสะอาด”
	- มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง	- เป็นคณะกรรมการทำวิจัยชิ้นนี้ - เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่และเป็นองค์กรร่วมจัดในหลายๆกิจกรรม
	- เขาวงกตล้านนา	- ร่วมแสดงสละสลวยในกิจกรรมประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ เพลง “คืนไม้ของพ่อ” ในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่ อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- Informal Northern Talking Group	- เผยแพร่ข้อมูลและเชิญวิทยากร ไปบรรยายให้สมาชิกฟัง
4.	ศิลปินอิสระ
- คุณสุวิน วัชรเสถียร	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดวาดภาพในงาน “วันสิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อากาศสะอาด”
- เป็นวิทยากรอบรม แนวทางการจัดนิทรรศการ ให้แก่เจ้าหน้าที่โครงการฯ
	- นายสุวิชาน ศิลปินชาวปากากะญอ	- ขับร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรี เทหน้า ในงานเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก๊”
- เป็นกรรมการตัดสินร้องเพลงคาราโอเกะเพลง “ต้นไม้ของพ่อ” ในการประกวดร้องเพลงในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	นางคิ้ววา พัฒนาไพรวัลย์ ศิลปินชาวปากากะญอ	- ขับร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรี เทหน้า ในงานเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก๊”
	- นายเลิศยศ สันติธรรมวงศ์	- เป็นกรรมการตัดสินร้องเพลงคาราโอเกะเพลง “ต้นไม้ของพ่อ” ในการประกวดร้องเพลงในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
5.	นักวิชาการ
- อ.สนั่น ธรรมธิ	- อ่านคำบรรยายวิดิทัศน์ “เคล็ดลับอายุยืน” โดยไม่คิดมูลค่า
	- อ.ธีระพงษ์ สว่างปัญญากร ภาควิชาเกษตรกรรมและอาหาร คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรม การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้	- นำเจ้าหน้าที่ อบต.สุเทพ รองเจ้าอาวาสวัดโป่งน้อย และตัวแทนชาวบ้านโป่งน้อย ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง การทำปุ๋ยหมักระบบเดิมอากาศที่แปลงสาธิต คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้และวัสดุการเกษตร ในการเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก๊” ในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- อ.ชัยพันธุ์ ประภาสวัด ผู้อำนวยการสถาบันเพื่อสิทธิชุมชน	- เป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง โรงผลิตไฟฟ้าจากขยะพืชผัก ในการเสวนา “อากาศเสียจากการเผา เยียะจะไคแก๊” ในงาน “ฮ่วมแอง ฮ่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
		2548”
- นำนิทรรศการ โรงกำจัดขยะแบบครบวงจรมาแสดง
	- ดร.สุรัตน์ ธารารักษ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลล้านนา
วิทยาเขตภาคพายัพ	- นำเครื่องย่อยใบไม้-กิ่งไม้ขนาดเล็กร่วมแสดงนิทรรศการในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548” เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการใบไม้โดยไม่ใช้วิธีเผา
- เป็นวิทยากรบรรยายวิธีการเครื่องย่อยใบไม้-กิ่งไม้ในงานเปิดนิทรรศการด้วย
	- รศ.ดร.อุษณีย์
วินิจเขตคำนวน
ภาควิชาชีวเคมี
คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นวิทยากรในการพบผู้ว่าฯ อบจ.เชียงใหม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ ฯลฯ
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดโปสเตอร์และภาพวาด
	- รศ.จิรจันทร์
ประทีปเสน
ข้าราชการเกษียณ	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดละครคำเมืองในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- รศ.วิลาวัลย์ เสนารัตน์
ภาควิชาการพยาบาล
สาธารณสุข
คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- นำเอกสารแผ่นพับและโปสเตอร์ไปประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในการลงพื้นที่ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์
	- ร.ศ.ชมนาด พงนามาตร์
ภาควิชาการพยาบาล
สาธารณสุข
คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- นำเอกสารแผ่นพับและโปสเตอร์ไปประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในการลงพื้นที่ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์
	- อ.วิลาวัลย์ เสวตเสริม
ภาควิชาศิลป์ไทย คณะ
วิจิตรศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- นำนักเรียนเข้าร่วมแสดงหุ่นกระบอก ในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อากาศดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
	- ผศ.วินัย ไสมดี	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดวาดภาพหลายครั้ง

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
	- รศ.ดร.ประศักดิ์
ถาวรยุติการต์
ภาควิชาเคมี
คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเรียงความ
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดละครคำเมืองในงาน “ร่วม
แสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก
2548”
- เขียนบทความเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศลงวารสาร
	- อ.สุนันทา รัตนาวดี
คณะวิศวกรรมศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดภาพวาด และประกวด
สัญลักษณ์เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
- บริจาคเงิน 1,000 บาท เพื่อใช้ในกิจกรรม (สมทบรางวัลแก่ผู้
เข้าการประกวด)
	- ผศ.อยู่เคียง แซ่ไคว้ว
ข้าราชการเกษียณ	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเรียงความในงาน “วัน
สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี”
	- ผศ.กมล จันทน์หอม
ข้าราชการเกษียณ	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดอุ้งคำเมืองในงาน “วัน
สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี”
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดละครคำเมืองในงาน “ร่วม
แสง ร่วมใจหื้อเจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก
2548”
	รศ.ดร.ธนสวรรค์ เจริญเมือง
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดอุ้งคำเมืองในงาน “วัน
สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี”
	นางสาวอเมฉวี จารุสวัสดิ์
เจ้าหน้าที่สำนักงาน
สิ่งแวดล้อมภาคที่ 1
เชียงใหม่	- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดอุ้งคำเมืองในงาน “วัน
สิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่อาภาสดี”
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเรียงความ “เยี่ยะจะใดหื้อ
เจียงใหม่อาภาสดี” ในงาน “วันสิ่งแวดล้อมไทย – วันเชียงใหม่
อาภาสดี”
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดสโปตรณรงค์ภาษาคำเมือง
“เยี่ยะจะใดหื้อเจียงใหม่อาภาสดี” ในงาน “ร่วมแสง ร่วมใจหื้อ
เจียงใหม่อาภาสดี เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมโลก 2548”
6.	โรงพยาบาล	

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- โรงพยาบาลนครพิงค์	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่ได้รับการรักษาด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคเมะเร็งปอด โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- โรงพยาบาลเชียงใหม่
รวม 2	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน ผู้เสียชีวิตด้วยโรคเมะเร็งปอด โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 – มีนาคม 2548
	- โรงพยาบาลแมคเคน	- อนุเคราะห์สถิติจำนวนผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน ผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ และโรคหัวใจ ที่เข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- โรงพยาบาลแมคคอร์มิค	- อนุเคราะห์สถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ และโรคหัวใจ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
	- โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในและผู้เสียชีวิตด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคเมะเร็งปอด และโรคหลอดเลือดหัวใจตีบตัน ตั้งแต่เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2548
	- โรงพยาบาลราชเวช	- อนุเคราะห์สถิติผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยในด้วยโรกระบบทางเดินหายใจ โรคเมะเร็งปอด และโรกระบบไหลเวียนเลือด ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 – เมษายน 2548
7.	สำรวจ	
	- จ.ส.ต.ทองสุข ดันเตีย	- อดีตจรรยาประจำหน้าโรงเรียนวัดโนทัยพายัพ ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร ได้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิทัศน์เคลื่อนที่อายุยืน
	- ค.ต.วิมล ชสพิมสาร	- อดีตจรรยาประจำสี่แยกศาลเด็ก ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร ได้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิทัศน์เคลื่อนที่เคลื่อนที่อายุยืน
	- ค.ต.สุกกร แสงทอง	- อดีตจรรยาประจำสี่แยกกรีนคำ ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร ได้ให้สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิทัศน์เคลื่อนที่เคลื่อนที่อายุยืน
8.	ประชาชนทั่วไป	
	- นายศราวุธ ศรีทา	- แต่งเพลงให้โครงการฯใช้เป็นสื่อในการรณรงค์ รวม 3 เพลง

	หน่วยงาน	การมีส่วนร่วม
	- น.ส.พัชรินทร์ อวัพันธ์
มูลนิธิ YMCA เพื่อการ
พัฒนาภาคเหนือ	- เป็นกรรมการตัดสินภาพวาด
- นำแผ่นพับไปเผยแพร่
	- นายบุญรัตน์ ศรีวิชัย	- ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษทางอากาศ ได้ให้
สัมภาษณ์เพื่อประกอบวิดิทัศน์เคล็ดลับอายุยืน
	- นายเกรียงไกร แก้วภักดี	- ผลิตภัณฑ์ “เคล็ดลับอายุยืน” โดยคิดค่าดำเนินการในราคา
พิเศษ
	- นายเชิด ชาวบ้าน
ชุมชนนันทาราม	- ช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการเผา
และรณรงค์ไม่ให้เผาใบไม้-กิ่งไม้ในชุมชน โดยการนำใส่ถุงดำ
แล้วให้เทศบาลเก็บ
	- คุณศิริกาญจน์ พรรณ
เชษฐ โทมาร้องเรียน
เรื่องเผาที่สวนเจ็ดริน	- ประสานงานให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ ไปให้ความรู้เกี่ยวกับ
ปัญหามลภาวะทางอากาศแก่เจ้าหน้าที่สวนเจ็ดริน เนื่องจาก
ตอนนั้นทางสวนเจ็ดรินมีการเผาใบไม้-กิ่งไม้ ทำให้ชาวบ้าน
ในบริเวณโดยรอบเดือดร้อน
	- พ่อคำตัน ไม้ไผ่สุสาน
หอยขา	- ร้องเรียนเรื่องกลิ่นเผาจากสุสานหอยขาซึ่งมีเตาเผา 6 เตา
แต่ไม่ได้มาตรฐาน
	- เจ้าของโรงงานน้ำดื่ม
(อิสลาม)	- ร้องเรียนการเผาบริเวณที่ทิ้งขยะเทศบาล ซึ่งมีการเผาตลอด
วัน

ตารางที่ 5.3 การมีส่วนร่วมของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโครงการฯ

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
1	- หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์
นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 21 ครั้ง	- 28 มี.ค. 2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 34 ฉบับ
12,172 หน้า 5 นำเสนอข่าว “เสียงสะท้อนจากเวที
สัมมนา ทำอย่างไรเชียงใหม่อากาศดี” เพื่อให้ทุกฝ่าย
หันมาร่วมมือกันทำให้เชียงใหม่เป็นเมืองน่าอยู่และ
ยั่งยืน
2		- 18 ก.พ. 2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 34 ฉบับ
12,193 หน้า 1,15 นำเสนอข่าว “นักวิชาการเผย คน
เชียงใหม่กับดื่มสุกเสี่ยงตายจากมลพิษ อากาศเข้าชั้น

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		วิกฤตป่วยมะเร็งสูงสุด
3		- 20 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 3 นำเสนอข่าว “ภัยใกล้ตัว..อย่าเมาแต่เผา” เพื่อให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเผาที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของคนเชียงใหม่
4		- 20 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติ รัฐเคยกระทบต้องเที่ยว”
5		- 21 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 34 ฉบับที่ 12,225 หน้า 3 นำเสนอข่าว “ควันไฟได้” เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกร่วมกันแก้ไขปัญหา และลดการเผา
6		- 28 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ปีที่ 34 ฉบับที่ 12,234 หน้า 5 นำเสนอ “รายงานพิเศษ ความวิกฤตมลภาวะอากาศเชียงใหม่” เสนอความเคลื่อนไหวสถานการณ์และความวิกฤตของมลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ
7		- 29 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1 นำเสนอข่าว “เร่งแก้ด่วนมลพิษอากาศ” เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงผลการประชุมร่วมแสวงหาข้อคิดเห็นเชียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 2 “แนวทางการลดการเผาในที่โล่ง”
8		- 30 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 3 นำเสนอข่าว “มลพิษ” เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม
9		- 12 ก.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ปีที่ 34 ฉบับที่ 12,338 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “ระดมความเห็นแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่เชียงใหม่” ประชาสัมพันธ์การประชุมร่วมแสวงหา ครั้งที่ 2 เพื่อระดมความเห็นจาก

ลำดับ	ชื่อมวลชน	รายละเอียด
		ประชาชนในการลดการเผาในที่โล่ง
10		- 23 พ.ย. 2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,472 ประจำวันที่ 23 พฤศจิกายน 2547 หน้า 1,15
นำเสนอข่าว "แถลงการณ์เด็ก 23 ร.ร.งดดอกไม้ไฟ-ประทัด" เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศแถลงการณ์ให้ประชาชนงดการเล่นดอกไม้ไฟ ประทัด
11		- 26 ธ.ค.2547 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1,2,15
นำเสนอข่าว "เผยปี 48 รมรณรงค์หนัอากาศ ชม.ปลอดมลพิษ" โดยใช้กลไกหมู่บ้านรณรงค์ให้เกิดความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา
12		- 16 ม.ค.2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 11
นำเสนอข่าว "เยาวชนเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์เมืองเชียงใหม่ เรียกร้องงดการเผาและมีระบบขนส่งมวลชน" โดยเครือข่ายฯเรียกร้องให้ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
13		- 9 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,550 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว "มลพิษอากาศสู่ช่วงวิกฤติให้จังหวัดเร่งแก้ไข" เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบภาวะวิกฤติของอากาศและเร่งให้จังหวัดหามาตรการแก้ไข
14		- 22 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,563 หน้า 1,15 นำเสนอข่าว "มลพิษอากาศเกินมาตรฐาน" รายงานผลการเข้าพบ นายกอบจ. และชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าทางจังหวัดได้ดำเนินการในด้านใดบ้าง
15		- 31 มี.ค. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ หน้า 1,15
นำเสนอข่าว "50 ล้านแก้มุ่น ชม.สถาบันวิจัยจัดถกความคืบหน้า" รายงานผลการประชุมร่วมแสงสว่างใจหือเจียงใหม่อากาศดี ครั้งที่ 4 "เคล็ดลับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด"

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
16		- 21 มิ.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ นำเสนอข่าว” แป้งขี้เหยื่อหือเป็นทุน ส่งเสริมธนาคารขยะปัญหาขยะ
ล้นเมืองมีทางเลือกใหม่ ” เพื่อเพิ่มทางเลือกหนึ่งในการ
ลดปัญหาขยะ และเป็นการเพิ่มมูลค่าของขยะ
17		- 29 มิ.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 ฉบับที่
12,690 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว” ชาวชม.ชักธงเขียวจัด
รณรงค์บริการ ” เพื่อชี้แจงความต้องการรถเมล์ของ
ประชาชนในเมืองเชียงใหม่
18		- 19 ก.ค. 2548 หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ปีที่ 35 หน้า 5
นำเสนอข่าว” เผยคนเชียงใหม่ 94%ต้องการรถเมล์วิ่ง
บริการ ” ซึ่งเป็นผลการจากการสำรวจความคิดเห็นของ
ประชาชน
19	- หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ
นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 18 ครั้ง	- 29 ธ.ค.2546 –11 ม.ค. 2547 หนังสือพิมพ์พลเมือง
เหนือ
ประจำวันที่ 29 ธันวาคม 2546 -4 มกราคม 2547 และ 5
– 11 มกราคม 2547 หน้า 16-17 นำเสนอข่าว “ เผากัน
เข้าไป ! ตัวการอากาศเสียเชียงใหม่ ” เพื่อให้ประชาชน
ทราบข้อเท็จจริงของแหล่งอากาศเสีย
20		- 12-18 ม.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ
วันที่ 12 -18 มกราคม 2547 หน้า 16-17 นำเสนอข่าว
” หญิงเหนือมะเร็งปอดหนัก เผาหญ้า-เผาป่าตัวการ
สำคัญ ” เพื่อเผยแพร่ข้อมูลจากการสำรวจแหล่ง
มลภาวะทางอากาศ
21		- 23-29 ก.พ.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ
วันที่ 23-29 กุมภาพันธ์ 2547 หน้า 54 นำเสนอข่าว
” อากาศเชียงใหม่โคม่า ปริญญาต้องมีนโยบายแก้ ”
ภาครัฐมีการผลักดันนโยบายที่เป็นรูปธรรมในการ
แก้ปัญหาและประชาชนทราบข้อมูล
22		- 20 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ เวลา 11.00-
12.30 น. ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุดม์ เจริญเมือง ให้

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		สัมภาษณ์ข้อเท็จจริงเรื่องคุณภาพอากาศ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อคนเชียงใหม่
23		- 22-28 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันที่ 22-28 มีนาคม 2548 นำเสนอข่าว “เชียงใหม่วิกฤตอากาศแย่มาก รัฐเริ่มช่วยตายผ่อนส่ง” เผยถึงความตึงเครียดในการแก้ปัญหาคุณภาพอากาศของภาครัฐ
24		- 29 มี.ค.- 4 เม.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ หน้า 52 นำเสนอบทความเรื่อง “วิกฤตมลพิษทางอากาศคนเชียงใหม่ตายผ่อนส่ง” เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูล
25		- 29 มี.ค.- 4 เม.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำวันที่ 29 มีนาคม -4 เมษายน 2547 หน้า 18 นำเสนอบทความเรื่อง “ตั้งศูนย์ปราบผู้ก่อมลพิษนำจับคนเผา/ก่อควันดำ” เพื่อให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดการเผา
26		- 5-18 เม.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ สิ่งแวดล้อม ประจำวันที่ 5 -11 เมษายน 2547 และ 12 - 18 เมษายน 2547 หน้า 12,13 นำเสนอข่าว “จีจีอีโอ เตือนขาดอากาศพิษ ชม. อเมริกันชี้ถึงขีดย้ายหนีได้” เพื่อเป็นการกระตุ้นภาครัฐให้หาแนวทางการแก้ไข และผลักดันให้ปัญหามลภาวะทางอากาศของเชียงใหม่เป็นวาระที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน
27		- 26 เม.ย.-2 พ.ค. 2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ สิ่งแวดล้อม ประจำวันที่ 26 เมษายน - 2 พฤษภาคม 2547
หน้า 12,13 นำเสนอข่าว “เอกชน ชม. ร่อนหนังสือถึงนายกฯ - ผู้ว่าฯ จี้แก้มลพิษทางอากาศเป็นวาระเร่งด่วน” เพื่อเร่งให้ปัญหามลภาวะทางอากาศของเชียงใหม่เป็นวาระที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน
28		- 31 พ.ค.-6 มิ.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		ประจำวันวันที่ 31 พฤษภาคม – 6 มิถุนายน 2547 หน้า 4
นำเสนอข่าว ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรธรรม์ เจริญเมือง เข้า
พบนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เพื่อรายงานคุณภาพ
อากาศจากการสำรวจ และร่วมหาแนวทางแก้ไข
29		- 21-27มิ.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ เศรษฐกิจ
ประจำวันวันที่ 21 -27 มิถุนายน 2547 หน้า 48 นำเสนอ
ข่าว “ อากาศเมืองเป็นพิษ!!ฝันร้ายของคนเชียงใหม่ ”
เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนหันมาใส่ใจเรื่องคุณภาพ
อากาศให้มากขึ้น
30		- 27 ก.ย. – 3 ต.ค.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ
ประจำวันวันที่ 27 กันยายน – ตุลาคม 2547 หน้า 7
นำเสนอข่าว “ แผนแก้มลพิษเชียงใหม่อีดี ปชช.สร้าง
เครือข่ายแกเอง ” เพื่อให้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา
มลภาวะทางอากาศ
31		- 22 -28 พ.ย.2547 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ
วันที่ 22 -28 พฤศจิกายน 2547 นำเสนอข่าว “ เด็กขอ
ผู้ใหญ่ดก้อมลพิษ ทำเชียงใหม่อากาศสะอาด ”
เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ออกมา
เรียกร้องให้ประชาชนงดการเผาทุกชนิด และการเล่น
ดอกไม้ไฟ ประทัด
32		- 31 ม.ค. – 6 ก.พ.2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ
ประจำวันวันที่ 31 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ 2548 หน้า 19
นำเสนอข่าว “ ปัญหาอากาศเชียงใหม่อย่าให้เหมือนสี
นามิ ” เพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายบริหารเร่งหาแนวทางแก้ไข
ก่อนที่จะเข้าขั้นวิกฤติ
33		- 21 – 27 ก.พ.2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ
ประจำวันวันที่ 21 -27 กุมภาพันธ์ 2548 หน้า 19 นำเสนอ
ข่าว “ อบจ.ร่วมหนุนลดมลพิษ เปิดศูนย์แจ้งรับเหตุ
เผา ” โดยดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรธรรม์ เจริญเมือง เข้าพบ
นายก อบจ. เพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ไขโดยทาง

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		จังหวัดได้เปิดศูนย์ฮอทไลน์ให้สำหรับประชาชนแจ้ง
ระดับเหตุการณ์เผา
34		- 14 – 20 มี.ค. 2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ
ประจำวันที่ 14 – 20 มีนาคม 2548 หน้า 17 นำเสนอข่าว
“กรมควบคุมมลพิษเตือนอากาศแย่มาก-คนแก่ไม่จำเป็นต้อง
อยู่ในบ้าน” เพื่อให้ทราบถึงความวิกฤติของคุณภาพ
อากาศในเมืองเชียงใหม่
35		- 4 – 10 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์พลเมืองเหนือ ประจำ
วันที่ 4 – 10 เมษายน 2548 หน้า 7 นำเสนอข่าว“เผา
ซ้ำซากตัวการมลพิษเชียงใหม่ได้ 50 ล้านสาปปัญหา”
รายงานว่าหลังจากที่ทางจังหวัดได้ตั้งศูนย์ฮอทไลน์แล้ว
ก็ยังมีเผาอยู่ ในบางจุด และเร่งให้ทางจังหวัด
ควบคุมโดยเร็ว
36	- หนังสือพิมพ์ The Nation
นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 6 ครั้ง	- 4 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ The Nation ดร.ดวงจันทร์
อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เรื่องความวิกฤติ
ของอากาศ เพื่อให้ประชาชนรับทราบถึง และตระหนัก
ถึงปัญหา
37		- 11 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ The Nation หน้า 2
นำเสนอข่าว “Pollution high on the agenda” เพื่อให้
ประชาชนตระหนักถึงปัญหามลพิษทางอากาศ
38		- 14 มี.ค. 2547 หนังสือพิมพ์ The Nation หน้า 6
นำเสนอข่าว “Chiang Mai must address pollution”
นำเสนอคุณภาพอากาศ และปัญหามลพิษทางอากาศ
ในเมืองเชียงใหม่
39		- 12 ส.ค.2547 หนังสือพิมพ์ The Nation page 2A
นำเสนอข่าว “Environmental pact cities join ranks
over pollution”
40		- 23 พ.ย. 2547 หนังสือพิมพ์ The Nation page 2A
นำเสนอข่าว “Avoid fireworks and spare the air”
เพื่อให้ประชาชนงดการเล่นประทัด และดอกไม้ไฟที่

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาอากาศเสีย
41		- 4 มี.ค. 2548 หนังสือพิมพ์ The Nation Vol.30 No.50718 page 4A นำเสนอข่าว <i>"Students set up 'bank' to tackle Chiangmai trash problem"</i> เพื่อเสนอแนวทางหนึ่งที่สามารถลดปริมาณได้โดยการนำไปรีไซเคิล
42	- หนังสือพิมพ์ Chiang Mai Mail นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 4 ครั้ง	- 26 มี.ค.2548 เวลา 13.00-14.00น. หนังสือพิมพ์ Chiang Mai Mail ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์ ข้อเท็จจริงของปัญหาเพื่อให้ประชาชนได้ทราบและตระหนักถึงปัญหาที่มีต่อคนเชียงใหม่
43		- 29 ม.ค. -4 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์ Chiangmaimail Vol.n No.5 หน้า 3 นำเสนอข่าว <i>"Researcher warns Chiang Mai people of air pollution crisis"</i> เพื่อรายงานคุณภาพอากาศให้ประชาชนได้รับทราบ และกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
44		- 2 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ Chiangmai Mail Vol.IV No.14 นำเสนอข่าว <i>"Air Pollution in Chiangmai ; even dogs wear masks nowadays"</i>
45		- 9 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ Chiangmai Mail Vol.IV No.15 page 15 นำเสนอข่าว <i>"Trash at the New Asia Hotel"</i> ซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์เผาจากประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจากมลภาวะ
46	- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 3 ครั้ง	- 16 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หน้า 11 นำเสนอข่าว <i>"แอ่งเชียงใหม่ไม่ใช่สวรรค์"</i> เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหามลภาวะทางอากาศ
47		- 20-21 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ หน้า 11,12 นำเสนอข่าว <i>"คุณภาพอากาศวิกฤตหนัก ผู้ว่าฯฯม.สั่งห้ามเผา"</i> เพื่อขอความร่วมมือประชาชนลดการเผา

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
48		- 22-28 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ หน้า A15 นำเสนอข่าว “เวียงพิงก์-เมืองในฝุ่นยิ่งโต อากาศยิ่งเลวร้าย” เพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงของปัญหาอากาศเสียที่มีต่อคนเชียงใหม่
49	- หนังสือพิมพ์คมชัดลึก
นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 3 ครั้ง	- 19 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก หน้า 2,14 นำเสนอข่าว “เดือนเชียงใหม่ค่าฝุ่นเกินพิกัด อี้นายกฯ อบจ.แก้ปัญหาด่วน”
50		- 6 พ.ค.2547 หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ภาคเหนือ หน้า 2,15 นำเสนอข่าว “มลพิษเมือง ขม. ปมปัญหาที่รอรัฐแก้ไข” ซึ่งให้เห็นมลภาวะทางอากาศเพื่อให้ทุกฝ่ายเร่งแก้ไข
51		- 8 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก นำเสนอข่าว “มลพิษอากาศชัดเชียงใหม่วิกฤตินักวิชาการร้องชุมชนช่วยดูแล” เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน โดยงดการเผาทุกชนิด และลดการใช้รถส่วนตัว
52	- หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์
นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 2 ครั้ง	- 19 ธ.ค.2546 หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ ปีที่13 ฉบับ 4,540 หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “อากาศวิกฤติ 20 จุดในเมืองมลพิษ ควันดำ-เผาป่า ชี้อุณหภูมิเชียงใหม่แย่ระบบทางเดินหายใจพบว่ามีปัญหามากยิ่งขึ้น กระทบการท้องเที่ยวซ้ำ”
53		- 13 มี.ย. 2547 หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติหนัก พบคนป่วยเพิ่ม” เพื่อนำเสนอสถิติของผู้ที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมแก้ไข
54	- หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน
นำเสนอข่าวโครงการฯรวม 2 ครั้ง	- 23 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน หน้า 9 นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤต! นักวิจัยชี้ฝุ่นเกินมาตรฐาน” เพื่อเผยแพร่ข้อเท็จจริงของผลกระทบจากมลภาวะทางอากาศ

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
55		- 30 มี.ค.2547 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 9 นำเสนอข่าว “นักวิชาการเชียงใหม่เสนอลดการเผา 50%” เพื่อให้ประชาชนสนใจปัญหาเกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศมากขึ้นและให้ภาครัฐหันมาสนใจดูแลอย่างจริงจัง
56	- นิตยสาร Compass	- ก.พ. 2547 นิตยสาร Compass Vol.1 No.9 February 2004 page 8 นำเสนอข่าว “อากาศพิษในเชียงใหม่วิกฤตที่เราต้องร่วมกันแก้” เพื่อให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงจากผลการสำรวจ และร่วมรับผิดชอบแก้ไข
57	- นิตยสาร City Life	- 17 ก.พ.2547 นิตยสาร City Life ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เรื่องอาการกบด้มสุดของคนเชียงใหม่อันเนื่องจากคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่
58	- หนังสือพิมพ์สารสร้าง	- 2 ก.พ. 2548 หนังสือพิมพ์สารสร้าง หน้า 1,2 นำเสนอข่าว “เชียงใหม่อากาศแย่ เน้นแก้ลดเผาขยะ” เพื่อให้ลดการเผาในที่โล่งและเรียกร้องให้หลายๆหน่วยงานร่วมมือกันแก้ไขปัญหา
59	- หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	- 10 เม.ย. 2548 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอข่าว “อากาศเชียงใหม่วิกฤติ” เพื่อให้ประชาชนงดการเผาทุกชนิด และลดการใช้รถส่วนตัว
60	- เชียงใหม่ปริทัศน์ จดหมายข่าวมูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง (ศูนย์ศึกษาปัญหาเมืองเชียงใหม่)	- พ.ย. 2546 เชียงใหม่ปริทัศน์ หน้า 24 – 27 นำเสนอข่าว “โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ‘การศึกษาพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนเมืองเชียงใหม่’ ” เพื่อแนะนำโครงการ ชี้แจงวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่จะดำเนินต่อไป
61		- มี.ค. 2547 เชียงใหม่ปริทัศน์ หน้า 19 – 22 นำเสนอข่าว “คนเชียงใหม่ตายผ่อนส่ง” เพื่อให้ข้อมูลวิกฤตอากาศที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง ผลกระทบต่อสุขภาพ และนำเสนอทางออกเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนในเมืองเชียงใหม่งดการเผาทุกชนิด

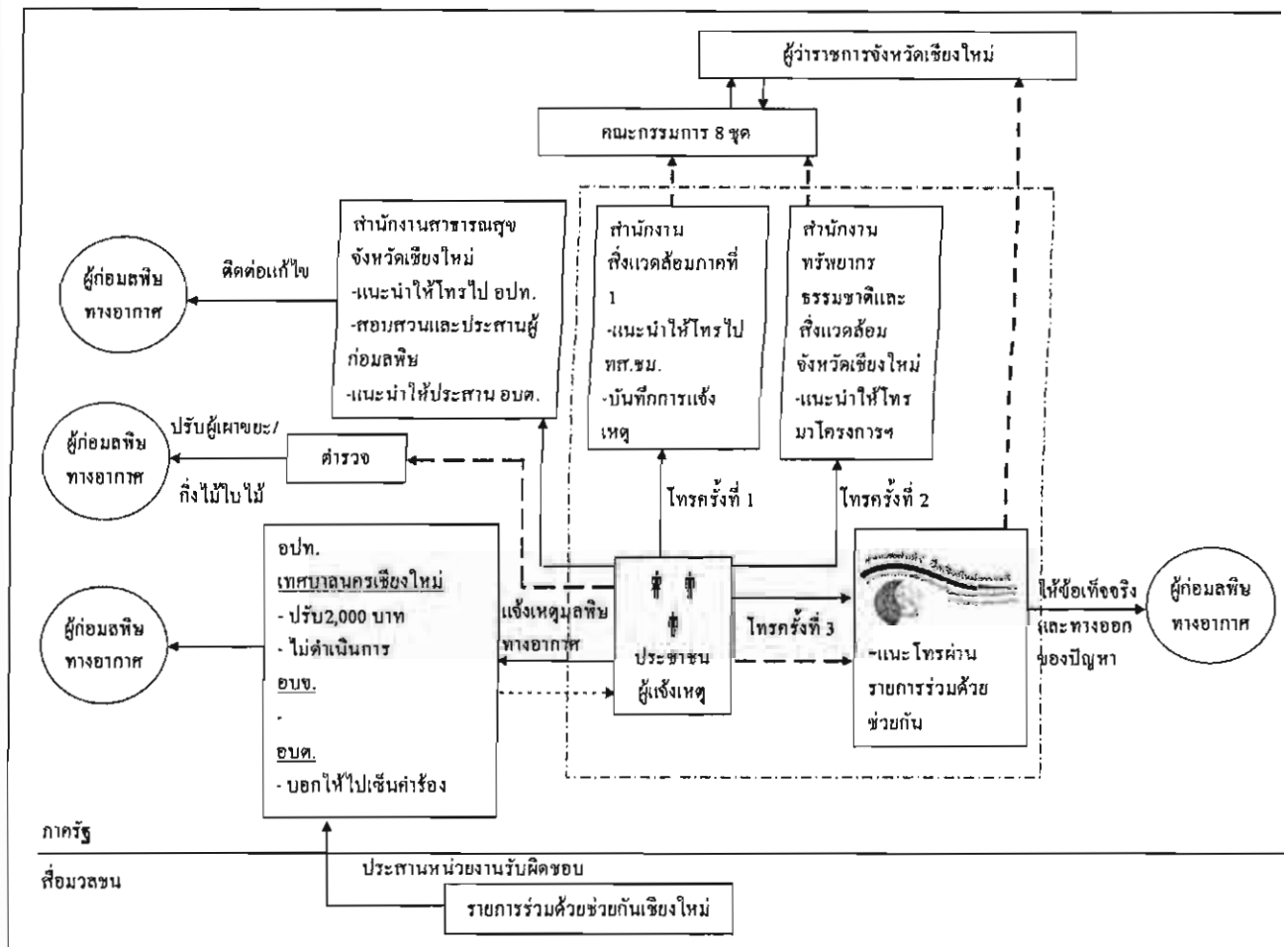
ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
62	- สถานีโทรทัศน์ไอทีวี	- 13 ก.พ.2547 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เรื่องความวิกฤติของอากาศเมืองเชียงใหม่
63		- 12 มี.ค.2547 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์ถึงปัญหามลภาวะทางอากาศที่มีผลต่อคนเชียงใหม่
64	- สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.	- 1 ก.ย.2547 เวลา 13.00 -14.00น. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. F.M.100.75Mhz ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ร่วมเสวนาในรายการวิทยุเพื่อชุมชน หัวข้อ “สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาเมืองเชียงใหม่”
65		- 2 มี.ค. 2548 เวลา13.00 -14.00น. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมออกรายการวิทยุอ.ส.ม.ท. จังหวัดเชียงใหม่ F.M.100.75MHz เรื่อง “สภาพมลพิษทางอากาศและการพัฒนาเมืองเชียงใหม่”
66	- รายการ Young Zone Radio	- 20 ธ.ค.2546 เวลา 10.00-10.30น. รายการ Young Zone Radio คลื่น FM 100 MHz เสียงสื่อสารมวลชน ออกรายการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลความวิกฤติของอากาศและการเผาในที่โล่ง
67	- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3	- 16 มี.ค.2547 เวลา 15.00–16.00น. ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ให้สัมภาษณ์เพื่อจัดทำสื่อบันทึกภาพอากาศเมืองเชียงใหม่
68	- รายการวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน	- 20 มี.ค.2547 รายการวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง นำเสนอข้อมูลและปัญหาการเผาในที่โล่งเพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรม
69	- สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ ช่อง11	- 20 ก.ค.2547 เวลา 18.00 -19.30น. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ ช่อง11 ดร.ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง ร่วมเสวนา “รายการข่าวภาคเหนือ” เพื่อกระจายข้อมูลเรื่อง

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		คุณภาพอากาศสู่ประชาชน
70	- http://www.manager.co.th	- 19 มี.ค.2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=4790504347085 นำเสนอข่าว “มช. เปิดเวทีถกคุณภาพอากาศเชียงใหม่ 26 มี.ค.” เพื่อให้ประชาชนทราบการประชุมที่จะมีขึ้น
71		- 20 มี.ค.2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=2000000051901 นำเสนอข่าว “วิกฤตหนักจังหวัดเชียงใหม่สั่งห้ามเผา อากาศต่ำกว่ามาตรฐานแทบทุกวัน” เพื่อรายงานว่าอากาศเชียงใหม่มีสถิติปัญหาค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินกว่าค่ามาตรฐาน
72		- 28 มี.ค. 2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=4764198957681 นำเสนอข่าว “ดัชนีปัญหาอากาศพิษเชียงใหม่เป็นวาระสำคัญของจังหวัด” เพื่อเผยให้ทราบข้อเท็จจริงของสภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ถึงเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเข้าขั้นวิกฤต
73		- 29 มี.ค.2547 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=4738394819497&key นำเสนอข่าว “กงสุลอเมริกันไฟเขียวเจ้าหน้าที่ย้ายหนีอากาศเชียงใหม่ถึงขั้นแย่งที่หลบแล้ว”
74		- 14 มี.ค. 2548 http://www.manager.co.th/local/viewnews.asp?newsid=9480000036103 นำเสนอข่าว “มลพิษเชียงใหม่ยังสูงต่อเนื่อง คอลเซ็นเตอร์ผู้ว่าฯ เอาไม่อยู่” เผยมีประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากมลพิษทางอากาศแจ้งผ่านทางโซเชียลไลน์จำนวนมาก
75		- 1 มี.ย. 2548 http://www.manager.co.th . นำเสนอข่าว “สาริต ‘เตาปิ้งย่างไร้ควัน’ รมรณรงค์คุณภาพอากาศวันสิ่งแวดล้อมโลก” เพื่อประชาสัมพันธ์งานร่วมแรงๆ ที่อุทยานการค้ากาดสวนแก้ววันที่ 5-26 มิถุนายน 2548

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
76	- http://www.chiangmaihealth.com	- 9 ม.ค.2547 http://www.chiangmaihealth.com/news_detail.php?id=28 นำเสนอข่าว “ มะเร็งปอด เชียงใหม่เพิ่มสูง สกว.หนุนวิจัย ” เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหามลภาวะทางอากาศ
77	- http://www.environnet.in.th	- 17 ก.พ.2547
http://www.environnet.in.th/news/news_detail.asp?id=478 นำเสนอข่าว “ เชียงใหม่ผจญภาวะกบตัมสูง ฝุ่นพิษในอากาศค่าเกินมาตรฐาน ” เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
78		- 28 มี.ค. 2547
http://www.environnet.in.th/news/news_detail.asp?id=600 นำเสนอข่าว “ ต้นปัญหาอากาศพิษเชียงใหม่เป็นวาระสำคัญของจังหวัด ” เพื่อเผยแพร่ทราบข้อเท็จจริงของสภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ถึงเดือนมีนาคมที่ผ่านมาเข้าขั้นวิกฤต
79		- 10 มี.ย. 2548
http://www.environnet.in.th/news/news_detail.asp?id=1483 นำเสนอข่าว “ เชียงใหม่ล่าถอยฝุ่น-ควันพิษชี้ต้นตอเผาขยะ! ‘จรรยา’ อาหารปิ้ง ” เพื่อกระตุ้นให้ลดการก่อพฤติกรรมดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหามลภาวะ
80	- http://www.trf.or.th	- 6 เม.ย. 2548
http://www.trf.or.th/News/Content.asp?Art_ID=269
นำเสนอข่าว “ ร่วมใจแก้ไขมลพิษทางอากาศเมืองเชียงใหม่ ” เพื่อให้ประชาชนในเมืองเชียงใหม่ร่วมกันแก้ไขปัญหามลภาวะและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
81	- http://www.siamrath.co.th	- 14 พ.ค. 2548
http://www.siamrath.co.th/Abroad.asp?Review=10297
นำเสนอข่าว “ ‘เชียงใหม่’ กับวิกฤติของอากาศ ” เพื่อรายงานคุณภาพอากาศที่เป็นมลภาวะในเมืองเชียงใหม่
82		- 20 พ.ค. 2548 http://www.swis.montfort

ลำดับ	สื่อมวลชน	รายละเอียด
		.ac.th/cgi_bin/cgi_edu/mcs/post_news/print_post.pl?
นำเสนอข่าว “ อากาศเชียงใหม่สกปรกกว่าเมือง
อุตสาหกรรม ” เป็นการนำเสนอข่าวโดยอาจารย์
โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม ซึ่งเป็น
เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่
83		- 25 พ.ค. 2548
http://www.webboard.nationgroup.com/2005/05/25/w007reg.5019.php?id=5019 นำเสนอข่าว “ อาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ : อากาศเชียงใหม่ยังน่าเป็นห่วง นักวิจัย
เผยพบอัตราการก่อมลพิษสูงขึ้น เน้นความเข้าใจให้คน
เชียงใหม่ จังหวัดและองค์กรท้องถิ่นสร้างเครือข่าย
'อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ' ” เพื่อกระตุ้นให้ทุกฝ่าย
ร่วมมือกันแก้ไข
84		- 14 มิ.ย. 2548
http://www.chiangmainews.co.th/site/news/topnews/snowdetail.asp?id=1288 นำเสนอข่าว “ นักวิชาการเผย
เผาขยะหตุมลพิษ ” เพื่อรายงานผลการสำรวจแหล่ง
มลพิษในเขตอำเภอเมือง และกระตุ้นให้ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรม

แผนภูมิ 5.1 แสดงการตอบสนองของภาครัฐและสื่อมวลชนต่อการแจ้งเหตุของประชาชน

การวิเคราะห์พฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศในเมืองเชียงใหม่

นอกจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่ได้รับทราบข้อมูลจากโครงการฯ แล้ว ยังมีพฤติกรรมกรมการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งในความเป็นจริงมีการปฏิบัติงานที่จะต้องดูแลรักษาคุณภาพอากาศให้ดี แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานหลายแห่งทราบบ้างไม่ทราบบ้าง และโดยส่วนใหญ่ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่อย่างเข้มแข็งโดยตัวเอง หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ได้แก่

1. ราชการส่วนภูมิภาค

1.1 จังหวัดเชียงใหม่

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่ได้ออกคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดขาด อาจเป็นเพราะเกรงว่าจะกระทบการท่องเที่ยว หรือมีทัศนคติที่ไม่เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม หรือไม่เห็นความสำคัญที่จะปกป้องชีวิตประชาชนคนเชียงใหม่จากมลภาวะทางอากาศ

ตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ผู้วิจัยได้นำคณะนักวิชาการที่มีผลงานวิจัยหรือห่วงใยปัญหาคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ขอเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ที่มารับตำแหน่งทุกคน เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ และเรียกร้องให้มีการสั่งการเพื่อแก้ปัญหานี้ แต่ผลของความพยายามคือไม่มีการสั่งการใดๆ หลังการเข้าพบ หรือมีเพียงหนังสือ “ขอความร่วมมือ” ไม่ให้เผาขยะแต่ไม่ได้ “ห้ามเผาขยะ” เช่นเดียวกับเมื่อดำเนินโครงการฯ นี้ และได้เข้าพบนายปริญญ์ ปานทอง รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่แทนผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจาก

1) ผู้ว่าฯ มักไม่เห็นความสำคัญของปัญหา จึงให้รองผู้ว่าฯ เป็นผู้รับฟังการนำเสนอแทน

2) เมื่อได้รับทราบข้อมูลแล้วรองผู้ว่าฯ ไม่ได้สั่งการให้แก้ไขปัญหาก็เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล มีเพียงการให้ความเห็นว่าต้องช่วยกันแก้ไขปัญหานี้

3) เมื่อโครงการฯ ร่างหนังสือสั่งการห้ามการเผาในที่โล่งโดยเด็ดขาดทางจังหวัดเปลี่ยนเป็นขอความร่วมมืองดการเผาในที่โล่ง ซึ่งโครงการฯ เป็นธุระในการส่งจดหมายไปยังหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งได้ผลระดับหนึ่ง

แต่ต่อมาจังหวัดมีหนังสือเลขที่ ศธ 0515(016) / ว 8944 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2547 ไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่น อนุญาตให้เผาขยะได้ในบางเวลา ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิธีคิดของฝ่ายบริหารที่ไม่เห็นความวิกฤตของปัญหามลภาวะทางอากาศเสียของเชียงใหม่เพราะเกรงว่าจะต้องแก้ปัญหาล้นเมืองหากไม่อนุญาตให้เผาขยะหรือใบไม้ หากผู้บริหารเห็นว่าปัญหามลภาวะทางอากาศเสียเร่งด่วนสมควรต้องได้รับการแก้ไขก็ต้องระดมความเห็นจากทุกภาคส่วน ตั้งเป็นเงื่อนไขว่าเผาในที่โล่งไม่ได้ แล้วจะให้

แก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งคำตอบก็จะนำไปสู่การ “ลดปริมาณขยะ” และการจัดการอื่นๆ และการตั้งเป้าหมายเพื่อให้สามารถบริหารจัดการปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) หลังจากที่มีเมืองเชียงใหม่ถูกจัดลำดับให้เป็นเมืองลำดับที่ 29 ใน 37 เมืองที่กำลังน่าเกลียด (Getting Ugly) โดยนิตยสาร National Geographic Traveller ได้สัมภาษณ์นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ทำให้องค์กรประชาชนและสถาบันการศึกษา รวมถึงกันเรียกร้องให้จังหวัดเชียงใหม่ประกาศให้ปัญหาอากาศเสียเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่ (ขณะเดียวกันองค์กรกลุ่มนี้ได้ยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ให้สั่งการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย)

แม้ว่าในที่สุดจังหวัดเชียงใหม่ได้ประกาศว่าปัญหาอากาศเสียเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่ แต่ก็ไม่ได้มีกิจกรรมหรือการสั่งการที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาดังกล่าว ประชาชนจำนวนมากยังไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าอากาศเมืองเชียงใหม่วิกฤตขนาดไหน และทำไมเราจึงจำเป็นต้องลงมือแก้ไขในทีละเล็กละน้อย เป็นต้น

5) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาจากส่วนกลางไม่เคยเชื่อมโยงปัญหามลพิษจากสนามบินกับมลพิษทางอากาศกับการขยายตัวของโครงข่ายถนนวงแหวนที่ตัดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ หรือหากจะมองเห็นปัญหามลพิษทางอากาศที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตก็ไม่กล้าได้แย่งนโยบายจากส่วนกลาง เมืองเชียงใหม่จึงเติบโตในลักษณะที่ทำให้มลพิษทางอากาศเพิ่มขึ้น ไม่ใช่ไปสู่การลดปัญหา

1.2 ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ – แม้ว่าศูนย์นี้จะไม่ได้ดูแลรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาลิงแควล้อมโดยตรง แต่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้ประเด็นความวิกฤตของอากาศเสียของแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูนได้รับการบรรจุเข้าสู่วาระการประชุม ค.ร.ม.สัญจร ที่เชียงใหม่ ทำให้นายกรัฐมนตรีสั่งการและอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาวางอย่างเร่งด่วน และได้รับการประกาศเป็นวาระเร่งด่วนของเชียงใหม่และลำพูน

1.3 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 เชียงใหม่ – หน่วยงานนี้มีความรู้เรื่องด้านมลพิษทางอากาศมาก ในอดีต สวล.ภาค1 รับทราบข้อมูลความปนเปื้อนของอากาศเชียงใหม่ แต่ไม่ได้ทำให้ปัญหาอากาศเสียเป็นประเด็นสาธารณะเพราะเกรงจะกระทบการท่องเที่ยว แต่หลังจากโครงการนี้ได้เริ่มทำโครงการ สวล.ภาค1 มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อคิดเห็นแก่ที่ประชุมในเรื่องคุณภาพอากาศ และได้อนุมัติงบประมาณให้แก่โครงการฯ และเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ในการจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย 4 ธันวาคม 2547

1.4 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ – เป็นหน่วยงานใหม่ที่ขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพราะที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่เป็นบุคลากรสังกัดกรม

ป่าไม้ที่รู้เรื่องป่าไม้แต่ไม่รู้เรื่องสิ่งแวดล้อม ในระยะต้นจึงไม่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ ทั้งๆ ที่โดยอำนาจหน้าที่สามารถทำอะไรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เจ้าหน้าที่ไม่รับเรื่องราวร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพอากาศจากประชาชน แต่ให้เบอร์โทรศัพท์ของโครงการฯ และให้ประชาชนโทรมาเรียน รวากับว่าโครงการฯ เป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ตามกฎหมายในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศโดยตรง ทั้งที่โครงการนี้เป็นเพียงโครงการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมของแต่ละหน่วยงานและประชาชนว่ามีส่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างไรบ้างเท่านั้น

1.5 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ – เป็นหน่วยงานที่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหามลพิษทางอากาศจะคิดถึงก่อนหน่วยงานใดๆ แต่เมื่อประชาชนโทรศัพท์ไปแจ้งเหตุการณ์ก่อมลพิษในช่วงต้นของการดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขบอกปิดว่าอำนาจของสาธารณสุขจังหวัดตาม พรบ.สาธารณสุขแห่งชาติ ถูกถ่ายโอนไปอยู่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นแล้ว แต่ช่วงหลังเมื่อนักวิจัยร่วมของโครงการไปชี้แจงเพื่อนร่วมงานให้ทราบความสำคัญของปัญหา และหลังจากที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่แต่งตั้งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่เป็นประธานคณะทำงานควบคุมปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการเผา ปิ้งย่าง อาหาร ทำให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่นอกจากรับการร้องเรียนจากประชาชนในเรื่องมลพิษทางอากาศแล้ว ยังไปตรวจสอบและแนะนำผู้ก่อมลพิษให้แก้ไขปัญหาก็ด้วย สาเหตุที่เจ้าหน้าที่ไม่รับเรื่องเรียนในช่วงแรกอาจเป็นเพราะไม่ต้องการแบกรับภาระที่ถูกถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่นไปแล้ว แต่เมื่อปัญหามลพิษทางอากาศได้กลายเป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้เห็นวิทัศน์ “เคล็ดลับอายุยืน” ว่ามลพิษทางอากาศเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับปัญหาสุขภาพเป็นอย่างยิ่ง จึงได้หันมาให้ความร่วมมือดีขึ้น

1.6 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ – แม้ว่าปัญหามลพิษทางอากาศเสียได้ถูกประกาศให้เป็นวาระเร่งด่วนของจังหวัดเชียงใหม่แล้ว แต่ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงใหม่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้เท่าที่ควร เพราะในการยื่นประเด็นเพื่อขอให้บรรจุในวาระการแถลงข่าวประจำสัปดาห์ของจังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมของโครงการไม่ได้รับการบรรจุเข้าในวาระการแถลงข่าวในช่วงเวลาที่โครงการต้องการ แต่มักเสนอให้โครงการฯเลื่อนการแถลงข่าวออกไปหากมีการแถลงข่าวของหน่วยงานอื่นมาก จึงเป็นการให้ความสำคัญแก่ “หน่วยงาน” มากกว่า “ประเด็น” ที่มีความเร่งด่วน

1.7 สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่ – ซึ่งมีทั้งสถานีวิทยุและโทรทัศน์ในสังกัดได้ให้ความร่วมมือแก่โครงการเป็นอย่างดี โดยอนุญาตให้ไปออกรายการ “มอง

เมืองเหนือ” 2 ครั้ง และเผยแพร่ออกอากาศรายการในลักษณะข่าวกิจกรรมการประชุมต่างๆ ของโครงการหลายครั้ง สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะโครงการนี้สังกัดหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้จัดรายการป่วยด้วยโรคมะเร็งและได้รับผลกระทบจากการเผาขยะของเพื่อนบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง จึงให้ความสนใจต่อประเด็นมลพิษอากาศเสียเป็นพิเศษ อีกประการหนึ่งอาจเห็นความสำคัญของปัญหาว่ากระทบประชาชนในวงกว้างจึงอนุญาตให้โครงการเข้าร่วมรายการ

นอกจากนั้นสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดเชียงใหม่ (สวท.เชียงใหม่) ได้นำสื่อบุคคลไปออกอากาศเผยแพร่โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และรายการอื่นที่ออกอากาศที่สถานีแห่งนี้ เช่น รายการ “98 แวดเวียง” ได้สัมภาษณ์โครงการนี้หลายครั้งอาจเป็นเพราะมีความตระหนักต่อปัญหาอากาศเสียของเมือง

2. องค์การปกครองท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่นทุกระดับตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ (อบจ.) เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลตำบลช้างเผือก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สุเทพและฟ้าฮ่ามในพื้นที่ศึกษา (และนอกพื้นที่ศึกษา) มีภารกิจที่จะต้องดูแลรักษาความสะอาด ซึ่งโดยทั่วไปคือการเก็บขยะและทำความสะอาดถนนหนทางต่างๆ เมื่อองค์กรเหล่านี้ขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บและกำจัดขยะ โดยเฉพาะไม่จัดเก็บกิ่งไม้ใบไม้ จึงทำให้ประชาชนต้องช่วยตนเองในการกำจัดสิ่งต่างๆ และใช้เป็นข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมให้ตัวเองในการที่จะเผาสิ่งต่างๆ

2.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ (อบจ.ชม.) เป็นองค์กรที่ไม่มีพื้นที่ในความรับผิดชอบที่ชัดเจน เพราะในเขตเทศบาลผู้บริหารเทศบาลแต่ละแห่งก็เป็นผู้ดูแล เขต อบต. ก็เป็นนิติบุคคลดูแลพื้นที่ของตนเอง ทำให้อบจ.นี้แม้จะมีงบประมาณมากแต่ก็ไม่ได้มีบทบาทในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศที่ชัดเจน แต่ อบจ.ชม. ได้รับมอบหมายให้ดูแลการจัดการขยะในโซนกลาง ซึ่งประกอบด้วยอำเภอต่างๆ ในเขตผังเมืองรวมเมืองเชียงใหม่อันได้แก่ อำเภอเมือง แม่ริม สันทราย ดอยสะเก็ด สันกำแพง สารภี หางดง แต่ยังไม่สามารถดำเนินการจัดการขยะแบบครบวงจรได้ เนื่องจากถูกชาวบ้านต่อต้าน เพราะไม่เชื่อถือว่าจะสามารถดำเนินการได้โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและไม่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน วิธีคิดของ อบจ.ชม. ก็คือการสร้างโรงขยะขนาดใหญ่เพื่อแยกขยะแล้วนำไปกำจัด แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะลดการผลิตขยะแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หลังจากรับฟังการนำเสนอของโครงการฯ แล้ว อบจ.ชม. ได้จัดทำป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ติดในที่ต่างๆ เพื่อรณรงค์ไม่ให้ประชาชนเผาในที่โล่ง เนื่องจากนายก อบจ.ชม. เป็นคณะอนุกรรมการเพื่อทำงานลดการเผาในที่โล่ง

2.2 เทศบาลนครเชียงใหม่

- นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ คนปัจจุบัน เป็นนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงครั้งแรกของเมือง เมื่อได้รับการกระตุ้นโดยโครงการฯ และโดยสื่อมวลชนก็ดูเหมือนว่าจะให้

ความสำคัญต่อปัญหาการเผาในที่โล่ง โดยได้ตั้งฝ่ายดูแลมลพิษทางอากาศและเสียงภายในเทศบาลฯ นอกเหนือจากการดูแลเรื่องขยะ น้ำเสีย และความสะอาดทั่วไป ฯลฯ (ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 มีการตั้งฝ่ายนี้อย่างสมบูรณ์ มีงบประมาณของฝ่ายเพื่อดูแลเรื่องอากาศโดยเฉพาะ) และมีการติดป้ายให้ดับเครื่องยนต์จอร์รถอู่พักหนึ่ง แต่แล้วก็ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง ป้ายประชาสัมพันธ์คุณภาพอากาศที่แจ้งศรีภูมิไม่ได้รับการปรับข้อมูลให้ทันสมัย เมื่อมีปริมาณฝุ่นเกินมาตรฐานก็ไม่ได้เน้นย้ำว่ามีอันตรายต่อสุขภาพอย่างชัดเจน และไม่มีการประกาศเตือนว่าเมื่อปริมาณฝุ่นมีมากเกินไปแล้วจะให้ประชาชนทำอย่างไร เช่น ให้อยู่ในอาคารที่ปิด ไม่ควรออกกำลังกายในช่วงนั้น เป็นต้น

แม้ว่าเทศบาลนครเชียงใหม่จะออกเทศบัญญัติห้ามเผาและเริ่มปรับผู้เผาในที่โล่งไปแล้วระยะหนึ่งเป็นเงินรายละ 2,000 บาท แต่การที่ไม่ได้ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและไม่มีการเตือน ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม เพราะเพื่อนบ้านบาดหมางกัน คนที่ถูกปรับไม่ได้คิดว่าสาเหตุเป็นเพราะตนก่อมลพิษซึ่งผิดกฎหมายและรบกวนเพื่อนบ้าน แต่กลับคิดว่าที่ตนถูกปรับเพราะเพื่อนบ้านไปฟ้องเทศบาลฯ จึงมีการต่อว่าและโกรธเกลียดกัน

แม้ว่าเทศบาลนครเชียงใหม่ได้จัดให้มีรถแม่เหล็กบริการเป็นทางเลือกในการเดินทางเพื่อให้ประชาชนลดการใช้รถส่วนตัว ซึ่งจะนำไปสู่การลดมลพิษจากการจราจร แต่เส้นทางที่รถแม่เหล็กให้บริการไม่ผ่านจุดสำคัญเท่าที่ควร เช่น ไม่ผ่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไย ซึ่งเป็นแหล่งธุรกิจสำคัญ ทำให้รถแม่เหล็กไม่ได้รับความนิยม และไม่อาจแก้ปัญหาจราจรอย่างที่ควรจะเป็น

อย่างไรก็ดีเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้เทศบาลนครเชียงใหม่จะมีกิจกรรมรณรงค์ให้มีการลดการก่อมลพิษทางอากาศทั้งจากการเผาและการจราจร แต่เทศบาลฯ ก็มีโครงการสร้างเตาอบขยะ และเผาขยะเพื่อสร้างพลังงานซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีจากอังกฤษ เสียเงินหลายร้อยล้านบาทเพียงเพื่อจะแยกขยะ แต่ในความเป็นจริงการแยกขยะสามารถทำได้โดยใช้แรงงานคนซึ่งจะเป็นการสร้างงานให้คนจำนวนมาก ขณะเดียวกันก็ใช้งบประมาณต่ำกว่าการใช้เครื่องอบนี้ ซึ่งในอนาคตคงจะถูกทิ้งเป็นอนุสาวรีย์เช่นเดียวกับเตาเผาขยะที่ถูกทิ้งและแห่งอื่นๆ ของประเทศไทย เพราะค่าดำเนินการ (Operating cost) สูงเกินความสามารถที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถทำได้

สาเหตุที่เทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศเนื่องจาก

1) วิธีคิดในการจัดการขยะ หรือจัดการสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่ได้คิดแบบเชื่อมโยงปัญหา จึงไม่ได้เห็นว่าหากกำจัดขยะด้วยการเผาแล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาอย่างไรบ้าง หรืออาจจะเห็นปัญหาแต่ไม่คิดว่าจะมีความวิกฤตมากมาย

2) ความเชื่อที่ว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ จึงนิยมที่จะสร้างเตาเผาขยะและเตาผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะเป็นการนำ “การพัฒนา” มาสู่บ้านเมือง มีประชาชนตั้งข้อสังเกตว่าการที่ผู้บริหารบ้านเมืองนิยมใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลที่จะแก้ไขปัญหาอาจได้รับ

ผลประโยชน์จากโครงการขนาดใหญ่ต่างๆ จึงไม่สนใจที่จะ “จัดการ” ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ปัญหาขยะเป็นภาระหน้าที่ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องจัดการ การกำจัดขยะออกไปให้พ้นตัวไม่ว่าจะเป็นวิธีใดก็ย่อมเป็นผลดีและสามารถทำให้ผู้บริหารมีภาพลักษณ์ของคนที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

4) การขาดความจริงใจในการแก้ปัญหา เทศบาลนครเชียงใหม่มักจะอ้างว่าไม่มีงบประมาณ เพื่ออธิบายว่าเป็นสาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินงานรณรงค์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ได้ ทั้งๆ ที่การรณรงค์หลายอย่างเพียงใช้การอธิบายให้เข้าใจและขอความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคมก็สามารถทำได้ หากปัญหานี้มีแหล่งทุนสนับสนุนมากเทศบาลฯ ก็จะกระตือรือร้นที่จะทำในช่วงนั้นๆ การแก้ปัญหาจึงไม่ต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพ ยกตัวอย่าง เมื่อมีการประชุมระดมความคิดเห็นครั้งแรกเพื่อแนะนำโครงการฯ แขวงกาวิละบอกว่าจะทำงานร่วมกับหมอดินเพื่อเข้าไปให้ความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักแก่ชาวชุมชนหนองป่าครั่ง แต่จนกระทั่งโครงการฯ ได้ทำงานไปจนสิ้นสุดโครงการ (23 เดือน) ก็ไม่เคยมีเจ้าหน้าที่เทศบาลฯ เข้าไปทำตามที่เคยสัญญาไว้กับประชาชน คงมีแต่เจ้าหน้าที่โครงการเท่านั้นที่เข้าไปอบรม ทำจุลสาริต และพาอาสาสมัครของชุมชนไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบ้านโป่งน้อยและกลุ่มเกษตรอินทรีย์อำเภอคอยสะเกิด

5) การกลัวคู่แข่งทางการเมืองทำให้เทศบาลนครเชียงใหม่และผู้ชุมชนในสังกัดเทศบาลฯ ไม่ให้ความร่วมมือเจ้าหน้าที่โครงการ โดยเฉพาะในระยะแรกของโครงการซึ่งเป็นช่วงก่อนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง นอกจากนี้ไม่ให้ความร่วมมือแล้วยังพุดจาก้าวร้าวเป็นปฏิปักษ์กับคณะทำงาน เพราะเกรงว่าหัวหน้าโครงการฯ (หรือคู่สมรส) อาจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นคนแรก โดยเข้าใจว่าการที่มาทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเพราะมีเป้าหมายทางการเมือง

6) การกลัวเสียฐานคะแนนเสียง ทำให้เทศบาลฯ ไม่จัดการเรื่องการห้ามจุดโคมไฟ ซึ่งเป็นแหล่งมลพิษที่มีมากที่สุดในช่วงเทศกาลเดือนยี่เป็ง และเป็นสาเหตุของอัคคีภัย ทำให้ไฟไหม้บ้านเรือนและอาคารอื่นๆ ของประชาชนไปหลายหลังแล้ว เพราะผู้ผลิตโคมไฟเป็นคนในชุมชนต่างๆ

2.3 เทศบาลตำบลช้างเผือก – แม้จะเป็นเทศบาลขนาดเล็กแต่ก็มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่เมืองซึ่งยังมีพื้นที่โล่งว่างมาก และมีร้านอาหารประเภทปิ้งย่างมาก จึงทำให้พบแหล่งมลพิษทางอากาศจากการสำรวจแต่ละครั้งเป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาอากาศเสียของเทศบาลตำบลช้างเผือกยังไม่ได้ผล แม้จะมีกิจกรรมรณรงค์ลดขยะร่วมกับโรงเรียนวัดช้างเคียน อย่างไรก็ตาม เทศบาลตำบลช้างเผือกได้เอาแผ่นพับที่โครงการผลิตไปผลิตซ้ำโดยใช้เนื้อหาเดิมแต่พิมพ์ในนามเทศบาลนี้ ซึ่งก็ถือว่าเทศบาลฯ ก็มีความตระหนักต่อปัญหานี้เช่นเดียวกัน

2.4 อบต.สุเทพ - ในเขตความรับผิดชอบของ อบต.สุเทพ มีทั้งพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะที่รกร้างว่างเปล่าอยู่ไม่น้อย อบต. ให้ความสำคัญต่อการแยกขยะรีไซเคิลเพื่อจำหน่ายเพราะมีรูปธรรมว่าขยะประเภทนี้สามารถทำรายได้เป็นกอบเป็นกำให้แก่เทศบาลได้ สมาชิก อบต.สุเทพ บางคนสาธิตให้เห็นความสำเร็จของการขายขยะรีไซเคิล อบต. จึงสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียนบ้านโป่งน้อยเป็นต้นแบบของการจัดทำธนาคารขยะ และได้สั่งการให้โรงเรียนในสังกัดของ อบต. ให้แยกขยะเพื่อนำจำหน่าย

แต่ในเรื่องการทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้กิ่งไม้และขยะย่อยสลายจากบ้านเรือนนั้น อบต. ยังไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก และเพิ่งอนุมัติการสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนบ้านโป่งน้อยในการทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้กิ่งไม้หลังจากอนุมัติงบประมาณสนับสนุนธนาคารขยะ แต่ อบต.สุเทพ ไม่ยอมทำปุ๋ยหมักในระดับใหญ่เพื่อลดการเผาในแต่ละบ้าน เพราะไม่ต้องการให้เป็นภาระแก่ตน จึงเป็นเหตุให้แต่ละบ้านที่ไม่สะดวกที่จะทำปุ๋ยหมักมีข้ออ้างในการเผาต่อไป

สาเหตุที่ อบต.สุเทพ ไม่สนใจทำปุ๋ยหมักอาจเนื่องมาจาก

1. ความไม่ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาอากาศเสียจากการเผาในที่โล่งอย่างแท้จริง
2. อาจเห็นว่าการเก็บขยะรีไซเคิลสามารถทำเงินได้เป็นกอบเป็นกำ ในขณะที่การทำปุ๋ยหมักอาจไม่ทำรายได้ให้แก่ อบต. ได้มากเพราะเป็นเรื่องใหม่ และอาจเข้าใจว่าการทำปุ๋ยหมักต้องใช้แรงงานในการพลิกกองปุ๋ย ซึ่งคนงานไม่อยากทำเพราะเหนื่อย แต่ในปัจจุบันได้มีนักวิชาการคิดกระบวนการทำปุ๋ยหมักโดยไม่ต้องพลิกกองปุ๋ยได้แล้ว และที่พะเยาการทำปุ๋ยวิธีนี้ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นกอบเป็นกำ

3. กลุ่มนักธุรกิจ

นักธุรกิจโดยธรรมชาติจะคิดวิเคราะห์ในเชิงการลงทุนว่าหากทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วคุ้มทุนหรือไม่ โดยคิดเฉพาะตัวเลขเชิงเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้คิดถึงต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม หรือผลประโยชน์ของสังคม (Social benefit) ทำให้นักธุรกิจจำนวนมากยังไม่สนใจประเด็นอากาศเสียเท่าใดนัก

3.1 หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ - เมื่อเมืองเชียงใหม่ถูกจัดลำดับว่าเป็นเมืองที่น่าเกลียด หอการค้าได้จัดเสวนาใหญ่เพื่อเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมถอย เรียกร้องให้มีขนส่งมวลชน ขยายสนามบินเชียงใหม่ เพื่อลดปัญหามลภาวะทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ แต่ในส่วนของนักธุรกิจแต่ละคนไม่พบว่ามีผู้ใดที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่วนตัวเพื่อลดปัญหาอากาศเสียอย่างเด่นชัด

3.2 สภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ - เป็นองค์กรภาคเอกชนที่เป็นฝ่ายผลิต เมื่อกรรมการและสมาชิกหลายคนได้รับฟังการนำเสนอของโครงการฯ เห็นความวิกฤตของปัญหา แต่

ไม่ได้แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากระบวนการผลิต เช่น ในที่ประชุมเลขานุการสภาอุตสาหกรรมเล่าว่า สภาฯ กำลังผลักดันให้ผู้ผลิตเปลี่ยน boiler จากที่ใช้ฟืนเป็นดีเซล แต่เมื่อสอบถามไปก่อนสิ้นสุดโครงการฯ นี้ ก็ยังไม่มีแก้ไขแต่อย่างใด

สาเหตุอาจเป็นเพราะ

1. ในเชิงเศรษฐศาสตร์ผู้ประกอบการจะต้องเสียงบประมาณในการดำเนินการแก้ไขปัญหามา ทำให้ลดส่วนที่เป็นกำไรให้เหลือน้อยลง จึงไม่มีแรงจูงใจที่จะแก้ไขปัญหา
2. ผู้ประกอบการไม่เห็นความเชื่อมโยงของอากาศเสียที่จะทำให้คนงานเจ็บป่วย ซึ่งในที่สุดแล้วจะทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียเงินค่ารักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย และประสิทธิภาพในการทำงานของคนงานที่เจ็บป่วยย่อมมีน้อยลง

4. สถาบันการศึกษา

นอกจากพ่อแม่แล้ว สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการบ่มเพาะเยาวชนและประชาชนให้สนใจหรือไม่สนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้น และมีจิตสำนึกที่จะร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

4.1 โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย - หลายแห่งที่สมัครเป็นเครือข่าย

อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการอนุญาตให้ครูและนักเรียนมาร่วมกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการขจัดแหล่งมลพิษทางอากาศที่โรงเรียนเคยเป็นผู้ก่อ เช่น โรงเรียนมงฟอร์ตเอาไบไม้และห้วยมาทำปุ๋ยหมักและจำหน่ายให้ผู้ปกครองแทนการเผาทิ้ง เป็นต้น แต่มีโรงเรียนอีกไม่น้อยที่ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการสำรวจพบว่า โรงเรียนจำนวนไม่น้อยก่อมลพิษทางอากาศเอง มีการเผาขยะ หรือกิ่งไม้ใบไม้ทุกครั้งที่มีการสำรวจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนว่า ไม่ได้ให้ความสนใจหรือความตระหนักต่อปัญหาอากาศเสียเลย ทั้งๆ ที่บางโรงเรียนหัวหน้าโครงการฯ ได้ไปขอพบผู้บริหารและบอกกล่าวถึงความรุนแรงของปัญหาอากาศเสีย แต่โรงเรียนปฏิเสธว่าไม่ได้เผา เป็นคนงานของเทศบาลที่เข้าไปเผาขยะในโรงเรียน ซึ่งหากผู้บริหารโรงเรียนผู้นี้ไม่เห็นด้วยกับการเผาขยะ ก็น่าจะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด เพราะบุกรุกเข้าไปกระทำการที่เจ้าของพื้นที่ไม่เห็นชอบ ดังนั้นจึงเป็นที่แน่นอนว่าผู้สำรวจจะพบเห็นการเผาจากโรงเรียนนี้บ่อยครั้ง

4.2 ครูและอาจารย์ - ผู้ที่เข้าร่วมในโครงการมีภาระหน้าที่หลายอย่าง เช่น เป็นฝ่าย

อาคารสถานที่ สอนศิลปะ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ครูประจำชั้น ฝ่ายกิจกรรม ฯลฯ ซึ่งก็ได้ร่วมมือกันทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกันเป็นอย่างดี ปัญหามีดังนี้ คือ

1. การขออนุมัติจากโรงเรียนมาทำกิจกรรม เพราะครูแต่ละคนต้องมีคาบสอนไม่ตรงกันทำให้หาเวลาประชุมที่ทุกคนสะดวกได้ยาก

2. ผู้บริหารไม่ระบุชื่อครูที่จะร่วมทำกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่อง บางครั้งก็ระบุครูคนหนึ่ง บางครั้งก็ระบุครูอีกคน ทำให้ต้องนับ 1 ใหม่ การทำงานกับโรงเรียนนั้นๆ จึงไม่ต่อเนื่อง

3. ครูที่มีความเข้มแข็งในการทำงานมักจะมีกิจกรรมหลายอย่าง ไม่มีเวลาทำงานให้กิจกรรมของโครงการนี้มากนัก

4.3 นักเรียน - เป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ทำให้โรงเรียนหนึ่งๆ มีโครงการด้านสิ่งแวดล้อมไม่น้อย การบ่มเพาะจากระบบการศึกษาเป็นเรื่องที่ดี หากเนื้อหาที่บ่มเพาะนั้นมีความถูกต้อง ปัญหาที่เกิดจากการทำกิจกรรมกับนักเรียน คือ

- นักเรียนไม่มีเวลาเพราะต้องเรียนตลอดทั้งวัน การทำกิจกรรมในวันเสาร์-อาทิตย์ ก็ทำได้ยากมาก เพราะนักเรียนเรียนพิเศษ แม้ในช่วงปิดเทอมนักเรียนก็เข้าค่ายกันเป็นส่วนใหญ่ จึงหาเวลาที่ทำกิจกรรมด้วยกันได้ยาก

- นักเรียนบางโรงเรียนสามารถร่วมกิจกรรมด้วย 1-2 ปี แล้วต้องลาออกไปสอบเข้าโรงเรียนอื่น ทำให้ต้องฝึกนักเรียนรุ่นใหม่มาร่วมทำกิจกรรม ทำให้เกิดการชะงักของกิจกรรมจากโรงเรียนนั้นๆ

- นักเรียนไม่ได้นำเนื้อหาวิชาและข้อเท็จจริงจากโครงการฯ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น นักเรียนได้รับทราบข้อเท็จจริงว่าการเผาขยะไม่ดี แต่เมื่อถามว่าที่บ้านเผาขยะไหม คำตอบก็คือเผา เพราะนั่นเป็นที่บ้านไม่ใช่โรงเรียน คำตอบจากนักเรียนสะท้อนให้เห็นว่า หลายต่อหลายครั้งและในหลายๆ เรื่อง นักเรียนเพียงแต่จดจำเนื้อหาที่ครูบอก แบบนกแก้วนกขุนทอง โดยที่ยังไม่มีสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม จึงสามารถจดจำแต่ทฤษฎีแต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตจริง โดยเฉพาะไม่ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ปกครองเพื่อแก้ไขพฤติกรรมก่อมลพิษทางอากาศ รวมทั้งความรู้อื่นๆ

- นักเรียนจำนวนหนึ่งมาร่วมกิจกรรมเพราะอยากได้เกียรติบัตรเพื่อเก็บไว้เพิ่มผลงานของตน มากกว่าที่มีความสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม

4.4 หลักสูตรการเรียนการสอน - ประชาชนจำนวนมากที่เผาใบไม้กิ่งไม้ รวมทั้งเผาขยะ โดยที่ไม่ได้มีท่าทางแสดงว่าเขาทำสิ่งใดผิด จึงทำให้คณะทำงานสำรวจตำราเรียนที่มีขายตามท้องตลาด และพบว่าหนังสือเรียนในหลักสูตรระดับประถมและมัธยมจำนวนถึง 11 เล่ม ที่มีข้อความเขียนว่า “วิธีการกำจัดขยะที่ถูกวิธีคือการเผา” โครงการฯ จึงเข้าใจได้ว่า การบ่มเพาะแบบไม่ถูกต้องของระบบการศึกษานี้เองที่ทำให้ประชาชนเคยชินกับพฤติกรรมการเผา นอกจากจะไม่ทราบว่าเป็นผู้ก่อมลพิษทางอากาศแล้ว บางคนอาจจะเห็นว่าเป็นพลเมืองดีช่วยกำจัดขยะและดูแลรักษาย่านเรือนและสถานที่ให้สะอาดด้วยซ้ำ

ในปี พ.ศ. 2547 โครงการได้ทำหนังสือถึงอธิการบดีเพื่อขอให้ทำหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.อดิศักดิ์ โพธารามิก) ซึ่งมีหนังสือแจ้งกลับมาว่าจะแก้ไข

ปัญหาดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงหนังสือเรียนเหล่านั้นก็มิได้รับการปรับปรุงเนื้อหาให้ถูกต้อง หากตำราเรียนยังคงมีเนื้อหาเหมือนเดิม ชาวชนจำนวนมากของประเทศโดยเฉพาะชาวชนในเมืองเชียงใหม่ ก็จะเป็นผู้ก่อมลพิษทางอากาศต่อไปอีกไม่มีวันสิ้นสุด

ทั้งนี้มิได้หมายความว่านักเรียนทุกคนจะไม่ถ่ายทอดข้อเท็จจริงที่ได้รับจากโรงเรียน (และจากโครงการฯ) ไปยังผู้ปกครอง เพราะมีผู้ปกครองหลายคนที่ยุติพฤติกรรมการก่อมลพิษทางอากาศ (หากทำได้) หลังจากได้รับทราบข้อมูลจากบุตรหลาน

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าระบบการศึกษาของไทย แม้แต่ในระดับมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้บ่มเพาะในเรื่องสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม เพราะจากการสำรวจกลุ่มบ้านพักในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสถาบันการศึกษาอื่นก็พบการเผาใบไม้เป็นประจำ โดยที่ผู้เผามีการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี-โท-เอก ซึ่งนอกจากจะไม่รู้พิษภัยของการเผาไหม้ที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งทำลายสุขภาพของผู้สูดดมแล้ว คนเหล่านั้นยังขาดสำนึกต่อส่วนรวม ไม่เอื้ออาทรต่อเพื่อนบ้าน ทั้งที่มีการขอร้องมิให้เผาจากเพื่อนบ้านรอบข้าง

5. สถาบันศาสนา

ผู้สอนศาสนาเป็นกลุ่มคนที่ได้รับการเคารพนับถือจากประชาชนทั่วไป ดังนั้นหากพระสงฆ์หรือผู้นำศาสนาอื่นๆ เข้าใจผลกระทบของปัญหาการก่อมลพิษทางอากาศและรู้ทางออกแล้ว ก็จะสามารถถ่ายทอดให้แก่อุบาสกอุบาสิกาหรือศรัทธาวัฑ ศรัทธาโบสถ์เข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อไป

5.1 พระสงฆ์ - โครงการฯ ได้ถวายความรู้พระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสไปแล้ว 2 ครั้ง และพระเถระอีก 2 ครั้ง มีพระสงฆ์บางรูปเห็นความสำคัญของเรื่องนี้และได้นำไปเผยแพร่ข้อเท็จจริงสู่ญาติโยม กับได้ทำเป็นตัวอย่างให้ญาติโยมปฏิบัติตาม แต่ยังมีหลายวัดที่ยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม อาจเป็นเพราะ

- เจ้าอาวาสมิได้ทราบข้อเท็จจริงเนื่องจากมิได้มารับการถวายความรู้ พระเถระที่มารับทราบข้อมูลไม่ได้ไปชี้แจงอย่างถ้วนถี่ให้เจ้าอาวาสรับทราบ

- พระเถระชี้แจงทำปุ๋ยหมัก ผู้เผาคิดว่าง่ายดี

- พระเถระไม่ได้เชื่อมโยงการเผากับพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าว่าการกระทำทุกอย่างย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งอื่น การเผาทำให้เกิดมลพิษ ซึ่งจะทำให้เจ็บป่วยป็นทอนสุขภาพ อาจเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ซึ่งนับว่าผิดศีลเรื่องปาณาติบาตเช่นเดียวกัน

5.2 ผู้นำศาสนาอื่น - โครงการฯ ได้ขออนุญาตนำเสนอข้อเท็จจริงที่โบสถ์คริสต์เตียนหลายครั้ง ซึ่งก็มีผู้สนใจจำนวนหนึ่ง แต่ยังมีคริสตชนอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับทราบข้อมูลเหล่านี้ จึงยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการก่อมลพิษโดยการเผาทำที่ควร

6. ประชาชนทั่วไป

ประชาชนมีหลายหมู่หลายเหล่า ได้แก่

6.1 กลุ่มที่มีบทบาทกระจายข้อมูลให้โดยได้รับฟังข้อเท็จจริงจากรายการวิทยุ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการขอแผ่นพับไปเผยแพร่ เพราะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการก่อมลพิษของเพื่อนบ้าน จึงกระตือรือร้นเป็นพิเศษในการช่วยกระจายข้อมูล

6.2 กลุ่มผู้ก่อมลพิษเอง เพราะเข้าใจว่าสิ่งที่ตนทำอยู่ในเวลานี้เป็นสิ่งที่ดี เพราะอยากทำให้บ้านและพื้นที่สะอาดตา โดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมาจากการทำความสะอาดแบบฉบับของตน หรือกรณีที่เป็นคนสวนคนงาน เพราะเกี่ยวข้องกับยั่ววัสดุ ที่เผาเพราะขี้เกียจ บางคนเผาใบไม้กิ่งไม้และเข้าใจว่าตนไม่ได้เผาขยะจึงไม่น่ามีปัญหา

6.3 ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มคนที่ดื้อรั้นที่สุดในเรื่องไม่ยอมงดการเผา

7. สื่อมวลชน

สื่อมวลชนทุกแขนงได้ให้ความร่วมมือในการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสื่อที่มีปัญหาสุขภาพจากโรคมะเร็งแพ้ โรคทางเดินหายใจ หรือหอบหืด จึงประสงค์ที่จะทำให้อากาศที่เชียงใหม่ดีขึ้น เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ สื่อมวลชนมีความตระหนักต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว ยังได้ทราบข้อมูลก็ยิ่งต้องการช่วยรณรงค์ให้ปัญหาได้รับการแก้ไข

8. นักวิชาการ

นักวิชาการแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ 3 กลุ่ม คือ

8.1 กลุ่มที่ศึกษาด้านคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพ จะเป็นกลุ่มที่มีข้อมูล แต่เมื่อมีผลการวิจัยแล้วมักไม่ได้ขยายผลให้เป็นที่รับรู้และแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีงานล้นมือ หรือไม่ต้องการไป “ปะทะ” กับใคร จึงเก็บผลการวิจัยไว้เสีย

8.2 นักวิชาการสายอื่น ซึ่งถูกการศึกษาแบบแยกส่วนทำให้มองไม่เห็นความเชื่อมโยงของคุณภาพอากาศกับวิชาที่ตนสอน หรือการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน ในบางครั้งจึงยังคงเป็นผู้ก่อมลพิษเสียเอง หรือไม่สนใจที่จะบูรณาการสิ่งเหล่านี้เข้ากับการเรียนการสอน

8.3 นักวิชาการด้านสาธารณสุขและการแพทย์ซึ่งทราบความวิกฤตของปัญหา จึงยินดีช่วยเผยแพร่ข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้ทราบข้อเท็จจริง

9. องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ (Non-Governmental Organization)

องค์กรภาคประชาชนที่ทำงานด้านเมืองมีน้อย และส่วนใหญ่จับประเด็นที่ทำเป็นเรื่องๆ ตามความสนใจ หรือตามแต่ที่จะได้รับทุนมา มีองค์กรที่ติดตามเรื่องคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่อง 2 องค์กร คือ มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง (ศูนย์ศึกษาปัญหาเมืองเชียงใหม่เดิม) ซึ่งผลิตทั้ง

หนังสือ หุ่นจำลอง และแผ่นพับรณรงค์เรื่องอากาศเสีย และร่วมทำงานกับโครงการนี้ กับมูลนิธิวายเอ็ม ซี เอ เพื่อการพัฒนาภาคเหนือ และมีเครือข่ายความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมเชียงใหม่ซึ่งรวมทั้งภาคีภาครัฐและภาคเอกชนด้วยกัน ซึ่งได้พูดถึงและผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาอากาศเสีย เพื่อให้เชียงใหม่เป็นเมืองยั่งยืน แต่การทำงานของเครือข่ายไม่ต่อเนื่องเพราะไม่มีผู้ประสานงานที่ชัดเจน

10. หน่วยงานต่างประเทศ

10.1 สถานกงสุลอเมริกันประจำจังหวัดเชียงใหม่ - เป็นหน่วยงานต่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญที่ได้ช่วยผลักดันให้มีการลดปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากกงสุลใหญ่หลายคนที่มาประจำอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ตระหนักถึงพิษภัยร้ายแรงของคุณภาพอากาศที่เต็มไปด้วยฝุ่นควันว่าจะส่งผลเสียต่อสุขภาพมนุษย์อย่างไร จึงได้เคยประสานของงบประมาณสนับสนุนมาจากรัฐแมริแลนด์ สหรัฐอเมริกาเพื่อให้งบประมาณสนับสนุนการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในเชียงใหม่ และยอมให้เปิดเผยข้อมูลว่าในปี พ.ศ. 2547 รัฐบาลอเมริกันอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดที่เจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจอพยพออกนอกเชียงใหม่ในช่วงที่มีฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานที่ร่างกายจะยอมรับได้ และในปี พ.ศ. 2548 ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงว่าข้าราชการชาวอเมริกันที่เดินทางมาปฏิบัติภารกิจในเชียงใหม่ได้รับเงินเพิ่มเป็น “เบี้ยกันดาร” เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควรอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศในเชียงใหม่ โดยอาจคิดว่าการอนุญาตให้เปิดเผยข้อเท็จจริงจะสร้างความตระหนักให้แก่ข้าราชการและประชาชนเชียงใหม่ให้ช่วยกันลดมลพิษทางอากาศให้เหลือน้อยกว่าในปัจจุบัน

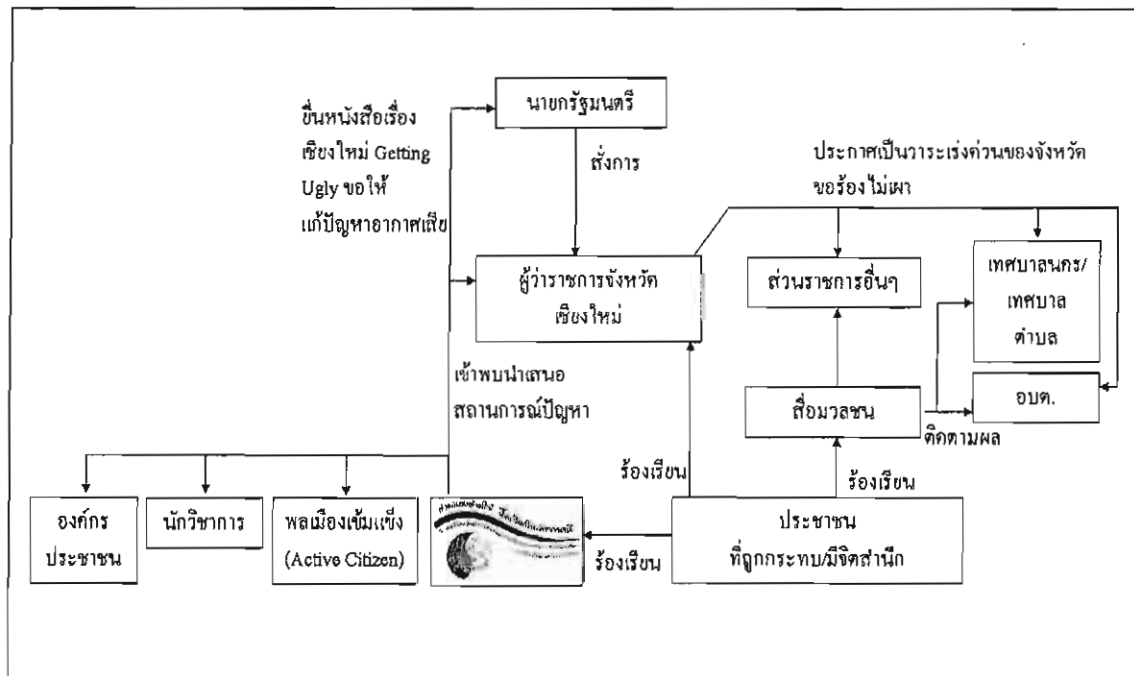
สังคมอเมริกันซึ่งเป็นสังคมอุตสาหกรรมได้เคยเผชิญกับหายนภัยอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมเสื่อมถอยมาแล้ว ทำให้ผู้คนบาดเจ็บและเสียชีวิตมามาก อีกทั้งรัฐบาลอเมริกันต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของพนักงานของรัฐและผู้ที่มีประกันสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมากจึงทำให้รัฐบาลอเมริกันเห็นว่าการมีสิ่งแวดล้อมดีจะลดความเจ็บป่วยของประชาชนได้ จึงหวังว่าคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่ารัฐบาลไทย

10.2 ชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในเชียงใหม่ มีความตื่นตัวต่อปัญหาอากาศเสียที่เกิดขึ้นและได้วิพากษ์วิจารณ์เรื่องนี้ รวมทั้งสนใจที่จะฟังข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพอากาศ

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของกลุ่มต่างๆ ในสังคมเมืองเชียงใหม่มีหลากหลายและเป็นไปตามสถานภาพและความรับรู้ข้อเท็จจริง ตลอดจนผลกระทบที่ตนได้รับจากการก่อมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น ผู้ที่เจ็บป่วยและได้รับทราบผลกระทบต่อสุขภาพ จะมีบทบาทในการช่วยรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล และผลักดันให้มีการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในเชียงใหม่อย่างแท้จริง แต่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไม่ใช่จะปรับเปลี่ยนกันง่ายๆ ทุกคน จึงต้องใช้เวลาในการให้ความรู้

ชี้แนะทางออก ตลอดจนบังคับให้กฎหมาย ซึ่งจะประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศเสียเมืองเชียงใหม่ได้

แผนภูมิ 5.2 การผลักดันของภาคส่วนต่างๆ ไปยังหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบ

บทที่ 6

บทสรุป

จากการทำวิจัยโครงการนี้สามารถประมวลออกเป็นกลุ่มๆ ได้ดังนี้

1. ไม่ทราบข้อเท็จจริง ผู้ก่อมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะผู้ที่เผาสิ่งต่างๆ ผู้ปิ้งย่างอาหาร ผู้ใช้รถวันดำ ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสิ่งที่ตนทำทุกวันทำให้อากาศไม่บริสุทธิ์ และมีผลกระทบต่อสุขภาพตนเองและสุขภาพผู้อื่นอย่างไรบ้าง และเนื่องจากการก่อมลพิษทางอากาศจะไม่ส่งผลกระทบอย่างเฉียบพลัน แต่เป็นการสะสมความเจ็บป่วยทีละน้อย ทำให้ประชาชนไม่รู้สึกลถึงความเจ็บป่วยในทันทีทันใด จึงไม่มีความตระหนักต่อปัญหาอากาศเสียว่ามีผลกระทบต่อสุขภาพของตนอย่างไร

นอกจากนี้ แม้แต่ในกลุ่มนักวิชาการเอง ก็ไม่ได้มีความตระหนักต่อประเด็นปัญหาอากาศเสียว่านอกจากส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ โรคภูมิแพ้ และมะเร็งปอดแล้ว ยังสัมพันธ์กับอาการหลอดเลือดหัวใจตีบอีกด้วย จากการวิจัยพบว่าผู้ที่ป่วยด้วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบที่นักวิจัยได้พบ จะอาศัยอยู่ใกล้แหล่งมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะการเผาแบบเปิด เช่น เพื่อนบ้านเผาขยะ หรืออาศัยอยู่ใกล้ป่าช้าที่มีการใช้ยางรถยนต์เป็นเชื้อเพลิง หรือนิคมเผาขยะเอง เป็นต้น

2. ได้รับทราบข้อมูลแต่ไม่เชื่อ ผู้ก่อมลพิษทางอากาศบางคน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อได้รับคำชี้แจงเรื่องผลกระทบของคุณภาพอากาศต่อสุขภาพแล้ว มักจะกล่าวอ้างว่าเขาเผาขยะมาตั้งแต่เล็กจนโต ถ้ามลพิษทางอากาศทำให้เจ็บป่วยจริง ทำไมเขาอยู่มาจนถึงปัจจุบัน บางคนก็พูดก็อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้สูงอายุจะเป็นผู้เผาขยะโดยเฉพาะใบไม้มากที่สุด เพราะมีค่านิยมที่ว่า บ้านไหนปล่อยให้มียขยะ หรือใบไม้กองไว้ ดูไม่สะอาดตา จะถูกเพื่อนบ้านประณาม ทุกคนจึงช่วยกันเผาให้พ้นจากสายตา

3. ทราบข้อมูลแต่ไม่มีทางเลือก ประชาชนบางคนบอกว่าสาเหตุที่ตนเผาเพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่มาเก็บขยะ หรือกิ่งไม้ใบไม้ จึงจำต้องเผา บางรายมีที่ดินกว้างใหญ่ แต่อ้างว่าไม่รู้จะกำจัดกิ่งไม้ใบไม้อย่างไรจึงต้องเผา แต่บางรายอาศัยอยู่อย่างแออัดและไม่มีบริเวณบ้านที่น่าเห็นใจ เพราะไม่สามารถจัดสรรพื้นที่เพื่อการกำจัดกิ่งไม้ใบไม้ได้

4. ทราบข้อมูลแต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ เช่น ปิ้งย่างอาหาร หรืออุตสาหกรรมการเผาอิฐโดยใช้แกลบ หรืออื่นๆ ซึ่งในความเป็นจริงสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยที่ภาครัฐต้องให้ความช่วยเหลือ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาเหล่านั้น เช่น การปิ้งย่างอาหารในปัจจุบันสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ได้ประสานให้มีการออกแบบเตापิ้งย่างแบบไร้ควัน และยังได้ประสานให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ให้กู้ดอกเบี่ยต่ำ โดยที่ผู้ประกอบการสามารถผ่อนชำระเตापิ้งย่างแบบไร้ควันและล้อเข็นสเตนเลส อัตราวันละ 50 บาท ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ผู้ประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนได้

อย่างไรก็ตามกรณีเตาเผาอิฐที่ใช้เกลบยังไม่มีหน่วยงานใดนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อนำไปสู่การลดการเผาเกลบไปเสนอต่อผู้ประกอบการ โดยที่ราคาการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตอยู่ในระดับที่ผู้ประกอบการสามารถผ่อนชำระได้ไม่เหลือบ่ากว่าแรงเกินไป

การไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ประกอบการมิได้อยู่ที่เทคโนโลยีที่เขาไม่มี หรืออยู่ที่เงินทุนที่จะใช้ปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้ดีขึ้นเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่ “วิธีคิด” และ “สำนึก” ต่อสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการด้วย เพราะการลดการก่อกมลพิษทางอากาศจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากการผลิต เช่น เศษไม้ไผ่ที่เกิดจากการจักสาน หรือเศษไม้เศษซี่เลื่อยที่มาจากการผลิตหัตถกรรม ล้วนสามารถนำไปเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิต

5. ได้รับการบ่มเพาะมาจากระบบการศึกษา

5.1 สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาการก่อกมลภาวะทางอากาศจากการเผา คือ การที่ประชาชนทั่วไปเห็นว่าการเผาขยะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้อง เพราะหนังสือเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้เป็นเอกสารที่ใช้สอนนักเรียนในชั้นเฉพาะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ปลูกฝังว่าวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องวิธีหนึ่ง คือการเผาขยะ จากการสำรวจของโครงการหามาตรการลดมลพิษจากการเผาในเชียงใหม่โดยประชาชนมีส่วนร่วม และโครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่พบในร้านหนังสือในเมืองเชียงใหม่ว่ามีหนังสือจำนวน 11 เล่ม บ่มเพาะพฤติกรรมกรรมการเผาขยะ

5.2 การศึกษาที่สอนให้คนมองทุกอย่างแยกส่วนไม่สัมพันธ์กัน จึงทำให้ผู้ก่อมลพิษทางอากาศไม่เข้าใจว่า การเผาวัสดุอะไรแล้วจะก่อให้เกิดพิษภัยอย่างไร จะทำให้อากาศเสียอย่างไร และจะทำให้สุขภาพของคนเสื่อมถอยอย่างไร เมื่อป่วยแล้วจะกระทบประสิทธิภาพการทำงานและทำให้ความสามารถในการผลิตในเชิงเศรษฐศาสตร์ลดทอนไปอย่างไร

6. อยู่ภายใต้กระแสนิยมของสังคม คนเชียงใหม่ตั้งแต่อดีตจะเป็นคนรักความสะอาด นิยมให้ที่อยู่อาศัยเป็นระเบียบเรียบร้อย บ้านใครกรุงรังก็เป็นที่ติฉินนินทาของเพื่อนบ้าน เมื่อมีใบไม้กิ่งไม้ร่วงหล่นลงมา คนเชียงใหม่จึงนิยมกวาดมารวมกันแล้วเผา เพราะเห็นว่าหากกวาดกองสุ่มไว้จะทำให้ดูรกรุงรังและเป็นครหานินทาของเพื่อนบ้านได้ว่าคนที่อาศัยในบ้านนี้ขี้เกียจ ไม่ทำความสะอาดบ้าน การกวาดใบไม้แล้วเผาหรือการเผาขยะจึงเป็นพฤติกรรมที่ฝังรากลึกอยู่ในกลุ่มคนล้านนา โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ แม้ว่าวิถีชีวิตในปัจจุบันจะเปลี่ยนไป มีการใช้สารสังเคราะห์และสารเคมีมากขึ้น และผู้คนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นขึ้น แต่เมื่อพฤติกรรมชอบเผาไม้ได้ถูกปรับเปลี่ยน จึงก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนบ้าน และก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศที่สร้างปัญหาอยู่ทุกวันนี้

ผลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการฯ

1. ประชาชนรับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบของอากาศเสียมากขึ้น ก่อนหน้าที่จะดำเนินโครงการนี้ หน่วยงานราชการไม่ได้ให้ข้อเท็จจริงหรือสร้างความตระหนักให้ประชาชนได้รับรู้ ว่า คุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ในช่วงหน้าแล้งอยู่ในขั้นวิกฤตติดต่อกันมาเป็น 10 ปี และมีผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ มะเร็งปอดและหลอดเลือดหัวใจตีบเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งความเจ็บป่วยเหล่านี้สัมพันธ์กับการเผาไหม้ทุกชนิดที่หลายคนทำงานอยู่เป็นประจำ โครงการนี้ได้ทำให้ประเด็นความวิกฤตของคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่กลายเป็น “Talk of the town” เป็นประเด็นสาธารณะที่คนกล่าวถึงมาก เมื่อเทียบกับก่อนเริ่มดำเนินโครงการ

เช่นเดียวกับการกล่าวถึง “อาการกบต้มสุก” (Boiled frog syndrome) ที่ใช้เปรียบเทียบคนในเชียงใหม่ว่าเหมือนกบที่นอนอยู่ในกระทะน้ำเย็น สภาพอากาศที่มีมลพิษมากขึ้นเหมือนน้ำที่ร้อนขึ้นๆ และกบก็ปรับตัวให้เข้ากับสภาพไปเรื่อยๆ จนในที่สุดเมื่อคุณภาพอากาศถึงจุดวิกฤตเหมือนน้ำที่ร้อนมากจนกบไม่สามารถกระโดดหนีได้ ก็จะกลายเป็นกบต้มสุก ในปัจจุบันอาการกบต้มสุกได้รับการนำไปกล่าวอ้างบ่อยครั้ง

2. ประชาชนมีความตระหนักต่อปัญหาความวิกฤตของคุณภาพอากาศมากขึ้น เห็นจากการร้องเรียนเรื่องการเผาขยะและมลพิษทางอากาศอื่นๆ ผ่านทางรายการวิทยุมากขึ้น ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ อาจจะเคยเห็นเหตุการณ์แต่เมื่อประชาชนไม่เคยทราบข้อเท็จจริงของผลเสียของมลพิษทางอากาศจึงไม่เคยมีความตระหนักและไม่เคยใส่ใจในปัญหามาก่อน ต่างจากในปัจจุบันที่มีคนมองเห็นปัญหาของมลพิษทางอากาศมากขึ้นและทราบว่า การก่อกมลพิษทางอากาศผิดกฎหมายและอาจถูกดำเนินจับ

3. ผู้ก่อกมลพิษลดการก่อกมลพิษ โดยเฉพาะในเรื่องการเผาขยะ เผาใบไม้ เกือบ 50% ของครัวเรือนที่เคยเผาเล็กเผา¹ บางคนหันมาทำปุ๋ยหมัก หรือขอวิธีการทำปุ๋ยหมักจากโครงการฯ และนำไปปฏิบัติจริง บางส่วนเปลี่ยนพฤติกรรม เพราะทราบว่าตำรวจอาจมาจับ จึงเปลี่ยนสถานที่และวิธีเผา โดยย้ายไปเผาหลังบ้าน หรือเผากลางคืน ซึ่งทำให้ตามต้นตอของมลพิษทางอากาศยากกว่าเดิม นอกจากนั้นยังแบ่งเป็นกองเล็กๆ หลายๆ กอง เพื่อให้หมดไ้เร็ว หากมีทีมสำรวจเข้าไปก็จะทำให้ไม่ทันพบเห็นขณะเผา ประเด็นนี้จึงทำให้จำนวนกองที่มีการเผาในที่โล่งเพียงอย่างเดียวไม่อาจให้เป็นตัวชี้วัดว่าประชาชนมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมในการช่วยลดการก่อกมลพิษทางอากาศ

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนใจแก้ปัญหามลพิษมากขึ้น ในอดีตเทศบาล สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค อบต. อบจ. และสำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ซึ่งเพิ่งตั้งขึ้นใหม่) ไม่ได้ตระหนักหรือให้ความสำคัญที่จะลดความปนเปื้อนในอากาศ แต่เมื่อประชาชนทราบข้อมูลมากขึ้นและรัฐบาลกลางกำชับให้แก้ไขปัญหานี้ จึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อปัญหามลพิษมากขึ้น อย่างไรก็ตาม บางหน่วยงาน เช่น กรมโรงงานยังคงมองเฉพาะโรงงานที่มีการจดทะเบียน แต่ไม่ให้

¹ พิจารณาจากจำนวนครัวเรือนจากการสำรวจแหล่งมลพิษลดลง แต่จำนวนกองของการเผาเพิ่มขึ้น เพราะประชาชนทำให้เป็นกองเล็กหลายกองเพื่อให้หมดไ้เร็ว

ความสนใจปัญหาที่ผู้ประกอบการผลิตที่ไม่ได้จดทะเบียนกับกรมโรงงานเป็นผู้ก่อมลพิษ ปัญหาอากาศเสียอันเนื่องมาจากควันดำยังหาผู้รับผิดชอบโดยตรงที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

5. **คุณภาพอากาศดีขึ้น** เมื่อเทียบสถิติปี 2547 กับ 2548 พบว่าในช่วงที่อากาศวิกฤตคือฤดูแล้งที่ผ่านมา มีจำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาด PM 10 เกินค่ามาตรฐานน้อยลง และค่าสูงสุดที่เกินค่ามาตรฐานใน 24 ชั่วโมงก็น้อยลงกว่าในปี 2547 ประชาชนและสื่อมวลชนเฝ้าระวังเรื่องคุณภาพอากาศมากขึ้น ทำให้คุณภาพอากาศเชียงใหม่ดีขึ้น

6. **เกิดเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ที่จะเคลื่อนไหวให้มีการแก้ไขปัญหาอากาศเสียอย่างต่อเนื่อง** แม้สิ้นสุดโครงการ เพราะได้มีการจัดตั้งเครือข่ายที่ประกอบด้วยโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ ที่ช่วยกันผลักดันที่จะทำกิจกรรมรณรงค์และศึกษาปัญหาคุณภาพอากาศเพื่อนำไปสู่การพิทักษ์รักษาคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

7. **มีการศึกษาวิจัย และจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหมอกพิษทางอากาศมากขึ้น**

ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ปัญหาอากาศเสียเมืองเชียงใหม่

1. **ประชาชนขาด “จิตสาธารณะ” (public mind)** ไม่สนใจความเดือดร้อนของผู้อื่น ผู้ที่ก่อมลพิษจะไม่สนใจว่าสิ่งที่ตนทำนั้นกระทบต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขภาพสังคมของตนและของผู้อื่นอย่างไร หากคนเหล่านั้นมีจิตสาธารณะก็ย่อมจะห่วงใยคนรอบข้าง และลดการก่อมลพิษทางอากาศเพราะรู้แน่ว่ารบกวนและบั่นทอนสุขภาพของผู้อื่น รวมทั้งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุรถชน ไฟไหม้ หรือแม้แต่เครื่องบินตกเพราะทัศนวิสัยต่อการบินไม่ดี

2. **องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ออกกฎหมายลูกตาม พ.ร.บ. สาธารณสุข 2535 และ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม 2535** ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2 เมื่อองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ออกข้อบัญญัติที่จะสามารถนำไปบังคับใช้จับกุม หรือปรับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง องค์กรปกครองท้องถิ่นบางแห่งเกรงว่า หากออกข้อบัญญัติแล้วองค์กรไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบัญญัตินั้น ก็จะทำให้ตนมีความผิด อาจถูกประชาชนฟ้องศาลปกครอง จึงไม่ยอมออกข้อบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อบต. ฟ้าฮ่าม และ อบต. หนองหอย ห้ามการเผาขยะและกำหนดโทษปรับ 500 บาท ส่วนเทศบาลนครเชียงใหม่ปรับ 2,000 บาท สำหรับผู้เผาขยะหรือใบไม้กิ่งไม้

3. **ผู้รักษากฎหมายไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง** มีการโยนภารกิจไปมาระหว่างหน่วยงานหรือกรณีการเผาขยะ เเผาในที่โล่งอื่นๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น แต่เมื่อองค์กรเหล่านั้นไม่ออกข้อกำหนดเป็นกฎหมายลูกตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และ พรบ. รักษาสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ทำให้ไม่มีใครมีกฎหมายในมือที่จะไปลงโทษผู้กระทำความผิด อนึ่ง คำรวจซึ่งมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอาญามาตรา 220 ในเรื่องการเผาในที่โล่งที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยก็ไม่รู้กฎหมาย แต่เป็นผู้ก่อมลพิษจากการเผาเสียเอง หรือพนักงานเทศบาลกวาดกิ่งไม้แล้วจุดไฟเผาเอง จึงทำ

ให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล ไม่มีหน่วยงานที่ควบคุม จับ ปรับ ห้ามใช้ รถวันดำอย่างจริงจัง เทศบาลและขนส่งอ้างว่าไม่มีเครื่องมือในการตรวจวัดอากาศเพื่อการตรวจจับ เช่น รถวันดำ ฝ่ายตำรวจจะบอกว่าจับปรับแล้ว แต่ขนส่งไม่บังคับให้นำเครื่องไปปรับแต่ง ยังคงให้วิ่งบนท้องถนน เป็นต้น

4. เทศบาลและอบต. ในพื้นที่ศึกษาไม่จัดเก็บขยะอย่างมีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากการไม่สามารถหาที่ทิ้งในลักษณะ land fill เพราะถูกประชาชนจากที่ต่างๆต่อต้าน เทศบาลจึงไม่ยอมเก็บขยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจ้างบริษัทเก็บขนขยะ บริษัทอ้างว่ากึ่งไม้ใบไม้ไม่ใช่ขยะ จึงไม่เก็บกึ่งไม้ใบไม้ ประชาชนจึงใช้เป็นข้ออ้างในการเผาขยะและกึ่งไม้ใบไม้

5. ไม่มีขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพ และไม่มีทางเลือกในการเดินทาง ทำให้ประชาชนเชียงใหม่ต้องใช้รถส่วนตัว โดยเฉพาะมอเตอร์ไซค์ ซึ่งมีทั้ง 2 จังหวะ และ 4 จังหวะ ซึ่งก่อให้เกิดวันดำมาก และรถปิกอัพหรือเครื่องยนต์ดีเซลได้มีส่วนสำคัญในการทำให้เกิดมลพิษทางอากาศอันเนื่องมาจากการจราจร ยิ่งจำนวนรถส่วนตัวที่เพิ่มมากขึ้น ยิ่งนำไปสู่การติดขัด และนำไปสู่การก่อมลพิษทางอากาศมากขึ้น แม้เชียงใหม่เป็นเมืองขนาดเล็ก แต่เมื่อไม่มีทางเดินเท้าและทางจักรยานที่ปลอดภัยยัรรื่น ย่อมไม่มีคนกล้าเสี่ยงภัยในการเดินทาง จึงทำให้มลพิษทางอากาศจากการจราจรเพิ่มขึ้นทุกวัน

6. เยาวชนถูกปลูกฝังให้กำจัดขยะโดยวิธีเผา จากคำรณยานอย่างน้อย 13 เล่มที่พบในเชียงใหม่ ซึ่งสอนว่าการเผาขยะเป็นการกำจัดขยะที่ถูกต้อง เมื่อเยาวชนเป็นผู้ใหญ่ก็ย่อมคิดว่าการที่ตนเผาขยะเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้อง ผู้ที่เผาขยะกึ่งไม้ใบไม้หลายคนจึงไม่คิดว่าสิ่งที่ตนทำนั้นจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

7. เมรุเผาศพที่มีในเชียงใหม่ไม่ถูกดูแลลักษณะ และก่อมลพิษเป็นอย่างมาก เมรุหลายแห่งใช้ขางรถยนต์และพื้นในการเผาศพ จึงทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศมาก และส่งกลิ่นเหม็นรบกวนผู้อาศัยอยู่ข้างเคียง เพราะคนภาคเหนือมีความเชื่อว่าหากสร้างเมรุเผาศพใหม่ ตนอาจเป็นศพแรกที่จะถูกเผาที่เมรุนั้น จึงยังไม่มีองค์กรใดกล้าสร้างเมรุใหม่ อีกประการหนึ่งคนเหนือไม่นิยมนำศพไปเผานอก (หมู่) บ้าน การจะรวมหลายๆ หมู่มาสร้างเมรุที่ดี 1 แห่ง จึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่าย

8. มีการละเมิดจารีตประเพณี โดยการใช้ปราสาทเผาศพในกลุ่มคนอายุน้อยและไม่ใช่นักบวชศักดิ์ ทำให้เกิดมลพิษมาก ประเพณีของคนเชียงใหม่จะมีการก่อสร้างปราสาทที่จำลองทิพย์วิมานในจินตนาการ โดยเชื่อว่าหากได้เอาโลงศพของผู้เสียชีวิตไปตั้งและเผาไปพร้อมกัน ผู้นั้นก็จะได้อยู่ทิพย์วิมาน แต่ในอดีตปราสาทจะใช้เฉพาะกับศพของเจ้า หรือพระเถระผู้ใหญ่ และคนแก่อายุ 80 ปีขึ้นไป แต่ในปัจจุบันมีการละเมิดจารีตประเพณีดั้งเดิมเพราะได้นำจารีตประเพณีมาเป็นการค้า จึงเห็นการใช้ปราสาทกันเกร่อ โดยเฉพาะในสังคมชนบทซึ่งมีการใช้ขางรถยนต์เป็นเชื้อเพลิงในการเผาไหม้

9. มีการจุดพลุเฉลิมฉลองพร้าเพรื่อและจำนวนมาก โดยเฉพาะในเทศกาลปีใหม่มืองเดือนเมษายน ซึ่งอากาศวิฤตอยู่แล้ว เมื่อทุกอย่างถูกทำเพื่อการค้า จึงไม่มีการคำนึงถึงสิ่งที่ถูกต้องตาม

ประเพณีวัฒนธรรม มีการปล่อยโคมไฟ (โคมลอยจุดไฟ) พร่ำเพรื่อ ไม่ว่าจะเป็นงานประเพณีขึ้นเก้า การกินขันโตก งานวันเกิด ฯลฯ ในขณะที่การปล่อยโคมลอยหรือโคมไฟในอดีตจะปล่อยเฉพาะช่วงเดือนขึ้นเพ็ญและเป็นการทำรวมกันในแต่ละชุมชนไม่ใช่แต่ละปัจเจกอย่างในปัจจุบัน นอกจากนี้การจุดพลุเฉลิมฉลองก็เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ทำเป็นพุทธบูชาในช่วงขึ้นเพ็ญ (วันเพ็ญเดือนสิบสองได้) แต่ปัจจุบันมีการจุดดอกไม้ไฟพร่ำเพรื่อ เช่นเดียวกับการปล่อยโคมลอย ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษมากขึ้นเรื่อย ๆ

10. ประชาชนเชียงใหม่มีค่านิยมในการรักษาความสะอาดทางสายตา เพราะเพื่อนบ้านจะตำหนิหากเห็นบ้านใครกรูกร้างด้วยวัชพืช หรือเศษใบไม้ต่างๆ ประชาชนจึงนิยมเผาเศษใบไม้และขยะโดยไม่ทราบพิสัยว่าในอดีตต่างจากปัจจุบันอย่างไร เพราะในอดีตไม่มีการใช้สารเคมีหรือยาฆ่าแมลง ไม่มีการใช้สารสังเคราะห์ ไม่มีการเผาไหม้จากเครื่องยนต์ และมีความเป็นอยู่อย่างบางเบา ต่างจากสมัยนี้ที่คนอยู่หนาแน่นและเต็มไปด้วยการใช้สารเคมี การเผาไหม้ทุกชนิด จึงก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตมากกว่าในอดีต

11. สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา ยังไม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน จากการสำรวจและการร้องเรียนผ่านรายการร่วมด้วยช่วยกันพบว่า หลังศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่มีการร้องเรียนเรื่องการเผาในที่โล่งบ่อยที่สุด สถาบันการศึกษาทุกระดับหลายแห่งก็ไม่ได้เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องงดการเผาไหม้วัสดุต่างๆ เมื่อหน่วยงานราชการไม่ได้เป็นแบบอย่างที่ดี ประชาชนจึงให้เป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

12. ผู้ประกอบการผลิตที่อยู่นอกระบบโรงงานไม่มีคนควบคุม ในปัจจุบันอยู่เกาะพนัสและอยู่หอมนรเก็ดดี โรงงานที่ไม่ได้จดทะเบียนกับกรมโรงงานก็ไม่ได้ถูกควบคุมจากเจ้าหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งถือว่าไม่ใช่โรงงานเพราะไม่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงาน จึงไม่มีผู้ใดยื่นมือเข้าไปช่วยแก้ไขในเรื่องนี้ หนึ่ง จังหวัด อบต. หรือเทศบาลมักจะบอกว่าเป็นเรื่องปากท้องของประชาชน ไม่ควรไปแตะ จึงทำให้ปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไข

13. สนามบินอยู่ใกล้เมืองเกินไป เครื่องบินแต่ละลำก่อให้เกิดมลพิษมากกว่ารถยนต์หลายร้อยคัน และเทียบกับรถยนต์ที่เล่นไปแล้ว 50,000 กิโลเมตร ยิ่งเมื่อมีการเพิ่มเที่ยวบินยิ่งทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศสะสมมากขึ้น แต่เนื่องจากสถานีตรวจวัดอากาศอยู่ไกลสนามบิน ผลการตรวจวัดฝุ่นจึงยังไม่สะท้อนให้เห็นส่วนผสมที่เป็นพิษอันเนื่องมาจากสนามบิน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. การเมืองท้องถิ่น เมื่อเริ่มโครงการที่จะต้องลงหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ศึกษาเป็นช่วงก่อนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงเป็นครั้งแรกของเทศบาลนครเชียงใหม่ ทำให้คณะทำงานถูกมองอย่างไม่ไว้วางใจว่าเป็นฐานเสียงของใครบางคนที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งกับนายกเทศมนตรีในสมัยนั้นหรือไม่ การเลือกพื้นที่จึงถูกเลื่อนออกไปล่าช้ากว่ากำหนดเดิม

2. การเมืองในชุมชน เมื่อเลือกพื้นที่ศึกษาแล้วทำงานไปได้ระยะหนึ่ง มีการเปลี่ยนคณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับผู้บริหารชุดเดิมที่ได้ทำงานกับโครงการมาได้ระยะหนึ่ง จึงเกิดปัญหาในเรื่องการประสานงาน เพราะโครงการถูกมองว่าเป็นคนของนักการเมืองกลุ่มเดิม ต้องใช้เวลาในการทำงานอย่างต่อเนื่องจนคนในชุมชนโดยเฉพาะผู้บริหารเห็นว่าคณะทำงานมีความตั้งใจไปทำงานเพื่อผลประโยชน์ของคนในพื้นที่จริงๆ ไม่ใช่เป็นคนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

3. การปรับเปลี่ยนนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย คณะทำงานเมื่อเริ่มโครงการในเดือนตุลาคม 2546 กับ 23 เดือนให้หลังเหลือคนเดิมเพียงไม่กี่คน เพราะผู้ช่วยวิจัยและนักวิจัยบางคนได้งานที่มีความมั่นคงมากกว่าหรือค่าจ้างสูงกว่า หรือผ่านการสอบเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทได้ จึงลาออกไปทำงานใหม่ โครงการจำเป็นต้องรับผู้ช่วยคนใหม่ซึ่งบางครั้งเป็นช่วงที่บัณฑิตที่จบใหม่ได้งานทำไปหมดแล้ว คนที่จะเข้าทำงานจำนวนหนึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ในการออกปฏิบัติงานในพื้นที่ ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้งานและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่ก่อน จึงจะมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานใจภาคสนาม การเปลี่ยนตัวนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัยและผู้ช่วยวิจัยที่ลงปฏิบัติงานทั้ง 2 พื้นที่ นับเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำงานในพื้นที่เป็นอย่างมาก เพราะทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดความเชื่อถือโครงการว่าจะยืนหยัดอยู่ต่อไปหรือไม่ คณะทำงานมีความจริงใจที่จะเข้าไปทำงานกับชุมชนมากน้อยเพียงใด คนที่ทำงานรุ่นหลังจึงต้องใช้ความอดทนและเวลานาน กว่าประชาชนในพื้นที่จะยอมรับ

ส่วนหนึ่งของปัญหาการปรับเปลี่ยนนักวิจัยน้อยเพราะดั่งงบค่าจ้างไว้น้อย ยิ่งเมื่อรัฐบาลปรับขึ้นเงินเดือนขั้นต่ำขึ้น ทำให้ค่าจ้างผู้ช่วยวิจัยซึ่งดั่งไว้เกินอัตราของข้าราชการ กลายเป็นต่ำกว่าอัตราที่กระทรวงการคลังอนุมัติ อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะการทำงานเป็นทีมต้องอาศัยความอดทนของคณะทำงานทุกคน ซึ่งระบบการศึกษาไทยในอดีตไม่ได้ปลูกฝังการทำงานเป็นทีม

4. การทำงานนอกแผนงาน หลังจากที่ได้ดำเนินงานไประยะหนึ่ง โครงการฯ ได้ทำกิจกรรมหลายอย่างที่ไม่ได้กำหนดไว้ในแผน โดยเห็นว่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อการแก้ปัญหาอากาศเสียให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นจึงมีกิจกรรมนอกแผนงาน เช่น การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่ โดยเชิญสถาบันการศึกษาต่างๆ มาร่วมโครงการด้วย ซึ่งต้องใช้เวลาในการประสานและร่วมกิจกรรมมากกว่าแผนงานที่วางไว้ หรือการจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย วันสิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งต้องใช้เวลาในการประสาน

5. ความไม่ตระหนักถึงความวิกฤตของปัญหา เนื่องจากผลกระทบที่เกิดจากอากาศเสียที่เกิดขึ้นกับประชากรเชียงใหม่ยังไม่ปรากฏผลอย่างเฉียบพลัน ทำให้ผู้บริหารและประชาชนไม่ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหา ยิ่งประชาชนที่ไม่ได้รับทราบข้อมูลว่ามีอัตราความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากปัญหานี้อย่างไร ยิ่งทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปได้ยาก

6. หน่วยงานภาครัฐไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนภูมิภาคหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังไม่ได้ทำหน้าที่ของตนตามภารกิจ เช่น อปท. มีหน้าที่ต้องออกข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติหลาย

ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 แต่หลายแห่ง ยังไม่ได้ออกข้อกำหนด ทำให้ไม่มีกฎหมายในระดับท้องถิ่น จึงไม่สามารถจับกุมผู้กระทำผิดในเรื่องบ้น ทอนสุขภาพและในเรื่องเป็นผู้ก่อมลพิษ เพราะไม่มีใครมีอำนาจในการจับกุม

กรณีความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา 220 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ ตำรวจก็ไม่ได้คิดว่าปัญหานี้เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องปฏิบัติ จึงไม่มีผู้ระงับเหตุและบำบัดทุกข์บำรุง สุขให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเผาขยะ – ใบไม้จากเพื่อนบ้าน

ข้อสังเกตบางประการจากงานวิจัย

1. จำนวนแหล่งมลพิษจากการสำรวจเพียงอย่างเดียวไม่อาจเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ โครงการ เพราะประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ควรใช้จำนวนผู้ก่อมลพิษ (รายบ้าน)
2. ในการสำรวจครั้งที่ 7 หลังจากได้จำนวนแหล่งมลพิษทางอากาศแล้ว วันต่อมาคณะทำงาน ใช้เวลาในการให้ความรู้แก่ผู้มลพิษทางอากาศต่างจาก 6 ครั้งที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการสำรวจ 2 วัน เมื่อเห็น ว่ามีการก่อมลพิษโดยเฉพาะการเผากิ่งไม้ใบไม้ในบ้าน ก็จะลงไปสอบถามสาเหตุการเผาในที่โล่ง และ ชี้แจงทางออกให้เขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นจำนวนรวมของแหล่งมลพิษอันเกิดจากการเผาจึง ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

ข้อเสนอ

1. เชียงใหม่ต้องมีกฎหมายพิเศษสำหรับเมืองขนาดใหญ่ในหุบเขา เพราะสภาพความเป็นเมือง ในหุบเขามีขีดจำกัดในการระบายถ่ายเทของอากาศ ไม่สามารถพัฒนาเช่นเดียวกับเมืองชายทะเล
2. มีการบริหารจัดการที่ดินที่ถูกทิ้งรกร้าง โดยเก็บภาษีอัตราก้าวหน้า หรือให้ผู้อื่นเช่าเพื่อทำ ประโยชน์ เพื่อลดพื้นที่ที่ชาวบ้านทิ้งขยะและจุดไฟเผา
3. ระบบการศึกษาต้องเน้นการปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เด็ก ต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องและเน้นย้ำความ เชื่อมโยงของสรรพสิ่งว่าหากก่อมลพิษอย่างหนึ่งย่อมส่งผลต่อปัญหาอื่น และเน้นว่าการเผาขยะเป็นการ กำจัดที่ไม่ถูกต้อง ผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะลอกแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ หากหน่วยราชการและสถาบันการศึกษาทุกแห่งเป็นแบบอย่างในการงดการเผาในที่โล่ง และบริหาร จัดการเรื่องการจราจร และมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่บูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม ย้อนนำไปสู่การ แก้ปัญหาในระยะยาวได้อย่างแท้จริง
4. ออกกฎหมายควบคุมระดับท้องถิ่นโดยมีข้อบัญญัติแต่ละแห่งกำหนดโทษการก่อมลพิษทาง อากาศแต่ละแห่งให้ชัดเจน เพื่อจะได้มีอำนาจในการดำเนินการอย่างแท้จริง ก็จะช่วยปรามผู้ก่อมลพิษ ให้รู้สึกเกรงกลัวต่อกฎหมาย และไม่ละเมิดกฎหมาย
5. มีการเตือน จับ ปรับ ผู้ละเมิดกฎหมาย หลังจากประกาศให้ประชาชนรับทราบข้อบัญญัติ ของแต่ละแห่งแล้ว หากมีการละเมิดกฎระเบียบต่างๆ ต้องมีการแจ้งเตือนและทำทัณฑ์บนไว้ หากยัง

ละเมิดอีกให้ จับ ปรับ และดำเนินคดีผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น นอกจากนี้เทศบาลและ อบต. ต้องควบคุมกระบวนการก่อสร้างอาคารต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน เพื่อลดฝุ่นอันเกิดจากการก่อสร้าง ด้วย

6. องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องจัดการขยะอย่างถูกวิธี มีประสิทธิภาพ และทั่วถึง เพราะข้ออ้างของการเผาขยะคือ องค์กรปกครองท้องถิ่นไม่เข้าไปเก็บขยะในซอย หรือในชุมชนนั้นๆ ทำให้ประชาชนต้องช่วยตัวเองด้วยการเผา ดังนั้นในจังหวัดทุกระดับต้องมีสำนักด้านสิ่งแวดล้อม มิใช่แค่ทำอย่างขอไปที หรือมุ่งหวังผลประโยชน์จากการก่อสร้างโครงการเผาขยะ นอกจากนั้นต้องมีการจัดเก็บใบไม้กิ่งไม้อย่างเป็นระบบ แล้วนำไปใช้ประโยชน์ไม่หาที่ทิ้งให้เปลืองพื้นที่ จึงจะสามารถแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศจากการเผาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เทศบาล ตำรวจ และขนส่งจังหวัดควบคุมปัญหาควันดำจริงจัง ความเหลื่อมล้ำของภารกิจในการดูแลเรื่องรถควันดำต้องได้รับการจัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องนี้ต้องทำงานอย่างจริงจังโดยไม่โยนความรับผิดชอบไปให้หน่วยอื่น

8. มีทางเลือกในการเดินทางเพื่อลดการใช้รถส่วนตัว มีรถเมล์ ทางเดินเท้า ทางจักรยานที่ครบวงจร หากประชาชนในเมืองเชียงใหม่มีทางเลือกในการเดินทางในยุคน้ำมันแพงย่อมทำให้สามารถลดการใช้รถส่วนตัว ซึ่งจะนำไปสู่การลดมลพิษจากการจราจร ซึ่งมีได้มีเฉพาะฝุ่นละออง แต่มีทั้งออกไซด์ของไนโตรเจน ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งสารบางตัวเริ่มเกินค่ามาตรฐานที่กำหนดในบางช่วงแล้ว

9. แก้ไขบทเรียน ปลุกฝังสิ่งที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการขยะ ตราบใดที่หลักสูตรการเรียนการสอนยังสอนผิดๆ ย่อมทำให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังวิธีการกำจัดขยะแบบผิดๆ เมื่อเติบโตขึ้นมาบริหารเมือง หรือเป็นประชาชนธรรมดาที่ย่อมสร้างปัญหาอันเกิดจากการได้รับการบ่มเพาะแบบผิดๆ

10. สร้างเมรุเผาศพที่ปลอดมลพิษและประหยัดพลังงาน ซึ่งในปัจจุบันมีหลายหน่วยงาน รวมทั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ออกแบบเมรุเผาศพแบบประหยัดพลังงาน และปลอดมลพิษ เพราะมีการนำเอาควันกลับไปเผาอีกครั้งเพื่อให้การเผาไหม้สมบูรณ์ หากแก้ไขจุดนี้ได้จะลดมลพิษอันเกิดจากการเผายางรถยนต์ซึ่งมีสารก่อมะเร็งมาก

11. ไม่ละเมิดจารีตประเพณีเรื่องการใช้ปราสาทเผาศพ เนื่องจากการขยายตัวของการค้าใน การทำปราสาทเผาศพผนวกกับค่านิยมในการมีหน้ามีตาของเจ้าของงานศพ ทำให้มีการละเมิดจารีต ประเพณีในการใช้ปราสาทเผาศพอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต หากไม่สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็จะทำให้มีคนเข้าใจจารีตประเพณีแบบผิดๆ ดังนั้นข้อมูลที่ถูกต้องจึงควรได้รับการเผยแพร่อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การลดมลภาวะทางอากาศจากการเผาศพด้วยปราสาท

12. งดการจุดพลุเฉลิมฉลองให้เหลือน้อยที่สุด ยิ่งผู้จัดงานต้องการความอลังการมากเท่าใด ยิ่งมีการจุดพลุเฉลิมฉลองมากขึ้นเท่านั้น และยังก่อให้เกิดก๊าซพิษและความปนเปื้อนในอากาศ ดังนั้น จึง

จำเป็นต้องมีการสั่งการและเรียกร้องมิให้มีการจุดพลุเฉลิมฉลองอย่างพร่ำเพรื่อ และนอกเทศกาลที่จำเป็นจริงๆ

13. มองปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับคน ในปัจจุบันผู้บริหารเกือบทั้งหมดมีวิธีคิดแบบแยกส่วน ทำให้มีวิธแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างแยกส่วน และไม่มีมิติของคนอยู่ในการวางแผนสิ่งแวดล้อม ทำให้การแก้ปัญหาอย่างหนึ่งไปสร้างปัญหาอีกอย่างหนึ่งเสมอ โดยเฉพาะแนวทางการแก้ปัญหาขยะด้วยการเผา หรือสร้างเตาเผาซึ่งทั้งชาวบ้านและผู้บริหารต่างเชื่อว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด มุมมองดังกล่าวจึงจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนอย่างเร่งด่วน

14. ส่วนราชการทุกแห่งเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งไม่เผาในที่โล่งและไม่ใช้รถควันดำ เพื่อจะได้ไม่เป็นข้ออ้างให้ประชาชนละเมิดกฎระเบียบ และช่วยลดการก่อมลพิษทางอากาศอย่างทั่วถึง ไม่ละเว้นหน่วยราชการแต่ไปเข้มงวดกับประชาชนเหมือนการแก้ไขด้านอื่นๆ

15. มีองค์กรช่วยเหลือและแนะนำผู้ประกอบการนอกระบบโรงงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการสร้างมลพิษทางอากาศ เช่น การเผาอิฐ โดยใช้เตาเผา การเผาวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร ฯลฯ เพื่อให้การลดปริมาณอากาศเสียเหลือน้อยที่สุดเพื่อปกป้องสุขภาพผู้ประกอบการและสังคมโดยรวม

16. ย้ายสนามบิน เพื่อลดมลภาวะทางอากาศปริมาณมากให้อยู่ไกลจากเมืองเชียงใหม่

17. แก้ปัญหามลพิษทางอากาศทั้งแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน เพราะเป็นแอ่งที่ราบเดียวกัน อากาศเลื่อนไหลหากัน

กิจกรรมที่ควรทำต่อไป

1. ศึกษาวิจัยหาตัวชี้วัดทางชีวภาพอย่างง่ายเพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพอากาศ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเฝ้าระวังคุณภาพอากาศได้เอง
2. บูรณาการการศึกษาการไหลเวียนของอากาศโดยสร้าง Model แล้วนำมากำหนดแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และความสูงของอาคารในย่านต่างๆ เพื่อจะได้ไม่บดบังแนวการไหลเวียนของอากาศ
3. ศึกษาและออกแบบการเพิ่มมูลค่าให้วัสดุเหลือใช้ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อลดการเผาในที่โล่ง
4. ศึกษาวิจัยหาวัสดุธรรมชาติมาเป็นบรรจุภัณฑ์แทนพลาสติก
5. ศึกษาวิจัยการเติบโตของเห็ดถอบ เพื่อนำไปสู่การเพาะเห็ดถอบเพื่อลดการเผาป่า
6. ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ของตัวห้าตัวเบี่ยงในการกำจัดศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช
7. ศึกษาความสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคม จากมลพิษทางอากาศ
8. มีการออกกฎระเบียบในระดับเทศบาลและอบต. เพื่อควบคุมการเผาในที่โล่งและมลพิษด้านต่างๆ

9. มีการศึกษาผลกระทบอากาศเสียต่อสุขภาพประชาชน ทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง ผู้ก่อมลพิษ โดยการตรวจสอบสุขภาพ และนำผลที่ได้ไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน

10. มีการศึกษาผลกระทบมลภาวะทางอากาศในเชิงเศรษฐกิจ

ภาคผนวก

บทความสำหรับเผยแพร่

“อาการกบต้ม (สุก)”

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์*

บทความชิ้นนี้ไม่ใช่บทความแนะนำอาหารจานเด็ด มิใช่รายการแนะนำเปิบพิศดาร หรือแนะนำเกมวัดการที่มาเชิญชวนให้กระทำการุณกรรมต่อสัตว์โลกตัวน้อยๆ ที่นำเสนออย่างกบ หรือแนะนำวิธีแก้แค้นเมื่อครุณีใดไปจูบกบแล้วพบว่า เจ้าสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่เลือดเย็นตัวนั้นมีได้กลายร่างเป็นเจ้าชายรูปงาม ตามจินตนาการที่บรรยายไว้ในเทพนิยายปรัมปรา แต่งานชิ้นนี้เขียนขึ้นด้วยความห่วงใยเมืองเชียงใหม่ ที่มีสถานะแวดล้อมเสื่อมถอยลงทุกขณะ แต่ดูเหมือนว่าสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการเมืองเชียงใหม่ไม่ได้รู้สึกรู้สึกร่วมกับความเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมที่เสื่อมถอยลงทุกวันๆ เพราะผู้เขียนไม่อยากจะเห็นคนเชียงใหม่กลายเป็น “กบต้ม (สุก)” (Boiled frog) กันไปหมด

“อาการกบต้ม (สุก)” หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Boiled Frog Syndrome” นี้ ผู้เขียนเพิ่งได้อ่านพบเมื่อไม่นานมานี้จากงานเขียนของนักวิชาการฝรั่งชื่อ Tony Whitten ที่เขียนร่วมกับนักวิชาการชาวอินโดนีเซีย 2 คน คือ Rochayat Emon Soeriaatmadja และ Soraya A. Afiff ในหนังสือชื่อว่า *The Ecology of Java and Bali*¹ ซึ่งพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1996²

“อาการกบต้ม (สุก)” นี้หากจะถ่ายทอดเป็นคำเมืองให้ได้ความที่ใกล้เคียงที่สุดก็คือ “อาการบ่ตันฮื้อฮื้อฮื้อ”³ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นการปรับตัวเข้ากับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวร้ายลงกว่าเดิม จนในที่สุดตัวตาย คล้ายดังการที่เราตากบเป็นๆ ไปใส่หม้อที่มีน้ำเย็น แล้วนำหม้อที่มีกบอยู่นั้นไปตั้งไฟ โดยให้ความร้อนเพิ่มขึ้นทีละน้อยๆ อย่างช้าๆ เนื่องจากตามธรรมชาติของกบซึ่งเป็นสัตว์เลือดเย็น สามารถปรับอุณหภูมิร่างกายให้สอดคล้องกับอุณหภูมิรอบตัว ทั้งร้อนและเย็นได้อย่างเหมาะสมตามความเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อม แม้เมื่อน้ำจะร้อนขึ้นมาเกินปกติที่ร่างกายของมันจะทนได้ เจ้ากบ (ไม่ใช่เจ้าชายกบ) ก็จะไม่รู้สึกรู้ว่าถูกกระทำทารุณหรือคุกคามชีวิต มันจึงจะไม่

- นักวิจัย (ชำนาญการ) สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- หัวหน้าโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขมลภาวะทางอากาศของประชาชนในเขตเมืองเชียงใหม่ สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

¹ Tony Whitten, Rochayat Emon Soeriaatmadja and Soraya A. Afiff, *The Ecology of Java and Bali*. Periplus, 1996.

² ผู้เขียนกำลังค้นคว้าเกี่ยวกับบาหลิเพื่อเขียนงานวิจัย *โครงการเมืองยั่งยืนในเอเชีย* ซึ่งใช้เมืองนาราในประเทศญี่ปุ่น และบาหลิในประเทศอินโดนีเซียเป็นกรณีศึกษา ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิฮันริกเบิลล์

³ บางคนแปลเป็นไทยว่า “กบในอ่างน้ำร้อน”

คิดกระโดดหนีสภาวะที่มันเผชิญอยู่ แต่จะทนอยู่ในหม้อต้มน้ำนั้นจนกระทั่งน้ำร้อนถึงจุดเดือด ซึ่งทำให้ตัวของมันสุกตาย กลายเป็นกบต้มโดยไม่รู้ตัว หรือหากจะไหว่ทันในวินาทีสุดท้าย และคิดจะกระโดดหนี แต่ก็อาจจะสายเกินการณ์ เพราะเลือดในตัวก็อาจจะเริ่มสุกจนหนีไปไหนไม่รอดแล้ว

ในที่สุดเจ้ากบต้มสุกตัวนั้นก็อาจจะเป็นอาหารอันโอชะของใครบางคน หรือถูกโยนทิ้งไปด้วยความขยะแขยง แล้วแต่รสนิยมที่แตกต่างกันของผู้ที่มีหน้าที่ทำความสะอาดภาชนะที่ใช้ต้มกบ

แต่หากเรานำกบไปใส่ในหม้อที่มีน้ำที่ร้อนอยู่แล้ว กบตัวนั้นก็จะมีรู้สึกถึงภัยอันตรายที่มีต่อตัว เพราะเป็นความเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิแวดล้อมที่ถูกปรับเปลี่ยนอย่างฉับพลันทันใด จึงไม่สามารถและไม่อยากปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างกะทันหันนั้น ด้วยสัญชาตญาณของการอยู่รอด เจ้ากบจึงพยายามดิ้นรนด้วยการกระโดดกบออกจากหม้อต้มน้ำร้อนนั้น และรอดพ้นจากภัยที่ถูกคามตนเองได้ เพราะไหว่ตัวทัน

ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ก็อ้างอิงมาจากนักวิชาการต่างชาติ จะให้ผู้เขียนเอากบใส่หม้อต้มจริงๆ เพื่อพิสูจน์ ก็คงไม่ทำ และคิดว่าผู้อ่านก็ไม่พึงทำเช่นกัน เพราะเป็นการทารุณสัตว์ ละเมิดศีลของทุกศาสนา

เมื่อเปรียบ “อาการกบต้ม (สุก)” ที่กล่าวมาแล้วก็จะเห็นว่า อาการของกบไม่ได้แตกต่างไปจากอาการของคนมากนัก เพราะวิธีคิดและวิธีปฏิบัติของคนในสังคมต่างๆ ที่มีต่อความเสื่อมถอยของสภาวะแวดล้อมรอบตัวก็คล้ายกัน หากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างช้าๆ โดยที่คนในสังคมไม่รู้สึกรู้ว่าถูกความเปลี่ยนแปลงนั้นกระทบต่อวิถีชีวิตที่ค้ำชูคุณภาพลง คนในสังคมนั้นก็จะไม่ค่อยรู้สึกเดือดร้อนที่จะผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาคือ ความเสื่อมถอยของสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการเริ่มแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมที่เสื่อมถอยลง ซึ่งตัวเองก็มีส่วนก่ออยู่ไม่มากนัก

เมื่อความเสื่อมถอยของสภาวะแวดล้อมเป็นไปอย่างช้าๆ แบบค่อยเป็นค่อยไป นานวันเข้าคนในสังคมจะชินกับสภาวะใหม่ที่แม้จะเสื่อมถอยลง แต่ก็อยู่ในระดับที่ทนได้ แม้จะกระทบต่อสุขภาพตัวเองและส่วนรวมก็ตาม และเมื่อสภาวะแวดล้อมเสื่อมถอยจนถึงขีดสุด ในที่สุดทั้งคนและธรรมชาติแวดล้อมก็จะไม่สามารถดำรงอยู่ได้ แต่เมื่อถึงเวลานั้น ทุกคนก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ ต้องตายไปเหมือนกบที่โดนต้มช้าๆจนสุก

“อาการกบต้ม (สุก)” หรือ “อาการบั่นชื้อเนื้อชื้อคิง” ที่ว่านั้นเกิดขึ้นในสังคมเชียงใหม่มาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปี เพราะสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมถอยลงเป็นลำดับ เช่น คุณภาพอากาศเหนือเมืองเชียงใหม่หลายจุดอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐาน ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ที่ยังมีการใช้น้ำมันผสมสารตะกั่ว อากาศเหนือเมืองเชียงใหม่เคยมีปริมาณสารตะกั่วเกินค่ามาตรฐานที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด จากปริมาณมาตรฐานที่ตั้งไว้ไม่ให้เกินมีสารตะกั่วเกิน 0.01 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าสูงสุดที่วัดได้จากบริเวณสาทรณสุขช้างเผือกมีปริมาณสารตะกั่วสูงถึง 0.438 และบริเวณหน้าโรงพยาบาล

เทศบาลนครเชียงใหม่ มีปริมาณสารตะกั่วสูงสุดถึงระดับ 0.567 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จนถึงขีดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์ หากรัฐบาลไม่ประกาศเลิกผสมสารตะกั่วในน้ำมันแล้ว คนเชียงใหม่คงจะกลายเป็นกบดัมเพราะถูกพิษของสารตะกั่วในอากาศรุนแรงเป็นแน่

กว่า 10 ปีที่ผ่านมา ปริมาณฝุ่นละออง (particulate matter) ที่ปนเปื้อนอยู่ในอากาศไม่ได้ลดน้อยถอยลงเลย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะปริมาณฝุ่นละอองที่มีขนาด 10 และ 2.5 ไมครอน⁴ กลับมีปริมาณมากขึ้น เนื่องจากการเผาไหม้ของเครื่องยนต์และการเผาขยะ ใบไม้ใบหญ้า และอื่นๆ อีกมากขึ้นๆ ฝุ่นละอองขนาดที่เล็กจนไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่านี้ เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสุขภาพ เพราะฝุ่นเหล่านี้สามารถทะลุทะลวงเข้าไปถึงปอดชั้นใน แล้วติดตรึงอยู่ตามระบบทางเดินหายใจ ทั้งส่วนบนและส่วนล่าง โดยที่ไม่มีกลไกในร่างกายมนุษย์ที่จะสามารถปกป้องหรือขับฝุ่นละอองนี้ออกมาจากร่างกาย เมื่อฝุ่นละอองสะสมมากขึ้นๆ ก็จะทำให้อวัยวะส่วนนั้นๆ ไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และในที่สุดก็จะทำให้คนเชียงใหม่ ไม่ว่าจะโดยการเกิด หรือโดยการอพยพเข้ามาอยู่ใหม่ ต้องเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจเรื้อรัง หรือกระทั่งเสียชีวิตในเวลาต่อมา

จากการตรวจวัดอากาศของกรมควบคุมมลพิษในช่วงปี พ.ศ. 2545 ที่สถานีตรวจวัดอากาศโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย และศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่พบว่า ช่วงค่าที่วัดได้ที่สถานีตรวจวัดอากาศโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย มีค่าระหว่าง 12.4 – 245.2 ไมโครกรัม ต่อ ลูกบาศก์เมตร และที่ศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่มีค่าระหว่าง 11.3 – 197.0 ไมโครกรัม ต่อ ลูกบาศก์เมตร ในขณะที่ค่าเฉลี่ยที่กรมควบคุมมลพิษกำหนดไว้ไม่ให้เกิน 120 ไมโครกรัม ต่อ ลูกบาศก์เมตร⁵ และช่วงเวลาที่ปริมาณฝุ่นเกินมาตรฐานนี้เกิดขึ้นที่สถานีตรวจวัดโรงเรียนยุพราชถึง 22 ครั้งจากจำนวน 338 ครั้งที่มีการตรวจวัด⁶ และเกินมาตรฐานที่สถานีศูนย์ราชการ ๙ ถึง 10 ครั้งจากจำนวน 323 ครั้ง⁷

แม้ว่าคุณภาพอากาศจะเต็มไปด้วยสารปนเปื้อนปริมาณสูง แต่เนื่องจากไม่ได้ประกอบด้วยสารที่มีฤทธิ์ร้ายแรง เช่น คาร์บอนมอนนอกไซด์ คาร์บอนไดออกไซด์ หรือ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่จะให้ผลเฉียบพลันต่อการทำงานของกลไกในร่างกายมนุษย์ ซึ่งจะทำให้วิงเวียน หมดสติ ทำลายเยื่อจมูก อาเจียนรุนแรง กระทั่งทำให้ร่างกายขาดออกซิเจนและเสียชีวิตเฉียบพลัน ดังนั้น คุณภาพอากาศที่เลวร้ายลงไปเรื่อยๆ ในขณะนี้จึงไม่ทำ ปฏิกิริยาต่อร่างกายคนเชียงใหม่อย่างเฉียบพลัน

⁴ 1 ไมครอน = 1 ในล้านส่วนของเมตร

⁵ ในขณะที่ค่ามาตรฐานในต่างประเทศกำหนดค่าไว้ต่ำกว่าค่ามาตรฐานในประเทศไทย

⁶ แสดงว่ามีบางวันที่เครื่องไม่ทำงาน เพราะควรจะเป็นการทำงาน 365 ครั้งใน 1 ปี

⁷ กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ อ้างใน ดวงจันทร์ อาภาวัชรุณย์ เจริญเมือง การเติบโตของเมืองและสถานะแวดล้อมของเมืองเชียงใหม่, เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537, น. 128-129"

ความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากคุณภาพอากาศที่เลวร้ายลงนี้เปรียบไปก็เหมือนความตายที่คุกคามชีวิตคนที่ละน้อยๆ โดยที่คนไม่ได้ตระหนักถึงความตายที่ค่อยๆ ืบคลานมาเยือน เช่นเดียวกับการที่คนเชียงใหม่ไม่ได้รู้สึกว่ายานะภัยอันเกิดจากคุณภาพอากาศที่ต่ำกว่ามาตรฐานนี้กำลังคุกคามสุขภาพและชีวิตพวกตน จึงไม่ได้มีความรู้สึกเดือดเนื้อร้อนใจ และหันมาผนึกกำลังกันแก้ปัญหาที่คนละไม้คนละมือ

การที่คนเชียงใหม่มีการตั้ง “อาคารกบดัม (สุก)” ก็เพราะว่าคนส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพิษภัยของคุณภาพอากาศที่เสื่อมถอยลง ประชาชนทั่วไปโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า การที่ตนจุดไฟเพื่อเผาขยะใบไม้ที่กวาดมารวมกัน เพื่อให้บ้านเรือนสะอาดตา หรือเผาขยะที่ไม่มีองค์กรปกครองท้องถิ่นมารับผิดชอบในการจัดเก็บและกำจัดขยะให้ และต้องการแก้ปัญหาความสกปรกกรูกรังในบ้านนั้น เป็นการก่อมลภาวะทางอากาศ ซึ่งมีส่วนประกอบของสารที่เป็นอันตรายทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นคาร์บอนที่เกิดจากเขม่าควัน ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ที่เกิดจากการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ ตลอดจนสารก่อมะเร็งกรรมที่เผาสารสังเคราะห์เช่น พลาสติก ถ่านไฟฉาย โฟม หรือเผาหญ้าที่ความปนเปื้อนของยาฆ่าหญ้า

ดูเหมือนว่าการเผาขยะจะได้กลายเป็นวัฒนธรรมของคนเชียงใหม่ยุคปัจจุบันเสียแล้ว เพราะคนเชียงใหม่นิยมกวาดใบไม้ในช่วงเช้าและเย็น แล้วจุดไฟเผากองใบไม้เหล่านั้น โดยเฉพาะช่วงสงกรานต์ที่มีตามประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมานั้น ประชาชนต้องทำความสะอาดบ้านเรือนเพื่อจะได้เริ่มต้นปีใหม่ออย่างใสสะอาด ช่วงเดือนเมษายนจึงมีการเผาขยะ และปริมาณฝุ่นละอองมากเป็นพิเศษ

นอกจากนี้ คุณภาพอากาศเหนือเมืองเชียงใหม่อยู่ในภาวะที่ไม่ปกติจากปัญหาการเผาไร่ นา ด้วยเช่นกัน แม้การเผาไร่ นาจะสามารถฆ่าจุลินทรีย์บางชนิด แต่ผลการวิจัยในเชิงวิทยาศาสตร์ก็พิสูจน์มาแล้วว่าความร้อนจากการเผาจะทำลายสารอาหารหลายชนิดที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของดินพืช จึงควรลดเว้นการเผาไร่ นา เพราะมีผลเสียมากกว่าผลดี

นอกจากนี้ ประชาชนไม่ได้ตระหนักว่า ไฟป่าที่ถูกไหม้ด้วยความเจตนา (เพื่อหวังจะได้กินผักหวานป่าและเห็ดถอบในหน้าฝน) หรือไม่เจตนาของมนุษย์ (ไหม้เองโดยธรรมชาติ) ก็ตาม ล้วนมีส่วนทำให้เกิดก๊าซพิษที่ไม่พึงประสงค์ และเป็นอันตรายต่อสภาวะแวดล้อมและชีวิตคนในแอ่งเชียงใหม่ลำพูนด้วยกันทั้งนั้น

ประชาชนจำนวนมากรวมทั้งนักเรียนนักศึกษาไม่ได้รับการบอกกล่าวว่า รถมอเตอร์ไซด์ 2 จังหวะที่ตนใช้อยู่ นั้นพ่นควันดำและก๊าซพิษที่เป็นอันตรายต่อตัวเองและต่อผู้อื่นอยู่ทุกครั้งที่มีการใช้รถหนึ่ง รถที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิงก็ปล่อยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ออกมาทำลายคุณภาพอากาศด้วยเช่นกัน

แม่ค้าพ่อค้า รวมทั้งลูกค้าส่วนมากไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารว่า อาหารที่ถูกทำให้สุกโดยการปิ้งย่าง ที่เกิดควันโขมงยามเมื่อสัตว์ถูกความร้อน แล้วไขมันสัตว์หยดลงบนถ่านเสียงดังฉ่า พร้อมกับเกิดควันโขมงและกลิ่นหอมของเนื้อที่สุกจากการรมควันเหล่านั้น ล้วนมีสารก่อมะเร็งเป็นของแถม และกระบวนการปิ้งย่างนั้น เป็นบ่อเกิดของมะเร็งปอดชนิดหนึ่ง ซึ่งพบมากในกลุ่มสตรีในภาคเหนือของประเทศไทย

การกินอาหารแบบปิ้งย่างที่สร้างควันโขมงราวไฟไหม้ก็มีส่วนทำให้คนเชียงใหม่กลายเป็น กบดัมสุกได้ไม่แพ้การเผาขยะ

การจราจรที่แออัดคับคั่ง ซึ่งนับวันจะติดขัดมากขึ้น มีส่วนสำคัญในการทำให้คุณภาพอากาศเสื่อมถอยลงในอัตราที่เร็วขึ้น ยิ่งมีการใช้พาหนะส่วนตัวมากขึ้นเท่าใด ก็ยิ่งก่อให้เกิดมลภาวะทางอากาศมากขึ้นๆ และแบ่งปันให้คนเมืองเชียงใหม่สูดดมโดยทั่วหน้า เพราะการที่เมืองอยู่ในหุบเขา ถูกโอบล้อมด้วยภูเขาสามด้าน และมีอาคารสูงก่อสร้างขึ้นเป็นแนวตามเชิงคอยสุเทพ ล้วนมีส่วนสำคัญในการสกัดมิให้อากาศระบายถ่ายเทสะดวก เมื่อมลภาวะทางอากาศลอยขึ้นสูง กระแทกกับมวลอากาศเย็นที่พัดผ่านมาจากจีนตอนใต้ในช่วงฤดูหนาว ทำให้เกิดสภาวะที่เรียกว่า Inversion เมื่อมลภาวะทางอากาศไม่สามารถถ่ายเทไปที่อื่นได้ จึงตกลงมากระจายไปทั่วทั้งแอ่งที่ราบอันเป็นที่ตั้งของเมืองเชียงใหม่ และสะสมให้คนเชียงใหม่สูดดมทุกวันเวลา หากปัญหาคุณภาพอากาศไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง คนเชียงใหม่ก็จะมีสภาพเหมือนกบที่อยู่ในหม้อที่มีน้ำร้อนขึ้นๆ และในที่สุดก็จะกลายเป็นกบถูกต้มไปนที่สุด

ปัญหาสภาวะแวดล้อมเมืองเชียงใหม่ที่เสื่อมถอยลง มิได้จำกัดเฉพาะแต่เรื่องคุณภาพอากาศอย่างเดียว คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยเฉพาะแม่ปิงและแม่ข่าล้วนเน่าเสีย จากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำของกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ พบว่า คุณภาพน้ำในน้ำปิงมีคุณภาพอยู่ระดับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท 3 เท่านั้น เพราะมีสารปนเปื้อนมาก ไม่เหมาะแก่การบริโภค ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา พบว่าคุณภาพน้ำในแม่ปิงมีค่า บีโอดี และค่าโคลิแบคทีเรียสูงกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ และในปัจจุบันคุณภาพแม่ปิงและแม่ข่าก็ไม่ได้ดีขึ้นเลย เพราะหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบไม่ได้ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

นอกจากสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติแล้ว สภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมก็ผิดเพี้ยนไปเป็นลำดับ ทั้งหมดเพื่อการค้าและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลที่สำคัญของเมือง เช่น ประเพณีปีใหม่เมือง ซึ่งกลายเป็นเทศกาลสงกรานต์ที่มีการทำสงครามน้ำ มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เปิดเพลงสากลเสียงดัง และมีผู้หญิงแต่งตัวนุ่งน้อยห่มน้อยออกมาเดินเร่ร่อนอย่างเมามัน โดย

ไม่คำนึงถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรมและความหมายของการรณรงค์น้ำเพื่ออวยพร ในวาระเฉลิมฉลองใหม่ของ
คนเชียงใหม่

ประเพณีเป็งซึ่งเคยเป็นประเพณีที่คนทั้งเมืองมีส่วนร่วม ในปัจจุบันกลายเป็นประเพณีส่งเสริม
การท่องเที่ยวที่คนท้องถิ่นไม่กล้าออกบ้าน เพราะมีการจุดประทัดและดอกไม้ไฟจนหาความปลอดภัย
จากการไปประกอบพิธีทางศาสนาที่วัด หรือแม้แต่การชมขบวนแห่ตามท้องถนน และมีการปล่อยโคม
ลอยและโคมไฟอย่างสนุกสนานโดยปัจเจกบุคคล เป็นการบิดเบือนประเพณีดั้งเดิมที่ทำเป็นหมู่คณะ
ตามหัววัดต่างๆ ประการสำคัญคือ โคมไฟซึ่งปล่อยอย่างไร้การควบคุมนั้น ได้ทำให้เกิดเพลิงไหม้อาคาร
บ้านเรือนประชาชนทุกปี สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจ และทำให้สุขภาพจิตของคนเชียงใหม่เสื่อม
ถอย เพราะเกรงโคมไฟจะมาตกเผาไหม้บ้านเรือนของตน

แม้สถานการณ์ด้านสถานะแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมจะเสื่อมถอยลงตามลำดับ
แต่เนื่องจากความเสื่อมถอยนี้มิได้เกิดอย่างฉับพลัน แต่มีลักษณะค่อยๆเสื่อม และมีคนจำนวนหนึ่งได้รับ
ผลประโยชน์จากความเสื่อมนั้น จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ตระหนักว่า คนเชียงใหม่กำลังอยู่ใน
หม้อน้ำที่มีอุณหภูมิสูงขึ้นๆ ซึ่งหากยังไม่มีความตระหนักเช่นนี้แล้ว วันหนึ่งภายหน้า คนเชียงใหม่ก็คง
กลายเป็นกบต้ม (สุก) เพราะว่าจะมีผู้ลึกลับนำปิงปองแห้ง !

อากาศเสียเมืองเชียงใหม่ – เมื่อจบกำลังจะตึก

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์

คนเชียงใหม่คงประจักษ์แล้วว่าเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาจนถึงบัดนี้ อากาศเชียงใหม่หม่นมัว มองไม่เห็นคอยสุเทพตลอดเช้าหรือบ่ายอยู่เกือบตลอดเวลา หลายคนอาจสงสัยว่าทำไมหมอกที่ปกคลุมอยู่ จึงไม่สลายไปกับอากาศร้อนของช่วงบ่ายเหมือนเมื่อก่อน

แท้จริงหมอกสีเทาอมน้ำตาลที่บดบังคอยสุเทพ เป็นกลุ่มควัน (smoke) ผสมกับฝุ่นละอองขนาดเล็ก (particulate matter) ซึ่งมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น และก๊าซต่าง ๆ อันเกิดจากการเผาไหม้ ที่ลอยไปรวมตัวกันอยู่อย่างหนาแน่น เมื่อปะทะกับหมอกที่เกิดจากอากาศเย็นของช่วงเช้าจึงรวมกันกลายเป็นหมอกควัน (smog) ซึ่งเป็นมลภาวะทางอากาศ มักเกิดในเมืองอุตสาหกรรม หรือเมืองในหุบเขาที่มีการใช้รถส่วนตัวมาก ไม่ใช่เมืองท่องเที่ยวอย่างเชียงใหม่

หมอกควันที่เกิดขึ้นจะเต็มไปด้วยสารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นสาเหตุที่ทำให้เราเสบตา เสบจมูก ระคายคอ ไอ น้ำมูกไหล ปวดศีรษะ หายใจไม่ออก ฯลฯ

บางรายอาการหนัก กระทั่งต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล เพราะฝุ่นละอองที่เพิ่มปริมาณมาก นอกจากจะเข้าไปติดอยู่ในระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง อันได้แก่ ปอดและถุงลม แล้ว ยังมีผลทำให้หลอดเลือดหัวใจตีบ ตามผลการวิจัยของธนาคารโลกและการวิจัยของ ดร. นันทวรรณ วิจิตรวาทการ ที่ทำวิจัยในกรุงเทพ ฯ พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ที่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่ม 0.5 % หากมีฝุ่นละอองเพิ่มจากค่ามาตรฐานไปอีก 10 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ใน 24 ชั่วโมง

หมอกควันที่ปกคลุมเหนือเมืองเชียงใหม่ เกิดจากการเผาในที่โล่ง (open burning) เช่น เผากิ่งไม้ ใบไม้ เผาขยะ เผาป่า เกิดจากการเผาไหม้ของเครื่องยนต์ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ เครื่องบิน โดยเฉพาะการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์ของมอเตอร์ไซด์ 2 จังหวะ และเครื่องยนต์ดีเซลแบบเก่าที่ไม่มีการกรองอากาศ

การที่จังหวัดเชียงใหม่มีคำสั่งให้บริษัทรับเหมาก่อสร้าง ราดน้ำบนพื้นผิวจราจรที่กำลังก่อสร้าง และให้เทศบาลกวาดฝุ่นบนถนนก็เป็นการดี แต่ไม่ได้แก้ปัญหาที่ต้นเหตุที่แท้จริง เพราะฝุ่นจากดินและถนนเป็นฝุ่นหยาบที่มีผลเสียต่อระบบทางเดินหายใจส่วนบน ในขณะที่ฝุ่นละอองที่นำกล้านี้เกิดจากการเผาไหม้ทุกชนิด ซึ่งเป็นปฏิกิริยาทางเคมี และมีผลเสียต่อระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง

ที่หน่วยราชการต่าง ๆ บอกว่ากำลังแก้ปัญหาอากาศเสียกันอยู่เวลานี้ จึงยังเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกจุด หรือยังแก้ไขไม่ถูกที่ต้น

หากจะแก้ปัญหามลพิษในเชียงใหม่ให้ตรงจุด ต้องงดการเผาไหม้ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการเผาขยะ เผาใบไม้กิ่งไม้ เผาหญ้า เผาป่า ทั่วทั้งแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน และทั่วภาคเหนือ และต้องลดการใช้รถส่วนตัวโดยจัดให้มีขนส่งมวลชนโดยเร็ว

สถานที่ราชการ โดยเฉพาะศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นศูนย์สาธิตให้ประชาชนได้เรียนรู้และเลียนแบบ โดยนำไปไม่มาทำปฎิบัติ

ไม่ใช่ว่าแต่เขา อีเหมาเป็นเอง เพราะศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่เผาใบไม้เป็นตัวอย่างให้ประชาชนดูทุกวัน เมื่อไปห้ามผู้อื่นไม่ให้เผา เขาจะเชื่อได้อย่างไร

ทั้งเทศบาลและ อบต. ทุกแห่งมีหน้าที่ต้องรักษาความสะอาด คือเก็บขยะ รวมทั้งใบไม้กิ่งไม้ด้วย มิใช่ปล่อยให้เป็นการของประชาชน

แต่ในขณะที่เทศบาลเองยังหาที่ทิ้งขยะไม่ได้ ก็จำเป็นต้องที่เราทุกคนจะต้องร่วมมือกันจัดการขยะและวัสดุเหลือใช้อย่างถูกวิธี บ้านหรือสถานที่ที่มีบริเวณกว้างพอที่จะทำปฎิบัติได้ต้องช่วยกันทำ เพื่อสุขภาพที่ดีของเราทุกคน

จากการสำรวจพื้นที่เมื่อวันอาทิตย์ที่ 27 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา พบว่า ทั้งเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง มีการเผาในที่โล่ง โดยเฉพาะการเผาในภาคเกษตรมากตลอดพื้นที่ที่สำรวจ ซึ่งยังผลให้เกิดอากาศเสียปกคลุมไปทั่วบริเวณทั้งสามจังหวัด

จากการตรวจสอบสถิติคุณภาพอากาศที่กรมควบคุมมลพิษตรวจวัด พบว่า จากตั้งแต่วันที่ 1 – 24 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีปริมาณฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน (เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรใน 24 ชั่วโมง) ไป 12 วัน และแม้ค่าไม่เกินมาตรฐาน แต่มีฝุ่นมาก (เกิน 100 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) อีก 9 วัน สรุปแล้วใน 24 วันที่มีข้อมูล อากาศเชียงใหม่มีมลภาวะปนเปื้อนอยู่ระดับสูงถึง 21 วัน

ถือว่าการแก้ปัญหาอากาศเสียในเมืองเชียงใหม่ยังห่างไกลจากความสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง

หากอยากรู้ว่าอากาศเชียงใหม่สกปรกแค่ไหน ลองเอาผ้าขาวแขวนไว้ที่บ้านทิ้งไว้สัก 1 เดือน เมื่อพบว่าผ้าที่เคยขาวสะอาดกลับดำสกปรกแค่ไหน ก็ลองนำถึงปอดของเราที่เหมือนกันว่า มันก็คงสกปรกพอ ๆ กับผ้าที่เราทดลองนั่นแหละ หากปอดสกปรกมากขึ้น ๆ ก็ย่อมไม่สามารถทำงานได้ดีเช่นปอดที่สะอาด

เมื่อปีที่แล้ว โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอากาศเสียของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีนักวิจัยร่วมจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และมูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง และได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ออกมาเตือนว่า คนเชียงใหม่กำลังอยู่ในภาวะกบด้มสูง คืออยู่ในอันตรายอันเกิดจากมลภาวะทางอากาศโดยที่ไม่รู้ถึงอันตรายที่กำลังเกิดกับตัวเอง เหมือนกบที่อยู่ในกระถางน้ำเย็นที่ถูกตั้งอยู่บนไฟที่ร้อนขึ้น ๆ เมื่อถึงขีดสุดแล้วก็ตายเป็นกบด้มสูง

ตอนนี้มลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่อยู่ในภาวะวิกฤตเพิ่มขึ้น ๆ เรื่อย ๆ หากท่านไม่อยากจะปอดด้มสูงก็ต้องพยายามคนละไม้คนละมือที่จะแก้ปัญหา เพราะบ้านเมืองไม่ใช่ของผู้ใดคนหนึ่ง แต่เป็นของเราทุกคน

ข้อสำคัญคือ ส่วนราชการอย่าคิดว่าการปิดบังข้อมูลในเรื่องนี้จะทำให้คนมาเที่ยวเชียงใหม่มากขึ้น เพราะนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เขามาจากสภาพอากาศที่สะอาด สามารถสัมผัสความปนเปื้อนในอากาศได้เร็วกว่าเรา เมื่อเขาเจ็บป่วยแล้ว ไม่ใช่แต่ตัวเขาเท่านั้นที่จะไม่กลับมาเที่ยวเชียงใหม่อีก แต่รวมถึงเพื่อนพี่น้องน้องพี่ที่เขาจะไปเล่าต่อ ๆ ว่าอากาศเมืองเชียงใหม่ทำให้เขาเจ็บป่วย

วิธีที่ดีคือ หน่วยงานของรัฐที่ตั้งคณะกรรมการไว้ตั้ง 8 ชุด ต้องเอาจริงเอาจังในเรื่องนี้ สถานที่ราชการทุกแห่งต้องงดการเผา โดยเฉพาะศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตร ฯ ฯลฯ

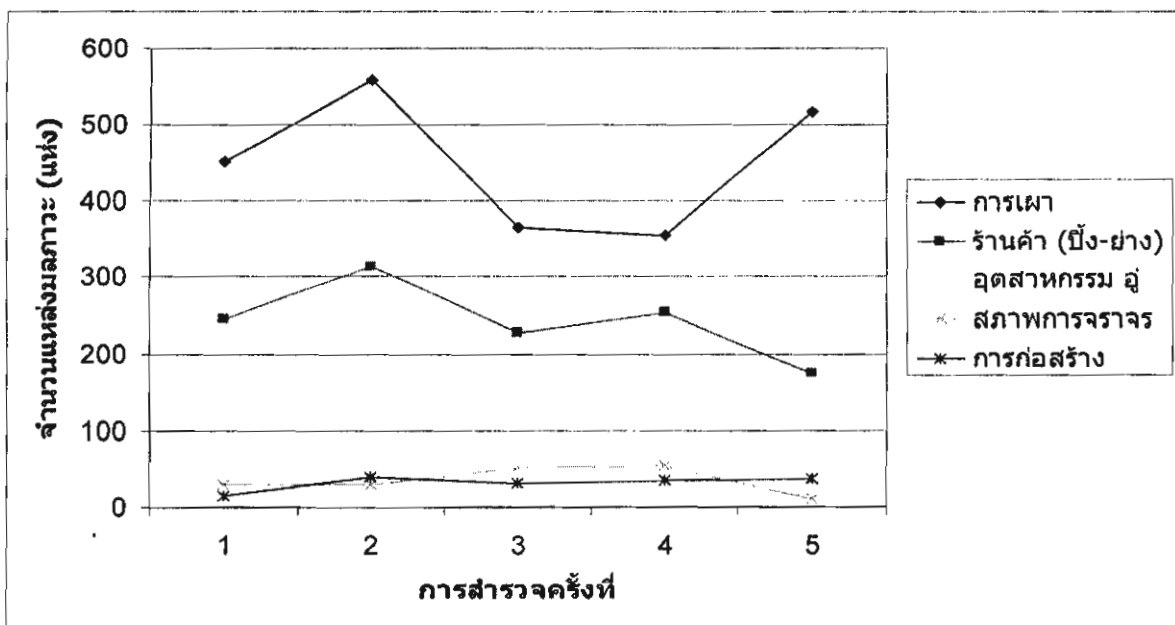
เพราะอากาศเมืองเชียงใหม่วิกฤตมากแล้ว เลิกทำงานแบบดูหน้าปะจมูกเสียที

ปัญหาอากาศเชียงใหม่ อย่าให้เหมือนสึนามิ

ขณะนี้เข้าฤดูแล้งแล้ว ทำให้มีใบไม้ร่วงมาก คณะทำงานโครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งได้รับงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) รายงานว่า พบการก่อกมลภาวะทางอากาศเพิ่มสูงขึ้นจนน่าเป็นห่วง

จากการสำรวจในพื้นที่ซึ่งทำเป็นประจำทุก 3 เดือน พบว่า ช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 มีแหล่งมลภาวะจากการเผาในที่โล่งสูงถึง 517 จุด ระหว่างวันเสาร์ที่ 20 — วันอาทิตย์ที่ 21 และ วันพฤหัสบดีที่ 25 — วันศุกร์ที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ระหว่างเวลา 07.00 น. — 19.00 น. จำนวนการเผาในที่โล่งในปีนี้มีมากกว่าปีที่แล้วในช่วงเวลาใกล้เคียงกันถึง 65 จุด

กราฟแสดงการสำรวจแหล่งมลภาวะเบื้องต้นในเขตเทศบาลและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ครั้งที่ 1-5

- หมายเหตุ: 1. การสำรวจครั้งที่ 1 วันที่ 14-20 ต.ค., 1-2 และ 5 พ.ย. 2546 เวลา 05.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 2 วันที่ 21-22 และ 24-25 ก.พ. 2547 เวลา 06.00 - 19.00 น.
การสำรวจครั้งที่ 3 วันที่ 22-23 และ 27-28 พ.ค. 2547 เวลา 07.00 - 19.00 น. - ฤดูฝน
การสำรวจครั้งที่ 4 วันที่ 21-22 และ 30-31 ต.ค. 2547 เวลา 07.00 - 19.00 น. - ฤดูฝน
การสำรวจครั้งที่ 5 วันที่ 20-21 และ 25-26 พ.ย. 2547 เวลา 07.00 - 19.00 น.
2. ในการสำรวจครั้งที่ 1-4 มีการนับร้านค้าปิ้งย่างชั่วคราวรอบที่มีการสำรวจ ทำให้มีจำนวนมากกว่าความเป็นจริง
3. ในการสำรวจครั้งที่ 5 บางวันมีฝนตก ทำให้การจราจรไม่ติดขัดจึงทำให้ดูเหมือนว่าปัญหาการจราจรลดลง ในความเป็นจริงมลภาวะจากการจราจรเป็น moving source ไม่สามารถบันทึกในรายงานของ point source ได้

นอกจากนั้น จากการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศของเมืองเชียงใหม่ พบว่า ปริมาณฝุ่นละอองขนาด 10 ไมครอน (1 ไมครอน เท่ากับ 1/1,000 ของเส้นผมตัดขวาง) ที่สถานีตรวจวัดอากาศศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2548 มีปริมาณสูงถึง 131.3 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดให้ไม่เกิน 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร อาจเริ่มเป็นอันตรายต่อสุขภาพคนเชียงใหม่ และมีแนวโน้มว่าคุณภาพอากาศเชียงใหม่จะเลวร้ายลงหากทุกคนไม่ลดการก่อมลภาวะ โดยเฉพาะการเผาขยะและใบไม้ กิ่งไม้ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการทำให้อากาศเสียในปัจจุบัน

จากการวิจัยในต่างประเทศและที่กรุงเทพฯ มีผลการวิจัยอ้างอิงได้ว่า ถ้าฝุ่นละอองขนาด 10 ไมครอน (PM-10) เพิ่มขึ้น 10 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร จะทำให้มีคนที่เสียชีวิตจากโรคทางเดินหายใจหรือหลอดเลือดหัวใจตีบเพิ่มขึ้น 0.05%

เมื่อปีที่แล้วเดือนกุมภาพันธ์ 2547 เมื่อมีการเผาขยะและเผาใบไม้และเผาป่ามาก ทำให้อากาศเชียงใหม่ปั่นป่วนไปด้วยฝุ่นละอองและทำให้จำนวนผู้สูงอายุที่เข้ารับรักษาในโรงพยาบาลและเสียชีวิตเพิ่มขึ้นจากอัตราปกติอย่างเห็นได้ชัด

อากาศที่เต็มไปด้วยฝุ่นยังทำให้คนบังวิวต่างๆ กระทั่งต่อทัศนวิสัยทำให้ไม่สามารถมองเห็นคอยดูเทพได้ตลอดวัน ในการบินเครื่องบินที่ไม่สามารถขึ้น – ลงได้ตรงเวลาจะทำให้กระทบต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และเป็นอันตรายต่อชุมชนเชียงใหม่หากเกิดอุบัติเหตุขึ้น

นักท่องเที่ยวชาวอเมริกัน 2 ราย บอกว่าเขารู้สึกได้เลยว่าอากาศเชียงใหม่มีปัญหาเพราะเห็นสภาพหมอกควันปกคลุมไปทั่ว

ดังนั้น โครงการศึกษาพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลภาวะทางอากาศของประชาชนในเมืองเชียงใหม่จึงมีแรงจูงใจเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ อบต.ทุกแห่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 รวมทั้งหน่วยงานราชการทุกแห่งและประชาชนทุกคน ขอให้งดการเผาสิ่งต่างๆ โดยจัดการใบไม้ ใบหญ้าด้วยการทำปุ๋ยหมัก ลดการใช้ขยะ แยกขยะที่แปรรูปได้ออกขายเพื่อจะได้ไม่เผาขยะ

สำหรับมลภาวะจากการจราจรก็ต้องช่วยกันลดให้เหลือน้อยที่สุด เพราะเป็นสาเหตุทำให้อากาศเสียเช่นเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งให้มีขนส่งมวลชนบริการโดยเร็วเพื่อประชาชนจะได้ไม่ต้องใช้รถส่วนตัว ในส่วนของประชาชนต้องปรับแต่งเครื่องยนต์ให้อยู่ในสภาพดีเสมอ เพื่อจะได้ไม่เกิดควันดำ ซึ่งเป็นอันตรายต่อปอด

หากทุกคนในเมืองเชียงใหม่ไม่ร่วมมือกันยังคงปล่อยให้มีการเผาอย่างในปัจจุบัน ก็จะทำให้อากาศเสียมากขึ้น ทำลายสุขภาพและบั่นทอนอายุของเราทุกคน

หวังว่าการกล่าวเตือนถึงอันตรายจากมลภาวะทางอากาศจะได้รับการตอบรับและแก้ไข ไม่ปล่อยให้ปัญหาสะสมโดยไม่แก้ปัญห เราไม่อยากให้เป็นเหมือนการเตือนภัยเรื่องสึนามิที่ผู้บริหารไม่สนใจ เกรงจะกระทบการท่องเที่ยว แต่ปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขกลับส่งผลเสียหายมหาศาลจากการไม่รับฟังคำเตือนของนักวิชาการ

คนเชียงใหม่ที่หายใจเอาอากาศเสียเข้าไปอยู่ใน “อาการกบต้ม(สุก)” (Boiled Frog Syndrome) เปรียบเสมือนกบในหม้อน้ำที่ค่อยๆ ร้อนขึ้นๆ โดยไม่รู้เนื้อรู้ตัวว่าจะรู้ก็สายเกินไป

คุณคงไม่อยากกลายเป็นกบต้มสุกซะใหม่...กว่าจะรู้ตัวก็สายเกินไปอ่อนแรงเกินกว่าจะกระโดดออกได้ทัน...

เคล็ดลับอายุยืน

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์

ความใฝ่ฝันสูงสุดของคนจำนวนมาก คือความร่ำรวยเงินทอง และการมีอายุยืน ทำให้มีการแสวงหาแนวทางต่างๆ ที่จะให้คนมีอายุยืนยาว ปัจจุบันชาวตะวันตกให้ความสนใจต่อวิถีชีวิตแบบตะวันตกออกมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะเห็นว่าเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน

คนเชียงใหม่ในอดีตมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพดี และอายุยืน

ดังนั้น เรา คนเชียงใหม่ ควรหันมาให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาของบรรพบุรุษของเราว่า คนในอดีตมีเคล็ดลับอย่างไรให้อายุยืน

เชียงใหม่ในอดีตมีชื่อเสียงในฐานะที่เป็นเมืองที่น่าอยู่ เป็นเมืองในหุบเขา มีทิวทัศน์ที่สวยงามแวดล้อมด้วยเทือกคอกดที่ล้อมซ้อนกันเกือบทุกทิศทาง บ้านเรือนแทรกอยู่ระหว่างต้นไม้ใหญ่น้อยนานาชนิด สิ่งของคนต่างถิ่นประทับใจไม่รู้ลืม นอกเหนือจากประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ คืออากาศบริสุทธิ์ ท้องฟ้าสดใสไร้หมอกควัน

สมัยก่อนคนเชียงใหม่อยู่อย่างเรียบง่าย ไม่เร่งร้อน ใกล้เคียงธรรมชาติ และไม่ใช้สารเคมี ในช่วงที่มีคนอาศัยอยู่อย่างบางเบาและไม่ติดสูง จะมีลมภูเขา ลมหุบเขาพัดพาเอามลภาวะทางอากาศให้เจือจางอยู่ตลอดเวลา

หลายสิบปีที่ผ่านมา เมืองเชียงใหม่ขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และขยายตัวไปทุกทิศทาง เกิดการซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรไว้ไม่ใช้ประโยชน์ มีอาคารสูงและอาคารขนาดใหญ่ผุดขึ้นมากมีคนต่างถิ่นอพยพมาอยู่อย่างต่อเนื่อง เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของหลายสิ่งหลายอย่าง แต่ไม่มีทางเลือกในการเดินทาง ผู้คนต้องขึ้นรถจักรยานยนต์และรถยนต์เพื่อใช้ในการสัญจร

การเกษตรพึ่งพาสารเคมีมากขึ้นๆ เพื่อให้สามารถผลิตเพื่อขายทำกำไรมากๆ ชีวิตคนสมัยใหม่ห่างไกลธรรมชาติ มีการใช้วัสดุที่เป็นสารสังเคราะห์โดยฝีมือมนุษย์มากขึ้น เนื่องจากองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่จัดเก็บขยะและกักน้ำไม่ใช่ว่าไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนจำนวนหนึ่งกำจัดสิ่งที่ไม่ต้องการด้วยการเผา และการเผาดูเหมือนจะเป็นความเคยชินของคนท้องถิ่นเสียแล้ว

ถึงวันนี้ บ้านเมืองมีสิ่งทันสมัยมากขึ้น ผู้คนมีเครื่องอำนวยความสะดวกมากขึ้น คนมีกำลังทรัพย์มากขึ้น บ้านเมืองไม่สวยงามเต็มไปด้วยมลพิษ คนเจ็บป่วยมากขึ้น เครียดมากขึ้น โรคทางเดินหายใจเป็นสาเหตุการเจ็บป่วยอันดับหนึ่ง โรคหัวใจเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้นๆ ของคนเชียงใหม่

รายได้ที่เพิ่มขึ้น ต้องถูกหักเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาล ค่าหมอ ค่ายา และการเจ็บป่วยทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ผู้ป่วยจะหงุดหงิด ทำให้คนรอบข้างไม่มีความสุข

เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยว แต่อัตราผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งปอดต่อจำนวนประชากรในเชียงใหม่สูงกว่ากรุงเทพฯ เป็นรองเพียงลำปางซึ่งมีเหมืองลิกไนต์และโรงงานชีวมวลจำนวนมาก

ในอดีตหนูหรีจี้โยมักถูกกล่าวหาว่าเป็นสาเหตุของมะเร็งปอด แต่ปัจจุบันผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอดเป็นกลุ่มผู้ที่ไม่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็มีอายุน้อยลงๆ และมีคนป่วยด้วยโรคมะเร็งปอด หอบหืด และหลอดเลือดหัวใจตีบมากขึ้นเรื่อยๆ

ในขณะที่คนจำนวนมากดูแลสุขภาพด้วยการกินอาหารที่มีประโยชน์ครบหมู่ ดื่มน้ำสะอาด ออกกำลังกายสม่ำเสมอ แต่หาว่าไม่รู้ ว่าหากอากาศที่เราหายใจเข้าไปตลอดเวลาเป็นอากาศที่ไม่บริสุทธิ์ จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพมาก

ยิ่งถ้าอากาศมีสารปนเปื้อนมาก เมื่อเราออกกำลังกาย ปอดจะขยายกว่าปกติ และรับเอาสารพิษต่างๆ เข้าไปในร่างกายมากกว่าคนที่ไม่ออกกำลังกาย

อากาศที่เป็นพิษประกอบด้วย ฝุ่นละออง ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรสออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ โอโซน ฯลฯ

มลพิษทางอากาศเกิดจากกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การเผาไหม้ทุกชนิด ทั้งการเผาไหม้ถ่านหิน การเผาขยะ การเผาป่า การเผาวัชพืชและวัสดุทางการเกษตร การเผาไหม้ของเครื่องยนต์ในรถยนต์ ในเครื่องบิน ยิ่งมีการเพิ่มเที่ยวบินมากเท่าไร ก็จะเกิดการสะสมของมลพิษมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ มลพิษทางอากาศยังมาจากการก่อสร้าง อุโมงค์มรดก โรงงานอุตสาหกรรม การปิ้งย่างอาหาร การเผาเศษที่ไม่ได้ใช้เตาเผาแบบมาตรฐาน การจุดพลุเฉลิมฉลองในวาระต่างๆ ฯลฯ

ช่วงหน้าแล้ง ประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเมษายน เมื่อเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว มีอากาศหนาวเย็นจากประเทศจีนแผ่คลุมมาปะทะกับอากาศในหุบเขาอันเป็นที่ตั้งของเมืองเชียงใหม่และลำพูน ทำให้อากาศและมลพิษต่างๆ ในเมืองเชียงใหม่ไม่สามารถถ่ายเทไปที่อื่น เกิดสภาพเหมือนเอาผ้ามาปิดบนหม้อ เมื่อเราก่อมลพิษต่างๆ มันจะสะสมอยู่ในหุบเขานี้ให้เราสูดดมตลอดเวลา

กว่า 10 ปีที่ผ่านมา อากาศเชียงใหม่มีฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานที่ร่างกายจะรองรับได้ โดยเฉพาะเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม อยู่ระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทำให้เราแสบตา แสบจมูก ปวดศีรษะ มองไม่เห็นคอยสุเทพ

ฝุ่นในอากาศแบ่งเป็น 2 ประเภท *ประเภทแรก* เป็นฝุ่นหยาบที่มาจากการก่อสร้าง เมื่อเราเห็นจะปิดจมูก ซึ่งสามารถป้องกันได้ เมื่อหายใจเข้าไปจนจมูกสามารถกรองฝุ่นหยาบไม่ให้เข้าไปในร่างกายได้และร่างกายจะขับออกมาด้วยการจาม *ประเภทที่ 2* คือฝุ่นละเอียดขนาดเล็กมาก 1 ใน 1,000 ส่วนของเส้นผมตัดขวาง ซึ่งเกิดจากปฏิกิริยาทางเคมี เช่นการเผาไหม้ทุกชนิด ฝุ่นชนิดนี้ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า และไม่มีกลไกในร่างกายที่จะกรองได้ เมื่อหายใจเข้าไปจะติดตามระบบทางเดินหายใจส่วนใน อันได้แก่ ปอดและถุงลม

หากเราต้องการมีชีวิตยืนยาว และมีสุขภาพดี เราต้องมาช่วยกันแก้ไขอากาศเสียในเมืองเชียงใหม่ เริ่มจากตัวเอง โดยไม่เผากิ่งไม้ใบไม้ ไม่เผาหญ้า นำไปทำปุ๋ยหมัก หากไม่มีสถานที่ในบ้านต้องผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการ ต้องช่วยกันผลักดันให้มีการเก็บภาษีที่ดินอัตราก้าวหน้า เพื่อลดการเก็งกำไรที่ดินและไม่ปล่อยที่ดินไว้โดยไม่ดูแล เพราะเป็นพื้นที่ที่มีการเผามากที่สุด

ไม่เผาป่า เพื่อหวังเก็บเห็ดเผาะ แต่ผลักดันให้มีการวิจัยเพาะเห็ดเผาะให้สำเร็จเพื่อลดการเผาป่า **ไม่เผา** ขยะ ยิ่งหากมีสารเคมีปนเปื้อนหรือเป็นสารสังเคราะห์จำพวกพลาสติกและโฟม จะมีสารก่อมะเร็งเกิดขึ้น **ไม่เผาศพโดยใช้ปราสาท** เพราะผิดจารีตประเพณีและก่อมลพิษมาก

ในเมื่ออากาศเสียและน้ำมันมีราคาสูงเรื่อยๆ เราต้องผลักดันให้มีขนส่งมวลชนในเมืองโดยเร็ว เพื่อลดการใช้รถส่วนตัว และลดอากาศเสีย ต้องผลักดันให้มีการย้ายสนามบินให้อยู่ห่างไปจากเมือง ให้มีการศึกษาเพื่อกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการสร้างอาคารสูง และประการสำคัญ เนื่องจาก เชียงใหม่เป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่และอยู่ในหุบเขา จึงควรใช้กฎหมายพิเศษเพื่อบริหารจัดการเมือง โดยออกกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์และประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของเมือง

อายุที่ยืนยาวของคนเชียงใหม่ไม่ได้อยู่ที่การปฏิบัติตัวของบุคคลคนนั้นเพียงประการเดียว แต่ต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและอากาศที่ดี ซึ่งจะเป็นได้เมื่อมีการ “ร่วมแรงร่วมใจ ทื้อเจียงใหม่อากาศดี เพื่อชีวิตที่ยืนยาว”

ดังนั้น เกล็ดลัับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด

การเปรียบเทียบกิจกรรมตามแผนและการปฏิบัติจริง
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเปรียบเทียบกิจกรรมตามแผนและการปฏิบัติจริงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
1. เพื่อให้ได้
ฐานข้อมูล
คุณภาพอากาศ
ในเมือง
เชียงใหม่	1.1 สำรวจและ
รวบรวม
การศึกษา
เกี่ยวกับคุณภาพ
อากาศเมือง
เชียงใหม่	1.1.1 รวบรวม
ผลการศึกษา
คุณภาพอากาศ
จากแหล่งต่างๆ	- รวบรวมสถิติการเจ็บป่วยของ
ผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ
- รวบรวมสถิติปริมาณฝุ่น
ละอองขนาดเล็ก PM2.5 และ
PM10 จากการตรวจวัดโดย
เครื่องมือของกรมควบคุม
มลพิษ (www.pcd.go.th)
- สำรวจการศึกษาที่ผ่านมา
เกี่ยวกับคุณภาพอากาศและ
ผลกระทบต่อสุขภาพทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ	
		1.1.2 ทบทวน
วรรณกรรมที่
เกี่ยวข้องกับ
คุณภาพอากาศ
เมืองเชียงใหม่	- สำรวจและทบทวนเอกสาร
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน
- ทบทวนเอกสารเกี่ยวกับ
มลภาวะทางอากาศโดยเฉพาะ
การศึกษาในเชียงใหม่
รวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
คุณภาพอากาศ	- ยังไม่มีการศึกษา
ที่กล่าวถึง
พฤติกรรมการมี
ส่วนร่วมในการ
แก้ปัญหามลพิษ
ของภาคส่วน
ต่างๆ ของสังคม
โดยเฉพาะกรณี
เมืองเชียงใหม่
	1.2 จัดทำ
ฐานข้อมูล
คุณภาพอากาศ
และแหล่งที่มา	1.2.1 จัดทำ
ฐานข้อมูลใน
ระบบ
คอมพิวเตอร์	- รวบรวมผลการศึกษาและ
สำรวจ จัดทำเป็นฐานข้อมูลใน
ระบบคอมพิวเตอร์	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
	ข้อมูล	1.2.2 เอาข้อมูล
ขึ้นเว็บเผยแพร่
ทางอินเทอร์เน็ต
บนเว็บไซต์ของ
กลุ่มศึกษา
ปัญหาเมือง	- นำข้อมูลขึ้นเว็บไซต์ที่
www.sri.cmu.ac.th/~cpcan ซึ่ง
เป็นเว็บไซต์ของเครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ
จัดทำโดยเครือข่ายฯ
- เว็บไซต์ของโครงการฯ ได้
ฝากไว้ในระบบ server ของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่
http://www.sri.cmu.ac.th/~cm-air ภายใต้เว็บไซต์ของกลุ่ม
ศึกษาเรื่องเมือง สถาบันวิจัย
สังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	- ความล่าช้า
เนื่องจากไม่
สามารถเชื่อมต่อ
ระบบใหญ่ ต้อง
เปลี่ยน Server
ใหม่
2. เพื่อให้ได้
แหล่งมลภาวะ
ทางอากาศ
สำหรับ
เปรียบเทียบเป็น
ระยะๆ	2.1 ทำแผนที่
แหล่งมลภาวะ
ทางอากาศ	2.1.1 สำรวจ
แหล่งมลภาวะ
ทางอากาศ	- สำรวจแหล่งมลภาวะทาง
อากาศในเขตเมืองเชียงใหม่
และพื้นที่เกี่ยวเนื่องทุก 3 เดือน
รวม 7 ครั้ง เริ่มตั้งแต่ เดือน
ตุลาคม 2546 ถึง พฤษภาคม
2548	- การสำรวจพบว่า
การเผาในที่โล่ง
เช่น เผาขยะ เผา
ใบไม้กิ่งไม้ในวัน
ทำการกับวันหยุด
มีจำนวนแตกต่างกัน
ไม่มากนัก
- ผู้ที่นิยมเผาส่วน
ใหญ่เป็นกลุ่ม
แม่บ้านหรือ
ผู้สูงอายุซึ่งมีเวลา
อยู่บ้านทุกวัน
- ผู้ที่เผาในเสาร์-
อาทิตย์เป็นผู้ที่
ทำงานในวันทำ
การ
		2.1.2 ทำแผนที่
แหล่งมลภาวะ
ด้วยมือ	- จัดทำแผนที่เดินดินของพื้นที่
เป้าหมายโดยประชาชน	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
		2.1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่กับความเป็นจริงในสนาม		
		2.1.4 ทำแผนที่ในระบบคอมพิวเตอร์	- จัดทำแผนที่การสำรวจแหล่งมลภาวะทางอากาศแต่ละครั้งในระบบคอมพิวเตอร์	- ใช้ GPS ในการบันทึกตำแหน่ง
3. เพื่อให้ได้กลุ่มชุมชนเป้าหมายอย่างมีส่วนร่วม	3.1 เลือกกลุ่มชุมชนเป้าหมายให้เป็นไปตามเงื่อนไข	3.1.1 หาชุมชนที่มีแหล่งมลภาวะทางอากาศมาจากแผนที่สำรวจมลภาวะ	- เลือกชุมชนหนองป่าครั่ง เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และหมู่บ้านโป่งน้อย – สันลมจอย เขต อบต.สุเทพ เป็นพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งมีปัญหาเรื่องมลภาวะทางอากาศมาก	- อ้างข้อมูลจากการสำรวจแหล่งมลภาวะในเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2546
		3.1.2 สำรวจและดูความพร้อมของชุมชนที่มีแหล่งมลภาวะมาก		
	3.2 ศึกษาพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนเป้าหมาย	3.2.1 เข้าพบนักวิจัยร่วมในชุมชนเพื่อประสานงาน	- เข้าพบคนในพื้นที่เพื่อเชิญชวนให้เป็นนักวิจัยร่วมในชุมชน	
		3.2.2 จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ	- จัดประชุม “ร่วมแสงร่วมใจหื้อ..โป่งน้อยและ อบต.สุเทพอากาศดี” ครั้งที่ 1 ที่ อบต.สุเทพ	- วันที่ 8 เมษายน 2547
			- จัดประชุม “ร่วมแสงร่วมใจหื้อ..โป่งน้อยและ อบต.สุเทพอากาศดี” ครั้งที่ 2 ที่ อบต.สุเทพ	- วันที่ 12 เมษายน 2548

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
			- ประชุมร่วมกับคณะครู
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย	- วันที่ 4 มิถุนายน
2547
			- จัดประชุม “ช่วยแข่งช่วยใจ
หื้อหนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 1” ที่วัดหนอง
ป่าครั่ง	- วันที่ 12
พฤษภาคม 2547
		3.2.3 ประชุม
ระดมแนวคิดใน
การมีส่วนร่วม
ของชุมชน โดย
วิธีการทำ ZOPP	- จัดประชุม “ช่วยแข่งช่วยใจ
หื้อโป่งน้อยและ อบต.สุเทพ
อากาศดี” ครั้งที่ 3 ที่ อบต.
สุเทพ วันที่ 10 พฤษภาคม 2548	- จัดอบรม “มลพิษ
ทางอากาศ” ให้กับ
อาสาสมัครพิทักษ์
อากาศโรงเรียน
บ้านโป่งน้อย วันที่
10 กันยายน 2547
		3.2.4 วาง
แผนการทำงาน
ร่วมกับชุมชน	- จัดประชุม “ช่วยแข่งช่วยใจ
หื้อหนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 1” ที่วัดหนอง
ป่าครั่ง วันที่ 12 พฤษภาคม
2547
- จัดประชุม “ช่วยแข่งช่วยใจ
หื้อหนองป่าครั่งและเจียงใหม่
อากาศดี ครั้งที่ 2” ที่วัดหนอง
ป่าครั่ง วันที่ 10 มิถุนายน 2548	- โครงการ
“ธนาคารขยะ
โรงเรียนบ้านโป่ง
น้อย”
- โครงการ “ปุย
หมักลดการเผา”
- จัดอบรม
“อาสาสมัคร
พิทักษ์อากาศ
ชุมชนหนองป่า
ครั่ง” ณ ศาลาวัด
หนองป่าครั่ง วันที่
20 สิงหาคม 2548
- กิจกรรม “ก๊อกร
เฮฮ้ออากาศดี”

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติงานจริง	หมายเหตุ
		3.2.5 ติดตามการดำเนินงานของชุมชน	- ประสานงานและทำกิจกรรมร่วมกับนักวิจัยภาคสนาม อาจารย์ผู้รับผิดชอบ และอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ ในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 2 พื้นที่ - สร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน	- ตามผลการดำเนินงานธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย - ตามผลการทำป้ายหมักกลดการเผาที่จุดสถิติในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 2 พื้นที่ - ประเมินผลกิจกรรม “ก๊อกรๆเฮฮาอากาศดี” โดยให้ชาวบ้านที่ได้รับทราบข้อมูลตอบแบบประเมิน
	3.3 จัดทำแผนที่แหล่งมลพิษโดยชุมชน	3.3.1 ชุมชนสำรวจแหล่งมลพิษในชุมชน	- นักวิจัยภาคสนามและเจ้าหน้าที่โครงการฯ สำรวจร่วมกัน	
		3.3.2 ทำแผนที่แหล่งมลพิษครั้งที่ 1	- จัดทำแผนที่เดินดินของแต่ละพื้นที่เป้าหมายทั้ง 2 พื้นที่ โดยนักวิจัยภาคสนามและเจ้าหน้าที่โครงการฯ ร่วมกันจัดทำขึ้น	
		3.3.3 จัดทำแผนที่แหล่งมลพิษชุมชนโดยใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS)	- จัดทำแผนที่ในระบบ GIS	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
		3.3.4 ชุมชนหา
แนวทางในการ
ผลิตสื่อของ
ชุมชน เผยแพร่
ข้อมูลที่ถูกต้อง
ในการลด
มลภาวะ | - อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
โรงเรียนบ้านโป่งน้อย จัดทำ
จดหมายข่าว และธงรณรงค์

- อาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
ชุมชนหนองป่าครั่ง จัดทำแผ่น
พับ จัดบอร์ดความรู้ และธง
รณรงค์ | |
| 4. เพื่อให้ความรู้
แก่กลุ่ม
Trainers และ
เผยแพร่ความรู้
แก่ประชาชน
ทั่วไป | 4.1 จัดประชุม
ให้ความรู้แก่
กลุ่ม Trainers | 4.1.1
ประสานงานกับ
กลุ่มผู้นำทาง
ธรรมชาติด้าน
ต่างๆ เพื่อขอ
โอกาสไปชี้แจง | - เข้าพบรองผู้ว่าฯ
นายกเทศมนตรีนคร และนายก
เทศบาลตำบล นายกอบต. เจ้า
คณะจังหวัด ผู้นำกลุ่มต่างๆ | |
| | | 4.1.2 ประชุม
ชี้แจงกับกลุ่ม
ต่างๆ ได้แก่
กลุ่มครู นัก
ธุรกิจ, ผู้สูงอายุ
และสื่อมวลชน
เพื่อให้เห็น
ผลกระทบ
คุณภาพอากาศ
ต่อสุขภาพคน
เชียงใหม่ | - บรรยายให้ความรู้แก่กลุ่มแกน
นำอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ
- อบรมแกนนำอาสาสมัคร
พิทักษ์ จำนวน 23 โรงเรียนใน
เขต อำเภอเมืองเชียงใหม่
- บรรยายให้ความรู้เรื่องความ
วิกฤตของคุณภาพอากาศและ
ผลกระทบต่อสุขภาพ แก่
นักเรียน นักศึกษาในสถาบัน
ต่างๆ จำนวน 12 ครั้ง
- บรรยายให้ความรู้นำเสนอ
ข้อเท็จจริงความวิกฤตของ
คุณภาพอากาศและผลกระทบต่อ
สุขภาพแก่กลุ่ม ชมรม และ
ประชาชนทั่วไป จำนวน 10
ครั้ง | - วันที่ 22 ตุลาคม
2547
- วันที่ 5
พฤศจิกายน 2547 |

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
		4.1.3 ถวาย
ความรู้พระสงฆ์
วัดต่างๆในเขต
เทศบาลนคร
เชียงใหม่และ
บริเวณใกล้เคียง	- จัดประชุมถวายความรู้
พระสงฆ์ จำนวน 4 ครั้ง เพื่อ
นำเสนอข้อเท็จจริงความวิกฤต
ของคุณภาพอากาศและ
ผลกระทบต่อสุขภาพ	- 2 ครั้ง จัดร่วมกับ
คณะสงฆ์จังหวัด
เชียงใหม่
- 2 ครั้ง ถวาย
ความรู้ที่วัด
		4.1.4 หรือที่
ประชุมในการ
ผลักดันกิจกรรม
รณรงค์ทั่วทั้ง
เมือง	- ผลักดันให้เกิดกิจกรรม
รณรงค์ในเมืองเชียงใหม่ เช่น
● จังหวัดเชียงใหม่ทำ
หนังสือขอความร่วมมืองดการ
เผาในที่โล่ง ● อบจ.เชียงใหม่ทำคัท
เอ้าท์รณรงค์งดการเผาในที่โล่ง
ติดตามที่ต่างๆ ● อบต.บางแห่งออก
กฎระเบียบห้ามการเผา ● เทศบาลนครเชียงใหม่
ออกเทศบัญญัติห้ามเผาและทำ
ป้ายผ้าติดตามที่ต่างๆ ให้งดการ
เผา รวมทั้งเปิดสายด่วนแจ้ง
แหล่งที่เกิดมลพิษ ● สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเขต 1 จ.เชียงใหม่
ยินดีให้นำความรู้เรื่องอากาศ
บรรจุลงในหลักสูตร	
	4.2 จัดทำสื่อ
เผยแพร่เกี่ยวกับ
คุณภาพอากาศ
และสิ่งแวดล้อม	4.2.1 จัดพิมพ์
โปสเตอร์/แผ่น
พับ และ/หรือ
สติ๊กเกอร์และ/
หรืออื่นๆ	- จัดประกวดออกแบบ
โปสเตอร์รณรงค์ “ร่วมแรง
ร่วมใจหื้อเชียงใหม่อากาศดี”
และได้จัดพิมพ์
- จัดพิมพ์แผ่นพับแนะนำ	- จำนวน 10,000
แผ่น
- จำนวน 20,000

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติงานจริง	หมายเหตุ
			โครงการฯ - จัดพิมพ์แผ่นพับ "อากาศเป็นพิษ ชีวิตคนเชียงใหม่จะสั้นลง" - จัดพิมพ์แผ่นพับ "เคล็ดลับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด" - จัดพิมพ์แผ่นพับ "เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเชียงใหม่" - จัดทำสติกเกอร์เรียกรถระบบขนส่งมวลชน "อากาศเสีย น้ำมันแพง เชียงใหม่ต้องมีขนส่งมวลชน" - ผลิตวีดิทัศน์ "เคล็ดลับอายุยืน ต้องหายใจอากาศสะอาด" - ผลิตสื่อเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศ - จัดทำสื่อนำเสนอ Flash Presentation - จัดทำถุงผ้า - จัดทำแผ่นใส่เอกสาร - สื่อนิทรรศการให้ความรู้ - สมุดฉีก	แผ่น - จำนวน 60,000 แผ่น - จำนวน 20,000 แผ่น - จำนวน 20,000 แผ่น - จำนวน 30,000 แผ่น - จำนวน 200 ตัว - จำนวน 1,000 ใบ - จำนวน 1,000 อัน - จำนวน 5,000 เล่ม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
		4.2.2 จัดทำรายการวิทยุเพื่อเผยแพร่รณรงค์ให้ความรู้	- ผลิตสปอตรณรงค์การเผาจำนวน 3 สปอต
- ผลิตสปอตรณรงค์ให้มีระบบขนส่งมวลชน จำนวน 3 สปอต
- จัดส่งให้สถานีวิทยุต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ	
		4.2.3 จัดทำเว็บไซต์	- เว็บไซต์ของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์อากาศฯ จัดทำโดยเครือข่ายฯ www.sri.cmu.ac.th/~cpcan
- เว็บไซต์ของโครงการฯ ภายใต้เว็บไซต์ของกลุ่มศึกษาเรื่องเมือง สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ http://www.sri.cmu.ac.th/~cm-air	- เนื่องจากไม่สามารถเชื่อมต่อระบบใหญ่ทำให้เกิดความล่าช้า
- ต้องเปลี่ยน Server ใหม่
		4.2.4 จัดทำสื่อทำนองพื้นเมือง	- จัดทำเพลงรณรงค์แก้ปัญหาอากาศเสีย จำนวน 4 เพลง	- โดยนายศราวุธ ศรีทา และอนุชน คริสต์จักรธรรม ประทีป
	4.3 รณรงค์เผยแพร่โดยใช้สื่อต่างๆ ที่ผลิตเพื่อให้เกิดการขยายผลต่อไป	4.3.1 เผยแพร่สื่อที่ผลิตไปยังกลุ่มเป้าหมายและประชากรทั่วไป	- ใช้สื่อในการรณรงค์และเผยแพร่ความรู้เรื่องมลพิษทางอากาศแก่ประชาชนทั่วไปโดยการจัดกิจกรรมรณรงค์ก่อนมลพิษทางอากาศที่งานถนนคนเดิน จำนวน 2 ครั้ง	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
		4.3.2 เข้าหาประชาชนตามบ้านในบริเวณที่มีปัญหามลภาวะสูง	- ได้มีการเผยแพร่สื่อต่างๆ ที่ผลิตไปยังประชาชน
กลุ่มเป้าหมาย เช่น การจัดกิจกรรมในชุมชนพื้นที่ศึกษา
และมีกิจกรรมที่เข้าหาประชาชนตามบ้านในพื้นที่เป้าหมาย เช่น กิจกรรม ก๊อปปี้เฮลท์กาศาศดี ประกาศจากเสียงตามสาย	
5 เพื่อประเมินและปรับปรุงคุณภาพอากาศเมืองเชียงใหม่ให้ดีขึ้น โดยประชาชนมีส่วนร่วม	5.1 ประเมินผล
การเปลี่ยนแปลง
สภาวะอากาศ	5.1.1
เปรียบเทียบการเกิดมลพิษ
(ในช่วงเวลาเดียวกันของปี)	- ในช่วงเวลาเดียวกันของปีมีจำนวนครัวเรือนที่ก่อมลพิษน้อยลง แต่มีจำนวนกองขยะที่เพิ่มมากขึ้น เพราะประชาชนปรับจากกองใหญ่ 1 กอง เป็นกองเล็กหลายๆ กอง
- ค่าสูงสุดของปริมาณฝุ่นลดลง	
	5.2 ประเมินผล
การเรียนรู้ของ
ชุมชนและ
กลุ่มเป้าหมาย
ในการแก้ไข
คุณภาพอากาศ	5.2.1
ประเมินผลการ
ทำงานการ
ปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมใน
การแก้ไข
คุณภาพอากาศ
โดยชุมชนและ
กลุ่มเป้าหมาย	- ครัวเรือนที่เคยเผาส่วนใหญ่
เลิกเผา ประมาณ 46 %	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
		5.2.2 ติดตามผลการดำเนินงานในการแก้ไขมลพิษทางอากาศของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย	- ติดตามผลการทำปุ๋ยหมักลดการเผาจากจุดสาธิตแต่ละจุดในชุมชน ชาวบ้านลดการเผาและนำเศษใบไม้กิ่งไม้มาเติมในถังปุ๋ยหมักแทน
- ธนาคารขยะโรงเรียนบ้านโป่งน้อย นักเรียนนำขยะจากที่บ้านมาขาย	
		5.2.3 ประเมินผลการทำงานและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายจากกิจกรรมและตัวชี้วัดที่ได้	- ประชุมสรุปบทเรียนการทำปุ๋ยหมักลดการเผา ที่บ้านหลวงเหนือ ต.หลวงเหนือ อ.คอยสะเกิด จ.เชียงใหม่	
6. เพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานการดำเนินงานโครงการวิจัยและบทพจนประเมินการทำงานรวมทั้งความสำเร็จของโครงการ	6.1 จัดการประเมินผลโครงการ (โดยชุมชนและคณะทำงาน)	6.1.1 ชุมชนและคณะทำงานสรุปผลวิเคราะห์สังเคราะห์กระบวนการทำงาน ปัญหาและแนวทางการปรับปรุง	- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “ร่วมมือร่วมใจหื้อเชียงใหม่อากาศดี” จำนวน 5 ครั้ง เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ ให้ชุมชนเป้าหมายเครือข่าย ประชาชนทั่วไป รวมทั้งสื่อมวลชนได้รับทราบ	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	การปฏิบัติจริง	หมายเหตุ
	6.2 เขียน
รายงาน
ความก้าวหน้า	6.2.1 สรุป
รายงานผลงาน
ที่ทำไปแล้ว
พร้อมปัญหา
และอุปสรรค
ต่างๆ	- จัดทำรายงานความก้าวหน้า
ครั้งที่ 1 – 3 เพื่อสรุปผลงานที่
ได้ทำไปแล้วพร้อมปัญหาและ
อุปสรรคต่างๆ	
		6.2.2 จัดทำ
รายงาน
ความก้าวหน้า		
	6.3 จัดทำร่าง
รายงานฉบับ
สมบูรณ์	6.3.1 ประชุม
กลุ่ม
Stakeholder
เพื่อปรับปรุง
แก้ไขร่าง
รายงานฉบับ
สมบูรณ์	- จัดประชุมร่วมแสงสว่างใจหือ
เจียงใหม่อาภาสดี ครั้งที่ 5
“เจียงใหม่วันนี้..อาภาสดีละยัง”
เพื่อรายงานผลการทำงานของ
โครงการฯ ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด
โครงการ ผู้เข้าร่วมการประชุม
ต้องการให้มีการดำเนิน
โครงการต่อเนื่อง ทั้งกิจกรรม
เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์
อากาศ หลักสูตรการเรียนการ
สอน การวิจัยตัวชี้วัดคุณภาพ
อากาศที่มีในธรรมชาติ เช่น
ไถเคน และการขยายผลสู่
อำเภออื่นในเชียงใหม่ และ
จังหวัดอื่น	
		6.3.2 ปรับปรุง
และจัดทำร่าง
รายงานฉบับ
สมบูรณ์		

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

.

.

ที่ ชม 0013/ว ๑๐๗๐๕

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่
ถนนโชตนา จังหวัดเชียงใหม่
50300

๓๐ มีนาคม 2547

เรื่อง การระงับเหตุมลพิษทางอากาศและเสียง

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ นายอำเภอ
ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ผังมาตรการการระงับเหตุปราบปรามและป้องกัน การเผาขยะมูลฝอย ไฟป่า ฝุ่น ควันดำ
และเสียงดัง จำนวน 1 แผ่น

ด้วย ปรากฏว่ามีหมอกควัน ควันไฟ ที่เกิดจากการเผาขยะมูลฝอย วัชพืช เศษวัสดุ จากหัตถกรรม
การเผาป่า ฝุ่นละอองจากถนน ควันดำจากยานพาหนะ และเสียงดังจากสถานประกอบการ โรงเรียน จนเป็นปัญหา
เหตุรำคาญ เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ คุณภาพชีวิตลดลง ภาพลักษณ์เมืองท่องเที่ยวและน่าอยู่ สูญเสียไปและ
เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัด

เพื่อให้ปัญหาควันไฟ ฝุ่นและเสียงดัง ระงับและได้รับการแก้ไข จังหวัดเชียงใหม่ ขอความร่วมมือ
ดำเนินการ ดังนี้

1. การเผา

1.1 ควันไฟทั่วไป

เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข ตำรวจ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
และผู้ใหญ่บ้านร่วมตรวจและระงับเหตุการณ์เผา ถ้าฝ่าฝืนให้มีการจับกุมและเปรียบเทียบตามกฎหมาย

1.2 ควันไฟจากไฟป่า

เจ้าหน้าที่ป้องกันไฟป่า เจ้าพนักงานท้องถิ่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และตำรวจ
ตรวจพบ ให้มีการจับกุมและเปรียบเทียบตามกฎหมาย

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลร่วมกับชุมชน จัดการขยะมูลฝอยไม่ให้คักค้าง

2. ฝุ่นและควันดำ

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ทำความสะอาด คู่อฝุ่น หรือล้างถนน และไหล่ทาง

2.2 นายอำเภอตรวจติดตามประสิทธิภาพ ครอ.

3. เสียงดัง

3.1 นายอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล สาธารณสุขอำเภอ ตรวจสอบประกอบการ
และโรงเรียนที่มีการร้องเรียนเหตุรำคาญ เสียงดัง ระวังเหตุทันที

4. การสนับสนุน

4.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด สนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและ
เทศบาล

4.2 อำเภอ สนับสนุน ประสานการปฏิบัติงานของราชการส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นให้สำเร็จลุล่วง

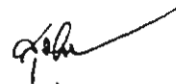
4.3 อำเภอเป็นศูนย์รับเรื่องร้องเรียนระดับอำเภอส่วนศูนย์ดำรงธรรมรับเรื่องร้องเรียนทั่วไปทั้ง
จังหวัด

5. การประชาสัมพันธ์

- อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลประชาสัมพันธ์ การระงับการเผา ฝุ่น ควันค่า
และเสียงดัง ทางเสียงตามสาย การกระทำความผิดเป็นความผิดทางกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวัฒน์ คันคัพฒน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1

โทร./โทรสาร(053)357993

สป.มท.25553

E-mail Address : director@reo10.in.th

www.reo10.in.th

คำสั่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง มลพิษอากาศและเสียงในเมืองเชียงใหม่

ที่ 1/2548

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไข ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ(แก้ไขเพิ่มเติม)

ตามที่ จังหวัดเชียงใหม่ประสบปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศ ซึ่งได้สร้างความวิตกแก่ผู้คนเป็นวงกว้าง และจังหวัดเชียงใหม่ได้มีคำสั่งจังหวัดเชียงใหม่ ที่ 1798/2547 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไข ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศและเสียงในเมืองเชียงใหม่ และ คำสั่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศและเสียงที่ 1/2547 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปแล้ว นั้น

เพื่อให้ปัญหาฝุ่นละออง และมลพิษอากาศในตัวเมืองเชียงใหม่ได้รับการแก้ไข เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง มลพิษอากาศและเสียงที่ 1/2547 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ และแต่งตั้ง คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดการเผาป่า

1. ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16	ประธานคณะกรรมการ
2. นายชัยวัฒน์ ปันสิน	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 คณะทำงาน
3. นายทรงชัย ประเทือง	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.เชียงใหม่ คณะทำงาน
4. นายจักรา ดิษยพันธ์	สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16 คณะทำงาน
5. นายสุรพล สีสาวโรภาส	สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16 เลขานุการคณะกรรมการ

2. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดการเผาขยะในที่โล่ง

1. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	ประธานคณะกรรมการ
2. นางสาวสุวารี สิงห์เพชร	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 คณะทำงาน
3. นายประมต วิชัยพลฤกษ์	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.เชียงใหม่ คณะทำงาน
4. นางรอรอง คุริยพันธ์	เทศบาลนครเชียงใหม่ คณะทำงาน
5. ดร.กาญจนา ชื่นพิชัย	สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 คณะทำงาน
5. นายคมพล ปันแก้ว	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เลขานุการคณะกรรมการ

3. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดโรงงานอุตสาหกรรม

1. อุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่		ประธานคณะทำงาน
2. นางสาวนันท์นิ รุ่งเรือง	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	คณะทำงาน
3. นายธีระศักดิ์ บุญชูดวง	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติฯ จ.เชียงใหม่	คณะทำงาน
4. นายวิวัฒน์ โตศิริกุล	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
5. นายธีระชัย สิงห์พร	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
6. นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่	เลขานุการคณะทำงาน

4. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

1. เกษตรจังหวัดเชียงใหม่		ประธานคณะทำงาน
2. นางปรางค์ หงษ์สินี	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	คณะทำงาน
3. นายกฤติพล แก้วโพธิ์	สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
4. นายนิรุทธิ์ สุขเจริญ	สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	เลขานุการคณะทำงาน

5. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการเผา ปัง ย่าง อาหาร

1. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่		ประธานคณะทำงาน
2. นางสาววนิดา แจ่มจันทร์	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	คณะทำงาน
3. นายสรรวมไชย มีสมศักดิ์	เทศบาลนครเชียงใหม่	คณะทำงาน
4. หัวหน้าสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น		คณะทำงาน
5. ประธานชมรมนายกเทศบาลตำบล จังหวัดเชียงใหม่		คณะทำงาน
6. ประธานชมรมนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่		คณะทำงาน
7. ประธานชมรมร้านอาหารจังหวัดเชียงใหม่		คณะทำงาน
8. ประธานชมรมสาธารณสุขอำเภอ จังหวัดเชียงใหม่		คณะทำงาน
9. นางจินตนา จาริกภากร	สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่	เลขานุการคณะทำงาน
10. นางมลวิภา ศิริโหราชัย	สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่	ผู้ช่วยเลขานุการ

6. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการก่อสร้าง

1. ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ 1		ประธานคณะทำงาน
2. ดร.ชัชวาลย์ จันทรวิจิตร	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	คณะทำงาน
3. นายสัญญา ทุมตะขบ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติฯ จ.เชียงใหม่	คณะทำงาน
4. นายปราโมทย์ อิ่มเพชร	แขวงการทางที่ 1	คณะทำงาน
5. นายอโณทัย ชัยมงคล	แขวงการทางที่ 3	คณะทำงาน
6. นายปรีชา จันทรงาม	แขวงการทางที่ 2	เลขานุการคณะทำงาน

7. คณะทำงานควบคุม ปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดจากการจราจรและขนส่ง

1. รองผู้กำกับการจราจร		ประธานคณะทำงาน
2. นางสาวโสภะ สงคราม	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	คณะทำงาน
3. นายสัญญา ทุมตะขบ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.เชียงใหม่	คณะทำงาน
4. นายณรงค์ เครือมิ่งมงคล	สำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
5. พ.ต.ต. ชชาติไทย ชูชัย	ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่	เลขานุการคณะทำงาน

8. คณะทำงานประชาสัมพันธ์

1. ผู้อำนวยการสำนักการประชาสัมพันธ์เขต 3		ประธานคณะทำงาน
2. นายวิชัย อุดมศรีวัฒนา	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1	คณะทำงาน
3. นายสุรพล ลีลาวโรภาส	สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 16	คณะทำงาน
4. นายคณพล ปิ่นแก้ว	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
5. นายธีระชัย สิงค์พร	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
6. นายนิรุทธิ์ สุขเจริญ	สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
7. นางจินตนา จาริกภากร	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
8. นายปรีชา จันทรงาม	แขวงทางหลวงที่ 2	คณะทำงาน
9. นางอัครจินดา หงษ์พงษ์	สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 3	เลขานุการคณะทำงาน

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำแผนการปฏิบัติงาน มาตรการ แนวทางการแก้ไข ให้คณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในเชียงใหม่ ทราบ
2. รายงานผลการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงในเชียงใหม่ ทุกวันที่ 15 ของเดือนเพื่อรวบรวมนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะประธานคณะกรรมการฯ
3. ปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่และคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2547

(นายสุวัฒน์ ตันติพัฒน์)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

เชิญใหม่จากค่าย'เนนเกลดเผาขยะ'

อากาศเมืองเชียงใหม่คำกว่า
มาตรฐาน คนเสี่ยงเป็นโรคทางเดิน
เยื่อ ผู้ว่าฯ ขอความร่วมมืองดเผาใน
ล่ง พร้อมเร่งจัดการฝุ่นจากก่อสร้าง
นพ. รองอธิการบดี ย้ำจัดการขยะ
ระบบ

ข้อมูลจากโครงการศึกษาพฤติ
กรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามล
วะทางอากาศของประชาชนในเมือง
ขงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า ในช่วง
อนกุมภาพันธ์ ถึงเดือน มีนาคม 2547

ฐานอยู่ที่ 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร
ทั้งนี้ทางโครงการฯ ได้มีการ
รณรงค์ลดการเผาขยะในที่โล่งและเรียก
ร้องหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วย
งานราชการทุกแห่งและประชาชนทุก
คน ขอให้งดการเผาสิ่งต่างๆ โดยไม่ให้
ความรู้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น โดย

เสนอการทำบุญหมกอินทรีเพื่อลดการ
เผาหญ้าหรือเศษวัสดุการเกษตร ซึ่ง
สามารถทำได้ง่ายโดยนำเศษใบไม้หรือ
หญ้าแห้งมากองไว้ด้วยกันผสมกับมูลวัว
และเลือกไปกองน้อย และ หมองป่าครั้ง

เป็นพื้นที่นำร่อง

น.ส.พิริยา สมาสิทธิ์ ผู้ช่วย
วิจัยของทางโครงการฯ ให้สัมภาษณ์ถึง
ผลตอบรับว่า "ค่อนข้างดี ทั้งยังเสนอให้
องค์กรปกครองท้องถิ่นร่วมกับชุมชน
สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ขยะ และใช้การฝัง
ธนาการขยะที่โรงเรียนบ้านโป่งน้อย
ต.สุเทพอีกด้วย โดยให้เด็กนำขยะที่
รีไซเคิลได้ไปฝากที่ธนาคารขยะเพื่อ
เปลี่ยนเป็นเงินออม หลังจากนั้นทาง
ธนาคารจะแยกขยะที่ปรับปรุงได้ออก

๖อ่านต่อหน้า 2

มลพิษ เชียงใหม่

ขาย ซึ่งจุดประสงค์ของการรณรงค์จะเน้นให้เกิดสำนึกในการออม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม”

นอกจากนี้ น.ส.พิริยาให้ข้อมูลว่าคนส่วนใหญ่มักไม่ทราบว่าการเผาขยะถือเป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 มาตรา 45 มาตรา 80 และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 220

“นอกจากการเผาขยะและหญ้าแล้ว ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดมลภาวะทางอากาศยังรวมถึง การเผาป่า การปิ้งย่าง การเผาศพแบบเก่าที่ใช้ฟืนและยางรถยนต์ ผุ่นจากการก่อสร้าง และไอเสียจากยานพาหนะ ดังนั้นต้องเร่งให้มีขนส่งมวลชนบริการ โดยเร็ว และขณะนี้ได้มีการผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ปัญหาอย่างจริงจัง” น.ส.พิริยา กล่าว

ผศ. ชัยวัฒน์ บำรุงกิจ ผู้ช่วยคณบดี คณะแพทยศาสตร์ กล่าวว่า “ชาวเชียงใหม่มีอัตราเสี่ยงเป็น โรคทางเดินหายใจมากขึ้น เนื่องจากสภาพอากาศในปัจจุบันที่กำลังแย่ลง แต่ก็อาจมีปัจจัยอื่นๆ อีก เพราะเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการสังเกตและสรุปผล”

ทางจังหวัดเชียงใหม่ นายสุวัฒน์ ดันติพัฒน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ มีหนังสือเวียนขอความร่วมมือหน่วยงานราชการและเอกชนให้งดการเผาในที่โล่ง และเน้นการแก้ไขปัญหาระยะเร่งด่วน โดยต้องจัดการกับผุ่นจากการก่อสร้างทั่วเมือง รวมทั้งส่วนราชการที่กำลังจัดทำอุโมงค์ทางลอดตามแนวสาย...

สร้างหมู่บ้านจัดสรรเพิ่ม รวมทั้งโรงแรมและกิจการที่รองรับการเติบโตของเมือง จึงให้ทุกหน่วยงานตั้งคณะทำงานไปเชิญเอกชนคู่สัญญาก่อสร้างมาทำบันทึกข้อตกลงให้ปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมฝุ่นละออง ส่วนพื้นที่ที่เหลือจากการดูแลของเจ้าของโครงการจะให้เทศบาลนครเชียงใหม่ชำระล้างถนนในเมืองและฟุตบาทให้เรียบร้อย ต่อเรื่องนี้คณะรัฐมนตรีเคยมีมติให้แก้ปัญหาเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2547

ด้าน รศ.ดร. เอกชัย แสงอินทร์ รองอธิการบดีฝ่ายจัดการระบบกายภาพมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวว่า ทางมหาวิทยาลัยมีนโยบายห้ามเผาขยะ โดยจะมีการคัดแยกขยะและหมุนเวียนกลับมาใช้ ส่วนที่เหลือจากกรรมวิธีดังกล่าวจึงจะนำไปฝัง แต่ก็ยังมีขยะบางประเภทที่จำเป็นต้องเผาเพื่อให้ตรงตามมาตรฐานการกำจัดขยะ เช่น ขยะติดเชื้อจาก ร.พ. แต่ก็มีมีการปลุกดันไม้เพิ่มเพื่อลดมลพิษจากการเผา

“ในอนาคตทางมหาวิทยาลัยอาจสร้างเตาเผาขยะที่สามารถใช้ได้กับพื้นที่ อบต. เพื่อเป็นแบบอย่างให้สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งยังฝากนักศึกษาช่วยควบคุมดูแล ถ้าพบเห็นการเผาขยะให้แจ้งมา ทางมหาวิทยาลัยจะตั้งคณะกรรมการสอบสวน” รศ.ดร.เอกชัย กล่าว

ไทยนิวส์

หนังสือพิมพ์รายวันภาพ-ข่าวสำหรับชนทุกชั้น

ปีที่ 35 ฉบับที่ 12,503 ประจำวันอังคารที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 ราคา 5 บาท

มลพิษอากาศ เกินมาตรฐาน

นักวิชาการห่วงใย
ให้ทุกฝ่ายร่วมแก้

นักวิชาการระบบสภาพอากาศ
เมืองเชียงใหม่ อยู่ในสภาวะวิกฤติ
ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่าง
จริงจัง คณะผู้ศึกษามีส่วนร่วม
การแก้ปัญหาหมอกควันเข้าพบ นายก
อบจ. (พิษอากาศ - อ่านต่อหน้า 15)

รายงานถึงสภาพอากาศ เพื่อเสนอให้ช่วย
ดำเนินการแก้ไข อบจ.รับจะดำเนินการเพื่อ
ให้เชียงใหม่เป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมี
คุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยว

ผู้สื่อข่าวรายงานเมื่อเร็วๆ นี้ นาง
ดวงจันทร์ อาภาวัชรกุล เจริญเมือง เลข-
านุการมูลนิธิสถาบันพัฒนาเมือง จ.เชียงใหม่
ในฐานะหัวหน้าโครงการการมีส่วนร่วมใน
การแก้ปัญหาหมอกควันทางอากาศของ
ประชาชนชาวเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้นำคณะ
ประกอบด้วย นักวิชาการ และ ตัวแทน
องค์กรเอกชน เข้าพบ นายธวัชวงศ์ ณ
เชียงใหม่ นายก อบจ.เชียงใหม่ ที่ห้อง
ประชุมชั้น 4 องค์การบริหารส่วนจังหวัด
เชียงใหม่ ถนนโชตนา เพื่อรายงานถึง
สภาพมลภาวะทางอากาศเมืองเชียงใหม่ให้
ทราบ และขอความร่วมมือในการดำเนินการ
แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

เนื่องจากนายธวัชวงศ์คิดภารกิจ
สำคัญได้มอบให้ นายอุดม สุวิทย์ศักดิ์คานนท์
รองนายก อบจ.ร่วมการประชุมกับคณะ
ของนางดวงจันทร์ เพื่อรับทราบถึงปัญหา
โดยนางดวงจันทร์เผยว่า จากการตรวจสอบ
ของนักวิชาการ ปรากฏว่าระยะนี้มีมลภาวะ
ทางอากาศของเมืองเชียงใหม่ ในเขตเมือง
อยู่ในภาวะวิกฤติ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ
ของประชาชนอย่างมาก สาเหตุมาจากเผาป่า,
การเผาเศษขยะ และไปไม้ ตลอดจน การ
ปิ้งย่างอาหาร หรือเผาสิ่งต่างๆ ในที่โล่ง
รวมทั้งสภาพการจราจรในเขตเมืองเชียงใหม่
ที่นับวันจะแออัดคับคั่งมากขึ้น และภาค
อุตสาหกรรมซึ่งก่อให้เกิดฝุ่นละออง หรือ
เขม่าควันสูง

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ได้ตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง
เมื่อวันที่ 14 ก.พ.นี้ ที่บริเวณศูนย์ราชการ
จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏว่ามีฝุ่นละอองใน
อากาศสูงถึง 108.8 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์
เมตร เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ฝุ่น
ละอองในอากาศระดับนี้ ส่งผลกระทบต่อ
สุขภาพของประชาชน ทำให้เกิดอาการ
แสบจมูก แสบตา เป็นหวัดเรื้อรัง เกิด
โรคทางเดินหายใจกำเริบ และหลอดเลือด
หัวใจตีบ เนื่องจากอากาศมีสารปนเปื้อน
จำนวนมาก และยังส่งผลกระทบต่อการ
ท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่อีกทางหนึ่งด้วย
รวมทั้งกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหา
ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม นางดวงจันทร์
เสนอ ให้มีการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชน
ถึงผลร้ายต่อมลภาวะอากาศเมืองเชียงใหม่
และขอความร่วมมือจากประชาชนงดการ
เผาป่า, เผาเศษขยะและใบตองโดยเด็ดขาด
จัดให้มีสวดโลนเพื่อรับแจ้งเหตุการณ์เผาป่า
เผาขยะ ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง พร้อมกับ
มีการประสานไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่น
ทั้งเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วน
ตำบลทุกแห่งในเชียงใหม่ แจ้งต่อประชาชน
ในพื้นที่รับผิดชอบ ให้งดการเผาเศษขยะ
มูลฝอย เพื่อลดปัญหามลภาวะอากาศเป็น
พิษให้น้อยลง

ด้าน นายธีรพงษ์ สว่างปัญญางกูร
อาจารย์จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่
ซึ่งเข้าร่วมในการพบปะ รองนายก อบจ.
เชียงใหม่ครั้งนี้ด้วย กล่าวว่าเศษวัชพืชที่
เหลือจากการทำการเกษตร หากนำมาแปลง
ให้เป็นปุ๋ย ด้วยการทำเป็นปุ๋ยหมักแทน

การเผาทิ้ง จะช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
เสริมสร้างรายได้ให้ประชาชน หลังการเก็บ
เกี่ยวพืชผลทางการเกษตรแล้ว และทาง
จังหวัดยังได้สนับสนุนงบประมาณการจัด
ตั้งกลุ่มทำปุ๋ยหมักด้วย เพื่อให้ประชาชน
เกิดการเรียนรู้ใช้ประโยชน์และงดการเผาโดย
เด็ดขาด สำหรับผู้สนใจในการทำปุ๋ยหมัก
ให้เข้าดูรายละเอียดได้ที่ www.compost.gju.ac.th

หลังการพบปะหารือแล้ว นายอุดม
สุวิทย์ศักดิ์คานนท์ รองนายก อบจ.เชียงใหม่
กล่าวว่า ปัญหามลภาวะอากาศที่เกิดขึ้นใน
เมืองเชียงใหม่ พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ
ในการแก้ปัญหา ด้วยการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการผลิตปุ๋ยหมักให้
ประชาชนทราบถึงปัญหาการเกิดมลพิษ
อากาศในเชียงใหม่อย่างเต็มที่ เพื่อให้ชื่
งเชียงใหม่เป็นเมืองปราศจากพิษอากาศ น่าอยู่
และน่าท่องเที่ยว.

City allocates 90 million baht to tackle air pollution

Nopniwat Krairerg

A budget of 90 million baht has been allocated by the Department of Pollution Control for Chiang Mai to tackle its air and noise pollution crisis, said Prinya Parinthong, Chiang Mai Deputy Governor.

The severity of Chiang Mai's air pollution is reputedly reduced as a result of

campaigns and strict control on sources of air pollution. Air quality measurements taken indicate minute dust particles at approximately 60-80 micrograms, lower than the danger level of 120 microgram.

The decrease is due to a decrease in forest fires, prevention at construction sites and stricter checking of vehicle exhausts. The success

is attributed to eight working groups.

Another budget of 9.43 million baht is allocated for the province to tackle agricultural crop and trash burning. The target was set to encourage at least 500 farmers in 2,000 rai of farmland to plough in unused crops and leaves instead of burning to help reduce air pollution.

A common sight in Chiang Mai

2 SATURDAY FEBRUARY 26, 2005

CHIANGMAI MAIL

Vol IV, No. 9

Solving Chiang Mai's air pollution problem

Dr. Duongchan's pollution solution to PAO

**Saksit Meesubkwang
and Watcharapong
Jingkauijai**

Dr Duongchan Apavajirut Charoenmuang, chairman of the Chiang Mai Air Pollution Solution Project, submitted a 13 point air pollution solution to Udomsak Suwitsakdanont, deputy president of Chiang Mai Provincial Administration Organization (PAO), on February 15 at the PAO Office.

Dr Duongchan's plan includes a campaign for eradi-

cating outdoor burning, using garbage as fertilizer and suggestions for raising funds, and every 3rd Friday of January every year to be kept as Chiang Mai Clean Air Day plus a contest to produce an efficient kiln.

Udomsak said that the PAO already has a three year plan concerning environmental problems. It also has a strategy to raise awareness of natural resources and environment among the young generation, to reduce air and water pollution in Chiang Mai and to cam-

paign for people to categorize their garbage to ease the process of garbage recycling.

The PAO is preparing to launch a project for complex garbage management in Doi Saket district, Chiang Mai. It has already signed a contract for construction to start soon which will take three years to complete. Garbage problems will be a thing of the past, claimed Udomsak, recyclable garbage will be reused and some will be turned into fertilizer and sold cheaply to farmers.

Chiangmai Mail, February 26, 2009.
Vol. IV No. 9 26.4

VOL. IV No. 9

Chiang Mai air quality worrying

Dust in air exceeds twice the standard

Nopniwat Krailerg

The dust particle count in Chiang Mai appears to be increasing exponentially and is already approaching twice the acceptable standard, rivaling Bangkok and Delhi.

Chiang Mai officers are now urging people to stop burning garbage or grass in the open air in order to reduce smoke and pollution. It is uncertain whether the change of the season from hot to hotter is the cause of the windy weather blowing dust into the air.

Prinya Panthong, deputy Chiang Mai governor, admitted that Chiang Mai has severe environmental problems

concerning air pollution, garbage, and ignored advertising-boards.

It is also anticipated that during February to May Chiang Mai will face extreme heat conditions, already being experienced with cold mornings but very hot days. The sky is sometimes gray which is, according to Sanya Tumtakob, officer of the Department of the Chiang Mai Natural Resources and Environment, a sign of a probable El Niño phenomenon. He did not entertain the premise that it the gray skies were simply a city pollution haze as can be seen in Bangkok, Mexico and other polluted cities around the world, at all times.

Forest fires in surrounding

area and provinces can add to the problem. Not relying on the view from the window, Sanya made the shattering pronouncement that high altitude pictures show that the weather is dry at the moment and fires can take place in many areas. With Chiang Mai in a basin, as is Mexico, the air can hardly move and the citizens will suffer.

Chiang Mai has 8 million rai of forest in total of which only 2.5 million rai is controlled by the forest fire force. The other 5.6 million of forest is unattended except by illegal loggers. The administration will, as soon as possible, send a fire force to deal with the problem, said the deputy governor.

อภจ.ร่วมทุนแลดมิลพิษ
เปิดศูนย์สิ่งแวดล้อม

■ คณะวิจัยแก้ปัญหาตามลักษณะทางอากาศ
เสนอวิกฤตปัญหาที่จะมีผลร้ายแรงไหม?
องค์การบริหารส่วนกลางเตรียมใหม่แก้ไข
อย่างจริงจัง จัดมัลติมีเดียจาก อบรม
บุคลากรวางแผนยุทธศาสตร์ใหม่ และ
เปิดศูนย์บริการสุขภาพใหม่

[illegible]

คณะวิจัย เสนอว่า ผลสำรวจระบุว่า
ว่าวิกฤตผลประโยชน์เมืองเชียงใหม่ได้กลับ
มาด้วยความรุนแรงอีกครั้งในช่วงเวลานี้เป็น

[illegible]

The first of these is the fact that the
 Journal of the American Medical Association
 has been the only one of the major
 medical journals to publish a
 Statement of Principles on the
 subject of the physician's
 ethical obligations. This
 statement, which was
 adopted by the American
 Medical Association in
 1953, is a landmark
 document in the history
 of medical ethics. It
 sets out the basic
 principles of medical
 ethics and provides a
 framework for the
 development of
 specific ethical
 guidelines.

อย่างไรก็ตามการศึกษานี้พบว่าการยอมรับและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรในองค์กรมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่รับผิดชอบ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรในองค์กรที่มีลักษณะงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบง่ายจากบุคลากรในองค์กรที่มีลักษณะงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน 3 ประเภท ดังนี้

นายคณพล ปิ่นแก้ว ปลัดองค์การ

[illegible]

การดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ในต่างประเทศมีทั้งการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ การดำเนินงานตามนโยบายของ สคต. และ การดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

50 ล้าน!

แก้ฝุ่นชม.

สถาบันวิจัย

สังคม จัดถก

ความคืบหน้า

แก้ฝุ่นชม.

(อ่านต่อหน้า 15)

แก้ฝุ่น ชม. ต่อจากหน้า 1

ปัญหาฝุ่นละอองของเมืองเชียงใหม่ ส่วนแ่ง
ฝั่งหือเจียงใหม่อากาศครั้งที่ 4 เป็ผลล็ค
ตยขึ้นต้องหาโยอากาศสะอาด รองอธิบดี
ควบคุมมลพิษแจ้งกับหน้าแก้ใจรี 2-3

ชัคนเงินหลังได้งบกว่า 50 ล้านมา
ในการตามมติ ครม. เมยปีนีสถานการณ
ปีก่อนแต่ก็ยังมีปัญหาฝุ่นเกินมาตรฐาน
10 % จากแผนหลักที่ตั้งไว้แล้ว

เมื่อวันอังคารที่ 29 มี.ค.นี้ เวลา
10-13.00 น.ที่หอประชุมอาคารรวม
คณะนิติศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นักวิจัยสังคมได้จัดประชุม ร่วมแ่ง
ฝั่งหือเจียงใหม่อากาศครั้งที่ 4 “แก้ล็ค
ตยขึ้น ต้องหาโยสะอาด” ซึ่งมึนาย
ฝั่งหือเจียงใหม่ รองอธิบดีกรมควบคุม
มลพิษ มาเป็นประธานและปาฐกถาพิเศษ
สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง ผลกระทบ
โยบายการแก้โยภาครฐรฐรวมทั้งความ
โยของการดำเนินการแก้ไข ภายได้หัวข้อ
“ต้องหาโยสะอาด” คือหาโยอากาศสะอาด”
การประชุมเสวนาครั้งนี้มีเครือขาย
ต่างๆ ทั้งภาครฐ เอกชน ประชาชน
องค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ กลุ่ม
อาสาสมัคร ทั้งองคื้นและจากส่วน
ให้รวมกว่า 100 คน

ในการประชุมรองอธิบดีกรมควบคุม
มลพิษได้เปิดเผยข้อมูลการสำรวจ
การณด้านคุณภาพอากาศ ของทั่ว
ไทยเฉพาะเมืองเจียงใหม่ตั้งแต่ช่วง
10 ปีที่ผ่านมาและปัจจุบันโดยตอน
กล่าวถึงการตรวจวัดคุณภาพอากาศ
ของเจียงใหม่ที่มีเครื่องตรวจวัด 2 จุด
ทางกรจังหวัดและโรงเรียนพุทธราช
จึงยอมรับว่าในปี 2547 ที่ผ่านมา

มีสถานการณ์ที่แย่ที่สุดมีค่าฝุ่นละอองขนาด
เล็กกว่า 10 ไมครอนอยู่ระหว่าง 11-201
ไมครอน ช่วงเวลาที่มีวิกฤติคือเดือน
กุมภาพันธ์ถึงเมษายน โดยปี 2548 มีจาก
ต้นปีถึง มี.ค.เฉลี่ยจากการตรวจ 100 วันเกิน
มาตรฐานอยู่ 18 วัน โอโซนเกินมาตรฐาน
2 วันที่จุดโรงเรียนพุทธราชฯ ส่วนที่ศูนย์
ราชการฯ มีฝุ่นขนาดเล็กเกินมาตรฐาน 17 วัน
โอโซนเกิน 5 วัน ซึ่งในปี 2547 นั้น ทั้ง
ปีที่จุดโรงเรียนพุทธราชฯ ฝุ่นละอองมีเกิน 101
วัน โอโซน 2 วัน ที่ศูนย์ราชการฯ ฝุ่นเกิน
49 วัน โอโซน 2 วัน

สำหรับสาเหตุหลักก็ยังคงเป็น
เหมือนปี 2547 ก็คือการเผาทั้งในที่โล่ง เผา
ป่า เผาเศษวัชพืชเตรียมดินของเกษตรกร
ซึ่งในช่วงดังกล่าวอากาศแห้ง ฝุ่นมีน้อย
อากาศนิ่งมีแวนลมลอยมาก ทำให้ฝุ่นควันที่
เกิดขึ้นไม่ระบาย ซึ่งจากภาพถ่ายทางดาวเทียม
MODIS ระหว่างเดือน ธ.ค.2547 ถึง เดือน
มี.ค.ปี 2548 ที่พบว่าในพื้นที่ภาคเหนือมี
จุดเกิดไฟ(Hotspot) จำนวนมากกระจายอยู่
ซึ่งพบมากที่สุดรองลงไปเป็นภาคตะวันตก
ตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออกตามลำดับ
แต่มาเป็นห่วงมากที่สุด ภาคเหนือกับตะวันตก

ทั้งนี้ในการประชุมยังได้มีการนำ
เสนอแนวเวยล็คของการแก้ไขปัญหามาจากส่วน
ต่างๆ และตัวอย่างของการดำเนินการที่ได้ผล
และการมีส่วนร่วมของแต่ละฝ่าย โดยเฉพาะ
ผลการดำเนินการของโครงการร่วมแ่งร่วม
ใจในการแก้ไขปัญหามลพิษในรอบปีที่
ผ่านมา ซึ่งเสนอโดยหัวหน้าโครงการ ดร.
ดวงจันทร์ ธนาวิรัชภูมิ เจริญเมือง ตัวแทน
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศชุมชนบ้านโป่งน้อย-
ต้นลมจอย หนองป่าครัง ตัวแทน เครือข่าย
อาสาสมัครพิทักษ์อากาศเมืองเจียงใหม่ของ
เยาวชน รวมทั้งสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย(สกว.) ที่ให้แนวทางการสนับสนุน
เรื่องวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการแลกเปลี่ยน
ความเห็นระหว่างกันเพื่อเป็นแนวทาง
ปฏิบัติในอนาคตต่อไป

นายสุวัฒน์ ให้สัมภาษณ์ว่า
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ได้ทำแผนยุทธศาสตร์ทางปฏิบัติใน
การลดปัญหามลพิษในเจียงใหม่ ตามมติ
กรม.ซึ่งแผนดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของ
กรม.แล้วคาดว่าจะในระยะ 2-3 เดือนจากนี้
จะสามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมชัดเจน
ได้ในส่วนของแ่งเจียงใหม่-ลำพูน เชื่อว่า

ปัญหาจะเบาบางลงและดีขึ้นในที่สุด โดยปี
หน้าจะไม่นำวิกฤติเรื่องของสภาพปัญหาอีก
แต่อย่างไรก็ตามเวลาที่มีสถานการณ์ของ
ปัญหาเจียงใหม่นั้นยังน่าเป็นห่วง ฝุ่นละออง
ขนาดเล็กยังพบเกินมาตรฐานอยู่ โดยเฉพาะ
ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคมที่สภาพ
อากาศแห้งจัดแต่ดีกว่าปีก่อน เพราะมีฝน
หลวงมาช่วยปรับภัยแล้งให้ดีขึ้นและช่วย
เรื่องฝุ่นละอองไปด้วย

นอกจากนี้ด้านการควบคุมไฟฟ้า
การดูแลวันฝุ่นละอองจากการจราจร การ
ก่อสร้างมีการจัดการที่ดีขึ้น พร้อมกันนี้ยัง
ได้ร่วมกับองค์กรท้องถิ่นในพื้นที่เขตเทศบาล
นครเจียงใหม่ทำการจัดซื้อเครื่องดูดฝุ่นทำ
ความสะอาดถนนมาช่วยอีกทางหนึ่ง โดย
งบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลที่จัดสรรจาก
งบกลางปี 2548 ประมาณกว่า 50 ล้านบาท
จะนำมาดำเนินการในระยะ 2-3 เดือนดัง
กล่าวทันที ซึ่งตอนนีทางเจียงใหม่มีแผน
เตรียมรองรับเอาไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีการประสาน
กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันทั้งรณรงค์
ตรวจสอบให้ประชาชนตระหนัก และ
ร่วมมือกัน เช่น ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน
เพื่อส่งเสริมเรื่องการไถกลบในการปรับที่
ดินเลิกพฤติกรรมการเผา ซึ่งจะเพิ่มคุณภาพ
ของดินให้ดีกว่าอดีต

ในด้านการก่อสร้างจะมีมาตรการ
เช่น การใช้สื่อกลุมพื้นที่ที่เขตท่าสำเร็จใน
กรุงเทพฯ มาแล้ว การร่วมกับกระทรวง
มหาดไทยเพื่อให้องค์กรท้องถิ่นมีแนวทาง
จัดการกับเศษใบไม้ใบหญ้าที่ชาวบ้านเคยเผา
ตอนนี้เทศบาลนครเจียงใหม่ทำแล้ว การตรวจ
สอบเรื่องรถควันดำ ที่ประสานกับจังหวัด
และขนส่งจังหวัดเพื่อลดปัญหามาจากการจราจร
อีก มีกติกากาการรถควันดำควันขาวเกิน
มาตรฐานต้องปรับปรุงและให้อยู่ในกฎเกณฑ์
ของกฎหมาย ต่อไปรถจักรยานยนต์จะ
ปรับการผลิตเป็นสี่จังหวะแทน 2 จังหวะที่
ปล่อยควันขาวอย่างนี้เป็นต้น ตอนนี้ทุกชั้น
ตอนกำลังเริ่มขยับให้เห็นและเชื่อว่าเมื่อทุก
ภาคส่วนให้ความสำคัญและร่วมมือกันทำ
ปัญหาจะหมดไปอย่างแน่นอน.

รายงานการร้องเรียนเรื่องการเผาในรายการร่วมด้วยช่วยกัน
ประจำปี 2546 - 2547

รายงานการร้องเรียนเกี่ยวกับการเผาในที่โล่งของรายการร่วมด้วยช่วยกัน ประจำปี 2546

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	หมายเหตุ
1	7 ม.ค. 2546	มีการเผาขยะหลังมหาวิทยาลัยพายัพ ถนนวงแหวนในช่วงเช้า	-
2	11 ก.พ. 2546	มีการเผาขยะบริเวณโรงเรียนสันกำแพงจันทรา หลังโกดังมานิต
อ.สันกำแพง	-
3	11 ก.พ. 2546	มีการเผาใบไม้ตรงโคนต้นฉำฉา บริเวณศูนย์การค้า แยกรินคำ	-
4	20 ก.พ. 2546	มีการเผาก้นบริเวณหมู่บ้านเทียมพร ชาวบ้านโทรศัพท์เข้ามาแจ้งความ
เดือดร้อนจำนวน 2 สาย	-
5	20 ก.พ. 2546	มีการเผาขามู้ง้างวัดผ้าขาวทั้งวันทั้งคืน มีควันไฟและกลิ่นรบกวน
ชาวบ้าน	-
6	20 ก.พ. 2546	มีการเผาขยะมูลฝอยของโรงงานอัดเม็ดพลาสติก ในเขตรอยต่อ
อบต.แม่ถั่ว กับ อบต.แม่กะ	-
7	26 ก.พ. 2546	มีการเผาขยะในบริเวณโรงเรียนดาราวิทยาลัย	-
8	5 ก.พ. 2546	มีการเผาขยะมูลฝอยที่บ้านแม่กะใต้ อ.คอยสะเก็ด บริเวณโรงงาน
อัดเม็ดคาร์บอน	-
9	10 มี.ค. 2546	มีคนกวาดถนนเผาขยะตอนเช้าในเขตเทศบาล	-
10	24 มี.ค. 2546	มีการเผาขยะในบริเวณถนนสายซูเปอร์ไฮเวย์ เชียงใหม่ - ลำปาง ฟัง
แมคโคร	-
11	28 มี.ค. 2546	มีการเผาขยะใบไม้ในบริเวณวัดศรีโสดา เป็นชาวเขาในวัด	-
12	7 พ.ค. 2546	มีการเผาต้นไม้ที่หมู่บ้านอารี บริเวณหลังสนามกีฬาเทศบาล	-
13	20 มิ. ย. 2546	มีการเผากิ่งไม้และใบไม้ บริเวณซอยจากตลาดคั่นพยอมเข้ากองบิน 41	-
14	20 มิ. ย. 2546	มีการเผาขยะในเขตเทศบาล	-
15	20 มิ. ย. 2546	มีการเผาขยะใกล้ประตูโรงเรียนยุพราช	-
16	17 ก.ค. 2546	มีการเผาขยะในบริเวณ อบต.ริมเหนือ หลังตลาดเหมืองผ้า	-
17	14 ส.ค. 2546	มีร้านค้าริมสระน้ำสวนหลวง ร.9 เผาขยะบริเวณหลังโรงพักข้างเผือก	-
18	29 ส.ค. 2546	มีการเผาขยะทางไป อบต.แม่ริมเหนือ	-
19	3 พ.ย. 2546	มีการเผาขยะบริเวณถนนสายสารภี ใต้คันยาง	-
20	3 พ.ย. 2546	มีการเผาขยะแถวบ้านสันป่าคำ อ.สันกำแพง	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	หมายเหตุ
21	11 พ.ย. 2546	มีการเผาหญ้าข้างทางบนถนนสายสันกำแพง อาจเป็นสาเหตุให้ต้น
ก้ามปูตายได้	-
22	23 ธ.ค. 2546	มีการเผาหญ้าข้างบ้านที่ ต. ห้วยทราย ในความรับผิดชอบของ อบต.
ห้วยทราย	-
23	23 ธ.ค. 2546	มีการเผาใบไม้ริมทางบริเวณข้างสนามรักบี้หน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ช่วงเช้า	-

ที่มา : รายการร่วมด้วยช่วยกัน จังหวัดเชียงใหม่

รายงานการร้องเรียนเรื่องการเผาในรายการร่วมด้วยช่วยกัน ประจำปี 2547

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
1	2 ก.พ. 47	แจ้งแหวกาดสามแยกสันทราย มีที่ว่างและตอนเย็นมักเผาขยะ	-
2	2 ก.พ. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะที่บ้านน้อย ม. 11 โรงทอผ้า	-
3	27 ก.พ. 47	แจ้งที่โรงเรียนยุพราชมีการเผาขยะ ช่วงเช้าเหมือนกัน 6-7 โมงเช้า	-
4	27 ก.พ. 47	แจ้งเห็นควันเผาขยะ สนามกีฬา 700 ปี คนงานในหน่วยงานชลประทานที่เขื่อนเผาไหม้	-
5	4 มี.ค. 47	แจ้งว่าพบเห็นไฟป่าบนคอยสุเทพฯ ยังมีควันชัดเจนอยู่	-
6	18 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาถ่านข้างบ้านพ่อที่ป่วย อยู่บ้านปาง ต.หนองบัว อ.ไชยปราการ ม. 8	-
7	19 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะแถวแม่ริม อบต.ริมเหนือ	-
8	19 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องขยะเทศบาลตันเปา ทุกวันอังคารและศุกร์จะมีเจ้าหน้าที่เทศบาลมาเผาขยะเอง	-
9	19 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาไหม้ บริเวณสันป่าข่อย ซ.ตรงข้ามโรงพยาบาล
หมอวงศ์ ร้านขายปุ๋ย ซ.ข้างร้านโรงกลึง	-
10	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ อยากให้รายการติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย	-
11	22 มี.ค. 47	แจ้งมีการเผาขยะในโรงพยาบาลคนป่วยหมื่นกลิ่น อยากให้ส่งใบคำสั่งผู้ว่าไปที่ผอ.โรงพยาบาลหางดงและผอ.โรงเรียนบ้านทรายมูล(อยู่ตรงข้ามโรงพยาบาลหางดง) เพราะที่นี้เผากันเยอะมาก	-
12	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะที่หนองฮ่อ ส่วนมากจะเป็นพ่อค้าแม่ค้าที่ขายของ เอาขยะมาทิ้งแล้วเผา แจ้งไปหลายที่แล้วแต่ไม่มีหน่วยงานไหนมารับผิดชอบ ชักผ้าตากต้องชักช้า	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
13	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะแถวบ่อสร้าง แถวแยกบ่อสร้าง	-
14	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะที่ กิ่ง อ.แม่ออน ชาวบ้านเผาขยะกันเยอะมาก และที่กิ่งอำเภอไม่มีรถดับเพลิงเลย	-
15	22 มี.ค. 47	แสดงความคิดเห็นเรื่องการเผาขยะ ชาวบ้านไม่ค่อยเอาขยะไปทิ้งที่บรรดเทศบาลเลย แต่กลับเอาไปเผากันมากกว่าส่วนมากเป็นขยะพวกพลาสติก แถว สภต.ช้างเผือก	-
16	22 มี.ค. 47	เรื่องการเผาขยะหลังปั้มเซลล์ก่อนถึงประตูเชียงใหม่ อันตรายมาก	-
17	22 มี.ค. 47	แจ้งบ้านเลขที่ 73 ม.10 ต.สุเทพ เลี้ยวเข้าทางวัดอุโมงค์ ซ.ชงโค หรือ ซ.12 อุโมงค์ เผาขยะ ขณะนี้ก็ยังมียื้อไฟถูกกรุ่นอยู่ เนื่องจากมีการเอาก้อนฟืนเผาสุ่มไว้ด้วย เหมือนเป็นจุดเผาขยะ	-
18	22 มี.ค. 47	แจ้งมีการเผาขยะ ข้างทางรถไฟ อยู่ในเขตแขวงกาวิละ	-
19	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะที่นิออนนิเวศน์ ต.สันกลาง อ.สันกำแพง (เขต อบต.สันกลาง)	-
20	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะในราชดำเนิน ซ.4 ข้างวัดผ้าขาว	-
21	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ	-
22	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ	-
23	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะที่ ซ.11 ถ.นิมมานเหมินทร์	-
24	22 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผา	-
25	22 มี.ค. 47	แจ้งบ้านสันตุ้ม คอยสะกิดเผา	-
26	22 มี.ค. 47	แจ้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่คนกวาดขยะเผาใบไม้	-
27	22 มี.ค. 47	แจ้งตุ้เจ้าก็เผา เสนอว่าอยากให้เอาใบที่เป็นคำสั่งจากท่านผู้ว่าฯ แจกเป็นใบปลิวให้ชาวบ้านรับรู้	-
28	23 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาที่สามแยกสันทราย เป็นหมู่บ้านใกล้ตลาดควนเต็มบ้านมีละอองฝุ่นตกอยู่เต็มพื้นบ้าน	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
29	23 มี.ค. 47	แจ้งมีการเผาขยะที่อาเขต ช้างวัด	-
30	23 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องมีการเผาขยะและพวกไม่หินในหมู่บ้านป่าตาล
ทางคง ควันและฝุ่นเยอะมาก เคยแจ้ง อบต.สันผักหวาน
แล้ว แต่รู้สึกจะเป็นญาติกันเลยไม่มีการแก้ไข	-
31	23 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องร้านอาหารล้อเงิน แถววัดพวกแถม ทำอาหารส่ง
ควนรบกวนและเผาขยะข้างร้าน เอาใบไม้ในวัดมาเผา
รวมกันด้วย	-
32	23 มี.ค. 47	แจ้งแถววัดพระสิงห์ก็มีการเผาขยะเหมือนกัน	-
33	23 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ	แจ้งคุณธานีแล้ว
34	23 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะในโรงเรียนคาราวิทย์	-
35	24 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องมีการเผาขยะและพวกไม่หินในหมู่บ้านป่าตาล
ทางคง ควันและฝุ่นเยอะมาก เคยแจ้ง อบต.สันผักหวาน
แล้ว แต่รู้สึกจะเป็นญาติกันเลยไม่มีการแก้ไข	-
36	24 มี.ค. 47	แจ้งสุเทพหมู่ 4 ทางเข้าวัดห้วยทราย มีร้านขายของชำวาง
โต๊ะเก้าอี้ล้าเข้ามาในถนน และเผาขยะที่เป็นถุงพลาสติก
ทุกวันตอนดึกๆอยากถาม อบต.สุเทพไม่มีตั้งให้หรือ ขอ
เจ้าหน้าที่ไปดูด้วย	-
37	24 มี.ค. 47	แจ้งมีการเผาขยะแถวๆอาเขต ช้างวัด	-
38	24 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องร้านอาหารล้อเงิน แถววัดพวกแถม ทำอาหารส่ง
ควนรบกวนและเผาขยะข้างร้าน เอาใบไม้ในวัดมาเผา
รวมกันด้วย	-
39	25 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องควนไฟ แสดงความคิดเห็นยังพบเห็นการเผาอยู่
เลย
อยากให้มีการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำโดยแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ
คือ ไม่ให้เผาป่า	-
40	31 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องมีคนเผาขยะพวกถุงพลาสติก ในหมู่บ้านอมร
นิเวศน์ ตัวเองอยู่หมู่บ้านอนุสารวิลล่าเหม็นมาก อยู่ในเขต
รับผิดชอบของ อบต.ป่าแดด เผาทุกวัน	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
41	31 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะที่ป่าแพ่ง จุดในสหกรณ์นครเชียงใหม่	-
42	31 มี.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ	-
43	1 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ	-
44	1 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องการเผาป่า	-
45	1 เม.ย. 47	แจ้งมีการเผาแถวๆบ้านญาติแถว อบต.คอนแก้ว	ทีมงานประสานให้เบอร์
อบต.คอนแก้ว ไปแล้ว
46	1 เม.ย. 47	แจ้งไฟไหม้ป่า	-
47	1 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องไฟไหม้ป่าแถวคอยอินทนนท์	-
48	2 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ	-
49	8 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาหญ้า เผาขยะ	-
50	9 เม.ย. 47	แจ้งหลังศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่มีการเผาขยะแจ้งมา
ครั้งที่ 5 แล้ว ช่วยประสานให้ด้วย อยู่ใกล้ท่านผู้ว่ามากแต่
ไม่มีใครมาดูแล	-
51	11 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะแถวที่โล่งหลังศาลากลางจังหวัด	-
52	13 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะหลังแฟลตตำรวจหนองหอย ของ อบต.
หนองหอย	-
53	16 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะแถวศาลากลาง	-
54	19 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะที่หลังศาลากลางอีกแล้ว และมีการเผา
ทุกวัน	-
55	20 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ	-
56	20 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ	-
57	21 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องพบเห็นการเผาขยะหลังศาลากลางอีกแล้ว	-
58	21 เม.ย. 47	แจ้ง ช.ร้องเรือก้า หลังโลตัสหางดง มีเปลือกมะพร้าวกอง
อยู่และเผาเป็นพักๆ อยู่ในเขต อบต.ป่าแดด	-
59	22 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องไฟไหม้ลามมาสวนสัตว์ สาเหตุมาจากการเผาขยะ
นั่นเอง	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
60	22 เม.ย. 47	แจ้งมีการเผาขยะหลังศาลากลางจังหวัด	-
61	23 เม.ย. 47	แจ้งมีการเผาขยะที่โรงพยาบาลหางดงทุกวัน	-
62	27 เม.ย. 47	แจ้งพบเห็นการเผาขยะและเผาศพ วันหนึ่งเผาทั้ง 3-4 ศพ
อยากให้ช่วยบรรณรงค์เรื่องนี้ด้วย	-
63	29 เม.ย. 47	แจ้งวัดศรีโคงเผาขยะ	-
64	30 เม.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะหลังศาลากลาง คาดว่าเป็นของเทศบาล
เพราะเห็นรถขยะวิ่งเข้าไป	-
65	30 เม.ย. 47	แจ้งพบเห็นไฟไหม้หญ้าแถวเชียงใหม่-ดอยสะเก็ด หน้า
ดอนแก้วตอนนี้ไหม้มากเลย	-
66	6 พ.ค. 47	แจ้งพบเห็นการเผาแถวแม่เหิยะ เป็นเศษไม้ที่แกะสลัก อยู่
เขต อบต.หนองควาย	-
67	10 พ.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะหลังศาลากลาง โดยชาวบ้านบอกว่า
เทศบาลนำไปทิ้งแล้วเผา	-
68	10 พ.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ ช.ร้องเรือคำ เลขโด้สหางดง มีการ
เผา
กามมะพร้าว	-
69	10 พ.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ	-
70	14 พ.ค. 47	แจ้งตอนนี้แถวตลาดคำเที่ยงใกล้กับไฟเขียว-ไฟแดงมีการ
เผาขยะ	-
71	14 พ.ค. 47	แจ้งมีการเผาขยะที่หมู่ 10 ช.ชงโค (อุโมงค์ ช.12) เผาหน้า
บ้านเลขที่ 73 ม. 10 เผาบ่อยมาก ตอนที่แจ้งมานี้ก็กำลังเผา
อยู่	-
72	17 พ.ค. 47	แจ้งพบเห็นการเผาขยะที่บ้านพักผู้พิพากษา	-
73	18 พ.ค. 47	แจ้งสำนักงานการศึกษาที่ติดกับห้องสมุดประชาชน ถ.ห้วย
แก้ว
6 โมงเช้าจะเผาขยะทุกวัน ขอเทศบาลไปเตือนด้วยเพราะ
เผาแล้วเหม็นมาก	-
74	25 พ.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาเศษขยะ แถว ถ.ช้างคลาน	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
		ออกอากาศแล้วก็เงียบหายไป	
91	18 ส.ค. 47	แจ้งพบเห็นมีการเผาข้างศาลากลางเก่า สีแยกก่อนถึง
เรือนจำหญิง เผาใบไม้	แจ้งรองฯ พูนสวัสดิ์แล้ว แจ้ง
พบเห็นการเผาขยะในเขต
เทศบาลนครเชียงใหม่แจ้ง
053-259124 (เป็นเบอร์หน้า
ห้องรองฯ
พูนสวัสดิ์ วรวัลย์) จะได้
จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปตักเตือน ถ้า
ครั้งต่อไปยังเผาอีกจะมีการ
จับ/ปรับ
92	18 ส.ค. 47	แจ้งเรื่องการเผาขยะ ม. 8 ต.สันนาเม็ง อ.สันทราย
หน้าเชียงใหม่ฟลอล่าวิว	-
93	18 ส.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะในเขตเทศบาลข้างเผือก	-
94	19 ส.ค. 47	แจ้งถนนชุมชนนันทาราม จะมีการเผาขยะตลอดเวลา	-
95	30 ส.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ บริเวณหลังอุโบสถวัดข้างฝ้อง ถนนลอย
เคราะห์ แขวงเมืองราย	-
96	2 ก.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะ	-
97	8 ก.ย. 47	แจ้งมีเผาขยะที่สนามกีฬาเทศบาล ตอนนี้ช่วยแจ้งให้ดับ
ด้วย	-
98	24 ก.ย. 47	แจ้งที่วัดสวนดอกมีการเผาขยะ กองใหญ่ควันคุ้งมาก
อยากขอให้ไปช่วยดับไฟด้วย	-
99	27 ก.ย. 47	ที่อำเภอสารภี ต.หนองผึ้ง ม.5 บ้านเลขที่ 2 เผา
โฟมเหม็นมาก
เผามา 2 ปีแล้ว	-
100	1 ต.ค. 47	แจ้งแถวแม่คาวโก๊ส ม.พ่ายพ มีการเผาขยะทุกเช้า คนออก
กำลังการตอนเช้าเคียดร้อนมาก	ประสาน อบต.หนองป่าครั่ง
แล้ว

ปจ
าง

เข้า

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
101	6 ต.ค. 47	แจ้งพบตอนนี้มีการเผาขยะตรงบริเวณถนนตัดใหม่ ทางจากกองพันสัตว์ต่างไปทะเลแม่โจ้	-
102	7 ต.ค. 47	แจ้งบางวันมีการเผาขยะที่หมู่บ้านเทียมพร ซ.12 สังกัดลิ้นคว้นรบกวน	-
103	8 ต.ค. 47	แจ้งเรื่องพบเห็นการเผาบริเวณป่าแดง	-
104	15 ต.ค. 47	แจ้ง อบต.ริมเหนือ ตลาดเช้าเหมืองผา มีการเผาขยะทุกเช้า เคยแจ้งตำรวจแล้วเขาก็ดับ พอตำรวจไปก็จุดใหม่ แจ้ง อบต. แล้วก็ไม่สนใจ เจ้าของภาคเผาเอง	-
105	15 ต.ค. 47	แจ้งตอนนี้คอยสุเทพมองไม่เห็นแล้วมีแต่หมอกควันปกคลุมไปหมด	-
106	18 ต.ค. 47	แจ้งเผาเศษหญ้าเพื่อไถ่ยุ้งให้กับวัวควนเข้าบ้านตนเอง همینมาก
ไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน ชาวบ้านก็ไม่เข้าใจเผาทุกวัน	-
107	22 ต.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาเศษอวัยวะของผู้ป่วยจากโรงพยาบาลที่สุสานประตูลายยา	-
108	27 ต.ค. 47	แจ้งพบการเผา แถวย่านวัดเกต	-
109	28 ต.ค. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะแถววัดวาลาย	-
110	28 ต.ค. 47	แจ้งตอนนี้พบเห็นการเผาขยะแถวในเมือง	แนะนำแจ้งเทศบาล 199
111	2 พ.ย. 47	แจ้งข้างบ้านชอบเผา เช่น เผาสายไฟ ยางรถ ลวด และเผาขยะ อยู่ในเขตเทศบาลแถววัดเมืองกาย เคยโทรแจ้งเทศบาลแล้วแต่ก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแล	-
112	4 พ.ย. 47	แจ้งมีการเผาหลังบริเวณหลังศาลากลางจังหวัดอีกแล้ว	-
113	15 พ.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาขยะแถวสันนาเม็ง เส้นสันทราย - คอยสะเก็ด	แนะนำแจ้ง อบต.สันนาเม็ง
114	15 พ.ย. 47	แจ้ง อบต.ริมเหนือเผาขยะ ตลาดเหมืองผาก็เผา ไม่มีวิธีกำจัดขยะที่ดี	-
115	15 พ.ย. 47	แจ้งเรื่องเผาหลังศาลากลางจังหวัดว่ายังมีการเผาอยู่	-

ลำดับที่	วัน/เดือน/ปี	รายการ	ผลการดำเนินการ
116	15 พ.ย. 47	แจ้งมีการเผาขยะที่วัดรำเปิง	ผู้ฟังแจ้ง อบต.สุเทพ ให้
เจ้าหน้าที่ส่งรถดับเพลิงไปดับ
แล้ว พร้อมกับตกลงกับทาง
วัดห้ามเผาอีก
117	29 พ.ย. 47	แจ้งบ้านเลขที่ 69 ถ.ศิริมงคลจารย์ ซ.11 มีการเผาขยะ
บ่อยครั้ง	ทีมงานแจ้งเทศบาล 053-
215668 ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่เข้า
ไปตัดเตือน
118	16 ธ.ค. 47
10.10 น.	แจ้งเรื่องการเผาขยะ	-

ที่มา : รายการร่วมด้วยช่วยกัน จังหวัดเชียงใหม่